D04571982-
Duke University Libraries

# Festtägliches
# Gebetbuch,

geordnet und übersetzt

von

W. Heidenheim.

# מחזור

# ליום שביעי ושמיני של פסח

עם

## תרגום אשכנזי׃

מוגה ומסודר ומתורגם

מאת

וואלף בן שמשון היידענהיים

Neue, durchaus verbesserte Auflage.

Rödelheim,
Druck u. Verlag von S. Lehrberger & Comp.
1905.

# Gebete

für das

# Peßachfest

mit

deutscher Übersetzung.

Geordnet und übersetzt

von

W. Heidenheim.

Neue, durchaus verbesserte Auflage.

Rödelheim,
Druck u. Verlag von S. Lehrberger & Comp.
1905.

# סדר חול המועד·

כל ימי חול המועד משפט אחד להם, רק בקריאת התורה הן חלוקין, ומתפללין בהם כסדר שמתפללין בחול רק שא"א מזמור לתודה (ובק"ק מדלגין רק שתי התיבות מזמור לתודה ומתחילין הריעו לה' וגו'). ובתפלת ש"ע אומרין יעלה ויבוא בעבודה ואם לא אמרו מחזירין אותו. והש"ץ חוזר התפלה, וחולצין התפילין קודם הלל, וקורין הלל בדלוג, קדיש שלם, ומוציאין ב' ס"ת וקורין בראשון ג' גברי, וגוללין ס"ת א', פותחין ס"ת ב' וקורין רביעי בפ' פינחס והקרבתם ע"ס פיסקא כל מלאכת עבודה לא תעשו, ומניחין ס"ת ראשון אצלו ואומרין חצי קדיש על שניהם ואח"כ גוללין ס"ת ב' ואומרין יהללו ומזמור ומחזירין להיכל. אשרי ובא לציון, חצי קדיש, תפלת מוסף של י"ט ופסוקי והקרבתם, והש"ץ חוזר התפלה ואומר קדושת נקדש וגומר הסדר כדרכו בחול. שיר ומזמור כל מקום לפי מנהגו. וברוב הקהלות נוהגין לומר ביום ג' דפסח מזמור ע"ח. ביום ד' דפסח מזמור ק"ז. ביום ה' דפסח מזמור ק"ז. ביום ו' דפסח קל"ה הללויה הללו את שם ה' וגו' תמלאהו בסדר שחרית.

---

### וזהו חלוף הקריאה לימי חה"מ.

ביום א' דחה"מ (י"ז ניסן) קורין בס"ת א' בס' בא אל פרעה פ' קדש לי כל בכור.
ביום ב' דחה"מ (י"ח ניסן) קורין בס"ת א' בס' משפטים פ' אם כסף תלוה.
ביום ג' דחה"מ (י"ט ניסן) קורין בס"ת א' בס' כי תשא פ' פסל לך. ואם הוא שבת מתחילין ראה אתה אומר.
ביום ד' דחה"מ (כ' ניסן) קורין בס"ת א' בס' בהעלותך וידבר ה' אל משה במדבר סיני.

ואם חל יום א' דחה"מ בשבת קורין של שבת חה"מ בסדר כי תשא פ' ויאמר ה' אל משה ראה אתה אומר אלי. וביום שני של חה"ה קורין של יום ראשון בסדר בא פ' קדש. וביום שלישי קורין של יום שני בסדר משפטים אם כסף תלוה. וביום הרביעי קורין של יום רביעי בסדר בהעלותך פ' וידבר ה' אל משה במדבר סיני.

# תְּפִלָּה·

Beim Eintritt in die Synagoge spricht man:

## וַאֲנִי בְּרֹב חַסְדְּךָ אָבוֹא בֵיתֶךָ אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל־הֵיכַל קָדְשְׁךָ בְּיִרְאָתֶךָ׃

Man geht mit Anstand hinein und spricht:

## בְּבֵית אֱלֹהִים נְהַלֵּךְ בְּרָגֶשׁ׃

Nach dem Eintritt in die Synagoge spricht man:

מַה־טֹּבוּ אֹהָלֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנֹתֶיךָ יִשְׂרָאֵל׃ וַאֲנִי בְּרֹב
חַסְדְּךָ אָבוֹא בֵיתֶךָ אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל־הֵיכַל קָדְשְׁךָ בְּיִרְאָתֶךָ׃
יְיָ אָהַבְתִּי מְעוֹן בֵּיתֶךָ וּמְקוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ׃ וַאֲנִי אֶשְׁתַּחֲוֶה
וְאֶכְרָעָה אֶבְרְכָה לִפְנֵי־יְיָ עֹשִׂי׃ וַאֲנִי תְפִלָּתִי־לְךָ יְיָ עֵת
רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרָב־חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ׃

אֲנִי קְרָאתִיךָ כִי־תַעֲנֵנִי אֵל הַט־אָזְנְךָ לִי שְׁמַע אִמְרָתִי׃
אֲנִי בְּצֶדֶק אֶחֱזֶה פָנֶיךָ אֶשְׂבְּעָה בְהָקִיץ תְּמוּנָתֶךָ׃ וַאֲנִי
עָלֶיךָ בָטַחְתִּי יְיָ אָמַרְתִּי אֱלֹהַי אָתָּה׃ שְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנַי
בְּשַׁוְּעִי אֵלֶיךָ בְּנָשְׂאִי יָדַי אֶל־דְּבִיר קָדְשֶׁךָ׃ יְיָ אֱלֹהָי שִׁוַּעְתִּי
אֵלֶיךָ וַתִּרְפָּאֵנִי׃ אֵלֶיךָ יְיָ אֶקְרָא וְאֶל־אֲדֹנָי אֶתְחַנָּן׃ הָאִירָה
פָנֶיךָ עַל־עַבְדֶּךָ הוֹשִׁיעֵנִי בְחַסְדֶּךָ׃ כִּי־לְךָ יְיָ הוֹחָלְתִּי אַתָּה
תַעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהָי׃ שְׁמְעָה תְפִלָּתִי יְיָ וְשַׁוְעָתִי הַאֲזִינָה
אֶל־דִּמְעָתִי אַל־תֶּחֱרַשׁ׃ שְׁמַע־יְיָ וְחָנֵּנִי יְיָ הֱיֵה עֹזֵר לִי׃

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד שָׂמַחְתִּי בְּאֹמְרִים לִי בֵּית יְיָ נֵלֵךְ׃
שָׂשׂ אָנֹכִי עַל־אִמְרָתֶךָ כְּמוֹצֵא שָׁלָל רָב׃ הַקְשִׁיבָה לְקוֹל
שַׁוְעִי מַלְכִּי וֵאלֹהָי כִּי אֵלֶיךָ אֶתְפַּלָּל׃ יְיָ בֹּקֶר תִּשְׁמַע
קוֹלִי בֹּקֶר אֶעֱרָךְ־לְךָ וַאֲצַפֶּה׃ אֲנִי קְרָאתִיךָ כִי־תַעֲנֵנִי
אֵל הַט־אָזְנְךָ לִי שְׁמַע אִמְרָתִי׃ רַגְלִי עָמְדָה בְמִישׁוֹר
בְּמַקְהֵלִים אֲבָרֵךְ יְיָ׃

# אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:

אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:
תְּהִלָּה לְדָוִד· אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה
שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ
לְעוֹלָם וָעֶד: גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר:
דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ: הֲדַר כְּבוֹד
הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אָשִׂיחָה: וֶעֱזוּז נוֹרְאוֹתֶיךָ
יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה: זֵכֶר רַב־טוּבְךָ יַבִּיעוּ
וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ: חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל־
חָסֶד: טוֹב יְיָ לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ
יְיָ כָּל־מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ
יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ: לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו
וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל־עֹלָמִים
וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר וָדֹר: סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל־הַנֹּפְלִים
וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים: עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה
נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אָכְלָם בְּעִתּוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת־יָדֶךָ
וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן: צַדִּיק יְיָ בְּכָל־דְּרָכָיו וְחָסִיד
בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְיָ לְכָל־קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ
בֶאֱמֶת: רְצוֹן־יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת־שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע
וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר יְיָ אֶת־כָּל־אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל־
הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד: תְּהִלַּת יְיָ יְדַבֶּר פִּי וִיבָרֵךְ כָּל־
בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ
מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

Der Vorbeter spricht das halbe Kaddisch, worauf שמונה עשרה leise gebetet wird.

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה. מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ. מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר. מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה. וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל־יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

Die Keduscha, bei der Wiederholung der שמנה עשרה, von Vorbeter und Gemeinde abwechselnd zu sprechen.

נְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בָּעוֹלָם כְּשֵׁם שֶׁמַּקְדִּישִׁים אוֹתוֹ בִּשְׁמֵי מָרוֹם כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר קו״ח קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: ח׳ לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ קו״ח בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ: ח׳ וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר. קו״ח יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ: ח׳ לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת וּמְלַמֵּד לֶאֱנוֹשׁ בִּינָה. חָנֵּנוּ מֵאִתְּךָ דֵּעָה בִּינָה וְהַשְׂכֵּל. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ חוֹנֵן הַדָּעַת:

הֲשִׁיבֵנוּ אָבִינוּ לְתוֹרָתֶךָ וְקָרְבֵנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ וְהַחֲזִירֵנוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָרוֹצֶה בִּתְשׁוּבָה:

סְלַח־לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ מְחַל־לָנוּ מַלְכֵּנוּ כִּי פָשָׁעְנוּ כִּי מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ אָתָּה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ חַנּוּן הַמַּרְבֶּה לִסְלוֹחַ׃

רְאֵה בְעָנְיֵנוּ וְרִיבָה רִיבֵנוּ וּגְאָלֵנוּ מְהֵרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ כִּי גוֹאֵל חָזָק אָתָּה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל׃

רְפָאֵנוּ יְיָ וְנֵרָפֵא הוֹשִׁיעֵנוּ וְנִוָּשֵׁעָה כִּי תְהִלָּתֵנוּ אָתָּה׃ וְהַעֲלֵה רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל מַכּוֹתֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ רוֹפֵא נֶאֱמָן וְרַחֲמָן אָתָּה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ רוֹפֵא חוֹלֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל׃

בָּרֵךְ עָלֵינוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַשָּׁנָה הַזֹּאת וְאֶת־כָּל־מִינֵי תְבוּאָתָהּ לְטוֹבָה וְתֵן בְּרָכָה עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וְשַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וּבָרֵךְ שְׁנָתֵנוּ כַּשָּׁנִים הַטּוֹבוֹת׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְבָרֵךְ הַשָּׁנִים׃

תְּקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחֵרוּתֵנוּ וְשָׂא נֵס לְקַבֵּץ גָּלֻיּוֹתֵינוּ וְקַבְּצֵנוּ יַחַד מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַבֵּץ נִדְחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל׃

הָשִׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ כְּבָרִאשׁוֹנָה וְיוֹעֲצֵינוּ כְּבַתְּחִלָּה וְהָסֵר מִמֶּנּוּ יָגוֹן וַאֲנָחָה וּמְלוֹךְ עָלֵינוּ אַתָּה יְיָ לְבַדְּךָ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים וְצַדְּקֵנוּ בַּמִּשְׁפָּט׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ אוֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט׃

וְלַמַּלְשִׁינִים אַל־תְּהִי תִקְוָה וְכָל־עוֹשֵׂי רִשְׁעָה כְּרֶגַע יֹאבֵדוּ וְכֻלָּם מְהֵרָה יִכָּרֵתוּ וְהַזֵּדִים מְהֵרָה תְעַקֵּר וּתְשַׁבֵּר וּתְמַגֵּר וְתַכְנִיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ׃ בָּא״י שׁוֹבֵר אוֹיְבִים וּמַכְנִיעַ זֵדִים׃

עַל־הַצַּדִּיקִים וְעַל־הַחֲסִידִים וְעַל־זִקְנֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְעַל־פְּלֵיטַת סוֹפְרֵיהֶם וְעַל גֵּרֵי הַצֶּדֶק וְעָלֵינוּ יֶהֱמוּ רַחֲמֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְתֵן שָׂכָר טוֹב לְכָל הַבּוֹטְחִים

בְּשִׁמְךָ בֶּאֱמֶת וְשִׂים חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם לְעוֹלָם וְלֹא נֵבוֹשׁ כִּי־בְךָ בָּטָחְנוּ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מִשְׁעָן וּמִבְטָח לַצַּדִּיקִים׃

וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב וְתִשְׁכּוֹן בְּתוֹכָהּ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וּבְנֵה אוֹתָהּ בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ בִּנְיַן עוֹלָם וְכִסֵּא דָוִד מְהֵרָה לְתוֹכָהּ תָּכִין׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ בּוֹנֵה יְרוּשָׁלָיִם׃

אֶת־צֶמַח דָּוִד עַבְדְּךָ מְהֵרָה תַצְמִיחַ וְקַרְנוֹ תָּרוּם בִּישׁוּעָתֶךָ כִּי לִישׁוּעָתְךָ קִוִּינוּ כָּל הַיּוֹם׃ בָּ״אַ״יְ מַצְמִיחַ קֶרֶן יְשׁוּעָה׃

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת וְתַחֲנוּנִים אָתָּה׃ וּמִלְּפָנֶיךָ מַלְכֵּנוּ רֵיקָם אַל תְּשִׁיבֵנוּ׃ כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה׃

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם׃ וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ׃

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ׃ יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ׃ וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ׃ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ׃ וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ׃ לִפְלֵיטָה וּלְטוֹבָה וּלְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה׃ זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים׃ וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ׃ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ׃ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה׃

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן׃

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד׃ צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר׃ נוֹדֶה לְךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל־יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל־עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם׃ הַטּוֹב כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא־תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ׃

מודים דרבנן.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּנוּ וּתְקַיְּמֵנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וּלְעָבְדְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ׃ בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת׃

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃ וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת׃

שָׁלוֹם רָב עַל־יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תָּשִׂים לְעוֹלָם כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אָדוֹן לְכָל הַשָּׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם׃

אֱלֹהַי׃ נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה׃ פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי׃ וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם׃ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ׃ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי׃ יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי־פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי׃ עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן׃ יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ׃
וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת׃
וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת׃

Der Vorb. wiederholt die Tefilla, u. am Schlusse spricht derselbe d. ganze Kaddisch

# ערוב תבשילין.

## Erub Tabschilin.

Fällt ein Festtag so, daß unmittelbar darauf Sabbat folgt, so muß man — um am Festtage die auf den Sabbat nötigen Speisen kochen zu dürfen — schon vor dem Feste, am Rüsttage desselben ein wenn auch noch so geringes Gericht Speisen zurücksetzen in der Absicht es am Sabbat zu genießen. Auf dieses Gericht hin darf man dann am Festtage selbst noch weitere Speisen für den Sabbat kochen. Man nennt dies ערוב תבשילין „Speisen-Vermischung." Der Hausherr nimmt nämlich am Vorabende des Festtages ein Brod und etwas Gekochtes oder Gebratenes (gewöhnlich ein Stück Fleisch oder Fisch) in die Hand und spricht in Gegenwart der Hausfrau in hebräischer oder in einer andern ihnen verständlichen Sprache folgendes:

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der uns geheiliget durch seine Gebote und uns befohlen das Gebot des Erub.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִצְוַת עֵרוּב׃

בדין Durch diesen Erub sei es uns erlaubt, zu backen, zu kochen, Speise warm zu erhalten, Lichter anzuzünden und überhaupt alles Nötige vom Festtage auf den Sabbat zu verrichten, sowohl uns, als jedem, der in diesem Orte wohnt.

בְּדֵין עֵרוּבָא יְהֵא שְׁרֵא לָנָא לְמֵפָא וּלְבַשָּׁלָא וּלְאַטְמָנָא וּלְאַדְלָקָא שְׁרָגָא וּלְמֶעְבַּד כָּל־צָרְכָּנָא מִיּוֹמָא טָבָא לְשַׁבְּתָא לָנוּ וּלְכָל־הַדָּרִים בָּעִיר הַזֹּאת׃

Die Hausfrau zündet die Festtagslichter an und spricht dabei folgenden Segensspruch:

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der uns geheiliget durch seine Gebote, und uns befohlen, die Festtagslichter anzuzünden.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל־יוֹם טוֹב׃

## קבלת שבת.

צה ס׳ לְכוּ נְרַנְּנָה לַייָ נָרִיעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ׃
ק׳ נְקַדְּמָה פָנָיו בְּתוֹדָה בִּזְמִרוֹת נָרִיעַ לוֹ׃
ס׳ כִּי אֵל גָּדוֹל יְיָ וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים׃
ק׳ אֲשֶׁר בְּיָדוֹ מֶחְקְרֵי־אָרֶץ וְתוֹעֲפוֹת הָרִים לוֹ׃
ס׳ אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עָשָׂהוּ וְיַבֶּשֶׁת יָדָיו יָצָרוּ׃
ק׳ בֹּאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרָעָה נִבְרְכָה לִפְנֵי־יְיָ עֹשֵׂנוּ׃

ס׳ כִּי הוּא אֱלֹהֵינוּ וַאֲנַחְנוּ עַם מַרְעִיתוֹ וְצֹאן יָדוֹ
הַיּוֹם אִם־בְּקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ׃ ז׳ אַל־תַּקְשׁוּ לְבַבְכֶם
כִּמְרִיבָה כְּיוֹם מַסָּה בַּמִּדְבָּר׃ ס׳ אֲשֶׁר נִסּוּנִי
אֲבוֹתֵיכֶם בְּחָנוּנִי גַּם־רָאוּ פָעֳלִי׃ ז׳ אַרְבָּעִים
שָׁנָה׀ אָקוּט בְּדוֹר וָאֹמַר עַם תֹּעֵי לֵבָב הֵם וְהֵם
לֹא־יָדְעוּ דְרָכָי׃ קו״ס אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי בְאַפִּי
אִם־יְבֹאוּן אֶל־מְנוּחָתִי׃

צו ס׳ שִׁירוּ לַיְיָ שִׁיר חָדָשׁ שִׁירוּ לַיְיָ כָּל־הָאָרֶץ׃
ז׳ שִׁירוּ לַיְיָ בָּרְכוּ שְׁמוֹ בַּשְּׂרוּ מִיּוֹם־לְיוֹם יְשׁוּעָתוֹ׃
ס׳ סַפְּרוּ בַגּוֹיִם כְּבוֹדוֹ בְּכָל־הָעַמִּים נִפְלְאוֹתָיו׃
ז׳ כִּי גָדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד נוֹרָא הוּא עַל־כָּל־
אֱלֹהִים׃ ס׳ כִּי׀ כָּל־אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים וַיְיָ שָׁמַיִם
עָשָׂה׃ ז׳ הוֹד־וְהָדָר לְפָנָיו עֹז וְתִפְאֶרֶת בְּמִקְדָּשׁוֹ׃
ס׳ הָבוּ לַיְיָ מִשְׁפְּחוֹת עַמִּים הָבוּ לַיְיָ כָּבוֹד וָעֹז׃
ז׳ הָבוּ לַיְיָ כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ־מִנְחָה וּבֹאוּ לְחַצְרוֹתָיו׃
ס׳ הִשְׁתַּחֲווּ לַיְיָ בְּהַדְרַת־קֹדֶשׁ חִילוּ מִפָּנָיו כָּל־
הָאָרֶץ׃ ז׳ אִמְרוּ בַגּוֹיִם יְיָ מָלָךְ אַף־תִּכּוֹן תֵּבֵל
בַּל־תִּמּוֹט יָדִין עַמִּים בְּמֵישָׁרִים׃ ס׳ יִשְׂמְחוּ
הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ יִרְעַם הַיָּם וּמְלֹאוֹ׃ ז׳ יַעֲלֹז
שָׂדַי וְכָל־אֲשֶׁר־בּוֹ אָז יְרַנְּנוּ כָּל־עֲצֵי־יָעַר׃
קו״ס לִפְנֵי יְיָ כִּי בָא כִּי בָא לִשְׁפֹּט הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט־
תֵּבֵל בְּצֶדֶק וְעַמִּים בֶּאֱמוּנָתוֹ׃

צז פ׳ יְיָ מָלָךְ תָּגֵל הָאָרֶץ יִשְׂמְחוּ אִיִּים רַבִּים׃
ק׳ עָנָן וַעֲרָפֶל סְבִיבָיו צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כִּסְאוֹ׃
פ׳ אֵשׁ לְפָנָיו תֵּלֵךְ וּתְלַהֵט סָבִיב צָרָיו׃ ק׳ הֵאִירוּ
בְרָקָיו תֵּבֵל רָאֲתָה וַתָּחֵל הָאָרֶץ׃ פ׳ הָרִים
כַּדּוֹנַג נָמַסּוּ מִלִּפְנֵי יְיָ מִלִּפְנֵי אֲדוֹן כָּל־הָאָרֶץ׃
ק׳ הִגִּידוּ הַשָּׁמַיִם צִדְקוֹ וְרָאוּ כָל־הָעַמִּים כְּבוֹדוֹ׃
פ׳ יֵבֹשׁוּ כָּל־עֹבְדֵי פֶסֶל הַמִּתְהַלְלִים בָּאֱלִילִים
הִשְׁתַּחֲווּ־לוֹ כָּל־אֱלֹהִים׃ ק׳ שָׁמְעָה וַתִּשְׂמַח
צִיּוֹן וַתָּגֵלְנָה בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיךָ יְיָ׃
פ׳ כִּי־אַתָּה יְיָ עֶלְיוֹן עַל־כָּל־הָאָרֶץ מְאֹד נַעֲלֵיתָ
עַל־כָּל־אֱלֹהִים׃ ק׳ אֹהֲבֵי יְיָ שִׂנְאוּ רָע* שֹׁמֵר
נַפְשׁוֹת חֲסִידָיו מִיַּד רְשָׁעִים יַצִּילֵם׃ פ׳ אוֹר־
זָרֻעַ לַצַּדִּיק וּלְיִשְׁרֵי־לֵב שִׂמְחָה׃ קו״פ שִׂמְחוּ
צַדִּיקִים בַּייָ וְהוֹדוּ לְזֵכֶר קָדְשׁוֹ׃
צח פ׳ מִזְמוֹר שִׁירוּ לַייָ שִׁיר חָדָשׁ כִּי־נִפְלָאוֹת
עָשָׂה הוֹשִׁיעָה־לּוֹ יְמִינוֹ וּזְרוֹעַ קָדְשׁוֹ׃ ק׳ הוֹדִיעַ
יְיָ יְשׁוּעָתוֹ לְעֵינֵי הַגּוֹיִם גִּלָּה צִדְקָתוֹ׃ פ׳ זָכַר
חַסְדּוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ לְבֵית יִשְׂרָאֵל רָאוּ כָל־אַפְסֵי־
אָרֶץ אֵת יְשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ׃ ק׳ הָרִיעוּ לַייָ כָּל־
הָאָרֶץ פִּצְחוּ וְרַנְּנוּ וְזַמֵּרוּ׃ פ׳ זַמְּרוּ לַייָ בְּכִנּוֹר
בְּכִנּוֹר וְקוֹל זִמְרָה׃ ק׳ בַּחֲצֹצְרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר

*) שִׂנְאוּ רָע הר׳ נקמץ בס״מ וכ״י וכמשפט העול׳ ויורד שיש לו כח לשנות הנקוד כמו האתנח וס״פ, וכמו שכתבתי בספרי משפטי טעמי אמ״ת, וכמבואר בספרי תורת אמת.

הָרִיעוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ יְיָ: ס׳ יִרְעַם הַיָּם וּמְלֹאוֹ
תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי בָהּ: ק׳ נְהָרוֹת יִמְחֲאוּ־כָף יַחַד
הָרִים יְרַנֵּנוּ: ק״ס לִפְנֵי יְיָ כִּי בָא לִשְׁפֹּט הָאָרֶץ
יִשְׁפֹּט־תֵּבֵל בְּצֶדֶק וְעַמִּים בְּמֵישָׁרִים:

צט ס׳ יְיָ מָלָךְ יִרְגְּזוּ עַמִּים יֹשֵׁב כְּרוּבִים תָּנוּט
הָאָרֶץ: ק׳ יְיָ בְּצִיּוֹן גָּדוֹל וְרָם הוּא עַל־כָּל־
הָעַמִּים: ס׳ יוֹדוּ שִׁמְךָ גָּדוֹל וְנוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא:
ק׳ וְעֹז מֶלֶךְ מִשְׁפָּט אָהֵב אַתָּה כּוֹנַנְתָּ מֵישָׁרִים
מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בְּיַעֲקֹב אַתָּה עָשִׂיתָ: ס׳ רוֹמְמוּ
יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא:
ק׳ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכֹהֲנָיו וּשְׁמוּאֵל בְּקֹרְאֵי שְׁמוֹ
קֹרְאִים* אֶל־יְיָ וְהוּא יַעֲנֵם: ס׳ בְּעַמּוּד עָנָן יְדַבֵּר
אֲלֵיהֶם שָׁמְרוּ עֵדֹתָיו וְחֹק נָתַן־לָמוֹ: ק׳ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
אַתָּה עֲנִיתָם אֵל נֹשֵׂא הָיִיתָ לָהֶם וְנֹקֵם עַל־
עֲלִילוֹתָם: ק״ס רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ
לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ:

כט ס׳ מִזְמוֹר לְדָוִד הָבוּ לַיהוָֹה בְּנֵי אֵלִים הָבוּ
לַיהוָֹה כָּבוֹד וָעֹז: ק׳ הָבוּ לַיהוָֹה כְּבוֹד שְׁמוֹ
הִשְׁתַּחֲווּ לַיהוָֹה בְּהַדְרַת־קֹדֶשׁ: ס׳ קוֹל יְהוָֹה עַל־
הַמָּיִם אֵל־הַכָּבוֹד הִרְעִים יְהוָֹה עַל־מַיִם רַבִּים:
ק׳ קוֹל־יְהוָֹה בַּכֹּחַ קוֹל יְהוָֹה בֶּהָדָר: ס׳ קוֹל יְהוָֹה

---

*) קראים, הר׳ נקראת בחירק והא׳ נעלם.

שֹׁבֵר אֲרָזִים וַיְשַׁבֵּר יְהֹוָה אֶת־אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן׃
ו׳ וַיַּרְקִידֵם כְּמוֹ־עֵגֶל לְבָנוֹן וְשִׂרְיֹן כְּמוֹ בֶן־
רְאֵמִים׃ ז׳ קוֹל־יְהֹוָה חֹצֵב לַהֲבוֹת אֵשׁ׃ ח׳ קוֹל
יְהֹוָה יָחִיל מִדְבָּר יָחִיל יְהֹוָה מִדְבַּר קָדֵשׁ׃ ט׳ קוֹל
יְהֹוָה יְחוֹלֵל אַיָּלוֹת וַיֶּחֱשֹׂף יְעָרוֹת וּבְהֵיכָלוֹ כֻּלּוֹ
אֹמֵר כָּבוֹד׃ י׳ יְהֹוָה לַמַּבּוּל יָשָׁב וַיֵּשֶׁב יְהֹוָה
מֶלֶךְ לְעוֹלָם׃ י״א יְהֹוָה עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהֹוָה
יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם׃

הש״ץ מנגן בנעימה. ראשי החרוזים שלמה הלוי.

לְכָה דוֹדִי לִקְרַאת כַּלָּה· פְּנֵי שַׁבָּת נְקַבְּלָה׃ לכה

שָׁמוֹר וְזָכוֹר בְּדִבּוּר אֶחָד· הִשְׁמִיעָנוּ אֵל הַמְיֻחָד· יְיָ
אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד· לְשֵׁם וּלְתִפְאֶרֶת וְלִתְהִלָּה׃ לכה

לִקְרַאת שַׁבָּת לְכוּ וְנֵלְכָה· כִּי הִיא מְקוֹר הַבְּרָכָה· מֵרֹאשׁ
מִקֶּדֶם נְסוּכָה· סוֹף מַעֲשֶׂה בְּמַחֲשָׁבָה תְּחִלָּה׃ לכה

מִקְדַּשׁ מֶלֶךְ עִיר מְלוּכָה· קוּמִי צְאִי מִתּוֹךְ הַהֲפֵכָה· רַב
לָךְ שֶׁבֶת בְּעֵמֶק הַבָּכָא· וְהוּא יַחֲמוֹל עָלַיִךְ חֶמְלָה׃ לכה

הִתְנַעֲרִי מֵעָפָר קוּמִי· לִבְשִׁי בִּגְדֵי תִפְאַרְתֵּךְ עַמִּי· עַל־יַד
בֶּן־יִשַׁי בֵּית הַלַּחְמִי· קָרְבָה אֶל־נַפְשִׁי גְאָלָהּ׃ לכה

הִתְעוֹרְרִי הִתְעוֹרְרִי· כִּי בָא אוֹרֵךְ קוּמִי אוֹרִי· עוּרִי עוּרִי
שִׁיר דַּבֵּרִי· כְּבוֹד יְיָ עָלַיִךְ נִגְלָה׃ לכה

לֹא תֵבֹשִׁי וְלֹא תִכָּלְמִי· מַה תִּשְׁתּוֹחֲחִי וּמַה תֶּהֱמִי· בָּךְ
יֶחֱסוּ עֲנִיֵּי עַמִּי· וְנִבְנְתָה עִיר עַל־תִּלָּהּ׃ לכה

וְהָיוּ לִמְשִׁסָּה שֹׁאסָיִךְ· וְרָחֲקוּ כָּל־מְבַלְּעָיִךְ· יָשִׂישׂ עָלַיִךְ

אֱלֹהָיִךְ׃ כִּמְשׂוֹשׂ חָתָן עַל־כַּלָּה׃ לכה
יָמִין וּשְׂמֹאל תִּפְרוֹצִי׃ וְאֶת־יְיָ תַּעֲרִיצִי׃ עַל־יַד־אִישׁ בֶּן
פַּרְצִי׃ וְנִשְׂמְחָה וְנָגִילָה׃ לכה
בּוֹאִי בְשָׁלוֹם עֲטֶרֶת בַּעְלָהּ׃ גַּם בְּשִׂמְחָה וּבְצָהֳלָה׃
תּוֹךְ אֱמוּנֵי עַם סְגֻלָּה׃ בּוֹאִי כַלָּה׃ בּוֹאִי כַלָּה׃ לכה
צב מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת׃ טוֹב לְהֹדוֹת לַיהוָה וּלְזַמֵּר
לְשִׁמְךָ עֶלְיוֹן׃ לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת׃
עֲלֵי־עָשׂוֹר וַעֲלֵי־נָבֶל עֲלֵי הִגָּיוֹן בְּכִנּוֹר׃ כִּי שִׂמַּחְתַּנִי
יְהוָה בְּפָעֳלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֵּן׃ מַה־גָּדְלוּ מַעֲשֶׂיךָ יְהוָה
מְאֹד עָמְקוּ מַחְשְׁבֹתֶיךָ׃ אִישׁ בַּעַר לֹא יֵדָע וּכְסִיל לֹא־
יָבִין אֶת־זֹאת׃ בִּפְרֹחַ רְשָׁעִים׃ כְּמוֹ־עֵשֶׂב וַיָּצִיצוּ כָּל־
פֹּעֲלֵי אָוֶן לְהִשָּׁמְדָם עֲדֵי־עַד׃ וְאַתָּה מָרוֹם לְעֹלָם יְהוָה׃
כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יְהוָה כִּי־הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יֹאבֵדוּ יִתְפָּרְדוּ כָּל־
פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ וַתָּרֶם כִּרְאֵים קַרְנִי בַּלֹּתִי בְּשֶׁמֶן רַעֲנָן׃
וַתַּבֵּט עֵינִי בְּשׁוּרָי בַּקָּמִים עָלַי מְרֵעִים תִּשְׁמַעְנָה אָזְנָי׃
צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּה׃ שְׁתוּלִים בְּבֵית
יְהוָה בְּחַצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יַפְרִיחוּ׃ עוֹד יְנוּבוּן בְּשֵׂיבָה דְּשֵׁנִים
וְרַעֲנַנִּים יִהְיוּ׃ לְהַגִּיד כִּי־יָשָׁר יְהוָה צוּרִי וְלֹא־עַוְלָתָה בּוֹ׃
צג יְהוָה מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְהוָה עֹז הִתְאַזָּר אַף־תִּכּוֹן
תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט׃ נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז מֵעוֹלָם אָתָּה׃ נָשְׂאוּ
נְהָרוֹת׃ יְהוָה נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דָּכְיָם׃
מִקֹּלוֹת׃ מַיִם רַבִּים אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי־יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם
יְהוָה׃ עֵדֹתֶיךָ׃ נֶאֶמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נַאֲוָה־קֹדֶשׁ יְהוָה
לְאֹרֶךְ יָמִים׃ קדיש יתום.

דער פֿאָרבעטער רופֿט לויט:

ח׳ בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ:

קו״ח בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ מַעֲרִיב עֲרָבִים, בְּחָכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים, וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עִתִּים וּמַחֲלִיף אֶת הַזְּמַנִּים,

וועהרענד דעסען בעטעט דיא געמיינדע לייזע:

ק׳ יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין אֱלֹהִים סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו. וּשְׁמוֹ מְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

וּמְסַדֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בָּרָקִיעַ כִּרְצוֹנוֹ, בּוֹרֵא יוֹם וָלָיְלָה, גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר· וּמַעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לָיְלָה וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה, יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ· אֵל חַי וְקַיָּם תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד:

---

## Abendgebet für das Peßachfest.

Der Vorbeter ruft laut:

ברכו Preiset den Ewigen, den Hochgepriesenen!

Die Gemeinde:

Gepriesen sei der Ewige, der Hochgepriesene, in Ewigkeit!

Während dessen betet die Gemeinde leise:

Gepriesen und gerühmt, verherrlicht, hochgelobt und erhaben ist der Name des Königs aller Könige, des Heiligen, gelobt sei er! Er ist der Erste und er ist der Letzte, und außer ihm gibt es keinen Gott. Macht ihm Bahn, ihm, der durch die Aetherwüste fährt, sein Name ist Jah, frohlocket vor ihm! Erhaben ist sein Name über alles Lob und allen Preis. Gepriesen sei der Name seiner verherrlichten Majestät in Ewigkeit! Hochgepriesen sei der Name des Ewigen von nun an bis in Ewigkeit!

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, auf dessen Geheiß die Abende dämmern! In Weisheit erschließt er die Himmelspforten und mit Einsicht wechselt er die Stunden und wandelt die Zeiten; er ordnet die Sterne in Abteilungen am Firmament nach seinem Willen; er ist Schöpfer von Tag und Nacht, rollt hinweg das Licht vor der Finsternis und die Finsternis vor dem Licht; so führt er hinweg den Tag und führt herbei die Nacht, und scheidet zwischen Tag und Nacht — Ewiger Zebaoth ist sein Name! Er, der Allmächtige, der ewig lebt und währt, walte über uns in Ewigkeit.

ע"ס א"ב, רק נכנס בין אות ח' ואות ט' הפיוט אודה חסדו, וכל מאמריו יתמו על לשון הכתוב. ושם מחברו מנחם ברבי יעקב.

אוֹרִי וְיִשְׁעִי עַל הַיָּם נִגְלָה · בְּהַחֲשִׁיכוֹ לְצָרַי וְלִי הֵאִיר אֲפֵלָה · גְּדֻלַּת מַעֲשָׂיו נִפְלָאִים וְנוֹרָאִים לְהַלֵּלָה · וַיְהִי הֶעָנָן וְהַחֹשֶׁךְ וַיָּאֶר אֶת הַלָּיְלָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים ·

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אָהָבְתָּ, תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לִמַּדְתָּ, עַל כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁכְבֵנוּ וּבְקוּמֵנוּ נָשִׂיחַ בְּחֻקֶּיךָ · וְנִשְׂמַח בְּדִבְרֵי תוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד, כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאֹרֶךְ יָמֵינוּ וּבָהֶם נֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה · וְאַהֲבָתְךָ אַל־תָּסִיר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים ·

הֵעִיר בְּרִית יְשֵׁנִים לְשַׁלֵּם בָּנִים גְּמוּלָם · וַיּוֹצֵא עַמּוֹ בְּשָׂשׂוֹן בְּאֶבְרָתוֹ נְטָלָם: זָכַר חַסְדּוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ כִּידִידוּת לְנַהֲלָם · בְּאַהֲבָתוֹ וּבְחֶמְלָתוֹ הוּא גְאָלָם: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

דברים ו' ד'.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:

בלחש בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ: וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ:

אורי Mein Licht und mein Heil (Gott) zeigte sich beim Meere; meinen Feinden schuf er Finsternis und mir erleuchtete er die Nacht. Seine mächtigen Taten sind wunderbar, furchtbar im Ruhme! Hier war Wolke und Finsternis, und da erleuchtete es die Nacht! Gelobt seist Du, Ewiger, der die Abende dämmern läßt!

אהבת Unendliche Liebe hast Du dem Hause Israels, Deinem Volke, erwiesen; Lehre und Gebote, Gesetze und Rechte hast Du uns gelehrt. Darum, Ewiger, unser Gott, wenn wir uns niederlegen und wenn wir aufstehen, sprechen wir von Deinen Gesetzen, und freuen uns der Worte Deiner Lehre und Deiner Gebote immerdar: denn sie sind unser Leben und die Dauer unserer Tage; in ihnen wollen wir forschen Tag und Nacht. Mögest Du Deine Liebe uns nicht entziehen in Ewigkeit!

העיר Er hat sich des Bundes mit unseren seligen Urvätern erinnert und deren Nachkommen belohnt. Er führte freudig sein Volk und trug es auf seinen Schwingen; seiner Huld und Treue eingedenk, hat er es liebreich geleitet; seine Liebe und Milde haben es erlöst. Gelobt seist Du, Ewiger, der sein Volk Israel liebt!

(V. Mos. 6, 4.)

**Höre, Israel, der Ewige ist unser Gott, der Ewige ist einzig!**

**Gelobt sei der Name seiner glorreichen Majestät immer und ewig!**

**Du sollst den Ewigen, deinen Gott, lieben von ganzem Herzen, von ganzer Seele und von ganzem Vermögen! Die Worte, die ich dir jetzt befehle, sollen dir stets im Herzen bleiben; du sollst sie deinen Kindern einschärfen und davon reden, wenn du in deinem Hause sitzest und wenn du auf dem Wege gehest, wenn du dich niederlegst und wenn du aufstehst; binde sie zum Zeichen an deine Hand trage sie als Stirnband zwischen deinen Augen und schreibe sie auf die Pfosten deines Hauses und an deine Tore.**

דברים י"א י"ג וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה
אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־
לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם׃ וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה
וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ׃ וְנָתַתִּי עֵשֶׂב
בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ׃ הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה
לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
לָהֶם׃ וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה
מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל
הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נֹתֵן לָכֶם׃ וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי
אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־
יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם׃ וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־
בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ
וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃
לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ׃
במדבר ט"ו ל"ז-מ"א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם
וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת׃ וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת
וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם
וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם
זֹנִים אַחֲרֵיהֶם׃ לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי
וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם׃ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר
הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ יש להרף אלהיכם לאמת, אכן יתן רוח מעט שלא יבולע הא'.

(V. Mos. 11, 13.) Werdet ihr also meinen Geboten gehorchen, die ich euch jetzt gebe, den Ewigen, euern Gott, von euerm ganzen Herzen und von euerer ganzen Seele zu lieben und ihm zu dienen, so will ich euerm Lande Regen geben zur rechten Zeit, Frühregen und Spätregen, damit du dein Getreide, deinen Most und dein Öl einsammelst, und will für dein Vieh Gras wachsen lassen auf deinem Felde, daß du zu essen habest im Überflusse. Hütet euch aber, daß euer Herz nicht betört werde, daß ihr etwa abfallet und andern Göttern dienet und sie anbetet! Der Zorn des Ewigen würde über euch entbrennen, er würde den Himmel verschließen, daß kein Regen sei, die Erde würde ihr Gewächs nicht hervorbringen, und ihr würdet gar bald zu Grunde gehen, fern von dem vortrefflichen Lande, daß euch der Ewige geben will. Nehmet diese meine Worte euch zu Herzen und zu Gemüte, bindet sie zum Zeichen an euere Hand und traget sie als Stirnband zwischen euern Augen; lehret sie euere Söhne, davon zu reden, wenn du in deinem Hause sitzest und wenn du auf dem Wege gehest, wenn du dich niederlegst und wenn du aufstehst; schreibe sie auf die Pfosten deines Hauses und an deine Tore! damit ihr und euere Kinder auf dem Erdreiche, welches der Ewige euern Vätern zugeschworen ihnen zu geben, lange Jahre bleiben möget, so lange der Himmel über der Erde sein wird.

(IV. Mos. 15, 37.) Der Ewige sprach zu Mosche wie folgt: Rede zu den Kindern Israels und sage ihnen, sie sollen bei allen ihren Nachkommen, an die Ecken ihrer Kleider Schaufäden machen und an diese Eckenschaufäden eine Schnur aus dunkelblauer Wolle befestigen. Diese sollen euch zu Schaufäden dienen, daß ihr sie sehet und euch aller Gebote des Ewigen erinnert und sie befolget, nicht aber euerm Herzen und euern Augen nachwandelt, die euch auf Abwege führen. Damit ihr euch all meiner Gebote erinnert und sie befolget, und ihr heilig seiet euerm Gotte. Ich bin der Ewige, euer Gott, der ich euch aus dem Lande Ägypten herausgeführt, um euer Gott zu sein. Ich, der Ewige, euer Gott!

אֱמֶת וֶאֱמוּנָה כָּל זֹאת וְקַיָּם עָלֵינוּ כִּי הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵין
זוּלָתוֹ וַאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים מַלְכֵּנוּ
הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל־הֶעָרִיצִים הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ
וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל־אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ. הָעֹשֶׂה גְדֹלוֹת עַד אֵין
חֵקֶר וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר. הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן
לַמּוֹט רַגְלֵנוּ. הַמַּדְרִיכֵנוּ עַל בָּמוֹת אֹיְבֵינוּ וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל
שׂנְאֵינוּ. הָעֹשֶׂה לָּנוּ נִסִּים וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים
בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם הַמַּכֶּה בְעֶבְרָתוֹ כָּל־בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם וַיּוֹצֵא
אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרוּת עוֹלָם: הַמַּעֲבִיר בָּנָיו בֵּין
גִּזְרֵי יַם־סוּף אֶת־רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת־שׂוֹנְאֵיהֶם בִּתְהוֹמוֹת
טִבַּע: וְרָאוּ בָנָיו גְּבוּרָתוֹ שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ לִשְׁמוֹ וּמַלְכוּתוֹ
בְּרָצוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה:

ע"ם א"ב ומתום נסוף מנחם בר יעקב.

אוֹדֶה חַסְדּוֹ הִפְלָה · מַעֲשָׂיו וְנִפְלְאוֹתָיו
בִּמְצֻלָה · נוֹרָאוֹת עֲלֵי יָם: בִּקְהַל עָם אֲהַלְלָה ·
בְּמוֹשַׁב זְקֵנִים אֲגַדְּלָה · רוֹגַע יָם: גִּבּוֹר בִּנְטוֹת
יָדוֹ · גָּאוּ גַלִּים נֶגְדּוֹ · יִרְעַם הַיָּם: דָּגוּל בִּכְבוֹדוֹ
נִגְלָה · אָז נִקְרַע בַּחֲלְחָלָה · וַיַּעֲמוֹד הַיָּם: הֱשִׁיבוֹ
נֶאֱמָן בְּזַעְפּוֹ · גְּאוֹן גַּלֶּיךָ אֵיפֹה · מַה לְּךָ הַיָּם:
וְשִׁבְטֵי יָהּ הֲמֵמוֹ · שָׂרֵי יְהוּדָה רִגְמוֹ · אֶל תּוֹךְ
הַיָּם: זָכָה מְלוּכָה לְהַשְׁרִישׁוֹ · הָיְתָה יְהוּדָה
לְקָדְשׁוֹ · בִּמְצֻלוֹת יָם: חָצָה לִגְזוּרִים וּמוּלִים ·

אמת Wahr ist dies alles und bewährt, und feststehend für uns! Er, der Ewige ist unser Gott, und keiner außer ihm, und wir sind Israel, sein Volk. Er ist es, der uns aus der Hand so mancher Regenten befreit hat; Er, unser König, der uns der Gewalt aller Tyrannen entrissen; Er, der Allmächtige, der unsere Quäler bestraft und allen unseren Seelenfeinden Vergeltung erwiedert; Er, der unerforschlich große Dinge vollführt und unzählige Wundertaten; Er ist es, der unsere Seele am Leben erhält und unseren Fuß nicht wanken läßt; Er, der uns die Höhe unserer Feinde hat besteigen lassen und der unser Glückshorn hoch erhoben über alle, die uns gehaßt; der für uns Wunder und Rache geübt an Pharao, Zeichen und Wunderdinge im Lande der Söhne Chams; der in seinem Grimme alle Erstgebornen Ägyptens schlug und aus ihrer Mitte sein Volk Israel herausführte zu ewiger Freiheit; der seine Söhne mitten durch das Schilfmeer führte, und ihre Verfolger und Feinde in den Abgrund versenkte. — Als seine Kinder diese seine Allgewalt sahen, da brachen sie in Lieder und Lobgesänge aus und huldigten seiner Herrschaft mit freudigem Willen. — Mosche und die Kinder Israels stimmten Dir ein Loblied an.

אודה Seiner überschwenglichen Güte will ich danken. Mächtige Taten, Wunder hat er gezeigt in des Abgrunds Tiefe, furchtbare Taten beim Meere. In Volksversammlungen will ich preisen, im Sitz der Alten rühmen den Spalter des Meeres. Der Verwalter Gottes (Mosche) neigte seine Hand, da türmten ihm die Wogen sich, tobend war das Meer. — Der Allmächtige selbst erschien in seiner Majestät dann, da fuhr es hin und teilte sich — schweigend ward das Meer. „Wo sind sie?" — rief ihm der treue Diener Gottes zu. — „Wo sind nun deine stolzen Wogen? Was geschah dir, o Meer!" — Betäubt standen nun die Stämme Gottes da; die Fürsten Jehudas wagten zuerst, hineinzustürzen in die Mitte des Meeres. Daher wurde dieser Stamm auf immer des Zepters gewürdigt; Jehuda war der erste, der den All-

דֶּרֶךְ לַעֲבוֹר גְּאוּלִים · מַעֲמַקֵּי יָם: טוֹב כְּבֵן שִׁירָתוֹ · פָּתַח בְּאָז זְמִירָתוֹ · צָהֲלוּ מַיִם: יְשָׁרִים קִדְּמוּ רוֹנְנִים · אַחַר אֵילִים מְנַגְּנִים · מוֹשֵׁל בְּגֵאוּת הַיָּם: כְּבוֹלוֹס צְדָדֵיהֶם הִקְפָּה · וּמִלְמַעְלָה כְּמִין כִּפָּה · יְכַסּוּ עָלֵימוֹ יָם: לְכָל אַפְסֵי נִגְלוּ · אוֹתוֹתָיו כִּי גָדְלוּ · קַצְוֵי אֶרֶץ וְיָם: מִי כָמוֹהוּ נֶהְדָּר · חָסִין בְּכֹחַ נֶאְדָּר · הַקּוֹרֵא לְמֵי הַיָּם: נִהֵל יְדִידָיו בְּאַהַב · זְרוֹעוֹ מַחֲצֶבֶת רַהַב · הִיא הַמַּחֲרֶבֶת יָם: סְלָעִים הָפַךְ יַרְדּוֹנִים · שִׁבַּר רָאשֵׁי תַנִּינִים · הָפַךְ לְיַבָּשָׁה יָם: עֲרֵמוֹת מַיִם נֶעֶרְמוּ · תְּהוֹמוֹת בָּהֶם נִלְחָמוּ · בְּקַרְקַע הַיָּם: פְּרוּרִים בְּעֻזּוֹ פּוֹרְרוּ · נֵד אֶחָד נִצְּבָרוּ · כַּנֵּד מֵי הַיָּם: צֶמֶד סוּסִים וְרוֹכְבִים · עוֹלִים וְיוֹרְדִים מִשְׁלָבִים · עַד גִּבְהֵי יָם: קִלְּעָם בְּבִזָּה מְעֻטָּרִים · קְשׁוּטֵי זְהָבִים וְתוֹרִים · עַל שְׂפַת הַיָּם: רִבָּה פְלָאָיו לְנוֹסְסָה · נֶגֶד אֲבוֹתָם עָשָׂה · בָּקַע יָם: שְׁבִילָיו רָאוּ וַהֲלִיכוֹתָיו · וְלֹא נוֹדְעוּ עִקְּבוֹתָיו · אֱלֹהִים בַּיָּם: תְּמוּנַת גִּבּוֹר נִדְמָה · יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה · יָרָה בַיָּם: מַפְלִיא מִקֶּדֶם נוֹרָאוֹת · עוֹד יַרְאֵנוּ נִפְלָאוֹת · וּמַטֵּהוּ עַל הַיָּם: נְדָחִים יַדְרִיךְ בַּנְּעָלִים · וְהִכָּהוּ לְשִׁבְעָה נְחָלִים · אֶת לְשׁוֹן יָם: חֲמִשִּׁים יַדְרִיר שִׁירִים · נִשְׁאָרִים

heiligen verehrte im Abgrund des Meeres. Den Beschnittenen und Vorhautslosen spaltete sich das Meer, den Befreiten ward ein Weg gebahnt durch die Tiefe des Meeres. Nun begann der Sanftmütige (Mosche) sein Lobgedicht zu singen, und alles jubelte aus dem Meere — die Frommen sangen voran, Engel folgten nach, zum Lobgesang des Beherrschers des stolzen Meeres. Von beiden Seiten ließ er die geteilten Wasser emporsteigen; sie standen wie gläserne Wände, oben stießen sie wie eine Wölbung zusammen und deckten das Meer. An allen Enden wurden seine großen Wundertaten kund, an den Enden der Erde und des Meeres. Wer ist wie er verherrlicht mit Majestät und Allgewalt? Er gebietet den Fluten des Meeres! liebreich leitet er seine Geliebten; sein mächtiger Arm hat Rahab[1] gefällt und ausgetrocknet das Meer. Wilde Fluten hat er in Felsen verwandelt, zerschmettert daran der Krokodillen Haupt! er wandelt in Trockenheit das Meer. Die Meereswogen türmten sich, die Fluten wälzten kämpfend bis auf den Abgrund des Meeres. Durch seine Kraft wurden die Wasser zerstückelt, sie türmten sich steil auf; wie Wände standen die Gewässer des Meeres, Pferdegespann und Reiterei wurden auf- und niedergeschleudert an das Ufer des Meeres. Mit Beute goldener Geschmeide und Kostbarkeiten geschmückt, wurden sie dann hingeschleudert an das Ufer des Meeres. Unendlich und erstaunlich sind die Wundertaten, die er unsern Eltern gezeigt, die er ausgeübt beim Spalten des Meeres. Sie schauten seine Pfade, seine Wege; aber unkenntlich waren die Spuren des göttlichen Zuges durch das Weltmeer. Er, der Ewige und Herr des Krieges, nahm die Gestalt eines Helden an und schleuderte ins Meer. Wunder, furchtbare Taten hat er der Vorwelt gezeigt; er wird uns deren abermals zeigen und seinen Stab schwingen über das Meer. Seine Zerstreuten (Israel) wird er trocknen Fußes durchführen; er wird in

1) Name vom Schutzengel des Meeres.

מֵאַשּׁוּר וּמִמִּצְרַיִם· וּמֵאִיֵּי הַיָּם: מֵאַרְצוֹת
יְקַבֵּץ לְגָאֳלָם· לְנַטְּלָם (לְנַשְּׂאָם) כִּימֵי עוֹלָם·
מִצָּפוֹן וּמִיָּם: בַּחֲצֹצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יֵצְאוּ· מַיִם
חַיִּים וְיֵרָפְאוּ· חֶצְיָם אֶל הַיָּם: רַבִּים מוֹשְׁכִים
וְהוֹלְכִים· וּמִן הַמִּקְדָּשׁ מְפַכִּים· הוֹלְכִים אֶל
הַיָּם: יַעֲלוּ עַל שָׂפָה· עֲצֵי מַאֲכָל לִתְרוּפָה·
קְצִירֶיהָ עַד יָם: קְצִין עָם יַפְרֵשׁ· מִגֶּזַע יִשַׁי
שֹׁרֶשׁ· וְיֵרְדְּ מִיָּם עַד יָם: ה׳ בְּיָמֵינוּ יוֹפִיעַ הֲדָרוֹ·
יָקֵם יְיָ אֶת דְּבָרוֹ· עֹשֶׂה אֶת הַיָּם:

טְלָאָיו נִהֵל כְּאוֹמֵן מוֹשִׁיעַ וְגוֹאֵל· יְקַר זִיווֹ
רָאוּ וְהִכִּירוּ כְּבוֹד אֵל· כִּלְכְּלָם דְּבַשׁ מִסֶּלַע
הֶחֱסָם בְּצִלּוֹ לְהִצָּאֵל· בְּמַקְהֵלוֹת בָּרְכוּ
אֱלֹהִים אֲדֹנָי מִמְּקוֹר יִשְׂרָאֵל: בְּגִילָה
בְּרִנָּה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם·

מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא
תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא· מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה:

מִפְּעַל נוֹרְאוֹתָיו סָפוּן מִי לְגַדְּלֵהוּ· עֹצֶם
פְּלָאוֹתָיו אֲשֶׁר הִפְלִיא לְמַעֲנֵהוּ: צֶמַח
קְדוֹשָׁיו אֲנִי וְלִי מוֹרָשָׁה לְקַלְּסֵהוּ· זֶה אֵלִי
וְאַנְוֵהוּ אֱלֹהֵי אָבִי וַאֲרוֹמְמֶנְהוּ: זֶה צוּר
יִשְׁעֵנוּ פָּצוּ פֶה וְאָמְרוּ:

sieben Bäche zerteilen die Meereszunge! 1) Er wird befreien den Überrest seines Volkes, der übrig sein wird von Aschur und Ägypten und den Inseln des Meeres; er wird ihn aus allen Ländern sammeln, erlösen, emporheben und tragen, wie in den Tagen der Vorwelt; er wird ihn sammeln von Norden und vom Meere her. Im Vorhofe unseres Gottes werden lebendige, heilende Wasserquellen entspringen, deren Hälfte sich in das Ostmeer ergießen wird. 2) Sie werden allmählig anwachsen, durch den Tempel fließen und hinströmen bis in das Westmeer. An beiden Ufern des Stromes werden fruchtbare und heilsame Bäume aufwachsen und Sprossen treiben bis in das Weltmeer. Dann wird Gott einen Volksregenten erwählen aus dem Stamme Jischai, 3) dieser wird regieren vom Meere bis zum Meere. In unseren Tagen wird dessen Herrlichkeit glänzen; er wird sein Verheißen bestätigen, der Ewige, der Schöpfer des Meeres.

טלאיו Wie ein treuer Hirt hat der Befreier und Erretter (Gott) seine Schafe (Israel) geleitet; sie schauten den Glanz seiner Herrlichkeit und erkannten der Allmacht Majestät, die sie genährt mit Honig aus Felsen, die sie geschützt unter ihrem Schatten. In vollen Chören lobten sie Gott, für den Ursprung Israels priesen sie den Ewigen. In hoher Lust und Freude sprachen sie alle:

מי „Wer ist unter den Mächten, o Ewiger, wie Du? wer ist wie Du? verherrlicht in Heiligkeit, furchtbar im Ruhme, Wundertäter!" Deine Herrschaft sahen Deine Kinder, als Du das Meer vor Mosche gespalten.

מפעל Unbegreiflich sind seine furchtbaren Taten, wer vermag sie zu schätzen, wer die mächtigen Wundertaten, die er ausgeübt? ich bin eine Sprosse seiner Heiligen, mir ist es eigen, ihn zu preisen; er ist mein Gott, ihn will ich rühmen, meines Vaters Gott, ihn will ich erheben. „Dies ist der Fels unseres Heils!" so stimmten sie an und riefen:

---

1) Jesaias 11, 15.

2) Secharja 14, 8 und Jecheskel 47.

3) Vater Davids

יְהֹוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:
וְנֶאֱמַר כִּי־פָדָה יְיָ אֶת־יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ:

רָכַב עַל כְּרוּב בִּרְקִיעִים רָם מַלְכִּי· שָׁלַח מִמָּרוֹם הִמְשַׁנִי מִמַּיִם הִמְשִׁיכִי· תַּמָּתִי רַעְיָתִי פָּץ קוּמִי וּלְכִי· כִּי אָמְנָם כִּי גוֹאֵל אָנֹכִי:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל:

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים, וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ, וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ, וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן, וְהָסֵר שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אָתָּה, כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה, וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם· וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ:

סס המחבר מנחם בר יעקב חזק ואמץ.

מָתַי אָבוֹא וְאֵרָאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים לְהַקְבִּילָהּ· נוֹי חוֹמוֹת מַגִּיעוֹת כִּסֵּא כָבוֹד לְמַעְלָה· חֵיל וְאַרְמוֹן עַל מִשְׁפָּטוֹ וְהָעִיר עַל תִּלָּהּ· מִכְלַל יוֹפִי יוֹפִיעַ כְּעִיר שֶׁחֻבְּרָה לָּהּ בִּמְסִלָּה· בֵּית אֵל עוֹלָה שְׂרִידֵי גוֹלָה לְהָגִילָהּ· אֱלֹהִים יְכוֹנְנֶהָ עַד עוֹלָם סֶלָה: נִכְסְפָה גַּם כָּלְתָה נַפְשִׁי אֶל יְפִי מִכְלוּלֶיהָ· מִדֵּי חָדְשָׁהּ וְשַׁבַּתָּהּ לְהֵרָאוֹת תָּמִיד עָלֶיהָ· בַּעֲלוֹת כָּעָב קְרוּאֶיהָ לְשַׁלֵּשׁ פַּעֲמֵי רְגָלֶיהָ· לְסַבֵּב צִיּוֹן וּלְהַקִּיף וְלִסְפּוֹר אֶת מִגְדָּלֶיהָ· בִּרְנִיּוֹת נוֹסָפִין לָהּ לְמִשְׁמַר נוֹי זְבוּלֶיהָ· יִקְרְאוּ לִירוּשָׁלַיִם כִּסֵּא יְיָ וְנִקְווּ אֵלֶיהָ: חִכִּיתִי

„Der Ewige wird regieren immer und ewig!" — Und also heißt es ferner: „Ja, der Ewige hat Jakob befreit und ihn erlöst aus der Hand des Stärkern."

רכב Dort fuhr er auf dem Rücken eines Cherubs, mein König, und schoß Blitze ab; mir reichte er aus der Höhe seine Hand, ergriff und zog mich aus brausenden Fluten. „Meine Treue, meine Holde," sprach er, „komme und folge mir! wahrlich, ich bin dein Erlöser!" — Gelobt seist Du, Ewiger, der Israel erlöste!

השכיבנו Laß Ewiger, unser Gott, uns niederlegen in Frieden, und laß uns wieder aufstehen, unser König, zum Leben; breite über uns aus die Hütte Deines Friedens, vervollkommne uns durch Deinen guten Rat, und hilf uns um Deines Namens willen. Beschütze uns, wende von uns ab Feind, Pest, Schwert, Hunger und Kummer, entferne jeden Widersacher, vor unserem Angesichte und in unserem Rücken, und birg uns unter dem Schatten Deiner Flügel; denn Du, o Gott, bist unser Hüter und Retter; Du, o Gott, bist ein gnädiger und barmherziger König! Behüte unsern Ausgang und unsern Eingang zum Leben und zum Frieden, von nun an bis in Ewigkeit. Breite über uns aus die Hütte Deines Friedens!

מתי Wann werde ich vor Gott erscheinen können, um ihn zu empfangen in den bis zum allerhöchsten Thron reichenden Mauern, wo Ringmauer, Palast und Stadt wiederum hergestellt sein werden, das vollkommen Schöne (Zion) strahlen wird, gleich der mit ihm verbundenen Stadt (Jerusalem); hier wird ein Pfad nach Beth-El führen, wohin der vom Exil entkommene Rest wallen wird; der Herr erhält sie für immer! Mit Sehnsucht schmachte ich nach dieser herrlichen Schönheit, um an jedem Neumond und Ruhetag daselbst zu erscheinen, wo gleich einer Wolke die Wallfahrer an den dreimaligen Festen hinziehen, Zion umringen, seine Türme zählen werden; zum Schutze der herrlichen Wohnung werden viele Paläste daselbst errichtet werden; man wird Jerusalem Gottes Thron nennen, und alles wird wieder dahinströmen.

לַיְיָ אוֹתוֹתָיו כִּימֵי עוֹלָם לְמַשְׁמֵשׁ · עַל צָרָיו עֶשֶׂר נְגָעִים עוֹד יְחַמֵּשׁ · תֹּהוּ וָבֹהוּ בִּכְרַךְ גָּדוֹל לְשַׁמֵּשׁ · וְעָלַיִךְ צִיּוֹן כְּבוֹדוֹ יֵרָאֶה כְּבֹקֶר וָרֶמֶשׁ · יְיָ לְאוֹר עוֹלָם יִהְיֶה שַׁחַר וָאֶמֶשׁ · לְאוֹר עוֹלָם לֹא יִהְיֶה לָךְ עוֹד הַשֶּׁמֶשׁ : מְאוֹר מְשָׁרְתָיו יַזְהִיר כְּזֹהַר הָרָקִיעַ לְהִתְחַדֵּשׁ · הַנּוֹתָר בְּצִיּוֹן קָדוֹשׁ יֵאָמֶר לוֹ לְהִתְקַדֵּשׁ · אַדִּיר יְיָ שָׁם לֹא יַעַבְרֶנּוּ טָמֵא לְהָדֵשׁ · לֹא יוֹסִיף יָבוֹא בוֹ עָרֵל וְקָדֵשׁ · שְׂרִידִים אֲשֶׁר יְיָ קוֹרֵא יִכָּנְסוּ לַפַּרְדֵּס · לִבְשִׁי בִּגְדֵי תִפְאַרְתֵּךְ יְרוּשָׁלַםִ עִיר הַקֹּדֶשׁ : בְּרֹאשׁ חֲמִשָּׁה הָרִים מִקְדַּשׁ אֵל לְכוֹנְנָהּ · בֵּית אֱלֹהִים תַּחַת זִיו כְּבוֹדוֹ לְגוֹנְנָהּ · יַרְהִיבוּ אָהֳלֶיהָ יְרִיעוֹת מִשְׁכְּנוֹתֶיהָ יַטּוּ לְשַׁכְּנָהּ · עוֹלָה וּמַרְחֶבֶת לְמַעְלָה וְנָסְבָה וְרָחֲבָה בָּעֶלְיוֹנָהּ · קִבּוּצֵי גָלֻיּוֹת מִתְקַבְּצוֹת וְנָחוֹת בְּבֵית מְלוֹנָהּ · וּפְדוּיֵי יְיָ יְשֻׁבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה : חָזָק וְאַמִּיץ לְעֵינֵינוּ רוּחוֹ הַטּוֹבָה יָעִיר · שְׁנַת גְּאֻלָּה יַרְאֵנוּ יְחַיֵּנוּ רַב וְצָעִיר · מִיַּד נֵכָר יִפְצֵנוּ מִיַּד בְּנֵי שֵׂעִיר · קוֹל מֵהֵיכָל קוֹל שָׁאוֹן מַחֲרִיבָיו יַסְעִיר · חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב לָהּ שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם הַמַּבְעִיר · הִתְפַּלְּלוּ בַעֲדָהּ וְדִרְשׁוּ אֶת שְׁלוֹם הָעִיר :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַפּוֹרֵשׂ סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל יְרוּשָׁלָםִ :

לשבת· וְשָׁמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת־הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם : בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִוא לְעֹלָם כִּי־שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְיָ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ :

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־מֹעֲדֵי יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :

Ich hoffe zum Herrn, daß er wie früher, seiner Wunder sich wieder bedienen werde, und seine Majestät Morgens und Abends auf Zion erscheinen wird; der Herr wird am Tage wie des Nachts das ewige Licht sein, nicht aber die Sonne als Weltlicht dir dienen.[1]) Das Licht seiner Diener wird er erneuen, daß es wie des Himmels Glanz strahle; der in Zion zurückbleibt, wird heilig genannt werden; dort wird der Allmächtige sein, und kein Unreiner den Ort betreten; weder ein Unbeschnittener noch ein Zuchtloser wird hinkommen, blos die Entkommenen, welche Gott anrufen, werden in den Lustgarten (Zion) eingeführt werden; o, lege dein Prachtgewand an, o heilige Stadt Jerusalem! Am Gipfel des Fünfgebirges wird Gottes Heiligtum errichtet werden, Gottes Haus unter dem Schutze seiner Majestät; Zelte werden weit umher lagern, Teppiche daselbst zu Wohnungen aufgeschlagen werden; sie (Jerusalem) wird nach oben ausgedehnt und ringsumher erweitert werden; die vom Exil Kommenden werden in dieser Herberge sich versammeln und daselbst rasten, und die Erlösten des Herrn werden zurückkehren und jubelnd nach Zion kommen. O Allmächtiger und Allgewaltiger! ergieße den guten Geist vor unseren Augen; laß uns das Erlösungsjahr sehen; erhalte Alt und Jung beim Leben; entreiße uns der fremden Gewalt (nämlich der Gewalt des Seïriten); vom Tempel ertöne eine Stimme, die tobend seine Zerstörer bestürme;[2]) eine ihn umgebende feurige Mauer vergelte jenen Brand; flehet für sie (die Stadt Jerusalem) und befördert das Wohl der Stadt!

Gelobt seist Du, Ewiger, der die Hütte des Friedens ausbreitet über uns, über sein ganzes Volk Israel und über Jerusalem!

**Am Sabbat. ושמרו Die Kinder Israels sollen den Ruhetag beobachten, daß sie den Ruhetag bei allen ihren Nachkommen halten als einen ewigen Bund. Zwischen mir und den Kindern Israels sei er ein Zeichen für ewig; denn in sechs Tagen hat der Ewige den Himmel und die Erde geschaffen, und am siebenten Tage hat er geruht und gefeiert.**

**וידבר Mosche machte die Feste des Ewigen den Kindern Israels bekannt.**

---

1) Nach Jesaias 60, 9.
2) Nach Jesaias 66, 6.

Der Vorbeter spricht das halbe Kaddisch.

וְעַתָּה יִגְדַּל־נָא כֹּחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר:
זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי־בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב, וְאִמְרוּ אָמֵן׃ יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא׃ יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא מִן־כָּל־בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחָמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן:

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה׃ מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ׃ מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר׃ מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה׃ וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים: אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל־יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים׃ אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ׃ וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת׃ וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ׃ וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ׃ וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ:

Der Vorbeter spricht das halbe Kaddisch.

ועתה Nun werde erhoben die Allmacht des Herrn, wie Du verheißen hast. Gedenke Deiner Huld, o Herr, und Deiner Gnade, die von je gewesen!

יתגדל Verherrlicht und geheiligt werde Gottes großer Name in der Welt, die er nach seinem Willen erschaffen hat. Möge er herbeiführen sein Reich, bei euerem Leben und in eueren Tagen und beim Leben des ganzen Hauses Israel, bald und in naher Zeit! — Darauf sprechet:

Amen! sein großer Name sei gepriesen in alle Ewigkeit!

Gelobt und gepriesen, gerühmt und erhoben, erhöhet, verherrlicht, angebetet und verehrt werde der Name des Allheiligen, gelobt sei er hoch über alles Lob und Lied, über jede Benedeiung und Verherrlichung, die je auf Erden ausgesprochen worden! — Darauf sprechet: Amen!

Herr, öffne meine Lippen, und mein Mund verkünde Deinen Ruhm!

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott und Gott unserer Väter, Gott Abrahams, Gott Isaaks und Gott Jakobs; großer, mächtiger und ehrfurchtbarer Gott! Herr in den Höhen! der Wohltaten erzeiget in Güte, als Beherrscher des Weltalls, der gedenket der Frömmigkeit der Urväter, und ihren spätesten Enkeln einen Erlöser bringet, um seines Namens willen, in Liebe. — König, Helfer, Retter, und Schild! Gelobt seist Du, Ewiger, Schild Abrahams!

אתה Mächtig bist Du in Ewigkeit, o Herr! Du belebst die Toten wieder, mächtiger Retter!

מכלכל Deine Gnade ernährt die Lebenden, Deine unendliche Barmherzigkeit läßt die Toten wieder aufleben. Du bist der Wankenden Stütze, der Kranken Heil und Befreier der Gefesselten. Du hältst treulich Deine Zusage jenen, die im Staube schlummern. Wer ist wie Du, allmächtiger Gott! Wer ist Dir ähnlich? König, der da tötet und wieder belebet und Heil aufkeimen läßt. Deiner Verheißung getreu, belebst Du einst die Toten wieder! Gelobt seist Du, Ewiger, der die Toten belebt!

אתה Du bist heilig, heilig ist Dein Name, und Heilige lobpreisen Dich jeden Tag. Selah! Gelobt seist Du, Ewiger, heiliger Gott!

אתה בחרתנו Du hast uns aus allen Völkern erkoren; Du liebtest uns und fandest Wohlgefallen an uns; Du hast uns erhoben über alle Nationen, und uns geheiligt durch Deine Gebote. Du hast uns genähert, o König, Deinem Dienste und uns nach Deinem großen und heiligen Namen genannt.

וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שבתות למנוחה וּמוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן · אֶת־יוֹם השבת הזה ואת יום חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה · זְמַן חֵרוּתֵנוּ באהבה מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ · יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ · וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ · וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ · וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ · לִפְלֵיטָה וּלְטוֹבָה וּלְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה · זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים · וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ · כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ · כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

וְהַשִּׂיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת בִּרְכַּת מוֹעֲדֶיךָ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם לְשִׂמְחָה וּלְשָׂשׂוֹן כַּאֲשֶׁר רָצִיתָ וְאָמַרְתָּ לְבָרְכֵנוּ:

לשבת אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ

קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן שַׁבָּת ו מוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ · וְיִשְׂמְחוּ בְךָ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וְ יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם · וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ ·

ותתן לנו Und so gabst Du uns in Liebe, Ewiger, unser Gott, (Sabbattage zur Ruhe und) Feiertage zur Freude, Feste und Wonnezeiten zur Fröhlichkeit, (diesen Sabbat und) dieses Mazzothfest, den Zeitpunkt unserer Befreiung, (in Liebe) zur Heiligkeitsverkündigung, zum Andenken an den Auszug aus Ägypten.

אלהינו Unser Gott und Gott unserer Väter, es möge aufsteigen, vor Dich kommen und zu Dir gelangen; gefällig und angenehm aufgenommen werden das Andenken an uns und die Erinnerung an uns — das Andenken unserer Väter, das Andenken an Messias, den Sohn Davids, Deines Dieners, das Andenken an Jerusalem, Deine heilige Stadt, und das Andenken an Dein ganzes Volk, das Haus Israel — zur Rettung und zum Heile, zur Huld, zur Gnade und zum Erbarmen, zum Leben und zum Frieden an diesem Tage des Mazzoth-Festes. Gedenke unser, Ewiger, unser Gott, zum Guten, erinnere Dich unser zum Segen und hilf uns zur Glückseligkeit! Begünstige und begnadige uns durch Verheißung von Heil und Erbarmen, erbarme Dich unser und hilf uns! — Auf Dich allein sind unsere Augen gerichtet, denn Du, o Gott, bist ein gnädiger und erbarmungsvoller König!

והשיאנו Laß uns empfangen, Ewiger, unser Gott, den Segen Deiner Feste zum Leben und zum Frieden, zur Freude und zur Wonne, wie Du wohlwollend uns zu segnen verheißen hast. (Unser Gott und Gott unserer Väter, zeige Wohlgefallen an unserer Ruhe.) Heilige uns durch Deine Gebote und gib uns unseren Anteil an Deiner Lehre, erquicke uns mit Deiner Güte und erfreue uns durch Deine Hilfe; läutere unser Herz, Dir in Wahrheit zu dienen, und laß uns, Ewiger, unser Gott, (in Liebe und Wohlgefallen,) in Freude und Wonne (Deinen heiligen Sabbat und) Deine heiligen Feste genießen, damit in Dir sich freue Israel, das Deinen Namen heiligt. Gelobt seist Du, Ewiger, der heiligt (den Sabbat,) Israel und die Festes-Zeiten.

רצה Zeige Wohlgefallen, Ewiger, unser Gott, an Deinem Volke Israel und an seinem Gebete; stelle den Gottesdienst in den Hallen Deines Hauses wieder her; nimm Israels Opfer und seine Gebete mit Liebe und Wohlgefallen an, damit Dir stets gefällig sein möge der Dienst Deines Volkes Israel.

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל־יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל־עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם. הַטּוֹב כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא־תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

שָׁלוֹם רָב עַל־יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תָּשִׂים לְעוֹלָם כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אָדוֹן לְכָל הַשָּׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי. נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי. נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה: פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי. וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה. מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ. לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי־פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי: עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת:
וְעָרְבָה לַייָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת:

ותחזינה Mögen unsere Augen es sehen, wenn Du mit Erbarmen nach Zion zurückkehrst! Gelobt seist Du, Ewiger, der seine Majestät einst wieder in Zion thronen läßt!

מודים Wir bekennen Dir, daß Du, der Ewige, unser und unserer Väter Gott bist in Ewigkeit. Du bist der Hort unseres Lebens, der Schild unseres Heils für und für. Wir danken Dir und lobpreisen Dich für unser Leben, das in Deine Hand gelegt, für unsere Seelen, die Dir anvertraut sind, für die Wunder, die Du uns tagtäglich, für die unaussprechlichen Wohltaten, die Du uns zu jeder Zeit — des Abends, Morgens und Mittags — erweisest. Allgütiger, Deine Barmherzigkeit hat keine Grenzen; Allbarmherziger, Deine Gnade geht nie zu Ende — auf Dich hoffen wir immerdar!

ועל Für all dies sei Dein Name, unser König, gelobt und hochgepriesen unaufhörlich und immerdar!

וכל Und alles, was lebt, soll Dir danken und in Wahrheit preisen Deinen Namen; Allmächtiger, unser Heil und unsere Hilfe! Selah! Gelobt seist Du, Ewiger, Allgütiger ist Dein Name, und Dir allein gebühret Dank.

שלום Frieden in Fülle verleihe Deinem Volke Israel in Ewigkeit; denn Du, o König, bist der Herr alles Friedens. Möge es Dir gefallen, Dein Volk Israel zu jeder Zeit und Stunde mit Deinem Frieden zu segnen! Gelobt seist Du, Ewiger, der sein Volk Israel segnet mit Frieden!

אלהי Mein Gott! bewahre meine Zunge vor Bösem, und meine Lippen vor Trugreden! Laß meine Seele gegen meine Lästerer gelassen und gegen jeden geduldig sein, wie Staub der Erde. Erschließe mein Herz durch Deine Lehre, damit meine Seele Deinen Geboten eifrig folge. Zerstöre die Pläne aller derer, die Böses wider mich sinnen und vereitle ihre Gedanken. Tue es um Deines Namens willen, tue es um Deiner Rechten, tue es um Deiner Heiligkeit, tue es um Deiner Lehre willen. Auf daß gerettet werden Deine Lieblinge, laß mir Deine Rechte beistehen und erhöre mich! Mögen wohlgefallen die Worte meines Mundes und die Gedanken meines Herzens, Dir, o Ewiger, mein Hort und mein Erlöser! — Er, der Frieden stiftet in seinen Höhen, er stifte auch Frieden bei uns und bei ganz Israel; darauf sprechet: Amen!

Möge es Dein Wille sein, o Ewiger, unser Gott und Gott unserer Väter, den heiligen Tempel bald, in unseren Tagen, wieder zu erbauen, daß jeder seinen Anteil an Deinem Gesetze nehme.

Der Vorbeter spricht das ganze Kaddisch — am Sabbat jedoch wird erst ויכלו und מגן אבות gebetet.

V. u. G. וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־צְבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר־בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

V. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב, הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

G. מָגֵן אָבוֹת בִּדְבָרוֹ מְחַיֵּה מֵתִים בְּמַאֲמָרוֹ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ שֶׁאֵין כָּמוֹהוּ הַמֵּנִיחַ לְעַמּוֹ בְּיוֹם שַׁבַּת קָדְשׁוֹ כִּי בָם רָצָה לְהָנִיחַ לָהֶם לְפָנָיו נַעֲבוֹד בְּיִרְאָה וָפַחַד וְנוֹדֶה לִשְׁמוֹ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מֵעֵין הַבְּרָכוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַשָּׁלוֹם מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וּמְבָרֵךְ שְׁבִיעִי וּמֵנִיחַ בִּקְדֻשָּׁה לְעַם מְדֻשְּׁנֵי עֹנֶג זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

V. אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ· רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ וְיָנוּחוּ בָהּ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

Der Vorbeter spricht das ganze Kaddisch.

וְעַתָּה יִגְדַּל־נָא כֹּחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר:

זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:

V. יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי־בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב, וְאִמְרוּ אָמֵן.

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא.

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא מִן־כָּל־בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן:

G. קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ:

תִּתְקַבַּל צְלוֹתְהוֹן וּבָעוּתְהוֹן דְּכָל־יִשְׂרָאֵל קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא, וְאִמְרוּ אָמֵן:

G. יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן־שְׁמַיָּא וְחַיִּים עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן:

G. עֶזְרִי מֵעִם יְיָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן:

---

In den meisten Gemeinden wird במה מדליקין nicht gebetet, sondern der Vorbeter spricht sogleich das קדיש.

בַּמֶּה מַדְלִיקִין וּבַמָּה אֵין מַדְלִיקִין. אֵין מַדְלִיקִין לֹא בְלֶכֶשׁ וְלֹא בְחֹסֶן וְלֹא בְכַלָּךְ, וְלֹא בִפְתִילַת הָאִידָן וְלֹא בִפְתִילַת הַמִּדְבָּר, וְלֹא בִירוֹקָה שֶׁעַל פְּנֵי הַמָּיִם, וְלֹא בְזֶפֶת וְלֹא בְשַׁעֲוָה, וְלֹא בְשֶׁמֶן קִיק וְלֹא בְשֶׁמֶן שְׂרֵפָה, וְלֹא בְאַלְיָה וְלֹא בְחֵלֶב. נַחוּם הַמָּדִי אוֹמֵר

מַדְלִיקִין בְּחֵלֶב מְבֻשָּׁל, וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֶחָד מְבֻשָּׁל וְאֶחָד שֶׁאֵינוֹ מְבֻשָּׁל אֵין מַדְלִיקִין בּוֹ: (ב) אֵין מַדְלִיקִין בְּשֶׁמֶן שְׂרֵפָה בְּיוֹם טוֹב. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר אֵין מַדְלִיקִין בְּעִטְרָן מִפְּנֵי כְּבוֹד הַשַּׁבָּת. וַחֲכָמִים מַתִּירִין בְּכָל הַשְּׁמָנִים בְּשֶׁמֶן שֻׁמְשְׁמִין בְּשֶׁמֶן אֱגוֹזִים בְּשֶׁמֶן צְנוֹנוֹת בְּשֶׁמֶן דָּגִים בְּשֶׁמֶן פַּקֻּעוֹת בְּעִטְרָן וּבְנֵפְט. רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר אֵין מַדְלִיקִין אֶלָּא בְּשֶׁמֶן זַיִת בִּלְבָד: (ג) כָּל הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ אֵין מַדְלִיקִין בּוֹ אֶלָּא פִשְׁתָּן. וְכָל הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ אֵינוֹ מִטַּמֵּא טֻמְאַת אֹהָלִים אֶלָּא פִשְׁתָּן. פְּתִילַת הַבֶּגֶד שֶׁקִּפְּלָהּ וְלֹא הִבְהֲבָהּ, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר טְמֵאָה הִיא וְאֵין מַדְלִיקִין בָּהּ, רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר טְהוֹרָה הִיא, וּמַדְלִיקִין בָּהּ: (ד) לֹא יִקּוֹב אָדָם שְׁפֹפֶרֶת שֶׁל בֵּיצָה וִימַלְאֶנָּה שֶׁמֶן וְיִתְּנֶנָּה עַל פִּי הַנֵּר בִּשְׁבִיל שֶׁתְּהֵא מְנַטֶּפֶת וַאֲפִילוּ הִיא שֶׁל חֶרֶס, וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר. אֲבָל אִם חִבְּרָהּ הַיּוֹצֵר מִתְּחִלָּה מֻתָּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּלִי אֶחָד. לֹא יְמַלֵּא אָדָם קְעָרָה שֶׁמֶן וְיִתְּנֶנָּה בְּצַד הַנֵּר וְיִתֵּן רֹאשׁ הַפְּתִילָה בְּתוֹכָהּ בִּשְׁבִיל שֶׁתְּהֵא שׁוֹאֶבֶת, וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר: (ה) הַמְכַבֶּה אֶת הַנֵּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתְיָרֵא מִפְּנֵי גוֹיִם מִפְּנֵי לִסְטִים מִפְּנֵי רוּחַ רָעָה אוֹ בִּשְׁבִיל הַחוֹלֶה שֶׁיִּישַׁן, פָּטוּר. כְּחָס עַל הַנֵּר כְּחָס עַל הַשֶּׁמֶן כְּחָס עַל הַפְּתִילָה, חַיָּב. רַבִּי יוֹסֵי פּוֹטֵר בְּכֻלָּן חוּץ מִן הַפְּתִילָה מִפְּנֵי שֶׁהוּא עוֹשָׂהּ פֶּחָם: (ו) עַל שָׁלשׁ עֲבֵרוֹת נָשִׁים מֵתוֹת בִּשְׁעַת לֵדָתָן, עַל שֶׁאֵינָן זְהִירוֹת בְּנִדָּה בְּחַלָּה וּבְהַדְלָקַת הַנֵּר: (ז) שְׁלֹשָׁה דְבָרִים צָרִיךְ אָדָם לוֹמַר בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ עֶרֶב שַׁבָּת עִם חֲשֵׁכָה. עִשַּׂרְתֶּם עֵרַבְתֶּם הַדְלִיקוּ אֶת הַנֵּר. סָפֵק חֲשֵׁכָה סָפֵק אֵינָהּ חֲשֵׁכָה, אֵין מְעַשְּׂרִין אֶת הַוַּדַּאי, וְאֵין מַטְבִּילִין אֶת הַכֵּלִים, וְאֵין מַדְלִיקִין אֶת הַנֵּרוֹת, אֲבָל מְעַשְּׂרִין אֶת הַדְּמַאי, וּמְעָרְבִין וְטוֹמְנִין אֶת הַחַמִּין:

תניא אמר ר' חנינא חייב אדם למשמש בבגדיו בערב שבת עם חשיכה שמא ישכח ויצא, אמר רב יוסף הלכתא רבתא לשבתא:

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינָא. תַּלְמִידֵי חֲכָמִים מַרְבִּים שָׁלוֹם בָּעוֹלָם: שֶׁנֶּאֱמַר וְכָל בָּנַיִךְ לִמּוּדֵי יְיָ וְרַב שְׁלוֹם בָּנָיִךְ: אַל תִּקְרָא בָּנָיִךְ אֶלָּא בּוֹנָיִךְ: שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל: יְהִי שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ: לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי אֲדַבְּרָה נָּא שָׁלוֹם בָּךְ: לְמַעַן בֵּית יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

# סדר קדוש·

## Das Kiddușchgebet.

Nach dem Abendgebet wird vor עלינו über einen Becher Wein das Kiddusch-Gebet gesprochen. (Auch zu Hause spricht man dasselbe vor der Mahlzeit, woselbst man jedoch an einem Sabbat noch ויכלו u. s. w. vorsetzt).

בלחש וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר בקול יוֹם* הַשִּׁשִּׁי*: וַיְכֻלּוּ* הַשָּׁמַיִם* וְהָאָרֶץ וְכָל־צְבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר־בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

סברי מרנן ורבנן ורבותי.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר־בָּנוּ מִכָּל־עָם וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל־לָשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו· וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שבתות למנוחה ו מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן· אֶת־יוֹם השבת הזה ואת יום

חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה· זְמַן חֵרוּתֵנוּ

באהבה מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם· כִּי בָנוּ בָחַרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדַּשְׁתָּ מִכָּל־הָעַמִּים ושבת וּמוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ באהבה וברצון בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן הִנְחַלְתָּנוּ· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ השבת ו יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

---

### ספירת העמר·

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל סְפִירַת הָעֹמֶר:

הַיּוֹם שִׁשָּׁה יָמִים לָעֹמֶר:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ: וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת:

עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל, לָתֵת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית, שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת, וְלֹא שָׂמָנוּ כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה, שֶׁלֹּא שָׂם חֶלְקֵנוּ כָּהֶם וְגוֹרָלֵנוּ כְּכָל־הֲמוֹנָם. וַאֲנַחְנוּ כֹּרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא נוֹטֶה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אָרֶץ, וּמוֹשַׁב יְקָרוֹ בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל, וּשְׁכִינַת עֻזּוֹ בְּגָבְהֵי מְרוֹמִים: הוּא אֱלֹהֵינוּ, אֵין עוֹד. אֱמֶת מַלְכֵּנוּ, אֶפֶס זוּלָתוֹ: כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתוֹ, וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל־לְבָבֶךָ כִּי יְהוָֹה הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתָּחַת, אֵין עוֹד:

עַל־כֵּן נְקַוֶּה לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִרְאוֹת מְהֵרָה בְּתִפְאֶרֶת עֻזֶּךָ, לְהַעֲבִיר גִּלּוּלִים מִן־הָאָרֶץ וְהָאֱלִילִים כָּרוֹת יִכָּרֵתוּן. לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּי וְכָל־בְּנֵי בָשָׂר יִקְרְאוּ בִשְׁמֶךָ. לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל־רִשְׁעֵי אָרֶץ. יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל־יוֹשְׁבֵי תֵבֵל כִּי לְךָ תִּכְרַע כָּל־בֶּרֶךְ תִּשָּׁבַע כָּל־לָשׁוֹן: לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וְיִפֹּלוּ. וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יְקָר יִתֵּנוּ. וִיקַבְּלוּ כֻלָּם אֶת־עֹל מַלְכוּתֶךָ. וְתִמְלוֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא וּלְעוֹלְמֵי עַד תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד. כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ יְהוָֹה יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד: וְנֶאֱמַר וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

קדיש יתום, יגדל.

עלינו Uns ist es Pflicht, zu preisen den Herrn des Weltalls, zu verkünden die Größe des Weltenschöpfers, der uns nicht den Völkern der Erde gleichgestellt und uns nicht werden ließ wie die Geschlechter des Erdkreises, der uns nicht gleichen Anteil mit ihnen und nicht gleiches Los mit dem ihrer Scharen beschieden. Darum beugen wir das Knie, neigen uns und legen Bekenntnis ab vor dem König aller Könige, dem Heiligen, gelobt sei Er! Er ist es, der den Himmel ausgespannt und die Erde gegründet, dessen Herrlichkeit thronet im Himmel oben und dessen Allmacht waltet in den höchsten Höhen. Er allein ist unser Gott — sonst Keiner! Das ist die Wahrheit! Er ist unser König — Niemand außer ihm! Wie in seiner Lehre geschrieben steht: „Erkenne es heute, und nimm es wohl zu Herzen, daß der Ewige allein der wahre Gott ist, oben im Himmel und unten auf der Erde — sonst Keiner!"

על Darum hoffen wir zu Dir, Ewiger, unser Gott, bald den Triumph Deiner Herrlichkeit zu schauen, daß alle Greuel von der Erde verschwinden und die Götzen ausgerottet werden; daß die Welt durch das Reich des Allmächtigen vervollkommnet werde, daß alle Menschenkinder Deinen Namen anrufen, und alle Frevler auf Erden sich zu Dir bekehren; daß alle Bewohner des Erdkreises es erkennen und einsehen, daß vor Dir allein jedes Knie sich beugen und jede Zunge bei Dir nur schwören soll. Vor Dir allein, Ewiger, unser Gott, sollen sie knieen und niederfallen, Deinem erhabenen Namen werden sie die Ehre geben, und alle insgesamt werden die Verpflichtung Deines Reiches übernehmen, damit Du über sie herrschest bald und in Ewigkeit. Denn Dein ist das Reich, und immer und ewig wirst Du regieren in Herrlichkeit; wie geschrieben steht in Deiner Lehre: „Der Ewige wird regieren immer und ewig." Ferner heißt es: „Der Ewige wird König sein über die ganze Erde; an jenem Tage wird der Ewige einzig sein und sein Name: Einiger."

Hierauf singt man יגדל.

יִגְדַּל אֱלֹהִים חַי וְיִשְׁתַּבַּח נִמְצָא וְאֵין עֵת אֶל־מְצִיאוּתוֹ:
אֶחָד וְאֵין יָחִיד כְּיִחוּדוֹ נֶעְלָם וְגַם אֵין סוֹף לְאַחְדוּתוֹ:
אֵין לוֹ דְּמוּת הַגּוּף וְאֵינוֹ גוּף לֹא נַעֲרוֹךְ אֵלָיו קְדֻשָּׁתוֹ:
קַדְמוֹן לְכָל־דָּבָר אֲשֶׁר נִבְרָא רִאשׁוֹן וְאֵין רֵאשִׁית לְרֵאשִׁיתוֹ:
הִנּוֹ אֲדוֹן עוֹלָם, וְכָל־נוֹצָר יוֹרֶה גְּדֻלָּתוֹ וּמַלְכוּתוֹ:
שֶׁפַע נְבוּאָתוֹ נְתָנוֹ אֶל־אַנְשֵׁי סְגֻלָּתוֹ וְתִפְאַרְתּוֹ:
לֹא קָם בְּיִשְׂרָאֵל כְּמשֶׁה עוֹד נָבִיא וּמַבִּיט אֶת־תְּמוּנָתוֹ:
תּוֹרַת אֱמֶת נָתַן לְעַמּוֹ אֵל עַל־יַד נְבִיאוֹ נֶאֱמַן בֵּיתוֹ:
לֹא יַחֲלִיף הָאֵל וְלֹא יָמִיר דָּתוֹ לְעוֹלָמִים לְזוּלָתוֹ:
צוֹפֶה וְיוֹדֵעַ סְתָרֵינוּ מַבִּיט לְסוֹף דָּבָר בְּקַדְמָתוֹ:
גּוֹמֵל לְאִישׁ חֶסֶד כְּמִפְעָלוֹ נוֹתֵן לְרָשָׁע רָע כְּרִשְׁעָתוֹ:
יִשְׁלַח לְקֵץ יָמִין מְשִׁיחֵנוּ לִפְדּוֹת מְחַכֵּי קֵץ יְשׁוּעָתוֹ:
מֵתִים יְחַיֶּה אֵל בְּרֹב חַסְדּוֹ בָּרוּךְ עֲדֵי־עַד שֵׁם תְּהִלָּתוֹ:

---

1. Hochgelobt sei der lebendige Gott, und gepriesen; Er ist, und keine Zeit beschränkt sein Dasein.
2. Er ist einzig; keine Einheit ist seiner Einheit gleich, unbegreiflich und unendlich ist das Wesen seiner Einheit.
3. Er hat nicht die Form eines Körpers und ist kein Körper; nichts können wir mit ihm vergleichen in seiner Heiligkeit.
4. Er war vor allen Wesen, die geschaffen worden; Er ist der Erste, und ohne Anfang seine Erstheit.
5. Er ist der Herr der Welt, und jedes Geschöpf verehrt seine Größe und seine Herrschaft.
6. Den Strom prophetischen Lichtes gewährte er den Männern seiner Wahl und Zierde.
7. Nie erstand in Israel wieder ein Prophet, wie Mosche war, der die erscheinende Gottheit schaute.
8. Lehre der Wahrheit gab der Allmächtige seinem Volke, durch diesen seinen Propheten und Vertrauten seines Hauses.
9. Diese seine Lehre wird Er, der Allmächtige, nie umwandeln und sie in Ewigkeit mit einer andern nicht verwechseln.
10. Er sieht und weiß unsere Geheimnisse, Er schaut den Ausgang jeder Sache, bevor sie noch beginnt.
11. Er vergilt dem Frommen nach seinem Tun, Er bestraft den Frevler mit Bösem, seinem Frevel gemäß.
12. Er wird am Ende der Tage unsern Gesalbten senden, um zu erlösen, die seiner Hilfe harren.
13. Einst wird Er, der Allmächtige, die Toten wieder erwecken, in seiner großen Huld. Gelobt sei in Ewigkeit der Name seines Ruhmes.

# סדר עטיפת הטלית·

Bevor man sich mit dem טלית umhüllt, spricht man folgendes:

הִנְנִי מִתְעַטֵּף בְּטַלִּית שֶׁל־צִיצִת כְּדֵי לְקַיֵּם מִצְוַת בּוֹרְאִי כַּכָּתוּב בַּתּוֹרָה וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם· וּכְשֵׁם שֶׁאֲנִי מִתְכַּסֶּה בְּטַלִּית בָּעוֹלָם הַזֶּה כֵּן תִּזְכֶּה נִשְׁמָתִי לְהִתְלַבֵּשׁ בְּטַלִּית נָאָה לָעוֹלָם הַבָּא בְּגַן עֵדֶן· אָמֵן:

Dann wird stehend diese ברכה gesprochen:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהִתְעַטֵּף בַּצִּיצִת:

Hierauf umhüllt man sich mit dem טלית und spricht:

מַה־יָּקָר חַסְדְּךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֵל כְּנָפֶיךָ יֶחֱסָיוּן:
יִרְוְיֻן מִדֶּשֶׁן בֵּיתֶךָ וְנַחַל עֲדָנֶיךָ תַשְׁקֵם:
כִּי עִמְּךָ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה־אוֹר:
מְשֹׁךְ חַסְדְּךָ לְיֹדְעֶיךָ וְצִדְקָתְךָ לְיִשְׁרֵי־לֵב:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּהֵא חֲשׁוּבָה מִצְוַת צִיצִת זוֹ כְּאִלּוּ קִיַּמְתִּיהָ בְּכָל־פְּרָטֶיהָ וְדִקְדּוּקֶיהָ וְכַוָּנוֹתֶיהָ ותרי״ג מִצְוֹת הַתְּלוּיִם בָּהּ· אָמֵן:

Man legt das Talith wieder vom Gesichte zurück und umhüllt sich dergestalt damit, daß man auf jeder Seite eine Zizith vor sich und eine hinter sich hat.

ביים איינטריטט אין דיא זינאגאגע שפריכט מאן:

# וַאֲנִי בְּרֹב חַסְדְּךָ אָבֹא בֵיתֶךָ אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל־הֵיכַל קָדְשְׁךָ בְּיִרְאָתֶךָ׃

מאן געהט מיט אנשטאנד היניין אונד שפריכט:

# בְּבֵית אֱלֹהִים נְהַלֵּךְ בְּרָגֶשׁ׃

נאך דעם איינטריטט אין דיא זינאגאגע שפריכט מאן:

מַה־טֹּבוּ אֹהָלֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנֹתֶיךָ יִשְׂרָאֵל׃ וַאֲנִי בְּרֹב חַסְדְּךָ אָבוֹא בֵיתֶךָ אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל־הֵיכַל קָדְשְׁךָ בְּיִרְאָתֶךָ׃ יְיָ אָהַבְתִּי מְעוֹן בֵּיתֶךָ וּמְקוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ׃ וַאֲנִי אֶשְׁתַּחֲוֶה וְאֶכְרָעָה אֶבְרְכָה לִפְנֵי־יְיָ עֹשִׂי׃ וַאֲנִי תְפִלָּתִי־לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרָב־חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ׃

נקזה לר׳ שלמה בן גבירול. כ׳ תנועות ויתד וכ׳ תנועות.

שַׁחַר אֲבַקֶּשְׁךָ · צוּרִי וּמִשְׂגַּבִּי · אֶעֱרוֹךְ לְפָנֶיךָ · שַׁחְרִי וְגַם־עַרְבִּי׃
לִפְנֵי גְדֻלָּתְךָ · אֶעְמֹד וְאֶבָּהֵל · כִּי־עֵינְךָ תִרְאֶה · כָּל־מַחְשְׁבוֹת לִבִּי׃
מַה־זֶּה אֲשֶׁר יוּכַל · הַלֵּב וְהַלָּשׁוֹן לַעֲשׂוֹת, וּמַה־כֹּחַ · רוּחִי בְּתוֹךְ קִרְבִּי׃
הִנֵּה לְךָ תִיטַב · זִמְרַת אֱנוֹשׁ, עַל־כֵּן אוֹדְךָ בְּעוֹד תִּהְיֶה · נִשְׁמַת אֱלוֹהַּ בִּי׃

---

פאר דעם מארגענגעבעט פפלעגט מאן פאלגענדעס צו שפרעכען:

אֲנִי קְרָאתִיךָ כִי־תַעֲנֵנִי אֵל הַט־אָזְנְךָ לִי שְׁמַע אִמְרָתִי׃ אֲנִי בְּצֶדֶק אֶחֱזֶה פָנֶיךָ אֶשְׂבְּעָה בְהָקִיץ תְּמוּנָתֶךָ׃ וַאֲנִי עָלֶיךָ בָטַחְתִּי יְיָ אָמַרְתִּי אֱלֹהַי אָתָּה׃ שְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנַי בְּשַׁוְּעִי אֵלֶיךָ בְּנָשְׂאִי יָדַי אֶל־דְּבִיר קָדְשֶׁךָ׃ יְיָ אֱלֹהָי שִׁוַּעְתִּי אֵלֶיךָ וַתִּרְפָּאֵנִי׃ אֵלֶיךָ יְיָ אֶקְרָא וְאֶל־אֲדֹנָי אֶתְחַנָּן׃ הָאִירָה פָנֶיךָ עַל־עַבְדֶּךָ הוֹשִׁיעֵנִי בְחַסְדֶּךָ׃ כִּי־לְךָ יְיָ הוֹחָלְתִּי אַתָּה תַעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהָי׃ שִׁמְעָה תְפִלָּתִי יְיָ וְשַׁוְעָתִי הַאֲזִינָה אֶל־דִּמְעָתִי אַל־תֶּחֱרַשׁ׃ שְׁמַע־יְיָ וְחָנֵּנִי יְיָ הֱיֵה־עֹזֵר לִי׃

# Gebet.

Beim Eintritt in die Synagoge spricht man:

Im Vertrauen auf Deine große Güte betrete ich Dein Haus, bücke mich in Ehrfurcht vor Dir in dem Tempel Deiner Heiligkeit.

Man geht mit Anstand hinein und spricht:

Laßt uns in Gottes Haus voll Ehrfurcht treten!

Nach dem Eintritt in die Synagoge spricht man:

Wie lieblich sind Deine Zelte, Jakob, Deine Wohnungen, Israel! Im Vertrauen auf Deine große Güte betrete ich Dein Haus, bücke mich in Ehrfurcht vor Dir in dem Tempel Deiner Heiligkeit. Ewiger, ich liebe Deines Hauses Stätte, den Ort, wo Deine Herrlichkeit thronet. Hier bete ich an, beuge ich das Knie und verneige mich vor dem Ewigen, meinem Schöpfer. Hier richte ich mein Gebet zu Dir empor, o Ewiger, zur Gnadenzeit. Gott! in Deiner großen Güte erhöre mich und gewähre mir Deinen zuverlässigen Beistand!

שחר Des Morgens flehe ich Dich an, mein Fels und Schutz!
Ich ordne mein Gebet zu Dir des Morgens, wie des Abends.

לפני Erschrocken stehe ich vor Deiner Größe da,
Du, dessen Auge alle die Gedanken meines Herzens sieht.

מה Was kann darum das Herz, die Zunge vorbringen Dir?
Was meine Kraft? mein Geist in meinem Innern?

הנה Des Menschen Loblied doch, gefällt Dir wohl —
So will ich danken Dir, so lange die Seele weht in mir.

---

Vor dem Morgengebet pflegt man folgendes zu sprechen:

Ich rufe Dich an, denn Du erhörst mich, Gott; o neige Dein Ohr mir zu, höre mein Gebet. In Gerechtigkeit schaue ich Dein Antlitz, ergötze erwachend mich an Deiner Gottesgestalt. Ich vertraue auf Dich, Ewiger; ich spreche: mein Gott bist Du! Höre meines Flehens Stimme, da ich zu Dir bete, da ich meine Hände erhebe zu Deiner heiligen Verkündungsstätte. Ewiger, mein Gott, ich bete zu Dir, und Du heilst mich. Zu Dir, Ewiger, rufe ich, meinen Herrn flehe ich an. Laß über Deinen Knecht Dein Antlitz leuchten, hilf mir durch Deine Güte! Denn auf Dich, Ewiger, harre ich, Du antwortest, mein Herr, mein Gott! Höre mein Gebet, o Ewiger, mein Flehen vernimm, zu meinen Tränen schweige nicht! Höre, Ewiger und sei mir gnädig! Ewiger, sei ein Helfer mir!

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד שָׂמַחְתִּי בְּאֹמְרִים לִי בֵּית יְיָ נֵלֵךְ: שָׂשׂ אָנֹכִי עַל־אִמְרָתֶךָ כְּמוֹצֵא שָׁלָל רָב: הַקְשִׁיבָה לְקוֹל שַׁוְעִי מַלְכִּי וֵאלֹהָי כִּי־אֵלֶיךָ אֶתְפַּלָּל: יְיָ בֹּקֶר תִּשְׁמַע קוֹלִי בֹּקֶר אֶעֱרָךְ־לְךָ וַאֲצַפֶּה: אֲנִי קְרָאתִיךָ כִּי־תַעֲנֵנִי אֵל הַט־אָזְנְךָ לִי שְׁמַע אִמְרָתִי: רַגְלִי עָמְדָה בְמִישׁוֹר בְּמַקְהֵלִים אֲבָרֵךְ יְיָ:

---

שלשה עשר עקרים, בחרוזים מסדורים.

יִגְדַּל אֱלֹהִים חַי וְיִשְׁתַּבַּח נִמְצָא וְאֵין עֵת אֶל־מְצִיאוּתוֹ:
אֶחָד וְאֵין יָחִיד כְּיִחוּדוֹ נֶעְלָם וְגַם אֵין סוֹף לְאַחְדוּתוֹ:
אֵין לוֹ דְּמוּת הַגּוּף וְאֵינוֹ גוּף לֹא נַעֲרוֹךְ אֵלָיו קְדֻשָּׁתוֹ:
קַדְמוֹן לְכָל־דָּבָר אֲשֶׁר נִבְרָא רִאשׁוֹן וְאֵין רֵאשִׁית לְרֵאשִׁיתוֹ:
הִנּוֹ אֲדוֹן עוֹלָם וְכָל־נוֹצָר יוֹרֶה גְדֻלָּתוֹ וּמַלְכוּתוֹ:
שֶׁפַע נְבוּאָתוֹ נְתָנוֹ אֶל־ אַנְשֵׁי סְגֻלָּתוֹ וְתִפְאַרְתּוֹ:
לֹא קָם בְּיִשְׂרָאֵל כְּמשֶׁה עוֹד נָבִיא וּמַבִּיט אֶת־תְּמוּנָתוֹ:
תּוֹרַת אֱמֶת נָתַן לְעַמּוֹ אֵל עַל־יַד נְבִיאוֹ נֶאֱמַן בֵּיתוֹ:
לֹא יַחֲלִיף הָאֵל וְלֹא יָמִיר דָּתוֹ לְעוֹלָמִים לְזוּלָתוֹ:
צוֹפֶה וְיוֹדֵעַ סְתָרֵינוּ מַבִּיט לְסוֹף דָּבָר בְּקַדְמָתוֹ:
גּוֹמֵל לְאִישׁ חֶסֶד כְּמִפְעָלוֹ נוֹתֵן לְרָשָׁע רַע כְּרִשְׁעָתוֹ:
יִשְׁלַח לְקֵץ יָמִין מְשִׁיחֵנוּ לִפְדּוֹת מְחַכֵּי קֵץ יְשׁוּעָתוֹ:
מֵתִים יְחַיֶּה אֵל בְּרֹב חַסְדּוֹ בָּרוּךְ עֲדֵי־עַד שֵׁם תְּהִלָּתוֹ:

Stufengesang von David. Ich freue mich, da man zu mir spricht: „Laßt in des Ewigen Haus uns gehen.“ Wie wer gefunden große Beute, so freue ich Deines Spruches mich. Horch auf meinen Hilferuf, mein König und mein Gott, denn zu Dir bete ich! Ewiger, am Morgen höre meine Stimme, am Morgen stelle ich mich Dir dar, und schau empor. Ich rufe Dich an, denn Du erhörst mich, Gott; o neige Dein Ohr mir zu, höre mein Gebet! Mein Fuß steht in Geradheit, in Versammlungen will ich den Ewigen preisen.

---

## Die dreizehn Glaubenslehren.

1. Hochgelobt sei der lebendige Gott, und gepriesen; Er ist, und keine Zeit beschränkt sein Dasein.
2. Er ist einzig; keine Einheit ist seiner Einheit gleich, unbegreiflich und unendlich ist das Wesen seiner Einheit.
3. Er hat nicht die Form eines Körpers und ist kein Körper; nichts können wir mit ihm vergleichen in seiner Heiligkeit!
4. Er war vor allen Wesen, die geschaffen worden; Er ist der Erste und ohne Anfang ist sein Anfang.
5. Er ist der Herr der Welt, und jedes Geschöpf verehrt seine Größe und seine Herrschaft.
6. Den Strom prophetischen Lichtes gewährte er den Männern seiner Wahl und Zierde.
7. Nie erstand in Israel wieder ein Prophet, wie Mosche war, der die erscheinende Gottheit schaute.
8. Lehre der Wahrheit gab der Allmächtige seinem Volke, durch diesen seinen Propheten und Vertrauten seines Hauses.
9. Diese seine Lehre wird Er, der Allmächtige, nie umwandeln und sie in Ewigkeit mit einer andern nicht tauschen.
10. Er sieht und weiß unsere Geheimnisse, Er schaut den Ausgang jeder Sache, bevor sie noch beginnt.
11. Er vergilt dem Frommen nach seinem Tun, Er bestraft den Frevler mit Bösem, seinem Frevel gemäß.
12. Er wird am Ende der Tage unsern Gesalbten senden, um zu erlösen, die seiner Hilfe harren.
13. Einst wird Er, der Allmächtige, die Toten erwecken, in seiner großen Huld. Gelobt sei in Ewigkeit der Name seines Ruhmes.

אֲדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מָלַךְ בְּטֶרֶם כָּל־יְצִיר נִבְרָא׃
לְעֵת נַעֲשָׂה בְחֶפְצוֹ כֹּל אֲזַי מֶלֶךְ שְׁמוֹ נִקְרָא׃
וְאַחֲרֵי כִּכְלוֹת הַכֹּל לְבַדּוֹ יִמְלוֹךְ נוֹרָא׃
וְהוּא הָיָה וְהוּא הֹוֶה וְהוּא יִהְיֶה בְּתִפְאָרָה׃
וְהוּא אֶחָד וְאֵין שֵׁנִי לְהַמְשִׁיל לוֹ לְהַחְבִּירָה׃
בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי תַכְלִית וְלוֹ הָעֹז וְהַמִּשְׂרָה׃
וְהוּא אֵלִי וְחַי גֹּאֲלִי וְצוּר חֶבְלִי בְּעֵת צָרָה׃
וְהוּא נִסִּי וּמָנוֹס לִי מְנָת כּוֹסִי בְּיוֹם אֶקְרָא׃
בְּיָדוֹ אַפְקִיד רוּחִי בְּעֵת אִישַׁן וְאָעִירָה׃
וְעִם־רוּחִי גְּוִיָּתִי יְיָ לִי וְלֹא אִירָא׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדָיִם׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר יָצַר אֶת־הָאָדָם בְּחָכְמָה וּבָרָא בוֹ נְקָבִים נְקָבִים חֲלוּלִים חֲלוּלִים גָּלוּי וְיָדוּעַ לִפְנֵי כִסֵּא כְבוֹדֶךָ שֶׁאִם יִפָּתֵחַ אֶחָד מֵהֶם אוֹ יִסָּתֵם אֶחָד מֵהֶם אִי אֶפְשַׁר לְהִתְקַיֵּם וְלַעֲמוֹד לְפָנֶיךָ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ רוֹפֵא כָל־בָּשָׂר וּמַפְלִיא לַעֲשׂוֹת׃

אין דען מייסטען קהלות אשכנז ווירד היער גלייך אלהי נשמה אַנגעפאַנגען.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לַעֲסוֹק בְּדִבְרֵי תוֹרָה׃

וְהַעֲרֶב־נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת דִּבְרֵי תוֹרָתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְצֶאֱצָאֵינוּ וְצֶאֱצָאֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל כֻּלָּנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרָתֶךָ לִשְׁמָהּ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְלַמֵּד תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל׃

Der Herr der Welt, er hat regiert, ehe noch ein Wesen geschaffen war. Und als durch seinen Willen das All entstand, wurde sein Name Regent genannt. Und wenn das weite All vergeht, wird er allein, der Furchtbare, regieren. Er war, er ist und er wird sein in Herrlichkeit. Er ist einzig, kein Zweiter ist ihm gleich, ihm ähnlich. Ohne Anfang ist er und ohne Ende, sein ist die Macht und die Herrschaft. Er ist mein Gott! mein Erlöser lebt, mein Fels im Leiden zur Zeit der Not. Er ist mein Panier, meine Zuflucht, mein Kelch des Heils, wenn ich ihn anrufe. In seine Hand befehle ich meinen Geist, wenn ich schlafe und wenn ich wache; und mit meinem Geiste auch meinen Leib. „Gott ist mit mir, ich fürchte nichts!"

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der uns durch seine Gebote geheiligt und uns das Händewaschen befohlen.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der den Menschen in Weisheit gebildet und ihn mit Öffnungen und Höhlungen geschaffen hat. Es ist offenbar und bekannt vor dem Throne Deiner Herrlichkeit, daß wenn eine von ihnen offen oder geschlossen bleibt, es nicht möglich ist, bestehen zu können und am Leben zu bleiben vor Deinem Angesichte. Gelobt seist Du, Ewiger, der alles Fleisch heilet und wundervoll erhält.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der uns durch seine Gebote geheiligt und uns befohlen hat, mit den Worten der Thora uns zu beschäftigen.

Laß doch, Ewiger, unser Gott, die Worte Deiner Thora angenehm sein unserem Munde und dem Munde Deines Volkes, des Hauses Israel, daß wir und unsere Sprößlinge und die Sprößlinge Deines Volkes, des Hauses Israel, allesamt Deinen Namen erkennen und Deine Thora erlernen. Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der seinem Volke Israel die Thora gelehrt.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר־בָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם: אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאֵין לָהֶם שִׁעוּר הַפֵּאָה וְהַבִּכּוּרִים וְהָרַאְיוֹן וּגְמִילוּת חֲסָדִים וְתַלְמוּד תּוֹרָה: אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאָדָם אוֹכֵל פֵּרוֹתֵיהֶם בָּעוֹלָם הַזֶּה וְהַקֶּרֶן קַיֶּמֶת לוֹ לָעוֹלָם הַבָּא: וְאֵלּוּ הֵן כִּבּוּד אָב וָאֵם וּגְמִילוּת חֲסָדִים וְהַשְׁכָּמַת בֵּית הַמִּדְרָשׁ שַׁחֲרִית וְעַרְבִית וְהַכְנָסַת אוֹרְחִים וּבִקּוּר חוֹלִים וְהַכְנָסַת כַּלָּה וְהַלְוָיַת הַמֵּת וְעִיּוּן תְּפִלָּה וַהֲבָאַת שָׁלוֹם בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ וְתַלְמוּד תּוֹרָה כְּנֶגֶד כֻּלָּם:

אֱלֹהַי נְשָׁמָה שֶׁנָּתַתָּ בִּי טְהוֹרָה הִיא אַתָּה בְרָאתָהּ אַתָּה יְצַרְתָּהּ אַתָּה נְפַחְתָּהּ בִּי וְאַתָּה מְשַׁמְּרָהּ בְּקִרְבִּי וְאַתָּה עָתִיד לִטְּלָהּ מִמֶּנִּי וּלְהַחֲזִירָהּ בִּי לֶעָתִיד לָבֹא: כָּל־זְמַן שֶׁהַנְּשָׁמָה בְּקִרְבִּי מוֹדֶה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי רִבּוֹן כָּל־הַמַּעֲשִׂים אֲדוֹן כָּל־הַנְּשָׁמוֹת. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר נְשָׁמוֹת לִפְגָרִים מֵתִים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר נָתַן לַשֶּׂכְוִי בִינָה לְהַבְחִין בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא עָשַׂנִי נָכְרִי:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא עָשַׂנִי עָבֶד:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא עָשַׂנִי אִשָּׁה:

דיא פֿרויען זאָגען: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשַׂנִי כִּרְצוֹנוֹ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם פּוֹקֵחַ עִוְרִים:

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der aus allen Völkern uns erkoren und seine Thora uns gegeben. Gelobt seist Du, Ewiger, der die Thora gegeben.

Er segne dich, der Ewige, und behüte dich! Er lasse leuchten, der Ewige, sein Antlitz dir, und sei dir gnädig! Er erhebe, der Ewige, sein Antlitz dir und gebe dir Frieden! — אלו[1]) Für die folgenden Dinge ist kein beschränkendes Maß festgesetzt; für die Enden des Ackerfeldes, die für die Armen bestimmt sind, für die darzubringenden Erstlingsfrüchte, für die Opfer beim Erscheinen im Tempel, für die Werke der Wohlthätigkeit und für das Erlernen der Thora. Von folgenden zehn Dingen genießt der Mensch die Früchte in dieser Welt, während die Hauptsumme ihm sicher gestellt ist für die künftige Welt. Dies sind sie: die Ehrerbietung gegen Vater und Mutter, die Werke der Wohltätigkeit, der Besuch des Lehrhauses früh und spät, die Gastlichkeit gegen Heimatlose, die Krankenpflege, die Ausstattung von Bräuten, das Geleit der Toten zum Grabe, die Andacht beim Gebete, das Friedenstiften zwischen einem und dem andern — das Erlernen des göttlichen Gesetzes aber hält allen diesen das Gleichgewicht.

Mein Gott! die Seele, die Du mir rein gegeben, Du hast sie geschaffen, Du hast sie gebildet, Du hast sie mir eingehaucht, Du bewahrst sie in mir. Du wirst sie einst zu Dir nehmen und sie einst mir wiedergeben in der Zukunft. So lange die Seele in mir ist, will ich Dich bekennen, Ewiger, mein Gott und Gott meiner Väter, Meister aller Werke, Herr aller Seelen! Gelobt seist Du, Ewiger, der den Toten die Seelen wiedergiebt.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der dem Hahne den Naturtrieb gegeben, die Scheidung zwischen Tag und Nacht zu bemerken.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der mich nicht zum Heiden erschaffen.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der mich nicht zum Sklaven erschaffen.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der mich nicht zum Weibe erschaffen.

(Die Frauen sagen: Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der mich nach seinem Wohlgefallen erschaffen.)

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der die Blinden sehend macht.

---

1) Mischna, Pea 1, 5. — Talmud Sabbat 127, 1.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם מַתִּיר אֲסוּרִים:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם זוֹקֵף כְּפוּפִים:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם רוֹקַע הָאָרֶץ עַל־הַמָּיִם:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשָׂה לִי כָּל־צָרְכִּי:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר הֵכִין מִצְעֲדֵי־גָבֶר:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אוֹזֵר יִשְׂרָאֵל בִּגְבוּרָה:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם עוֹטֵר יִשְׂרָאֵל בְּתִפְאָרָה:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַנּוֹתֵן לַיָּעֵף כֹּחַ:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמַּעֲבִיר שֵׁנָה מֵעֵינָי וּתְנוּמָה מֵעַפְעַפָּי: וִיהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּרְגִּילֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְדַבְּקֵנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְאַל תְּבִיאֵנוּ לֹא לִידֵי חֵטְא וְלֹא לִידֵי עֲבֵרָה וְעָוֹן וְלֹא לִידֵי נִסָּיוֹן וְלֹא לִידֵי בִזָּיוֹן וְאַל תַּשְׁלֶט בָּנוּ יֵצֶר הָרַע וְהַרְחִיקֵנוּ מֵאָדָם רַע וּמֵחָבֵר רָע וְדַבְּקֵנוּ בְּיֵצֶר הַטּוֹב וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים וְכֹף אֶת יִצְרֵנוּ לְהִשְׁתַּעְבֶּד־לָךְ וּתְנֵנוּ הַיּוֹם וּבְכָל־יוֹם לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל־רוֹאֵינוּ וְתִגְמְלֵנוּ חֲסָדִים טוֹבִים בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתַּצִּילֵנִי הַיּוֹם וּבְכָל־יוֹם מֵעַזֵּי פָנִים וּמֵעַזּוּת פָּנִים מֵאָדָם רָע וּמֵחָבֵר רָע וּמִשָּׁכֵן רָע וּמִפֶּגַע רָע וּמִשָּׂטָן הַמַּשְׁחִית מִדִּין קָשֶׁה וּמִבַּעַל דִּין קָשֶׁה בֵּין שֶׁהוּא בֶן־בְּרִית וּבֵין שֶׁאֵינוֹ בֶן־בְּרִית:

לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם יְרֵא שָׁמַיִם בְּסֵתֶר וּמוֹדֶה עַל־הָאֱמֶת וְדוֹבֵר אֱמֶת בִּלְבָבוֹ וְיַשְׁכֵּם וְיֹאמַר:

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der die Nackten kleidet.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der die Gefesselten löset.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der die Gebeugten aufrichtet.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der die Erde über den Wassern ausgedehnt.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der für alle meine Bedürfnisse sorgt.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der die Schritte eines jeglichen lenket.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der Israel mit Macht umgürtet.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der Israel mit Herrlichkeit krönet.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der dem Ermatteten Kraft verleiht.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der den Schlaf nimmt von meinen Augen und den Schlummer von meinen Wimpern.

Möge es Dein Wille sein, Ewiger, unser Gott und Gott unserer Väter, uns in Deiner Lehre anzuleiten und uns Anhänglichkeit an Deinen Geboten zu verleihen! Laß uns nicht kommen in die Gewalt der Sünde, nicht in die Gewalt von Vergehung und Missetat, nicht in Versuchung und nicht in Schande! Laß die Lust zum Bösen uns nicht beherrschen; halte uns fern von bösen Menschen und böser Gesellschaft; laß uns fest anhangen dem Triebe zum Guten und den guten Werken; beuge unseren Sinn, daß er Dir sich unterwerfe. Laß uns heute und an jedem Tage Gunst, Gnade und Erbarmen finden in Deinen Augen und in den Augen aller, die uns sehen, und erzeige uns Gutes in Gnaden. Gelobt seist Du, Ewiger, der seinem Volke Israel Gutes erzeigt in Gnaden.

Möge es Dein Wille sein, Ewiger, mein Gott und Gott meiner Väter, mich heute und alle Tage zu bewahren vor Unverschämten und vor Unverschämtheit, vor bösen Menschen und böser Gesellschaft, vor bösem Nachbar, vor bösem Begegnisse und vor verderblicher Verführung, vor hartem Gerichte und einem harten Gegner, er sei Bundesgenosse oder nicht.

Vor Allem soll der Mensch gottesfürchtig sein im Innern, die Wahrheit bekennen und die Wahrheit reden, wie er sie im Herzen hat, und am frühen Morgen bete er folgendes:

רִבּוֹן כָּל־הָעוֹלָמִים לֹא עַל־צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים· מָה אֲנַחְנוּ מֶה חַיֵּינוּ מֶה חַסְדֵּנוּ מַה־צִּדְקֵנוּ מַה־יְּשׁוּעָתֵנוּ מַה־כֹּחֵנוּ מַה־גְּבוּרָתֵנוּ מַה־נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ הֲלֹא כָּל־הַגִּבּוֹרִים כְּאַיִן לְפָנֶיךָ וְאַנְשֵׁי הַשֵּׁם כְּלֹא הָיוּ וַחֲכָמִים כִּבְלִי מַדָּע וּנְבוֹנִים כִּבְלִי הַשְׂכֵּל כִּי רֹב מַעֲשֵׂיהֶם תֹּהוּ וִימֵי חַיֵּיהֶם הֶבֶל לְפָנֶיךָ· וּמוֹתַר הָאָדָם מִן־הַבְּהֵמָה אָיִן כִּי הַכֹּל הָבֶל:

אֲבָל אֲנַחְנוּ עַמְּךָ בְּנֵי בְרִיתֶךָ· בְּנֵי אַבְרָהָם אֹהַבְךָ שֶׁנִּשְׁבַּעְתָּ לּוֹ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה· זֶרַע יִצְחָק יְחִידוֹ שֶׁנֶּעֱקַד עַל גַּב־הַמִּזְבֵּחַ עֲדַת־יַעֲקֹב בִּנְךָ בְכוֹרֶךָ שֶׁמֵּאַהֲבָתְךָ שֶׁאָהַבְתָּ אוֹתוֹ וּמִשִּׂמְחָתְךָ שֶׁשָּׂמַחְתָּ־בּוֹ קָרָאתָ אֶת שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל וִישֻׁרוּן:

לְפִיכָךְ אֲנַחְנוּ חַיָּבִים לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְשַׁבֵּחֲךָ וּלְפָאֶרְךָ וּלְבָרֵךְ וּלְקַדֵּשׁ וְלָתֵת־שֶׁבַח וְהוֹדָיָה לִשְׁמֶךָ: אַשְׁרֵינוּ מַה־טּוֹב חֶלְקֵנוּ וּמַה־נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ וּמַה־יָּפָה יְרֻשָּׁתֵנוּ אַשְׁרֵינוּ שֶׁאֲנַחְנוּ מַשְׁכִּימִים וּמַעֲרִיבִים עֶרֶב וָבֹקֶר וְאוֹמְרִים פַּעֲמַיִם בְּכָל־יוֹם

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

אַתָּה הוּא עַד שֶׁלֹּא נִבְרָא הָעוֹלָם אַתָּה הוּא מִשֶּׁנִּבְרָא הָעוֹלָם אַתָּה הוּא בָּעוֹלָם הַזֶּה וְאַתָּה הוּא לָעוֹלָם הַבָּא· קַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ עַל מַקְדִּישֵׁי שְׁמֶךָ וְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בְּעוֹלָמֶךָ וּבִישׁוּעָתְךָ תָּרִים וְתַגְבִּיהַּ קַרְנֵנוּ· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ אֶת־שִׁמְךָ בָּרַבִּים:

Herr aller Welten! Nicht im Vertrauen auf unsere Verdienste legen wir unsere Bitten vor Dir nieder, sondern im Vertrauen auf Deine große Barmherzigkeit. Was sind wir? was ist unser Leben? was ist unsere Frömmigkeit? was sind unsere Tugenden? was ist unsere Hilfe? was unsere Kraft? was unsere Stärke? Was können wir vorbringen vor Dir? Ewiger, unser Gott und Gott unserer Väter! Sind nicht alle Helden vor Dir wie ein Nichts und die Männer von Namen, als wären sie nie gewesen und die Weisen wie ohne Wissen, und die Einsichtigen wie ohne Kenntnis? Denn die Menge ihrer Taten ist nur Tand und die Tage ihres Lebens sind eitel und des Menschen Vorzug vor dem Tiere ist nichts, denn alles ist eitel!

Wir aber, Dein Volk, sind Genossen Deines Bundes, Kinder Abrahams, Deines Freundes, dem Du jene Verheißung getan auf dem Berge Morijah;*) wir sind Nachkommen Isaaks, seines einzig Geliebten, der sich Dir hingeben wollte auf dem Altare; wir sind die Gemeinde Jakobs, Deines erstgebornen Sohnes, den Du so sehr geliebt, an dem Du Dich so sehr erfreuet, daß Du ihn Israel und Jeschurun genannt.

Daher sind wir verpflichtet, Dir zu danken, Dich zu preisen und zu rühmen, Deinen Namen zu loben, zu heiligen und ihm Preis und Dank zu widmen. Heil uns! wie herrlich ist unser Anteil, wie lieblich unser Los und wie schön unser Erbe! — Heil uns, die wir zweimal an jedem Tage, des Morgens früh und des Abends spät, ausrufen:

Höre, Israel, der Ewige ist
unser Gott, der Ewige ist einzig!

Gelobt sei der Name seiner glorreichen Majestät immer und ewig!

Du warst derselbe, bevor das Weltall geschaffen war, Du warst derselbe, nachdem die ganze Schöpfung stand, Du bist derselbe in dieser Welt, bist es in der zukünftigen. Heilige Deinen Namen durch die zu seiner Heiligung Berufenen, heilige ihn in Deiner Welt, und durch Dein Heil möge unser Glückshorn sich hoch erheben. Gelobt seist Du, Ewiger, der Du Deinen Namen heiligest vor aller Welt!

*) 1. B. M. 22, 16—19.

אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ וּבִשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם הָעֶלְיוֹנִים. אֱמֶת אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין אֱלֹהִים. קַבֵּץ קֹוֶיךָ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל־בָּאֵי עוֹלָם כִּי אַתָּה הוּא הָאֱלֹהִים לְבַדְּךָ לְכֹל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ. אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ אֶת־הַיָּם וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר בָּם. וּמִי בְּכָל־מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ בָּעֶלְיוֹנִים אוֹ בַתַּחְתּוֹנִים שֶׁיֹּאמַר לְךָ מַה־תַּעֲשֶׂה. אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם עֲשֵׂה עִמָּנוּ חֶסֶד בַּעֲבוּר שִׁמְךָ הַגָּדוֹל שֶׁנִּקְרָא עָלֵינוּ וְקַיֶּם־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מַה־שֶּׁכָּתוּב בָּעֵת הַהִיא אָבִיא אֶתְכֶם וּבָעֵת קַבְּצִי אֶתְכֶם כִּי־אֶתֵּן אֶתְכֶם לְשֵׁם וְלִתְהִלָּה בְּכֹל עַמֵּי הָאָרֶץ בְּשׁוּבִי אֶת־שְׁבוּתֵיכֶם לְעֵינֵיכֶם אָמַר יְיָ:

מין דען מייזטען קהלות אשכנז ווירד היער ברכות התורה (זייטע 6) געבעטעט.

שמות ל׳. ויקרא ו׳.

וַיְדַבֵּר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: וְעָשִׂיתָ כִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְכַנּוֹ נְחֹשֶׁת לְרָחְצָה וְנָתַתָּ אֹתוֹ בֵּין־אֹהֶל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וְנָתַתָּ שָׁמָּה מָיִם: וְרָחֲצוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו מִמֶּנּוּ אֶת־יְדֵיהֶם וְאֶת־רַגְלֵיהֶם: בְּבֹאָם אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד יִרְחֲצוּ־מַיִם וְלֹא יָמֻתוּ אוֹ בְגִשְׁתָּם אֶל־הַמִּזְבֵּחַ לְשָׁרֵת לְהַקְטִיר אִשֶּׁה לַיהֹוָה: וְרָחֲצוּ יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם וְלֹא יָמֻתוּ וְהָיְתָה לָהֶם חָק־עוֹלָם לוֹ וּלְזַרְעוֹ לְדֹרֹתָם: וְלָבַשׁ הַכֹּהֵן מִדּוֹ בַד וּמִכְנְסֵי־בַד יִלְבַּשׁ עַל־בְּשָׂרוֹ וְהֵרִים אֶת־הַדֶּשֶׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאֵשׁ אֶת־הָעֹלָה עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְשָׂמוֹ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ: וּפָשַׁט אֶת־בְּגָדָיו וְלָבַשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים וְהוֹצִיא אֶת־הַדֶּשֶׁן אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה אֶל־מָקוֹם טָהוֹר:

Du bist der Ewige, unser Gott, im Himmel, auf Erden und in den höchsten Himmelshöhen. Wahr ist es, Du bist der Erste und Du bist der Letzte, und außer Dir gibt es keinen Gott. O, sammle doch, die Deiner harren, von den vier Enden der Erde, damit alle Wesen dieser Welt einsehen und erkennen, daß Du allein nur Herr über alle Reiche der Erde bist. Du hast den Himmel geschaffen und die Erde, das Meer und alles, was in ihnen ist. Wer unter allen Deinen Geschöpfen höherer oder niederer Wesen, könnte zu Dir sagen: was tust Du da? — Unser Vater im Himmel, erzeige uns Gnade um Deines großen Namens willen, der über uns genannt wird, und erfülle an uns, Ewiger, unser Gott, was geschrieben steht: Um jene Zeit werde ich euch heimbringen, zur Zeit da ich euch sammeln werde; denn ich werde euch Namen und Ruhm unter allen Völkern der Erde geben, indem ich euere Gefangenen zurückführen werde vor euern Augen — spricht der Ewige.

In den meisten Gemeinden mit deutschem Ritus (Gebrauche) werden hier ברכות התורה (Seite 7) gebetet.

(II. Mos. 30.) Der Ewige redete zu Mosche, wie folgt: Du sollst ein kupfernes Becken machen und ein kupfernes Gestell dazu, zum Waschen; dieses sollst du zwischen das Stiftszelt und den Opferaltar setzen und Wasser hinein tun. Darin sollen Aharon und seine Söhne Hände und Füße waschen. Wenn sie in das Stiftszelt gehen, sollen sie sich waschen — auf daß sie nicht umkommen — oder wenn sie zum Opferaltar hintreten, um ihr Amt zu verrichten, dem Ewigen zu Ehren ein Brandopfer in Rauch aufgehen zu lassen, da sollen sie sich Hände und Füße waschen, auf daß sie nicht umkommen. Dieses sei ihnen ein ewiges Gesetz, ihm und seinen Nachkommen auf ihre künftigen Geschlechter. — Der Priester ziehe sein leinenes Gewand an und lege leinene Beinkleider an seinem bloßen Leibe an, nehme die Asche hinweg, zu welcher das Feuer auf dem Altar das Ganzopfer verzehrt hat, und lege sie neben den Altar; dann ziehe er diese Kleider aus und lege andere Kleider an und bringe die Asche aus dem Lager hinaus an einen reinen Ort.

במדבר כ״ח וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֶת־קָרְבָּנִי לַחְמִי לְאִשַּׁי רֵיחַ נִיחֹחִי תִּשְׁמְרוּ
לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֲדוֹ: וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה הָאִשֶּׁה אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ
לַיהוָה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְמִימִם שְׁנַיִם לַיּוֹם עֹלָה תָמִיד:
אֶת־הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֹּקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה
בֵּין הָעַרְבָּיִם: וַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה סֹלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה
בְּשֶׁמֶן כָּתִית רְבִיעִת הַהִין: עֹלַת תָּמִיד הָעֲשֻׂיָה בְּהַר
סִינַי לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיהוָה: וְנִסְכּוֹ רְבִיעִת הַהִין לַכֶּבֶשׂ
הָאֶחָד בַּקֹּדֶשׁ הַסֵּךְ נֶסֶךְ שֵׁכָר לַיהוָה: וְאֵת הַכֶּבֶשׂ
הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם כְּמִנְחַת הַבֹּקֶר וּכְנִסְכּוֹ
תַּעֲשֶׂה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה:

ויקרא א׳ וְשָׁחַט אֹתוֹ עַל יֶרֶךְ הַמִּזְבֵּחַ צָפֹנָה לִפְנֵי יְהוָה
וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת־דָּמוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב:

אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁהִקְטִירוּ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ אֶת־
קְטֹרֶת הַסַּמִּים בִּזְמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם. כַּאֲשֶׁר צִוִּיתָ
אוֹתָם עַל יְדֵי מֹשֶׁה נְבִיאֶךָ כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ:

שמות ל׳ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה קַח־לְךָ סַמִּים נָטָף׀ וּשְׁחֵלֶת
וְחֶלְבְּנָה סַמִּים וּלְבֹנָה זַכָּה בַּד בְּבַד יִהְיֶה: וְעָשִׂיתָ אֹתָהּ
קְטֹרֶת רֹקַח מַעֲשֵׂה רוֹקֵחַ מְמֻלָּח טָהוֹר קֹדֶשׁ: וְשָׁחַקְתָּ
מִמֶּנָּה הָדֵק וְנָתַתָּה מִמֶּנָּה לִפְנֵי הָעֵדֻת בְּאֹהֶל מוֹעֵד אֲשֶׁר
אִוָּעֵד לְךָ שָׁמָּה קֹדֶשׁ קָדָשִׁים תִּהְיֶה לָכֶם: וְנֶאֱמַר וְהִקְטִיר
עָלָיו אַהֲרֹן קְטֹרֶת סַמִּים בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר בְּהֵיטִיבוֹ אֶת־
הַנֵּרֹת יַקְטִירֶנָּה: וּבְהַעֲלֹת אַהֲרֹן אֶת־הַנֵּרֹת בֵּין הָעַרְבַּיִם
יַקְטִירֶנָּה קְטֹרֶת תָּמִיד לִפְנֵי יְהוָה לְדֹרֹתֵיכֶם:

(IV. Mos. 28.) Der Ewige redete zu Mosche, wie folgt: Gebiete den Kindern Israels und sprich zu ihnen: Mein Opfer, meine Speise für mein Feuer, meinen angenehmen Geruch, sollt ihr mir sorgfältig zu seiner Zeit darbringen. Sage ihnen: Dieses ist das Feueropfer, das ihr dem Ewigen darzubringen habt: jeden Tag zwei einjährige Lämmer ohne Leibesfehler zum beständigen Ganzopfer; das eine Lamm sollst du des Morgens darbringen, und das andere Lamm sollst du zwischen beiden Abenden darbringen. Dazu ein Zehntel Epha feinen Mehls zum Mehlopfer, eingerührt mit einem viertel Hin gestoßenen Baumöls — das tägliche Opfer, das am Berge Sinai zum angenehmen Geruch, ein Feueropfer dem Ewigen zu Ehren, vollbracht worden. Sein Trankopfer sei ein viertel Hin für jedes Lamm, im Heiligen gieße man den Guß des Weines dem Ewigen zu Ehren. Das andere Lamm bereite zwischen beiden Abenden, mit dem Mehl- und Trankopfer wie des Morgens sollst du es bereiten, ein Feueropfer zum angenehmen Geruch, dem Ewigen zu Ehren.

(III. Mos. 1, 11.) Man schlachte es auf der mitternächtlichen Seite des Altars vor dem Ewigen, und die Söhne Aharons, die Priester, sollen das Blut um den Altar sprengen.

Du bist der Ewige, unser Gott, vor dem unsere Väter das Räucherwerk darbrachten damals, als der heilige Tempel noch stand; nach dem Gebote, das Du ihnen in Deiner Lehre durch Mosche, Deinen Propheten, vorgeschrieben hast:

(II. Mos. 30, 34.) Der Ewige sprach zu Mosche: Laß dir Gewürze bringen: Balsam, Seenagel (Onychmuscheln) und Galban, diese Gewürze nebst reinem Weihrauch — von jedem gleich viel. — Mache daraus Räucherwerk, eine Zubereitung nach Apothekerkunst, wohlvermischt, rein, ein Heiligtum; zerstoße davon zu feinem Pulver und bringe von diesem vor die Urkunde im Stiftszelte, wo ich mich bei dir einfinden werde; ein Heiligtum ersten Ranges sei es euch. Ferner heißt es: Auf demselben soll Aharon Räucherwerk von Spezereien räuchern; jeden Morgen, wenn er die Lampen reinigt, soll er es räuchern, und wenn Aharon gegen Abend die Lampen anzündet, soll er es abermals räuchern; es sei ein beständiges Räuchern vor dem Ewigen bei euern Nachkommen.

תנו רבנן פטום הקטורת, הצרי והצפורן החלבנה והלבונה משקל שבעים שבעים מנה. מור וקציעה שבולת נרד וכרכום, משקל ששה עשר ששה עשר מנה, הקושט שנים עשר, וקלופה שלשה, וקנמון תשעה, בורית כרשינה תשעה קבין. יין קפריסין, סאין תלתא וקבין תלתא, ואם אין לו יין קפריסין, מביא חמר חורין עתיק, מלח סדומית רובע הקב, מעלה עשן כל שהוא. רבי נתן אומר אף כפת הירדן כל שהוא ואם נתן בה דבש פסלה. ואם חסר אחת מכל סמניה חייב מיתה:

רבן שמעון בן גמליאל אומר, הצרי אינו אלא שרף, הנוטף מעצי הקטף. בורית כרשינה ששפין בה את הצפורן, כדי שתהא נאה. יין קפריסין ששורין בו את הצפורן, כדי שתהא עזה. והלא מי רגלים יפין לה, אלא שאין מכניסין מי רגלים בעזרה, מפני הכבוד:

תניא רבי נתן אומר כשהוא שוחק אומר הדק היטיב היטיב הדק מפני שהקול יפה לבשמים. פטמה לחצאין כשרה לשליש ולרביע לא שמענו. אמר רבי יהודה זה הכלל, אם כמדתה, כשרה לחצאין, ואם חסר אחת מכל סמניה חייב מיתה:

תני בר קפרא אחת לששים או לשבעים שנה היתה באה של שירים לחצאין. עוד תני בר קפרא, אלו היה נותן בה קורטוב של דבש אין אדם יכול לעמוד מפני ריחה. ולמה אין מערבין בה דבש, מפני שהתורה אמרה כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה ליי:

יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בּוֹטֵחַ בָּךְ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ: אַתָּה סֵתֶר לִי מִצַּר תִּצְּרֵנִי רָנֵּי פַלֵּט תְּסוֹבְבֵנִי סֶלָה: וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת:

תפלת רבי נחוניה בן הקנה.

אָנָּא בְּכֹחַ גְּדֻלַּת יְמִינְךָ תַּתִּיר צְרוּרָה. אבג"יתץ
קַבֵּל רִנַּת עַמְּךָ שַׂגְּבֵנוּ טַהֲרֵנוּ נוֹרָא. קרע"שטן
נָא גִבּוֹר דּוֹרְשֵׁי יִחוּדְךָ כְּבָבַת שָׁמְרֵם. נגד"יכש
בָּרְכֵם טַהֲרֵם רַחֲמֵם צִדְקָתְךָ תָּמִיד גָּמְלֵם. בטר"צתג
חֲסִין קָדוֹשׁ בְּרֹב טוּבְךָ נַהֵל עֲדָתֶךָ. חקב"טנע
יָחִיד גֵּאֶה לְעַמְּךָ פְּנֵה זוֹכְרֵי קְדֻשָּׁתֶךָ. יגל"פזק
שַׁוְעָתֵנוּ קַבֵּל וּשְׁמַע צַעֲקָתֵנוּ יוֹדֵעַ תַּעֲלֻמוֹת. שקו"צית

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

Am Sabbat wird folgendes eingeschaltet:

במדבר כ"ח ט'. וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי־כְבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ׃ עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל־עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ׃

(IV. Mos. 28, 9.) Am Sabbat zwei einjährige Lämmer ohne Fehler, und zum Mehlopfer zwei Zehntel feinen Mehls, mit Öl eingerührt, nebst dem Trankopfer dazu. Dieses ist das Ganzopfer für jeden Sabbat, außer dem täglichen Ganzopfer, nebst dem Trankopfer dazu.

---

זבחים פ"ה.

א אֵיזֶהוּ מְקוֹמָן שֶׁלִּזְבָחִים קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן
פָּר וְשָׂעִיר שֶׁלְּיוֹם הַכִּפּוּרִים שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן
בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן הַזָּיָה עַל־בֵּין הַבַּדִּים וְעַל
הַפָּרֹכֶת וְעַל־מִזְבַּח הַזָּהָב מַתָּנָה אַחַת מֵהֶן מְעַכֶּבֶת שְׁיָרֵי
הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁלַּמִּזְבֵּחַ הַחִיצוֹן אִם־
לֹא נָתַן לֹא עִכֵּב׃ ב פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים
שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן
הַזָּיָה עַל־הַפָּרֹכֶת וְעַל־מִזְבַּח הַזָּהָב מַתָּנָה אַחַת מֵהֶן
מְעַכֶּבֶת שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁלַּמִּזְבֵּחַ
הַחִיצוֹן אִם־לֹא נָתַן לֹא־עִכֵּב אֵלּוּ וָאֵלּוּ נִשְׂרָפִין בְּבֵית
הַדָּשֶׁן׃ ג חַטֹּאת הַצִּבּוּר וְהַיָּחִיד אֵלּוּ הֵן חַטֹּאת הַצִּבּוּר
שְׂעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים וְשֶׁלְּמוֹעֲדוֹת שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל

---

Im Original folgen hier zwei Abhandlungen, eine aus der Mischna, den Opferdienst betreffend, und eine aus dem Talmud, die gesetzlichen Syllogismen betreffend. Beide sind nicht blos zum Hersagen, sondern zum Verstehen bestimmt, wozu ein im Talmud wohleingeweihter Gelehrte erfordert wird, für den Ungelehrten haben beide kein Interesse; daher haben wir sie unübersetzt gelassen.

דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן אַרְבַּע מַתָּנוֹת עַל אַרְבַּע קְרָנוֹת: כֵּיצַד, עָלָה בַכֶּבֶשׁ וּפָנָה לַסּוֹבֵב וּבָא־לוֹ לְקֶרֶן דְּרוֹמִית מִזְרָחִית· מִזְרָחִית צְפוֹנִית· צְפוֹנִית מַעֲרָבִית· מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית· שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד דְּרוֹמִי· וְנֶאֱכָלִין לִפְנִים מִן־הַקְּלָעִים לְזִכְרֵי כְהֻנָּה בְּכָל־מַאֲכָל לְיוֹם וָלַיְלָה עַד־חֲצוֹת: ד הָעוֹלָה קֹדֶשׁ קָדָשִׁים שְׁחִיטָתָהּ בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָהּ בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָהּ טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע וּטְעוּנָה הֶפְשֵׁט וְנִתּוּחַ וְכָלִיל לָאִשִּׁים: ה זִבְחֵי שַׁלְמֵי צִבּוּר וַאֲשָׁמוֹת· אֵלּוּ הֵן אֲשָׁמוֹת אֲשַׁם גְּזֵלוֹת אֲשַׁם מְעִילוֹת אֲשַׁם שִׁפְחָה חֲרוּפָה אֲשַׁם נָזִיר אֲשַׁם מְצוֹרָע אָשָׁם תָּלוּי· שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע· וְנֶאֱכָלִין לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים לְזִכְרֵי כְהֻנָּה בְּכָל־מַאֲכָל לְיוֹם וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת: ו הַתּוֹדָה וְאֵיל נָזִיר קָדָשִׁים קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם בָּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע· וְנֶאֱכָלִין בְּכָל הָעִיר לְכָל אָדָם בְּכָל מַאֲכָל לְיוֹם וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת: הַמּוּרָם מֵהֶם כַּיּוֹצֵא בָהֶם אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים לִנְשֵׁיהֶם וְלִבְנֵיהֶם וּלְעַבְדֵיהֶם: ז שְׁלָמִים קָדָשִׁים קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם בָּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע וְנֶאֱכָלִין בְּכָל־הָעִיר לְכָל־אָדָם בְּכָל־מַאֲכָל לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד: הַמּוּרָם מֵהֶם כַּיּוֹצֵא בָהֶם אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים לִנְשֵׁיהֶם וְלִבְנֵיהֶם וּלְעַבְדֵיהֶם: ח הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר וְהַפֶּסַח קָדָשִׁים קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם בָּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוּן מַתָּנָה אֶחָת· וּבִלְבָד שֶׁיִּתֵּן כְּנֶגֶד הַיְסוֹד:

שָׁנָה בַאֲכִילָתָן הַבְּכוֹר נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים וְהַמַּעֲשֵׂר לְכָל־אָדָם וְנֶאֱכָלִין בְּכָל־הָעִיר בְּכָל־מַאֲכָל לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד· הַפֶּסַח אֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא בַלַּיְלָה וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא עַד־חֲצוֹת וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא לִמְנוּיָו וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא צָלִי׃

רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר, בִּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַתּוֹרָה נִדְרֶשֶׁת׃ מִקַּל וָחֹמֶר· וּמִגְּזֵרָה שָׁוָה· מִבִּנְיַן אָב מִכָּתוּב אֶחָד וּמִבִּנְיַן אָב מִשְּׁנֵי כְתוּבִים· מִכְּלָל וּפְרָט· וּמִפְּרָט וּכְלָל· כְּלָל וּפְרָט וּכְלָל אִי אַתָּה דָן אֶלָּא כְּעֵין הַפְּרָט· מִכְּלָל שֶׁהוּא צָרִיךְ לִפְרָט וּמִפְּרָט שֶׁהוּא צָרִיךְ לִכְלָל· כָּל־דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא מִן־הַכְּלָל לְלַמֵּד לֹא לְלַמֵּד עַל־עַצְמוֹ יָצָא אֶלָּא לְלַמֵּד עַל־הַכְּלָל כֻּלּוֹ יָצָא· כָּל־דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא לִטְעוֹן טֹעַן אֶחָד שֶׁהוּא כְעִנְיָנוֹ יָצָא לְהָקֵל וְלֹא לְהַחֲמִיר· כָּל־דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא לִטְעוֹן טֹעַן אַחֵר שֶׁלֹּא כְעִנְיָנוֹ יָצָא לְהָקֵל וּלְהַחֲמִיר· כָּל־דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא לִדּוֹן בַּדָּבָר הֶחָדָשׁ אִי אַתָּה יָכוֹל לְהַחֲזִירוֹ לִכְלָלוֹ עַד שֶׁיַּחֲזִירֶנּוּ הַכָּתוּב לִכְלָלוֹ בְּפֵרוּשׁ· דָּבָר הַלָּמֵד מֵעִנְיָנוֹ· וְדָבָר הַלָּמֵד מִסּוֹפוֹ· וְכֵן שְׁנֵי כְתוּבִים הַמַּכְחִישִׁים זֶה אֶת־זֶה עַד שֶׁיָּבוֹא הַכָּתוּב הַשְּׁלִישִׁי וְיַכְרִיעַ בֵּינֵיהֶם׃

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ׃ וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת׃

בָּרוּךְ שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם· בָּרוּךְ הוּא· בָּרוּךְ עוֹשֶׂה בְרֵאשִׁית· בָּרוּךְ אוֹמֵר וְעוֹשֶׂה· בָּרוּךְ גּוֹזֵר וּמְקַיֵּם· בָּרוּךְ מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ· בָּרוּךְ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת· בָּרוּךְ מְשַׁלֵּם שָׂכָר טוֹב לִירֵאָיו· בָּרוּךְ חַי לָעַד וְקַיָּם לָנֶצַח· בָּרוּךְ פּוֹדֶה וּמַצִּיל בָּרוּךְ שְׁמוֹ· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם· הָאֵל הָאָב הָרַחֲמָן הַמְהֻלָּל בְּפִי עַמּוֹ מְשֻׁבָּח וּמְפֹאָר בִּלְשׁוֹן חֲסִידָיו וַעֲבָדָיו· וּבְשִׁירֵי דָוִד עַבְדֶּךָ נְהַלֶּלְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בִּשְׁבָחוֹת וּבִזְמִירוֹת נְגַדֶּלְךָ וּנְשַׁבֵּחֲךָ וּנְפָאֶרְךָ וְנַזְכִּיר שִׁמְךָ וְנַמְלִיכְךָ מַלְכֵּנוּ אֱלֹהֵינוּ יָחִיד חֵי הָעוֹלָמִים· מֶלֶךְ מְשֻׁבָּח וּמְפֹאָר עֲדֵי־עַד שְׁמוֹ הַגָּדוֹל· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת׃

ד"ה א' ט"ז

הוֹדוּ לַייָ קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילֹתָיו׃ שִׁירוּ לוֹ זַמְּרוּ־לוֹ שִׂיחוּ בְּכָל־נִפְלְאֹתָיו׃ הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב מְבַקְשֵׁי יְיָ׃ דִּרְשׁוּ יְיָ וְעֻזּוֹ בַּקְּשׁוּ פָנָיו תָּמִיד׃ זִכְרוּ נִפְלְאֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה מֹפְתָיו וּמִשְׁפְּטֵי־פִיהוּ׃ זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו׃ הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו׃ זִכְרוּ לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר׃ אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ

Gelobt sei er, auf dessen Wort das Weltall ward, gelobt sei er! Gelobt sei der Schöpfer von Anbeginn, gelobt, der spricht und vollführt, gelobt, der beschließt und vollzieht, gelobt, der sich der Erde erbarmet, gelobt, der sich der Geschöpfe erbarmet, gelobt, der seinen Verehrern heilvollen Lohn vergilt, gelobt, der ewig lebt und immerdar besteht, gelobt, der erlöset und errettet — gelobt sei sein Name! Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, Allmächtiger, erbarmungsvoller Vater, dessen Ruhm im Munde seines Volkes, dessen Lob und Preis auf der Zunge seiner Frommen und Diener schwebt! Und mit den Psalmen Davids, Deines Dieners, wollen auch wir Dich lobpreisen, Ewiger, unser Gott; mit Lobgesängen und Liedern wollen wir Dich erheben, preisen und rühmen, Deinen Namen verherrlichen und Dir huldigen als unserem Gott und König, Einziger! Allbelebender! — Herr, in alle Ewigkeit gepriesen und verherrlicht sei Dein großer Name! — Gelobt seist Du, Ewiger! König, gepriesen durch Lobgesänge!

(I. Chron. 16, 8.)

Danket dem Ewigen, rufet seinen Namen an, verkündet unter den Völkern seine Taten! Singet ihm, laßt ihm Saitenspiel ertönen, unterhaltet euch von seinen Wundertaten allen! Rühmet euch seines heiligen Namens, daß sich das Herz der Gottesverehrer freue. Suchet den Ewigen und seinen Schutz, verlanget nach ihm allezeit. Gedenket seiner Wunder, die er getan, seiner Wunderzeichen und der Aussprüche seines Mundes. Nachkommen Israels, seines Knechtes! Kinder Jakobs, seines Auserwählten! Er, der Ewige, ist unser Gott; über die ganze Erde ergehen seine Gerichte. Gedenket ewiglich seines Bundes, des Wortes, das er entboten bis ins tausendste Geschlecht, des Bundes, den er mit Abraham geschlossen, den er Isaak

לְיִצְחָק: וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית
עוֹלָם: לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶרֶץ־כְּנָעַן חֶבֶל
נַחֲלַתְכֶם: בִּהְיוֹתְכֶם מְתֵי מִסְפָּר כִּמְעַט וְגָרִים
בָּהּ: וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי אֶל־גּוֹי וּמִמַּמְלָכָה אֶל־עַם
אַחֵר: לֹא־הִנִּיחַ לְאִישׁ לְעָשְׁקָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם
מְלָכִים: אַל־תִּגְּעוּ בִּמְשִׁיחָי וּבִנְבִיאַי אַל־
תָּרֵעוּ: שִׁירוּ לַייָ כָּל־הָאָרֶץ בַּשְּׂרוּ מִיּוֹם־אֶל־
יוֹם יְשׁוּעָתוֹ: סַפְּרוּ בַגּוֹיִם אֶת־כְּבוֹדוֹ בְּכָל־
הָעַמִּים נִפְלְאֹתָיו: כִּי גָדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד
וְנוֹרָא הוּא עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי כָּל־אֱלֹהֵי הָעַמִּים
אֱלִילִים וַייָ שָׁמַיִם עָשָׂה: הוֹד וְהָדָר לְפָנָיו עֹז
וְחֶדְוָה בִּמְקֹמוֹ: הָבוּ לַייָ מִשְׁפְּחוֹת עַמִּים הָבוּ
לַייָ כָּבוֹד וָעֹז: הָבוּ לַייָ כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ מִנְחָה
וּבֹאוּ לְפָנָיו הִשְׁתַּחֲווּ לַייָ בְּהַדְרַת־קֹדֶשׁ: חִילוּ
מִלְּפָנָיו כָּל־הָאָרֶץ אַף־תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט:
יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ וְיֹאמְרוּ בַגּוֹיִם יְיָ
מָלָךְ: יִרְעַם הַיָּם וּמְלוֹאוֹ יַעֲלֹץ הַשָּׂדֶה וְכָל־
אֲשֶׁר־בּוֹ: אָז יְרַנְּנוּ עֲצֵי הַיָּעַר מִלִּפְנֵי יְיָ כִּי־בָא
לִשְׁפּוֹט אֶת־הָאָרֶץ: הוֹדוּ לַייָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם
חַסְדּוֹ: וְאִמְרוּ הוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ וְקַבְּצֵנוּ
וְהַצִּילֵנוּ מִן־הַגּוֹיִם לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ
לְהִשְׁתַּבֵּחַ בִּתְהִלָּתֶךָ: בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל

zugeschworen, und den er für Jakob aufgestellt zum Gesetze, für Israel zum ewigen Bunde. Damals sprach er: „Dir gebe ich das Land Kanaan, euer sei es als erblich Besitztum." Da waret ihr noch von geringer Zahl, wenig noch und fremd im Lande. Und sie zogen von Volk zu Volk, aus diesem Reich hinaus zu jener Nation hin. Von Niemanden ließ er sie bedrücken, züchtigte Könige ihretwegen. Rühret meine Gesalbten nicht an! tuet meinem Propheten kein Leid! — Singet dem Ewigen alle Welt; verkündet von Tag zu Tag seine Hilfe! Erzählet unter den Völkern seine Herrlichkeit, unter allen Nationen seine Wunder! Denn groß ist der Ewige und hochgepriesen, und furchtbar ist er über alle Götter. Alle Götter der Völker sind nichtig; der Ewige hat den Himmel geschaffen. Majestät und Pracht ist vor ihm her, Triumph und Freude walten an seiner Stätte. Gebet dem Ewigen, Völkergeschlechter, gebet dem Ewigen Ehre und Sieg! Gebet dem Ewigen seines Namens Ehre, nehmet Geschenke und kommet vor ihn; werfet euch nieder vor dem Ewigen in heiligem Schmucke! Erbebe vor ihm alle Welt; fest steht die Welt und wanket nie. Es freue sich der Himmel und juble die Erde; unter den Völkern werde verkündet: der Ewige regieret! Es brause das Meer und was es erfüllt, es frohlocke die Flur und was sie enthält; drein jauchzen die Bäume des Waldes vor dem Ewigen; denn er kommt, zu richten die Erde! — Danket dem Ewigen, denn er ist freundlich, ewig währet seine Güte. Sprechet: hilf uns, Gott unseres Heils, sammle und errette uns aus den Völkern, zu danken dem Namen Deiner Heiligkeit und uns zu rühmen Deines Lobes. Gelobt sei der Ewige, der Gott Israels, von

מִן־הָעוֹלָם וְעַד־הָעֹלָם וַיֹּאמְרוּ כָל־הָעָם אָמֵן
וְהַלֵּל לַייָ: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ
לַהֲדֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ: וְהוּא
רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב
אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל־חֲמָתוֹ: אַתָּה יְיָ לֹא־תִכְלָא
רַחֲמֶיךָ מִמֶּנִּי חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ תָּמִיד יִצְּרוּנִי:
זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה: תְּנוּ עֹז
לֵאלֹהִים עַל־יִשְׂרָאֵל גַּאֲוָתוֹ וְעֻזּוֹ בַּשְּׁחָקִים:
נוֹרָא אֱלֹהִים מִמִּקְדָּשֶׁיךָ אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נֹתֵן
עֹז וְתַעֲצֻמוֹת לָעָם בָּרוּךְ אֱלֹהִים: אֵל־נְקָמוֹת
יְיָ אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ: הִנָּשֵׂא שֹׁפֵט הָאָרֶץ
הָשֵׁב גְּמוּל עַל־גֵּאִים: לַייָ הַיְשׁוּעָה עַל־עַמְּךָ
בִרְכָתֶךָ סֶּלָה: יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב־לָנוּ אֱלֹהֵי
יַעֲקֹב סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ:
יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קָרְאֵנוּ: הוֹשִׁיעָה
אֶת־עַמֶּךָ וּבָרֵךְ אֶת־נַחֲלָתֶךָ וּרְעֵם וְנַשְּׂאֵם
עַד־הָעוֹלָם: נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה לַייָ עֶזְרֵנוּ וּמָגִנֵּנוּ
הוּא: כִּי־בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ
בָטָחְנוּ: יְהִי־חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ:
הַרְאֵנוּ יְיָ חַסְדֶּךָ וְיֶשְׁעֲךָ תִּתֶּן־לָנוּ: קוּמָה
עֶזְרָתָה לָּנוּ וּפְדֵנוּ לְמַעַן חַסְדֶּךָ: אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ

Ewigkeit zu Ewigkeit! Und alles Volk spreche: „Amen!“ und „Lob dem Ewigen!“ — Erhebet den Ewigen, unsern Gott, und werfet euch nieder vor seiner Füße Schemel, heilig ist er! Erhebet den Ewigen, unsern Gott, und werfet euch nieder an seinem heiligen Berge, denn heilig ist der Ewige, unser Gott! Er, der Allbarmherzige, vergibt die Missetat und vertilgt nicht; er wendet oft seinen Zorn ab, und nie läßt er seinen ganzen Grimm erwachen. Du, o Ewiger, wirst Deine Barmherzigkeit mir nicht entziehen; Deine Liebe und Deine Treue werden mich stets bewahren. Gedenke Deiner Barmherzigkeit, o Ewiger, und Deiner Liebe, denn sie sind von Ewigkeit her. — Gebet Gott Triumph! über Israel waltet seine Majestät, und seine Allmacht in Himmelshöhen. Furchtbar bist Du, o Gott, von Deinem Heiligtume aus; der Gott Israels, er gibt dem Volke Macht und Stärke; gelobt sei Gott! — Gott der Rache, Ewiger, Gott der Rache erscheine! Erhebe Dich, Richter der Erde! vergilt den Übermütigen nach Verdienst! Bei dem Ewigen ist die Hilfe; Dein Segen komme über dein Volk, Selah! Der Ewige Zebaoth ist mit uns, Jakobs Gott ist unsere Veste, Selah! — Ewiger Zebaoth! Heil dem Menschen, der Dir vertrauet. Ewiger, hilf! König, erhöre uns am Tage unseres Flehens! Hilf Deinem Volke, segne Dein Erbe, weide und trage sie bis in Ewigkeit. Unsere Seele harret auf den Ewigen; unsere Hilfe, unser Schild ist er. In ihm wird froh unser Herz, denn auf seinen heiligen Namen vertrauen wir. Laß Deine Liebe, Ewiger, walten über uns, wie wir auf Dich harren. Laß uns schauen Ewiger, Deine Huld, und schenke uns Deine Hilfe. Erhebe Dich, stehe uns bei, und erlöse uns, um Deiner Güte willen. „Ich bin

הַמַּעַלְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם הַרְחֶב־פִּיךָ וַאֲמַלְאֵהוּ׃
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו׃
וַאֲנִי בְּחַסְדְּךָ בָטַחְתִּי יָגֵל לִבִּי בִּישׁוּעָתֶךָ
אָשִׁירָה לַייָ כִּי גָמַל עָלָי׃

יט לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד׃ הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד־אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מַגִּיד הָרָקִיעַ׃ יוֹם לְיוֹם יַבִּיעַ אֹמֶר וְלַיְלָה לְּלַיְלָה יְחַוֶּה־דָּעַת׃ אֵין אֹמֶר וְאֵין דְּבָרִים בְּלִי נִשְׁמָע קוֹלָם׃ בְּכָל־הָאָרֶץ יָצָא קַוָּם וּבִקְצֵה תֵבֵל מִלֵּיהֶם לַשֶּׁמֶשׁ שָׂם־אֹהֶל בָּהֶם׃ וְהוּא כְּחָתָן יֹצֵא מֵחֻפָּתוֹ יָשִׂישׂ כְּגִבּוֹר לָרוּץ אֹרַח׃ מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם מוֹצָאוֹ וּתְקוּפָתוֹ עַל־קְצוֹתָם וְאֵין נִסְתָּר מֵחַמָּתוֹ׃ תּוֹרַת יְהוָֹה תְּמִימָה מְשִׁיבַת נָפֶשׁ עֵדוּת יְהוָֹה נֶאֱמָנָה מַחְכִּימַת פֶּתִי׃ פִּקּוּדֵי יְהוָֹה יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי־לֵב מִצְוַת יְהוָֹה בָּרָה מְאִירַת עֵינָיִם׃ יִרְאַת יְהוָֹה טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לָעַד מִשְׁפְּטֵי־יְהוָֹה אֱמֶת צָדְקוּ יַחְדָּו׃ הַנֶּחֱמָדִים מִזָּהָב וּמִפַּז רָב וּמְתוּקִים מִדְּבַשׁ וְנֹפֶת צוּפִים׃ גַּם־עַבְדְּךָ נִזְהָר בָּהֶם בְּשָׁמְרָם עֵקֶב רָב׃ שְׁגִיאוֹת מִי־יָבִין מִנִּסְתָּרוֹת נַקֵּנִי׃ גַּם מִזֵּדִים חֲשֹׂךְ עַבְדֶּךָ אַל־יִמְשְׁלוּ־בִי אָז אֵיתָם וְנִקֵּיתִי מִפֶּשַׁע רָב׃ יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי־פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוָֹה צוּרִי וְגֹאֲלִי׃

לד לְדָוִד בְּשַׁנּוֹתוֹ אֶת־טַעְמוֹ לִפְנֵי אֲבִימֶלֶךְ וַיְגָרְשֵׁהוּ וַיֵּלַךְ׃
אֲבָרְכָה אֶת־יְהוָֹה בְּכָל־עֵת תָּמִיד תְּהִלָּתוֹ בְּפִי׃
בַּיהוָֹה תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים וְיִשְׂמָחוּ׃
גַּדְּלוּ לַיהוָֹה אִתִּי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו׃
דָּרַשְׁתִּי אֶת־יְהוָֹה וְעָנָנִי וּמִכָּל־מְגוּרוֹתַי הִצִּילָנִי׃

der Ewige, dein Gott, der aus Ägypten dich geführt; öffne deinen Mund, ich fülle ihn." Heil dem Volke, dem es so ergeht; heil dem Volke, dessen Gott der Ewige! darum vertraue ich auf Deine Liebe, frohlocket mein Herz ob Deiner Hilfe. Singen will ich dem Ewigen, denn er hat mir wohlgetan!

(Psalm 19.) Dem Sangmeister ein Psalm von David. Die Himmel erzählen die Ehre Gottes, und seiner Hände Werk verkündet das Firmament. Ein Tag strömt die Rede dem andern zu, und Nacht flüstert die Kunde zu der Nacht. Keine Rede, keine Worte, nicht wird vernommen ihre Stimme — doch über die ganze Erde erstreckt sich ihre Saite, und bis ans Ende der Welt ihr Vortrag. Dem Sonnenball stiftete er ein Zelt unter ihnen; und dieser, wie ein Bräutigam geht er hervor aus seinem Trauhimmel, freut sich wie ein Held, zu durchlaufen die Bahn. Von jener Himmelsgrenze geht er aus, den Kreislauf durch, bis wieder zu ihr hin, und nichts bleibt seiner Glut verborgen. Die Lehre des Ewigen ist vollkommen, labt die Seele; das Zeugnis des Ewigen ist zuverlässig, macht Alberne weise; die Befehle des Ewigen sind gerade, erfreuen das Herz; das Gebot des Ewigen ist lauter, erleuchtet die Augen; die Furcht des Ewigen ist rein, bestehet ewiglich; die Aussprüche des Ewigen sind Wahrheit, alle gerecht. Sie sind angenehmer als Gold und viel köstlich Metall und süßer als Honig und Zuckersaft. Auch ist Dein Knecht gewarnt durch sie; großer Lohn erwartet den, der sie bewahrt. Unwissentliche Fehler, wer merket sie? Bewahre mich vor unbekannten Sünden! Entferne mich auch von übermütigen Gedanken, laß sie nicht herrschen über mich; so kann ich, von Verbrechen frei, mich der Vollendung nahen. Mögen doch wohlgefallen die Worte meines Mundes und die Gedanken meines Herzens, Dir, Ewiger, mein Hort und mein Erlöser.

(Psalm 34.) Von David, als er seinen Verstand verleugnete vor Abimelech, dieser ihn von sich trieb und er entkam. Lobpreisen will ich den Ewigen alle Zeit, sein Lob sei beständig in meinem Munde. Meine Seele rühme sich des Ewigen, daß die Bedrängten es hören und sich freuen. Verherrlichet den Ewigen mit mir, laßt uns vereint erheben seinen Namen. Ich suchte den Ewigen, und er

הִבִּיטוּ אֵלָיו וְנָהָרוּ וּפְנֵיהֶם אַל־יֶחְפָּרוּ׃
זֶה עָנִי קָרָא וַיהֹוָה שָׁמֵעַ וּמִכָּל־צָרוֹתָיו הוֹשִׁיעוֹ׃
חֹנֶה מַלְאַךְ־יְהֹוָה סָבִיב לִירֵאָיו וַיְחַלְּצֵם׃
טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי־טוֹב יְהֹוָה אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר יֶחֱסֶה־בּוֹ׃
יְראוּ אֶת־יְהֹוָה קְדֹשָׁיו כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירֵאָיו׃
כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעֵבוּ וְדֹרְשֵׁי יְהֹוָה לֹא־יַחְסְרוּ כָל־טוֹב
לְכוּ־בָנִים שִׁמְעוּ־לִי יִרְאַת יְהֹוָה אֲלַמֶּדְכֶם׃
מִי־הָאִישׁ הֶחָפֵץ חַיִּים אֹהֵב יָמִים לִרְאוֹת טוֹב׃
נְצֹר לְשׁוֹנְךָ מֵרָע וּשְׂפָתֶיךָ מִדַּבֵּר מִרְמָה׃
סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה־טוֹב בַּקֵּשׁ שָׁלוֹם וְרָדְפֵהוּ׃
עֵינֵי יְהֹוָה אֶל־צַדִּיקִים וְאָזְנָיו אֶל־שַׁוְעָתָם׃
פְּנֵי יְהֹוָה בְּעֹשֵׂי רָע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זִכְרָם׃
צָעֲקוּ וַיהֹוָה שָׁמֵעַ וּמִכָּל־צָרוֹתָם הִצִּילָם׃
קָרוֹב יְהֹוָה לְנִשְׁבְּרֵי־לֵב וְאֶת־דַּכְּאֵי־רוּחַ יוֹשִׁיעַ׃
רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק וּמִכֻּלָּם יַצִּילֶנּוּ יְהֹוָה׃
שֹׁמֵר כָּל־עַצְמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁבָּרָה׃
תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה וְשֹׂנְאֵי צַדִּיק יֶאְשָׁמוּ׃
פּוֹדֶה יְהֹוָה נֶפֶשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יֶאְשְׁמוּ כָּל־הַחֹסִים בּוֹ׃

צ תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מָעוֹן אַתָּה הָיִיתָ לָּנוּ
בְּדֹר וָדֹר׃ בְּטֶרֶם ׀ הָרִים יֻלָּדוּ וַתְּחוֹלֵל אֶרֶץ וְתֵבֵל
וּמֵעוֹלָם עַד־עוֹלָם אַתָּה אֵל׃ תָּשֵׁב אֱנוֹשׁ עַד־דַּכָּא
וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם׃ כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם
אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר וְאַשְׁמוּרָה בַלָּיְלָה׃ זְרַמְתָּם שֵׁנָה יִהְיוּ
בַּבֹּקֶר כֶּחָצִיר יַחֲלֹף׃ בַּבֹּקֶר יָצִיץ וְחָלָף לָעֶרֶב יְמוֹלֵל וְיָבֵשׁ׃

antwortete mir, und aus allen meinen Nöten rettete er mich. Die aufschauen zu ihm, strahlen freudig, und ihr Angesicht wird nie zu Schanden. Da ist ein Armer, er rief, der Ewige vernahm es und half aus allen Nöten ihm. Des Ewigen Engel lagern rings um seine Verehrer und befreien sie. Fühlet und sehet, wie gütig er ist, der Ewige; heil dem Manne, der auf ihn vertraut! Fürchtet den Ewigen, ihr, seine Heiligen; denn keinen Mangel haben, die ihn fürchten. Junge Leuen darben und hungern, aber die nach Gott verlangen, ermangeln keines Gutes. Kommet her, ihr Kinder, höret mir zu, Furcht Gottes will ich euch lehren! Ist wo ein Mann, der Lust am Leben hat, Tage wünschet, um Glück zu schauen? Bewahre deine Zunge vor Bösem, und deine Lippen vor Betrüglichreden. Weiche vom Bösen und tue Gutes, suche den Frieden und strebe ihm nach! Auf Gerechte merken die Augen des Ewigen, auf ihr Flehen seine Ohren; sein Zornblick trifft die Übeltäter, zu tilgen von der Erde ihr Angedenken. Wenn jene schreien, so hört es der Ewige und rettet sie aus aller Not. Gebrochenen Herzen ist der Ewige nahe, und hilft zerschlagenen Gemütern. Viel sind die Leiden des Gerechten, aber aus allen errettet ihn der Ewige. Er behütet alle seine Gebeine, daß keines von ihnen gebrochen werde. Den Frevler tötet Unheil, die den Gerechten hassen, büßen es. Der Ewige erlöst die Seelen seiner Knechte; nicht büßen alle, die auf ihn vertrauen.

(Psalm 90.) Gebet von Mosche, dem Manne Gottes. Herr, Zuflucht warst Du uns von Geschlecht zu Geschlecht. Ehe die Berge geboren, Erde und Weltall kreisten, von Ewigkeit zu Ewigkeit bist Du Gott. Du führst die Menschheit bis zur Zerknirschung und sprichst: Kehret um, ihr Erdenkinder! Denn tausend Jahre sind in Deinen Augen wie der gestrige Tag, der vorüber, wie eine Wache in der Nacht. Du strömst sie hinweg; in Schlummer entstehen sie — des Morgens wachsen sie wie das Gras; des Morgens grünt es und wächst, des Abends ist es welk und dürr;

כִּי־כָלִינוּ בְאַפֶּךָ וּבַחֲמָתְךָ נִבְהָלְנוּ׃ שַׁתָּ עֲוֺנֹתֵינוּ לְנֶגְדֶּךָ
עֲלֻמֵנוּ לִמְאוֹר פָּנֶיךָ׃ כִּי כָל־יָמֵינוּ פָּנוּ בְעֶבְרָתֶךָ כִּלִּינוּ
שָׁנֵינוּ כְמוֹ־הֶגֶה׃ יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם
בִּגְבוּרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרָהְבָּם עָמָל וָאָוֶן כִּי־גָז חִישׁ
וַנָּעֻפָה׃ מִי־יוֹדֵעַ עֹז אַפֶּךָ וּכְיִרְאָתְךָ עֶבְרָתֶךָ׃ לִמְנוֹת יָמֵינוּ
כֵּן הוֹדַע וְנָבִא לְבַב חָכְמָה׃ שׁוּבָה יְהוָֹה עַד־מָתָי וְהִנָּחֵם עַל־
עֲבָדֶיךָ׃ שַׂבְּעֵנוּ בַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וּנְרַנְּנָה וְנִשְׂמְחָה בְּכָל־יָמֵינוּ׃
שַׂמְּחֵנוּ כִּימוֹת עִנִּיתָנוּ שְׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה׃ יֵרָאֶה אֶל־עֲבָדֶיךָ
פָעֳלֶךָ וַהֲדָרְךָ עַל־בְּנֵיהֶם׃ וִיהִי נֹעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ
וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ׃

**צא** יֹשֵׁב בְּסֵתֶר עֶלְיוֹן בְּצֵל שַׁדַּי יִתְלוֹנָן׃ אֹמַר לַיהוָֹה מַחְסִי
וּמְצוּדָתִי אֱלֹהַי אֶבְטַח־בּוֹ׃ כִּי הוּא יַצִּילְךָ מִפַּח יָקוּשׁ מִדֶּבֶר
הַוּוֹת׃ בְּאֶבְרָתוֹ יָסֶךְ לָךְ וְתַחַת כְּנָפָיו תֶּחְסֶה צִנָּה וְסֹחֵרָה
אֲמִתּוֹ׃ לֹא־תִירָא מִפַּחַד לָיְלָה מֵחֵץ יָעוּף יוֹמָם׃ מִדֶּבֶר
בָּאֹפֶל יַהֲלֹךְ מִקֶּטֶב יָשׁוּד צָהֳרָיִם׃ יִפֹּל מִצִּדְּךָ אֶלֶף
וּרְבָבָה מִימִינֶךָ אֵלֶיךָ לֹא יִגָּשׁ׃ רַק בְּעֵינֶיךָ תַבִּיט וְשִׁלֻּמַת
רְשָׁעִים תִּרְאֶה׃ כִּי־אַתָּה יְהוָֹה מַחְסִי עֶלְיוֹן שַׂמְתָּ מְעוֹנֶךָ׃
לֹא־תְאֻנֶּה אֵלֶיךָ רָעָה וְנֶגַע לֹא־יִקְרַב בְּאָהֳלֶךָ׃ כִּי מַלְאָכָיו
יְצַוֶּה־לָּךְ לִשְׁמָרְךָ בְּכָל־דְּרָכֶיךָ׃ עַל־כַּפַּיִם יִשָּׂאוּנְךָ פֶּן־
תִּגֹּף בָּאֶבֶן רַגְלֶךָ׃ עַל־שַׁחַל וָפֶתֶן תִּדְרֹךְ תִּרְמֹס כְּפִיר
וְתַנִּין׃ כִּי בִי חָשַׁק וַאֲפַלְּטֵהוּ אֲשַׂגְּבֵהוּ כִּי־יָדַע שְׁמִי׃
יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֵהוּ עִמּוֹ אָנֹכִי בְצָרָה אֲחַלְּצֵהוּ וַאֲכַבְּדֵהוּ׃
אֹרֶךְ יָמִים אַשְׂבִּיעֵהוּ וְאַרְאֵהוּ בִּישׁוּעָתִי׃ ארך ימים וכו'.

קלה הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָֹה הַלְלוּ עַבְדֵי יְהוָֹה׃ שֶׁעֹמְדִים

so vergehen wir in Deinem Zorne, so schleudert uns Dein Grimm dahin. Du stellest unsere Missetat vor Dich, unser heimlich Tun vor Deines Angesichtes Licht, da schwinden alle unsere Tage in Deinem Zorne; wir verbringen unsere Jahre wie einen eitlen Gedanken. Unsere Lebenszeit währt siebzig Jahre, achtzig ist ihr fernstes Ziel, und ihr Stolz ist Mühe und Kummer; schnell abgeschnitten, so fliegen wir hin! Doch wer erkennet Deines Grimmes Allgewalt, daß er ihn fürchte, so furchtbar Du bist? Ach, lehre uns unsere Tage zählen, damit wir weisen Herzens seien! Kehre wieder, Ewiger! — wie lange noch! — und erbarme Dich Deiner Knechte! Erquicke uns des Morgens mit Deiner Gnade, und wir jauchzen und freuen uns alle unsere Tage. Schenke uns so viel Freuden-, wie Du uns Leidenstage bereitet, so viel Jahre als wir Unglück geschauet. Erscheinen möge Deinen Knechten Dein Werk, und über ihren Kindern Deine Herrlichkeit! — Und es sei die Huld des Ewigen unseres Gottes über uns, und das Werk unserer Hände festige uns, und das Werk unserer Hände festige es!

(Psalm 91.) Wer im Schirm des Höchsten wohnet, der ist geborgen im Schatten des Allmächtigen. Ich rufe zum Ewigen: „mein Schutz und meine Burg, mein Gott, auf den ich vertraue!" Ja, er befreiet dich aus des Verfolgers Schlinge, von der Pest, verderbensvoll. Mit seinem Fittige decket er dich, unter seinen Flügeln bist du geborgen. Schild und Harnisch ist seine Treue. Du hast nicht Furcht vor dem Schauer der Nacht, vor dem Pfeile, der des Tages schwirret, vor der Pest, die im Dunkeln schleicht, vor der Seuche, die am Mittag wütet. Fallen Tausende zu deiner Linken, Zehntausende zu deiner Rechten: dir nahet es nicht! Nur mit deinen Augen wirst du es schauen; der Frevler Strafe siehst du mit an — „denn Du, Ewiger, bist meine Zuversicht!" Den Höchsten machst du zu deiner Zuflucht. Kein Übel wird dir widerfahren, kein Mißgeschick nahen deinem Zelte. Denn seine Engel entbietet er dir, dich zu behüten auf allen deinen Wegen. Auf den Händen werden sie dich tragen, daß an keinem Steine dein Fuß sich verletze. Über Leue und Nattern schreitest du weg, zertrittst Löwen- und Schlangenbrut. — „Denn mir hängt er an, darum errette ich ihn; ich will ihn erhöhen; bei ihm bin ich in der Not, ich befreie ihn und bringe ihn zu Ehren. Mit langem Leben will ich ihn sättigen und mein Heil ihn schauen lassen."

(Psalm 135.) Hallelujah! Lobet den Namen des Ewigen, lobet ihr Knechte des Ewigen, die ihr stehet im Hause des

בְּבֵית יְהוָה בְּחַצְרוֹת בֵּית אֱלֹהֵינוּ: הַלְלוּיָהּ כִּי־טוֹב יְהוָה זַמְּרוּ
לִשְׁמוֹ כִּי נָעִים: כִּי־יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ יִשְׂרָאֵל לִסְגֻלָּתוֹ: כִּי
אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי־גָדוֹל יְהוָה וַאֲדֹנֵינוּ מִכָּל־אֱלֹהִים: כֹּל אֲשֶׁר־
חָפֵץ יְהוָה עָשָׂה בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ בַּיַּמִּים וְכָל־תְּהֹמוֹת:
מַעֲלֶה נְשִׂאִים מִקְצֵה הָאָרֶץ בְּרָקִים לַמָּטָר עָשָׂה מוֹצֵא־רוּחַ
מֵאוֹצְרוֹתָיו: שֶׁהִכָּה בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה:
שָׁלַח ׀ אוֹתֹת וּמֹפְתִים בְּתוֹכֵכִי מִצְרָיִם בְּפַרְעֹה וּבְכָל־
עֲבָדָיו: שֶׁהִכָּה גּוֹיִם רַבִּים וְהָרַג מְלָכִים עֲצוּמִים: לְסִיחוֹן ׀
מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן וּלְכֹל מַמְלְכוֹת כְּנָעַן:
וְנָתַן אַרְצָם נַחֲלָה נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: יְהוָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
יְהוָה זִכְרְךָ לְדֹר־וָדֹר: כִּי־יָדִין יְהוָה עַמּוֹ וְעַל־עֲבָדָיו יִתְנֶחָם:
עֲצַבֵּי הַגּוֹיִם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם: פֶּה־לָהֶם וְלֹא
יְדַבֵּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ: אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יַאֲזִינוּ אַף
אֵין־יֶשׁ־רוּחַ בְּפִיהֶם: כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר־בֹּטֵחַ
בָּהֶם: בֵּית יִשְׂרָאֵל בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה בֵּית אַהֲרֹן בָּרְכוּ
אֶת־יְהוָה: בֵּית הַלֵּוִי בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה יִרְאֵי יְהוָה בָּרְכוּ
אֶת־יְהוָה: בָּרוּךְ יְהוָה ׀ מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן יְרוּשָׁלָיִם הַלְלוּיָהּ:

קלו הוֹדוּ לַיהוָה כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדֹלוֹת לְבַדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעֹשֵׂה הַשָּׁמַיִם בִּתְבוּנָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְרֹקַע הָאָרֶץ עַל־הַמָּיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:

Ewigen, in den Vorhöfen unseres Gotteshauses. Lobet Gott, denn er ist gütig, lobsinget seinem Namen, denn er ist freundlich. Jakob hat der Herr sich erwählt, Israel zu seinem Eigentume. Das weiß ich: Größer ist der Ewige, unser Herr, denn alle Götterwesen. Alles, was der Ewige will, das vollbringet er, im Himmel und auf Erden, in den Meeren und allen Tiefen; er führt Wolken herauf vom Ende der Erde, schafft zum Regen Blitze, entläßt aus seinen Behältern den Wind. Er schlug Ägyptens Erstgeburt, vom Menschen bis zum Viehe, ließ über dich Zeichen und Wunder kommen, Ägyptenland, über Pharao und alle seine Diener. Er, der große Völker schlug, erlegte mächtige Könige, Sichon, den König Emoris, Og, den König von Basan, und alle Reiche Kanaans, und gab ihr Land zum Besitze seinem Volke Israel. Ewiger, Dein Name währet ewig, für und für Dein Ruhm. Der Ewige schafft seinem Volke Recht, nimmt sich wieder seiner Diener an. Der Heiden Götzen sind Silber und Gold, Werk von Menschenhänden. Einen Mund haben sie und reden nicht, Augen und sehen nicht, Ohren und hören nicht, auch ist kein Odem in ihrem Munde. Ihnen gleich sind ihre Bildner, alle, die auf sie vertrauen. Ihr, vom Hause Israels, preiset den Ewigen! Ihr, vom Hause Aharons, preiset den Ewigen! Ihr, vom Hause Levi, preiset den Ewigen! Die ihr den Ewigen ehrfürchtet, preiset den Ewigen! Gepriesen sei von Zion aus der Ewige, der in Jerusalem thronet. Hallelujah!

(Psalm 136.)

Danket dem Ewigen, denn er ist freundlich,
ewig währet seine Güte.
Danket ihm, dem Gott der Götter, ewig währet seine Güte.
Danket ihm, dem Herrn der Herren,
ewig währet seine Güte.
Der große Wunder thut allein, ewig währet seine Güte.
Der mit Vernunft die Himmel geschaffen,
ewig währet seine Güte.
Der die Erde über den Wassern ausgedehnt,
ewig währet seine Güte.
Der die großen Lichter gemacht,
ewig währet seine Güte.

אֶת־הַשֶּׁמֶשׁ לְמֶמְשֶׁלֶת בַּיּוֹם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
אֶת־הַיָּרֵחַ וְכוֹכָבִים לְמֶמְשְׁלוֹת בַּלָּיְלָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְמַכֵּה מִצְרַיִם בִּבְכוֹרֵיהֶם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְגֹזֵר יַם־סוּף לִגְזָרִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְהֶעֱבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְנִעֵר פַּרְעֹה וְחֵילוֹ בְיַם־סוּף כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְמוֹלִיךְ עַמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְמַכֵּה מְלָכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיַּהֲרֹג מְלָכִים אַדִּירִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְנָתַן אַרְצָם לְנַחֲלָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
שֶׁבְּשִׁפְלֵנוּ זָכַר־לָנוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיִּפְרְקֵנוּ מִצָּרֵינוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
נֹתֵן לֶחֶם לְכָל־בָּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לְאֵל הַשָּׁמָיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:

לג רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיהוָה לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה:
הוֹדוּ לַיהוָה בְּכִנּוֹר בְּנֵבֶל עָשׂוֹר זַמְּרוּ־לוֹ:
שִׁירוּ לוֹ שִׁיר חָדָשׁ הֵיטִיבוּ נַגֵּן בִּתְרוּעָה: כִּי־יָשָׁר דְּבַר־
יְהוָה וְכָל־מַעֲשֵׂהוּ בֶּאֱמוּנָה: אֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד
יְהוָה מָלְאָה הָאָרֶץ: בִּדְבַר יְהוָה שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיו כָּל־

Die Sonne vorzustehen dem Tage,
ewig währet seine Güte.
Mond und Sterne vorzustehen der Nacht,
ewig währet seine Güte.
Der Ägypten schlug in seinen Erstgebornen,
ewig währet seine Güte.
Und befreite Israel aus seiner Mitte,
ewig währet seine Güte.
Mit starker Hand und ausgestrecktem Arme,
ewig währet seine Güte.
Der das Schilfmeer geteilt in Stücke,
ewig währet seine Güte.
Und Israel hindurchziehen ließ, ewig währet seine Güte.
Und stürzte Pharao mit seinem Heer hinein,
ewig währet seine Güte.
Der sein Volk durch die Wüste führte,
ewig währet seine Güte.
Der große Könige schlug, ewig währet seine Güte.
Und mächtige Herrscher erlegte, ewig währet seine Güte.
Sichon, den König Emoris, ewig währet seine Güte.
Und Og, den König von Basan,
ewig währet seine Güte.
Und gab ihr Land zum Besitze, ewig währet seine Güte.
Zum Besitze seinem Volke Israel,
ewig währet seine Güte.
Der in unserer Erniedrigung unser gedachte,
ewig währet seine Güte.
Und uns erlöste von unseren Feinden,
ewig währet seine Güte.
Der jedem Geschöpfe Speise gibt,
ewig währet seine Güte.
Danket ihm, dem Gott des Himmels,
ewig währet seine Güte.

(Psalm 33.) Jauchzet, ihr Gerechten, in dem Ewigen; den Redlichen geziemet Lobgesang. Danket dem Ewigen mit der Cither, mit zehnsaitiger Harfe spielet ihm. Singet ihm ein neues Lied, laßt Jubellieder herrlich schallen! Denn redlich ist des Ewigen Verheißung, und all sein Tun ist treu-erfüllt. Er liebet Billigkeit und Recht; die Erde ist voll des Ewigen Güte. Die Himmel entstanden auf des Ewigen Wort, auf seines Mundes Hauch ihr ganzes Heer. Er

צְבָאָם: כֹּנֵס כַּנֵּד מֵי הַיָּם נֹתֵן בְּאוֹצָרוֹת תְּהוֹמוֹת: יִירְאוּ
מֵיְהֹוָה כָּל־הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יָגוּרוּ כָּל־יֹשְׁבֵי תֵבֵל: כִּי הוּא אָמַר
וַיֶּהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד: יְהֹוָה הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא
מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: עֲצַת יְהֹוָה לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת
לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר: אַשְׁרֵי הַגּוֹי אֲשֶׁר־יְהֹוָה אֱלֹהָיו הָעָם בָּחַר
לְנַחֲלָה לוֹ: מִשָּׁמַיִם הִבִּיט יְהֹוָה רָאָה אֶת־כָּל־בְּנֵי הָאָדָם:
מִמְּכוֹן־שִׁבְתּוֹ הִשְׁגִּיחַ אֶל כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: הַיֹּצֵר יַחַד
לִבָּם הַמֵּבִין אֶל־כָּל־מַעֲשֵׂיהֶם: אֵין הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע בְּרָב־חָיִל
גִּבּוֹר לֹא־יִנָּצֵל בְּרָב־כֹּחַ: שֶׁקֶר הַסּוּס לִתְשׁוּעָה וּבְרֹב חֵילוֹ
לֹא יְמַלֵּט: הִנֵּה עֵין יְהֹוָה אֶל־יְרֵאָיו לַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ: לְהַצִּיל
מִמָּוֶת נַפְשָׁם וּלְחַיּוֹתָם בָּרָעָב: נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה לַיהֹוָה עֶזְרֵנוּ
וּמָגִנֵּנוּ הוּא: כִּי־בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ:
יְהִי־חַסְדְּךָ יְהֹוָה עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ:

צב מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת: טוֹב לְהֹדוֹת לַיהֹוָה וּלְזַמֵּר
לְשִׁמְךָ עֶלְיוֹן: לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת:
עֲלֵי עָשׂוֹר וַעֲלֵי־נָבֶל עֲלֵי הִגָּיוֹן בְּכִנּוֹר: כִּי שִׂמַּחְתַּנִי
יְהֹוָה בְּפָעֳלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֵּן: מַה־גָּדְלוּ מַעֲשֶׂיךָ יְהֹוָה
מְאֹד עָמְקוּ מַחְשְׁבֹתֶיךָ: אִישׁ בַּעַר לֹא יֵדָע וּכְסִיל לֹא־
יָבִין אֶת־זֹאת: בִּפְרֹחַ רְשָׁעִים כְּמוֹ־עֵשֶׂב וַיָּצִיצוּ כָּל־
פֹּעֲלֵי אָוֶן לְהִשָּׁמְדָם עֲדֵי־עַד: וְאַתָּה מָרוֹם לְעֹלָם יְהֹוָה:
כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יְהֹוָה כִּי־הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יֹאבֵדוּ יִתְפָּרְדוּ כָּל־
פֹּעֲלֵי אָוֶן: וַתָּרֶם כִּרְאֵים קַרְנִי בַּלֹּתִי בְּשֶׁמֶן רַעֲנָן:
וַתַּבֵּט עֵינִי בְּשׁוּרָי בַּקָּמִים עָלַי מְרֵעִים תִּשְׁמַעְנָה אָזְנָי:
צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּה: שְׁתוּלִים בְּבֵית

türmet Meereswogen wie Mauern, verwahrt in Tiefen den Abgrund. Den Ewigen fürchte alle Welt, vor ihm scheue sich jeder Erdbewohner! denn er spricht und es geschieht; er gebietet und es steht da. Der Ewige zerstört den Ratschluß der Völker, vereitelt die Entwürfe der Nationen. Der Ratschluß des Ewigen besteht in Ewigkeit, die Entwürfe seines Herzens für und für. Heil dem Volke, dessen Gott der Ewige, der Nation, die er sich zum Eigentum erwählt. Vom Himmel sieht der Ewige herab, blickt auf alle Menschenkinder, beschauet alle Erdbewohner von seinem festen Thronsitz. Er, der ihre Herzen allesamt gebildet, bemerkt auch all ihr Tun. Könige siegen nicht durch Heeresmacht, Helden entrinnen nicht durch große Kraft; trüglich ist das Roß zur Hilfe, durch seine Kraftfülle rettet es nicht. Siehe, des Ewigen Auge blickt auf seine Verehrer, die da harren auf seine Gnade, um zu retten vom Tode ihre Seele und sie zu erhalten in Hungersnot. Unsere Seele harret auf den Ewigen; unsere Hilfe, unser Schild ist er. In ihm wird froh unser Herz, denn wir vertrauen auf seinen heiligen Namen. Möge Deine Güte, Ewiger, walten über uns, wie wir auf Dich harren.

(Psalm 92.) Psalmlied für den Sabbat. Schön ist es, dem Ewigen zu danken, und Deinem Namen, Höchster, zu lobsingen; des Morgens zu verkünden Deine Gnade und Deine Treue in den Nächten; mit Psalter und mit Harfe, mit Gesang zum Citherspiel. Denn Du erfreuest mich, Ewiger, durch Deine Taten, ob Deiner Hände Werk juble ich. Wie groß sind Deine Werke, Ewiger, wie so tief Deine Gedanken! O Unvernunft, die es nicht erkennen, o Torheit, die es nicht begreifen will. Wenn Frevler grünen wie frisches Gras und blühen die Übeltäter alle — ihr Sturz ist unausbleiblich. Denn Du bist ewiglich erhaben, Ewiger! Siehe, Deine Feinde, Ewiger, Deine Feinde kommen um, Übeltäter fahren hin; aber wie Reëms Horn steiget mein Glück, mein Alter glänzt von frischem Öle. Und mein Auge schauet, was meine Widersacher, mein Ohr vernimmt, was empörte Frevler trifft — Der Gerechte, wie die Palme blüht er, wie die Zeder am Libanon steigt er empor. Was im Hause des

יְהוָה בְּחַצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יַפְרִיחוּ: עוֹד יְנוּבוּן בְּשֵׂיבָה דְּשֵׁנִים
וְרַעֲנַנִּים יִהְיוּ: לְהַגִּיד כִּי־יָשָׁר יְהוָה צוּרִי וְלֹא־עַלָתָה בּוֹ: ק׳
צג יְהוָה מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְהוָה עֹז הִתְאַזָּר אַף־תִּכּוֹן
תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט: נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז מֵעוֹלָם אָתָּה: נָשְׂאוּ
נְהָרוֹת יְהוָה נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דָּכְיָם:
מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי־יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם
יְהוָה: עֵדֹתֶיךָ נֶאֶמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נַאֲוָה־קֹּדֶשׁ* יְהוָה
לְאֹרֶךְ יָמִים:

יְהִי כְבוֹד יי לְעוֹלָם יִשְׂמַח יי בְּמַעֲשָׂיו: יְהִי שֵׁם יי מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם: מִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ עַד־מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יי: רָם עַל־כָּל־גּוֹיִם יי עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: יי שִׁמְךָ לְעוֹלָם יי זִכְרְךָ לְדֹר־וָדֹר: יי בַּשָּׁמַיִם הֵכִין כִּסְאוֹ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה: יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ וְיֹאמְרוּ בַגּוֹיִם יי מָלָךְ: יי מֶלֶךְ יי מָלָךְ יי יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: יי מֶלֶךְ עוֹלָם וָעֶד אָבְדוּ גוֹיִם מֵאַרְצוֹ: יי הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: רַבּוֹת מַחֲשָׁבוֹת בְּלֶב־אִישׁ וַעֲצַת יי הִיא תָקוּם: עֲצַת יי לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר: כִּי הוּא אָמַר וַיֶּהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד: כִּי־בָחַר יי בְּצִיּוֹן אִוָּהּ לְמוֹשָׁב לוֹ: כִּי־יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ יִשְׂרָאֵל לִסְגֻלָּתוֹ: כִּי לֹא־יִטֹּשׁ יי עַמּוֹ וְנַחֲלָתוֹ

*) נאוה קדש הנ׳ בקמץ והא׳ בח״פ והק׳ דגוש בכ״י מדויק וד״י וכן עיקר וכ״כ רד״ק.

Ewigen stehet, was in seinem Vorhof grünet, muß noch im höchsten Alter blühen, immer frisch und saftvoll bleiben, muß lehren, daß der Ewige gerecht, mein Hort ohne allen Tadel sei.

(Psalm 93.) Der Ewige regiert! Hoheit hat angetan, angetan der Ewige, mit Macht sich umgürtet — da stehet die Welt, sie wanket nicht! — Fest steht Dein Thron von jeher, von Ewigkeit bist Du. Ströme erheben, Ewiger, Ströme erheben ihr Getös, es erbeben mächtig die Ströme ihr Brausen. Doch über den starken Fluten rauscht mächtig die Woge des Meeres; allmächtig ist der Ewige in der Höhe. Deine Zeugnisse sind treu bewährt, Deinen Tempel zieret Heiligkeit, o Ewiger, für und für!

Die Herrlichkeit des Ewigen dauert immerdar; der Ewige hat Freude an seinen Werken. Gepriesen sei der Name des Ewigen von nun an bis in Ewigkeit. Von Sonnenaufgang bis zum Niedergang wird der Name des Ewigen gerühmt. Erhaben über alle Völker ist der Ewige, über die Himmel seine Herrlichkeit. Ewiger, Dein Name währet ewig, für und für Dein Ruhm. Der Ewige hat im Himmel seinen Thron gegründet, und seine Herrschaft waltet über alles. Es freue sich der Himmel und juble die Erde, unter den Völkern werde verkündet: der Ewige regiert! Der Ewige regiert, der Ewige hat regiert, der Ewige wird regieren immer und ewig! Der Ewige ist König immer und ewig; geschwunden sind die Heiden von seiner Erde. Der Ewige zerstört den Ratschluß der Völker, vereitelt die Pläne der Nationen. Viel Pläne sind in des Menschen Herzen, der Ratschluß des Ewigen aber hat Bestand. Der Ratschluß des Ewigen besteht in Ewigkeit, die Entwürfe seines Herzens für und für; denn er spricht und es geschieht, er gebietet und es steht da. Zion hat der Ewige sich erwählt, es erkoren zu seiner Residenz; Jakob hat der Herr sich erwählt, Israel zu seinem Eigentume; denn der Ewige verstößt sein Volk nicht, und verläßt nicht sein Erbe. Er, der Allbarmherzige,

לֹא יַעֲזוֹב׃ וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל־חֲמָתוֹ׃ יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קָרְאֵנוּ׃

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה׃
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו׃
קמה תְּהִלָּה לְדָוִד

אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד׃
בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד׃
גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר׃
דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ׃
הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאֹתֶיךָ אָשִׂיחָה׃
וֶעֱזוּז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ* אֲסַפְּרֶנָּה׃ וגדולתך ק׳.
זֵכֶר רַב־טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ׃
חַנּוּן וְרַחוּם יְהוָה אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל°־חָסֶד יתיר ו׳.
טוֹב־יְהוָה לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו׃
יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה׃
כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ׃
לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ׃
מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל־עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר וָדֹר׃
סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל־הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים׃
עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אָכְלָם בְּעִתּוֹ׃
פּוֹתֵחַ אֶת־יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן׃
צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו׃

vergibt die Missetat und vertilgt nicht; er wendet oft seinen Zorn ab, und nie läßt er seinen ganzen Grimm erwachen. Ewiger, hilf! König, erhöre uns am Tage unseres Flehens!

אשרי Heil den Bewohnern Deines Tempels! sie preisen Dich ohne Unterlaß.

Heil dem Volke, dem es so ergeht! Heil dem Volke, dessen Gott der Ewige!

## Loblied Davids.

(Psalm 145.)

Mein Gott, o König, Dich will ich erheben, Deinen Namen ewig preisen. Täglich lobe ich Dich, rühme Deinen Namen für und für. Groß ist der Ewige und hochgerühmt, unerforschlich seine Größe. Ein Geschlecht rühmt dem andern Deine Werke, und verkündet Deiner Allmacht Taten. Die Pracht und Herrlichkeit Deiner Majestät, und Deine Wunder will ich besingen. Alles spricht von Deiner Ehrfurcht gebietenden Allmacht, auch ich will Deine Herrlichkeit verkünden. Alles singt ein Denkmal Deiner großen Güte und rühmet Deine Allgerechtigkeit: Allgnädig, allbarmherzig ist der Ewige, langmütig und von großer Liebe. Gütig ist der Ewige gegen alle, und sein Erbarmen waltet über alle seine Werke. Ewiger, Dir danken alle Deine Werke, Dich lobpreisen Deine Frommen, besingen Deines Reiches Herrlichkeit, unterhalten sich von Deiner Allmacht, um kund zu tun den Menschenkindern Deine Taten, die Pracht und Herrlichkeit Deines Reiches. Dein Reich ist das Reich aller Ewigkeiten, und Deine Herrschaft geht durch alle Geschlechter. Der Ewige stützet alle Fallenden, und richtet auf alle Gebeugten. Aller Augen harren auf Dich, und Du gibst ihnen ihre Speise zur rechten Zeit. Allmilde öffnest Du Deine Hand und sättigst was da lebt mit Wohlgefallen. In allen seinen Wegen ist der Ewige gerecht, in allen seinen

קָרוֹב יְהֹוָה לְכָל־קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת:
רְצוֹן־יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת־שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם:
שׁוֹמֵר יְהֹוָה אֶת־כָּל־אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל־הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד:
תְּהִלַּת יְהֹוָה יְדַבֶּר פִּי וִיבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
קט״ו י״ח וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:
קמו הַלְלוּיָהּ הַלְלִי נַפְשִׁי אֶת־יְהֹוָה: אֲהַלְלָה יְהֹוָה בְּחַיָּי
אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי בְּעוֹדִי: אַל־תִּבְטְחוּ בִנְדִיבִים בְּבֶן־אָדָם שֶׁאֵין
לוֹ תְשׁוּעָה: תֵּצֵא רוּחוֹ יָשֻׁב לְאַדְמָתוֹ בַּיּוֹם הַהוּא אָבְדוּ
עֶשְׁתֹּנֹתָיו: אַשְׁרֵי שֶׁאֵל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ שִׂבְרוֹ עַל־יְהֹוָה אֱלֹהָיו:
עֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ אֶת־הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם הַשֹּׁמֵר
אֱמֶת לְעוֹלָם: עֹשֶׂה מִשְׁפָּט לָעֲשׁוּקִים נֹתֵן לֶחֶם לָרְעֵבִים
יְהֹוָה מַתִּיר אֲסוּרִים: יְהֹוָה פֹּקֵחַ עִוְרִים יְהֹוָה זֹקֵף כְּפוּפִים
יְהֹוָה אֹהֵב צַדִּיקִים: יְהֹוָה שֹׁמֵר אֶת־גֵּרִים יָתוֹם וְאַלְמָנָה
יְעוֹדֵד וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים יְעַוֵּת: יִמְלֹךְ יְהֹוָה לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ
צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:
קמז הַלְלוּיָהּ כִּי־טוֹב זַמְּרָה אֱלֹהֵינוּ כִּי־נָעִים נָאוָה תְהִלָּה:
בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם יְהֹוָה נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יְכַנֵּס: הָרוֹפֵא לִשְׁבוּרֵי לֵב
וּמְחַבֵּשׁ לְעַצְּבוֹתָם: מוֹנֶה מִסְפָּר לַכּוֹכָבִים לְכֻלָּם שֵׁמוֹת
יִקְרָא: גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב־כֹּחַ לִתְבוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר:
מְעוֹדֵד עֲנָוִים יְהֹוָה מַשְׁפִּיל רְשָׁעִים עֲדֵי־אָרֶץ: עֱנוּ לַיהֹוָה
בְּתוֹדָה זַמְּרוּ לֵאלֹהֵינוּ בְכִנּוֹר: הַמְכַסֶּה שָׁמַיִם בְּעָבִים
הַמֵּכִין לָאָרֶץ מָטָר הַמַּצְמִיחַ הָרִים חָצִיר: נוֹתֵן לִבְהֵמָה
לַחְמָהּ לִבְנֵי עֹרֵב אֲשֶׁר יִקְרָאוּ: לֹא בִגְבוּרַת הַסּוּס יֶחְפָּץ
לֹא־בְשׁוֹקֵי הָאִישׁ יִרְצֶה: רוֹצֶה יְהֹוָה אֶת־יְרֵאָיו אֶת־

Taten gütig. Der Ewige ist nahe allen, die ihn anrufen, allen, die ihn anrufen in Wahrheit. Er tut, was Gottesfürchtigen behagt, erhört ihr Flehen und hilft ihnen. Er behütet alle, die ihn lieben, und rottet alle Frevler aus. Mein Mund soll Lob des Ewigen singen, alles Fleisch lobsinge seinem heiligen Namen immer und ewig. Wir preisen Jah — von nun an bis in Ewigkeit. Hallelujah!

(Psalm 146.) Hallelujah! Den Ewigen lobe meine Seele! Ich lobe meinen Gott, so lang ich lebe, mein Saitenspiel ertönt dem Ewigen, so lang ich da bin. Vertrauet nicht auf Fürsten, auf den Menschensohn, bei dem nicht Hilfe ist. So ihn der Geist verläßt, kehrt er zu seiner Erde zurück; an selbigem Tage sind seine weisesten Entwürfe dahin. Heil dem, der Jakobs Gott zur Hilfe hat, der auf den Ewigen vertraut auf Gott, der Himmel und Erde geschaffen, das Meer und alles was darin ist, der Treue bewahret in Ewigkeit, der Recht verschafft den Bedrückten, der Speise gibt den Hungernden. Der Ewige löset die Gefesselten, der Ewige macht die Blinden sehend, der Ewige richtet die Gebeugten auf, der Ewige liebt die Gerechten, der Ewige beschützt die Fremdlinge, er hilft Wittwen auf und Waisen und führt auf krummen Pfad die Frevler. Der Ewige regiert ewiglich, dein Gott, o Zion, von Geschlecht zu Geschlecht. Hallelujah!

(Psalm 147.) Hallelujah! Denn köstlich ist es, unserem Gotte Lob anstimmen; solch ein Lobgesang ist schön und lieblich. Der Ewige erbaut Jerusalem, versammelt wieder Israels Verstoßene. Er heilt die gebrochenen Herzens sind und lindert ihre Schmerzen. Der Sterne Zahl hat er bestimmt und nennt sie alle mit Namen. Groß ist unser Herr und allgewaltig, unaussprechlich sein Verstand. Der Ewige hilft auf den Gebeugten und erniedrigt die Frevler bis zur Erde. Stimmt dem Ewigen Dankgesänge an, laßt unserem Gotte Harfenspiel ertönen, ihm, der den Himmel mit Wolken bedeckt, der der Erde Regen bereitet, der auf den Bergen das Gras sprossen läßt, ihm, der dem Tiere seine Nahrung gibt, den jungen Raben, die da rufen. Er hat nicht Lust an Rosses Stärke, an Manneskraft nicht Wohlgefallen. Dem Ewigen gefällt, wer

הַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ: שַׁבְּחִי יְרוּשָׁלַםִ אֶת־יְהוָֹה הַלְלִי אֱלֹהַיִךְ
צִיּוֹן: כִּי־חִזַּק בְּרִיחֵי שְׁעָרָיִךְ בֵּרַךְ בָּנַיִךְ בְּקִרְבֵּךְ: הַשָּׂם
גְּבוּלֵךְ שָׁלוֹם חֵלֶב חִטִּים יַשְׂבִּיעֵךְ: הַשֹּׁלֵחַ אִמְרָתוֹ אָרֶץ
עַד־מְהֵרָה יָרוּץ דְּבָרוֹ: הַנֹּתֵן שֶׁלֶג כַּצָּמֶר כְּפוֹר כָּאֵפֶר
יְפַזֵּר: מַשְׁלִיךְ קַרְחוֹ כְפִתִּים לִפְנֵי קָרָתוֹ מִי יַעֲמֹד:
יִשְׁלַח־דְּבָרוֹ וְיַמְסֵם יַשֵּׁב רוּחוֹ יִזְּלוּ־מָיִם: מַגִּיד דְּבָרָו*
לְיַעֲקֹב חֻקָּיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל: לֹא עָשָׂה כֵן׀ לְכָל־גּוֹי
וּמִשְׁפָּטִים בַּל־יְדָעוּם הַלְלוּיָהּ: *) דבריו ק׳.

קמח הַלְלוּיָהּ׀ הַלְלוּ אֶת־יְהוָֹה מִן־הַשָּׁמַיִם הַלְלוּהוּ
בַּמְּרוֹמִים: הַלְלוּהוּ כָל־מַלְאָכָיו הַלְלוּהוּ כָּל־צְבָאָו*:
הַלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ הַלְלוּהוּ כָּל־כּוֹכְבֵי אוֹר: הַלְלוּהוּ שְׁמֵי
הַשָּׁמָיִם וְהַמַּיִם אֲשֶׁר׀ מֵעַל הַשָּׁמָיִם: יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם
יְהוָֹה כִּי הוּא צִוָּה וְנִבְרָאוּ: וַיַּעֲמִידֵם לָעַד לְעוֹלָם חָק־נָתַן
וְלֹא־יַעֲבוֹר: הַלְלוּ אֶת־יְהוָֹה מִן־הָאָרֶץ תַּנִּינִים וְכָל־
תְּהֹמוֹת: אֵשׁ וּבָרָד שֶׁלֶג וְקִיטוֹר רוּחַ סְעָרָה עֹשָׂה דְבָרוֹ:
הֶהָרִים וְכָל־גְּבָעוֹת עֵץ פְּרִי וְכָל־אֲרָזִים: הַחַיָּה וְכָל־
בְּהֵמָה רֶמֶשׂ וְצִפּוֹר כָּנָף: מַלְכֵי־אֶרֶץ וְכָל־לְאֻמִּים שָׂרִים
וְכָל־שֹׁפְטֵי אָרֶץ: בַּחוּרִים וְגַם־בְּתוּלוֹת זְקֵנִים עִם־
נְעָרִים: יְהַלְלוּ׀ אֶת־שֵׁם יְהוָֹה כִּי־נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ הוֹדוֹ
עַל־אֶרֶץ וְשָׁמָיִם: וַיָּרֶם קֶרֶן׀ לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל־חֲסִידָיו
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרֹבוֹ הַלְלוּיָהּ: *) צבאיו ק׳.

קמט הַלְלוּיָהּ׀ שִׁירוּ לַיהוָֹה שִׁיר חָדָשׁ תְּהִלָּתוֹ בִּקְהַל
חֲסִידִים: יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֹשָׂיו בְּנֵי־צִיּוֹן יָגִילוּ בְמַלְכָּם:
יְהַלְלוּ שְׁמוֹ בְמָחוֹל בְּתֹף וְכִנּוֹר יְזַמְּרוּ־לוֹ: כִּי־רוֹצֶה יְהוָֹה

ihn ehrfürchtet, wer nur auf seine Güte hoffet. Jerusalem, o preise den Ewigen, lobe Zion, deinen Gott! Er befestigt die Riegel deiner Tore, und segnet deine Kinder in deiner Mitte; er verleiht Frieden deinem Gebiete und sättigt dich mit des Waizens Mark. Er sendet sein Wort zur Erde; wie schnell läuft sein Befehl! Da gibt er Schnee, wie Wolle, streut Reif wie Asche hin, schleudert sein Eis in Stücken; wer kann vor seinem Frost bestehen? Er sendet wieder sein Wort und löset sie auf, läßt wehen seinen Wind — da rinnen die Wasser. Seinen Willen machte er Jakob kund, gab Israel Gesetz und Recht. So tat er keinem Volke, seine Rechte, sie kennen sie nicht Hallelujah!

(Psalm 148.) Hallelujah! Lobet den Ewigen vom Himmel her, lobet ihn in den Höhen! Lobet ihn, alle seine Engel, lobet ihn, alle seine Heere! — Lobet ihn, Sonne und Mond, lobet ihn, all ihr Sterne des Lichtes! Lobet ihn, Himmel der Himmel, und die Wasser, die über den Himmeln! — Loben sollen sie des Ewigen Namen, — denn er gebot, und sie wurden geschaffen. Und er stellte sie fest auf immer und ewig, gab ein Gesetz, das keiner überschreitet. — Lobet den Ewigen, von der Erde aus, Seetiere und alle Fluten, Feuer und Hagel, Schnee und Nebel, Sturmwind, der sein Wort vollführt; — Berg und alle Hügel, Fruchtbäume und alle Zedern! Gewild und alles Vieh, Gewürm und geflügelte Vögel; — Könige der Erde und alle Nationen, Fürsten und alle Richter der Erde; Jünglinge samt den Jungfrauen, Greise mit den Knaben! — Loben sollen sie des Ewigen Namen, denn erhaben ist sein Name allein, seine Majestät über Erde und Himmel. Und er erhöhet seines Volkes Glück; er ist der Ruhm aller seiner Frommen, der Kinder Israel, des Volkes, das ihm nahe. Hallelujah!

(Psalm 149.) Hallelujah! Singet dem Ewigen ein neues Lied, sein Lob in der frommen Gemeinde. Es freue sich Israel seines Stifters, es frohlocken Zions Kinder ihres Königs. Loben sollen sie seinen Namen mit Reigen, mit Pauken und Cither ihm lobsingen. Denn Gefallen hat der Ewige an seinem

בְּעַמּוֹ יְפָאֵר עֲנָוִים בִּישׁוּעָה: יַעְלְזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד יְרַנְּנוּ
עַל־מִשְׁכְּבוֹתָם: רוֹמְמוֹת אֵל בִּגְרוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם:
לַעֲשׂוֹת נְקָמָה בַּגּוֹיִם תּוֹכֵחוֹת בַּלְאֻמִּים: לֶאְסֹר מַלְכֵיהֶם
בְּזִקִּים וְנִכְבְּדֵיהֶם בְּכַבְלֵי בַרְזֶל: לַעֲשׂוֹת בָּהֶם ׀ מִשְׁפָּט
כָּתוּב הָדָר הוּא לְכָל־חֲסִידָיו הַלְלוּיָהּ:

קנ הַלְלוּיָהּ ׀ הַלְלוּ־אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ:
הַלְלוּהוּ בִגְבוּרֹתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ: הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע
שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר: הַלְלוּהוּ בְתֹף וּמָחוֹל הַלְלוּהוּ
בְּמִנִּים וְעוּגָב: הַלְלוּהוּ בְצִלְצְלֵי־שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי
תְרוּעָה: כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ: כ״ה ת״ה:

בָּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן ׀ וְאָמֵן: בָּרוּךְ יְיָ ׀ מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן
יְרוּשָׁלָםִ הַלְלוּיָהּ: בָּרוּךְ ׀ יְיָ אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
עֹשֵׂה נִפְלָאוֹת לְבַדּוֹ: וּבָרוּךְ ׀ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם
וְיִמָּלֵא כְבוֹדוֹ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אָמֵן ׀ וְאָמֵן:

דאַז פֿאָלגענדע ביז נאַך ברכו מוזט שטעהענד צו בעטען.

ד״ה א׳ כ״ט.

וַיְבָרֶךְ דָּוִיד אֶת־יְיָ לְעֵינֵי כָּל־הַקָּהָל וַיֹּאמֶר דָּוִיד בָּרוּךְ
אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָבִינוּ מֵעוֹלָם וְעַד־עוֹלָם: לְךָ יְיָ
הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי־כֹל בַּשָּׁמַיִם
וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל ׀ לְרֹאשׁ: וְהָעֹשֶׁר
וְהַכָּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ וְאַתָּה מוֹשֵׁל בַּכֹּל וּבְיָדְךָ כֹּחַ וּגְבוּרָה
וּבְיָדְךָ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לַכֹּל: וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ
וּמְהַלְלִים לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ: נחמי׳ ט׳ אַתָּה הוּא יְיָ לְבַדֶּךָ אַתָּה
עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וְכָל־צְבָאָם הָאָרֶץ וְכָל־

Volke, schmückt Gebeugte mit Sieg. Jauchzen sollen Fromme in Ehren, jubeln auf ihren Lagern. Erhebungen Gottes in ihrem Munde, zweischneidig Schwert in ihren Händen: Rache zu üben an den Völkern, Züchtigung an Nationen; zu binden ihre Könige mit Fesseln, ihre Edlen mit eisernen Banden, zu vollziehen an ihnen das Urteil, das geschrieben steht. Ein Schmuck ist er für alle seine Frommen! Hallelujah!

(Psalm 150.) Hallelujah! Lobet Gott in seinem Heiligtume, lobet ihn in seiner Himmelsveste! Lobet ihn nach seiner Allmacht Taten, lobet ihn nach seiner großen Hoheit! Lobet ihn beim Schmettern der Posaune, lobet ihn mit Harfen und mit Cither; lobet ihn mit Pauken und mit Reigen, lobet ihn mit Saitenspiel und Flöte; lobet ihn mit Zymbelklang, lobet ihn mit Zymbelschall — alles, was Odem hat, lobe den Herrn! Hallelujah!

Gelobt sei der Ewige in Ewigkeit! Amen! Amen! Gelobt sei von Zion aus der Ewige, der in Jerusalem thronet; Hallelujah! Gelobt sei der Ewige, Gott, der Gott Israels, der allein Wunder tut. Und gelobt sei der Name seiner Majestät ewiglich, und es erfülle seine Herrlichkeit die ganze Erde! Amen! Amen!

(1. Chron. 29.)

David pries den Ewigen vor den Augen der ganzen Versammlung und sprach: Gelobt seist Du, Ewiger, Gott Israels, unseres Vaters, von Ewigkeit zu Ewigkeit! Dein, Ewiger, ist die Größe und die Macht und die Herrlichkeit, der Sieg und die Majestät, ja alles im Himmel und auf Erden; Dein, Ewiger, ist das Reich, und Du bist das Haupt über alles. Reichtum und Ehre kommen von Dir, und Du herrschest über alles; in Deiner Hand ist Kraft und Macht, und in Deiner Hand steht es, alles groß und stark zu machen. Und so danken wir Dir, unser Gott, und lobpreisen den Namen Deiner Herrlichkeit.

(Nehem. 9.)

Du allein bist der Ewige: Du hast den Himmel gemacht, der Himmel Himmel und ihr ganzes Heer, die Erde und alles was darauf, die Meere und alles, was darin ist. Du

אֲשֶׁר עָלֶיהָ הַיַּמִּים וְכָל־אֲשֶׁר בָּהֶם וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת־כֻּלָּם וּצְבָא הַשָּׁמַיִם לְךָ מִשְׁתַּחֲוִים: אַתָּה הוּא יְיָ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בְּאַבְרָם וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים וְשַׂמְתָּ שְׁמוֹ אַבְרָהָם: וּמָצָאתָ אֶת־לְבָבוֹ נֶאֱמָן לְפָנֶיךָ וְכָרוֹת עִמּוֹ הַבְּרִית לָתֵת אֶת־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַחִתִּי הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַיְבוּסִי וְהַגִּרְגָּשִׁי לָתֵת לְזַרְעוֹ וַתָּקֶם אֶת־דְּבָרֶיךָ כִּי צַדִּיק אָתָּה: וַתֵּרֶא אֶת־עֳנִי אֲבֹתֵינוּ בְּמִצְרָיִם וְאֶת־זַעֲקָתָם שָׁמַעְתָּ עַל־יַם־סוּף: וַתִּתֵּן אֹתֹת וּמֹפְתִים בְּפַרְעֹה וּבְכָל־עֲבָדָיו וּבְכָל־עַם אַרְצוֹ כִּי יָדַעְתָּ כִּי הֵזִידוּ עֲלֵיהֶם וַתַּעַשׂ־לְךָ שֵׁם כְּהַיּוֹם הַזֶּה: וְהַיָּם בָּקַעְתָּ לִפְנֵיהֶם וַיַּעַבְרוּ בְתוֹךְ־הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה וְאֶת־רֹדְפֵיהֶם הִשְׁלַכְתָּ בִמְצוֹלֹת כְּמוֹ־אֶבֶן בְּמַיִם עַזִּים:

וַיּוֹשַׁע יְהוָֹה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרָיִם וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת עַל־שְׂפַת הַיָּם: וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָֹה בְּמִצְרַיִם וַיִּירְאוּ הָעָם אֶת־יְהוָֹה וַיַּאֲמִינוּ בַּיהוָֹה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ:

אָז יָשִׁיר־מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיהוָֹה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר אָשִׁירָה לַיהוָֹה כִּי־גָאֹה גָּאָה סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם: עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי־לִי לִישׁוּעָה זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ אֱלֹהֵי אָבִי וַאֲרֹמְמֶנְהוּ: יְהוָֹה אִישׁ מִלְחָמָה יְהוָֹה שְׁמוֹ: מַרְכְּבֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ יָרָה בַיָּם וּמִבְחַר שָׁלִשָׁיו טֻבְּעוּ בְיַם־סוּף: תְּהֹמֹת יְכַסְיֻמוּ יָרְדוּ בִמְצוֹלֹת כְּמוֹ־אָבֶן: יְמִינְךָ יְהוָֹה נֶאְדָּרִי בַּכֹּחַ יְמִינְךָ יְהוָֹה תִּרְעַץ אוֹיֵב: וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ תַּהֲרֹס

belebest sie alle, und das Heer des Himmels beugt sich vor Dir. Du bist der Ewige, der wahre Gott, der Du Abram erwählt, ihn aus Ur-Kasdim herausgeführt und ihm den Namen Abraham gegeben hast. Du fandest sein Herz getreu vor Dir, und schlossest mit ihm den Bund, das Land des Kanaani, Chiti, Emori, Perisi, Jebusi und Girgaschi seinen Nachkommen zu geben, und Du hast Dein Wort gehalten, denn gerecht bist Du. Du sahest das Elend unserer Väter in Ägypten und hörtest ihr Klaggeschrei am Schilfmeere. Du tatest Zeichen und Wunder an Pharao, an all seinen Dienern und an allem Volke seines Landes, denn Du wußtest, wie sie gefrevelt an ihnen, und hast Dir einen Namen gemacht, der heute noch gefeiert wird. Du hast vor ihnen (unsern Vätern) das Meer geteilt, daß sie mitten durch dasselbe gingen auf dem Trockenen; ihre Verfolger hingegen schleudertest Du in die Tiefen, wie einen Stein in gewaltige Wasser.

So rettete der Ewige an jenem Tage Israel aus der Hand der Ägypter, und Israel sah die Ägypter tot am Ufer des Meeres. Da sah Israel die Macht, welche der Ewige an den Ägyptern ausgeübt, und es fürchtete das Volk den Ewigen, und glaubte an den Ewigen und an Mosche, seinen Diener.

Damals sangen Mosche und die Kinder Israels dieses Lied dem Ewigen, und also sprachen sie: Ich singe dem Herrn, denn er ist hocherhaben, er stürzte das Roß und den Reiter ins Meer. Mein Sieg und Sang ist Jah, er ward zur Hilfe mir. Der ist mein Gott, ihn will ich preisen, meines Vaters Gott, ihn erhebe ich! Der Ewige ist Herr des Krieges, Ewiger ist sein Name. Die Wagen Pharaos und sein Heer stürzte er ins Meer; und seiner Heeresführer Beste versanken ins Schilfmeer; Fluten deckten sie, sie sanken in die Tiefen wie Stein. Deine Rechte, o Ewiger herrlich an Kraft, Deine Rechte, o Ewiger, sie zerschmettert den Feind. In Deiner großen Hoheit zerstörst Du Deine Feinde; Du sendest Deinen

קָמֶיךָ   תְּשַׁלַּח חֲרֹנְךָ יֹאכְלֵמוֹ כַּקַּשׁ׃   וּבְרוּחַ
אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ מַיִם   נִצְּבוּ כְמוֹ־נֵד
נֹזְלִים   קָפְאוּ תְהֹמֹת בְּלֶב־יָם׃   אָמַר
אוֹיֵב אֶרְדֹּף אַשִּׂיג   אֲחַלֵּק שָׁלָל תִּמְלָאֵמוֹ
נַפְשִׁי   אָרִיק חַרְבִּי תּוֹרִישֵׁמוֹ יָדִי׃   נָשַׁפְתָּ
בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָם   צָלְלוּ כַּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם
אַדִּירִים׃   מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהֹוָה   מִי
כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ   נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה
פֶלֶא׃   נָטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלָעֵמוֹ אָרֶץ׃   נָחִיתָ
בְחַסְדְּךָ עַם־זוּ גָּאָלְתָּ   נֵהַלְתָּ בְעָזְּךָ אֶל־נְוֵה
קָדְשֶׁךָ׃   שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן   חִיל
אָחַז יֹשְׁבֵי פְּלָשֶׁת׃   אָז נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי
אֱדוֹם   אֵילֵי מוֹאָב יֹאחֲזֵמוֹ רָעַד   נָמֹגוּ
כֹּל יֹשְׁבֵי כְנָעַן׃   תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה
וָפַחַד   בִּגְדֹל זְרוֹעֲךָ יִדְּמוּ כָּאָבֶן   עַד־
יַעֲבֹר עַמְּךָ יְהֹוָה   עַד־יַעֲבֹר עַם־זוּ
קָנִיתָ׃   תְּבִאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתְךָ   מָכוֹן
לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ יְהֹוָה   מִקְּדָשׁ אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ
יָדֶיךָ׃   יְהֹוָה ׀ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד׃   יְיָ
יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד׃ כי בא סוס פרעה ברכבו ובפרשיו בים וישב יי עלהם את מי הים. ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים׃

כִּי לַייָ הַמְּלוּכָה וּמשֵׁל בַּגּוֹיִם׃ וְעָלוּ מוֹשִׁעִים בְּהַר צִיּוֹן לִשְׁפֹּט אֶת־הַר עֵשָׂו וְהָיְתָה לַייָ הַמְּלוּכָה׃ וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד׃ וּבְתוֹרָתְךָ כָּתוּב לֵאמֹר שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד׃

Grimm, der sie verzehrt wie Stoppeln. Durch Deines Odems Hauch türmten sich Wasser, standen Fließende wie Dämme, erstarrten Fluten im Herzen des Meeres. Da sprach der Feind: Ich verfolge, erreiche, teile Beute aus! gesättigt sei an ihnen meine Wut! ich ziehe mein Schwert, und meine Hand verderbe sie! — Da bliesest Du mit Deinem Hauche; sie deckte das Meer, sie versanken wie Blei in gewaltige Wasser. Wer ist unter den Mächten, o Ewiger, wie Du? wer ist wie Du? verherrlicht in Heiligkeit, furchtbar im Ruhme, Wundertäter! Du neigtest Deine Rechte; die Erde verschlang sie. — Nun führst Du gnadenvoll dies Volk, das Du erlöst; Du leitest es mit Deiner Macht in Deine heilige Wohnung. Es hören es Völker, sie erbeben, ein Zittern faßt Pelischthäas Bewohner. Da erschrecken Edoms Fürsten; die Mächtigen Moabs sie ergreift ein Beben; es zagen Kanaans Bewohner alle. Es überfällt sie Angst und Bangigkeit; wenn sich Dein Arm erhebt, verstummen sie wie Stein — bis daß vorüber ist Dein Volk, o Ewiger, bis daß vorüber ist dies Volk, das Du erworben. Du führest sie hin, Du pflanzest sie ein auf Deines Eigentumes Berg, den Ort, Ewiger, den Du zu Deiner Wohnung geschaffen, das Heiligtum, das Deine Hände, o Herr, gegründet. Der Ewige wird herrschen immerdar!!! — Der Ewige wird herrschen immerdar!!!

Denn dem Ewigen ist das Reich, er herrschet über die Völker. Erretter werden hinaufziehen auf Zions Berg, Esaus Gebirge zu richten, dann wird das Reich dem Ewigen sein. Der Ewige wird König sein über die ganze Erde; an jenem Tage wird der Ewige einzig sein und sein Name: Einiger. Und in Deiner Thora steht geschrieben: „Höre, Israel, der Ewige, ist unser Gott, der Ewige ist einzig!“

נִשְׁמַת כָּל־חַי תְּבָרֵךְ אֶת־שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ · וְרוּחַ כָּל־בָּשָׂר תְּפָאֵר וּתְרוֹמֵם זִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד · מִן־הָעוֹלָם וְעַד־הָעוֹלָם אַתָּה אֵל · וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ פּוֹדֶה וּמַצִּיל וּמְפַרְנֵס וּמְרַחֵם בְּכָל־עֵת צָרָה וְצוּקָה · אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֶלָּא אָתָּה: אֱלֹהֵי הָרִאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים · אֱלוֹהַּ כָּל־בְּרִיּוֹת · אֲדוֹן כָּל־תּוֹלָדוֹת · הַמְהֻלָּל בְּרֹב הַתִּשְׁבָּחוֹת · הַמְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים · וַייָ לֹא־יָנוּם וְלֹא־יִישָׁן · הַמְעוֹרֵר יְשֵׁנִים וְהַמֵּקִיץ נִרְדָּמִים · וְהַמֵּשִׂיחַ אִלְּמִים · וְהַמַּתִּיר אֲסוּרִים וְהַסּוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְהַזּוֹקֵף כְּפוּפִים · לְךָ לְבַדְּךָ אֲנַחְנוּ מוֹדִים: אִלּוּ פִינוּ מָלֵא שִׁירָה כַּיָּם וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה כַּהֲמוֹן גַּלָּיו וְשִׂפְתוֹתֵינוּ שֶׁבַח כְּמֶרְחֲבֵי רָקִיעַ וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת כַּשֶּׁמֶשׁ וְכַיָּרֵחַ וְיָדֵינוּ פְרוּשׂוֹת כְּנִשְׁרֵי שָׁמָיִם וְרַגְלֵינוּ קַלּוֹת כָּאַיָּלוֹת · אֵין אֲנַחְנוּ מַסְפִּיקִים לְהוֹדוֹת לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וּלְבָרֵךְ אֶת־שְׁמֶךָ · עַל־אַחַת מֵאָלֶף אֶלֶף אַלְפֵי אֲלָפִים וְרִבֵּי רְבָבוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשִׂיתָ עִם־אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ: מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ · בְּרָעָב זַנְתָּנוּ וּבְשָׂבָע כִּלְכַּלְתָּנוּ · מֵחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ · וּמִדֶּבֶר מִלַּטְתָּנוּ · וּמֵחֳלָיִם רָעִים וְנֶאֱמָנִים דִּלִּיתָנוּ: עַד־הֵנָּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיךָ · וְלֹא־עֲזָבוּנוּ חֲסָדֶיךָ · וְאַל־תִּטְּשֵׁנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לָנֶצַח: עַל־כֵּן אֵבָרִים שֶׁפִּלַּגְתָּ בָּנוּ · וְרוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁנָּפַחְתָּ בְּאַפֵּינוּ וְלָשׁוֹן אֲשֶׁר שַׂמְתָּ בְּפִינוּ: הֵן הֵם יוֹדוּ וִיבָרְכוּ

נשמת Die Seele alles Lebenden lobpreise Deinen Namen, Ewiger, unser Gott, und der Geist alles Fleisches verherrliche und erhebe stets Dein Andenken, unser König. Von Ewigkeit zu Ewigkeit bist Du Gott, und außer Dir haben wir keinen König, der zu jeder Zeit der Not und Bedrängnis uns erlöse und helfe, befreie und errette, ernähre und sich unser erbarme — einen solchen König giebt es nicht außer Dir. — Gott der Vorwelt und der Nachwelt! Gott aller Geschöpfe! Urheber alles Werdenden! der gepriesen ist durch die Fülle der Loblieder, der seine Welt in Gnade und seine Geschöpfe in Barmherzigkeit lenket; Ewiger! der nicht schläft und nicht schlummert, der die Schlafenden erweckt, die Schlummernden ermuntert und die Stummen reden macht; der die Gefesselten löset, die Fallenden stützt und die Gebeugten aufrichtet — Dir allein danken wir! — Wäre unser Mund des Liedes voll, gleich der Fülle des Meeres, unsere Zunge des Lobgesangs, gleich dem Brausen seiner Wogen, unsere Lippe voll von Preis, gleich des Himmels Unermeßlichkeit; und leuchteten unsere Augen (von der Andacht Strahl), wie Sonne und Mond, und wären unsere Hände ausgebreitet, wie des Adlers Flug gen Himmel, und unsere Füße wie Rehe schnell (zu Deinem Dienste): nimmer vermöchten wir, Dir, Ewiger unser Gott und Gott unserer Väter, gebührend zu danken und Deinen Namen genug zu loben auch nur für Eine der Tausende und Myriaden von Wohltaten, welche Du unseren Vätern und uns erwiesen hast. — Aus Ägypten hast Du uns erlöst, Ewiger, unser Gott, und aus dem Sklavenhause uns befreit; in Hungersnot hast Du uns gesättigt und in Fülle uns gespeist; vom Schwerte hast Du uns gerettet, vor Pest uns bewahret und aus bösen und andauernden Krankheiten uns erhoben. Bis hierher hat Deine Barmherzigkeit uns beigestanden, hat Deine Gnade uns nie verlassen, und nie wirst Du uns verstoßen, Ewiger, unser Gott, in Ewigkeit! Darum sollen die Glieder, die Du uns erteilet, Geist und Seele, die Du uns eingehaucht, und die Zunge, die Du uns in den Mund gelegt: ja sie alle sollen

וִישַׁבְּחוּ וִיפָאֲרוּ וִירוֹמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ וְיַמְלִיכוּ אֶת־שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ: כִּי כָל־פֶּה לְךָ יוֹדֶה· וְכָל לָשׁוֹן לְךָ תִשָּׁבַע· וְכָל־בֶּרֶךְ לְךָ תִכְרַע· וְכָל־קוֹמָה לְפָנֶיךָ תִשְׁתַּחֲוֶה· וְכָל־לְבָבוֹת יִירָאוּךָ· וְכָל־קֶרֶב וּכְלָיוֹת יְזַמְּרוּ לִשְׁמֶךָ: כַּדָּבָר שֶׁכָּתוּב כָּל עַצְמוֹתַי תֹּאמַרְנָה יְיָ מִי כָמוֹךָ· מַצִּיל עָנִי מֵחָזָק מִמֶּנּוּ וְעָנִי וְאֶבְיוֹן מִגֹּזְלוֹ: מִי יִדְמֶה־לָּךְ וּמִי יִשְׁוֶה־לָּךְ וּמִי יַעֲרָךְ־לָךְ· הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: נְהַלֶּלְךָ וּנְשַׁבֵּחֲךָ וּנְפָאֶרְךָ וּנְבָרֵךְ אֶת־שֵׁם קָדְשֶׁךָ· כָּאָמוּר לְדָוִד בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת־יְיָ וְכָל־קְרָבַי אֶת־שֵׁם קָדְשׁוֹ:

danken und loben, preisen und rühmen, erheben und verehren, heiligen und verherrlichen Deinen Namen, unser König. Denn jeder Mund soll Dir danken, jede Zunge Dir schwören, jedes Knie Dir sich beugen, jede aufrechte Gestalt vor Dir sich bücken; alle Herzen sollen Dich fürchten, und alle Gemüter und Nieren*) Deinem Namen lobsingen, wie geschrieben steht: „Alle meine Glieder sprechen: Ewiger, wer ist wie Du! der den Bedrängten rettet aus des Stärkeren Gewalt, den Armen und Dürftigen aus der Hand seines Räubers!“ Wer ist Dir gleich, wer Dir ähnlich, wer Dir an die Seite zu stellen, großer, allgewaltiger und furchtbarer Gott! Herr in den Höhen! Beherrscher von Himmel und Erde! Dich wollen wir rühmen, preisen und feiern, und Deinen heiligen Namen loben wie es heißt: Von David: Lobpreise meine Seele den Ewigen, all mein Inneres seinen heiligen Namen!

*) Biblisches Bild für das Innerste.

## Morgengebet für das Peßachfest.

הָאֵל בְּתַעֲצֻמוֹת עֻזֶּךָ:
הַגָּדוֹל בִּכְבוֹד שְׁמֶךָ:

# הַגִּבּוֹר

לָנֶצַח וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ:
הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא
רָם וְנִשָּׂא:

שׁוֹכֵן עַד מָרוֹם
וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ· וְכָתוּב
רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ
לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה:

בְּפִי יְשָׁרִים תִּתְהַלָּל·
וּבְדִבְרֵי צַדִּיקִים תִּתְבָּרַךְ·
וּבִלְשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְרוֹמָם·
וּבְקֶרֶב קְדוֹשִׁים תִּתְקַדָּשׁ:

וּבְמַקְהֲלוֹת רִבְבוֹת עַמְּךָ
בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יִתְפָּאַר
שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר
שֶׁכֵּן חוֹבַת כָּל־הַיְצוּרִים
לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל
לְשַׁבֵּחַ לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדֵּר
לְבָרֵךְ לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס עַל כָּל־
דִּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד
בֶּן־יִשַׁי עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ:

Gott, allmächtig durch Deine Kraft — groß in der Herrlichkeit Deines Namens —

**allgewaltig**

in Ewigkeit und furchtbar in Deinen furchtbaren Taten — König, der da thronet auf hohem und hochherrlichem Throne —

שוכן Bewohner der Ewigkeit, Erhabener, Heiliger ist sein Name! — Und also steht geschrieben: „Frohlocket, ihr Gerechten, in dem Ewigen, den Redlichen geziemet Lobgesang!“

Durch den Mund der Redlichen wirst Du gepriesen, und durch die Worte der Gerechten gesegnet!

Durch die Zunge der Frommen wirst Du erhoben, und in der Mitte der Heiligen geheiligt.

Und in den Versammlungen der Myriaden Deines Volkes, des Hauses Israel, wird Dein Name, o König, im Jubel gepriesen, in jeglichem Geschlechte. Denn so ist es die Pflicht aller Erschaffenen, Dir, Ewiger, unser Gott und Gott unserer Väter, zu danken, Dich zu loben und zu preisen, zu rühmen und zu erheben, zu verherrlichen und zu verehren, zu feiern und zu besingen nach allen den Lieder- und Sangesweisen Davids, des Sohnes Isai, Deines Knechtes und Gesalbten.

יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ׃ כִּי לְךָ נָאֶה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וּשְׁבָחָה הַלֵּל וְזִמְרָה עֹז וּמֶמְשָׁלָה נֶצַח גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת קְדֻשָּׁה וּמַלְכוּת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל בַּתִּשְׁבָּחוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה מֶלֶךְ אֵל חֵי הָעוֹלָמִים׃

Der Vorbeter spricht das halbe Kaddisch.

וְעַתָּה יִגְדַּל־נָא כֹּחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר׃
זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה׃

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי־בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב, וְאִמְרוּ אָמֵן׃ יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא׃ יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא מִן־כָּל־בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן׃

דער פֿאָרבעטער רופֿט לויט:

ח׳ בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ׃ קו״ח

בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ עֹשֶׂה שָׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת־הַכֹּל׃

וועהרענד דעסען בעטעט דיח געמיינדע לייזע:

ק׳ יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין אֱלֹהִים סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו׃ וּשְׁמוֹ מְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה׃

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׃
יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם׃

אוֹר עוֹלָם בְּאוֹצַר חַיִּים אוֹרוֹת מֵאֹפֶל אָמַר וַיֶּהִי׃

ישתבח Gepriesen in Ewigkeit sei Dein Name, unser König, allmächtiger, großer und heiliger Regent, im Himmel und auf Erden! Ja, Dir, Ewiger, unser Gott und Gott unserer Väter, geziemet Lied und Preis, Lob und Sang, Macht und Herrschaft, Sieg, Größe und Stärke, Ruhm und Herrlichkeit, Heiligung und Huldigung, Lobeserhebungen und Danksagungen von nun an bis in alle Ewigkeit. Gelobt seist Du, Ewiger, allmächtiger König, groß im Ruhme, gewaltig im Lobe, Meister in Wunderwerken, waltend in Erhabenheit, der an Lobgesängen Wohlgefallen hat — Herr! Gott! Allbelebender!

Der Vorbeter spricht das halbe Kaddisch.

ועתה Nun werde erhoben die Allmacht des Herrn,
wie Du verheißen hast. Gedenke Deiner Huld,
o Herr, und Deiner Gnade, die von je gewesen!

יתגדל Verherrlicht und geheiligt werde Gottes großer Name in der Welt, die er nach seinem Willen erschaffen hat. Möge er herbeiführen sein Reich, bei euerem Leben und in eueren Tagen und beim Leben des ganzen Hauses Israel, bald und in naher Zeit! — Darauf sprechet:

Amen! sein großer Name sei gepriesen in alle Ewigkeit!

Gelobt und gepriesen, gerühmt und erhoben, erhöhet, verherrlicht, angebetet und verehrt werde der Name des Allheiligen, gelobt sei er hoch über alles Lob und Lied, über jede Benedeiung und Verherrlichung, die je auf Erden ausgesprochen worden! — Darauf sprechet: Amen!

Der Vorbeter ruft laut:

ברכו Preiset den Ewigen, den Hochgepriesenen!

Die Gemeinde:

Gepriesen sei der Ewige, der Hochgepriesene, in Ewigkeit!

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der das Licht gebildet und die Finsternis geschaffen, der Frieden stiftet und alles hervorbringt.

Während dessen betet die Gemeinde leise:

Gepriesen und gerühmt, verherrlicht, hochgelobt und erhaben ist der Name des Königs aller Könige, des Heiligen, gelobt sei er! Er ist der Erste und er ist der Letzte, und außer ihm gibt es keinen Gott. Macht ihm Bahn, ihm, der in den Wolken fährt, sein Name ist Jah! frohlocket vor ihm! Erhaben ist sein Name über alles Lob und allen Preis. Gepriesen sei der Name seiner verherrlichten Majestät in Ewigkeit! Hochgepriesen sei der Name des Ewigen von nun an bis in Ewigkeit!

אור Das ewige Licht — im Schatze des Lebens aufbewahrt — die Himmelsleuchten rief aus dem Dunkel Er hervor, und sie entstanden.

In einigen Gemeinden betet man am siebten Tag das Jozer und קרובות vom achten Tage, אתה הארת u. s. w., אימת נוראותיך u. s. w., dagegen am achten Tage das vom siebten.

*) Fällt der siebte Tag auf Sabbat so wird in allen Gemeinden das Jozer, Ofan und Sulath, von Sabbat Chol ha=Moed gebetet, wie hier untenstehend.

בראשי הטורים חתום שמעון בר יצחק חזק ואמץ אמן, אלא בראש כל חרוז תיבה אחת מראשי פסוקי שירת הים וסופו לי' המזמור כאשת ישראל וגו'.

וַיּוֹשַׁע שׁוֹשַׁנֵּי פֶרַח מַזְרִיחַ מְאוֹרִים · שְׁמָרָם כְּאִישׁוֹן בְּרָדְפוּ אֲחוֹרִים · בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם: וַיַּרְא מִשְׁפַּת מִסְתּוֹלֵל בּוֹ לְהַלְעִז · מִמֶּשֶׁךְ מְפֻרָּךְ בְּיָד רָמָה לְהָעֵז · בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֹעֵז: אָז יָשִׁיר עָנוּ וְסִיעָתוֹ לְהַקְדִּישׁוֹ · עֻזּוֹ יְמִינוֹ וּזְרוֹעַ קָדְשׁוֹ · הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ:

שמך

---

## יוצר לשבת חול המועד ·

*) ע"ס א"ב מרובע בראשי החרוזים, ובראשי החרוזים השניים חתום שמעון בר יצחק יגדל בתורה ובמצות ובמעשים טובים אמן סלה.

אֲהוּבֶיךָ אֲהֵבוּךָ מֵישָׁרִים · שִׁירָתְךָ נוֹגְנִים וְשׁוֹרְרִים · אַחֲרֵימוֹ קִדְּמוּ שָׂרִים · שִׁיר הַשִּׁירִים: אֱמוּנַת עִתֵּי חֻקּוֹת · מִפֶּה אֶל פֶּה נֶעְתָּקוֹת · אֲמָרוֹתָיו חִכּוֹ מַמְתִּיקוֹת · יִשָּׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת: בַּעֲשׂוֹתְךָ נוֹרָאוֹת לַהֲמוֹנֶיךָ · עַזִּים נָסוּ מִפָּנֶיךָ · בָּאוֹרִים כִּבְּדוּךָ מְרַנְּנֶיךָ · לְרֵיחַ שְׁמָנֶיךָ: בְּחוּרֵי רַחֵם מְשַׁחֲרֶיךָ · וּוָעֲדוּ לִקְרַאת דְּבָרֶיךָ · בְּאַהַב הֶבִיאַנִי חֲדָרֶיךָ · מָשְׁכֵנִי אַחֲרֶיךָ: גִּדַּלְנִי מְרוֹמְמַנִי לְתַאֲוָה · נִבְעַמְתִּי בְּשִׁמּוּר מִצְוָה · גָּדֵר בְּשׁוּמִי עַוָּה · שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנָאוָה: גַּפֵּי מְרוֹמֵי קֶרֶת · בְּרַדְתִּי מִהְיוֹת גְּבֶרֶת · גֹּאֲלִי חַי אֲנִי מַזְכֶּרֶת · אַל תִּרְאוּנִי שֶׁאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת: דִּבַּרְתִּי בְּפִי לִמְחוֹלְלִי · רִבְצוּ בְּצָהֳרַ לְהַשְׂכִּילִי · דּוֹדִי פוֹדִי וְגוֹאֲלִי · הַגִּידָה לִי: דַּרְכֵי הוֹרִים דְּעִי ·

יונקת

*) Am Sabbat wird in den meisten Gemeinden das Untenstehende gebetet.

ויושע Er, der die Himmelslichter erhellt, rettete die aufblühende Rose (Israel), bewahrte sie wie des Auges Bild, als Gefahr im Rücken drohte, als Israel auszog aus Mizrajim. Er sah des Unterdrückers steigenden Stolz und beschloß, mit geschwungener Hand die Bedrückten zu befreien, Jakobs Haus vom Barbarenvolke. Damals sangen ihm der Sanftmütige (Mosche) und sein Chor ein heiliges Lied, besangen seiner Allmacht Rechte, den Arm seiner Heiligkeit; da ward Jehuda sein Heiligtum.

Verherrlicht.

---

Am Sabbat.

אהוביך Deine Lieblinge lieben Dich aufrichtig; singen Dein Lied Dir, nach ihnen erst beeilen sich die Engel! שיר השירים. Das für alle Zeiten bestimmte Gesetz wurde von Mund zu Mund übertragen, seine Lehren sind angenehm: ישקני מנשיקות. Als Du Deiner Menge Wunder erzeigtest, flohen die Mächtigen (Gewässer) vor Dir, auf dem Festlande verehren Dich Deine Huldiger 1) לריח שמניך. Die vom Mutterschoß Erwählten, flehten Dich an; versammelten sich, Deine Worte zu empfangen: mit Liebe brachtest Du in Dein Gemach mich: משכני אחריך. Er erzog und erhob mich nach Wohlgefallen; ich wurde beliebt durch das Beobachten des Gesetzes, fehlte aber, als ich den Zaun durchbrach: 2) שחורה אני ונאוה. Von den Zinnen der Paläste der Stadt stürzte ich herab, konnte nicht mehr herrschen; gedenke aber stets meines lebenden Erlösers: אל תראוני שאני שחרחרת. Ich sprach zu meinem Schöpfer, sein Dasein im Lichte mir begreiflich zu machen; o, befreie und erlöse mich mein Liebling: הגידה לי! Erkenne die Wege der Ahnen, den Genuß meiner lieblichen Pflanzung (die Thora); mache mir bekannt (der Gelehrten) Wohnplätze:

Ich

1) Nach Jes. 24, 15.

2) Als man nämlich das goldene Kalb göttlich verehrte.

שִׁמְךָ עַל כֹּל יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ · מוֹשָׁבְךָ בָּרוּם וְהִלּוּכְךָ בַּקֹּדֶשׁ · עֵדֹתֶיךָ נֶאֶמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נַאֲוָה קֹדֶשׁ · קָדוֹשׁ:
עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ שׁוֹרְרוּ לוֹ מַקְהֲלוֹתָיו · וְשַׁוּוּ הוֹד וְהָדָר בִּתְהִלּוֹתָיו · יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו: יְיָ נִגְלָה לְעַמּוֹ הֱיוֹת מָנוֹס · נוֹזְלִים צָגוּ כְּמוֹ נֵד לִכְנוֹס · הַיָּם רָאָה וַיָּנוֹס: מַרְכְּבוֹת בּוֹגֵד בֻּלָּעוּ בְּסוּף וְשִׁיחוֹר · בִּנְהָרִים חָרָה אַפּוֹ וְנֶהֶפְכוּ סְחַרְחוֹר · הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאָחוֹר: תְּהֹמֹת

רגזו

---

יוצר לשבת חול המועד·

יוֹנֶקֶת חֶמֶד מַטָּעַי · דִּירַת מִשְׁכְּנוֹתָם תֵּדְעִי · אִם לֹא תֵדְעִי:
הַפְלֵא וָפֶלֶא הֶרְאֵיתִי · צֵאתִי לְיֵשַׁע רַעְיָתִי · הֲמוֹן לוּדָה הִתְעֵיתִי · לְסֻסָתִי: הִקְשַׁרְתִּי יְפִי כְּתָרִים · חֶמְדַּת נְצוּל מִצְרִים · הֲקִימוֹתִי בְּרִית בְּתָרִים · נָאווּ לְחָיַיִךְ בַּתּוֹרִים:
וְאֵלַי קֵרַבְתִּיךְ בְּאַהַב · קוֹל הִשְׁמַעְתִּיךְ מִלַּהַב · וַתַּעֲדִי עֲדִי מִצְּהַב · תּוֹרֵי זָהָב: וְעַם בָּחַרְתִּי בוֹ · יָצָא שֶׂכֶל מִלִּבּוֹ · וְהֵמִיר כְּבוֹד מִשְׂגַּבּוֹ · עַד שֶׁהַמֶּלֶךְ בִּמְסִבּוֹ: וְעַף אֶשָּׂא לִכְמוֹר · גַּעַל פֶּשַׁע לִשְׁמוֹר · זִמַּת אִוֶּלֶת לִזְמוֹר · צְרוֹר הַמֹּר:
וַעַם עָצַר עֹפֶר · הוֹפִיעַ צַחַן כֹּפֶר · זִכְרוֹן כָּתוּב בַּסֵּפֶר · אֶשְׁכֹּל הַכֹּפֶר: חֹבֶשׁ חָשׁ וּתְרוּפָה · לְכַנְפֵי כֶסֶף נֶחְפָּה · חֵן וָחֶסֶד מְרֻעָפָה · הִנָּךְ יָפָה: חַנּוּן מֵשִׂים פֶּה · בְּרֹגֶז רַחֵם מְצַפֶּה · חַי סֵתֶר צוֹפֶה · הִנְּךָ יָפֶה: טִירַת מְצוּקֵי נֶעֱזָזִים · תְּאַר אֵיתָנֵי חֲרוּזִים · טֶכֶס זְרוֹעֵי מָפְזָזִים · קֹרוֹת בָּתֵּינוּ אֲרָזִים:
טֹרַח עַל סוֹבֶלֶת · וְלֹא נִכְזָבָה תוֹחֶלֶת · טָמוּן וְסָפוּן מְנַצֶּלֶת · אֲנִי חֲבַצֶּלֶת: יָקָר נֶעֱרַב כְּנִיחוֹחִים · רַחַשׁ תַּחַן

נאנחים

שמך Verherrlicht über alles werde Dein Name, und geheiligt; Dein Thron ist in jener Höhe, Dein Weg in Heiligkeit! Dein Zeugnis ist zuverlässig, Deinen Tempel zieret Heiligkeit, Allheiliger!

עזי Mein Sieg, mein Saitenspiel ist Jah! so sang ihm sein Chor. Huld lobsingt ihm und Majestät Israel sein Reich. Der Ewige offenbarte sich seinem Volke zum Schutze; fließendes Gewässer stand aufrecht wie eine Wand. das Meer sah es und floh! Des Treulosen (Pharao) Kriegsgespann sank in das Schilfmeer und in den Nilfluß. Entflammt war des Ewigen Zorn über Ströme, da wirbelten sie, der Jordan wich zurück, Fluten sprudelten, Wogen

---

Am Sabbat.

אם לא תדעי. Ich zeigte (spricht Gott) besondere Wunder, als ich zur Rettung meiner Freundin auszog, führte irre Ägyptens Volksmenge: לססתי. Schmückte mich mit herrlichen Kronen, mit den Kostbarkeiten der entblößten Ägypter; hielt das bei den Stücken (mit Abraham) geschlossene Bündnis: נאוו לחייך בתורים. Ich näherte dich mit Liebe mir: ließ aus einer Flamme eine Stimme dir verkünden, und du wurdest mit einem glänzenden Diadem geschmückt: תורי זהב. Das Volk, welches ich erwählte, verlor aber seinen Verstand, und vertauschte die Majestät seines Beschützers: עד שהמלך במסבו. (Ich sprach jedoch:) erbarmungvoll will ich den Zorn unterdrücken, die begangene Sünde jedoch bewahren [1]) und jene törichte Schandtat beseitigen: צרור המור. Mosche hielt den Grimm zurück, erwirkte schimpflichem Laster Versöhnung, schrieb es zum Andenken in das Buch: אשכול הכפר. Der Arzt (Gott) beförderte die Heilung den mit silbernen Fittigen Geschützten, die von Sanftmut und Güte triefen: הנך יפה. Der Allgnädige verleihet (dem Menschen) den Mund (zum Bekennen), erbarmt sich im Zorn; der Ewiglebende sieht das Verborgene: הנך יפה. Der Palast der Weltstützen hatte die Form des im (Monat) Ethon vollendeten Tempels, [2]) die Zierde meines gelenkigen Armes: קורות בתינו ארזים. Sie duldete das mächtige Joch (in Ägypten), gab ihre Hoffnung nicht auf; darum wurde sie mit allen verborgenen und verwahrten Schätzen ausgestattet: אני חבצלה. Der Würdige war wie ein angenehmes Opfer geliebt durch das Bitten und Flehen

---

1) S. 2. B. M. 32, 34. 2) S. 1. Kön. 8, 2.

רָגְזוּ וַיֶּהֱמוּ גַּלִּים · רָאוּךָ מַּיִם מֵאֵימָתְךָ חָלִים · הֶהָרִים רָקְדוּ כְּאֵילִים: יְמִינְךָ יֶשַׁע הָחִישָׁה בְּעֵת רָצוֹן · יִרְעֲשׁוּ הֶהָרִים וְעַמּוּדֶיהָ יִתְפַּלָּצוּן · גִּבְעוֹת כִּבְנֵי צֹאן: וּבְרֹב צִדְקָתְךָ מַפַּלְתָּם תִּקְנוֹס · צוּלָה חָרְבָה וְנַהֲרוֹתֶיהָ תֶּאֱנוֹס · מַה לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס: וּבְרוּחַ חֲזָקָה סַעֲרָתָם סְחַרְחוֹר · חוֹמָה וּמְסִלָּה לְעָמְךָ תִּבְחוֹר · הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאָחוֹר: אָמַר הַבֵּץ כְּעָמִיר שָׂרֵי אֱוִילִים · קְלַע נַפְשׁוֹתָם

חפצו

---

### יוצר לשבת חול המועד·

בָּאֲנָחִים · יְדָעָם בְּגֵיא כַּסְלוּחִים · כְּשׁוֹשַׁנָּה בֵּין הַחוֹחִים: יוֹרְשֵׁי הַר לְמִצְעָר · הִכִּיר וְאָהַב מִנֹּעַר · יְחַדּוּהוּ זָקֵן וָנַעַר · כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיָּעַר: כִּלְכְּלַנִי בְּצִיָּה מְסֻבֶּבֶת · וְנִפְרַע נִשְׁיוֹן מַגֶּבֶת · כִּנְּסַנִי לְאֶרֶץ נוֹשָׁבֶת · הֱבִיאַנִי אֶל בֵּית: כִּלְכְּלַנִי בְּעוֹז מִדְרָשׁוֹת · כְּשִׁבְעִים פָּנִים נִדְרָשׁוֹת · כְּבוֹדָם חָקוּר מִלַּחֲשׁוֹת · סַמְּכוּנִי בָּאֲשִׁישׁוֹת: לֹא עֲזָבַנִי לְנַטְשִׁי · מָגִנִּי וּמֵרִים רֹאשִׁי · לוֹדִים מֵרְרוּ בְּקוֹשִׁי · שְׂמֹאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי: לְנַהֵץ קֵץ יִשְׁעֲכֶם · צֵאת מֵאֹסֶר כִּבְלֵיכֶם · לְהַמְתִּין בֹּא עִתְּכֶם · הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם: מְסֻבָּל עַל רוֹדִי · וְעָדְנִי צוּר פּוֹדִי · מְמַהֵר יֶשַׁע בַּעֲדִי · קוֹל דּוֹדִי: מְקַצֵּר זְמַן אָבִי · תֵּת צָרֵי לְמַכְאוֹבִי · מְדַלֵּג מְקַפֵּץ לְהַאֲהִיבִי · דּוֹמֶה דוֹדִי לִצְבִי: נִגְדְּשָׁה סְאַת שׁוֹדְדִי · וְהִגִּיעַ עֵת מוֹעֲדִי · נִסְעִינָא וְהִכְבְּדִי · עָנָה דוֹדִי: נִגְדַּע עֹל וְנִשְׁבָּר · כְּאֵין מַחְסוֹר דָּבָר · נֶאֱמָן רוֹעֵה גָּבָר · כִּי הִנֵּה הַסְּתָו עָבָר: שָׂרֵי מוֹפֵת נִבְרָאוּ · מְלִיצֵי יֹשֶׁר נִקְרָאוּ · סוֹרְרִים תָּמְהוּ כְּרָאוּ · הַנִּצָּנִים נִרְאוּ: סָבוּ

עגלה

erbrausten; sie schauten Deinen Zornblick, die Gewässer, und erbebten. Die Berge sprangen wie Widder. Deine Rechte beschleunigt Rettung zur Gnadenzeit: die Berge taumeln, ihre Pfeiler wanken, und Hügel sprangen wie junge Lämmer! Deine Allgerechtigkeit hat den Untergang jener (Ägypter) beschlossen; nun ließest Du die Tiefe austrocknen und hemmtest der Flüsse Lauf. Was war dir, o Meer, daß du flohst? — Ein mächtiger Sturm wirbelte die Fluten auf; sie bildeten eine Mauer und bahnten Deinem Volke Durchgänge — der Jordan wich zurück! Kaum hatte der König (Pharao) den Wunsch geäußert, schon versammelten zur Verfolgung sich die törichten Fürsten; und

---

Am Sabbat.

Flehen der Seufzenden; er (Gott) nahm sich ihrer an im Tale Kasluchim (Ägypten): כשושנה בין החוחים. Die den Berg (Zion) auf kurze Zeit geerbt, erkannte er und liebte sie von Jugend an; Alt und Jung erkannten seine Einheit: כתפוח בעצי היער. Er verpflegte mich in der schauerlichen Wüste und als die Schuld bezahlt war, brachte er mich in ein bewohntes Land: הביאני אל בית. Schmückte mich mit der Lehre, die auf siebzig Arten erläutert werden kann; das Forschen in derselben und nicht das Schweigen gereicht ihnen zur Ehre: סמכוני באשישות. Er ließ mich nicht rettungslos, mein Schild und mein Aufrichter! obschon die Ludier (Ägypter) mich barbarisch behandelten: שמאלו תחת לראשי. Den Zeitpunkt eurer Rettung zu beschleunigen, wo ihr eurer Fesseln los werden sollt? nein, abwarten sollt ihr die heranrückende Zeit: השבעתי אתכם. Von den Leiden der von meinem Herrscher mir auferlegten Bürde befreite mich der Schöpfer, mein Erlöser, schickte schleunige Hilfe mir: קול דודי. Kürzte ab die meinem Vater bestimmte Zeit,[1] um mein Leiden zu heilen: beeilte sich, mich zu lieben: דומה דודי לצבי. Übervoll war das Maß meiner Bedrücker, und meine Zeit rückte heran: laß mich ziehen und geehrt sein: ענה דודי. Zertrümmert war das Joch: nichts mangelte; der redliche Hirt (Mosche) siegte: כי הנה הסתו עבר. Des Wunders Gebieter (Mosche und Aharon) waren erschaffen, redliche Dolmetscher genannt; es staunten die Abtrünnigen, als sie das sahen: הנצנים נראו.

Umringt

---

1) Indem nämlich dem Abraham verheißen wurde, seine Kinder werden 400 Jahre das ägyptische Joch tragen müssen.

חֶפְצוֹ לְהַשְׁלִים · הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְּאֵילִים: נָשַׁפְתָּ חֲמָתְךָ תִּבְעַר פְּנִימִי וְחִיצוֹן · חֶלֶד הִתְפּוֹרְרָה תָּוֶךְ וְקִיצוֹן · גְּבָעוֹת כִּבְנֵי צֹאן: מִי כָמֹכָה זָמִיר עָרִיצִים יַעֲנֶה בְּמֶרֶץ · זַרְוָעֲךָ חָשַׂפְתָּ וְהִתְמוֹטְטָה הָאָרֶץ · מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ: נָטִיתָ קַשְׁתְּךָ רֹאשׁ פְּרָזָיו לִנְקוֹב · קִרְיוֹת וּמִבְצָרִים נֶחֶשְׁבוּ לִרְקוֹב: מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב: נָחִיתָ וְנֵהַלְתָּ עַם עֲמוּסֵי מֵעַיִם · וְלֹא מָנַעְתָּ מִפִּיהֶם דְּגַן שָׁמַיִם · הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם מָיִם: שָׁמְעוּ אָמְצְךָ כל

---

יוצר לשבת חול המועד·

עֶגְלָה הוֹרְגֶיהָ · עֲבוֹתֶיהָ לְקַצֵּץ וְעוֹגֶיהָ · סוֹף לְהַשְׁבִּית סִיגֶיהָ · הַתְּאֵנָה חָנְטָה פַגֶּיהָ: עוֹז תּוּשִׁיָּה מִלְגַלֵּעַ · סָבִיב הַגְּבָלוּ בְּצֶלַע · עָמְדָה בְמִישׁוֹר מִלְּקַלֵּעַ · יוֹנָתִי בְּחַגְוֵי הַסֶּלַע: עֲוִילִים הוּצָעוּ חֲלָלִים · יְצִיאֵי עִקְרַבֵּי אֲמֻלָלִים · עוֹמְדִים לְזַנֵּב נֶחֱשָׁלִים · אֶחֱזוּ לָנוּ שֻׁעָלִים: פָּרַשׂ עָנָן לְהַאֲהִילִי · מַגִּיהַּ בְּלֵיל הִלִּי · פְּנוּקִים שָׁלשׁ הֶאֱכִילִי · דּוֹדִי לִי: פְּעֻלַּת שָׂכָר קָפוּחַ · טָפַלְתִּי כְּנֹאד נָפוּחַ · פִּלַּצְתִּי בִשְׂאֵת וְסָפוּחַ · עַד שֶׁיָּפוּחַ: צִפִּיתִי עֵצֶב בִּי · וָתִיק רַחַק מִקִּרְבִּי · צַגְתִּי לְבַקֵּשׁ אוֹהֲבִי · עַל מִשְׁכָּבִי: צִיר עֲלוֹת בִּתְחִנָּה · בַּקֵּשׁ כֹּפֶר לְמִי מָנָה · צְעוֹק וְחַלּוֹת אָנָּא · אָקוּמָה נָּא: קֻשָּׁרוּ לְוִיִּם קְשׁוּרִים · יוֹפִי תֻּמִּים וְאוּרִים · קוֹמָם לְהַכּוֹת בּוֹעֲרִים · מְצָאוּנִי הַשֹּׁמְרִים: קַבֵּל מָרוֹם תְּפִלָּתִי · מָחַל פֶּשַׁע חַטָּאתִי · קִרְבָתוֹ שָׁת בַּעֲדָתִי · כִּמְעַט שֶׁעָבַרְתִּי: רְאוּ בָּחַרְתִּי בָכֶם · אַל תִּנָּחֲצוּ יְצִיאַתְכֶם · רְאוֹת בְּצִיָּה עִתּוֹתֵיכֶם · הִשְׁבַּעְתִּי אתכם

gaben ihr Leben hin, um den Wunsch des Tyrannen zu erfüllen. Ihr springet wie Widder, ihr Höhen, Du aber ließest Deinen Zorn wider sie entflammen; er verzehrte von innen und außen, der Erde Enden wankten, die Hügel zitterten wie junge Lämmer! Wer wie Du beugt mit Macht des Tyrannen Triumph? Du hast Deinen allgewaltigen Arm gezeigt, die Erde wankte? Vor dem Herrn erbebte die Erde! Du schleuderst Geschoß, er durchbohrte des Heeres Haupt, Städte und Festungen vermoderten vor dem Gotte Jakobs. Aber Dein vielgeliebtes Volk hast Du geleitet, geführt, Du entzogst ihrem Munde nicht die Himmelskost und wandeltest den Fels in

---

Am Sabbat.

Umringt (sprach Gott) das Kalb [1] und seine Würger, zerhauet deren Taue und Anker, damit im Rohr (Schilfmeer) ihr Schlacken verschwinde: התאנה חנטה פגיה. Damit bei der Gesetzgebung sich Niemand ereifere, [2] wurden sie an der Seite (des Berges) begrenzt, mußten in der Schnur bleiben, um nicht gesteinigt zu werden: [3] יונתי בחגוי הסלע. Die Ungerechten (Amalekim) wurden erschlagen hingeschleudert, die Abkömmlinge der ohnmächtigen Scorpionen wollten dem Geschwächten nachsetzen: אחזו לנו שועלים. Er (Gott) dehnte eine Wolke aus, um mich zu schützen, erleuchtete in der Nacht mein Licht, speiste mich mit dreifachen Kostbarkeiten: [4] דודי לי. Dahin war das Verdienst, als ich mich dem einem angeblasenen Schlauch ähnlichen (Kalbe) anfügte; befürchtete von Geschwulst und Ausschlag heimgesucht zu werden: עד שיפוח. Ich bemerkte Traurigkeit in mir, indem der Allmächtige von mir entfernt war, stellte ich meinen Liebling aufzusuchen: על משכבי. Der Bote (Mosche) sollte flehend aufsteigen, um den Zahllosen Versöhnung auszubitten und inbrünstig zu flehen: אקומה נא. Die mit Thumim und Urim geschmückten Leviten verbanden sich und machten sich auf, die Einfältigen niederzuhauen: מצאוני השומרים. Der Erhabene nahm mein Gebet auf, vergab mein begangenes Laster, residirte dann wieder in meiner Gemeinde: כמעט שעברתי. Seht, ich habe euch erwählt, beschleunigt nicht euern Auszug, wartet in der Wüste euere Zeit ab: השבעתי אתכם.

Erhoben

1) Ägypten, vergl. Jerem. 46, 20.
2) D. h. damit sich keiner mit Gewalt dem Sinai annähere.
3) S. 2. B. Mos. 19, 13.
4) Nämlich mit Manna, Wachteln und Wasser.

כָּל אַפְסֵי תְחוּמַיִם · אֶדֶר הוֹדְךָ עַל אֶרֶץ וְשָׁמַיִם · בִּתְתְּךָ חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ מָיִם : אָז מָצְאוּ אָבוֹת חֵן וּבְצִלְּךָ לָנוּ · אָנָּא הַבֶּט נָא עַמְּךָ כֻּלָּנוּ · לֹא לָנוּ יְיָ לֹא לָנוּ : תְּפִלָּה צָרָה בַּעֲדִינָה מֵאֱנוֹשׁ לֶאֱבוֹד · צַוֵּה יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב בְּיִרְאָה אוֹתְךָ לַעֲבוֹד · כִּי לְשִׁמְךָ תֵּן כָּבוֹד : תְּבִאֵמוֹ אֲגוּדִים יַחַד לִמְכוֹן שִׁבְתֶּךָ · וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר צְבִי קֹדֶשׁ נַחֲלָתֶךָ · עַל חַסְדְּךָ עַל אֲמִתֶּךָ : יְיָ מְקַוֶּיךָ מְקַבְּלִים על מַלְכוּתְךָ עליהם

---

יוצר לשבת חול המועד·

אִתָּם : רָמָה קֶרֶן סְגֻלָּה · מִמִּדְבָּר יָצְאָה נִדְגָּלָה · רוֹזְנִים נוֹסְדוּ לְמַעֲלָה · מי זאת עלה : שִׁכֵּן בָּאָדָם שְׁכִינָתוֹ · נִכְלְלָה מִצִּיּוֹן יִפְעָתוֹ · שִׁתֵּת אֶבֶן שְׁתִיָּתוֹ · הִנֵּה מִטָּתוֹ : שְׁלָמִים וְעוֹלוֹת לְקָרֵב · סֵדֶר בֹּקֶר וָעֶרֶב · שָׁת כֹּהֲנֵי לְהִתְקָרֵב · כֻּלָּם אֲחֻזֵי חֶרֶב : תִּכֵּן אֲרוֹן מִכְלוּלוֹ · לוּחוֹת מוּנָחוֹת בְּצִלּוֹ · תַּבְנִית כְּרוּבִים לְהַאֲהִילוֹ · אַפִּרְיוֹן עָשָׂה לוֹ : ח׳ תְּעוּדָה נְתוּנָה בְּכֶסֶף · הֲמוֹן עַם בְּהִתְאַסֵּף · תֹּאַר סִפְרָהּ בְּכֶסֶף · עַמּוּדָיו עָשָׂה כֶסֶף :

חזן. זכמ״ש שמעון בר יצחק חזק בתורה אמן סלה. קו״מ.

| | |
|---|---|
| צְאֶינָה וּרְאֶינָה | שׁוּר בַּעֲטָרָה הַמְעֻטֶּרֶת : |
| הִנָּךְ יָפָה | מוֹר וּלְבוֹנָה מְקֻטֶּרֶת : |
| שִׁנַּיִךְ | עוֹרְכֵי טַעְמֵי מַבְהֶרֶת : |
| כְּחוּט הַשָּׁנִי | וְתֶק שִׂפְתוֹתַיִךְ מְדַבֶּרֶת : |
| כְּמִגְדַּל דָּוִיד | נוֹשְׁקֵי הַגִּבּוֹרִים נֶאֱזֶרֶת : |

Wasser! Deine Allmacht vernahmen die Landesfürsten, hörten Deiner Majestät Ruhm über Erde und Himmel, wie Du verwandelt Kieselstein in Quellen! Ja, unseren Vätern warst Du gewogen, sie fanden unter Deinem Schatten Schutz. O, schaue doch Dein Volk, uns alle an; nicht unsertwillen, Ewiger, nicht unsertwillen! Verordne Hilfe für Jakobs Söhne, daß sie im Tempel Dir ehrfurchtsvoll dienen mögen! Ja, Deinem Namen gib die Ehre! Bringe sie hin vereint, in jenen Sitz, den Du zur Wohnung Dir eingerichtet, pflanze sie in Dein anmutiges, heiliges Erzgebirge ein, um Deiner Güte, um Deiner Treue willen. Ewiger! Die Deiner harren, unterwerfen

---

Am Sabbat.

Erhoben ward das Horn (Glück) der Auserwählten, sie zogen paniert aus der Wüste; Fürsten berieten mit einander, wer hinauf ziehen soll. Er (Gott) residirte unter dem Menschen, sein Glanz wurde in Zion gekrönt, wo er seinen Grundstein gelegt: הנה מטתו. Daselbst Freuden- und Ganzopfer zu bringen, setze die Priester ein, um jeden Morgen und Abend dem Dienste sich zu nähern: כלם אחזי חרב. Bestimmte seine herrliche Lade, um die Gesetztafeln daselbst zu verwahren, die von den Cherubim beschattet werden sollen: אפריון עשה לו: Das Zeugnis (die Thora) wurde öffentlich der versammelten Volksmenge gegeben; er stattete geschmackvoll das Gesetzbuch aus: עמודיו עשה כסף.

צאינה So kommt und sehet, schauet die Gesetzeskrone der gekrönten Nation!

Schön bist du, Myrrhe und Weihrauch wird dir gestreuet!

Deine Zähne — es sind die Ordner deiner Gesetzesüberlieferungen;

Wie Rosenfaden sind deine Lippen, die von der köstlichen Lehre reden!

Wie Davids Turm bist du mit bewaffneten Helden ausgerüstet;

Deine

עֲלֵיהֶם · נָא הֱיֵה סֵתֶר לָמוֹ מִפְּנֵי שׁוֹדְדֵיהֶם · לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אַיֵּה נָא אֱלֹהֵיהֶם: כִּי בָא נוֹגֵשׂ וְכָל חֵילוֹ בַּמָּיִם · נָא שִׁית אוֹיְבֶיךָ לְמוֹרַשׁ קִפּוֹד וְאַגְמֵי מָיִם · וְיֵדְעוּ כִּי אֲנַחְנוּ עַמּוֹ וֵאלֹהֵינוּ בַּשָּׁמָיִם:

ס׳ כְּהִפְלֵאתָ לְדוֹר רִאשׁוֹן רֹב נִסֶּיךָ · הַפְלֵא עִם אַחֲרוֹנִים מְחַכֶּיךָ וְחוֹסֶיךָ · וְכָל פֶּה יְהַלֶּלְךָ מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ · קָדוֹשׁ:

המאיר

---

יוצר לשבת חול המועד·

ק׳ שְׁנֵי שָׂרַיִךְ, בְּמַלְכוּת וּכְהֻנָּה מְכֻתֶּרֶת · עַד שֶׁיָּפוּחַ, רֶגֶשׁ הַמּוּלָה עוֹבֶרֶת · כֻּלָּךְ יָפָה, יְפֵיפִית לִהְיוֹת גְּבֶרֶת · אִתִּי מִלְּבָנוֹן כַּלָּה, צַעֲדִי טוֹטֶפֶת מְקֻשֶּׁרֶת · לִבַּבְתִּנִי חֹסֶן יְקָרִי מַזְכֶּרֶת · מַה יָּפוּ, קִשּׁוּטַיִךְ בְּעֹז וְתִפְאֶרֶת · נֹפֶת, חִכֵּךְ הָרִים עוֹקֶרֶת · גַּן נָעוּל, זוֹרַעַת חֶסֶד וְקוֹצֶרֶת · שְׁלָחַיִךְ, קְבוּצֵי סִלְסוּל מַגְבֶּרֶת · נֵרְדְּ וְכַרְכֹּם, בְּשׁוּמֵךְ בְּאַפִּי קְטֹרֶת · מַעְיַן גַּנִּים, תְּעוּדָה דוֹרֶשֶׁת וְגוֹמֶרֶת · עוּרִי צָפוֹן וּבוֹאִי, לְהַעֲלוֹת תְּמוֹרֶת · בָּאתִי לְגַנִּי, רְאוּת גֻּלַּת הַכּוֹתֶרֶת · אֲנִי יְשֵׁנָה, הַלֵּב עֵר בְּמִשְׁמֶרֶת · פָּשַׁטְתִּי, אֶדֶר כְּתֹנֶת מְשֻׁזֶּרֶת · דּוֹדִי, מוֹשִׁיעַ פְּלֵטָה הַנִּשְׁאֶרֶת · קַמְתִּי, נִצּוּחַ קְדֻשָּׁתוֹ מְסַפֶּרֶת · פָּתַחְתִּי, סִגּוּב תְּהִלָּתוֹ מְזַמֶּרֶת · מְצָאֻנִי, לְיִשְׁעוֹ מְקַוָּה וּמְסַבֶּרֶת · הִשְׁבַּעְתִּי, הֲמוֹן מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת · ס׳ מַה דּוֹדֵךְ, שְׁאָלוּנִי תָּמִיד מְחַטֶּבֶת וּמַאֲמֶרֶת · נַעֲרָץ וְנִשְׂגָּב תִּבֵּן שְׁחָקִים בְּזֶרֶת · הַנַּעֲרָץ בְּשִׁלּוּשׁ קְדֻשָּׁה הַמְאֻשֶּׁרֶת:

הכל

willig sich dem Dienste Deiner Regierung! o, sei ihr Schutz, rette vor Verfolgung sie! Warum sollen die Völker sprechen: „Wo ist nun ihr Gott?" Du hast jenen Bedrücker (Pharao) samt seinem Heere in das Wasser gestürzt; so stürze Deine Hasser alle, wandle in Igelwohnungen ihre Städte und in Wassersümpfe — damit sie erkennen mögen, daß wir Dein Volk sind — und unser Gott ist im Himmel!

כהפלאת Den früheren Geschlechtern zeigtest Du Deiner Wunder Menge; o, zeige auch sie den spätern, die Deiner harren und hoffen! damit jeder Mund dich preise: „Wie groß, wie viel sind Deine Wundertaten, Heiliger!"

---

Am Sabbat.

שני Deine beiden Erzieher (Mosche und Aharon) sind mit Herrschaft und Priestertum geziert. Wird der verheerende Tumult angefacht sein, dann wirst du, o Schöne, die Herrscherin werden. Mit mir wirst du, mit Armband geschmückte Braut, nach dem Libanon ziehen. Du liebst mich, wenn Du meiner vorzüglichen Würde gedenkst; o, wie schön sind deine herrlichen Zierraten,*) deine sanfte Liebe kann Berge entwurzeln; der verschlossene Garten säet und erntet Gnade; deine Sprößlinge häufen Lob. Wie Narde und Safran ist es mir geachtet, wenn du Räucherwerk mir gibst. Wie eine Gartenquelle ist (segenreich) das Forschen des Gesetzes. Mache dich auf von Norden und komme die Rauchwolke aufsteigen zu lassen. Ich kam in meinen Garten, um die Kneifenwindung zu sehen; ich schlief, während aber das Herz wach war; legte aber das gewirkte Prachtgewand ab, (und hoffte) mein Freund wird dem enkommenen Rest beistehen. Ich machte mich auf, seine Heiligkeit im Gebete zu erzählen; begann sein erhabenes Lob zu besingen; hat er mich auch heimgesucht, so hoffe ich dennoch auf seine Hilfe. Ich schwor den Engelschören, als sie mich fragten, wer ist dein Freund, den du liebst und anbetest? Der Allmächtige und Erhabene (ist es), der die Himmel mit der Spanne befestigte, und durch die dreifache Heiligung hochgepriesen wird.

1) Darunter die Gelehrten verstanden werden.

הַמֵּאִיר לָאָרֶץ וְלַדָּרִים עָלֶיהָ בְּרַחֲמִים׃ וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית׃ מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ׃ כֻּלָּם בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ׃ מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ׃ הַמֶּלֶךְ הַמְרוֹמָם לְבַדּוֹ מֵאָז׃ הַמְשֻׁבָּח וְהַמְפֹאָר וְהַמִּתְנַשֵּׂא מִימוֹת עוֹלָם׃ אֱלֹהֵי עוֹלָם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים רַחֵם עָלֵינוּ׃ אֲדוֹן עֻזֵּנוּ צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ׃ מָגֵן

---

לשבת חול המועד׃

הַכֹּל יוֹדוּךָ וְהַכֹּל יְשַׁבְּחוּךָ׃ וְהַכֹּל יֹאמְרוּ אֵין קָדוֹשׁ כַּייָ׃ הַכֹּל יְרוֹמְמוּךָ סֶּלָה יוֹצֵר הַכֹּל׃ הָאֵל הַפּוֹתֵחַ בְּכָל־יוֹם דַּלְתוֹת שַׁעֲרֵי מִזְרָח׃ וּבוֹקֵעַ חַלּוֹנֵי רָקִיעַ׃ מוֹצִיא חַמָּה מִמְּקוֹמָהּ וּלְבָנָה מִמְּכוֹן שִׁבְתָּהּ׃ וּמֵאִיר לָעוֹלָם כֻּלּוֹ וּלְיוֹשְׁבָיו׃ שֶׁבָּרָא בְּמִדַּת רַחֲמִים׃ הַמֵּאִיר לָאָרֶץ וְלַדָּרִים עָלֶיהָ בְּרַחֲמִים׃ וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית׃ הַמֶּלֶךְ הַמְרוֹמָם לְבַדּוֹ מֵאָז׃ הַמְשֻׁבָּח וְהַמְפֹאָר וְהַמִּתְנַשֵּׂא מִימוֹת עוֹלָם׃ אֱלֹהֵי עוֹלָם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים׃ רַחֵם עָלֵינוּ׃ אֲדוֹן עֻזֵּנוּ צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ׃ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ מִשְׂגָּב בַּעֲדֵנוּ׃ אֵין כְּעֶרְכְּךָ וְאֵין זוּלָתֶךָ׃ אֶפֶס בִּלְתְּךָ וּמִי דּוֹמֶה־לָּךְ׃ אֵין כְּעֶרְכְּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בָּעוֹלָם הַזֶּה׃ וְאֵין זוּלָתְךָ מַלְכֵּנוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא׃ אֶפֶס בִּלְתְּךָ גּוֹאֲלֵנוּ לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ׃ וְאֵין דּוֹמֶה־לְּךָ מוֹשִׁיעֵנוּ לִתְחִיַּת הַמֵּתִים׃

המאיר Er spendet Licht der Erde und den auf ihr Wohnenden in Barmherzigkeit, und in seiner Güte verjünget er täglich neu das Schöpfungswerk. Ewiger, wie viel sind Deine Werke! Alle hast Du sie mit Weisheit eingerichtet, voll ist die Erde Deiner Güter. Er, der König, unvergleichlich in seiner Hoheit von ewig her, gepriesen, gerühmt und hocherhaben ist er seit den Tagen der Urwelt. — Gott des Weltalls! in Deiner großen Barmherzigkeit erbarme Dich unser, Herr unserer Macht, Fels unserer Burg, Schild

---

Am Sabbat.

הכל יודוך Alle preisen Dich, alle rühmen Dich, und alle verkünden: Niemand ist so heilig wie Gott. Alle erheben Dich — Selah! — Schöpfer des Weltalls; Allmächtiger, der jeden Tag des Ostens Pforten öffnet, und die Lichträume des Firmaments erschließt; der die Sonne hervorführt von ihrem Orte und den Mond von seiner bestimmten Stätte, und erleuchtet die Welt und ihre Bewohner, die er geschaffen mit Barmherzigkeit. Er spendet Licht der Erde und den auf ihr Wohnenden in Barmherzigkeit, und in seiner Güte verjünget er täglich neu das Schöpfungswerk; er, der König, unvergleichlich in seiner Hoheit von ewig her, gepriesen, gerühmt und hocherhaben, seit den Tagen des Weltanfangs. — Gott des Weltalls! in Deiner großen Barmherzigkeit erbarme Dich unser, Herr unserer Macht, Fels unserer Burg, Schild unseres Heiles, Schutzwehr um uns! Nichts ist Dir gleichzustellen, und nichts wäre alles ohne Dich, vergänglich alles außer Dir, und was ist Dir nur ähnlich? Nichts ist Dir gleichzustellen, Ewiger, unser Gott, in dieser Welt, und nichts ist alles ohne Dich, unser König, im Leben einer künftigen Welt, vergänglich alles außer Dir, unser Erlöser, in den Tagen des Messias, und nichts ist Dir ähnlich, unser Heil, beim einstigen Aufleben der Toten!

יִשְׁעֵנוּ מִשְׂגָּב בַּעֲדֵנוּ: אֵל בָּרוּךְ גְּדוֹל דֵּעָה· הֵכִין וּפָעַל זָהֳרֵי חַמָּה· טוֹב יָצַר כָּבוֹד לִשְׁמוֹ· מְאוֹרוֹת נָתַן סְבִיבוֹת עֻזּוֹ· פִּנּוֹת צְבָאָיו קְדוֹשִׁים רוֹמְמֵי שַׁדַּי· תָּמִיד מְסַפְּרִים כְּבוֹד־אֵל וּקְדֻשָּׁתוֹ: תִּתְבָּרַךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל־שֶׁבַח מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ· וְעַל־מְאוֹרֵי־אוֹר שֶׁעָשִׂיתָ יְפָאֲרוּךָ סֶּלָה:

---

לשבת חול המועד·

אֵל אָדוֹן עַל כָּל־הַמַּעֲשִׂים· בָּרוּךְ וּמְבֹרָךְ בְּפִי כָּל־נְשָׁמָה: גָּדְלוֹ וְטוּבוֹ מָלֵא עוֹלָם· דַּעַת וּתְבוּנָה סֹבְבִים אוֹתוֹ: הַמִּתְגָּאֶה עַל־חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ· וְנֶהְדָּר בְּכָבוֹד עַל־הַמֶּרְכָּבָה: זְכוּת וּמִישׁוֹר לִפְנֵי כִסְאוֹ· חֶסֶד וְרַחֲמִים לִפְנֵי כְבוֹדוֹ: טוֹבִים מְאוֹרוֹת שֶׁבָּרָא אֱלֹהֵינוּ· יְצָרָם בְּדַעַת בְּבִינָה וּבְהַשְׂכֵּל: כֹּחַ וּגְבוּרָה נָתַן בָּהֶם· לִהְיוֹת מוֹשְׁלִים בְּקֶרֶב תֵּבֵל: מְלֵאִים זִיו וּמְפִיקִים נֹגַהּ· נָאֶה זִיוָם בְּכָל־הָעוֹלָם: שְׂמֵחִים בְּצֵאתָם וְשָׂשִׂים בְּבוֹאָם· עוֹשִׂים בְּאֵימָה רְצוֹן קוֹנָם: פְּאֵר וְכָבוֹד נוֹתְנִים לִשְׁמוֹ· צָהֳלָה וְרִנָּה לְזֵכֶר מַלְכוּתוֹ: קָרָא לַשֶּׁמֶשׁ וַיִּזְרַח אוֹר· רָאָה וְהִתְקִין צוּרַת הַלְּבָנָה: שֶׁבַח נוֹתְנִים־לוֹ כָּל־צְבָא מָרוֹם· תִּפְאֶרֶת וּגְדֻלָּה שְׂרָפִים וְאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ:

לָאֵל אֲשֶׁר שָׁבַת מִכָּל־הַמַּעֲשִׂים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי הִתְעַלָּה וְיָשַׁב עַל־כִּסֵּא כְבוֹדוֹ· תִּפְאֶרֶת עָטָה לְיוֹם הַמְּנוּחָה עֹנֶג קָרָא לְיוֹם הַשַּׁבָּת: זֶה שֶׁבַח שֶׁלַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שֶׁבּוֹ שָׁבַת אֵ

unseres Heiles, Schutzwehr um uns! Gott, der Hochgelobte, in großer Weisheit bereitete und machte er die Strahlen der Sonne; in Güte bildete er sie zur Ehre seines Namens; mit Leuchten rings umgab er seine Veste; die Häupter seiner Heere sind heilig, sie erheben den Allmächtigen und verkünden unaufhörlich die Herrlichkeit Gottes und seine Heiligkeit. Sei gelobt, Ewiger, unser Gott, durch den Ruhm Deiner Händewerks und für die strahlenden Leuchten, die Du gemacht, Dich zu verherrlichen. Selah!

---

Am Sabbat.

אל ארון Der Allmächtige, der Schöpfer aller Werke, sei gelobt und gepriesen durch den Mund aller Beseelten; seine Größe, seine Güte füllen die Welt, Verstand und Vernunft umgeben ihn! Er prangt über den heiligen Chajoth und strahlt in Majestät über der Merkaba! — Vor seinem Throne sind Verdienst und Redlichkeit, Gnade und Barmherzigkeit vor der Herrlichkeit seiner Majestät. Vollkommen sind die Leuchten, die unser Gott erschaffen; er hat sie gebildet mit Einsicht, Vernunft und Klugheit; er gab ihnen Kraft und Stärke, die Herrschaft zu führen über die ganze Erdkugel. Des Glanzes voll, strahlen sie hell umher, angenehm ist ihr Abglanz der ganzen Welt. Freudig gehen sie auf und fröhlich gehen sie unter; sie vollziehen in Ehrfurcht den Willen ihres Schöpfers; Ruhm und Ehre bringen sie seinem Namen, Jubel und Gesang zu seines Reiches Gedächtnis. Er berief die Sonne, da strahlte Licht; seine göttliche Einsicht bildete die Gestalt des Mondes. Lob bringt ihm das ganze himmlische Heer, Ruhm und Preis die Seraphim, Ophannim und heiligen Chajoth!

לאל Dem Allmächtigen, der nach Vollendung seiner Schöpfung am siebten Tage geruht! Er erhob sich und ließ sich auf dem Throne seiner Herrlichkeit nieder. Er schmückte feierlich den Ruhetag, Seelenvergnügen nannte er den Sabbattag. Dies ist das Loblied des siebten Tages, an welchem der Allmächtige gefeiert von all seinem Werke; der

תִּתְבָּרַךְ צוּרֵנוּ מַלְכֵּנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ יוֹצֵר מְשָׁרְתִים וַאֲשֶׁר מְשָׁרְתָיו כֻּלָּם עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם וּמַשְׁמִיעִים בְּיִרְאָה יַחַד בְּקוֹל דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם: כֻּלָּם אֲהוּבִים כֻּלָּם בְּרוּרִים כֻּלָּם גִּבּוֹרִים וְכֻלָּם עֹשִׂים בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה רְצוֹן קוֹנָם וְכֻלָּם

---

לשבת חול המועד·

מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ: וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְשַׁבֵּחַ וְאוֹמֵר מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת טוֹב לְהוֹדוֹת לַיְיָ: לְפִיכָךְ יְפָאֲרוּ וִיבָרְכוּ לָאֵל כָּל־יְצוּרָיו· שֶׁבַח יְקָר וּגְדֻלָּה יִתְּנוּ לְאֵל מֶלֶךְ יוֹצֵר כֹּל הַמַּנְחִיל מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ בְּיוֹם שַׁבַּת קֹדֶשׁ: שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִתְקַדַּשׁ· וְזִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ יִתְפָּאַר· בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתָּחַת: תִּתְבָּרַךְ מוֹשִׁיעֵנוּ עַל־שֶׁבַח מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ· וְעַל־מְאוֹרֵי־אוֹר שֶׁעָשִׂיתָ יְפָאֲרוּךָ סֶּלָה:

תִּתְבָּרַךְ צוּרֵנוּ מַלְכֵּנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ יוֹצֵר מְשָׁרְתִים וַאֲשֶׁר מְשָׁרְתָיו כֻּלָּם עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם וּמַשְׁמִיעִים בְּיִרְאָה יַחַד בְּקוֹל דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם: כֻּלָּם אֲהוּבִים כֻּלָּם בְּרוּרִים כֻּלָּם גִּבּוֹרִים וְכֻלָּם עֹשִׂים בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה רְצוֹן קוֹנָם וְכֻלָּם פּוֹתְחִים אֶת־פִּיהֶם בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה וּמְבָרְכִים וּמְשַׁבְּחִים וּמְפָאֲרִים וּמַעֲרִיצִים וּמַקְדִּישִׁים וּמַמְלִיכִים

תתברך Sei gelobt, Du, unser Hort, unser König, unser Erlöser und Schöpfer so vieler Heiligen; ewig sei Dein Name gepriesen, unser König und Schöpfer so vieler Diener, die alle in Weltenhöhen stehen und sämtlich in Ehrfurcht die Befehle des lebendigen Gottes und des Weltregenten laut verkünden. Sie sind alle lieblich, alle auserlesen, alle mächtig; alle vollstrecken sie in tiefer Ehrfurcht den Befehl ihres Schöpfers, und alle

---

Am Sabbat.

siebte Tag stimmet es an und ruft: „singet das Lied des Sabbattages; schön ist es, dem Herrn zu danken!" Darum rühmen und loben den Allmächtigen alle seine Geschöpfe; Ruhm, Ehre und Verherrlichung bringen sie dem Herrn, dem Könige, dem Schöpfer des Weltalls, der in seiner Heiligkeit seinem Volke Israel Ruhe beschieden am heiligen Sabbattage. Dein Name, Ewiger, unser Gott, werde geheiligt, und Dein Andenken, unser König, gepriesen im Himmel oben und auf der Erde unten. Sei gelobt Du, unser Heil, durch den Ruhm Deiner Hände Werk und durch die strahlenden Leuchten, die Du gemacht, Dich zu verherrlichen. Selah!

תתברך Sei gelobt, Du, unser Hort, unser König, unser Erlöser und Schöpfer so vieler Heiligen! ewig sei Dein Name gepriesen, unser König und Schöpfer so vieler Diener, die alle in Weltenhöhen stehen und sämtlich in Ehrfurcht die Befehle des lebendigen Gottes und des Weltregenten laut verkünden. Sie sind alle lieblich, alle auserlesen, alle mächtig, alle vollstrecken sie in tiefer Ehrfurcht den Befehl ihres Schöpfers, und alle öffnen sie den Mund in Heiligkeit und Weihe zu Gesang und Lied, sie loben, preisen, rühmen und verehren, heiligen und verherrlichen den Namen des Allmächtigen, des

פּוֹתְחִים אֶת־פִּיהֶם בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה וּמְבָרְכִים וּמְשַׁבְּחִים וּמְפָאֲרִים וּמַעֲרִיצִים וּמַקְדִּישִׁים וּמַמְלִיכִים אֶת־שֵׁם הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא׃ וְכֻלָּם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה׃ וְנוֹתְנִים רְשׁוּת זֶה לָזֶה לְהַקְדִּישׁ

---

אופן לשבת חול המועד·

אֶת־שֵׁם הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא׃ וְכֻלָּם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה· וְנוֹתְנִים רְשׁוּת זֶה לָזֶה· לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם בְּנַחַת רוּחַ בְּשָׂפָה בְרוּרָה וּבִנְעִימָה קְדֻשָּׁה כֻּלָּם כְּאֶחָד עוֹנִים וְאוֹמְרִים בְּיִרְאָה· קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ׃

שמעון בר יצחק בר אבונא חתום בראשי החרוזות,
ובזכיות, הקטן יזכה לחיי עד אמן.

דּוֹדִי, שַׁלִּיט בְּכָל מִפְעָל· הַכֹּל לְמַעֲנֵהוּ פָּעַל·
מֶרְכָּבָה דָּגוּל וּמוּעָל· קָדוֹשׁ בְּמַטָּה וּבְמָעַל׃
רֹאשׁוֹ, עָטוּר פָּז כֶּתֶר· טָהוֹר צוֹפֶה כָּל סֵתֶר·
וּמַאֲזִין לְקוֹל עֶתֶר· נַעֲרָץ בִּשְׂפַת יֶתֶר׃
עֵינָיו, נֶגְדּוֹ יְיַשִּׁירוּ חוֹזִים· יָהּ חֲכַם הָרָזִים·
בָּחוּר נָעִים כַּאֲרָזִים· זָךְ עוֹשֶׂה חֲזִיזִים׃
לְחָיָו, רֶקַח מִגְדְּלוֹת בְּשָׂמִים· כַּבִּיר מֵשִׁיב טְעָמִים·
יֹשֶׁר אֲמָרָיו נְעִימִים· הֶגְיוֹנָיו בֵּין מְחֻכָּמִים׃

öffnen sie den Mund in Heiligkeit und Weihe zu Gesang und Lied, sie loben, preisen, rühmen, verehren, heiligen und verherrlichen den Namen des Allmächtigen, des großen, allvermögenden und furchtbaren Königs — heilig ist er! Alle unterziehen sie sich stufenweise den Obliegenheiten des Himmelreichs und erteilen wechselseitig die Erlaubnis, ihren Schöpfer

---

Am Sabbat.

großen, allvermögenden und furchtbaren Königs — heilig ist er! Alle unterziehen sie sich stufenweise den Obliegenheiten des Himmelreichs und erteilen wechselseitig die Erlaubnis, ihren Schöpfer zu heiligen mit seligem Vergnügen. In reiner Sprache und mit Anmut stimmen sie die Heiligung an, und rufen in Ehrfurcht, alle wie einer:

„Heilig heilig, heilig ist der Ewige Zebaoth!
Voll ist die ganze Erde seiner Herrlichkeit!"

דודי Mein Freund, der Herr aller Werke, der das All erschuf um seinetwillen, er ist hervorragend und erhaben über Myriaden heilig in der Unter- und Oberwelt.

ראשו Sein Haupt zieret die köstliche Krone, ihn, den Reinen, der alles Verborgene schauet, der die flehende Stimme erhöret, der verherrlicht wird mit ausgewählter Sprache.

עיניו Er ist Gott, der Geheimniskundige, dessen Augen die gerade vor ihm Wandelnden bewachen; huldreich, wie die Zeder hochgeschätzt, ist er, der Lautere, der den Blitzstrahl schaffet.

לחייו Seine Beschlüsse sind Würze und Balsamgeländer, in seiner Allmacht gewähret er die Bitten; lieblich sind seine geraden Aussprüche, verständig und weise machend seine Worte.

לְיוֹצְרָם בְּנַחַת רְוּחַ בְּשָׂפָה בְרוּרָה וּבִנְעִימָה
קְדֻשָּׁה כֻּלָּם כְּאֶחָד עוֹנִים וְאוֹמְרִים בְּיִרְאָה׃

קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ
יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ׃

וְהָאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ בְּרַעַשׁ גָּדוֹל מִתְנַשְּׂאִים
לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים׃

בָּרוּךְ כְּבוֹד־יְיָ מִמְּקוֹמוֹ׃

לאל

---

אופן לשבת חול המועד·

יָדָיו, צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְפֻלָּאִים· לִגְלִילֵי תַרְשִׁישׁ מְמֻלָּאִים·
חֲיָלֵי צְבָאָיו נוֹרָאִים· חַתִּים וּמִפָּנָיו יְרֵאִים׃
שׁוֹקָיו, קוֹמַת עַמּוּדֵי שֵׁשׁ· יְסוֹד עוֹלָם לְהִתְאַשֵּׁשׁ·
בַּשְּׁבִיעִי לְמַעְלָה מִשֵּׁשׁ· יָפֶה כִּסְאוֹ לְיַשֵּׁשׁ׃
חִכּוֹ, רִבֵּי תוֹרוֹת וְחֻקִּים· יְחוּדוֹ בְּתֵבֵל וּבִשְׁחָקִים·
ק' אַדִּירֵי חַשְׁמַלֵּי בְרָקִים· עֹצֶם קְדֻשָּׁתוֹ מְפִיקִים׃
אָנָה, בָּרוּךְ וּמְבֹרָךְ שְׁמוֹ· דּוֹרְשִׁים אֶרְאֶלֵּי מְרוֹמוֹ·
חו"ק וְזֶה אֶל זֶה קוֹרֵא נָאֳמוֹ· אוֹמֵר קָדוֹשׁ בְּשַׁלְּשֵׁמוֹ׃
דּוֹדִי, נוֹתֵן לְעַמּוֹ עֹז· מִפִּיו יִתְבָּרֵךְ בְּמָעוֹז·
אֲנִי, אֲחַזֵּק תְּהִלָּה וָעֹז· נֹעַם לְשֵׁם מִגְדַּל עֹז׃

וְהַחַיּוֹת יְשׁוֹרֵרוּ וּכְרֻבִים יְפָאֵרוּ וּשְׂרָפִים יָרֹנּוּ וְאֶרְאֶלִּים
יְבָרֵכוּ פְּנֵי כָּל חַיָּה וְאוֹפַן וּכְרוּב לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם
מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים· בָּרוּךְ כְּבוֹד־יְיָ מִמְּקוֹמוֹ׃

לאל

zu heiligen mit seligem Vergnügen. In reiner Sprache und mit Anmut stimmen sie die Heiligung an und rufen in Ehrfurcht, alle wie einer:

„Heilig, heilig, heilig ist der Ewige Zebaoth!
Voll ist die ganze Erde seiner Herrlichkeit!“

והאופנים Die Ophannim und heiligen Chajoth erheben sich mit mächtigem Getöse den Seraphim gegenüber, und ihnen erwiedernd, lobpreisen sie: „Gelobt sei die Herrlichkeit Gottes an ihrer Stätte!“

---

Am Sabbat.

ידיו Seine Hände, gleich Türkiswalzen ausgezeichnet, sind voll des Rechts und der Gerechtigkeit; die Scharen seiner furchtbaren Engelsheere stehen in Schrecken und Angst vor ihm.

שוקיו Sein Säulengewölbe der sechs Himmel hält den Weltbau fest; oberhalb dieser sechs, im siebten Himmel, prangt ewiglich sein Thron.

חכו Die wichtigen Lehren und Gesetze entflossen seinem Munde; seine Einheit wird auf Erden wie im Himmel erkannt, die starken, glänzenden Chaschmalim verkünden seine hohe Heiligkeit.

אנא Wo ist der Hochgelobte, Er, dessen Name gepriesen ist? so forschen die Erellim seiner Höhe, und einer ruft das Wort dem andern zu und spricht das Dreimal heilig.

דודי Mein Freund verleihet Stärke seinem Volke, dessen Mund ihn unaufhörlich lobet; so will auch ich Lob und Ruhm und Lied erschallen lassen dem Namen Gottes, unserem festen Turme. —

והחיות Die Chajoth lobsingen, die Cherubim preisen, die Seraphim jauchzen und die Erellim benedeien; sämtliche Antlitze von Chajah, Ophan und Cherub sind den Seraphim zugekehrt, und ihnen erwidernd, lobpreisen sie:

„Gelobt sei die Herrlichkeit Gottes an ihrer Stätte!“

לָאֵל בָּרוּךְ נְעִימוֹת יִתֵּנוּ · לַמֶּלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם זְמִירוֹת יֹאמֵרוּ וְתִשְׁבָּחוֹת יַשְׁמִיעוּ · כִּי הוּא לְבַדּוֹ פּוֹעֵל גְּבוּרוֹת עֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת בַּעַל מִלְחָמוֹת זוֹרֵעַ צְדָקוֹת מַצְמִיחַ יְשׁוּעוֹת בּוֹרֵא רְפוּאוֹת נוֹרָא תְהִלּוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת הַמְחַדֵּשׁ בְּטוּבוֹ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: כָּאָמוּר לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: אוֹר חָדָשׁ עַל־צִיּוֹן תָּאִיר וְנִזְכֶּה כֻלָּנוּ מְהֵרָה לְאוֹרוֹ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת:

אַהֲבָה רַבָּה אֲהַבְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ חֶמְלָה גְדוֹלָה וִיתֵרָה חָמַלְתָּ עָלֵינוּ: אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּעֲבוּר אֲבוֹתֵינוּ שֶׁבָּטְחוּ בְךָ וַתְּלַמְּדֵם חֻקֵּי חַיִּים כֵּן תְּחָנֵּנוּ וּתְלַמְּדֵנוּ: אָבִינוּ הָאָב הָרַחֲמָן הַמְרַחֵם רַחֵם עָלֵינוּ וְתֵן בְּלִבֵּנוּ לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל לִשְׁמֹעַ לִלְמֹד וּלְלַמֵּד לִשְׁמֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת־כָּל־דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ בְּאַהֲבָה: וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְדַבֵּק לִבֵּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְיַחֵד לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה שְׁמֶךָ וְלֹא־נֵבוֹשׁ לְעוֹלָם וָעֶד: כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא בָּטָחְנוּ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתֶךָ: וַהֲבִיאֵנוּ לְשָׁלוֹם מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְתוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמִיּוּת לְאַרְצֵנוּ: כִּי אֵל פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת אָתָּה וּבָנוּ בָחַרְתָּ מִכָּל־עַם וְלָשׁוֹן וְקֵרַבְתָּנוּ לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֶלָה בֶּאֱמֶת · לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְיַחֶדְךָ בְּאַהֲבָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה: יחיד אומר אל מלך נאמן.

דברים ו׳ ד׳.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה ׀ אֶחָד:

בלחש בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־

לאל Gott, dem Hochgelobten, weihen sie liebliche Gesänge; Gott, dem Weltgebieter, dem lebendigen und unvergänglichen, stimmen sie Loblieder an und lassen Lobsprüche ertönen. Denn er allein wirkt Gewaltiges, stiftet Neues, bewältiget Kriege, säet Wohltaten, pflanzet Rettungsmittel, schaffet Heilkräfte — ehrfurchtbar in Ruhmestaten, Meister in Wunderdingen, der in seiner Güte täglich neu das Schöpfungswerk verjüngt. Wie es heißt (Psalm 136, 7): „Danket dem Schöpfer der großen Lichter, ewig währet seine Güte." — Mögest Du auch über Zion ein neues Licht strahlen lassen und mögen wir alle bald genießen seinen Glanz! Gelobt seist Du, Ewiger, Schöpfer der Himmelsleuchten!

אהבה Reiche Liebe hast Du uns zugewendet, Ewiger, unser Gott, große und besondere Huld uns erwiesen. Unser Vater! unser König! Um unserer Väter willen, die auf Dich vertrauten, und die Du Gesetze des Lebens lehrtest, sei auch uns gnädig und belehre auch uns. Unser Vater, erbarmungsvoller Vater — allerbarmend, erbarme Dich unser, und rüste unser Herz aus, damit wir verstehen und begreifen, aufmerken, lernen und lehren, beobachten, ausüben und vollziehen mögen alle Worte der Lehre Deines Gesetzes in Liebe. Erleuchte unsere Augen in Deiner Lehre, laß festhalten unser Herz an Deinen Geboten und einige unser Gemüt, Deinen Namen zu lieben und zu ehrfürchten, damit wir nicht zu Schanden werden immer und ewig. Denn wir vertrauen Deinem heiligen, großen und ehrfurchtbaren Namen, frohlocken und freuen uns Deines Heils. O, bringe in Frieden uns aus den vier Enden der Erde und führe uns aufrecht in unser Land zurück. Denn ein Stifter des Heils bist Du, o Gott! und uns hast Du erwählt aus allen Völkern und Sprachen, und uns Deinem großen Namen genähert, für immer, in Wahrheit, um Dir zu huldigen und Deine Einheit in Liebe anzuerkennen. Gelobt seist Du, Ewiger, der sein Volk Israel erkoren in Liebe.

(V. Mos. 6, 4.)

Höre, Israel, der Ewige ist
unser Gott, der Ewige ist einzig!

Gelobt sei der Name seiner glorreichen Majestät immer und ewig!

Du sollst den Ewigen, deinen Gott, lieben von

נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ׃ וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ׃ וְשִׁנַּנְתָּם
לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ
בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת
עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ׃ וּכְתַבְתָּם
עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃

דברים י״א י״ג וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר
אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהֹוָה
אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־
נַפְשְׁכֶם׃ וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה
וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ׃
וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ
וְשָׂבָעְתָּ׃ הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם
וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
לָהֶם׃ וְחָרָה אַף־יְהֹוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־
הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן
אֶת־יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ
הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהֹוָה נֹתֵן לָכֶם׃ וְשַׂמְתֶּם אֶת־
דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם
וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת
בֵּין עֵינֵיכֶם׃ וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר

ganzem Herzen, von ganzer Seele und mit ganzem Vermögen. Die Worte, die ich dir jetzt befehle, sollen dir stets im Herzen bleiben, du sollst sie deinen Kindern einschärfen und davon reden, wenn du in deinem Hause sitzest und wenn du auf dem Wege gehest, wenn du dich niederlegst und wenn du aufstehst; binde sie zum Zeichen an deine Hand, trage sie als Stirnband zwischen deinen Augen und schreibe sie an die Pfosten deines Hauses und an deine Tore.

(V. Mos. 11, 13.) Werdet ihr also meinen Geboten gehorchen, die ich euch jetzt gebe, den Ewigen, euren Gott, von eurem ganzen Herzen und von eurer ganzen Seele zu lieben und ihm zu dienen, so will ich eurem Lande Regen geben zur rechten Zeit, Frühregen und Spätregen, damit du dein Getreide, deinen Most und dein Öl einsammelst, und will für dein Vieh Gras wachsen lassen auf deinem Felde, daß du zu essen habest im Überflusse. Hütet euch aber, daß euer Herz nicht betört werde, daß ihr abfallet und fremden Göttern dienet und sie anbetet. Der Zorn des Ewigen würde über euch entbrennen, er würde den Himmel verschließen, daß kein Regen sei, die Erde würde ihr Gewächs nicht hervorbringen, und ihr würdet gar bald zu Grunde gehen, fern von dem vortrefflichen Lande, das euch der Ewige geben will. Nehmet diese meine Worte euch zu Herzen und zu Gemüte, bindet sie zum Zeichen an eure Hand und traget sie als Stirnband zwischen euren Augen; lehret sie eure Kinder, davon zu reden, wenn du in deinem Hause

בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃ לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ׃

במדבר ט"ו ל"ז. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת׃ וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם׃ לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם׃ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ יש לחבר אלהים לאמת.

אֱמֶת וְיַצִּיב וְנָכוֹן וְקַיָּם וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן וְטוֹב וְיָפֶה הַדָּבָר הַזֶּה עַל אֲבוֹתֵינוּ וְעָלֵינוּ עַל בָּנֵינוּ וְעַל דּוֹרוֹתֵינוּ וְעַל כָּל דּוֹרוֹת זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ׃

עַל הָרִאשׁוֹנִים וְעַל הָאַחֲרוֹנִים לְעוֹלָם וָעֶד חֹק וְלֹא יַעֲבוֹר. אֱמֶת שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי

sitzest und wenn du auf dem Wege gehest, wenn du dich niederlegst und wenn du aufstehst; schreibe sie an die Pfosten deines Hauses und an deine Tore; damit ihr und eure Kinder auf dem Erdreiche, welches der Ewige euren Vätern zugeschworen, ihnen zu geben, lange Jahre bleiben möget, so lange der Himmel über der Erde sein wird.

(IV. Mos. 15, 37.) Der Ewige sprach zu Mosche wie folgt: Rede zu den Kindern Israels und sprich zu ihnen, sie sollen, bei allen ihren Nachkommen, an die Ecken ihrer Kleider Schaufäden machen und an diese Eckenschaufäden eine Schnur aus dunkelblauer Wolle befestigen. Diese sollen euch zu Schaufäden dienen, daß ihr sie ansehet und euch aller Gebote des Ewigen erinnert und sie befolget, nicht aber eurem Herzen und euren Augen nachwandelt, die euch auf Abwege führen. Damit ihr euch aller meiner Gebote erinnert und sie befolget, und ihr heilig seiet eurem Gotte. Ich bin der Ewige, euer Gott, der Ich euch aus dem Lande Ägypten herausgeführt, um euer Gott zu sein. Ich der Ewige, euer Gott!

אמת Wahr und sicher, zuverlässig, unwandelbar und richtig, wahrhaft, nützlich und heilsam ist dieses Wort für unsere Väter und für uns, für unsere Kinder und für unsere Nachkommen, sowie für alle Nachkommen des Stammes Israel, Deine Knechte.

על Der Vor- und Nachwelt ist es ein ewigliches, unwandelbares Gesetz. Wahr ist es, daß Du, o Ewiger, unser Gott und Gott unserer Väter Gott bist

אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד: אַתָּה הוּא מַלְכֵּנוּ מֶלֶךְ
אֲבוֹתֵינוּ אָתָּה. לְמַעַן שִׁמְךָ מַהֵר לְגָאֳלֵנוּ
כַּאֲשֶׁר גָּאַלְתָּ אֶת אֲבוֹתֵינוּ: אֱמֶת מֵעוֹלָם שִׁמְךָ
הַגָּדוֹל עָלֵינוּ נִקְרָא בְּאַהֲבָה אֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ:

### זולת ליום שביעי של פסח.

ע"ס א"ב, וחתום בסוף, שמעון בר יצחק חזק.

אִי פַּתְרוֹס בְּעָבְרְךָ רֹאשׁ
תַּנִּין לְהָדֵשׁ. בִּמְלֹאת שִׁפְקוֹ
שְׁאוֹנוֹ מוֹד בְּגֹרֶשׁ. בְּאוֹכְלֵי
פְסָחִים נִתְקַדַּשְׁתָּ בְּשִׁיר
לְחַדֵּשׁ. הַשִּׁיר יִהְיֶה לָכֶם
כְּלֵיל חַג הִתְקַדֵּשׁ: גָּזוּ בְעִזִּים
צְבָאוֹת יִשְׁרֵי אֵל. הִפְלֵאתָ
לָמוֹ צְדָקָה כְּהַרְרֵי אֵל.
דּוֹלְקִימוֹ נִשְׁפַּטְתָּ תְּהוֹם
רַבָּה לְהִתָּאֵל. אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה
וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל: הֵן עַל הַבְּאֵר
שׁוֹרְרוּ בַּעֲלִיזוּת. בְּהַשְׁקָקַת
הָרִים אֶת וָהֵב לַחֲזוֹת.
וּבְסֵפֶר מִלְחָמוֹת רְשׁוּמָה
בְּשִׁיטֵי חֲרוּזוֹת. אָז יָשִׁיר

### זולת לשבת חול המועד.

ע"ס א"ב, וכלאזי החרוזים הסניות, חתום שמעון בר יצחק חזק ואמץ.

אֵלֶּה וְכָאֵלֶּה הֶרְאֵיתַנִי.
שָׁמְעָה אָזְנִי וְהֶבְנַתַּנִי. לֹא
יָדַעְתִּי נַפְשִׁי שָׂמַתְנִי: בְּבוֹאֲךָ
לְהָדִיץ דְּאֵבִי. מֶלֶל פַּצְתָּ
לְהֵיטִיבִי. שׁוּבִי שׁוּבִי: גֵּיא
חִזָּיוֹן תְּחוּמַיִךְ. עֲלוֹתֵךְ
לְהַגִּישׁ שְׁלָמַיִךְ. מַה יָּפוּ
פְעָמַיִךְ: דְּגָלַיִךְ יַזְהִיר כְּזֹהַר.
וּכְעֶצֶם הַשָּׁמַיִם לָטֹהַר.
שָׁרְרֵךְ אַגַּן הַסַּהַר: הֲדַר כְּהוּן
אִפּוּדַיִךְ. נֹעַם מַלְכוּת
כְּבוּדַיִךְ. שְׁנֵי שָׁדַיִךְ: וְנַחַת
שֻׁלְחַן דֶּשֶׁן. בְּנֹכַח מְנוֹרָה
לְדַשֵּׁן. צַוָּארֵךְ כְּמִגְדַּל הַשֵּׁן:
זְבוּל קֹדֶשׁ הִלּוּלַיִךְ. רֶפֶד

immer und ewig; Du bist unser König, unserer Väter König Du! O eile, um Deines Namens willen, uns zu erlösen, wie Du unsere Vorfahren erlöset. Wahr ist es, daß Dein großer Name von jeher über uns genannt wird in Liebe — kein Gott ist außer Dir!

An Wochentagen.

אי Du durchfuhrst die Insel Pathros, das Drachenhaupt zu zertreten; das Maß seiner verübten Gräueltaten war voll, und in übervollem Maße hast Du ihm Vergeltung zugemessen; da priesen heilig Dich, Israel die das Peßachopfer genossen, in einem Liede, neu gedichtet. „Ihr werdet abermals singen,“ so saget jene Prophezeihung,*) „wie in der Einweihungsnacht des Peßachfestes.“ Durch Meeresfluten zog das fromme Gottesheer; Du zeigtest Güte ihnen, wunderbar und hoch wie Gottesgebirge! Ihre Verfolger hast Du gerichtet, verdammt in des Abgrunds Tiefe! da sangen Mosche und Israels Söhne. — Auch bei jenem Brunnen ertönten Freudenlieder; dort sahen sie, wie Berge zusammenrückten und ihre Bekrieger zerquetschten. — Im Buche der Kriege ist diese Wundergeschichte in Versen verzeichnet — „da sang Israel

Am Sabbat.

אלה Diese und ähnliche Wunder zeigtest Du mir; mein Ohr vernahm und ich begriff es: לא ידעתי נפשי שמחני. Als Du kamst meinen Kummer zu erheitern, versprachst Du, mir wohlzutun: שובי שובי. Nach Deinem begrenzten Tale der Offenbarung wirst Du kommen, um Deine Freudenopfer darzubringen: מה יפו פעמיך. Strahlen werden Deine Paniere, wie das klare Firmament: שררך אגן הסהר. Dein herrlicher Priestermantel und die milde Regierung werden Dich schmücken: שני שריך. Der vom Überfluß strotzende Tisch wird dem zu entaschenden Leuchter gegenüber gesetzt werden: צוארך כמגדל השן. In die heilige Residenz Deiner Lobpreisungen, Deine anmutsvolle

*) Jes. 30, 29.

ליום שביעי.

יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת:
וְהַר שֶׁמֶשׁ הִדְמִים דּוֹדִי
וּמַאֲמִירִי. וְיָרֵחַ הֶעֱמִיד כְּיוֹם
תָּמִים תְּמוּרִי. חֲקוּקָה
בְּסֵפֶר הַיָּשָׁר שִׁירַת מִזְמוֹרִי.
אָז יְדַבֵּר יְהוֹשֻׁעַ לַייָ בְּיוֹם תֵּת
יְיָ אֶת הָאֱמֹרִי: טָפְשׁוּ חָנֵף
מָלְכוּ מִמּוֹקְשֵׁי עָם. וְשָׁבוּ
וְשִׁחֲרוּ אֵל וְצִוָּה לְהוֹשִׁיעָם.
יָבִין וּנְגִיד חֲרֹשֶׁת לְמַפָּלָה
הִכְנִיעָם. וַתָּשַׁר דְּבוֹרָה
וּבָרָק בֶּן אֲבִינֹעַם: כְּלָל
וְהֻקַּם עָל בַּמְּלָכִים
לְהִתְאַשְּׁרָה. וּמִירוֹת הַנְּעִים
וְהִלֵּךְ אֹרַח יְשָׁרָה. לְעֵת
זִקְנָתוֹ הוֹסִיף שֶׁבַח לְשִׁירָה.
וַיְדַבֵּר דָּוִד לַייָ אֶת דִּבְרֵי
הַשִּׁירָה: מָסַר הָאָב לִבְנוֹ
צָרְכֵי בִנְיָן לְהַזְכִּיר. לִמְצוֹא
מָקוֹם נַפְשׁוֹ כְּנֶדֶר הֶעֱבִיר.
נִקְרָא עַל שְׁמוֹ כִּי בְמַשָּׂאוֹ
הִכְבִּיר. מִזְמוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת
הַבַּיִת לְדָוִד: שְׂמָחוֹת רַבּוּ
וְהֻגָּה כָּל מַאֲפֵל. בִּיסוֹד

לשבת חה"מ.

יָפִי מִכְלוּלַיִךְ. רֹאשֵׁךְ עָלַיִךְ:
חַיִל לִמְאוֹד עָצַמְתְּ. בְּרִבֵּי
תוֹרוֹת נִתְחַכַּמְתְּ. מַה יָּפִית
וּמַה נָּעַמְתְּ: טַכְסִים נוֹי
תְּהִלָּתֵךְ. יִתְאַוּוּ לְאֻמִּים
לִרְאוּתֵךְ. זֹאת קוֹמָתֵךְ:
יְרוּעַיִךְ נְטוּעִים כְּמַסְמָר.
צְנוּעִים בְּכָל מִשְׁמָר. אָמַרְתִּי
אֶעֱלֶה בְתָמָר: כְּתוֹרָה בְּשֵׂכֶל
טוֹב. חֲמוּדָה מִזָּהָב טוֹב.
וְחִכֵּךְ כְּיֵין הַטּוֹב: לָאֵל אֲקַוֶּה
לְסַעֲדִי. קְדוֹשִׁי פּוֹדִי וּכְבוֹדִי.
אֲנִי לְדוֹדִי: מְפֻזֶּרֶת מִקָּצֶה
לְקָצֶה. חַנּוּן סְגוּרֶיהָ הַיְצֵא.
לְכָה דוֹדִי נֵצֵא: נַהֵל מְעוּטֵי
עַמִּים. זְרַח אוֹרְךָ לַעֲמוּמִים.
נַשְׁכִּימָה לַכְּרָמִים: שׁוֹשׁ
מְסִבָּה לְהַאֲרִיחַ. קוֹל קוֹרֵא
לְהַצְרִיחַ. הַדּוּדָאִים נָתְנוּ רֵיחַ:
עִמְּךָ בְּוַעַד לְהַאֲהִילִי. וְלָבֹא
בְּשִׂמְחַת גִּילִי. מִי יִתֶּנְךָ כְּאָח
לִי: פְּנוֹת דֶּרֶךְ בְּבוֹאֵךְ. אֶל
מְכוֹנֵךְ וּמִקְרָאֵךְ. אֶנְהָגֵךְ
אֲבִיאֵךְ: צֵאת מִמַּסְגֵּר נַפְשִׁי.

**An Wochentagen.**

Israel einen Wettgesang." Als mein Freund und Geliebter dem Sonnenlichte dort zu schweigen befahl, den Lauf des Mondes hemmte einen ganzen Tag, 1) auch da ertönte laut mein Lobgesang — er ist im Buche des Rechtes aufgezeichnet — Josua hielt dem Ewigen zu Ehren eine Rede, als er, der Ewige, den Emori gestürzt. Einst, als Torheit der Schmeichelei fröhnte, da bestiegen Volksbedrücker den Thron; das Volk, in sich gekehrt, flehete wieder den Allmächtigen an, er gewährte Rettung ihnen, stürzte Jabin und Caroschethѕ Fürsten. Nun sangen Debora und Barak, der Sohn Abinoams. 2) Auch der gekrönte Thronbesteiger, der Glücklichgepriesene unter den Königen (David) sang manch liebliches Lied und wandelte im Wege der Frömmigkeit: in seinem Alter noch sang er ein mächtiges Lobgedicht — dem Ewigen zu Ehren sang David jenes herrliche Lied. Vater David überlieferte auch seinem Sohne (Salomo) alles Erforderliche zum Tempelbau; manche schlaflose Nacht hat ihm dieser Vorsatz, dem Ewigen ein Haus zu finden, verursacht,

**Am Sabbat.**

anmutsvolle Krone: ראשך עליך. Du erlangtest viel Macht, wurdest durch die vielen Lehren weise: מה יפית מה נעמת. Dein ausgezeichneter Ruhm veranlaßte die Völker, dich sehen zu wollen: זאת קומתך. Deine Gelehrten sind nagelfest, bescheiden bei jeder Vorschrift: אמרתי אעלה בתמר. Sie sind geschmückt mit gesundem Verstande, der köstlicher als Gold ist: וחכך כיין הטוב. Ich hoffe, daß mich stützen wird der Herr, mein Heiliger, mein Erlöser und meine Ehre! אני לדודי. Die in den Weltteilen Zerstreuten, deren Gefesselten befreie, o Allgnädiger! לכה דודי נצא. O, leite die unbedeutendste Nation, bestrahle sie mit Deinem Lichte נשכימה לכרמים. Laß das fröhliche Gastmahl laut verkünden: הדודאים נתנו ריח. Verleihe mir Schutz bei Dir und wohne meinem Freudenfest bei: מי יתנך כאח לי. Es wird der Weg geräumt werden, wenn Du nach Deinem Bestimmungsorte kommen wirst: אנהגך אביאך. O, befreie mich von den Fesseln und von

darum wird auch die Ausführung dieses schweren Unternehmens nach seinem Namen genannt. 3) So heißt es dort: „Einen Psalm abzusingen bei der Einweihung des Tempels Davids." 4) O, welche Freude, welche Heiterkeit! Die Begründung des Tempels war

1) Jos. 10, 12.

2) Richter Kap. 4.

3) Obschon der Tempel von Salomo erbaut wurde. 4) Psalm 30.

ליום שביעי·

הַבַּיִת נִבְצַר כֹּהֵן וָעֹפֶל·
עוֹלוֹת וּזְבָחִים לָרֹב וּשְׁלָמִים
לְהִטָּפֵל· אָז אָמַר שְׁלֹמֹה
יְיָ אָמַר לִשְׁכֹּן בָּעֲרָפֶל: פָּגְרוּ
שֵׂעִיר וְעַמּוֹן וּמוֹאָב חֵיל
מְדָנַי· בְּמַעֲלֵה הַצִּיץ רָאוּת
יְשׁוּעַת יְיָ· צָרְבוּ לְמַשְׁחִית
אִישׁ בְּרֵעֵהוּ לְעֵינָי· נִקְהֲלוּ
לְעֵמֶק בְּרָכָה כִּי שָׁם בֵּרְכוּ
אֶת יְיָ: קוֹל שִׁירוֹת תֵּשַׁע
שָׁמַעְנוּ בְּמֶרֶץ· וְהָעֲשִׂירִית
עוֹד נִשְׁמַע מִכְּנַף הָאָרֶץ·
רָנּוּ שָׁמַיִם וְהָרִיעוּ תַּחְתִּיּוֹת
אָרֶץ· שִׁירוּ לַיְיָ שִׁיר חָדָשׁ
תְּהִלָּתוֹ בִּקְצֵה הָאָרֶץ:
שִׁירוֹת אֵלֶּה לְשׁוֹן שִׁירָה
מְיֻסָּדִים· כִּי תְשׁוּעָתָם
כַּיּוֹלֵדָה לָבוֹא צָרוֹת
וּמְפֻסָּדִים· תֹּקֶף שִׁיר
אַחֲרוֹן כִּזְכָרִים לֹא יוֹלְדִים·
שִׁירוּ לַיְיָ שִׁיר חָדָשׁ תְּהִלָּתוֹ
בִּקְהַל חֲסִידִים: ס' שִׁעְבּוּד
מַלְכֻיּוֹת עֵקֶר וְנִסִּים מְרֻבִּים·
בִּרְאוֹת מַפַּלְתָּם יִשְׁתַּחֲווּ אִיִּים

לשבת חה"מ·

מִכֵּין מַעֲבִידַי בְּקוֹשִׁי·
שְׂמֹאלוֹ תַּחַת רֹאשִׁי: קַוּוֹת
מוֹעֵד עִתְּכֶם· צִיּוֹן עֲלוֹת
קִרְיַתְכֶם· הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם:
רוֹאֵי מוֹפְתֵי הַגְּאֻלָּה· אָמֵר
יַעֲנוּ בְמִלָּה· מִי זֹאת עֹלָה:
קו"ס שׁוֹכְנֵי בְּגֵיא גָלוּתָם·
מַהֵר מֵאִתְּךָ תְּהִלָּתָם·
שִׂימֵנִי כַּחוֹתָם: תֹּקֶף עֹז
אֲהָבִים· נִגֵּן שִׁירִים
עֲרֵבִים· כְּעַל מַיִם רַבִּים:

חתום שם המחבר שמעון בר יצחק.

ס' מַיִם רַבִּים, שַׂמְתְּ
נְתִיבָה· אָחוֹת, מָשַׁכְתָּ לָךְ
בְּאַהֲבָה· אִם עֻנֵּיתִי וְנַפְשִׁי
תְּאֵבָה· אֲנִי חוֹמָה, וְשָׁדַי
לְאֵין קִצְבָה· כֶּרֶם, נָעִים
וְנַחֲלָה חֲשׁוּבָה· כַּרְמִי, בָּזְזוּ
וְשָׁמְמוּנִי חָרְבָה· הַיּוֹשֶׁבֶת,
רְבוּצָה וְיֶשַׁע מְקַוָּה·
בְּרַח, יֶשַׁע הַפְּלֵא דָגוּל
מֵרְבָבָה: דּוֹדִי, צוּר נַעֲרָץ
בְּאַלְפֵי רְבָבָה· וְדָמֵה לְךָ,
חַי כְּעַל מֵי תְהוֹם רַבָּה·

**An Wochentagen.**

war Veste und Burg ihnen; Brandopfer und Speiseopfer wurden nun dargebracht in Menge nebst Freudenopfern! Da sprach Salomo: „Der Ewige hat es verheißen, hier im Dunkeln zu residieren.“ 1) Auch dort, wo die Heere meiner Bekrieger, Sëir, Ammon und Moab umgekommen, wurde am Steige, der nach Ziz hinaufführt, 2) die Hilfe des Allmächtigen sichtbar; die Feinde gerieten in Verwirrung, und ich sah, wie sie sich untereinander selbst aufrieben. Nun sammelte sich mein Chor im Segen-Tale und dankte daselbst dem Ewigen. Die Stimme von neun mächtigen Lobgesängen haben wir bereits gehört, die Stimme des Zehnten werden wir einst aus allen Erd-Enden erschallen hören. 3) „Frohlocket, ihr Himmel! jauchzet, ihr Erdentiefen! singet dem Ewigen ein neues Lied, seinen Ruhm, von der Erde Ende!“ Diesen Gesängen allen wurde der weibliche Name Schirah beigelegt, denn das Heil, das sie besangen, war der Entbindung einer Gebärerin zu vergleichen, die Schmerzen harrten schon auf künftige Geburt; aber dem letztern, mächtigen Gesang wird der männliche Name Schir beigelegt, er ist von männlicher Art; „singet dem Ewigen ein neues Lied, seinen Ruhm im Chore seiner Frommen!“

**Am Sabbat.**

von meinem Zwingherrn: שמאלו תחת ראשי. Wartet eure Zeit ab (spricht Gott), wo ihr nach eurer Residenz Zion kommen werdet: השבעתי אתכם. Die die Wunder der Erlösung sehen werden, werden lobpreisen: מי זאת עולה. O, beschleunige die Erlösung der im Exil Wohnenden, deren Ruhm von Dir begründet ist: שימני כחותם. Mit starker Liebe werden sie anmutsvolle Lieder singen: כעל מים רבים.

מים Im großen Gewässer machtest Du Bahn, führtest daselbst aus Liebe die Schwester Dir heim. War ich gedrückt, so sehnte ich mich nach Dir. Ich blieb fest wie eine Mauer, noch mehr aber meine Gelehrten. Als anmutiger Weingarten, als Eigentum war ich (ihm) geachtet. *) Meinen Weingarten plünderten sie und verwandelten ihn in eine Einöde; ich aber verhalte mich ruhig und erwarte Hilfe. Eile mit der wunderbaren Rettung, der Du unter Myriaden der Mächtigste bist. Mein Geliebter, Du, o Hort, von Myriaden (Engeln) Hochgepriesener, erscheine wieder, wie bei den mächtigen Gewässern; die Heiligen loben Dich in einem sanften Liede; frohlockend und jubelnd mit besonderer Freude!

*) Jes. 5, 7.

Der

1) 1. Kön. 8, 21. 2) 2. Chron. 20, 10. u 16.
2) Nach der Prophezeihung Jes. 44, 23. u. 42, 10.

Der

ליום שביעי.

רַבִּים. יְצִיאַת חָנֵס קְרוֹא
בְּטֶפֶל נֶאֱהָבִים. חִזּוּק קְדֻשָּׁתְךָ
כְּעַל זֹאת שִׁבְּחוּ אֲהוּבִים:

לשבת חה"מ.

קְדוֹשִׁים שִׁבְּחוּךָ שִׁירָה
עֲרֵבָה. בְּגִילָה בְּרִנָּה
בְּשִׂמְחָה רַבָּה:

עֶזְרַת אֲבוֹתֵינוּ אַתָּה הוּא מֵעוֹלָם מָגֵן וּמוֹשִׁיעַ לִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר: בְּרוּם עוֹלָם מוֹשָׁבֶךָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ וְצִדְקָתְךָ עַד־אַפְסֵי אָרֶץ: אַשְׁרֵי אִישׁ שֶׁיִּשְׁמַע לְמִצְוֹתֶיךָ וְתוֹרָתְךָ וּדְבָרְךָ יָשִׂים עַל־לִבּוֹ: אֱמֶת אַתָּה הוּא אָדוֹן לְעַמֶּךָ וּמֶלֶךְ גִּבּוֹר לָרִיב רִיבָם: אֱמֶת אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ: מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ. כָּל־בְּכוֹרֵיהֶם הָרַגְתָּ וּבְכוֹרְךָ גָּאָלְתָּ וְיַם־סוּף בָּקַעְתָּ וְזֵדִים טִבַּעְתָּ וִידִידִים הֶעֱבַרְתָּ וַיְכַסּוּ מַיִם צָרֵיהֶם אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתָר: עַל־זֹאת שִׁבְּחוּ אֲהוּבִים וְרוֹמְמוּ אֵל וְנָתְנוּ יְדִידִים זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם: רָם וְנִשָּׂא גָּדוֹל וְנוֹרָא מַשְׁפִּיל גֵּאִים וּמַגְבִּיהַּ שְׁפָלִים מוֹצִיא אֲסִירִים וּפוֹדֶה עֲנָוִים וְעוֹזֵר דַּלִּים וְעוֹנֶה לְעַמּוֹ בְּעֵת שַׁוְּעָם אֵלָיו: תְּהִלּוֹת לְאֵל עֶלְיוֹן בָּרוּךְ הוּא וּמְבֹרָךְ. מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם: מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהֹוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא: שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְּחוּ גְאוּלִים לְשִׁמְךָ עַל־שְׂפַת הַיָּם יַחַד כֻּלָּם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ וְאָמְרוּ. יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:

צוּר יִשְׂרָאֵל קוּמָה בְּעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל וּפְדֵה כִנְאֻמֶךָ יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל. (גֹּאֲלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל.)

In mehreren deutschen Gemeinden wird יום ליבשה nicht gebetet, sondern ברוך אתה יי גאל ישראל dann שמונה עשרה.

עזרת Der Beistand unserer Väter warst Du von jeher, Schild und Retter ihren nachfolgenden Söhnen in jedem Geschlecht. In Weltenhöhen ist Dein Thron, und Deine Gerichte und Deine Huld reichen bis zu der Erde Enden. Heil dem Manne, der auf Deine Gebote hört, Deine Lehre und Dein Wort sich zu Herzen nimmt! Es ist wahr, Du allein bist Herr Deines Volkes, ein mächtiger König, ihre Sache zu führen. Es ist wahr, Du bist der Erste, und Du bist der Letzte, und außer Dir haben wir keinen König, Erlöser und Erretter! Aus Ägypten hast Du uns erlöst, Ewiger, unser Gott, und aus dem Sklavenhause uns befreit; alle ihre Erstgeborenen hast Du erschlagen und Deine Erstgeborenen erlöst; das Schilfmeer hast Du gespalten, die Frevler versenkt, und die Lieblinge hast Du hindurchgeführt; und die Wasser deckten ihre Feinde, nicht einer von ihnen blieb übrig. Dafür lobsangen die Geliebten, erhoben den Allmächtigen und die Lieblinge weiheten Lieder, Gesänge und Psalmen, Lobsprüche und Danksagungen dem allmächtigen, lebendigen und unvergänglichen Weltenherrn, der und hoch erhaben, groß und ehrfurchtbar ist, der die Stolzen beuget und die Gebeugten aufrichtet, der die Gefesselten löset und die Bedrückten befreit, den Armen beisteht und sein Volk erhört, wenn es zu ihm ruft. Lob sei ihm, dem Allmächtigen, Allerhöchsten! gelobt sei er und hochgepriesen! Mosche und die Kinder Israels stimmten Dir ein Lied an mit großer Freude, und sie alle sprachen:

מי „Wer ist unter den Mächten, o Ewiger, wie Du? wer ist wie Du? verherrlicht in Heiligkeit, ehrfurchtbar im Ruhme, Wundertäter!" Ein neues Lied sangen die Erlösten Deinem Namen am Ufer des Meeres; einmütig dankten sie alle, und huldigend sprachen sie: „Der Ewige wird regieren immer und ewig!"

צור O Fels Israels, erhebe Dich zur Hilfe Israels und befreie nach Deiner Verheißung Jehuda und Israel! Unser Erlöser, Ewiger Zebaoth ist sein Name, Heiliger Israels!

In mehreren deutschen Gemeinden wird יום ליבשה nicht gebetet, sondern ברוך אתה יי גאל ישראל und שמונה עשרה.

### גאולה ליום שביעי.

חתום בו יהודה הלוי.

יוֹם לְיַבָּשָׁה· נֶהֶפְכוּ
מְצוּלִים· שִׁירָה חֲדָשָׁה
שִׁבְּחוּ גְאוּלִים: הִטְבַּעְתָּ
בְּתַרְמִית· רַגְלֵי בַת עֲנָמִית·
וּפַעֲמֵי שׁוּלַמִּית· יָפוּ
בַּנְּעָלִים· שירה חדשה שבחו
גאולים: וְכָל רוֹאַי יְשֻׁרוּן·
בְּבֵית הוֹדִי יְשׁוֹרֵרוּן· אֵין
כָּאֵל יְשֻׁרוּן· וְאוֹיְבֵינוּ פְלִילִים·
שירה חדשה שבחו גאולים: דְּגָלַי
כֵּן תָּרִים· עַל הַנִּשְׁאָרִים·
וּתְלַקֵּט נְפוּזָרִים· כִּמְלַקֵּט
שִׁבֳּלִים· שירה חדשה שבחו
גאולים: הַבָּאִים עִמְּךָ· בִּבְרִית
חוֹתָמְךָ· וּמִבֶּטֶן לְשִׁמְךָ·
הֵמָּה נִמּוֹלִים· שירה חדשה
שבחו גאולים: הַרְאֵה אוֹתוֹתָם·
לְכָל רוֹאֵי אוֹתָם· וְעַל
כַּנְפֵי כְסוּתָם· יַעֲשׂוּ גְדִילִים·
שירה חדשה שבחו גאולים: לְמִי
זֹאת נִרְשֶׁמֶת· הַכֶּר נָא
דְּבַר אֱמֶת· לְמִי הַחוֹתֶמֶת·
וּלְמִי הַפְּתִילִים· שירה חדשה

### גאולה לשבת חול המועד.

חתום בו שמעון.

בְּרַח דּוֹדִי אֶל שַׁאֲנָן נָוֶה·
וְאִם הֶלְאִינוּ דֶּרֶךְ הַעֲוֵה·
הִנֵּה לָקִינוּ בְּכָל מַדְוֶה·
וְאַתָּה יְיָ מָעוֹז וּמִקְוֶה·
עָלֶיךָ כָּל הַיּוֹם נְקַוֶּה·
לְגָאֳלֵנוּ וּלְשִׁיתֵנוּ כְּגַן רָוֶה:
בְּרַח דּוֹדִי אֶל מְקוֹם
מִקְדָּשֵׁנוּ· וְאִם עֲוֹנוֹת עָבְרוּ
רֹאשֵׁנוּ· הִנֵּה בָאָה בַבַּרְזֶל
נַפְשֵׁנוּ· וְאַתָּה יְיָ גֹּאֲלֵנוּ
קְדוֹשֵׁנוּ· עָלֶיךָ נִשְׁפּוֹךְ שִׂיחַ
רַחֲשֵׁנוּ· לְגָאֳלֵנוּ מִמְּעוֹן
קָדְשְׁךָ לְהַחְפִּישֵׁנוּ:
בְּרַח דּוֹדִי אֶל עִיר צִדְקֵנוּ·
וְאִם לֹא שָׁמַעְנוּ לְקוֹל
מַצְדִּיקֵנוּ· הִנֵּה אֲכָלוּנוּ בְּכָל
פֶּה מַדִּיקֵנוּ· וְאַתָּה יְיָ שׁוֹפְטֵנוּ
מְחֹקְקֵנוּ· עָלֶיךָ נַשְׁלִיךְ יְהַב
חֶלְקֵנוּ· לְגָאֲלֵנוּ בְּהַשְׁקֵט
וּבְבִטְחָה לְהַחֲזִיקֵנוּ:
בְּרַח דּוֹדִי אֶל וַעַד הַזְּבוּל·
וְאִם עָלְךָ שָׁבַרְנוּ בְּלִי סָבוּל·
הִנֵּה לָקִינוּ בְּכָל מִינֵי חִבּוּל·

An Wochentagen.

יום Des Tages, da die Fluten sich zum Trocknen verwandelten, da sangen ein neues Lied die Erlösten. Ja in die trügerische Tiefe senktest Du die Tochter Anamith (Ägypten), indeß die Tritte der Sulamith (Israel) frei einher schritten, und sie sangen ein neues Lied die Erlösten. Und wer Jeschurun sieht, singt mit mir in meinem Tempel: „Keiner gleicht Jeschuruns Gott!" und selbst unsere Feinde stimmen mit ein, wie damals als ein neues Lied sangen die Erlösten. So wirst Du auch meine Fahnen wieder erheben, wirst die Überreste, die Zerstreuten sammeln, wie man Ähren sammelt; ein neues Lied singen dann die Erlösten. Die mit Deinem Bundessiegel gezeichnet, von Mutterleibe aus in Deinem Namen beschnitten sind, ein neues Lied singen sie, die Erlösten. Laß ihre Zeichen sehen alle, die nach ihnen schauen, nach ihnen, die an den Flügeln ihrer Gewänder Schaufäden tragen, und ein neues Lied wollen sie singen, die Erlösten. Für Wen ist sie (die israelitische Nation) gezeichnet? Erkenne doch der Wahrheit Sache! Für Wen ist die Besiegelung? für Wen sind die Fäden? Laß doch ein neues Lied sie singen, die Erlösten.

Traue

Am Sabbat.

ברח Eile, o Geliebter, nach jener stillen Wohnung! — Und sind wir auf dem Irrwege ermüdet, so sind wir ja auch mit verschiedenen Leiden geplagt worden! Und Du, Ewiger, bist meine Veste und Hoffnung, auf Dich vertrauen wir stets, daß Du uns erlösen und gleich einem bewässerten Garten uns machen wirst.

Eile, o Geliebter, nach dem Orte unseres Heiligtums! — Und ragen die Sünden über unser Haupt, fürwahr, wir kamen ja auch in eiserne Banden! Und Du, Ewiger, der Du unser Erlöser und Heiliger bist, vor Dir schütten wir unsere Gebete aus, daß Du von Deiner heiligen Wohnung aus uns erlösen und befreien mögest!

Eile, o Geliebter, nach unserer gerechten Stadt! — Und haben wir auf die Stimme unserer Verteidiger (Propheten) nicht geachtet, so haben ja auch unsere Bedrücker allenthalben uns aufgerieben! Und Du, Ewiger, unser Richter und Gesetzgeber, Dir befehlen wir die uns zu Teil gewordene Gabe, daß Du in Ruhe und Sicherheit uns erlösen und stützen möchtest!

Eile, o Geliebter, nach jenem bestimmten Palaste! — Und haben wir ungeduldig Dein Joch zerbrochen, so sind wir ja auch von verschiedenen Leiden heimgesucht worden!

Und

ליום שביעי·

שבחו גאולים: וְשׁוּב שֵׁנִית לְקַדְּשָׁהּ· וְאַל תּוֹסִיף לְגָרְשָׁהּ· וְהַעֲלֵה אוֹר שִׁמְשָׁהּ· וְנָסוּ הַצְּלָלִים· שירה חדשה שבחו גאולים: יְדִידִים רוֹמְמוּךָ· בְּשִׁירָה קִדְּמוּךָ· מִי כָמֹכָה· יְיָ בָּאֵלִם· שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְּחוּ גְאוּלִים:

לשבת חה"מ·

וְאַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ אָבוּל· עָלֶיךָ נִסְבַּר לְהַתִּיר כָּבוּל· לְגָאֳלֵנוּ וּלְהִתְגַּדֵּל מֵעַל לִגְבוּל: בְּרַח דּוֹדִי אֵל נִשָּׂא מִגְּבָעוֹת· וְאִם זָדְנוּ כִּפְרוֹעַ פְּרָעוֹת· הִנֵּה הִשִּׂיגוּנוּ צָרוֹת רַבּוֹת וְרָעוֹת· וְאַתָּה יְיָ אֵל לְמוֹשָׁעוֹת· עָלֶיךָ נִשְׁפּוֹךְ שִׂיחַ שַׁוְעוֹת· לְגָאֳלֵנוּ וּלְעַטְּרֵנוּ כֶּבַע יְשׁוּעוֹת:

בִּגְלַל אָבוֹת תּוֹשִׁיעַ בָּנִים· וְתָבִיא גְאֻלָּה לִבְנֵי בְנֵיהֶם: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל:

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה· מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ· מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר· מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה· וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

An Wochentagen.

Traue abermals sie Dir an und verstoß sie nimmer wieder! Laß aufgehen ihrer Sonne Licht und düstere Schatten fliehen, daß sie singen ein neues Lied die Erlösten. Einst priesen die Geliebten Dich und kamen singend Dir entgegen: „Wer gleicht Dir unter den Mächten, Ewiger!?“ Ja, ein neues Lied sangen Dir die Erlösten! —

Am Sabbat.

Und Du, Ewiger, der Du Trauernde erfreust, auf Dich vertrauen wir, daß Du die Fessel lösen, uns befreien, damit Du über Israels Grenze hochgepriesen werdest.*)

Eile, o Geliebter, zu dem über alle Hügel Erhabenen! — Und haben wir durch Ausartung gefrevelt, so trafen ja uns viele Unglücksfälle und Leiden! Und Du, Ewiger, Gott des Beistandes, zu Dir wollen wir inbrünstig beten, Daß Du uns erlösest und mit dem Siegeshelm uns schmückest!

בגלל אבות Um der Väter willen hilf den Kindern bringe Erlösung ihren spätesten Enkeln! Gelobt seist Du, Ewiger, der Israel erlöst!

Herr, öffne meine Lippen, und mein Mund verkünde Deinen Ruhm!

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott und Gott unserer Väter, Gott Abrahams, Gott Isaaks und Gott Jakobs; großer, mächtiger und ehrfurchtbarer Gott! Herr in den Höhen! der Wohltaten erzeiget in Güte, als Beherrscher des Weltalls, der gedenket der Frömmigkeit der Urväter, und ihren spätesten Enkeln einen Erlöser bringet, um seines Namens willen, in Liebe. — König, Helfer, Retter, und Schild! Gelobt seist Du, Ewiger, Schild Abrahams!

אתה Mächtig bist Du in Ewigkeit, o Herr! Du belebst die Toten wieder, mächtiger Retter! Deine Gnade ernährt die Lebenden, Deine unendliche Barmherzigkeit läßt die Toten wieder aufleben. Du bist der Wankenden Stütze, der Kranken Heil und Befreier der Gefesselten. Du hältst treulich Deine Zusage jenen, die im Staube schlummern. Wer ist wie Du, allmächtiger Gott! Wer ist Dir ähnlich? König, der da tötet und wieder belebet und Heil aufkeimen läßt. Deiner Verheißung getreu, belebst Du einst die Toten wieder! Gelobt seist Du, Ewiger, der die Toten belebt!

*) Entlehnt aus Malachi 1, 5.

Am Sabbat Chol ha-Moed wird das untenstehende gebetet.

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים. אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ. וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת. וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ. וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ. וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ:

וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שבתות למנוחה וּמוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן. אֶת־יוֹם השבת הזה ואת יום חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה. זְמַן חֵרוּתֵנוּ באהבה מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדּוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ.

---

לשבת חול המועד.

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל־יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

קדושה לש"ץ בחזרת התפלה.

ח' נְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בָּעוֹלָם כְּשֵׁם שֶׁמַּקְדִּישִׁים אוֹתוֹ בִּשְׁמֵי מָרוֹם כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר: קו"ח קָדוֹשׁ וְקָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: ח' אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים קוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ: קו"ח בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ: ח' מִמְּקוֹמְךָ מַלְכֵּנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלוֹךְ עָלֵינוּ כִּי מְחַכִּים אֲנַחְנוּ לָךְ מָתַי תִּמְלֹךְ בְּצִיּוֹן בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד תִּשְׁכּוֹן: תִּתְגַּדַּל וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח נְצָחִים: וְעֵינֵינוּ תִרְאֶינָה מַלְכוּתֶךָ כַּדָּבָר הָאָמוּר בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ עַל־יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ: קו"ח יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

ח' לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

אתה Du bist heilig, heilig ist Dein Name, und Heilige lobpreisen Dich jeden Tag. Selah! Gelobt seist Du, Ewiger, heiliger Gott!

אתה בחרתנו Du hast uns aus allen Völkern erkoren; Du liebtest uns und fandest Wohlgefallen an uns; Du hast uns erhoben über alle Nationen, und uns geheiligt durch Deine Gebote. Du hast uns genähert, o König, Deinem Dienste und uns nach Deinem großen und heiligen Namen genannt.

ותתן לנו Und so gabst Du uns in Liebe, Ewiger, unser Gott, (Sabbattage zur Ruhe und) Feiertage zur Freude, Feste und Wonnezeiten zur Fröhlichkeit, (diesen Sabbat und) dieses Mazzothfest, den Zeitpunkt unserer Befreiung, (in Liebe) zur Heiligkeitsverkündigung, zum Andenken an den Auszug aus Ägypten.

אלהינו Unser Gott und Gott unserer Väter, es möge aufsteigen, vor Dich kommen und zu Dir gelangen, gefällig und angenehm aufgenommen werden das Andenken an uns und die Erinnerung an uns — das Andenken unserer Väter, das Andenken

---

Am Sabbat.

אתה Du bist heilig, heilig ist Dein Name, und Heilige lobpreisen Dich jeglichen Tag. Selah! Gelobt seist Du, Ewiger, heiliger Gott!

Die Keduscha, bei der Wiederholung der שמנה עשרה v. Vorb. u. Gem. abwechselnd zu sprechen.

נקדש Vorb. Wir heiligen Deinen Namen auf Erden, wie man in hohen Himmeln ihn heiligt; wie geschrieben steht durch Deinen Propheten: Und einer rief dem andern zu und sprach: G. u. V. „Heilig, heilig, heilig ist der Ewige Zebaoth, voll ist die ganze Erde seiner Herrlichkeit!“

Vorb. Darauf mit starkem, mächtigem, und gewaltigem Donnerton lassen sie die Stimme erschallen, den Seraphim gegenüber sich erhebend, und rufen ihnen entgegen: „Gelobt!“

Gem. u. Vorb. „Gelobt sei die Herrlichkeit Gottes von ihrer Stätte aus!“

Vorb. Von Deiner Stätte aus erscheine in Deinem Glanze, o Herr, und walte über uns; denn wir harren auf Dich, wann Du regieren werdest in Zion. O, daß Du bald und in unseren Tagen daselbst thronteſt auf immer und ewig! Verherrlicht und geheiligt werde in der Mitte Deiner Stadt Jerusalem von Geschlecht zu Geschlecht und in alle Ewigkeit! Mögen unsere Augen schauen Dein Reich, wie es verheißen ist in Deinen Ruhmesliedern durch David, Deinen frommen Gesalbten!

Gem. u. Vorb. „Der Ewige regieret ewiglich, dein Gott, o Zion, von Geschlecht zu Geschlecht. Hallelujah!“

Vorb. Von Geschlecht zu Geschlecht verkünden wir Deine Größe, und in alle Ewigkeit feiern wir Deine Heiligkeit. Dein Lob, o Gott, weiche nicht aus unserem Munde immer und ewig; denn Gott, König, groß und heilig bist Du. Gelobt seist Du, Ewiger, heiliger Gott!

וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ· וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ· וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ· לִפְלֵיטָה וּלְטוֹבָה וּלְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה· זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים· וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ· כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ· כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

וְהַשִּׂיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת בִּרְכַּת מוֹעֲדֶיךָ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם לְשִׂמְחָה וּלְשָׂשׂוֹן כַּאֲשֶׁר רָצִיתָ וְאָמַרְתָּ לְבָרְכֵנוּ:

לשבת אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ

קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ

---

לשבת חול המועד·

יִשְׂמַח מֹשֶׁה בְּמַתְּנַת חֶלְקוֹ כִּי עֶבֶד נֶאֱמָן קָרָאתָ לּוֹ· כְּלִיל תִּפְאֶרֶת בְּרֹאשׁוֹ נָתַתָּ· בְּעָמְדוֹ לְפָנֶיךָ עַל הַר סִינַי· וּשְׁנֵי לֻחוֹת אֲבָנִים הוֹרִיד בְּיָדוֹ· וְכָתוּב בָּהֶם שְׁמִירַת שַׁבָּת· וְכֵן כָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ: וְשָׁמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת־הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם: בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִוא לְעֹלָם כִּי־שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ: וְלֹא נְתַתּוֹ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת· וְלֹא הִנְחַלְתּוֹ מַלְכֵּנוּ לְעוֹבְדֵי פְסִילִים· וְגַם בִּמְנוּחָתוֹ לֹא יִשְׁכְּנוּ עֲרֵלִים· כִּי לְיִשְׂרָאֵל עַמְּךָ נְתַתּוֹ בְּאַהֲבָה· לְזֶרַע יַעֲקֹב אֲשֶׁר בָּם בָּחָרְתָּ· עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ· וְהַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

an Messias, den Sohn Davids, Deines Dieners, das Andenken an Jerusalem, Deine heilige Stadt, und das Andenken an Dein ganzes Volk, das Haus Israel — zur Rettung und zum Heile, zur Huld, zur Gnade und zum Erbarmen, zum Leben und zum Frieden, an diesem Tage des Mazzoth-Festes. Gedenke unser, Ewiger, unser Gott, zum Guten, erinnere Dich unser zum Segen und hilf uns zur Glückseligkeit! Begünstige und begnadige uns durch Verheißung von Heil und Erbarmen, erbarme Dich unser und hilf uns! — Auf Dich allein sind unsere Augen gerichtet, denn Du, o Gott, bist ein gnädiger und erbarmungsvoller König!

והשיאנו Laß uns empfangen, Ewiger, unser Gott, den Segen Deiner Feste zum Leben und zum Frieden, zur Freude und zur Wonne, wie Du wohlwollend uns zu segnen verheißen hast! (Unser Gott und Gott unserer Väter, zeige Wohlgefallen an unserer Ruhe.) Heilige uns durch Deine Gebote und gib uns unseren Anteil an Deiner Lehre, erquicke uns mit Deiner Güte und

---

Am Sabbat.

ישמח Welche Freude empfand Mosche bei dem Geschenke, das ihm zu teil geworden! Du hattest ihn Deinen treuen Diener genannt! Eine Prachtkrone zu seines Hauptes Schmuck schenktest Du ihm, als er vor Dir auf dem Berge Sinai stand, und mit eigenen Händen brachte er zwei steinerne Tafeln herab, worauf die Beobachtung des Sabbats eingezeichnet war. So heißt es auch in Deiner Lehre: „Die Kinder Israels sollen den Sabbat beobachten, daß sie den Sabbat „bei allen ihren Nachkommen halten als einen ewigen Bund. „Zwischen mir und den Kindern Israels sei er ein Zeichen „für ewig; denn in sechs Tagen hat der Ewige den Himmel „und die Erde geschaffen, und am siebten Tage hat er geruht und gefeiert.“ Keiner Nation jener Länder gabst Du, Ewiger, unser Gott, den Sabbat, ließest ihn, o König, den Götzendienern nicht zum Erbteil werden, gabst den Heiden an seiner Ruhe keinen Anteil. Du gabst ihn ausschließlich Deinem Volke Israel aus Liebe, den Nachkommen Jakobs, Deinen Erkornen! Das Volk, das den Siebten heiligt, genießt den Wonnegenuß Deiner Güte! Der Siebte gefiel Dir wohl, Du hast ihn geheiligt und nanntest ihn den anmutigsten der Tage, zum Andenken an das Schöpfungswerk.

יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן שַׁבַּת וּ מוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ · וְיִשְׂמְחוּ בְךָ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וְ יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם · וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ ·

---

לשבת חול המועד ·

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ · רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ וְיָנוּחוּ בָהּ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם · וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ ·

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ · יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ · וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן־דָּוִד עַבְדֶּךָ · וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ · וְזִכְרוֹן כָּל־עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ · לִפְלֵיטָה וּלְטוֹבָה וּלְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה · זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה · וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה · וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים · וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ · כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ · כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

erfreue uns durch Deine Hilfe; läutere unser Herz, Dir in Wahrheit zu dienen, und laß uns, Ewiger, unser Gott, (in Liebe und Wohlgefallen,) in Freude und Wonne (Deinen heiligen Sabbat und) Deine heiligen Feste genießen, damit in Dir sich freue Israel, das Deinen Namen heiligt. Gelobt seist Du, Ewiger, der heiligt (den Sabbat,) Israel und die Festes-Zeiten.

רצה Zeige Wohlgefallen, Ewiger, unser Gott, an Deinem Volke Israel und an seinem Gebete; stelle den Gottesdienst in den Hallen Deines Hauses wieder her; nimm Israels Opfer und seine Gebete mit Liebe und Wohlgefallen an, damit Dir stets gefällig sein möge der Dienst Deines Volkes Israel.

---

Am Sabbat.

אלהינו Unser Gott und Gott unserer Väter, zeige Wohlgefallen an unserer Ruhe, heilige uns durch Deine Gebote und gib uns unseren Anteil an Deiner Lehre, erquicke uns mit Deiner Güte und erfreue uns durch Deine Hilfe; läutere unser Herz, Dir in Wahrheit zu dienen, und laß uns, Ewiger, unser Gott, Deinen heiligen Sabbat in Liebe und Wohlgefallen genießen, damit an ihm ruhe Israel, das Deinen Namen heiligt! Gelobt seist Du, Ewiger, der den Sabbat heiligt!

רצה Zeige Wohlgefallen, Ewiger, unser Gott, an Deinem Volke Israel und an seinem Gebete; stelle den Gottesdienst in den Hallen Deines Hauses wieder her; nimm Israels Opfer und seine Gebete mit Liebe und Wohlgefallen an, damit Dir stets gefällig sein möge der Dienst Deines Volkes Israel.

אלהינו Unser Gott und Gott unserer Väter, es möge aufsteigen, vor Dich kommen und zu Dir gelangen; gefällig und angenehm aufgenommen werden das Andenken an uns und die Erinnerung an uns — das Andenken unserer Väter, das Andenken an Messias, den Sohn Davids, Deines Dieners, das Andenken an Jerusalem, Deine heilige Stadt, und das Andenken an Dein ganzes Volk, das Haus Israel — zur Rettung und zum Heile, zur Huld, zur Gnade und zum Erbarmen, zum Leben und zum Frieden an diesem Tage des Mazzoth-Festes. Gedenke unser, Ewiger, unser Gott, zum Guten, erinnere Dich unser zum Segen und hilf uns zur Glückseligkeit! Begünstige und begnadige uns durch Verheißung von Heil und Erbarmen, erbarme Dich unser und hilf uns! — Auf Dich allein sind unsere Augen gerichtet, denn Du, o Gott, bist ein gnädiger und erbarmungsvoller König!

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד. צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר. נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל־יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל־עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם. הַטּוֹב כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא־תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

מוֹדִים דְּרַבָּנָן.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּנוּ וּתְקַיְּמֵנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וּלְעָבְדְּךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ. בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת:

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

In manchen Gemeinden findet hier das „Duchenen" der Kohanim statt. (s. am Ende des Machsor.)

לש״ץ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה הַמְּשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר: יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם. וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

ותחזינה Mögen unsere Augen es sehen, wenn Du mit Erbarmen nach Zion zurückkehrst! Gelobt seist Du, Ewiger, der seine Majestät einst wieder in Zion thronen läßt!

מודים Wir bekennen Dir, daß Du, der Ewige, unser und unsrer Väter Gott bist in Ewigkeit. Du bist der Hort unseres Lebens, der Schild unseres Heils für und für. Wir danken Dir und lobpreisen Dich für unser Leben, das in Deine Hand gelegt, für unsere Seelen, die Dir anvertrauet sind, für die Wunder, die Du uns tagtäglich, für die unaussprechlichen Wohltaten, die Du uns zu jeder Zeit — des Abends, Morgens und Mittags — erweisest. Allgütiger, Deine Barmherzigkeit hat keine Grenzen; Allbarmherziger, Deine Gnade geht nie zu Ende — auf Dich hoffen wir immerdar!

Die Gemeinde betet leise:

מודים Wir bekennen Dir, daß Du der Ewige, unser und unserer Väter Gott bist, unser Schöpfer, Schöpfer von Anbeginn. Benedeiung und Dank Deinem großen und heiligen Namen, der Du uns am Leben und aufrecht erhalten! So laß uns ferner leben und erhalte uns, sammle unsere Vertriebenen zu den Vorhöfen Deines Heiligtums, Deine Gesetze zu befolgen, nach Deinem Willen zu handeln und Dir mit ganzem Herzen zu dienen, da wir Dir dankbar sind. Gelobt sei Gott, dem allein der Dank gebühret. —

ועל Für all dies sei Dein Name, unser König, gelobt und hochgepriesen, unaufhörlich und immerdar!

וכל Und alles, was lebt, soll Dir danken und in Wahrheit preisen Deinen Namen; Allmächtiger, unser Heil und unsere Hilfe. Selah! Gelobt seist Du, Ewiger, Allgütiger ist Dein Name, und Dir allein gebühret Dank.

Der Vorbeter bei der lauten Wiederholung.

אלהינו Unser Gott und Gott unserer Väter, segne uns mit dem dreifachen Segen, welcher in der durch Deinen Diener Mosche geschriebenen Lehre enthalten ist, und welcher gesprochen wurde durch Aharon und seine Söhne, die Priester, Dein heiliges Volk — wie es heißt: „Es segne dich der Ewige, und behüte dich! Es lasse leuchten der Ewige sein Antlitz dir und sei dir gnädig! Es erhebe der Ewige, sein Antlitz dir und gebe dir Frieden!“

שים Verleihe Frieden, Glück, Segen, Gunst, Gnade und Erbarmen uns und Deinem ganzen Volke Israel! Segne uns, o Vater, alle wie einen, im Lichte Deines Antlitzes; denn im Lichte Deines Antlitzes gabst Du uns, Ewiger, unser Gott, die Lehre des Lebens, die Liebe zum Guten und dadurch Heil, Segen, Erbarmen, Leben und Frieden. Möge es Dir gefallen, Dein Volk Israel zu jeder Zeit und Stunde mit Deinem Frieden zu segnen. Gelobt seist Du, Ewiger, der sein Volk Israel segnet mit Frieden!

אֱלֹהַי. נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי, נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה: פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי. וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה, מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ. לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי־פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי: עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהִי־רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת:

וְעָרְבָה לַייָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת:

בשבת חה״מ אין אומרים קרובות, והש״ץ חוזר התפלה ואומר קדושת נקדש, וגומר כל סדר שבת, ואח״כ אומרים הלל ושיר השירים.

---

## חזרת התפלה לשליח צבור·

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה· מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן· מִסּוֹד חֲכָמִים וּנְבוֹנִים· וּמִלֶּמֶד דַּעַת מְבִינִים· אֶפְתְּחָה פִּי בְּשִׁיר וּרְנָנִים· לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל פְּנֵי שׁוֹכֵן מְעוֹנִים:

Fällt der achte Tag Peßach auf Sabbat, so wird am siebten Tage Peßach anstatt אותותיך ,אימת נוראותיך gebetet, welches in den Gebeten für den achten Tag Peßach (S. 271) zu finden ist.

In einigen Gemeinden wird stets אימת נוראותיך am siebten, und אותותיך am achten Tage gebetet.

ע״פ א״ב, ובסוף חתום שמעון בר יצחק.

אוֹתוֹתֶיךָ רָאִינוּ אָז בְּעַיִן· בַּעֲטוֹתְךָ כַּמְּעִיל תִּלְבֹּשֶׁת זַיִן· גּוֹיִם נֶגְדְּךָ הָיוּ כְּאַיִן· דָּחוּ וְנָפְלוּ כְּשִׁכּוֹרֵי יָיִן: הַגָּאוֹנָה הוֹצֵאתָ מֵאֱסוֹר כֶּבֶל· וְשִׁבְמָהּ הוּסַר מֵעִנּוּי סֵבֶל· זֵד תַּבִּין מְנָאֵץ

אלהי Mein Gott! bewahre meine Zunge vor Bösem, und meine Lippen vor Trugreden! Laß meine Seele gegen meine Lästerer gelassen und gegen jeden geduldig sein, wie Staub der Erde. Erschließe mein Herz durch Deine Lehre, damit meine Seele Deinen Geboten eifrig folge. Zerstöre die Pläne aller derer, die Böses wider mich sinnen und vereitle ihre Gedanken. Tue es um Deines Namens willen, tue es um Deiner Rechten, tue es um Deiner Heiligkeit, tue es um Deiner Lehre willen. Auf daß gerettet werden Deine Lieblinge, laß mir Deine Rechte beistehen und erhöre mich! Mögen wohlgefallen die Worte meines Mundes und die Gedanken meines Herzens, Dir, o Ewiger, mein Hort und mein Erlöser! — Er, der Frieden stiftet in seinen Höhen, er stifte auch Frieden bei uns und bei ganz Israel; darauf sprechet: Amen!

Möge es Dein Wille sein, o Ewiger, unser Gott und Gott unsrer Väter, den heiligen Tempel bald, in unsren Tagen, wieder zu erbauen, daß jeder seinen Anteil an Deinem Gesetze nehme.

Am Sabbat Chol ha-Moed: Wiederholung der Tefillah durch den Vorbeter (von Seite 99 an); dann Hallel (Seite 148).

---

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott und Gott unserer Väter, Gott Abrahams, Gott Isaaks und Gott Jakobs; großer, mächtiger und ehrfurchtbarer Gott! Herr in den Höhen! der Wohltaten erzeiget in Güte, als Beherrscher des Weltalls, der gedenket der Frömmigkeit der Urväter, und ihren spätesten Enkeln einen Erlöser bringet, um seines Namens willen, in Liebe! — König, Helfer, Retter und Schild!

מסוד Nach dem Rate der Weisen und Verständigen nach dem Unterrichte und der Meinung der Gelehrten, öffne ich den Mund, mit Liedern und Gesängen dankend zu loben ihn, der in des Himmels Räumen thronet.

Fällt der achte Tag Peßach auf Sabbat, so wird am siebten Tage Peßach anstatt אותותיך, אימת נוראותיך gebetet, welches in den Gebeten für den achten Tag Peßach (S. 271) zu finden ist.

In einigen Gemeinden wird stets אימת am siebten und אותותיך am achten Tage gebetet.

אותותיך Damals sahen wir augenscheinlich Deine Wundertaten, als Du Kriegsrüstung wie einen Mantel angelegt; die Heiden waren Dir ein Nichts, sie wankten, stürzten, wie vom Wein betrunken. Deine Holde (Israel) befreitest Du vom Band der Fesseln; entlastetest ihre qualbelasteten Schultern, rettetest sie, als der undankbare, niederträchtige

וּמְנַבֵּל· חָפוּז אַחֲרֶיהָ לְהַשְׁחִית וּלְחַבֵּל: טָסוּ אֲגַפָּיו כְּנֶשֶׁר לְמַהֵר· יָעֲצוּ אַבִּירָיו בְּחַיִל לְדַהֵר· כְּסִיל בְּאִוֶּלֶת שָׁנָה לְהִתְיַהֵר· לֹא יָדַע לְהָבִין וּלְהִזָּהֵר: מַחֲנֵהוּ קִבֵּץ וְכָל יוֹעֲצָיו· נִכְבָּדָיו שָׂרָיו וְגַם מְלִיצָיו· סָעוּ כְּאַחַת בְּהַשְׁאָרַת מְפַלְצָיו· עֲרוּכֵי מִלְחָמָה נוֹסְפוּ נִקְבָּצָיו: פָּחֲזוּ כַּמַּיִם כְּלִי לְהוֹתִיר· צְבָאוֹת קֹדֶשׁ לִרְדּוֹף וּלְהַכְתִּיר· קָדוֹשׁ סִבַּבְתָּם דֶּרֶךְ לְהַאֲתִיר· רְחַפְתָּם בְּצִלְּךָ וּבְמָגִנְּךָ לְהַסְתִּיר: שִׁלַּחְתָּ בְּצָרִים חֲרִי וָזַעַם· שָׁמַרְתָּ בְּאֶבְרָתְךָ יְפֵיפֵי פַעַם: תּ׳ תְּקֶף פְּלָאוֹרַת הִפְלֵארַת בְּנֹעַם· תַּנִין בְּעֵת שִׁלַּח אֶת הָעָם:

ק׳ אָזְנֵי שָׁמְעוּ מוֹפְתֵי עִנְיָנֶיךָ· וְנֶצַח בִּרְכָתֶיךָ יַזְכִּירוּ צְפוּנֶיךָ· ח׳ חָפַצְתָּ לִפְסוֹחַ וּלְהָגֵן הֲמוֹנֶךָ· קָדוֹשׁ הֵן חָפוּץ לְגוֹנְנֵי בְּמָגִנֶּךָ· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ· מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר· מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה· וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים

ע״ס תשר״ק.

תִּרְגַּלְתָּ עֲמוּסִים מִמִּצְרַיִם בְּצֵאתָם· שָׁרִים כְּחוֹלְלִים וּמְבָרְכִים בְּמַקְהֵלוֹתָם· רוֹדְפֵיהֶם

Tyrann (Pharao) wie ein Ungeheuer ihr nacheilte, sie zu verderben, zu zerfleischen. Er ließ seine Heeresflügel mit Adlersflug herbeirücken, führte seine Helden an in geschlossenen Reihen; der Tor wiederholte seine Torheit mit Übermut, war unvernünftig und bedachte nicht, was bisher geschehen. Er sammelte sein Heer und seinen ganzen Rat, seine Vornehmen, seine Fürsten und Redner; verführt von ihren Götzen, zogen sie vereint und vermehrten den Haufen der ausgerüsteten Kriegsmänner, stürzten wie Fluten heran, wähnend, des Heiligen Heer (Israel) einzuholen, einzuschließen und gänzlich aufzureiben. Aber Du, Heiliger, ließest es einen Umweg ziehen, nahmst es in Deinen Schutz und bargst es unter Deinem Schirm. Dem Feinde schicktest Du Deinen entflammten Zorn nach; die schön Schreitenden (Israel) bewahrtest Du unter Deiner Flügel Schutz, tatest Wunder ihnen. Mächtige Wundertaten hast Du ausgeübt, als das Ungeheuer (Pharao) Dein Volk ziehen ließ.

אזני Wir haben Deine Wunderdinge vernommen! die Du geboren hast (Israel), werden daran denken und Dich ewig loben; Du fandest Lust daran, Deine Gemeinde zu schonen und zu schützen; o, möchte es Dir, Heiliger, eben so gefällig sein, auch uns zu schützen! Gelobt seist Du, Ewiger, Schild Abrahams.

אתה Mächtig bist Du in Ewigkeit, o Herr! Du belebst die Toten wieder, mächtiger Retter! Deine Gnade ernährt die Lebenden, Deine unendliche Barmherzigkeit läßt die Toten wieder aufleben. Du bist der Wankenden Stütze, der Kranken Heil und Befreier der Gefesselten. Du hältst treulich Deine Zusage jenen, die in der Erde schlummern. Wer ist wie Du, allmächtiger Gott! Wer ist Dir ähnlich? König, der da tötet und wieder belebet und Heil aufkeimen läßt. Deiner Verheißung getreu, belebst Du einst die Toten wieder!

תרגלם Deine Hochgeschätzten (Israel) hast Du selbst geleitet auf ihrem Zuge aus Ägypten, und lobsingende Chöre ertönten wie Flötenspiel. Ihre Verfolger verdammtest Du zu des

בִּמְצוּלוֹת יָם הֶאֱבַדְתָּם · קְנוּיֶיךָ קָחְתָּ עַל
זְרוֹעוֹתָם: צְעָנִים אֲשֶׁר נֶאֶסְפוּ לַמִּלְחָמָה ·
פִּגְרֵיהֶם הָמַמְתָּ וְנִגְרְפוּ הַיָּמָּה · עֶשֶׂר מַכּוֹת
הֻכּוּ בְּמִצְרָיְמָה · סָפוּ בְּאַחַת עֶשֶׂר בְּיָד הָרָמָה:
נָבְקָה רוּחָם וְנִבְלְעָה עֲצָתָם · מֶסֶךְ עִוְעִים
נִמְסְכוּ לְהִתְעוֹתָם · לִבָּם נָמַס וְנָמַקּוּ גְוִיָּתָם ·
כָּלוּ כַּבֶּהָלוֹת הֲמוֹן שְׁאֵרִיתָם: יָזְמוּ לִרְדּוֹף
וּלְהָסִיר כֶּתֶר · טֹרַח עֲבֹדָה וְגִצּוּל חֶתֶר ·
חָזְקָה לְהוֹסִיף שְׁבוּעַת כֶּתֶר · וְזַהֲבֵי תוֹרִים
וּנְקֻדַּת יֶתֶר: וְטֶרֶם הַגָּעַת עִתּוֹתֵי דוֹדִים ·
הָפְכוּ בְּקֶרֶב אֶפְרָתִים יְדִידִים · דִּגְלָם כְּחָפַז
גְּאֻלָּתָם לְהַקְדִּים · גְּדָעוּם אַנְשֵׁי גַת הַנּוֹלָדִים:
בַּעֲבוּר זֹאת הֻסַּבּוּ מִדֶּרֶךְ · כְּמַפַּלְתָּם מֵרְאוֹת
לְיָרְאָם בְּמֹרֶךְ · ק׳ אִמַּצְתָּ וְחִזַּקְתָּ כּוֹשְׁלֵי בֶרֶךְ ·
אֲשׁוּרֵינוּ כּוֹנַנְתָּ כַּהֲסִבַּת דֶּרֶךְ:

ק׳ אַשּׁוּרֵי שָׁמַרְתָּ עֵקֶב צִדְקוֹתֶיךָ · וְנֹגַהּ כָּאוֹר פֵּאַרְתָּנוּ
בְּאַהֲבָתֶךָ · ק׳ בַּעֲבוּר אוֹהֲבֶיךָ שׁוֹמְרֵי בְרִיתֶךָ · תִּשְׁמְרֵנוּ
וּתְחַיֵּינוּ בְּטַל תְּחִיָּתֶךָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

כרמזי החרוזים שמעון בר יצחק.

ק׳ שִׁבְטֵי יָהּ הוֹצֵאתָ לִפְדְיוֹם · שְׁלֵמִים כַּצָּהֳרָיִם
בְּעֶצֶם הַיּוֹם · שַׁדַּי כְּמוֹ כֵן הֵחִישׁ בִּצְבִיּוֹן · שְׁנַת
שִׁלּוּמִים לְרִיב צִיּוֹן: מִגַּרְתָּ וְגֵאַרְתָּ שֵׁבֶט

Meeres Tiefen, Deine Erkornen aber trugst Du auf den Armen. Zoans Geschlechter, zum Kampfe versammelt, stürzten, und ihre Leichname wurden der Wellen Spiel; zehn empfindliche Streiche hatten sie in Ägypten schon getroffen, aber gänzlich aufgerieben hat der Elfte sie mit hocherhobener Hand. Nun sank ihr stolzer Mut, ihr Anschlag ward vereitelt; ein Schwindelgeist ergoß sich in sie, sie taumelten, ihr Herz schmolz, ihr Körper zerging, und schrecklich schwand dahin der Haufen ihres Überrestes. Deine Befreiten einzuholen, zu schänden und ihnen das durch mühsame Arbeit erworbene Gut zu rauben, das war des Feindes schändlicher Plan! Allein Deine Verheißung dort zwischen den zerstückten Teilen*) überwand und überhäufte sie hier mit goldenen Geschmeiden und Kleinodien in Fülle! Noch war der Zeitpunkt der Befreiung nicht da, als einst der holde Stamm Ephroth in Kriegesrüstung auszog. Dieser Stamm dachte seine Erlösung schleunig zu erzwingen, und fiel — die Eingebornen von Gath haben ihn aufgerieben. — Darum führtest Du Deine Befreiten durch Umwege, damit sie jene Gefallenen nicht schauen und verzagen möchten. Mut und Tapferkeit verliehest Du den gebeugten Knieen; Du ließest uns einen Umweg ziehen und bestimmtest uns sichern Pfad.

אשורי Ja, Deine Gerechtigkeit schuf uns sichern Pfad, Deine Liebe strahlte uns wie Mittagslicht! o möchtest Du uns ferner erhalten, um Deiner Lieben, um Deiner Frommen willen, und uns beleben mit Deinem allbelebenden Taue! Gelobt seist Du, Ewiger, der die Toten belebt!

שבטי Hast Du einst die wie die Mittagssonne reinen Stämme Jehovas in Freiheit gesetzt, so beschleunige auch nun, o Allmächtiger, wohlgefällig das Vergeltungsjahr des Kampfes zu Zion! Vernichtet und vertilgt hattest Du die

*) 1. B. Mos. 15.

הָרֶשַׁע· מַכְבִּיד אָזְנָיו וְעֵינָיו הָשַׁע· מַהֲלוּמוֹת
וְכַחְתָּ לְגֵו נִפְשַׁע· מָחַצְתָּ רֹאשׁ מִבֵּית רָשָׁע:
עוֹרִי עוֹרִי זְרוֹעַ יַד הַגְּדוֹלָה· עֲדִינָה תִּמְחַץ
וְשִׁיתָהּ כָּלָה· עֶרְיָה תֵעוֹר מֵאֱנוֹשׁ לְחַלְלָה·
עָרוֹת יְסוֹד עַד צַוָּאר סֶלָה: וּבְצֵאתְךָ לְיֶשַׁע
בְּעוֹז אָזוּר· וְצֹאן יָדְךָ בַּעֲדִי נָזוּר· וְעוֹיְנִים נִפְרְדוּ
כְּאֵפֶר פָּזוּר· וְכָשַׁל עוֹזֵר וְנָפַל עָזוּר: נָאוֹר
בִּרְאוֹתְךָ כְּדָם מִתְבּוֹסֵס· נָגַפְתָּ פּוֹרְכִים פְּרָיִם
לְקוֹסֵס· נֶפֶשׁ וּבָשָׂר כִּמְסוֹס נוֹסֵס· נָתַתָּה
לִירֵאֶיךָ נֵס לְהִתְנוֹסֵס: בִּיטָה וּמַהֵר שְׁנַת
גְּאוּלִים· בַּגֵּד בּוֹגְדִים וְחַלֵּף אֱלִילִים· כְּטוֹפְלֵי
שֶׁקֶר הַפֵּל חֲלָלִים· בְּיוֹם הֶרֶג רַב בִּנְפוֹל
מִגְדָּלִים: רַחֵם וַחֲמוֹל בֵּן יַקִּיר· רַוֵּה נֶפֶשׁ
שׁוֹקֵקָה לְהָקִיר· רְאֵה כִּי גָבְרָה יַד הַמַּדְקִיר·
רוּחַ עָרִיצִים כְּזֶרֶם קִיר: יוֹם יוֹם נְצַפֶּה גְאֻלָּתֵנוּ·
יָגַעְנוּ בְּקָרְאֵנוּ נִחַר גְּרוֹנֵנוּ· יָד אָזְלָה וַתַּשְׁכִּחֵנוּ·
יְיָ חָנֵּנוּ לְךָ קִוִּינוּ: צֹאנְךָ פְּקוֹד וְהָשֵׁב תְּפוּצָתוֹ·
צְפֵה כִּי שֻׁדְּדָה מַרְעִיתוֹ· צַמֵּת עוֹיֵן בָּתָּה
לַהֲשִׁיתוֹ· צִיצַת נוֹבֵל צְבִי תִפְאַרְתּוֹ: חָפְשׁוּ
עַם מְפֻרָּךְ בְּכֶסֶף· חֲשׁוּקֵי חֶמֶד זָהָב וָכֶסֶף·
חֵרוּת הַמְצִיאוּ וְהַשְׁמִיעֵנוּ בְּחֶסֶף· חִנָּם נִמְכַּרְתֶּם
תִּגָּאֵלוּ וְלֹא בְכָסֶף: קְהִלּוֹת יַעֲקֹב בְּשֵׁם יִקְרָאוּךָ·

barbarische Herrschaft (des Pharao); verstockt waren seine (des Pharao) Ohren, verklebt seine Augen; Du strafteſt den sündhaften Körper mit Schlägen und zerschlugst das Haupt der Barbaren. Auf, o allgewaltiger Arm! zerteile die Wollüstige (Babilon) und veröde sie, sei bestrebt das Andenken der Entblößten (Babilon) zu verwischen, und vernichte sie gänzlich.[1] Als Du mit Sieg ausgerüstet zur Rettung Deiner mit einem Diadem geschmückten Schafe einherzogst, da wurden die Feinde wie Asche zerstreut, es sank der Beschützer, und gestürzt war der Geschützte. Als Du, o Leuchte, den mit Blut Bezeichneten gesehen, straftest Du mit Vernichtung die Kinder der Bedrücker; wie einem Schwindsüchtigen schwanden Körper und Geist; Deinen Ehrfürchtigen aber gabst Du ein Zeichen zur Erhebung. O, befördere das Erlösungsjahr, behandle die Untreuen treulos und vertilge die Götzen, es werden deren Anbeter im Gemetzel niedergehauen, beim Einsturz der Türme. Erbarme Dich des teuern Sohnes, segne die schmachtende Seele zu ihrer Beruhigung; denn täglich erwarten wir unsere Erlösung; wir sind des Flehens (um die Erlösung) müde, unsere Kehle ist vertrocknet, unsere Macht geschwächt, begnadige uns, o Ewiger, wir vertrauen auf Dich! Bedenke Deiner Schafe und sammle ihre Zerstreuten, siehe, wie sehr ihre Weide beraubt ist; vertilge und verwüste den Feind, daß seine kostbaren Blüten welken. So wie einst die Nation Kostbarkeiten von Gold und Silber erhielt, als sie von der Tyrannei befreit wurde, so verleihe auch jetzt Freiheit und verkündige uns: Ihr seid umsonst verkauft, so sollt ihr auch unentgeltlich befreit werden.[2] Jakobs Gemeinden werden mit Deinem Namen Dich anrufen.

1) Vergl. Chabakuk 3, 13.
2) Nach Jes. 53, 3.

קִוִּינוּ לוֹ לָז לְלָז יַרְאוּךָ· י״ קְדֻשָּׁתְךָ יַעֲרִיצוּ
וּבְרוֹן יְנַשְּׂאוּךָ· קִרְיַת גּוֹיִם עָרִיצִים יִירָאוּךָ׃
יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ׃
וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל אֵל נָא׃
חו״ק כְּעַל גְּמוּלוֹת כְּעַל יְשַׁלֵּם· לְחֵיק זֵדִים לֹא
יָדְעוּ הַכָּלֵם· לְאִיִּים גְּמוּל יְשַׁלֵּם· קָדוֹשׁ׃

חתום בראשי החרוזים: אני שמעון בר יצחק בר אבון חזק ואמץ בתורה.

ק׳ אִמְרוּ לֵאלֹהִים אַדִּירִים· מְאוֹד מַעֲשָׂיו
נָאִים וַהֲדוּרִים· בְּתִתּוֹ אוֹת וּמוֹפֵת בְּצָרִים׃
נֶהֱרָגִים הוֹרְגִים אֶת הוֹרְגֵיהֶם· וְנִצְלָבִים
צוֹלְבִים אֶת צוֹלְבֵיהֶם· וְנִשְׁקָעִים שׁוֹקְעִים
אֶת שׁוֹקְעֵיהֶם׃ יְהִירִים אֲשֶׁר זָדוּ בְּזָדוֹן·
נִמְדְּדוּ בְּסַאסְּאָה כְּפָעֳלָם לְדוֹן· וְהוּרַד גְּאוֹנָם
שְׁאוֹל וַאֲבַדּוֹן׃ שְׁטוּפֵי זַעַם נִשְׁכְּחֵי רֶגֶל· הָהְפַּךְ
עֲלֵיהֶם בַּלָּהוֹת לְגַלְגַּל· כְּהוּחַל לִקְרֹא בְּשֵׁם
אֱלִיל וּלְרַגֵּל׃ מָרוֹם קָרָא לְמֵי הַיָּם· וַאֲרֻבּוֹת
הַשָּׁמַיִם פָּתַח בְּעָיָם· וַיִּמַח יְקוּמָם בְּשֶׁטֶף
דָּכְיָם׃ עֲלֵיהֶם סִדְרֵי בְרֵאשִׁית נִשְׁתַּנּוּ·
בְּשַׁחֲתָם אֶת דַּרְכָּם נִתְגַּנּוּ· בָּרוֹתְחִין קִלְקְלוּ
וּבָרוֹתְחִין נִדּוֹנוּ׃ וּבְנָסְעָם מִקֶּדֶם יוֹשְׁבֵי שִׁנְעָר·
בְּבִנְיַן הַמִּגְדָּל לִבָּם נִבְעַר· וַיָּזֹמּוּ לְהַגְבִּיהוֹ
לְאֵין מִשְׁעָר׃ נוֹעֲצוּ לֵב וְנוֹסְדוּ מְזִמּוֹת· אִם

Dich sehend sagen, dieser ist es, auf den wir vertrauen! Deine Heiligkeit werden sie preisen und im Liede Dich erheben; die Städte mächtiger Völker werden Dich fürchten.

ימלך Der Ewige regieret ewiglich, dein Gott, o Zion, von Geschlecht zu Geschlecht. Hallelujah!

ואתה So throne doch, Du Allheiliger, Allmächtiger, unter den Lobgesängen Israels!

כעל Vergelte nach Verdienst das Verfahren der unverschämten Frevler, der Du die entferntesten Völker nach Verdienst belohnst,*) Allheiliger!

אמרו Preist den Allmächtigen, seine Taten sind alle preiswürdig und ruhmvoll. Er übt Wundergerichte aus an seinen Feinden; Mörder werden ermordet, Henker gehängt, Ertränker ertränkt. Die Übermütigen alle, die je stolzirt, wurden ihrer Taten gemäß bestraft; ihr Stolz fuhr zur Gruft hinab ins Verderben. Durch brausende Fluten wurden das Andenken jenes Sündergeschlechts (דור המבול) vertilgt; sie ergriff Schrecken um und um, als sie angefangen, Götzen zu verehren und ihnen nachzuhangen. Der Allerhabenste rief die Gewässer des Meeres herbei, öffnete die Schleußen des Himmels und vertilgte jedes Wesen durch der Fluten Ungestüm. Von Morgen herangezogen, kamen die Bewohner Schinars; die Begierde, einen mächtigen Turm zu bauen, entflammte ihr stolzes Herz. Sie begannen ihn in jene unermeßliche Höhe hinaufzuführen, denn sie hatten die Tücke im Herzen:

*) Jes. 59, 18.

נִצְטָרֵךְ לְטִפֵּי מֵימוֹת׃ נַעֲלָה לָרָקִיעַ וְנַכֶּנּוּ בְּקַרְדֻּמּוֹת׃ כָּלַל לְשׁוֹנָם וְחִלְּשָׁם וְהִתִּישָׁם׃ וּבִנְיָנָם הִשְׁחִית עֲבוּר לְבַיְשָׁם׃ וַיָּפֶץ יְיָ אֹתָם מִשָּׁם׃ רָעִים בְּגוּפָם וְחַטָּאִים בִּמְאוֹדָם׃ גָּאוֹן שִׂבְעַת לֶחֶם הָיָה יְסוֹדָם׃ וְעָנִי וְאֶבְיוֹן לֹא הֶחֱזִיקָה יָדָם׃ יָהּ בִּרְאוֹת כְּנִתְמַלֵּא סִפְקָם׃ פַּחִים וְרוּחַ זִלְעָפוֹת הִשִּׁיקָם׃ תַּחַת רְשָׁעִים סְפָקָם׃ צִדְקַת אֶזְרָח אָדוֹן זָכַר׃ וּבֶן אָחִיו נִמְלַט מִלְּהִתְמַכַּר׃ בְּשַׁחֵת אֱלֹהִים אֶת עָרֵי הַכִּכָּר׃ חֵרְפוּ וְגִדְּפוּ מַלְאֲכֵי תִלְגַּת׃ בְּצִוּוּי אֲדוֹנֵיהֶם לְגַדֵּל לַעֲנַת׃ וּמַלְאָךְ יָצָא וּבְעָטָם כַּגַּת׃ קַנּוֹא גִּלְּחוֹ בְּתַעַר הַשְּׂכִירָה׃ בְּעֶבְרֵי נָהָר מֶלֶךְ אַשּׁוּרָה׃ וְלֹא נוֹתַר בָּם כִּי אִם עֲשָׂרָה׃ בְּהִשְׁתַּחֲוָתוֹ לְנִסְרוֹךְ דַּרְכּוֹ יָרַט׃ וּבָנָיו הִכּוּהוּ בְּזַיִן מְמֹרָט׃ וְהֵמָּה נִמְלְטוּ אֶרֶץ אֲרָרָט׃ רָם וְנִתְגַּדֵּל כַּמֵּשׁוֹר עַל מְנִיפוֹ׃ וְאָמַר לַעֲלוֹת עַל מְרוֹמֵי נַפּוֹ׃ כִּי פָקַד עָלָיו חֲרוֹן אַפּוֹ׃ אָדוֹן הֵסִירוֹ מִמְּלוֹךְ בִּמְלוּכָה׃ וּמִבְּנֵי אָדָם טְרָדוֹ לְשַׁלְּכָה׃ עִם בְּהֵמוֹת שֶׁבַע לְהַלְּכָה׃ בְּבוֹא פְקֻדָּתוֹ נִסְחַף פִּגְרוֹ׃ וּכְנֵצֶר נִתְעָב הָשְׁלַךְ מִקִּבְרוֹ׃ כְּפֶגֶר מוּבָס הָבְאַשׁ בְּשָׂרוֹ׃ וּבְעַזּוּת פָּנִים הֵעִיז בֵּלְטְשַׁאצַּר׃ וְצִוָּה וְהוֹצִיא מִן הָאוֹצָר׃ כֵּלִים

„Bedürfen wir des Regens Tropfen, so steigen wir hinauf und brechen den Himmel!" — So wähnten sie — aber der Ewige verwirrte ihre Sprache, benahm ihnen Kraft und Mut, zerstörte das Gebäude, ihnen zur Schande, und zerstreute sie vollends von da. An Leib und Seele verdorben waren die Bewohner Sodoms, Hoffart und Schwelgerei war ihr Wesen, sie reichten den Armen nichts, entzogen den Dürftigen ihre Hand. Gott sah das Maß ihrer Frevler voll und ließ sie durch Flamme und Glutwind verzehren. — Noch sind die Stellen, wo die Frevler gewohnt, Denkmäler ihres Untergangs. — Nur der Brudersohn (Loth) des frommen Morgenländers (Abraham) wurde hier gerettet, ihm dachte Gott die Frömmigkeit seines Oheims und schonte ihn, als er (Gott) die Städte des Kreises zerstörte. Die Boten des assyrischen Königs schimpften und lästerten Gott! auf Befehl ihres Herrn sprachen sie Hohn Israels Heiligem: da kam ein Engel und rieb sie auf samt ihrem mächtigen Kriegesheer. Gott, der Eifervolle, rasirte — mit wohlgewetztem Schermesser — die Völker jenseits des Stromes, die von Aschurs König angeführt, und es blieben von allen nur zehn übrig. Der König selbst flüchtete nach dem Tempel, seinen Götzen Nißroch hier anzubeten; da brachten ihn seine eigenen Söhne mit dem Schwerte um, und retteten sich durch die Flucht nach dem Lande Ararath.[1]) Der mächtige Völkerbändiger war eine Säge in der Allmacht Hand, und tat stolz gegen den, der sie regierte.[2]) Er wähnte, bis in die Wolken sich hinaufzuschwingen; da traf ihn der Zorn des Herrn, stürzte ihn vom Throne herab, verbannte aus der menschlichen Gesellschaft ihn, und ließ ihn sieben volle Jahre unter den wilden Tieren wandeln.[3]) Nach seinem Tode wurde sein Leichnam geschleift; er wurde aufgegraben; aus dem Grabe gerissen und wie ein Aas zum Scheusal hingeworfen.[4]) Demungeachtet erfrechte sein Sohn Beltschazar sich, die heiligen

1) Siehe diese Erzählung in Jes. 37. 2) Daselbst 10, 15.
3) Daniel 4. 4) Jes. 14.

אֲשֶׁר הֶגְלָה נְבוּכַדְנֶאצַּר: נִתְנָאָה לִשְׁתּוֹת בָּם
תִּירוֹשָׁיו· הוּא וְשָׂרָיו וַעֲבָדָיו וְנָשָׁיו וּפִלַגְשָׁיו·
וּפִסַּת יָד כָּתְבָה פֵּרוּשָׁיו: חֲמוּדוֹת בֵּאֵר לוֹ
הָאוֹתִיּוֹת· כִּי קָצַף עָלָיו רַב הָעֲלִילִיּוֹת· וּבוֹ
בַּלַּיְלָה נֶהֱרַג בִּשְׁאִיּוֹת: זָד אֲגָגִי לַהֲרוֹג וּלְאַבֵּד·
בָּנִים אֲשֶׁר בָּם אָב מִתְכַּבֵּד· פִּתְאֹם הָיָה כִּכְלִי
אוֹבֵד: קִצֵּץ עֵץ מִשְׁנֶה לִתְלוֹת· וּלְעַצְמוֹ הֱכִינוֹ
עָלָיו לְהִתָּלוֹת· וִיהוּדִי עָשׂ מִלְחָמָה בְּתַחְבֻּלוֹת:
וּבְגוּמָץ אֲשֶׁר חָפַר נִשְׁדָּד· וּבִסְאָה אֲשֶׁר מָדַד
הַמְּדֹד· וְעָנוּ עָלָיו הֵידָד הֵידָד: אָמְנָם כָּל אֵלּוּ
הַמַּכְעִיסִים· הָיָה לָהֶם עַל לֵב לְהָשִׂים· לְהַעֲרִים
וּלְהִוָּסֵר מִמֶּלֶךְ חֲנֵסִים: מֵאֵן לְשַׁלַּח עַם הֲמוֹנָי·
וְשָׁאַג וְאָמַר מִי יְיָ· לֹא יָדַעְתִּי אֶת יְיָ: צוּר נְגָפוֹ
בְּעֶשֶׂר לְהַכּוֹ· וּבַעֲבוּר זֹאת הֶעֱמִידוֹ וְהֶאֱרִיכוֹ·
לְהוֹדִיעַ לַכֹּל מָה הִגִּיעוֹ בְכֹה: בְּחַבּוּרוֹת וּפְצָעִים
אוֹתוֹ אִלַּח: וּבִירִיַּת חִצָּיו כְּבֵדוֹ פִּלַּח· וְאַחֲרֵי
כֵן חִזְּקָה יָדוֹ לְשַׁלַּח: תְּהוֹם מִצְרַיִם עַד לֹא
הִרְחִיקוֹ· הוּא וַעֲבָדָיו עֵצָה הֶעֱמִיקוֹ· לִרְדּוֹף
אַחֲרֵיהֶם מִגֵּן הֶחֱזִיקוֹ: וְצוּר נֶעֱרָץ בְּסוֹד
קְדוֹשִׁים רַבָּה· שָׂת אֶת הַיָּם לֶחָרָבָה· בַּיָּם נָתַן
דֶּרֶךְ וּבְמַיִם עַזִּים נְתִיבָה: רֶסֶן מַתְעֶה הֵרְסִין
עֲנָמִים· וְנִהֲגָם בִּכְבֵדוּת לְנַגְלֵי הוֹמִים: וְצָלֲלוּ

Gefäße die sein Vater Nebukadnezar dem Tempel geraubt, zu entweihen; stolz bediente er sich deren beim Mahle, reichte Trank darin seinen Fürsten wie seinen Bedienten, seinen Frauen und Concubinen. Da kam unsichtbar eine Hand und machte Schriftzüge an die Wand;[1]) der Holde (Daniel) erklärte ihm die Schrift, die den Zorn des Allmächtigen verkündet hatte, und noch in derselben Nacht kam er um, nachdem die Stadt erstürmt worden. Ein Königsgünstling aus dem Stamme Agag (Haman) erkühnte sich einst, ein Volk gehorsamer Kinder, die dessen Vater Ehre machen, auszurotten; aber plötzlich fiel er, und wurde geachtet wie vermodertes Gerät. Er hatte einen Galgen für den Minister (Mordochai) bereitet; aber er war für ihn selbst bereitet; Mordochai aus dem Stamme Jehuda überwand dessen Ränke mit List, er (Haman) fiel selbst in die Grube, die er gegraben; ihn traf das Los, das er andern beschieden, und alles jubelte dann Hëdad! Hëdad![2]) Wahrlich, diese Frevler hätten es wohl zu Herzen nehmen sollen, hätten können klug werden durch das, was dem Ägyptenkönige geschehen. Dieser weigerte sich, das Volk meiner Gemeinde ziehen zu lassen, und rief laut: „Wer ist Gott? ich kenne Gott nicht!“ Da versetzte ihm der Allmächtige zehn Streiche und erhielt ihn dabei am Leben, damit er der Welt verkünden möchte, was ihm geschehen. Viele empfindliche Streiche erhielt er, sein Herz wurde verwundet, dann erst drang er auf die Befreiung des Volkes. Kaum hatten die Befreiten noch Ägyptens Gebiet verlassen, so entschloß er sich mit seiner Dienerschaft, das Gewehr zu ergreifen und sie wieder einzuholen. Aber der Allmächtige, der Furchtbare im großen Rate der heiligen Engel, wandelte das Meer in festen Boden, schuf eine Bahn in Fluten, und in gewaltigen Gewässern einen Pfad. Den Anamim (Ägyptern) hat er einen Zaum angelegt, mit beschwertem Zuge in brausenden Wellen hineingetrieben; nun sind sie wie Blei in des Meeres Tiefe gesunken. Jene aber

1) Daniel 5. 2) Hëdad ein Jubelgeschrei.

כַּעֹפֶרֶת בְּעִמְקֵי יַמִּים: הוֹלְכֵי נְתִיבוֹת בְּמַעֲמַקֵּי מַיִם· שַׁבְּחוּ וְהוֹדוּ לָאֵל הַשָּׁמַיִם· אֲשֶׁר נִלְחַם לָהֶם בְּמִצְרָיִם: מֵאָז וְהָלְאָה הֻקְבַּע לַדּוֹרוֹת· לְסַפֵּר לָעַד כֹּחַ וּגְבוּרוֹת· וּלְהַזְכִּיר יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּשִׁירוֹת:

ק׳ וּבְכֵן, וַיּוֹשַׁע יְיָ בַּיּוֹם הַהוּא:

ע״ס א״ב.

אֵילֵי הַצֶּדֶק יְדוּעִים· בָּנִים מְגֻדָּלִים כִּנְטִיעִים· גֶּזַע תִּפְאֶרֶת מַטָּעִים· דְּבוּקִים וַחֲשׁוּקִים דַּרְדַּעִים· הֲגוּיִם הֲגוּנִים וְנִשְׁמָעִים· וָתִיקִים נִבְחָרִים מִשִּׁבְעִים· זַרְעָם בַּגּוֹיִם נוֹדָעִים· חֲמוּדִים וּמַעֲשֵׂיהֶם נָעִים· טוֹבִים בָּאֲרָצוֹת מוּדָעִים· יוֹדְעִים יְדוּעִים וּמְיֻדָּעִים· כַּחוֹתָם בִּזְרוֹעַ נִקְבָּעִים· לְמוֹדֵי נִסִּים וְנוֹשָׁעִים:

נוֹשָׁעִים מִבֵּין קִצְרֵי יָד· תִּתָּה לָמוֹ שֵׁם וָיָד·

וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד:

מְחוֹלֶלֶת תַּנִּין בִּגְעָרָה· נוֹתֶנֶת בַּיָּם מַעְבָּרָה· סוֹעֶרֶת גַּלִּים בִּסְעָרָה· עוֹרֶכֶת מְסִלָּה יְשָׁרָה· פְּלָאוֹת וְנוֹרָאוֹת מַאְדִּירָה· צוֹלֶלֶת קָמִים בִּגְבוּרָה· קַנְאַת מִלְחֶמֶת מְעִירָה· רַהַב מַחֲצֶבֶת בְּעֶבְרָה· שׁוֹלֶפֶת חֶרֶב מִתַּעְרָה· תַּמָּתוֹ לְהוֹשִׁיעַ מִצָּרָה:

מִצָּרָה נִצְּלוּ עַם אֵל· וְהִגִּידוּ צִדְקָתוֹ כְּהַרְרֵי אֵל·

אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל:

(Israel), die auf gebahntem Wege die Tiefe durchgingen, priesen und dankten dem Himmelsthroner, der für sie mit Ägypten gestritten. Von nun an wurde es den künftigen Geschlechtern zum Gesetze gemacht, diese Wundertaten der Allmacht stets zu erzählen, und wiederholt den Auszug aus Ägypten zu besingen.

ובכן Wohlan, an diesem Tage hat der Ewige errettet:

אילי Ein berühmtes tugendhaftes Volk, Söhne, die wie Schößlinge aufgewachsen, ein Stamm von prächtigem Wuchs, eine an dem Gesetz festhangende, gutdenkende, edle und folgsame Nation, erkorne Biedermänner, aus siebzig Stämmen, deren Same unter den Heiden berühmt, Huldreiche, Wohltätige, deren Güte in allen Landen bekannt, weise, bekannte und berühmte Männer, die der Gottheit auf dem Arm wie ein Siegel sitzen, und schon oft auf wunderbare Art gerettet wurden.

Sie wurden von der Hand des Feindes gerettet, und erwarben Ruhm und Macht — Israel sah der Allmacht Hand!

מחוללה Wie sie den Drachen (Pharao) verwundet, wie sie im Meere einen Pfad gemacht, durch Sturm die Wellen hingetrieben und eine Bahn geebnet, wie sie wunderbare und furchtbare Taten ausgeübt, wie sie mit Allgewalt versenkt den zum Kampf ausgerüsteten Feind, wie sie den Stolz der Übermütigen (Ägypter) gedemütigt, und mit entblößtem Schwerte der Frommen (Israel) aus der Not geholfen!

Dem Volke Gottes hat er aus der Not geholfen, und seine Gerechtigkeitsliebe wurde allenthalben kund, wie Gottes Gebirge. Damals sangen Mosche und die Kinder Israels.

חתום שמעון בר יצחק.

שֶׁבַח וְהוֹדָאָה מְעֻלָּה· מַלְכוּת שְׂרָרָה וּמֶמְשָׁלָה· עֹז וְתַעֲצוּמוֹת לְאַיָּלָה· וְרוֹמֵמוֹת לְמַעְלָה לְמַעְלָה· נֶצַח גְּבוּרָה וּגְדֻלָּה· בְּרָכָה וְשִׁירָה מְהֻלָּלָה· רִנָּה וְזִמְרָה וְצָהֳלָה· יִחוּד קְדֻשָּׁה וּתְהִלָּה· צְפִירָה וְתִפְאֶרֶת לְסַלְסְלָה· חָסִיד לִמְאֹד נַעֲלָה· קוֹל תּוֹדָה לְצַלְצְלָה· נֵזֶר וַעֲטָרָה לְכַלָּלָה:

לְכַלָּלָה בְּרוֹן וְהוֹדָיָה· לְצוּר הָעוֹנֶה בַּמֶּרְחַבְיָה·

עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ:

ע"ס תשר"ק.

תָּמַךְ בְּמַעְגְּלוֹתָיו אֲשׁוּרַי· שִׁחֵת בַּחֲמָתוֹ צוֹרְרַי· רָאֲתָה עֵינִי בְּשׁוּרַי· קָמֵי הִכְרָעוּ וְשׁוֹרְרַי· צוּר עוֹלָמִים בְּעוֹזְרַי· פִּתַּח מִמַּסְגֵּר אֲסִירַי· עוֹיְנַי וּמַפְרִיכַי וְצוֹרְרַי· סֻגְּרוּ הֱיוֹתָם בְּעוֹכְרַי· נֶצַח יְנַצְּחוּהוּ אַדִּירַי· מְלַמְּדַי וּמַשְׂכִּילַי וְסוֹפְרָי:

וְסוֹפְרַי רוֹמְמוּ יְמִין רוֹמֵמָה· כִּי לַיְיָ הַמִּלְחָמָה·

יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה:

לוֹבֵשׁ צְדָקָה כַּשִּׁרְיָן· כֹּחַ וּגְבוּרָה מְזֻיָּן· יוֹדֵעַ וָעֵד וְדַיָּן· טַכְסִיסֵי מַלְכוּת מְצֻיָּן· חָצָה וְדִלֵּג מִנְיָן· זְמַן שִׁעְבּוּד תִּבְיָן· וּבִרְכוּשׁ מִקְנֶה וְקִנְיָן· הוֹצִיא צִבְאוֹתָיו בְּמִנְיָן· דֶּרֶךְ חוֹמוֹת בִּנְיָן· גְּזָרִים הִסְלִיל בְּעִנְיָן· בְּשׂוּמוֹ מַעֲמַקֵּי יָם· אֹרַח וּמַסְלוּל מְסִיָּם:

מְסַיָּם לְהַעֲבִיר כָּל חֵילוֹ· וַיְנַעֵר בְּאֹמֶץ גָּדְלוֹ·

מַרְכְּבוֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ:

ע"ס א"ב.

אִבַּד וְשִׁבַּר וְכִלָּם· בָּאֵשׁ וּבְמַהֲמֹרוֹת הִפִּילָם· גַּלִּים כִּסּוּ קְהָלָם· דֻּעֲכוּ כַּפִּשְׁתָּה כֻּלָּם· הֵסִיר אוֹפַנֵּי גַלְגַּלָּם·

שבח Erhabene Lob- und Danklieder, Reich, Zepter und Regierung, Sieg, Allgewalt, Erhabenheit, Ewigkeit, Macht und Größe geziemen Dir; Gesang, Saitenspiel und Freudenruf ertönen Deiner heiliggepriesenen Einheit, Deiner Herrlichkeit und Majestät. O, Du Allgütiger, Allerhabener, Danklieder, Krone und Diadem geziemen nur Dir!

Siegeslied und Hymne geziemen ihm, dem Mächtigen, der dem Flehenden Antwort und Raum verschafft. Mein Sieg, mein Saitenspiel ist Jah!

חמך Er hat meinen Fuß festgestellt in seinen Steigen; meine Feinde hat sein Zorn aufgerieben; mein Auge sah Lust an meinen Verächtern, wie sie stürzten, meine Widersacher, die Schadenfrohen. Er, der Weltenschöpfer, stand mir bei, löste die Bande meiner Fesseln, bändigte meine Mißgönner, die mich gedrückt, beleidigt und sehr gequält haben. Ewigen Dank brachten ihm meine Regenten, meine Lehrer, meine Unterweiser und Schriftgelehrten.

Meine Schriftgelehrten rühmten seine erhabene Rechte: „Dem Ewigen ist der Kampf! Der Ewige ist Herr des Krieges!“

לובש Mit Gerechtigkeit bepanzert, mit Kraft und Allgewalt ausgerüstet, allwissend, Zeuge und Richter, königlich geschmückt — er hat das Zeitmaß der Dienstbarkeit geteilt, die Hälfte dahinschwinden lassen*) und dann mit großem Reichtum und Gut herausgeführt sein zahlreiches Heer! Er hat ihnen aus Gewässern Mauern aufgeführt und geräumige Straßen gemacht, er hat in des Meeres Tiefen einen bequemen Weg gebahnt.

Auf bequemem Wege hat er sein Heer durch das Meer geführt und mit Allgewalt hineingeschleudert Pharaos Kriegsgespann und Heeresmacht.

אכר Er hat sie zerstückt, zermalmt und gänzlich aufgerieben, er hat sie in Feuerglut gestürzt und in tiefe Grüfte; ein Haufe wurde von den Wellen verschlungen, ein anderer lodert in Feuer auf wie Flachs. Er hat die Räder von

*) Nach jener Verheißung 1. B. M. 15, 13 hätten die Israeliten vierhundert Jahre dienstbar sein sollen, während sie es nur zweihundert und zehn Jahre waren, also ungefähr die Hälfte der Zeit.

וְנֶהֱגָם בִּכְבֵדוּת לְהַכְשִׁילָם· וְרָמוּ עָבוֹת לְמוּלָם· חֲצָצֶיךָ הָלְכוּ לְשַׁכְּלָם· טָבְעוּ כַּבּוֹץ רַגְלָם· יָשׁוּב בְּרֹאשָׁם עֲמָלָם· כָּרְעוּ קָרְסוּ בְּנָפְלָם· לְהָסִיר מֵעֲלֵיהֶם צִלָּם:
צִלָּם הוּסַר וְנִזְעֲמוּ· וּבוֹשׁוּ וְגַם נִכְלָמוּ·

## תְּהֹמֹת יְכַסְיֻמוּ:

מִשְׁבָּרִים נִתְחַטְּאוּ וְגַלִּים· נֶגֶד שָׂרֵי אֱוִילִים· סוֹעֲרִים הוֹמִים וּמִתְנַטְּלִים· עוֹזְרֵי רַהַב מַפִּילִים· פִּגְרֵיהֶם הֻצְּעוּ חֲלָלִים· צָלְלוּ כַּעוֹפֶרֶת מִסְתּוֹלְלִים· קְנוּיִם עָבְרוּ גְאוּלִים· רוֹמְמוֹת יְמִינְךָ מַגְדִּילִים: שָׁרִים מְתוֹפְפִים כְּחוֹלְלִים· תִּשְׁבָּחוֹת וְשִׁירִים וְהִלּוּלִים:
וְהִלּוּלִים לְתוֹחַלְתִּי וְסִבְרִי· וְעַל מְשַׂנְאַי לְהַגְבִּירִי·

## יְמִינְךָ יְיָ נֶאְדָּרִי:

חתום שמעון בר יצחק.

שִׁתְּתָה עוֹלָם בְּבִנְיָנֶיךָ·· מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶיךָ· עֶלְיוֹן שַׂמְתָּ מְעוֹנֶךָ· וְהוֹד וְהָדָר לְפָנֶיךָ· נְעִימוֹת נֶצַח בִּימִינֶךָ· בְּצֵאתְךָ לְיֵשַׁע בָּנֶיךָ· רָעֲשׁוּ הָרִים מִפָּנֶיךָ· יָחִילוּ מַיִם מֵחֲרוֹנֶךָ· צֶדֶק מָלְאָה יְמִינֶךָ· חַיִל וְיֶשַׁע לַהֲמוֹנֶיךָ· ה׳ קַנּוֹא וְנוֹקֵם לְשׂוֹטְנֶיךָ· כִּי תָמְכָה יְמִינֶךָ:
יְמִינְךָ הַגְּבָרָה שׂוֹנְאֶיךָ לַהֲרוֹס· וְאוֹתִי בֶּאֱמוּנָה לֶאֱרוֹס·

## וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ תַּהֲרֹס:

ע״ס תשר״ק.

תַּלְמִיד לוֹמֵד וּמְלַמְּדוֹ· שׁוֹטֵר וּמוֹשֵׁל וּפְקִידוֹ· רַכָּב סוּסוֹ וּפִרְדּוֹ· קָרוֹב וְגוֹאֲלוֹ וְדוֹדוֹ· צָעִיר וְיָשִׁישׁ וּמְכַבְּדוֹ· פּוֹעֵל וְאִכָּר וְצִמְדּוֹ· עָשִׁיר וְרֵיעוֹ וִידִידוֹ· שָׂכִיר וְשׂוֹכֵר וּמְשַׁחֲדוֹ· נָדִיב וְנִינוֹ וְנֶכְדּוֹ· מְשָׁרֵת אֲדוֹנוֹ וְעַבְדּוֹ·

ihren Wagen gesondert, und sie mit beschwertem Zuge geführt, daß sie stürzten; hier strömten ihnen Gluten entgegen und dort senkten sich schmetternde Blitze auf sie herab; ihr Fuß versank in Schlamm, ihr Kopf wurde vom Unglück getroffen; sie wankten und fielen — ihr Schatten war von ihnen gewichen.*)

Ihr Schatten war von ihnen gewichen, da standen sie verlassen, in Schande und Schmach; der Abgrund bedeckte sie!

משברים Sie wurden von Fluten hinweggespült und von Wellen. Wider die betörten Fürsten Ägyptens empörten sich die tobend brausenden Gewässer, stürzten die Gehülfen des Wüterichs (Pharao) und zerstreuten spielend ihre Leichname; da sanken sie wie Blei, die Tyrannen. Deine Erkornen aber zogen frei hindurch, rühmten Deine erhabene Rechte, und Pauken- und Flötenspiel begleiteten der Sänger Lobgesänge und Danklieder.

Danklieder ertönten ihm, der meine Hoffnung und mein Trost ist! Er ließ mich über meine Feinde triumphiren! Deine Rechte, Ewiger, ist verherrlicht.

שחתה Sie hat das Weltgebäude gegründet; voll ist die ganze Erde von Deinen Gütern; jene Höhe hast Du Dir zur Wohnung erkoren, vor Deinem Antlitz ist Majestät und Pracht, ewige Seligkeit in Deiner Rechten. Als Du ausgezogen zum Heile Deiner Söhne, da wankten die Berge vor Dir, die Wasser bebten vor Deinem Blick; Deine Rechte war voller Gerechtigkeit zum Heil und Wohl Deiner Gemeinde, voller Eifer und Rache gegen Deine Widersacher. Mich hat sie gestützt, Deine Rechte.

Deine Rechte hat triumphirt! sie hat die Feinde zerstreut und mich mit dem Glauben vermählt. In Deiner großen Hoheit hast Du zermalmt:

תלמיד Den Schüler, Lehrling und Lehrmeister, den Patron nebst Familie und Anverwandten, den Jüngling, den Greis nebst seinem Verehrer, den Taglöhner, den Bauern nebst seinem Gespann, den Reichen nebst seinem Gesellschafter und Liebling, den Mietling und den Mieter nebst seinem Aufseher, den Ahnherrn nebst Enkel und Urenkel, den Bedienten

---

*) D. h. sie hatten keinen Schutz mehr.

לַאֲבַדּוֹן הוּרַד כְּבוֹדוֹ · הָפְרַע וְכָל הַבָּא בְּיָדוֹ:
בְּיָדוֹ כָּל חֵיל מִצְרַיִם · בָּאוּ בָּאֵשׁ וּבַמַּיִם ·
וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ מַיִם:

לְכָדוּ פְּנֵי תְהוֹמוֹת · כָּאֶבֶן נִתְחַבְּאוּ מֵימוֹת · יָשְׁרוּ מְסִלּוֹת רָמוֹת · טִירוֹת גְּבוֹהוֹת כְּחוֹמוֹת · חָזוּם מַלְכֵי אֲדָמוֹת · זָעוּ וְנִתְפַּלָּצוּ כְּאֵימוֹת · וְנָתְנוּ לָאֵל רוֹמֵמוֹת · הַנּוֹתֵן עֹז וְתַעֲצוּמוֹת · דִּקְדֵּק בַּצָּרִים נְקָמוֹת · גָּבַר וְהִשְׁבִּית מִלְחָמוֹת · בָּאָרֶץ שָׂם שַׁמּוֹת · אִדְּרוּהוּ שִׁירוֹת נְעִימוֹת:
נְעִימוֹת לְשַׁבֵּחַ וְלַעֲדוֹף · בְּהַפִּילוֹ צַר לִנְדּוֹף ·
אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף:

ע"ס א"ב.

אוֹיְבִים נֶחְלְקוּ לְכִתּוֹת · בְּהַשָּׁאַת פֶּתֶן לְפַתּוֹת · גִּבּוֹר הַמַּפְלִיא אוֹתוֹת · דְּרָכָם וּבְעָטָם כְּגִתּוֹת · הִכָּם בְּתַחֲלוּאֵי מִיתוֹת · וְכֻלָּם בְּנֶגֶף לְכַתּוֹת · זֵדִים עוֹרְכֵי חֲנִיתוֹת · חֲגוּרֵי חֲרָבוֹת וּקְשָׁתוֹת · טָרְפוּ בְּמַכְמוֹרֵי רְשָׁתוֹת · יֵין הַחֵמָה לִשְׁתּוֹת · כְּזָכְרְךָ שְׁבוּעַת כְּרִיתוֹת · לְצָרָה נִשְׂגַּבְתָּ לְעִתּוֹת:
לְעִתּוֹת בַּצָּרָה נִמְצֵאתָ לָמוֹ · וּבְעִזּוּים הִשְׁלְכוּ צָרֵימוֹ ·
נָשַׁפְתָּ בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ:

מֵי יַם סוּף הוּצָפוּ · נִבְכֵיהֶם לְרֹאשָׁם צָפוּ · סְלִיתָ צָרִים וְנִשְׁטָפוּ · עֶבְרָה וָזַעַם נֶאֱסָפוּ · פַּחִים לְרַגְלָם הוּקָפוּ · צִירִים אֲחָזוּם וְנֶהְדָּפוּ · קָלְעוּ נַפְשָׁם וְנִגָּפוּ · רָאוּ וּפְנֵיהֶם חָפוּ · שֻׁבְּרוּ עַצְמוֹתָם וְשֻׁפּוּ · תְּנוּפַת שָׁוְא הוּנָפוּ:
הוּנָפוּ וְהוּמְכוּ חֲלָלִים · וְקוֹל הִשְׁמִיעוּ גְּאוּלִים ·
מִי כָמֹכָה בָּאֵלִם:

nebst Herrn und Sklaven. Sämmtlich sanken sie in die Gruft, Hofrah (der König) mit allem, was er mitgeführt.

Er hatte mitgeführt Ägyptens gesammtes Heer, und alle kamen um in Feuer und in Wasser — durch den Hauch Deines Odems türmten sich die Wasser!

לכרו Die Fluten wurden fest, die Wasser gehärtet wie Stein; es wurde ein Weg gebahnt, und Wände erhoben sich auf beiden Seiten. Die Erdenkönige sahen es mit Beben und schrecklichem Entsetzen und beteten den Allmächtigen an, der solche Allgewalt ausgeübt, der an seinen Feinden sich so sehr gerächt, der mächtig dem Kriege gesteuert und auf der Erde solche eine Umwälzung geschafft! ihm erschollen liebliche Lieder.

Liebliche Lieder, Dankgesänge ertönten ihm, als er den Feind dahingestreckt. — „Ich verfolge sie!“ sprach der Feind.

אויבים In geteilten Haufen, überredet von der Natter (Pharao) Schmeichelzunge, lauerten die Feinde; aber der Held, der mächtige Wundertäter, zerstampfte sie wie in einer Kelter, schlug sie mit tötenden Krankheiten und rieb sie durch mancherlei Plagen auf. Die stolzen Lanzenträger, mit Schwert und Geschoß umgürtet, fielen in Schlingen, die für sie gelegt, und tranken den Wein, den der Zorn (Gottes) für sie gemischt. Du dachtest den Eid des Bundes und wurdest Israels Zuflucht zur Zeit der Not.

Zur Zeit der Not, standest Du ihnen bei und schleudertest ihre Quäler in wilde Fluten — Du bliesest mit Deinem Hauche, das Meer bedeckte sie.

מי Die Fluten türmten sich, die Wogen schlugen ihnen über das Haupt: sie drückten die Feinde und spülten sie wütend, in des Abgrunds erhitzte Tiefe. Mit Qual beladen, wurden sie hin und her geschleudert und sahen ihr schimpfliches Ende, ihren Untergang im Spiele der Wellen.

Im Spiele der Wellen fanden sie ihren Untergang, da erscholl die Stimme der Befreiten: „Wer ist unter den Mächten, o Ewiger, wie Du?“ —

מתוס שמעון בר יצחק

שַׁלִּיט חָסִין וְנוֹרָא· מְאֹד סְבִיבָיו נִשְׂעָרָה· עֲלִיּוֹת בַּמַּיִם קָרָה· וְשׁוֹמֵעַ וּמַאֲזִין עֲתִירָה· נַעֲרָץ בִּקְדוֹשֵׁי טָהֳרָה· בַּקֹּדֶשׁ נֶאְדָּר לְפָאֲרָה· רוֹפֵף עַמּוּדִים בִּגְעָרָה יָרוּץ דְּבָרוֹ מְהֵרָה· צִבְאוֹתָיו אֵין לְשַׁעֲרָה· חָשִׁים בְּמִשְׁלַחְתּוֹ לְמַהֲרָה· ה' קַנּוֹא וְנוֹקֵם בְּעֶבְרָה· וּמֵחִישׁ עֶזְרָה בַּצָּרָה:

בַּצָּרָה גְּנַנְתָּם וַתְּפַלְּטֵמוֹ· וּבְפוֹרְכֵיהֶם רָאוּ עֵינֵימוֹ·

נָטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלָעֵמוֹ:

ע"ס תשר"ק.

תְּהוֹם זָדוֹן לְיַבֶּשֶׁת· שׁוּר זוּ בְּפִגְרֵי חֲשׁוּפֵי שֵׁת· רוֹעֶדֶת תֵּבֵל וּמִתְרַגֶּשֶׁת· קִרְבָם אֵינָהּ מְבַקֶּשֶׁת· צָוְחָה וּפָתְחָה בַּאֲרֶשֶׁת· פַּחֲדָה מֵהֲכָלֵם בְּבוֹשֶׁת· עֵת לָדִין מִתְבַּקֶּשֶׁת· שִׂיחַ מָה רוֹחֶשֶׁת· נִזְכֶּרֶת הֶבֶל וְנִרְעֶשֶׁת· מִקֶּדֶם נֶאֱרֶרֶת וְנֶחֱלֶשֶׁת· בִּרְאוֹתָהּ יְמִינְךָ מְאַשֶּׁשֶׁת· אָז עָרְבָה לָגֶשֶׁת:

לָגֶשֶׁת לִבְלוֹעַ אוֹם הַלֵּזוּ· וִידִידִים עָבְרוּ וְגָזוּ·

נָחִיתָ בְחַסְדְּךָ עַם זוּ:

לֹא כְמַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם· כִּי אִם בְּחַסְדְּךָ עֲלֵיהֶם· יָדַעְתָּ לְכָל אוֹיְבֵיהֶם· טוּבְךָ וְחַסְדְּךָ עֲלֵיהֶם· חֹק שְׁבוּעַת אֲבוֹתֵיהֶם· זָכַרְתָּ לִפְדוֹתָם מִמְּעַנֵּיהֶם· וּבְעַמּוּד עָנָן לִפְנֵיהֶם· הָלַכְתָּ וְנֵהַלְתָּ שִׁבְטֵיהֶם· דָּתְךָ הוֹדַעְתָּ לָהֶם· גְּבוּרוֹת פָּעַלְתָּ לִמְעַנֵּיהֶם· בַּעֲשׂוֹתְךָ נוֹרָאוֹת לְעֵינֵיהֶם· אָפְפוּ חִתַּת כָּל שׁוֹמְעֵיהֶם:

שׁוֹמְעֵיהֶם מִשְׁמַנָּם יֵרָזוּן· וּבְעָתָה וּפַלָּצוּת יֹאחֵזוּן·

שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן:

שליש Ja, er ist der Allbeherrscher, allgewaltig, furchtbar, und selbst denen, die um ihn sind, schrecklich! Er hat seinen hohen Wohnsitz gebaut über jenes Gewässer, er erhört und nimmt die Gebete an. Er ist erfurchtswert den äterischen Heiligen und hochgerühmt im Heiligtum. Der Erde Säulen wanken, wenn er droht, sein Befehl wird schleunig vollzogen, seine zahllosen Boten endigen schnell ihre Sendung. Er ist ein eifervoller Rächer der Freveltaten und schleuniger Helfer in der Not.

In der Not warst Du Schutz und Zuflucht ihnen — ihre Augen sahen Lust an ihren Quälern — Du neigtest Deine Rechte — sie versanken!

תהום Der Abgrund schleuderte sie auf des Meeres Ufer hin; hier sah Dein Volk die Leichname der Unverschämten (Ägypter) zerstreut. Das Erdreich bebte verzagt zurück und verweigerte ihnen die Grabstätte; es äußerte laut seine Besorgnisse vor Vorwürfen, die ihm einst zur Zeit des jüngsten Gerichts gemacht werden könnten, wenn es zur Verantwortung sollte gezogen werden; es erinnerte sich des Fluchs, welcher die Erde getroffen, als sie einst Hebel aufgenommen.*) Da winktest Du ihm mit Deiner Rechten zu — nun trat es herbei.

Es trat herbei und verschlang das hingeworfene Volk, während Dein geliebtes Volk das Meer durchzog. Nun führtest Du mit Deiner Gnade dieses Volk.

לא Nicht wegen ihres Verdienstes — aus bloßer Huld zeigtest Du allen ihren Feinden, wie Du ihnen gütig und gnädig bist. Du dachtest an das, was Du ihren Voreltern eidlich verheißen, und befreitest sie von ihren Bedrückern, gingst mit einer Wolkensäule vor ihnen her, führtest und leitetest ihre Stämme, machtest ihnen Deine Gesetze kund, übtest ihrethalben mächtige Taten aus, tatest furchtbare Wunder vor ihren Augen, daß alle erbebten, die ihrer vernommen.

Die ihrer vernommen, zagten, und Schrecken und Entsetzen ergriff sie; Völker hörten es, und bebten!

*) 1. B. M. 4, 11.

ע"ס א"ב פד אות מ'.

אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים וְנִסִּים · כְּהוֹצֵיאָךְ מִפֶּרֶךְ אֲנוּסִים · גָּאַלְתָּ בִּזְרוֹעַ חוֹסִים · דְּרוֹר קָרָאתָ לַעֲמוּסִים · הוֹצֵאתָם בִּרְכוּשׁ שָׂשִׂים · וַיְנַצְּלוּ אֶת אֶרֶץ חֲנֵסִים · זְדוֹנִים וְשָׂרֵי מִסִּים · חֵילָם בְּרַגְלָם רְמוּסִים · טָבְעוּ וְצָלֲלוּ פַּתְרוּסִים · יַמִּים עֲלֵיהֶם מְכַסִּים · כִּקְדוֹחַ אֵשׁ הֲמָסִים · לָבְשׁוּ חֲרָדוֹת מַכְעִיסִים :

מַכְעִיסִים יָשְׁבוּ בָדָד לְדוֹם · כִּי נִכְרְתוּ צָרִים מֵהֲדוֹם ·

## אָז נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי אֱדוֹם :

ע"ס א"ב.

אַלּוּפֵי אֲרוֹמִים וּמוֹאָבִים · בִּרְעָדָה וּבִדְאָגָה כּוֹאֲבִים · גָּרֵי כְנַעַן הַיּוֹשְׁבִים · דָּמוּ בְּמַפּוֹלֶת לְהָבִים · הַגּוֹי הָעַז הַחֲשׁוּבִים · וּמַמְלְכוֹת אֶשְׁכָּרִים מְשִׁיבִים · וְעוֹבִים רְמוּסִים וְנִסְחָבִים · חֲשׁוּכִים וְכַפִּשְׁתָּה כָבִים · טְבוּעִים בְּגַלֵּי רְהָבִים · יִמְתְּקוּ לָמוֹ רְגָבִים · כְּמוֹ כֵן גַּם הֵם נֶחֱרָבִים · לְיוֹם תּוֹכֵחָה קְרוֹבִים :

קְרוֹבִים וּרְחוֹקִים אָחֲזוּ בְעָתָה · וְצוּר עִתְּדָם לִמְחִתָּה ·

## תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה :

מֵרוֹמְמוּתְךָ נָדְדוּ עַמִּים · נוֹאֲלוּ שָׂרִים וַחֲכָמִים · שָׂמוּ יָד לְפֶה וְנֶאֱלָמִים · עֲגוּמִים בְּפָנִים נִזְעָמִים · פֶּן יִקְרָאֵם כָּעֲנָמִים · צִירִים אֲחָזוּם מִמִּתְקוֹמְמִים · קְרוּאִים וּלְקוּחִים מְעֻמָּמִים · רָצוּ וְנִמְשְׁכוּ מְשֻׁלָּמִים · יין שַׁדַּי הוֹלִיכָם שְׁלֵמִים · תִּרְגְּלָם נְשָׂאָם לְבֵית עוֹלָמִים :

עוֹלָמִים הִנְחַלְתָּ לִסְגֻלָּתֶךָ · וְכַנֶּשֶׁר נְשָׂאתָם בְּאֶבְרָתֶךָ ·

## תְּבִאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתְךָ :

אותות Zeichen, Wundertaten hast Du ausgeübt, als Du die Unterdrückten aus der Sklaverei befreit; Du hast sie mit Macht erlöst, die Dir vertraut, riefst Freiheit zu Deinen Hochgeschätzten, führtest sie freudig heraus mit großem Reichtume. Sie hatten das Land der Ägypter ausgeleert, und mit Füßen das Gut der Vögte und der Beamten der Frohndienste zertreten. Die Söhne von Pathros ertranken, versanken, das Meer bedeckte sie. Schnell, wie Flammen über dürres Genist, verbreitete jetzt ein Schrecken sich über alle Gotterzürner.

Alle Gotterzürner saßen nun einsam und schweigend, denn die Feinde alle wurden von der Erde vertilgt; damals erschracken die Stammherrn Edoms.

אלופי Die Stammherrn von Edom und Moab trauerten in banger Besorgnis; Kanaans Bewohner saßen nachsinnend über der Lehabim (Ägypter) Sturz. Wie ist es gefallen, das mächtige, hochberühmte Volk, dem alle Reiche steuerbar waren! Da liegt es, zertreten, verzerrt und entstaltet wie erloschener Flachs, unter den Fluten tief mit Kies bedeckt — so dachten sie und ahnten auch ihren Fall; sie sahen den Tag der Bestrafung schon nahe.

Der Nähe und der Ferne hatte sich Schrecken bemeistert; der Allmächtige hatte den Untergang aller bestimmt — Angst überfiel sie.

מרוממותך Die Völker erbebten, als Du Dich erhobst, die Fürsten und Weisen standen betäubt, legten die Hand auf den Mund und verstummten, Kummer deckte ihr Angesicht und Betrübnis, der Anamier Unglück ahnte ihnen, und Angstweh ergriff sie; sie sahen, wie Deine Erkornen schnell herangezogen, wie sie von Dir, Allmächtiger, geführt, geleitet wurden nach jenem Hause, zur ewigen Wohnung.

Eine ewige Wohnung hast Du Deinen Geliebten verheißen und sie auf Adlerfittigen hingetragen. Du brachtest sie hin und pflanztest sie ein auf den Berg Deines Eigentums.

ע"ס א"ב.

אַרְבָּעָה נִקְרְאוּ נַחֲלָה· בְּחֵפֶץ וּבְאַהֲבָה כְּלוּלָה· גְּבוּל אֶרֶץ הַמְּעֻלָּה· דִּירַת בִּנְיָן וְזְבוּלָה· הַנְּתוּנָה מִימִין הַגְּדוֹלָה· וּמְקַבְּלֶיהָ בְּרֶתֶת וְחִילָה· זֶה הַיּוֹם נָגִילָה· חֵרוּת הַמְּצִיא לִסְגֻלָּה· טְרוּדִים עַתָּה בַּגּוֹלָה· יְזַמְּנוּ לְיוֹם גְּאֻלָּה· כַּאֲשֶׁר שֵׁמַע לְעֶגְלָה· לְאוֹיְבָיו יַעֲשֶׂה כָלָה:

כָּלָה וְנֶחֱרָצָה לְהַרְעֵד· בְּיוֹם כִּי אֶקַּח מוֹעֵד·

יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

מְלוּכָה וּגְבוּרָה שֶׁלּוֹ· נִשְׁתַּחֲוֶה לַהֲדֹם רַגְלוֹ· שִׂמְחַת עוֹלָם בְּהַגְדִּילוֹ· עֲלֵי בְּאַהַב בְּהַדְגִּילוֹ· פַּנּוֹת אוֹיֵב וּלְהַשְׁפִּילוֹ· צֹאנוֹ לִרְעוֹת בְּצִלּוֹ· קַרְנוֹת רְשָׁעִים בְּהַפִּילוֹ· רוֹמְמוֹתָיו לְהַגִּיד וְחֵילוֹ· שְׁכֶם אֶחָד לְעָבְדוֹ· תֵּבֵל וּמְלוֹאָהּ לְהַלְלוֹ:

לְהַלְלוֹ יְחוּדוֹ לְהַעֲרִץ· יְיָ מָלָךְ תָּגֵל הָאָרֶץ·

וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ:

חתום שמעון בר יצחק חזק ואמץ.

שֵׁם יִקָּרֵא כִּכְתִיבָתוֹ· מֶחֶצְיוֹ תִּתְמַלֵּא תֵּבָתוֹ· עוֹד תִּתְנַשֵּׂא מַלְכוּתוֹ· וְכִסְאוֹ יִכּוֹן בִּמְלֵאָתוֹ· נֶגְדֵי שֵׂעִיר בְּהַכּוֹתוֹ· בְּאוֹיְבָיו יִתֵּן נִקְמָתוֹ· רְבוֹת מוֹפְתֵי גְבוּרָתוֹ· יִתְקַע בַּשּׁוֹפָר בִּסְעָרָתוֹ· סוז צִיּוֹן יְקַנֵּא בְּקִנְאָתוֹ· חַיַּת קָנֶה בְּגַעֲרָתוֹ· קִרְיַת מֶלֶךְ בִּבְנוֹתוֹ· חֶבְיוֹן עֻזּוֹ וְתִפְאַרְתּוֹ· זְרוּיִם בְּקַצְוֵי אַדְמָתוֹ· קְבוּצִים בְּבֵית תִּפְאַרְתּוֹ· וְשָׁם נְשׁוֹרֵר תְּהִלָּתוֹ· אֹמֶץ חַסְדּוֹ וְצִדְקָתוֹ· מוֹרֶה צֶדֶק לַעֲדָתוֹ· בְּתוֹכָם יַצִּיב שְׁכִינָתוֹ:

ארבעה Vieren legte Gott den Namen Erbe bei, das er mit Lust und Liebe aufgenommen; dem gelobten Lande, dem heiligen Tempel, dem göttlichen Gesetzbuch, und denen, die es angenommen (Israel). Laßt uns heute fröhlich sein! an diesem Tage hat er einst sein geliebtes Volk erlöst, er wird es abermals erlösen!

Er wird es abermals erlösen, zum Zeitpunkt, den er sich ersehen. Der Ewige wird regieren immer und ewig!

מלוכה Sein ist das Reich und die Macht! wir werden uns einst wieder niederwerfen vor seines Fußes Schemel (der heilige Tempel). O ewige Wonne, er nimmt uns einst mit Liebe wieder auf, schafft seine Widersacher hinweg und läßt seine Lämmer unter seinem Schatten weiden; er bricht die Hörner der Frevler und zeigt ihnen seine Hoheit und Allgewalt! Dann wird alles einstimmig ihn allein anbeten, die Erde und alles, was sie füllt, ihn allein hochpreisen.

Hochpreisen seine furchtbare Einheit! Der Ewige regiert, froh ist die Erde! Der Ewige wird König sein über die ganze Erde!

שם Dann wird sein heiliger Name vollkommen so, wie er geschrieben, auch ausgesprochen werden;*) sein Reich wird dann erhaben, sein Thron unerschüttert stehen. Er wird mit dem Schophar stürmen, wird sich Zions annehmen, die Königsstadt in ihrer Pracht und Majestät wieder erbauen, die Zerstreuten (Israel) aus allen Erd-Enden sammeln und hineinführen in das Haus seiner Majestät (in den Tempel); dort werden wir seinen Ruhm besingen, seine Allgnade und Allgüte. Er selbst wird seine Gemeinde in Tugenden unterwerfen, seine Majestät wird in ihrer Mitte residiren.

---

*) Nur dem Hohenpriester ward es während seiner Funktion im Tempel gestattet, den eigentlichen heiligen Namen nach Ordnung der Buchstaben auszusprechen.

שְׁכִינָתוֹ עִמָּנוּ לְהִתְאַחֵד • וְאוֹתָנוּ יַעֲשֶׂה לְגוֹי אֶחָד •
כַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד׃

---

ח׳ וּבְכֵן לְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וּמוֹשִׁיעַ׃
סלוק. חַסְדֵי יְיָ אַזְכִּיר תְּהִלּוֹת יְיָ • כְּעַל כֹּל אֲשֶׁר גְּמָלָנוּ יְיָ •
וְרַב טוּב לְבֵית אֵיתָנַי • אֲשֶׁר גְּמָלָנוּ כְּרַחֲמָיו וּכְרוֹב חֲסָדָיו
לְעֵינַי • וַיֹּאמֶר אַךְ עַמִּי הֵמָּה וּבָנַי • בָּנִים לֹא יְשַׁקֵּרוּ
נֶאֱמָנַי • בְּנֵי אֱמוּנַי בְּנֵי בְחוּנַי • וַיְהִי לָהֶם לְמוֹשִׁיעַ מִיגוֹנַי •
בְּכָל צָרָתָם לוֹ צָר בְּעִנְיָנַי • וּמַלְאַךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעַ הֲמוֹנַי •
בְּאַהֲבָתוֹ וּבְחֶמְלָתוֹ גְּאָלָם מִמְּעַנַּי • וַיְנַטְּלֵם וַיְנַשְּׂאֵם עַד
הֵנָּה עֲזָרָנוּ יְיָ׃ וְלֹא הֵסִיר חַסְדּוֹ מֵהֶם בְּכָל מְקוֹם גְּלוּתָם •
וְלֹא מְאָסָם וְלֹא גְעָלָם לְכַלּוֹתָם • גָּלוּ תְחִלָּה לְמִצְרַיִם
בְּשִׁבְעִים נַפְשׁוֹתָם • וַיִּפְרוּ וַיִּרְבּוּ בִּמְאֹד מְאֹד לְהַרְבּוֹתָם •
וַיִּתְחַכְּמוּ עֲלֵיהֶם פּוּטִים לְהַשְׁחִיתָם • הָפַךְ לִבָּם
לִשְׂנֹאתָם • וּלְהִתְנַכֵּל בְּסִבְלוֹתָם • וַיַּעֲבִידוּם בְּפֶרֶךְ בְּכָל
עֲבוֹדָתָם • וַיָּשִׂימוּ עֲלֵיהֶם שָׂרֵי מִסִּים לְעַנּוֹתָם • וַיִּצְעֲקוּ
אֶל יְיָ בַּצַּר לָהֶם מִמְּצוּקוֹתָם • וְלִמְעוֹן קָדְשׁוֹ הַשָּׁמַיְמָה
עָלְתָה שַׁוְעָתָם • וַיָּקֶם לָהֶם מוֹשִׁיעִים לְהוֹשִׁיעָם מִצָּרָתָם •
שָׁלַח מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֲשֶׁר בָּחַר בָּהֶם וּבִשְׁלִיחוּתָם • וְשָׂם
בְּמִצְרַיִם אוֹתוֹתָיו וּמוֹפְתָיו לְהַרְאוֹתָם • וַיַּהֲפוֹךְ לְדָם
יְאֹרֵיהֶם וְכָל נַהֲרוֹתָם • הָפַךְ אֶת מֵימֵיהֶם לְדָם וַיָּמֶת
אֶת דְּגָתָם • אָמַר וַיָּבֹא עָרוֹב וְכִנִּים בְּכָל עַפְרוֹתָם •
וְשִׁלַּח בָּם עָרוֹב וַיֹּאכְלֵם וּצְפַרְדֵּעַ וְהִשְׁחִיתָם • וַיִּתֵּן

Residiren wird bei uns seine Majestät, er wird uns zu einem einzigen Volke machen. An jenem Tage wird der Ewige einzig sein und sein Name: Einiger.

ובכן Nun soll sie Dir aufsteigen die Heiligung, denn Du bist Israels Heiligster und Helfer!

חסדי*) Ich will die große Huld des Herrn, den Ruhm des Ewigen preisen, weil er viele Güte uns, große Güte dem Hause unserer Väter erzeigt. Durch sein Erbarmen und seine grenzenlose Huld ließ er so viel uns angedeihen. Sie sind ja nun mein Volk, sprach er, sind Kinder ohne Trug, mir getreu, Kinder meiner Getreuen, Söhne meiner Erprobten. Aus allen Trübsalen half er ihnen, als fühlte er ihr Leiden selbst; sein Engel stand meinem Volke immer bei, und aller Orten, wo sie hingetrieben wurden, entzog er ihnen seine Güte nicht; sie wurden nicht von ihm verworfen, nicht durch Überdruß aufgerieben. So wurden ihre Siebzig anfangs nach Ägypten getrieben; sie vermehrten sich hier und verstärkten sich in großer Menge. Nun dachten die Putim (Ägypter), sie durch List auszurotten — ihr Herz wandte sich, jenes Volk zu hassen und es mit Hinterlist durch Arbeit zu drücken; sie trieben es zur Arbeit mit aller Strenge an, man setzte über sie Beamte, um sie zu unterdrücken. Hier schrieen sie zum Ewigen in ihrer Not, ihr Wehklagen stieg zur Wohnung des Herrn gen Himmel; er bestellte ihnen Helfer, von ihrem Drucke sie zu befreien, er sandte Mosche und Aharon, die er dazu erkoren. In Ägypten ließ er Zeichen und Wunderstrafen zeigen; ihre Weiher samt den Flüssen verwandelte er in Blut, auch alle Wasser wurden Blut, so daß ihre Fische alle starben. Er sprach — und es schwärmte von Gewild, und Ungeziefer überströmte ihr Gefilde; er ließ von allerlei Gewild sie fressen, von Krokodillen sie verzehren. Er gab dem Erdkrebs ihr Gewächs, den Heuschrecken ihre Früchte hin; die fraßen alles Kraut im

*) Die Übersetzung von diesem Siluck erhielt ich von meinem Freund, dem Übersetzer von לחנך אתיתי und der סליחות לכל נדרי.

לְחָסִיל יְבוּלָם וְלָאַרְבֶּה תְּבוּאָתָם. וַיֹּאכַל כָּל עֵשֶׂב בְּאַרְצָם וְכָל פְּרִי אַדְמָתָם. וַיַּהֲרֹג בַּבָּרָד גַּפְנָם וּבַחֲנָמַל שִׁקְמָתָם. וַיַּסְגֵּר לַבָּרָד בְּעִירָם וְלָרְשָׁפִים בְּהֶמְתָּם. וְשִׁלַּח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ עֶבְרָה וָזַעַם וְצָרָה לְהַבְעִיתָם. וּמַלְאֲכֵי רָעִים הָיוּ בְּמִשְׁלַחְתָּם. וְלֹא חָשַׂךְ מִמָּוֶת נַפְשָׁם וְחַיָּתָם. וַיַּךְ כָּל בְּכוֹר בְּמִצְרַיִם וְאוֹנֵי רֵאשִׁיתָם. וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וְאֵין כּוֹשֵׁל בְּמַחֲנוֹתָם. נָפַל פַּחְדָּם עַל מִצְרַיִם וְשָׂמְחוּ בְּצֵאתָם. פָּרַשׂ עָנָן לְמָסָךְ וְאֵשׁ לְהָאִיר אֲפֵלָתָם. וַיּוֹצֵא עַמּוֹ בְּשָׂשׂוֹן בְּחִירָיו בְּרִנָּתָם. וַיִּסְעוּ מֵרַעְמְסֵס לְסֻכּוֹת וּמִסֻּכּוֹת לְאֵתָם. וּמֵאֵתָם לִפְנֵי פִּי הַחִירוֹת הָיְתָה חֲנִיָּתָם. בֵּין מִגְדֹּל וּבֵין הַיָּם בְּאֶמְצָעִיתָם. לִפְנֵי בַּעַל צְפוֹן הַנִּשְׁאָר מִכָּל אֱלִילֵי פַּחֲווֹתָם. וְלָמָּה נִשְׁאַר הוּא כְּדֵי לְהַשִּׂיאָם וּלְהַטְעוֹתָם. שֶׁיֹּאמְרוּ קָשָׁה יִרְאָתָם שֶׁלֹּא לָקְתָה כְּמוֹתָם. שָׁם חָנוּ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לִנְסִיעָתָם. וּבָרְבִיעִי מְתַקְּנִים כְּלֵיהֶם וּמַצִּיעִין בְּהֶמְתָּם. וְאָמְרוּ לָהֶם הָאוֹקְטוֹרִין בְּמִלָּתָם. הִגַּעְתֶּם תְּחוּם אֲשֶׁר קָבְעוּ לָכֶם צְעָנִים בְּטוֹבָתָם. אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים נֵלֵךְ וְנָשׁוּב לַעֲבוֹדָתָם. וּגְאוּלִים הֵשִׁיבוּ לֹא יָצָאנוּ בִּרְשׁוּתָם. כִּי אִם בְּיָד רָמָה בְּעַל כָּרְחָם שֶׁלֹּא בְטוֹבָתָם. וְהֵם עָנוּ רוֹצִים וְלֹא רוֹצִים אִישׁ כְּפִי שִׂיחָתָם. סוֹפְכֶם לְקַיֵּם דְּבַר מַלְכוּת וְלֹא לַעֲבוֹר עַל דַּעְתָּם. וְעָמְדוּ עֲלֵיהֶם וְהִכּוּם וּפְצָעוּם וְהָרְגוּ מִקְצָתָם. וְהֵם הָלְכוּ וְהִגִּידוּ לְפַרְעֹה כָּל קוֹרוֹתָם. וַיֵּהָפֵךְ לִבּוֹ וּלְבַב עַמּוֹ לִרְדּוֹף אוֹתָם. וַיֹּאמְרוּ מַה זֹּאת עָשִׂינוּ וַיָּשִׂמוּ עַל עֵקֶב בָּשְׁתָּם.

Lande, samt aller Frucht der Felder. Er ließ Hagel ihren Weinstock töten und ihre Feigenbäume durch Frost. Ihr Vieh gab er dem Hagelschlag, Raubvögeln ihre Lebensmittel preiß, ließ seinen Grimm über sie aus, Wut, Zorn und Angst, sie zu schrecken, samt Scharen böser Engel; versagte dem Tode ihr Dasein und Leben nicht; schlug alle Erstgeburt Ägyptens, die Erstlinge ihrer Jugendkraft, führte sein Volk heraus mit Silber und Gold — kein Schwächling war im ganzen Lager. Ihr Schrecken fiel über Ägypten so daß ihr Auszug jene erfreute. Er breitete zur Decke eine Wolke, des Nachts ein Feuer aus, zu leuchten; so führte er sein Volk mit Wonne, seine Auserwählten in vollem Frohlocken aus. Sie rückten von Raamses nach Suckoth, von Suckoth nach Etham und von da nach Pi Hachiroth vor, und schlugen zwischen Migdol und dem Meere, Bal Zefon gegenüber, ihr Lager auf: — Bal Zefon war das einzige Götzenbild, welches von allen Götzen der Ägypter übrig geblieben. — Der Herr ließ es darum stehen, um sie mehr zu reizen und irre zu führen, damit sie im Eifer sagen mögen, dieses sei, weil es zu furchtbar ist, nicht wie seines Gleichen vertilgt worden. Hier ruhten sie am dritten Tage von ihrem Marsche aus, bereiteten am Vierten ihre Geräte und brachten ihr Vieh in das Geschirr. Dort sprachen ihre Begleiter, mit Worten ihrer Art, zu ihnen: „Ihr habt nun das Ziel erreicht, das die Zoaniten euch vergönnt, denn ihr wollet ja nur auf drei Tage verreisen und dann zur Arbeit zurückkehren." Wir sind — sprachen die Erlösten — nicht mit jener Gunst, vielmehr durch starke Macht gegen ihren Willen, ausgezogen. „Wollet oder nicht" — sprachen jene wieder „sprechet, wie ihr wollt, am Ende müßt ihr doch dem Befehle des Königs folgen." Israel aber machten sich über sie her, verwundeten und töteten einige. Jene flohen nun zu Pharao hin, erzählten, was ihnen zugekommen. Sogleich änderte sich Pharaos und seiner Diener Gesinnung; sie beschlossen, Israel nachzusetzen. Was haben wir da getan — sie erschracken über ihre Schande und sprachen: Jene sind verirrt, sie ver=

וְאָמְרוּ נְבֻכִים הֵם וְעָבְטוּ אָרְחוֹתָם· נִרְדְּפָה אַחֲרֵיהֶם
וְנִרְאֶה בְּרָעָתָם· וַיֶּאְסֹר אֶת רִכְבּוֹ בְּעַצְמוֹ כְּדֵי לְזָרְזָם
וּלְפַתּוֹתָם· וְאֶת עַמּוֹ לָקַח עִמּוֹ בִּדְבָרִים לְרַמּוֹתָם·
דֶּרֶךְ מְלָכִים לְהִתְנַהֵג אַחֲרֵי חֲיָלוֹתָם· וַאֲנִי אַקְדִּים
רִאשׁוֹן לְהִלָּחֵם בְּמִלְחַמְתָּם· דֶּרֶךְ מְלָכִים לִטּוֹל חֵלֶק
רֵאשִׁית בִּזָּתָם· וַאֲנִי אַשְׁוֶה עִמָּכֶם בְּשָׁלָל צִבְעֵי רִקְמָתָם·
וְעוֹד אֶפְתַּח אוֹצְרוֹתַי וּקְחוּ כָּל שְׂכִיּוֹת חֶמְדָּתָם· מִיַּד יָצְאוּ
כֻּלָּם בְּלֵב שָׁלֵם וְעָרְכוּ מַעַרְכוֹתָם· וַיִּקַּח שֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב
בָּחוּר עִם כָּל כְּלֵי מַשְׁחִיתָם· וְכָל רֶכֶב מִצְרַיִם עִמָּהֶם
בְּעֶזְרָתָם· וַיַּשִּׂיגוּ אוֹתָם חוֹנִים עַל הַיָּם בְּמַהֲלוֹתָם·
וְנָשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וְרָאוּ צָרֵיהֶם בְּקָרְבָתָם· חִיל וָרֶתֶת שָׁם
אֲחָזָתַם· וְזָעֲקוּ בִּתְפִלָּה וְתָפְשׂוּ אֻמָּנוּת אֲבוֹתָם· וְגוֹאֲלָם
חָזָק וְנוֹקֵם נִקְמָתָם· וַיַּרְא בַּצַּר לָהֶם בְּשָׁמְעוֹ אֶת רִנָּתָם·
וַיּוֹשִׁיעֵם לְמַעַן שְׁמוֹ וַיִּגְאָלֵם מִצָּרָתָם· מִנֹּגַהּ נֶגְדּוֹ עָבָיו
עָבְרוּ בָּרָד וְאֵשׁ גַּחֲלָתָם· וַיִּשְׁלַח חִצָּיו וַיְפִיצֵם וּבְרָקִים רָב
לַהֲמוֹתָם· וַיִּגְעַר בְּיַם סוּף וַיֶּחֱרַב וַיּוֹלִיכֵם בִּתְהוֹמוֹת
בִּמְסִלָּתָם· וְשִׁבְטֵי יָהּ עָמְדוּ עַל הַיָּם לֵירֵד בִּירִידָתָם·
וְשָׁם בִּנְיָמִן צָעִיר רֹדֵם וְשָׂרֵי יְהוּדָה רִגְמָתָם· וְכֻלָּם עָבְרוּ
בַּיַּבָּשָׁה בְּמַיִם עַזִּים נְתִיבָתָם· וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה מִימִינָם
וּמִשְּׂמֹאלָם בַּהֲלִיכָתָם· וְרֶסֶן מַתְעֶה עַל לְחָיֵי עֲנָמִים
לַהֲבִיאָם בַּמַּיִם לְכַלּוֹתָם· וְנִהֲגָם בִּכְבֵדוּת וַיָּסַר אֶת
אוֹפַנֵּי מַרְכְּבוֹתָם· וַיָּשׁוּבוּ הַמַּיִם וַיְכַסּוּ אֶת הָרֶכֶב וְאֶת
הַפָּרָשִׁים בִּשְׁטִיפָתָם· וְנִעֵר פַּרְעֹה וְחֵילוֹ בְּיַם סוּף וְכָל
צִבְאוֹתָם· וַיְכַסּוּ מַיִם צָרֵיהֶם אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתָר

kennen ihren rechten Weg; laßt uns ihnen nachsetzen, wir werden sie im Elend finden! Pharao, um jene aufzumuntern und zu überreden, bespannte selbst seinen Wagen und riß sein ganzes Heer durch Schmeichelworte hin. Andere Könige — sprach er — folgen ihrem Heere nach, ich aber will an euerer Spitze streiten; andere Könige nehmen den besten Teil der Beute, ich aber teile gleich mit euch, selbst die köstlich gestickten Gewänder; überdies öffne ich meine Schätze euch, ihr nehmet alle Kostbarkeiten hin. Auf der Stelle zogen mit vollem Herzen alle in voller Rüstung aus, sechshundert auserlesene Kriegswagen nahm er, wohl ausgerüstet, auch alle Gespanne Ägyptens zur Hilfe mit, und holten sie (die Israeliten) beisammen am Meere gelagert ein. Als diese nun die Feinde angerückt kommen sahen, überfiel Angst und Bestürzung sie; hier schrieen sie in Andacht, nach Art und Weise ihrer Väter. Ihr mächtiger Erlöser und Rächer hörte nun ihr Wehklagen und sah ihre Not, er half und erlöste sie um seiner selbst willen. Vom Lichtglanz vor ihm trennten sich die Wolken mit Hagel und Blitzen; er warf Pfeile und zerstreute sie; schoß Blitze ab und verwirrte sie. Hart fuhr er das Schilfmeer an, und schnell war es trocken; er führte in der Tiefe wie auf gebahntem Wege sie. Hier stellten die Stämme Gottes am Meere sich, der Ordnung nach durchzuziehen. Binjamin, der Jüngste, führte an, und die Fürsten Jehudas in Purpur-Gewand; sie zogen alle auf Trocknem, auf Pfaden durch mächtige Fluten, welche ihnen rechts und links in ihrem Zuge zur Mauer dienten. Einen Zügel legte der Ewige dem Kinne der Ägypter an, um in Verwirrung sie im Wasser umzubringen. Er führte sie mit beschwerlichem Zuge, indem die Räder sich vom Wagen trennten; plötzlich strömte das Wasser zurück, überschwemmte Gespann und Reiter mit heftiger Flut. So stürzte Pharao und sein Heer mit ganzen Scharen in das Schilfmeer; da deckten Fluten die Quäler, daß keiner von ihnen übrig blieb. Die Lieblinge aber zogen schnell hindurch und sahen die Leichname ihrer

בִּשְׁאֵרִיתָם· וִידִידִים עָבְרוּ וְגָזוּ וְרָאוּ פִּגְרֵי שׂוֹנְאֵיהֶם בְּמַפַּלְתָּם· וַיַּאֲמִינוּ בִדְבָרָיו וַיָּשִׁירוּ תְהִלָּתוֹ בִּישׁוּעָתָם: וְאִלּוּ כָּל הַיַּמִּים דְּיוֹ וַאֲגַמִּים קוֹלְמוֹסִים· וּבְנֵי אָדָם לַבְלָרִים וִירִיעוֹת אֲרָצוֹת פְּרוּסִים· וְכָל שַׂעֲרוֹת אָדָם פִּיּוֹת וּלְשׁוֹנוֹת מְקַלְּסִים· אֵינָן מַסְפִּיקִין לַחֲקוֹר פְּלָאוֹת וְנִסִּים· אַחַת מֵאֶלֶף אַלְפֵי אֲלָפִים וְרִבֵּי רְבָבוֹת הַנַּעֲשִׂים· אֲשֶׁר פָּעַל אָדוֹן לְעַם מִבֶּטֶן עֲמוּסִים· כִּי מִי גוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר בְּנִסִּים מִתְנוֹסְסִים· אוֹ הֲנִסָּה אֱלֹהִים לָבֹא לָקַחַת לוֹ גוֹי מִקֶּרֶב שׁוֹסִים· בְּמַסּוֹת בְּאוֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים וּבְמִלְחָמָה נֶהֱרָסִים· כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה לָנוּ אֲדוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים:

חַסְדֵי יְיָ כִּי לֹא תָמְנוּ· וְלֹא כָלוּ רַחֲמָיו מִמֶּנּוּ· יוֹם יוֹם יַעֲמָס לָנוּ· הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ· בְּמִצְרַיִם נִגְלָה בַּעֲבוּר לְגָאֳלֵנוּ· וּבְכָל צָרָה עִמָּנוּ לְהוֹשִׁיעֵנוּ· לֹא מְאָסָנוּ וְלֹא גְעָלָנוּ לְכַלּוֹתֵנוּ· וְלֹא עָשָׂה עִמָּנוּ כָלָה כְּחַטֹּאתֵינוּ· וּבְכָל עֵת יָדוֹ נְטוּיָה עָלֵינוּ· בְּגָלוּת שִׁנְעָר שִׁלַּח לְמַעֲנֵנוּ· וּבְעֵילָם שָׂם כִּסְאוֹ לְרַחֲמֵנוּ· וּבְעַבְדֻתֵנוּ לֹא עֲזָבָנוּ אֱלֹהֵינוּ· וַיַּט עָלֵינוּ חֶסֶד לִפְנֵי שׁוֹבֵינוּ· לָתֵת לָנוּ מִחְיָה וּלְרוֹמֵם בֵּית מַאֲוַיֵּנוּ· גַּרְנוּ מֶשֶׁךְ עִם קֵדָר לִשְׁכֵנֵינוּ· וְלֹא עָשָׂה כָלָה עִם שְׁאֵרִיתֵנוּ· וּבְאֶרֶץ נָכְרִיָּה כִּמְעַט שָׁכְנָה דוּמָה נַפְשֵׁנוּ· לוּלֵי יְיָ שֶׁהָיָה בְּעֶזְרָתֵנוּ· כִּי בְּכָל פֶּה אֲכָלוּנוּ לְהַדִּיקֵנוּ· וְעֻלָּם הַכָּבֵד הִכְבִּידוּ עָלֵינוּ· עַד יֵעָרֶה מִמָּרוֹם רוּחַ לְנַחֲמֵנוּ· כִּי יְיָ שׁוֹפְטֵנוּ יְיָ מְחוֹקְקֵנוּ· יְיָ מַלְכֵּנוּ הוּא

gestürzten Feinde; glaubten an des Ewigen Wort, und stimmten für diese Rettung ihm Lobgesänge an. Wären alle Seen Tinte, alle Schilfe Federn, alle Menschen Schreiber und alle Länder Rollen, und lobende Zungen alle Haare der Menschen, wahrlich, sie vermöchten nicht, einen Teil der Myriaden tausenden Wundertaten zu schildern, die der Herr diesem Volke von Mutterleibe an erzeigt! Wo ist noch solch ein großes Volk, das durch Versuche erprobt worden? Oder hat eine Gottheit je unternommen, sich aus der Mitte von Räubern ein Volk herauszunehmen durch Versuchungen, Zeichen, Wunder und verheerende Kriege, sowie diejenigen, welche der Herr aller Werke für uns getan?

חסדי Nie hört Gottes Güte auf, nie entziehet er sein Erbarmen uns; täglich überhäuft er uns mit Milde, er ist ein Gott, der immer hilft. In Ägypten offenbarte er sich, uns zu erlösen, in jeder Not stand er mit seiner Hilfe uns bei, verwarf uns nie, wurde unser nie überdrüssig, uns aufzureiben, und bestrafte uns nie nach unserer Sünden Maß, immer hält er seine Hand über uns. In unserer Gefangenschaft zu Schinar eilte er schnell zu Hilfe uns, schlug seinen Thron in Elam auf, uns zu Gunsten. Er, unser Gott, verließ uns nicht in unserer Sklaverei, machte selbst die uns gefangen hielten uns gewogen, daß sie uns Nahrung reichten und wieder erhoben das Haus unserer Wonne (den heiligen Tempel.*) Als wir in Meschech wohnten, Nachbarn Kedars waren, ließ er unseren Überrest nicht untergehen; und in jenem fremden Lande — stünde uns der Herr nicht bei, wir wohnten schon im Reiche der Stille! Denn dort sperrte alles den Rachen auf, uns zu vertilgen, alles belastete uns mit schwerem Joche, bis es dem Himmel endlich uns zu trösten gefallen; denn der Ewige ist unser Richter, der Ewige unser Gesetzgeber, der Ewige unser König, Er

*) Esra 9, 9.

יושיענו. קול גאלה ישמע בארצנו. יי חננו לך קוינו. היה זרועם לבקרים אף ישועתנו. ולא נסוג אחור ממך ותחיינו. תמהר לשכון כבוד בארצנו. ויבא מבשר שלום לבשרנו. וישאו קול לרנן כל צופינו. כבקר חסדך שבענו. ונרננה ונשמחה בכל ימינו. וכימות עניתנו שמחנו. ומעשה ידינו כוננה עלינו. הושיעה ימינך ועננו. ומתהומות הארץ תשוב תעלנו. ישועתך אלהים תשגבנו. ונהללה שמך בשיר ונגדלנו. כי אלהים יושיע ציון בימינו. ויבנה ערי יהודה ובהם יושיבנו. וזרע עבדיו ואוהבי שמו בהם ישכנו. ומכבשן וממצולות ים עת תעלנו. עוזה אלהים זו פעלת לנו. השם בחיים נפשנו. ולא נתן למוט רגלינו. כי בחנתנו ככסף לצרפנו. הבאתנו במצודה שמת מועקה במתנינו. הרכבת אנוש לראשנו. באנו באש ובמים לרויה תוציאנו. תחננו ותברכנו ותאיר פניך אלינו. תאיר גרנו ותגיה חשכנו. חזה ציון קרית מועדינו. ח׳ כי אם שם אדיר יי אדוננו. חרבות ירושלם יפצחו רנוננו. כי נחם יי ציון בית מקדשנו. חשף זרוע קדשו לנקום נקמתנו. וראו כל אפסי ארץ את ישועת אלהינו. בשובו עמנו מגלותנו. ויצמח צמח צדיק לעדתנו. וזה שמו אשר יקראו יי צדקנו: ואז תתגדל ותתקדש. אלי מלכי בקדש. נורא אלהים ממקדש קדש. אלהים דרכך בקדש. מי כמכה נאדר בקדש. הנערץ באראלי קדש. ויהללוך בהדרת קדש. וישתחוו בהר הקדש.

unser Retter. Laß die Stimme der Erlösung in unserem Lande erschallen! O Herr, sei uns gnädig, nur zu Dir harren wir! laß mit jedem Morgen neue Kraft, neues Heil aufblühen! Nie werden wir von Dir weichen; belebe uns wieder! Laß Herrlichkeit bald wieder in unserem Lande wohnen! sende Deinen Friedensboten, der uns verkünde, daß alle unsere Wächter jauchzend ihre Stimme erheben! Erquicke uns des Morgens mit Deiner Gnade, und wir jauchzen und freuen uns alle unsere Tage! Schenke uns so viel Freuden-, wie Du uns Leidenstage bereitet! Laß unserer Hände Werk gelingen, laß uns Deine Rechte beistehen, willfahre uns! Erhebe aus der Erde Tiefe uns und setze Deine Hilfe hoch empor! Dann loben Deinen Namen wir in einem Liede und ehren ihn hoch. Ja, Gott wird Zions Helfer sein in unseren Tagen, wird aufbauen Jehudas Städte, daß wir sie besetzen, und die Nachkommen seiner Knechte, die Freunde seines Namens, sie bewohnen. Hebe aus Baschan, aus Meerestiefen uns heraus! befestige, o Herr, das Reich, das Du für uns gestiftet; Du, der zum bessern Leben uns erhalten, der unsern Fuß nicht gleiten ließ, Du erprobtest und läutertest wie Silber uns, hast uns verstrickt in Schlingen, unseren Lenden Lasten angehängt, ließest Menschen walten über unser Haupt, brachtest uns in Feuers- und in Wassernot und zogst zum Freudenmahle uns heraus. So begnadige und segne uns! laß Dein Antlitz uns erleuchten, erleuchte unsere Leuchte, mache unsere Finsternis zu Licht! blicke auf Zion, die Stadt unserer Feste! — Ja, er wird sich dort zeigen, der Allmächtige, der Ewige, unser Gott! Jerusalems Trümmer hallen unsere Lobgesänge wieder, denn Gott tröstet Zion, das Haus unseres Heiligtums, zeigt seinen heiligen Arm und rächt uns. Da werden die Erdengrenzen alle die Hilfe unseres Herrn sehen, wie er gleichsam selbst mit uns auszieht, unserem Volke einen gerechten Helfer schickt, den man nennen wird: Herr unserer Gerechtigkeit. Dann wirst Du im Heiligtum verherrlicht und geheiligt, mein Gott, mein König! Furchtbar bist Du, Gott, von Deinem Heiligtume aus. Dein Weg, o Gott, ist in Heiligkeit; wer ist verherrlicht in Heiligkeit wie Du, Du, der Schrecken der heiligen Erellim? Dich preisen sie in heiligem Schmuck, und

אֶרְאֶלִּים וְחַשְׁמַלֵּי קֹדֶשׁ· יַקְדִּישׁוּ וְיַעֲרִיצוּ בְּקֹדֶשׁ· וְקוֹל כַּנְפֵי חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ· כְּקוֹל מַיִם רַבִּים בְּקֹדֶשׁ· וְקוֹל אוֹפַנֵּי הַקֹּדֶשׁ· לְעֻמָּתָם מִנַּשְּׂאִים בְּקֹדֶשׁ· קוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל בְּקֹדֶשׁ· וְקוֹל דְּמָמָה דַקָּה בְּקֹדֶשׁ: קוֹרְאִים זֶה לָזֶה· וְשׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה· וְנִדְרָשִׁים זֶה מִזֶּה· וְזֶה לְעֻמַּת זֶה· וְזֶה כְּנֶגֶד זֶה· וְזֶה מוּל זֶה· מִזֶּה וּמִזֶּה· מְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלּוּשׁ קָדוֹשׁ:

## קדושה·

ח׳ כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ· וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר·

קו״ח קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

ח׳ אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים קוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ:

קו״ח בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

ח׳ מִמְּקוֹמְךָ מַלְכֵּנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלוֹךְ עָלֵינוּ כִּי מְחַכִּים אֲנַחְנוּ לָךְ מָתַי תִּמְלוֹךְ בְּצִיּוֹן בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד תִּשְׁכּוֹן: תִּתְגַּדַּל וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח נְצָחִים: וְעֵינֵינוּ תִרְאֶינָה מַלְכוּתֶךָ כַּדָּבָר הָאָמוּר בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ:

קו״ח יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

ח׳ לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

אתה בחרתנו u. s. w., siehe Seite 100.

werfen sich nieder am heiligen Berge. Erellim und heilige Chaschmalim preisen Dich heilig, durchdrungen von heiligem Schauer, die Stimme der Flügel der heiligen Chajoth rauscht wie die Stimme tobender Fluten im Heiligtum; ihnen gegenüber erhebt sich im Heiligtum die Stimme der heiligen Ophanim — eine mächtige Donnerstimme und ein leiser, heiliger Laut. — In Wechselchören rufen sie einander zu; diese fragen jene, und jene erlauben diesen, diese stehen jenen gegenüber, und jene diesen zugewandt, hier ein Chor, dort ein Chor; und von diesem wie von jenem erschallt das dreimal Heilig —

## Keduscha

**von Vorbeter und Gemeinde abwechselnd zu sprechen:**

**Vorb.** Wie geschrieben steht durch Deinen Propheten: Und einer rief dem andern zu und sprach:

**G. u. V.** „Heilig, heilig, heilig ist der Ewige Zebaoth,
voll ist die ganze Erde seiner Herrlichkeit!"

**Vorb.** Darauf mit starkem, mächtigem und gewaltigem Donnerton lassen sie die Stimme erschallen, den Seraphim gegenüber sich erhebend, und rufen ihnen entgegen: „Gelobt!"

**G. u. V.** „Gelobt sei die Herrlichkeit Gottes, von ihrer Stätte aus!"

**Vorb.** Von Deiner Stätte aus erscheine in Deinem Glanze, o Herr, und walte über uns; denn wir harren auf Dich, wann Du regieren werdest in Zion. O, daß Du bald und in unseren Tagen daselbst thronteſt auf immer und ewig! Verherrlicht und geheiligt werde in der Mitte Deiner Stadt Jerusalem von Geschlecht zu Geschlecht und in alle Ewigkeit. Mögen unsere Augen schauen Dein Reich, wie es verheißen ist in Deinen Ruhmesliedern durch David, Deinen frommen Gesalbten:

**Gem. u. Vorb.** „Der Ewige regieret ewiglich, dein Gott, o Zion, von Geschlecht zu Geschlecht! Hallelujah!"

**Vorb.** Von Geschlecht zu Geschlecht verkünden wir Deine Größe, und in alle Ewigkeit heiligen wir Deine Heiligkeit. Dein Lob, o Gott, weiche nicht aus unserem Munde immer und ewig; denn Gott, König, groß und heilig bist Du. Gelobt seist Du, Ewiger, heiliger Gott!

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לִקְרוֹא אֶת־הַהַלֵּל:

קי״ג הַלְלוּיָהּ ׀ הַלְלוּ עַבְדֵי יְיָ הַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְיָ: יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם: מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עַד־מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְיָ: רָם עַל־כָּל־גּוֹיִם ׀ יְיָ עַל־הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: מִי כַּייָ אֱלֹהֵינוּ הַמַּגְבִּיהִי לָשָׁבֶת: הַמַּשְׁפִּילִי לִרְאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ: מְקִימִי מֵעָפָר דָּל מֵאַשְׁפֹּת יָרִים אֶבְיוֹן: לְהוֹשִׁיבִי עִם־נְדִיבִים עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ: מוֹשִׁיבִי ׀ עֲקֶרֶת הַבַּיִת אֵם־הַבָּנִים שְׂמֵחָה הַלְלוּיָהּ:

קי״ד בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֹעֵז: הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו: הַיָּם רָאָה וַיָּנֹס הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאָחוֹר: הֶהָרִים רָקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי־צֹאן: מַה־לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאָחוֹר: הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי־צֹאן: מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב: הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם־מָיִם חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ־מָיִם:

יְיָ זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית אַהֲרֹן: יְבָרֵךְ יִרְאֵי יְיָ הַקְּטַנִּים עִם־הַגְּדֹלִים: יֹסֵף יְיָ עֲלֵיכֶם עֲלֵיכֶם וְעַל־בְּנֵיכֶם: בְּרוּכִים אַתֶּם לַייָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: הַשָּׁמַיִם

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der uns geheiligt durch seine Gebote und uns befohlen hat, das Hallel zu lesen!

(Psalm 113.) Hallelujah! Lobet, ihr Diener des Ewigen, lobet den Namen des Ewigen! Gepriesen sei der Name des Ewigen, von nun an bis in Ewigkeit. Vom Aufgange der Sonne bis zu ihrem Untergange wird der Name des Ewigen gelobt. Erhaben über alle Völker ist der Ewige, über die Himmel seine Herrlichkeit. Wer ist wie der Ewige, unser Gott? der so hoch thronet, der so tief schauet — im Himmel — auf die Erde? Er richtet auf vom Staube den Armen, erhebet aus der Niedrigkeit den Dürftigen, um ihn neben Fürsten zu setzen, neben die Fürsten seines Volkes; er belebt das Haus der Kinderlosen, läßt sie frohe Mutter werden; Hallelujah!

(Psalm 114.) Als Israel aus Ägypten zog, Jakobs Haus vom fremden Volke, da ward Juda sein Heiligtum, Israel sein Reich. Das Meer sah es und floh, der Jordan wich zurück; die Berge sprangen wie Widder, die Hügel wie junge Lämmer. Was ist dir, o Meer, daß du fliehest? o Jordan, daß du zurück weichest? ihr Berge, daß ihr springet wie Widder? ihr Hügel, wie junge Lämmer? Vor dem Herrn erbebe, o Erde, vor dem Gotte Jakobs, der den Felsen in einen Wasserteich verwandelt, Kieselstein in eine Wasserquelle!

יי זכרנו Der Ewige gedenket unser; Er segnet! Er segnet das Haus Israel, segnet das Haus Aharon, segnet die Gottesverehrer, die Kleinen mit den Großen. Der Ewige vermehre euch, euch und eure Kinder! Gesegnet seiet dem Ewigen, dem Schöpfer des Himmels und der Erde! Die Himmel sind des Ewigen

שָׁמַיִם לַיְיָ וְהָאָרֶץ נָתַן לִבְנֵי־אָדָם׃ לֹא הַמֵּתִים יְהַלְלוּ־יָהּ וְלֹא כָּל־יֹרְדֵי דוּמָה׃ וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ׃

מָה־אָשִׁיב לַיְיָ כָּל־תַּגְמוּלוֹהִי עָלָי׃ כּוֹס־יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא׃ נְדָרַי לַיְיָ אֲשַׁלֵּם נֶגְדָה־נָּא לְכָל־עַמּוֹ׃ יָקָר בְּעֵינֵי יְיָ הַמָּוְתָה לַחֲסִידָיו׃ אָנָּא יְיָ כִּי־אֲנִי עַבְדֶּךָ אֲנִי עַבְדְּךָ בֶּן־אֲמָתֶךָ פִּתַּחְתָּ לְמוֹסֵרָי׃ לְךָ אֶזְבַּח זֶבַח תּוֹדָה וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא׃ נְדָרַי לַיְיָ אֲשַׁלֵּם נֶגְדָה־נָּא לְכָל־עַמּוֹ׃ בְּחַצְרוֹת בֵּית יְיָ בְּתוֹכֵכִי יְרוּשָׁלָיִם הַלְלוּיָהּ׃

קי״ז הַלְלוּ אֶת־יְיָ כָּל־גּוֹיִם שַׁבְּחוּהוּ כָּל־הָאֻמִּים׃ כִּי גָבַר עָלֵינוּ חַסְדּוֹ וֶאֱמֶת־יְיָ לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ׃

קי״ח ח׳ הוֹדוּ לַיְיָ כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ ק׳ הודו

ח׳ יֹאמַר־נָא יִשְׂרָאֵל כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ ק׳ הודו

ח׳ יֹאמְרוּ נָא בֵית־אַהֲרֹן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ ק׳ הודו

ח׳ יֹאמְרוּ נָא יִרְאֵי יְיָ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ ק׳ הודו

מִן־הַמֵּצַר קָרָאתִי יָּהּ עָנָנִי בַמֶּרְחַב יָהּ׃ יְיָ לִי לֹא אִירָא מַה־יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם׃ יְיָ לִי בְּעֹזְרָי וַאֲנִי אֶרְאֶה בְשֹׂנְאָי׃ טוֹב לַחֲסוֹת בַּיְיָ מִבְּטֹחַ בָּאָדָם׃ טוֹב לַחֲסוֹת בַּיְיָ מִבְּטֹחַ בִּנְדִיבִים׃ כָּל־גּוֹיִם סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם׃ סַבּוּנִי גַם־סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם׃ סַבּוּנִי כִדְבֹרִים דֹּעֲכוּ כְּאֵשׁ

Himmel, doch die Erde gab er den Menschenkindern. Nicht die Toten preisen den Herrn, auch nicht jene, die in Grabesstille sinken; wir aber preisen ihn, den Herrn, von nun an bis in Ewigkeit! Hallelujah!

מה Wie soll ich nun dem Ewigen vergelten alle Wohltaten, die er mir erzeigt? — Den Kelch des Heils erhebe ich, und im Namen des Ewigen rufe ich. Meine Gelübde zahle ich dem Ewigen, in Gegenwart seines ganzen Volkes. Teuer erscheint in den Augen des Ewigen der Tod seiner Frommen. Ach Ewiger, ich, Dein Diener, Sohn Deiner Magd, dem Du die Fesseln löstest, Dankopfer bringe ich Dir, und im Namen des Ewigen rufe ich. Meine Gelübde bezahle ich dem Ewigen, in Gegenwart seines ganzen Volkes, in den Höfen des Tempels des Ewigen, in deiner Mitte, o Jerusalem. Hallelujah!

(Psalm 117.) Lobet den Ewigen, ihr Völker alle! Preiset ihn, ihr Nationen insgesamt! Denn mächtig waltet seine Güte über uns, und die Treue des Herrn in Ewigkeit. Hallelujah!

(Psalm 118.) Danket dem Ewigen, denn er ist freundlich,
ewig währet seine Güte!
So singe Israel: ewig währet seine Güte!
So singe Aharons Haus: ewig währet seine Güte!
So singen, die den Ewigen verehren: ewig währet seine Güte!

מן In der Enge rief ich Gott an; Gottes Antwort schuf mir Raum. Der Ewige ist mit mir, ich fürchte nichts; was kann der Mensch mir tun? Der Ewige ist unter meinen Helfern; so kann ich meinen Feinden zusehen! Besser ist es, auf den Ewigen vertrauen, als auf Menschen sich verlassen; besser ist es, auf den Ewigen vertrauen, als auf Fürsten sich verlassen. Laß alle Völker mich umgeben; im Namen des Ewigen, ich zermalme sie. Sie umringen, sie umzingeln mich; im Namen des Ewigen, ich zermalme sie! Wie Bienen umschwärmen, wie Dornenflammen

קוֹצִים בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם: דָּחֹה דְחִיתַנִי לִנְפֹּל וַייָ עֲזָרָנִי: עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי־לִי לִישׁוּעָה: קוֹל ׀ רִנָּה וִישׁוּעָה בְּאָהֳלֵי צַדִּיקִים יְמִין יְיָ עֹשָׂה חָיִל: יְמִין יְיָ רוֹמֵמָה יְמִין יְיָ עֹשָׂה חָיִל: לֹא־אָמוּת כִּי־אֶחְיֶה וַאֲסַפֵּר מַעֲשֵׂה־יָהּ: יַסֹּר יִסְּרַנִּי יָּהּ וְלַמָּוֶת לֹא נְתָנָנִי: פִּתְחוּ־לִי שַׁעֲרֵי־צֶדֶק אָבֹא בָם אוֹדֶה יָהּ: זֶה־הַשַּׁעַר לַייָ צַדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ: אוֹדְךָ כִּי עֲנִיתָנִי וַתְּהִי־לִי לִישׁוּעָה: אודך אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה: אבן מֵאֵת יְיָ הָיְתָה זֹּאת הִיא נִפְלָאת בְּעֵינֵינוּ: מאת זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְיָ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בוֹ: זה

חזן מנגן אנא והקהל עונה. | חזן חוזר ומנגן אנא והקהל עונה.

אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא
אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָא: אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָא:

בָּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יְיָ בֵּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יְיָ: ברוך אֵל יְיָ וַיָּאֶר לָנוּ אִסְרוּ־חַג בַּעֲבֹתִים עַד קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ: אֵלִי אַתָּה וְאוֹדֶךָּ אֱלֹהַי אֲרוֹמְמֶךָּ: אלי הוֹדוּ לַייָ כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: הודו

יְהַלְלוּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ (על) כָּל מַעֲשֶׂיךָ. וַחֲסִידֶיךָ צַדִּיקִים עוֹשֵׂי רְצוֹנֶךָ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יוֹדוּ וִיבָרְכוּ וִישַׁבְּחוּ וִיפָאֲרוּ וִירוֹמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ וְיַמְלִיכוּ אֶת שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ כִּי לְךָ טוֹב לְהוֹדוֹת וּלְשִׁמְךָ נָאֶה לְזַמֵּר כִּי מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת:

umlodern sie mich; im Namen des Ewigen, ich zermalme sie! Wenn alles entgegen stürmt, mich zu stürzen, der Ewige steht mir bei. Mein Sieg und mein Sang ist Jah, er ward zur Hilfe mir! Freudenruf, Siegeslied erschallt in den Hütten der Gerechten: „Die Rechte des Ewigen erkämpft den Sieg — die Rechte des Ewigen ist erhaben — die Rechte des Ewigen erkämpft den Sieg!“ Nein, noch sterbe ich nicht; ich lebe, erzähle die Taten Gottes! Züchtigen will mich nur Gott, er überläßt mich nicht dem Tode. Öffnet mir die Pforten des Heiles, ich gehe hinein, und danke dem Herrn. „Dies ist die Pforte des Ewigen, Gerechte treten da ein!“ Ich danke Dir, daß Du mich gezüchtigt und wieder Hilfe mir erzeigst. „Der Stein, den die Bauleute verachtet, er ist zum Eckstein worden!“ Das ist vom Ewigen geschehen, wunderbar ist es in unsren Augen! „Diesen Tag gab uns der Ewige, laßt uns ihn feiern mit Wonnegesang!“

Ach Ewiger, o, stehe uns bei!<br>
Ach Ewiger, o, stehe uns bei!<br>
Ach Ewiger, laß es gelingen!<br>
Ach Ewiger, laß es gelingen!

ברוך „Gesegnet, der da kommt im Namen des Ewigen! Wir aus des Ewigen Tempel grüßen: Gesegnet! Gott, der Ewige, läßt uns sein Antlitz leuchten! bindet das Festopfer mit Myrten an die Hörner des Altars!“ Mein Gott bist Du, Dir will ich danken! Mein Gott, Dich will ich erheben. Danket dem Ewigen, denn er ist freundlich, ewig währet seine Güte.

יהללוך Es lobpreisen Dich, Ewiger, unser Gott, alle Deine Werke; und Deine Frommen, die Gerechten, die Deinen Willen üben, sowie Dein ganzes Volk, das Haus Israel, sie danken, loben, preisen, rühmen, erheben, verehren, heiligen und verherrlichen in Jubel Deinen Namen, unser König! — Denn schön ist es, Dir zu danken, und herrlich Deinem Namen zu lobsingen; denn von Ewigkeit zu Ewigkeit bist Du Gott! Gelobt seist Du, Ewiger! König, gepriesen durch Lobgesänge.

Der Vorbeter spricht das ganze Kaddisch.

וְעַתָּה יִגְדַּל־נָא כֹּחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר:
זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי־בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב, וְאִמְרוּ אָמֵן.

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא.

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא מִן־כָּל־בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן:

ק׳ קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ:

תִּתְקַבַּל צְלוֹתְהוֹן וּבָעוּתְהוֹן דְּכָל־יִשְׂרָאֵל קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא, וְאִמְרוּ אָמֵן:

ק׳ יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן־שְׁמַיָּא וְחַיִּים עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן:

ק׳ עֶזְרִי מֵעִם יְיָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן:

Der Vorbeter spricht das ganze Kaddisch.

ועתה Nun werde erhoben die Allmacht des Herrn, wie Du verheißen hast! Gedenke Deiner Huld, o Herr, und Deiner Gnade, die von je gewesen!

יתגדל Verherrlicht und geheiligt werde Gottes großer Name in der Welt, die er nach seinem Willen erschaffen hat. Möge er herbeiführen sein Reich, bei euerem Leben und in eueren Tagen und beim Leben des ganzen Hauses Israel, bald und in naher Zeit! — Darauf sprechet:

Amen! sein großer Name sei gepriesen in alle Ewigkeit!

Gelobt und gepriesen, gerühmt und erhoben, erhöhet, verherrlicht, angebetet und verehrt werde der Name des Allheiligen, gelobt sei er hoch über alles Lob und Lied, über jede Benedeiung und Verherrlichung, die je auf Erden ausgesprochen worden! — Darauf sprechet: Amen!

Gem. O, nimm in Barmherzigkeit und Wohlgefallen unser Gebet an!

Möge das Gebet und Flehen von ganz Israel gnädig aufgenommen werden vor dem Vater im Himmel! — Darauf sprechet: Amen!

Gem. Gelobt sei der Name Gottes von nun an bis in Ewigkeit!

Des Friedens Fülle und Glückseligkeit komme vom Himmel über uns und ganz Israel! — Darauf sprechet: Amen!

Mein Heil kommt vom Ewigen, dem Schöpfer des Himmels und der Erde!

Er der Frieden stiftet in seinen Höhen, er stifte auch Frieden bei uns und bei ganz Israel! — Darauf sprechet: Amen!

Am Sabbat wird שיר השירים gebetet.

שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לִשְׁלֹמֹה׃ יִשָּׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ כִּי טוֹבִים דֹּדֶיךָ מִיָּיִן׃ לְרֵיחַ שְׁמָנֶיךָ טוֹבִים שֶׁמֶן תּוּרַק שְׁמֶךָ עַל כֵּן עֲלָמוֹת אֲהֵבוּךָ׃ מָשְׁכֵנִי אַחֲרֶיךָ נָּרוּצָה הֱבִיאַנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרָיו נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בָּךְ נַזְכִּירָה דֹדֶיךָ מִיַּיִן מֵישָׁרִים אֲהֵבוּךָ׃ שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנָאוָה בְּנוֹת יְרוּשָׁלָ͏ִם כְּאָהֳלֵי קֵדָר כִּירִיעוֹת שְׁלֹמֹה׃ אַל תִּרְאוּנִי שֶׁאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת שֶׁשְּׁזָפַתְנִי הַשָּׁמֶשׁ בְּנֵי אִמִּי נִחֲרוּ בִי שָׂמֻנִי נֹטֵרָה אֶת הַכְּרָמִים כַּרְמִי שֶׁלִּי לֹא נָטָרְתִּי׃ הַגִּידָה לִּי שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי אֵיכָה תִרְעֶה אֵיכָה תַּרְבִּיץ בַּצָּהֳרָיִם שַׁלָּמָה אֶהְיֶה כְּעֹטְיָה עַל עֶדְרֵי חֲבֵרֶיךָ׃ אִם לֹא תֵדְעִי לָךְ הַיָּפָה בַּנָּשִׁים צְאִי לָךְ בְּעִקְבֵי הַצֹּאן וּרְעִי אֶת גְּדִיֹּתַיִךְ עַל מִשְׁכְּנוֹת הָרֹעִים׃ לְסֻסָתִי בְּרִכְבֵי פַרְעֹה דִּמִּיתִיךְ רַעְיָתִי׃ נָאווּ לְחָיַיִךְ בַּתֹּרִים צַוָּארֵךְ בַּחֲרוּזִים׃ תּוֹרֵי זָהָב נַעֲשֶׂה לָּךְ עִם נְקֻדּוֹת הַכָּסֶף׃ עַד שֶׁהַמֶּלֶךְ בִּמְסִבּוֹ נִרְדִּי נָתַן רֵיחוֹ׃ צְרוֹר הַמֹּר דּוֹדִי לִי בֵּין שָׁדַי יָלִין׃ אֶשְׁכֹּל הַכֹּפֶר דּוֹדִי לִי בְּכַרְמֵי עֵין גֶּדִי׃ הִנָּךְ יָפָה רַעְיָתִי הִנָּךְ יָפָה עֵינַיִךְ יוֹנִים׃ הִנְּךָ יָפֶה דוֹדִי אַף נָעִים אַף עַרְשֵׂנוּ רַעֲנָנָה׃ קֹרוֹת בָּתֵּינוּ אֲרָזִים רַחִיטֵנוּ* בְּרוֹתִים׃ אֲנִי חֲבַצֶּלֶת הַשָּׁרוֹן שׁוֹשַׁנַּת הָעֲמָקִים׃ כְּשׁוֹשַׁנָּה בֵּין הַחוֹחִים כֵּן רַעְיָתִי בֵּין הַבָּנוֹת׃ כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר כֵּן דּוֹדִי בֵּין הַבָּנִים בְּצִלּוֹ חִמַּדְתִּי וְיָשַׁבְתִּי וּפִרְיוֹ מָתוֹק לְחִכִּי׃ הֱבִיאַנִי אֶל בֵּית הַיָּיִן וְדִגְלוֹ עָלַי אַהֲבָה׃ סַמְּכוּנִי בָּאֲשִׁישׁוֹת רַפְּדוּנִי בַּתַּפּוּחִים כִּי חוֹלַת אַהֲבָה אָנִי׃ שְׂמֹאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי וִימִינוֹ תְּחַבְּקֵנִי׃ הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַ͏ִם בִּצְבָאוֹת אוֹ בְּאַיְלוֹת הַשָּׂדֶה אִם תָּעִירוּ וְאִם תְּעוֹרְרוּ אֶת

* רהיטנו ק׳

Lied der Lieder Schelomos.*) Er küsse mich Küsse seines Mundes; deine Liebe ist köstlicher als Wein. Wie lieblich duften deine Salben! dein Name, wie Balsam ausgeschüttet! darum lieben Mädchen dich. Zeuch mich dir nach! o laß uns eilen! der König führt in seine Zimmer mich! so froh und freudig sind wir dein, gedenken deiner Liebe, lieblicher als Wein! Wohlgesinnte lieben dich! Schwarz bin ich, doch niedlich, Töchter Jeruschalajims, wie die Hütten Kedars, wie Schelomos Teppiche. Schauet mich nicht an, daß ich so schwärzlich bin; mich hat die Sonne so gebräunt. Meiner Mutter Söhne zürnten mir, setzten mich zur Weinberghüterin, und meinen Weinberg, meinen — habe ich nicht gehütet. O sage mir, den meine Seele liebt, wo weidest du? wo ruhest du am Mittag? was soll ich schmachten hin und her bei den Herden deiner Gesellen? Weißt du das nicht, o du der Frauen schönste? So folge nur der Schafe Tritt, und weide deine Zieglein nur bei der Hirten Zelten. Mit Roß an Pharaos Gespann vergleiche ich dich, mein Liebchen! Schön sind in Kettlein deine Wangen, dein Hals in Schnüren schön! Goldne Spangen machen wir für dich, gesprenkt mit Silberpünktchen.

Bis in des Königs Hofgepränge gab meine Narde ihren Duft. Mein Freund ist mir ein Myrrenbüschel, hangend zwischen meinen Brüsten; mein Freund ist mir ein Balsamknöspchen aus den Gärten Engedis. Schön bist du, meine Schäferin! schön bist du! deine Augen Täubchen! Schön bist du, mein Lieber! wie hold bist du! unser Bett ist frisches Grün, Zedern unsres Hauses Balken, Zypressen unsre Latten. Ich bin die Lilie Scharons, die Rose im Blumental! Wie die Rose unter Dornen, so unter Mädchen meine Schäferin. Wie unter wildem Gehölze ein Apfelbaum, so unter Jünglingen mein Lieber! Mir behagt es in seinem Schatten; da sitze ich nieder, und süß ist meinem Gaumen seine Frucht. In das Weinhaus brachte er mich, und sein Panier ist über mir — die Liebe. O stärkt mich mit Rebensaft, labt mich mit Apfelmost, denn ich bin liebeskrank. Unter meinem Haupte seine Linke, seine Rechte umfaßt mich. Bei den Rehen, bei den Hindinnen dieser Flur beschwöre ich euch, Töchter Jeruschalajims, weckt sie nicht, regt die Liebe nicht, bis es ihr gefällt! Stimme meines Lieben! ach

*) Übersetzt von Moses Mendelssohn.

הָאַהֲבָה עַד שֶׁתֶּחְפָּץ׃ קוֹל דּוֹדִי הִנֵּה זֶה בָּא מְדַלֵּג עַל
הֶהָרִים מְקַפֵּץ עַל הַגְּבָעוֹת׃ דּוֹמֶה דוֹדִי לִצְבִי אוֹ לְעֹפֶר
הָאַיָּלִים הִנֵּה זֶה עוֹמֵד אַחַר כָּתְלֵנוּ מַשְׁגִּיחַ מִן הַחַלֹּנוֹת
מֵצִיץ מִן הַחֲרַכִּים׃ עָנָה דוֹדִי וְאָמַר לִי קוּמִי לָךְ רַעְיָתִי יָפָתִי
וּלְכִי לָךְ׃ כִּי הִנֵּה הַסְּתָו עָבָר הַגֶּשֶׁם חָלַף הָלַךְ לוֹ׃ הַנִּצָּנִים
נִרְאוּ בָאָרֶץ עֵת הַזָּמִיר הִגִּיעַ וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ׃
הַתְּאֵנָה חָנְטָה פַגֶּיהָ וְהַגְּפָנִים סְמָדַר נָתְנוּ רֵיחַ קוּמִי לָכִי
רַעְיָתִי יָפָתִי וּלְכִי לָךְ׃ יוֹנָתִי בְּחַגְוֵי הַסֶּלַע בְּסֵתֶר הַמַּדְרֵגָה
הַרְאִינִי אֶת מַרְאַיִךְ הַשְׁמִיעִינִי אֶת קוֹלֵךְ כִּי קוֹלֵךְ עָרֵב
וּמַרְאֵיךְ נָאוֶה׃ אֶחֱזוּ לָנוּ שֻׁעָלִים קְטַנִּים מְחַבְּלִים
כְּרָמִים וּכְרָמֵינוּ סְמָדַר׃ דּוֹדִי לִי וַאֲנִי לוֹ הָרֹעֶה בַּשּׁוֹשַׁנִּים׃
עַד שֶׁיָּפוּחַ הַיּוֹם וְנָסוּ הַצְּלָלִים סֹב דְּמֵה לְךָ דוֹדִי לִצְבִי אוֹ
לְעֹפֶר הָאַיָּלִים עַל הָרֵי בָתֶר׃ עַל מִשְׁכָּבִי בַּלֵּילוֹת בִּקַּשְׁתִּי
אֵת שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי בִּקַּשְׁתִּיו וְלֹא מְצָאתִיו׃ אָקוּמָה נָּא
וַאֲסוֹבְבָה בָעִיר בַּשְּׁוָקִים וּבָרְחֹבוֹת אֲבַקְשָׁה אֵת שֶׁאָהֲבָה
נַפְשִׁי בִּקַּשְׁתִּיו וְלֹא מְצָאתִיו׃ מְצָאוּנִי הַשֹּׁמְרִים הַסֹּבְבִים
בָּעִיר אֵת שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי רְאִיתֶם׃ כִּמְעַט שֶׁעָבַרְתִּי מֵהֶם
עַד שֶׁמָּצָאתִי אֵת שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי אֲחַזְתִּיו וְלֹא אַרְפֶּנּוּ עַד
שֶׁהֲבֵיאתִיו אֶל בֵּית אִמִּי וְאֶל חֶדֶר הוֹרָתִי׃ הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם
בְּנוֹת יְרוּשָׁלַםִ בִּצְבָאוֹת אוֹ בְּאַיְלוֹת הַשָּׂדֶה אִם תָּעִירוּ וְאִם
תְּעוֹרְרוּ אֶת הָאַהֲבָה עַד שֶׁתֶּחְפָּץ׃ מִי זֹאת עֹלָה מִן הַמִּדְבָּר
כְּתִימְרוֹת עָשָׁן מְקֻטֶּרֶת מֹר וּלְבוֹנָה מִכֹּל אַבְקַת רוֹכֵל׃
הִנֵּה מִטָּתוֹ שֶׁלִּשְׁלֹמֹה שִׁשִּׁים גִּבֹּרִים סָבִיב לָהּ מִגִּבֹּרֵי
יִשְׂרָאֵל׃ כֻּלָּם אֲחֻזֵי חֶרֶב מְלֻמְּדֵי מִלְחָמָה אִישׁ חַרְבּוֹ עַל
יְרֵכוֹ מִפַּחַד בַּלֵּילוֹת׃ אַפִּרְיוֹן עָשָׂה לוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מֵעֲצֵי

siehe, er kommt über Berge springend, über Hügel hüpfend! Einem Rehe ist mein Lieber, einem jungen Hirschlein gleich.

Da steht er schon hinter unsrer Wand, schauet durch das Geländer, blickt durch das Gitter. Er ruft, mein Lieber, spricht zu mir: Auf, meine Schäferin! meine Schöne, auf! ach komme! Der Winter ist vorüber, der Regen weg und dahin, Blumen schauet man am Boden; die Zeit der Lieder ist da! der Turteltaube Stimme hört man auf der Flur, der Feigenbaum würzt seine Früchtlein, des Weinstocks junge Träubchen verbreiten Wohlgeruch. Auf, meine Schäferin! meine Schöne, auf und komme! Mein Täubchen! dort im Felsenritze, dort in der Kluft der Steige laß mich sehen dein Angesicht, laß mich hören deine Stimme! Süß ist deine Stimme, schön dein Angesicht! Fahet uns die Füchse, faht die kleinen Füchse, die Weinbergsverderber! unser Weinberg knospt. Mein Freund ist mein und ich bin sein, der unter Rosen weidet! Bis der Tag sich kühlt, bis die Schatten weichen, kehre um, o Lieber, gleich dem muntern Reh, gleich dem jungen Hirschlein, über Scheideberge! Nachts auf meiner Lagerstätte suchte ich, den meine Seele liebt — ich suchte, fand ihn nicht. Wohlan, so will ich aufstehen, umhergehen in der Stadt, in den Straßen, in den Gassen suchen, den meine Seele liebt — ich suchte, fand ihn nicht.

Es fanden mich die Wächter, die in der Stadt umhergehen. „Habt ihr ihn gesehen, den meine Seele liebt?“ Kaum bin ich weg von ihnen, da finde ich ihn den meine Seele liebt; ich halte ihn, lasse ihn nicht, bis ich ihn bringe in meiner Mutter Haus, in meiner Gebärerin Zimmer. Euch beschwöre ich, Jeruschalajims Töchter, bei den Rehen, bei den Hindinnen dieser Flur, weckt sie nicht, regt die Liebe nicht, bis es ihr gefällt! Wer ist es, die aus der Wüste dort emporsteigt, wie säulengrader Rauch empor, Wohlgeruch von Myrrhen und Weihrauch, duftender als Krämerwürze?

Seht das Bett des Schelomo, sechzig Starke stehen umher aus den Starken Jisraels, aller Hand am Schwerte, alle kriegeskundig, jeder an der Hüfte sein Schwert, vor mitternächtlich Grauen. König Schelomo ließ sich ein Prachtbett machen aus Libanons Gehölze; die Säulen macht er silbern,

הַלְּבָנוֹן׃ עַמּוּדָיו עָשָׂה כֶסֶף רְפִידָתוֹ זָהָב מֶרְכָּבוֹ אַרְגָּמָן
תּוֹכוֹ רָצוּף אַהֲבָה מִבְּנוֹת יְרוּשָׁלָ‍ִם׃ צְאֶינָה וּרְאֶינָה בְּנוֹת
צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בָּעֲטָרָה שֶׁעִטְּרָה לּוֹ אִמּוֹ בְּיוֹם חֲתֻנָּתוֹ
וּבְיוֹם שִׂמְחַת לִבּוֹ׃ הִנָּךְ יָפָה רַעְיָתִי הִנָּךְ יָפָה עֵינַיִךְ יוֹנִים
מִבַּעַד לְצַמָּתֵךְ שַׂעְרֵךְ כְּעֵדֶר הָעִזִּים שֶׁגָּלְשׁוּ מֵהַר גִּלְעָד׃
שִׁנַּיִךְ כְּעֵדֶר הַקְּצוּבוֹת שֶׁעָלוּ מִן הָרַחְצָה שֶׁכֻּלָּם מַתְאִימוֹת
וְשַׁכֻּלָה אֵין בָּהֶם׃ כְּחוּט הַשָּׁנִי שִׂפְתוֹתַיִךְ וּמִדְבָּרֵיךְ נָאוֶה
כְּפֶלַח הָרִמּוֹן רַקָּתֵךְ מִבַּעַד לְצַמָּתֵךְ׃ כְּמִגְדַּל דָּוִיד צַוָּארֵךְ
בָּנוּי לְתַלְפִּיּוֹת אֶלֶף הַמָּגֵן תָּלוּי עָלָיו כֹּל שִׁלְטֵי הַגִּבֹּרִים׃
שְׁנֵי שָׁדַיִךְ כִּשְׁנֵי עֳפָרִים תְּאוֹמֵי צְבִיָּה הָרוֹעִים בַּשּׁוֹשַׁנִּים׃
עַד שֶׁיָּפוּחַ הַיּוֹם וְנָסוּ הַצְּלָלִים אֵלֶךְ לִי אֶל הַר הַמּוֹר וְאֶל
גִּבְעַת הַלְּבוֹנָה׃ כֻּלָּךְ יָפָה רַעְיָתִי וּמוּם אֵין בָּךְ׃ אִתִּי מִלְּבָנוֹן
כַּלָּה אִתִּי מִלְּבָנוֹן תָּבוֹאִי תָּשׁוּרִי מֵרֹאשׁ אֲמָנָה מֵרֹאשׁ
שְׂנִיר וְחֶרְמוֹן מִמְּעֹנוֹת אֲרָיוֹת מֵהַרְרֵי נְמֵרִים׃ לִבַּבְתִּנִי
אֲחֹתִי כַלָּה לִבַּבְתִּנִי בְּאַחַד* מֵעֵינַיִךְ בְּאַחַד עֲנָק מִצַּוְּרֹנָיִךְ׃ באחת ק׳
מַה יָּפוּ דֹדַיִךְ אֲחֹתִי כַלָּה מַה טֹּבוּ דֹדַיִךְ מִיַּיִן וְרֵיחַ שְׁמָנַיִךְ
מִכָּל בְּשָׂמִים׃ נֹפֶת תִּטֹּפְנָה שִׂפְתוֹתַיִךְ כַּלָּה דְּבַשׁ וְחָלָב
תַּחַת לְשׁוֹנֵךְ וְרֵיחַ שַׂלְמֹתַיִךְ כְּרֵיחַ לְבָנוֹן׃ גַּן נָעוּל אֲחֹתִי
כַלָּה גַּל נָעוּל מַעְיָן חָתוּם׃ שְׁלָחַיִךְ פַּרְדֵּס רִמּוֹנִים עִם פְּרִי
מְגָדִים כְּפָרִים עִם נְרָדִים׃ נֵרְדְּ וְכַרְכֹּם קָנֶה וְקִנָּמוֹן
עִם כָּל עֲצֵי לְבוֹנָה מֹר וַאֲהָלוֹת עִם כָּל רָאשֵׁי בְשָׂמִים׃ מַעְיַן
גַּנִּים בְּאֵר מַיִם חַיִּים וְנֹזְלִים מִן לְבָנוֹן׃ עוּרִי צָפוֹן וּבוֹאִי
תֵימָן הָפִיחִי גַנִּי יִזְּלוּ בְשָׂמָיו יָבֹא דוֹדִי לְגַנּוֹ וְיֹאכַל פְּרִי
מְגָדָיו׃ בָּאתִי לְגַנִּי אֲחֹתִי כַלָּה אָרִיתִי מוֹרִי עִם בְּשָׂמִי
אָכַלְתִּי יַעְרִי עִם דִּבְשִׁי שָׁתִיתִי יֵינִי עִם חֲלָבִי אִכְלוּ רֵעִים

den Himmel von Gold, den Sitz von Purpur, die Mitte gepolstert mit Liebe zu den Töchtern Jeruschalajims.

Geht hin, ihr Töchter Zions, schauet Schelomo, den König mit der Krone, womit am Tage seiner Hochzeit, am Tage seiner Herzensfreunde, ihn seine Mutter krönte! Schön bist du, meine Schäferin! schön bist du! deine Augen, Täubchen, zwischen deinen Locken; dein Haar wie Gemsenherde, hangend von dem Berge Gilead; deine Zähne wie Lämmerherde, in Reihen wohlgeordnet, aus der Schwemme steigend, alle Zwillinge trächtig, keines derselben fehlt; wie Rosenfaden deine Lippen, die Sprachgliedmaßen lieblich; wie am Granat der Ritz, so deine Wangen am Lockenhaar; dein Hals wie Davids Turm, gebaut zur Waffenburg, tausend Schilde hangen dran, aller Helden Schilde; deiner Brüste Paar, ein junges Rehenpaar, Zwillinge einer Mutter, weidend unter Rosen.

Bis der Tag sich kühlt, bis die Schatten weichen, will ich zum Myrrhenberge, zum Weihrauchhügel gehen.

Ganz bist du schön, o meine Schäferin! kein Fehler ist an dir! Mit mir vom Libanon komme meine Braut, mit mir vom Libanon! schaue von der Höhe Amana, von Senir und Chermon weit umher, von der Löwenwohnung, vom Leopardengebirge.

Du raubst mein Herz, o Schwester, liebe Braut! du raubst mein Herz mit deiner Blicke einem, mit einer deiner Schnüre am Halse! Wie hold ist deine Liebe, Schwester, liebe Braut! wie süßer deine Liebe als Wein, deiner Salben Duft als alle Würze! Honig trieft von deinen Lippen, Braut! Unter deiner Zunge Milch und Honig, und deine Kleider duften, wie Libanon duftet. Ein wohlverwahrter Garten bist du, Schwester, Braut! verschlossener Quell, bist du, Brunnen, siegelbewahrt. Deine Gewächse, ein Paradies von Granaten, mit köstlicher Frucht, mit Zypern und Narden. Nardus und Krokus, Kana und Kinnamon, Weihrauchstauden allerlei Aloë und Myrrhen und alle edle Würze, wie Gartenbrunnen, Quell lebendiger Wasser, die rieseln von Libanon. — Auf, Nordwind, Südwind, komme, durchwehe meinen Garten, daß seine Würzen fließen!

So gehe denn mein Freund in seinen Garten und esse seine köstliche Frucht!

Ich kam in meinen Garten, Schwester, liebe Braut, und brach von meinen Myrrhen, von meinen Würzen ab; ich aß

שְׁתוּ וְשִׁכְרוּ דּוֹדִים: אֲנִי יְשֵׁנָה וְלִבִּי עֵר קוֹל ׀ דּוֹדִי דוֹפֵק חצי ס׳
פִּתְחִי לִי אֲחֹתִי רַעְיָתִי יוֹנָתִי תַמָּתִי שֶׁרֹּאשִׁי נִמְלָא טָל
קְוֻצּוֹתַי רְסִיסֵי לָיְלָה: פָּשַׁטְתִּי אֶת כֻּתָּנְתִּי אֵיכָכָה אֶלְבָּשֶׁנָּה
רָחַצְתִּי אֶת רַגְלַי אֵיכָכָה אֲטַנְּפֵם: דּוֹדִי שָׁלַח יָדוֹ מִן הַחוֹר
וּמֵעַי הָמוּ עָלָיו: קַמְתִּי אֲנִי לִפְתֹּחַ לְדוֹדִי וְיָדַי נָטְפוּ מוֹר
וְאֶצְבְּעֹתַי מוֹר עֹבֵר עַל כַּפּוֹת הַמַּנְעוּל: פָּתַחְתִּי אֲנִי לְדוֹדִי
וְדוֹדִי חָמַק עָבָר נַפְשִׁי יָצְאָה בְדַבְּרוֹ בִּקַּשְׁתִּיהוּ וְלֹא
מְצָאתִיהוּ קְרָאתִיו וְלֹא עָנָנִי: מְצָאֻנִי הַשֹּׁמְרִים הַסֹּבְבִים
בָּעִיר הִכּוּנִי פְצָעוּנִי נָשְׂאוּ אֶת רְדִידִי מֵעָלַי שֹׁמְרֵי הַחֹמוֹת:
הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלָ͏ִם אִם תִּמְצְאוּ אֶת דּוֹדִי מַה
תַּגִּידוּ לוֹ שֶׁחוֹלַת אַהֲבָה אָנִי: מַה דּוֹדֵךְ מִדּוֹד הַיָּפָה
בַּנָּשִׁים מַה דּוֹדֵךְ מִדּוֹד שֶׁכָּכָה הִשְׁבַּעְתָּנוּ: דּוֹדִי צַח וְאָדוֹם
דָּגוּל מֵרְבָבָה: רֹאשׁוֹ כֶּתֶם פָּז קְוֻצּוֹתָיו תַּלְתַּלִּים שְׁחֹרוֹת
כָּעוֹרֵב: עֵינָיו כְּיוֹנִים עַל אֲפִיקֵי מָיִם רֹחֲצוֹת בֶּחָלָב יֹשְׁבוֹת
עַל מִלֵּאת: לְחָיָו כַּעֲרוּגַת הַבֹּשֶׂם מִגְדְּלוֹת מֶרְקָחִים
שִׂפְתוֹתָיו שׁוֹשַׁנִּים נֹטְפוֹת מוֹר עֹבֵר: יָדָיו גְּלִילֵי זָהָב
מְמֻלָּאִים בַּתַּרְשִׁישׁ מֵעָיו עֶשֶׁת שֵׁן מְעֻלֶּפֶת סַפִּירִים:
שׁוֹקָיו עַמּוּדֵי שֵׁשׁ מְיֻסָּדִים עַל אַדְנֵי פָז מַרְאֵהוּ כַּלְּבָנוֹן
בָּחוּר כָּאֲרָזִים: חִכּוֹ מַמְתַקִּים וְכֻלּוֹ מַחֲמַדִּים זֶה דוֹדִי וְזֶה
רֵעִי בְּנוֹת יְרוּשָׁלָ͏ִם: אָנָה הָלַךְ דּוֹדֵךְ הַיָּפָה בַּנָּשִׁים אָנָה
פָּנָה דוֹדֵךְ וּנְבַקְשֶׁנּוּ עִמָּךְ: דּוֹדִי יָרַד לְגַנּוֹ לַעֲרוּגוֹת הַבֹּשֶׂם
לִרְעוֹת בַּגַּנִּים וְלִלְקֹט שׁוֹשַׁנִּים· אֲנִי לְדוֹדִי וְדוֹדִי לִי הָרֹעֶה
בַּשּׁוֹשַׁנִּים: יָפָה אַתְּ רַעְיָתִי כְּתִרְצָה נָאוָה כִּירוּשָׁלָ͏ִם אֲיֻמָּה
כַּנִּדְגָּלוֹת: הָסֵבִּי עֵינַיִךְ מִנֶּגְדִּי שֶׁהֵם הִרְהִיבֻנִי שַׂעְרֵךְ
כְּעֵדֶר הָעִזִּים שֶׁגָּלְשׁוּ מִן הַגִּלְעָד: שִׁנַּיִךְ כְּעֵדֶר הָרְחֵלִים

von meinem Seime samt meinem Honig und trank von meinem Weine, samt meiner Milch. — Eßt, meine Geliebten! trinkt, ihr meine Freunde, und werdet berauscht! Ich schlafe, allein es wacht mein Herz — Stimme meines Lieben! Er klopft an: „Tue mir auf, o Schwester, meine Schäferin, mein Täubchen, meine Fromme! mir ist das Haupt voll Taues, Nachttropfen voll die Locken.“ Mein Kleid ist ausgezogen, wie soll ich es wieder anziehen? meine Füße rein gewaschen, wie soll ich sie wieder besudeln? Mein Lieber streckte durch das Gitter seine Hand; mein Herz schlug mitleidsvoll. Da stand ich auf, dem Lieben aufzutun; meine Hände troffen Myrrhe, nasse Myrrhe meine Finger, über die Riegel am Schloß. Ich tat ihm auf, dem Lieben — mein Lieber war entwichen, war hin; entgangen war mir meine Seele, als er zu mir gesprochen. Nun suchte ich ihn und fand ihn nicht; ich rief ihm zu, keine Antwort kam zurück. Mich fanden die Hüter, die in der Stadt umhergehen, die schlugen mich, verwundeten mich; meinen Schleier nahmen mir die Hüter auf den Mauern. Ich beschwöre euch, Töchter Jeruschalajims, wenn ihr meinen Lieben findet, ach, was werdet ihr ihm sagen? daß ich krank vor Liebe bin!

„Was ist dein Freund vor andern Freunden? o du der Frauen schönste! was ist dein Freund vor andern Freunden, daß du uns so beschwörst? Mein Freund ist weiß und rot, vor vielen Tausenden erkoren; sein Haupt das feinste Gold, seine Locken kraus und wallend, wie Raben schwarz; seine Augen wie die Täubchen an Wasserquellen, in Milch gebadet, sie stehen in der Fülle; seine Wangen Würzbeetlein, Spezereienkästchen, seine Lippen sind wie Rosen, triefen fließende Myrrhe; seine Hände goldene Walzen, besetzt mit Türkissen; sein Leib wie reines Elfenbein, geschmücket mit Saphiren; seine Schenkel Marmorsäulen, auf goldenen Füßen fest; sein Ansehen wie der Libanon, wie Zedern, auserlesen; sein Gaumen Süßigkeiten, ganz Er, Lieblichkeiten. So ist mein Lieber, so ist mein Freund, Töchter Jeruschalajims!“

„Wo ging er hin, dein Lieber, o du der Frauen schönste? wo wandte sich dein Lieber hin? Wir suchen ihn mit dir!“ Mein Lieber ging hinab in seinen Garten, zu seinem Würzbeetlein, weidet in dem Garten sich und sammelt Rosen ein. Mein Freund, ich bin sein, mein Freund, er ist mein, der unter Rosen weidet.

שֶׁעָלוּ מִן הָרַחְצָה שֶׁכֻּלָּם מַתְאִימוֹת וְשַׁכֻּלָה אֵין בָּהֶם:
כְּפֶלַח הָרִמּוֹן רַקָּתֵךְ מִבַּעַד לְצַמָּתֵךְ: שִׁשִּׁים הֵמָּה מְּלָכוֹת
וּשְׁמֹנִים פִּילַגְשִׁים וַעֲלָמוֹת אֵין מִסְפָּר: אַחַת הִיא יוֹנָתִי
תַמָּתִי אַחַת הִיא לְאִמָּהּ בָּרָה הִיא לְיוֹלַדְתָּהּ רָאוּהָ בָנוֹת
וַיְאַשְּׁרוּהָ מְלָכוֹת וּפִילַגְשִׁים וַיְהַלְלוּהָ: מִי זֹאת הַנִּשְׁקָפָה
כְּמוֹ שָׁחַר יָפָה כַלְּבָנָה בָּרָה כַּחַמָּה אֲיֻמָּה כַּנִּדְגָּלוֹת: אֶל
גִּנַּת אֱגוֹז יָרַדְתִּי לִרְאוֹת בְּאִבֵּי הַנָּחַל לִרְאוֹת הֲפָרְחָה הַגֶּפֶן
הֵנֵצוּ הָרִמֹּנִים: לֹא יָדַעְתִּי נַפְשִׁי שָׂמַתְנִי מַרְכְּבוֹת עַמִּי
נָדִיב: שׁוּבִי שׁוּבִי הַשּׁוּלַמִּית שׁוּבִי שׁוּבִי וְנֶחֱזֶה בָּךְ מַה
תֶּחֱזוּ בַּשּׁוּלַמִּית כִּמְחֹלַת הַמַּחֲנָיִם: מַה יָּפוּ פְעָמַיִךְ
בַּנְּעָלִים בַּת נָדִיב חַמּוּקֵי יְרֵכַיִךְ כְּמוֹ חֲלָאִים מַעֲשֵׂה יְדֵי
אָמָּן: שָׁרְרֵךְ אַגַּן הַסַּהַר אַל יֶחְסַר הַמָּזֶג בִּטְנֵךְ עֲרֵמַת חִטִּים
סוּגָה בַּשּׁוֹשַׁנִּים: שְׁנֵי שָׁדַיִךְ כִּשְׁנֵי עֳפָרִים תָּאֳמֵי צְבִיָּה:
צַוָּארֵךְ כְּמִגְדַּל הַשֵּׁן עֵינַיִךְ בְּרֵכוֹת בְּחֶשְׁבּוֹן עַל שַׁעַר בַּת
רַבִּים אַפֵּךְ כְּמִגְדַּל הַלְּבָנוֹן צוֹפֶה פְּנֵי דַמָּשֶׂק: רֹאשֵׁךְ
עָלַיִךְ כַּכַּרְמֶל וְדַלַּת רֹאשֵׁךְ כָּאַרְגָּמָן מֶלֶךְ אָסוּר בָּרְהָטִים:
מַה יָּפִית וּמַה נָּעַמְתְּ אַהֲבָה בַּתַּעֲנוּגִים: זֹאת קוֹמָתֵךְ דָּמְתָה
לְתָמָר וְשָׁדַיִךְ לְאַשְׁכֹּלוֹת: אָמַרְתִּי אֶעֱלֶה בְתָמָר אֹחֲזָה
בְּסַנְסִנָּיו וְיִהְיוּ נָא שָׁדַיִךְ כְּאֶשְׁכְּלוֹת הַגֶּפֶן וְרֵיחַ אַפֵּךְ
כַּתַּפּוּחִים: וְחִכֵּךְ כְּיֵין הַטּוֹב הוֹלֵךְ לְדוֹדִי לְמֵישָׁרִים דּוֹבֵב
שִׂפְתֵי יְשֵׁנִים: אֲנִי לְדוֹדִי וְעָלַי תְּשׁוּקָתוֹ: לְכָה דוֹדִי נֵצֵא
הַשָּׂדֶה נָלִינָה בַּכְּפָרִים: נַשְׁכִּימָה לַכְּרָמִים נִרְאֶה אִם
פָּרְחָה הַגֶּפֶן פִּתַּח הַסְּמָדַר הֵנֵצוּ הָרִמּוֹנִים שָׁם אֶתֵּן אֶת
דֹּדַי לָךְ: הַדּוּדָאִים נָתְנוּ רֵיחַ וְעַל פְּתָחֵינוּ כָּל מְגָדִים
חֲדָשִׁים גַּם יְשָׁנִים דּוֹדִי צָפַנְתִּי לָךְ: מִי יִתֶּנְךָ כְּאָח לִי יוֹנֵק

Schön bist du, Schäferin, wie Thirza schön, lieblich wie Jeruschalajim, furchtbar wie ein Kriegesheer! Wende deine Augen weg von mir, sie überwältigen mich! Dein Haar, wie Gemsenherde, herab von Gilead hangend; deine Zähne wie Lämmerherde, aufsteigend aus der Schwemme, alle Zwillinge trächtig, keines derselben fehlt. Wie am Granat ein Ritz, so deine Wange am Lockenhaare. Sechzig sind der Königinnen, der Nebenfrauen achtzig, Jungfrauen ohne Zahl; Eine, die ist meine Taube, meine Fromme, Eine, ihrer Mutter Liebste, ihrer Gebärerin Teuerste; die Mädchen sahen sie, preisten sie selig; sie lobten Königinnen und Nebenfrauen. Wer ist sie, die hervorblickt wie Morgenrot, lieblich wie der Mond, lauter wie die Sonne, furchtbar wie Kriegesschar? „Zum Nußgarten stieg ich hinab, das Gesträuch im Tal zu schauen, ob der Weinstock treibt, ob Granaten blühen, und wußte nicht, daß meine Seele mich gesetzt zum Kriegeswagen meines edlen Volks.“ — Kehre um, kehre um, o Schulamith! kehre um, kehre um, daß wir dich schauen! Was wollt ihr schauen an Schulamith? wie Reigentanz der Kriegesscharen. Wie schön sind in den Schuhen, Fürstentochter, deine Tritte! deiner Hüften Schwingungen wie Kettenwerk von Meisterhand; dein Nabel wie ein runder Becher, dem nimmer Maß gebricht; dein Bauch ein Weizenhügel, umsteckt mit Rosen; deiner Brüste Paar, ein junges Rehenpaar, Zwillinge einer Mutter; dein Hals, ein Turm von Elfenbein; deine Augen Teiche zu Cheschbon am Tor der großen Töchter; deine Nase wie auf Libanon der Turm, der gegen Dammesek schaut; dein Haupt steht auf dir wie der Carmel, deines Hauptes Locken wie der Purpur am Königsbunde schön geschlungen. Wie schön bist du, wie lieblich bist du, o Liebe, unter den Lüsten! Diese deine Höhe gleicht dem Palmenbaum, den Trauben deine Brüste. Ich sprach: Laß mich klimmen auf den Palmbaum, ergreifen seine Zweige! laß deine Brüste sein wie am Weinstock Trauben, deiner Nase Hauch wie Äpfelduft, dein Gaumen wie der edle Wein, der meinem Freunde sanft einschleicht, und schwatzhaft macht des Schlummernden Lippen. „Ich bin meinem Lieben, und er sehnt sich nach mir!“ „Komm, mein Lieber! laß uns auf das Land hinaus! laß uns auf Dörfern bleiben! Früh in die Weinberge gehn, schauen, ob der Weinstock ausschlägt, ob er Träublein ansetzt, ob die Granaten blühen! da schenke ich dir alle meine Liebe!“ „Dudaïm duften schon, und über unsrer Türe, edle Früchte allerlei, heurige und fernige, für dich, mein Lieber, auf-

שְׁדֵי אִמִּי אֶמְצָאֲךָ בַחוּץ אֶשָּׁקְךָ גַּם לֹא יָבֻזוּ לִי: אֶנְהָגְךָ
אֲבִיאֲךָ אֶל בֵּית אִמִּי תְּלַמְּדֵנִי אַשְׁקְךָ מִיַּיִן הָרֶקַח מֵעֲסִיס
רִמֹּנִי: שְׂמֹאלוֹ תַּחַת רֹאשִׁי וִימִינוֹ תְּחַבְּקֵנִי: הִשְׁבַּעְתִּי
אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלָ͏ִם מַה תָּעִירוּ וּמַה תְּעֹרְרוּ אֶת הָאַהֲבָה
עַד שֶׁתֶּחְפָּץ: מִי זֹאת עֹלָה מִן הַמִּדְבָּר מִתְרַפֶּקֶת עַל דּוֹדָהּ
תַּחַת הַתַּפּוּחַ עוֹרַרְתִּיךָ שָׁמָּה חִבְּלַתְךָ אִמֶּךָ שָׁמָּה חִבְּלָה
יְלָדַתְךָ: שִׂימֵנִי כַחוֹתָם עַל לִבֶּךָ כַּחוֹתָם עַל זְרוֹעֶךָ כִּי עַזָּה
כַמָּוֶת אַהֲבָה קָשָׁה כִשְׁאוֹל קִנְאָה רְשָׁפֶיהָ רִשְׁפֵּי אֵשׁ
שַׁלְהֶבֶתְיָה: מַיִם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאַהֲבָה
וּנְהָרוֹת לֹא יִשְׁטְפוּהָ אִם יִתֵּן אִישׁ אֶת כָּל הוֹן בֵּיתוֹ בָּאַהֲבָה
בּוֹז יָבוּזוּ לוֹ: אָחוֹת לָנוּ קְטַנָּה וְשָׁדַיִם אֵין לָהּ מַה נַּעֲשֶׂה
לַאֲחוֹתֵנוּ בַּיּוֹם שֶׁיְּדֻבַּר בָּהּ: אִם חוֹמָה הִיא נִבְנֶה עָלֶיהָ
טִירַת כָּסֶף וְאִם דֶּלֶת הִיא נָצוּר עָלֶיהָ לוּחַ אָרֶז: אֲנִי
חוֹמָה וְשָׁדַי כַּמִּגְדָּלוֹת אָז הָיִיתִי בְעֵינָיו כְּמוֹצְאֵת שָׁלוֹם:
כֶּרֶם הָיָה לִשְׁלֹמֹה בְּבַעַל הָמוֹן נָתַן אֶת הַכֶּרֶם לַנֹּטְרִים
אִישׁ יָבִא בְּפִרְיוֹ אֶלֶף כָּסֶף: כַּרְמִי שֶׁלִּי לְפָנָי הָאֶלֶף לְךָ
שְׁלֹמֹה וּמָאתַיִם לְנֹטְרִים אֶת פִּרְיוֹ: הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגַּנִּים
חֲבֵרִים מַקְשִׁיבִים לְקוֹלֵךְ הַשְׁמִיעִנִי: בְּרַח דּוֹדִי וּדְמֵה
לְךָ לִצְבִי אוֹ לְעֹפֶר הָאַיָּלִים עַל הָרֵי בְשָׂמִים:

סכום פסוקי דספר שיר השירים מאה ושבעה עשר.
וסמן אשר דבר טוב על המלך. וחציו נרד וכרכם (ד׳ י״ד).
קדיש יתום.

~~~✱~~~
~~~

behalten! Wer gibt dich mir, zum Bruder mir, der meiner Mutter Brust gesogen? Ich fände draußen dich und küßte dich, und Niemand dürfte es höhnen! Ich führte dich, ich brächte dich in meiner Mutter Haus; da solltest du mich lehren! — ich tränkte dich mit wohlgewürztem Weine, mit süßem Most von meinen Granaten. — Unter meinem Haupte seine Linke, seine Rechte umfaßt mich. Euch beschwöre ich, Töchter Jeruschalajims! was weckt ihr sie, was regt ihr auf die Liebe, bevor es ihr gefällt? Wer ist sie, die dort aufsteigt aus der Wüste her, gelehnt auf ihren Freund?

Unterm Apfelbaume weckte ich dich, wo deine Mutter dich gebar, dich gebar deine Erzeugerin. Ach setze mich wie ein Siegel auf dein Herz, wie ein Siegel auf deinen Arm! Stark ist die Liebe wie der Tod, ihr Eifer wie die Hölle fest, ihre Glut der Blitze Glut, Flamme des Herrn. Starke Fluten löschen nicht die Liebe, Ströme führen sie nicht fort, und gäbe einer alles Gut in seinem Hause um die Liebe, sie verschmähen, verachten ihn. Unsre Schwester ist noch klein, ihr Busen noch nicht reif; was tun wir unsrer Schwester, wenn jemand um sie wirbt? Ist sie eine Mauer, so bauen wir auf sie einen silbernen Palast; ist sie eine Pforte, so machen wir sie fest mit Bohlen Zedernholz. Eine Mauer bin ich nun, und meine Brüste Türme; jetzt bin in seinen Augen ich, als hätte ich Frieden gefunden. Ein Weinberg war dem Schelomo zu Baal Hamon; er gab den Weinberg Hütern aus, daß jeder tausend Silberstücke ihm für die Früchte bringe. — Mein Rebenhügel liegt vor mir; dein sind, o Schelomo, die Tausende! — zweihundert bleiben noch für die Hüter seiner Frucht. — Die du wohnst in den Gärten, laß mich hören deine Stimme! die Gespielen horchen drauf. „Fleuch, mein Geliebter, gleich einem Rehe, einem jungen Hirschlein auf Würzgebirgen!“ —

Vor dem Ausheben der Thora spricht man in einigen Gemeinden folgendes:

אֵין כָּמוֹךָ בָאֱלֹהִים אֲדֹנָי וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ: מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל דּוֹר וָדֹר: יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

אַב הָרַחֲמִים הֵיטִיבָה בִרְצוֹנְךָ אֶת צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלָיִם:
כִּי בְךָ לְבַד בָּטָחְנוּ מֶלֶךְ אֵל רָם וְנִשָּׂא אֲדוֹן עוֹלָמִים:

---

Die heilige Lade wird geöffnet, und während der Vorbeter zwei Thorarollen aus derselben nimmt, spricht die Gemeinde:

וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָאָרֹן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוּמָה יְיָ וְיָפֻצוּ אֹיְבֶיךָ וְיָנֻסוּ מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ: כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וּדְבַר יְיָ מִירוּשָׁלָיִם:

בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ:

תפלה מסערי ציון לאמר בשעת הוצאת ס"ת.

יְהֹוָה יְהֹוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת:
נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה: ג"פ.

רִבּוֹן הָעוֹלָם מַלֵּא מִשְׁאֲלוֹת לִבִּי לְטוֹבָה וְהָפֵק רְצוֹנִי וְתֵן שְׁאֵלָתִי לִי עַבְדְּךָ פ' בן פלונית אֲמָתֶךָ וְזַכֵּנִי (ואת אשתי ובני ובנותי) לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם· וּמַלְּטֵנִי מִיֵּצֶר הָרָע· וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ· וְזַכֵּנוּ כְּדֵי שֶׁתִּשְׁרֶה שְׁכִינָתְךָ עָלֵינוּ· וְהוֹפַע עָלֵינוּ רוּחַ חָכְמָה וּבִינָה וְיִתְקַיֵּם בָּנוּ מִקְרָא שֶׁכָּתוּב וְנָחָה עָלָיו רוּחַ יְיָ· רוּחַ חָכְמָה וּבִינָה· רוּחַ עֵצָה וּגְבוּרָה· רוּחַ דַּעַת וְיִרְאַת יְיָ: וְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁאֶזְכֶּה לַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים טוֹבִים בְּעֵינֶיךָ· וְלָלֶכֶת בְּדַרְכֵי יְשָׁרִים לְפָנֶיךָ· וְקַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ· כְּדֵי שֶׁנִּזְכֶּה לְחַיִּים טוֹבִים וַאֲרוּכִים לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא·

Vor dem Ausheben der Thora spricht man in einigen Gemeinden folgendes:

אין כמוך Unter den Göttern ist keiner Dir gleich, o Herr, und nichts ist gleich Deinen Werken. Dein ist das Reich aller Ewigkeiten, Deine Herrschaft währet für und für. Der Ewige regiert, der Ewige hat regiert, der Ewige wird regieren immer und ewig. Der Ewige gibt seinem Volke Sieg, der Ewige segnet sein Volk mit Frieden.

אב הרחמים Vater des Erbarmens! In Deinem Wohlgefallen tue Zion Gutes, Jerusalems Mauern baue. Denn auf Dich allein vertrauen wir, allwaltender Gott, hoch und erhaben, Herr der Ewigkeiten!

---

Die heilige Lade wird geöffnet, und während der Vorbeter zwei Thorarollen aus derselben nimmt, spricht die Gemeinde:

ויהי Wenn die Lade zog, sprach Mosche: „Erhebe Dich, o Ewiger, laß Deine Feinde sich zerstreuen, und die Dich hassen, vor Dir flüchtig werden!" Denn von Zion geht aus die Lehre, und das Wort des Ewigen von Jerusalem.

Gelobt sei, der seinem Volke Israel die Thora gegeben, in seiner Heiligkeit!

יהוה Der Ewige, der Ewige, Gott, barmherzig und gnädig, langmütig und voller Huld und Treue, der bewahret Huld dem tausendsten Geschlechte, der vergibt Sünde, Missetat und Schuld, und befreit von Strafe. (Dreimal.)

רבון Herr des Weltalls, erfülle meine Herzenswünsche zum Guten, willfahre mir und gewähre meine Bitte, mir, Deiner Magd[1]) . . . Tochter[2]) . . . Deiner Magd, verleihe Fähigkeit, mir, meinem Manne, meinen Söhnen und Töchtern, Deinen Willen mit aufrichtigem Herzen zu tun, und befreie mich von lasterhaften Begierden. Laß Deine Lehre unser Anteil sein; mache uns zur Aufnahme Deiner heiligen Majestät empfänglich; bestrahle uns mit dem Geist der Weisheit und Einsicht; daß an uns erfüllt werde jene Verheißung: „Und es wird auf ihm ruhen der Geist Gottes, der Geist der Weisheit und Einsicht, der Geist des Rats und der Stärke, der Geist der Erkenntnis und Furcht Gottes." So sei es auch Dein Wille, Ewiger, unser Gott und Gott unserer Väter, uns Fähigkeit zu verleihen, Dir wohlgefällige Handlungen auszuüben und den Weg der Tugend zu wandeln! Heilige uns durch Deine Gebote, damit uns jenes glückselige lange

---

[1]) Hier nennt man seinen eigenen Namen.

[2]) Hier den Namen seiner Mutter.

וְתִשְׁמְרֵנוּ מִמַּעֲשִׂים רָעִים. וּמִשָּׁעוֹת רָעוֹת הַמִּתְרַגְּשׁוֹת לָבֹא לְעוֹלָם. וְהַבּוֹטֵחַ בַּיְיָ חֶסֶד יְסוֹבְבֶנְהוּ אָמֵן:

יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי־פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי:

וַאֲנִי תְפִלָּתִי־לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים

בְּרָב־חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ: ג"פ.

**In Frankfurt am Main und vielen Gemeinden wird weder das בריך שמה noch שמע ישראל gebetet, sondern der Vorbeter beginnt mit גדלו.**

בְּרִיךְ שְׁמֵהּ דְּמָרֵא עָלְמָא בְּרִיךְ כִּתְרָךְ וְאַתְרָךְ. יְהֵא רְעוּתָךְ עִם עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל לְעָלַם. וּפֻרְקַן יְמִינָךְ אַחֲזֵי לְעַמָּךְ בְּבֵית מַקְדְּשָׁךְ וּלְאַמְטוּיֵא לָנָא מִטּוּב נְהוֹרָךְ וּלְקַבֵּל צְלוֹתָנָא בְּרַחֲמִין. יְהֵא רַעֲוָא קֳדָמָךְ דְּתוֹרִיךְ לָן חַיִּין בְּטִיבוּתָא. וְלֶהֱוֵא אֲנָא פְקִידָא בְּגוֹ צַדִּיקַיָּא לְמִרְחַם עָלַי וּלְמִנְטַר יָתִי וְיַת כָּל־דִּי לִי וְדִי לְעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל. אַנְתְּ הוּא זָן לְכֹלָּא וּמְפַרְנֵס לְכֹלָּא. אַנְתְּ הוּא שַׁלִּיט עַל־כֹּלָּא. אַנְתְּ הוּא דְשַׁלִּיט עַל־מַלְכַיָּא וּמַלְכוּתָא דִּי־לָךְ הִיא. אֲנָא עַבְדָּא דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּסָגִדְנָא קַמֵּהּ וּמִקַּמָּא דִּיקָר אוֹרַיְתֵהּ בְּכָל־עִדָּן וְעִדָּן. לָא עַל אֱנָשׁ רָחִצְנָא. וְלָא עַל־בַּר־אֱלָהִין סָמִכְנָא. אֶלָּא בֶּאֱלָהָא דִשְׁמַיָּא. דְּהוּא אֱלָהָא קְשׁוֹט. וְאוֹרַיְתֵהּ קְשׁוֹט. וּנְבִיאוֹהִי קְשׁוֹט. וּמַסְגֵּא לְמֶעְבַּד טַבְוָן וּקְשׁוֹט. בֵּהּ אֲנָא רָחֵץ. וְלִשְׁמֵהּ קַדִּישָׁא יַקִּירָא אֲנָא אֵמַר תֻּשְׁבְּחָן. יְהֵא רַעֲוָא קֳדָמָךְ דְּתִפְתַּח לִבִּי בְּאוֹרַיְתָא וְתַשְׁלִים מִשְׁאֲלִין דְּלִבִּי. וְלִבָּא דְכָל־עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל. לְטָב וּלְחַיִּין וְלִשְׁלָם:

(ספ"ץ אומר בקול רם)

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

אֶחָד אֱלֹהֵינוּ גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ קָדוֹשׁ (וְנוֹרָא) שְׁמוֹ:

**Der Vorbeter, die Thorarolle vor sich haltend, spricht:**

גַּדְּלוּ לַיְיָ אִתִּי. וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו:

**Die Gemeinde antwortet:**

לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי־כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ:

Leben, das Leben der künftigen Welt, zu Teil werde! Bewahre uns vor Übeltaten und vor Unglücksfällen, die unsern Erdboden zuweilen treffen. Wer Gott vertraut, den umgibt Gnade um und um.

יהיו Mögen doch wohlgefallen die Worte meines Mundes, die Gedanken meines Herzens, Dir, o Ewiger, mein Hort und mein Erlöser! Amen.

ואני Ich richte mein Gebet zu Dir empor, o Ewiger, zur Gnadenzeit. Gott! in Deiner großen Güte erhöre mich mit Deiner treuen Hilfe. (Dreimal.)

**In Frankfurt am Main und vielen Gemeinden wird hier sogleich mit „Verherrlicht den Ewigen" begonnen.**

בריך שמה Gelobt sei der Name des Herrn der Welt, gelobt sei Dein Reich und Deine Residenz! Möge Dein Wohlwollen Dein Volk Israel immerdar begleiten. Zeige Deinem Volke in Deinem Tempel die Erlösung durch Deine Rechte, laß uns angedeihen das Heil Deines Lichtes und vernimm mit Barmherzigkeit unser Gebet. Möge es Dein Wille sein, gnädig unser Leben zu verlängern, Dich meiner zu erbarmen, mich zu beschützen, nebst allem, was mein Land und was Deines Volkes Israel ist. Du erhältst alles, ernährst alles, Du beherrschest alles, herrschest über die Könige, und das Reich ist das Deine. Ich bin der Diener des Heiligen — gelobt sei er — der ich mich zu jeder Zeit vor ihm und vor der Herrlichkeit seiner Lehre beuge. Auf keinen Menschen verlaße ich mich, auf kein höheres Wesen vertraue ich, sondern bloß auf den Gott des Himmels; denn er ist ein wahrer Gott, seine Lehre ist wahr und seine Propheten sind wahr und viele Güte und Wahrheit erzeigt er; auf ihn vertraue ich und seinem heiligen Namen weihe ich Lob. — Möge es Dein Wille sein, mein Herz zu erschließen durch die Lehre, und zu erfüllen die Wünsche meines Herzens und der Herzen Deines ganzen Volkes Israel zum Heil, zum Leben und zum Frieden.

Höre, Israel, der Ewige ist
unser Gott, der Ewige ist einzig!

אחד Einzig ist unser Gott; groß ist unser Herr; Heiliger, Ehrfurchtgebietender ist sein Name!

Der Vorbeter, die Thorarolle vor sich haltend, spricht:

Verherrlicht den Ewigen mit mir! Laßt uns vereint erheben seinen Namen!

**Die Gemeinde antwortet:**

לך Dein, o Ewiger, ist die Größe, die Macht die Herrlichkeit der Sieg und die Majestät, ja, alles im Himmel und auf Erden; Dein, o Ewiger, ist das Reich, und Du bist über Alles das Haupt. Erhebet den Ewigen,

רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ:

Während der Vorbeter die Thora zum Vorlesepult bringt, spricht die Gemeinde:

עַל הַכֹּל יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא: שְׁמוֹ שֶׁל־מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: בָּעוֹלָמוֹת שֶׁבָּרָא הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא: כִּרְצוֹנוֹ וְכִרְצוֹן יְרֵאָיו וְכִרְצוֹן כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל: צוּר הָעוֹלָמִים אֲדוֹן כָּל־הַבְּרִיּוֹת אֱלוֹהַּ כָּל־הַנְּפָשׁוֹת: הַיּוֹשֵׁב בְּמֶרְחֲבֵי מָרוֹם הַשּׁוֹכֵן בִּשְׁמֵי שְׁמֵי קֶדֶם: קְדֻשָּׁתוֹ עַל הַחַיּוֹת וּקְדֻשָּׁתוֹ עַל כִּסֵּא הַכָּבוֹד: וּבְכֵן יִתְקַדַּשׁ שִׁמְךָ בָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְעֵינֵי כָּל־חָי: וְנֹאמַר לְפָנָיו שִׁיר חָדָשׁ כַּכָּתוּב: שִׁירוּ לֵאלֹהִים זַמְּרוּ שְׁמוֹ סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו: וְנִרְאֵהוּ עַיִן בְּעַיִן בְּשׁוּבוֹ אֶל נָוֵהוּ כַּכָּתוּב: כִּי עַיִן בְּעַיִן יִרְאוּ בְּשׁוּב יְיָ צִיּוֹן: וְנֶאֱמַר וְנִגְלָה כְּבוֹד יְיָ וְרָאוּ כָל־בָּשָׂר יַחְדָּו כִּי פִּי יְיָ דִּבֵּר:

אַב הָרַחֲמִים הוּא יְרַחֵם עַם עֲמוּסִים וְיִזְכּוֹר בְּרִית אֵיתָנִים וְיַצִּיל נַפְשׁוֹתֵינוּ מִן הַשָּׁעוֹת הָרָעוֹת וְיִגְעַר בְּיֵצֶר הָרַע מִן הַנְּשׂוּאִים וְיָחֹן אוֹתָנוּ לִפְלֵיטַת עוֹלָמִים וִימַלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ בְּמִדָּה טוֹבָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים:

Die Thora wird auf den Vorlesepult gelegt und aufgerollt, worauf der Vorbeter den Cohen zur Vorlesung aufruft indem er spricht:

וְיַעֲזוֹר וְיָגֵן וְיוֹשִׁיעַ לְכָל הַחוֹסִים בּוֹ וְנֹאמַר אָמֵן: הַכֹּל הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ וּתְנוּ כָבוֹד לַתּוֹרָה כֹּהֵן קְרָב. יַעֲמוֹד (פלוני בר פלוני הכהן): בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ

unsren Gott, und werfet euch nieder vor seiner Füße Schemel, heilig ist er! Erhebet den Ewigen, unsren Gott, und werfet euch nieder an seinem heiligen Berge, denn heilig ist der Ewige, unser Gott!

Während der Vorbeter die Thora zum Vorlesepult bringt, spricht die Gemeinde:

על Über alles werde verherrlicht, geheiligt, gerühmt, gepriesen, erhöht und erhoben der Name des Königs aller Könige, des Allheiligen — gelobt sei er — in allen Welten, die er erschaffen — in dieser und in der künftigen Welt, nach seinem göttlichen Willen, nach dem Verlangen seiner Verehrer und dem Wunsche des ganzen Hauses Israel! Er ist der Ursprung aller Welten, Herr aller Geschöpfe, Gott aller Seelen; er läßt sich nieder in jener unermeßlichen Höhe, thront in den Himmeln der uralten Himmel; er ist heilig über die Chajoth, heilig über den Thron der Herrlichkeit. Und so werde durch uns geheiligt Dein Name, Ewiger, unser Gott, vor den Augen aller Lebenden! Wir werden ihm einst ein neues Lied singen — wie es in der Schrift heißt: „Singet dem Herrn, lobpreiset seinen Namen, erhöhet ihn — der durch die Ätherwüste fährt, sein Name ist Jah — frohlocket vor ihm!“ Wir werden ihn augenscheinlich schauen, wenn er nach seiner Residenz zurückkehren wird — wie es in der Schrift heißt: „Denn augenscheinlich werden sie schauen, wenn der Ewige nach Zion zurückkehren wird.“ Ferner sagt die Schrift: „Und die Herrlichkeit des Ewigen wird sich offenbaren und alles Fleisch insgesamt wird dann einsehen, daß der Mund des Ewigen den Ausspruch getan!“

אב Der Vater des Erbarmens erbarme sich des Volkes, das er einst liebevoll getragen, gedenke des Bundes mit den Stammvätern und bewahre unsere Seelen vor bösen Stunden; er verscheuche den bösen Trieb von denen, die er einst so hoch gehoben; er begnadige uns durch ewige Befreiung und gewähre unsere Wünsche im vollen Maße des Heils und des Erbarmens.

Die Thora wird auf den Vorlesepult gelegt und aufgerollt, worauf der Vorbeter den Cohen zur Vorlesung aufruft, indem er spricht:

ויעזר Ja, er steht bei und schützt und hilft allen, die auf ihn vertrauen; darauf laßt uns sprechen: Amen! Erkennet alle an die Größe unseres Gottes und gebet der Thora die Ehre! (Es nahe sich ein Ahronide ....) — Gelobt sei, der

יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ׃ תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה מְשִׁיבַת נָפֶשׁ עֵדוּת
יְיָ נֶאֱמָנָה מַחְכִּימַת פֶּתִי׃ פִּקּוּדֵי יְיָ יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי
לֵב מִצְוַת יְיָ בָּרָה מְאִירַת עֵינָיִם׃ יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ
יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם׃ הָאֵל תָּמִים דַּרְכּוֹ אִמְרַת יְיָ
צְרוּפָה מָגֵן הוּא לְכֹל הַחוֹסִים בּוֹ׃

Die Gemeinde antwortet:

וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּייָ אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם׃

פֿאָר = ברכה איבער דיא ספר תורה.

Vor der Vorlesung aus der Thora spricht der Aufgerufene:

בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ׃

Gem. בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד׃

Der Aufgerufene wiederholt dies, und fährt dann fort:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר־בָּנוּ מִכָּל־
הָעַמִּים וְנָתַן־לָנוּ אֶת־תּוֹרָתוֹ· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה׃

נאַך = ברכה איבער דיא ספר תורה.

Nach dem betreffenden Abschnitt der Vorlesung spricht der Aufgerufene:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר נָתַן־לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת
וְחַיֵּי עוֹלָם נָטַע בְּתוֹכֵנוּ· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה׃

*) וקורין בס"ת א' פ' בשלח עד כי אני ה' רופאך ומתחלק לה' גברי ובשב' מתחלק לז'.

וַיְהִי בְּשַׁלַּח פַּרְעֹה אֶת־הָעָם וְלֹא־נָחָם אֱלֹהִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ
פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרוֹב הוּא כִּי ׀ אָמַר אֱלֹהִים פֶּן־יִנָּחֵם הָעָם
בִּרְאֹתָם מִלְחָמָה וְשָׁבוּ מִצְרָיְמָה׃ וַיַּסֵּב אֱלֹהִים ׀ אֶת־הָעָם

---

*) לשבת חול המועד קורין בפ' כי תשא ומתחלק לז' גברי.

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה רְאֵה אַתָּה אֹמֵר אֵלַי הַעַל אֶת־
הָעָם הַזֶּה וְאַתָּה לֹא הוֹדַעְתַּנִי אֵת אֲשֶׁר־תִּשְׁלַח עִמִּי וְאַתָּה

seinem Volke Israel die Thora gegeben, in seiner Heiligkeit! Die Lehre des Ewigen ist vollkommen, labt die Seele; das Zeugnis des Ewigen ist zuverlässig, macht Alberne weise; die Befehle des Ewigen sind gerade, erfreuen das Herz; das Gebot des Ewigen ist lauter, erleuchtet die Augen. Der Ewige gibt seinem Volke Sieg, der Ewige segnet sein Volk mit Frieden! Der Allmächtige, sein Weg ist ohne Fehl, des Ewigen Verheißung rein geläutert, er ist ein Schild allen, die auf ihn vertrauen.

**Die Gemeinde antwortet:**

**ואתם Ihr, die ihr anhanget dem Ewigen, eurem Gotte, ihr lebet allesamt heute!**

**Vor der Vorlesung aus der Thora spricht der Aufgerufene:**

**ברכו Preiset den Ewigen, den Hochgepriesenen!**

**Die Gemeinde antwortet:**

**Gepriesen sei der Ewige, der Hochgepriesene, in Ewigkeit!**

**Der Aufgerufene wiederholt dies, und fährt dann fort:**

**ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der uns aus allen Völkern erkoren, und uns seine Thora gegeben hat. Gelobt seist Du, Ewiger, der die Thora gegeben.**

**Hierauf beginnt die Vorlesung.**

**Nach dem betreffenden Abschnitt der Vorlesung spricht der Aufgerufene:**

**ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der uns die wahre Lehre gegeben und das ewige Leben in uns gepflanzt hat! Gelobt seist Du, Ewiger, der die Thora gegeben.**

## Vorlesung aus der ersten Thorarolle.

(2. B. M. Kap. 13, V. 17.)

Als nun Pharao das Volk ziehen ließ, führte sie Gott, nicht den Weg durch das Land der Pelischter, weil es nahe war; denn Gott sprach: Das Volk möchte sich bedenken, wenn sie Krieg vor sich sähen, und nach Mizrajim zurückkehren. Gott ließ das Volk auf einen Umweg ziehen, den Weg

---

**Am Sabbat Chol ha-Moed wird folgendes aus der Thora vorgelesen.**

(2. B. M. Kap. 33, V. 12.)

Mosche sprach zum Ewigen: Siehe, Du sprichst zu mir: Führe dieses Volk hinauf! Du hast mir aber nicht kundgetan, wen Du mit mir schicken willst, und doch hast Du gesprochen:

דֶּ֛רֶךְ הַמִּדְבָּ֖ר יַם־ס֑וּף וַחֲמֻשִׁ֛ים עָל֥וּ בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֖ל מֵאֶ֥רֶץ
מִצְרָֽיִם׃ וַיִּקַּ֥ח מֹשֶׁ֛ה אֶת־עַצְמ֥וֹת יוֹסֵ֖ף עִמּ֑וֹ כִּי֩ הַשְׁבֵּ֨עַ
הִשְׁבִּ֜יעַ אֶת־בְּנֵ֤י יִשְׂרָאֵל֙ לֵאמֹ֔ר פָּקֹ֨ד יִפְקֹ֤ד אֱלֹהִים֙ אֶתְכֶ֔ם
וְהַעֲלִיתֶ֧ם אֶת־עַצְמֹתַ֛י מִזֶּ֖ה אִתְּכֶֽם׃ (כשבת לוי.) וַיִּסְע֖וּ
מִסֻּכֹּ֑ת וַֽיַּחֲנ֣וּ בְאֵתָ֔ם בִּקְצֵ֖ה הַמִּדְבָּֽר׃ וַֽיהוָ֡ה הֹלֵךְ֩ לִפְנֵיהֶ֨ם
יוֹמָ֜ם בְּעַמּ֤וּד עָנָן֙ לַנְחֹתָ֣ם הַדֶּ֔רֶךְ וְלַ֛יְלָה בְּעַמּ֥וּד אֵ֖שׁ לְהָאִ֣יר
לָהֶ֑ם לָלֶ֖כֶת יוֹמָ֥ם וָלָֽיְלָה׃ לֹֽא־יָמִ֞ישׁ עַמּ֤וּד הֶֽעָנָן֙ יוֹמָ֔ם
וְעַמּ֥וּד הָאֵ֖שׁ לָ֑יְלָה לִפְנֵ֖י הָעָֽם׃ פ לוי. (כשבת ג.)
וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵּאמֹֽר׃ דַּבֵּר֮ אֶל־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵל֒ וְיָשֻׁ֗בוּ
וְיַחֲנוּ֙ לִפְנֵי֙ פִּ֣י הַחִירֹ֔ת בֵּ֥ין מִגְדֹּ֖ל וּבֵ֣ין הַיָּ֑ם לִפְנֵי֙ בַּ֣עַל צְפֹ֔ן
נִכְח֥וֹ תַחֲנ֖וּ עַל־הַיָּֽם׃ וְאָמַ֤ר פַּרְעֹה֙ לִבְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל נְבֻכִ֥ים
הֵ֖ם בָּאָ֑רֶץ סָגַ֥ר עֲלֵיהֶ֖ם הַמִּדְבָּֽר׃ וְחִזַּקְתִּ֣י אֶת־לֵב־פַּרְעֹה֮
וְרָדַ֣ף אַחֲרֵיהֶם֒ וְאִכָּבְדָ֤ה בְּפַרְעֹה֙ וּבְכָל־חֵיל֔וֹ וְיָדְע֥וּ מִצְרַ֖יִם
כִּֽי־אֲנִ֣י יְהוָ֑ה וַיַּעֲשׂוּ־כֵֽן׃ (כשבת ד.) וַיֻּגַּד֙ לְמֶ֣לֶךְ מִצְרַ֔יִם
כִּ֥י בָרַ֖ח הָעָ֑ם וַיֵּהָפֵ֞ךְ לְבַ֨ב פַּרְעֹ֤ה וַעֲבָדָיו֙ אֶל־הָעָ֔ם וַיֹּֽאמְרוּ

---

לשבת חול המועד.

אָמַ֛רְתָּ יְדַעְתִּ֣יךָ בְשֵׁ֔ם וְגַם־מָצָ֥אתָ חֵ֖ן בְּעֵינָֽי׃ וְעַתָּ֡ה אִם־נָא֩
מָצָ֨אתִי חֵ֜ן בְּעֵינֶ֗יךָ הוֹדִעֵ֤נִי נָא֙ אֶת־דְּרָכֶ֔ךָ וְאֵדָ֣עֲךָ֔ לְמַ֥עַן
אֶמְצָא־חֵ֖ן בְּעֵינֶ֑יךָ וּרְאֵ֕ה כִּ֥י עַמְּךָ֖ הַגּ֥וֹי הַזֶּֽה׃ וַיֹּאמַ֑ר פָּנַ֥י יֵלֵ֖כוּ
וַהֲנִחֹ֥תִי לָֽךְ׃ וַיֹּ֖אמֶר אֵלָ֑יו אִם־אֵ֤ין פָּנֶ֙יךָ֙ הֹלְכִ֔ים אַל־תַּעֲלֵ֖נוּ
מִזֶּֽה׃ וּבַמֶּ֣ה ׀ יִוָּדַ֣ע אֵפ֗וֹא כִּֽי־מָצָ֨אתִי חֵ֤ן בְּעֵינֶ֙יךָ֙ אֲנִ֣י וְעַמֶּ֔ךָ
הֲל֖וֹא בְּלֶכְתְּךָ֣ עִמָּ֑נוּ וְנִפְלֵ֙ינוּ֙ אֲנִ֣י וְעַמְּךָ֔ מִכָּ֨ל־הָעָ֔ם אֲשֶׁ֖ר
עַל־פְּנֵ֥י הָאֲדָמָֽה׃ לוי. וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ אֶל־מֹשֶׁ֔ה גַּ֛ם אֶת־

durch die Wüste zum Schilfmeer, und die Kinder Israels gingen bewaffnet aus dem Lande Mizrajim. Mosche nahm die Gebeine Josephs mit sich; denn dieser hatte die Kinder Israels beschworen, sprechend: Wenn Gott eurer gedenkt, so sollt ihr meine Gebeine von hier mit hinauf nehmen. Sie zogen aus von Succoth und lagerten sich zu Etham, am Ende der Wüste. Der Ewige ging vor ihnen her, des Tags in einer Wolkensäule, um sie den Weg zu führen, und des Nachts in einer Feuersäule, ihnen zu leuchten, damit sie des Tags und Nachts gehen konnten; er ließ des Tags die Wolkensäule und des Nachts die Feuersäule vor dem Volke nicht weichen.

Der Ewige sprach zu Mosche wie folgt: Sage den Kindern Israels, sie sollen umkehren und sich vor Pi-Hachiroth lagern, zwischen Migdol und dem Meere, vor Baal-Zephon, ihm gegenüber am Meere sollt ihr euch lagern. So wird Pharao von den Kindern Israels denken, sie seien verirrt im Lande, die Wüste habe sich um sie her geschlossen. Ich werde das Herz Pharaos stärken, daß er sie verfolge, und ich werde Ehre haben an Pharao und an seinem ganzen Heere, und die Mizraiten werden erkennen, daß ich der Ewige bin. Sie taten also. Als nun dem Könige von Mizrajim berichtet ward, daß das Volk entflohen, da ward das Herz Pharaos und seiner Diener gegen das Volk verändert

---

Ich habe dich namentlich ausersehen, auch hast du Gunst gefunden in meinen Augen! Habe ich nun Gunst gefunden in Deinen Augen, so mache mir doch Deine Wege bekannt, und laß mich Dich erkennen, damit ich Gunst in Deinen Augen finde. Erwäge, daß diese Nation Dein Volk ist! Der Ewige sprach: Mein Angesicht soll mitgehen und ich werde dich beruhigen. Jener sprach: Solange nicht Dein Antlitz mitgeht, laß uns nicht von da hinaufziehen! Wodurch sollte denn erkannt werden, daß ich und Dein Volk Gunst in Deinen Augen gefunden, als indem Du mit uns gehst und wir, ich und Dein Volk, vor jedem andern Volke auf dem Erdboden ausgezeichnet sind?! Der Ewige sprach zu Mosche: Auch

מַה־זֹּאת עָשִׂינוּ כִּי־שִׁלַּחְנוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵעָבְדֵנוּ׃ וַיֶּאְסֹר
אֶת־רִכְבּוֹ וְאֶת־עַמּוֹ לָקַח עִמּוֹ׃ וַיִּקַּח שֵׁשׁ־מֵאוֹת רֶכֶב
בָּחוּר וְכֹל רֶכֶב מִצְרָיִם וְשָׁלִשִׁם עַל־כֻּלּוֹ׃ וַיְחַזֵּק יְהוָה אֶת־
לֵב פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיִּרְדֹּף אַחֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל יֹצְאִים בְּיָד רָמָה׃ ג· (כשבת ה·) וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם
אַחֲרֵיהֶם וַיַּשִּׂיגוּ אוֹתָם חֹנִים עַל־הַיָּם כָּל־סוּס רֶכֶב פַּרְעֹה
וּפָרָשָׁיו וְחֵילוֹ עַל־פִּי הַחִירֹת לִפְנֵי בַּעַל צְפֹן׃ וּפַרְעֹה
הִקְרִיב וַיִּשְׂאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־עֵינֵיהֶם וְהִנֵּה מִצְרַיִם נֹסֵעַ
אַחֲרֵיהֶם וַיִּירְאוּ מְאֹד וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה׃
וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה הֲמִבְּלִי אֵין־קְבָרִים בְּמִצְרַיִם לְקַחְתָּנוּ
לָמוּת בַּמִּדְבָּר מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לָּנוּ לְהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרָיִם׃
הֲלֹא־זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אֵלֶיךָ בְמִצְרַיִם לֵאמֹר חֲדַל
מִמֶּנּוּ וְנַעַבְדָה אֶת־מִצְרָיִם כִּי טוֹב לָנוּ עֲבֹד אֶת־מִצְרַיִם
מִמֻּתֵנוּ בַּמִּדְבָּר׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם אַל־תִּירָאוּ
הִתְיַצְּבוּ וּרְאוּ אֶת־יְשׁוּעַת יְהוָה אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה לָכֶם הַיּוֹם כִּי

---

לשבת חול המועד·

הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֶעֱשֶׂה כִּי־מָצָאתָ חֵן בְּעֵינַי וָאֵדָעֲךָ
בְּשֵׁם׃ וַיֹּאמַר הַרְאֵנִי נָא אֶת־כְּבֹדֶךָ׃ וַיֹּאמֶר אֲנִי אַעֲבִיר
כָּל־טוּבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְשֵׁם יְהוָה לְפָנֶיךָ וְחַנֹּתִי
אֶת־אֲשֶׁר אָחֹן וְרִחַמְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם׃ ג· וַיֹּאמֶר לֹא
תוּכַל לִרְאֹת אֶת־פָּנָי כִּי לֹא־יִרְאַנִי הָאָדָם וָחָי׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה
הִנֵּה מָקוֹם אִתִּי וְנִצַּבְתָּ עַל־הַצּוּר׃ וְהָיָה בַּעֲבֹר כְּבֹדִי
וְשַׂמְתִּיךָ בְּנִקְרַת הַצּוּר וְשַׂכֹּתִי כַפִּי עָלֶיךָ עַד־עָבְרִי׃ וַהֲסִרֹתִי
אֶת־כַּפִּי וְרָאִיתָ אֶת־אֲחֹרָי וּפָנַי לֹא יֵרָאוּ׃ ה· וַיֹּאמֶר יְהוָה

und sie sprachen: Warum haben wir das getan, daß wir die Israeliten haben ziehen lassen, um uns nicht mehr zu dienen! Er ließ seinen Wagen anspannen und nahm sein Volk mit sich; er nahm sechshundert auserlesene Kriegswagen und alles Gespann aus Mizrajim und Hauptleute über sie. Der Ewige machte das Herz Pharaos, König von Mizrajim, verstockt, daß er die Kinder Israels verfolgte; die Kinder Israels aber zogen mit aufgehobener Hand (öffentlich). Die Mizraiten, alle Pferde, alles Kriegsgespann Pharaos, seine Reiterei und seine Mannschaft zu Fuße, setzten ihnen nach und erreichten sie, gelagert am Meere, bei Pi-Hachiroth, vor Baal-Zephon. Als Pharao sich näherte, hoben die Kinder Israels ihre Augen auf, da zog Mizrajim hinter ihnen her; sie fürchteten sich sehr und die Kinder Israels riefen zu dem Ewigen. Zu Mosche, sprachen sie: Ist es aus Mangel an Gräbern in Mizrajim daß du uns mitgenommen, um in der Wüste zu sterben? Warum hast du uns das getan, und aus Mizrajim herauszuführen! Ist es nicht eben dieses, was wir dir in Mizrajim gesagt haben: Laß ab von uns, wir wollen den Mizraiten dienen: Denn es ist besser für uns, den Mizraiten zu dienen, als daß wir in der Wüste umkommen! Mosche sprach zum Volke: Fürchtet euch nicht! Steht still und seht die Hilfe des Ewigen, die er euch heute erzeigen

---

dieses, was du gesagt hast, will ich tun; denn du hast Gunst in meinen Augen gefunden und ich habe dich namentlich ausersehen. Mosche sprach: Laß mich Deine Herrlichkeit schauen! Jener sprach: Ich will alle meine Güte vor dir vorüberziehen lassen und den Namen Ewiger vor dir ausrufen, und ich werde gewogen sein, wem ich gewogen bin, und mich erbarmen, dessen ich mich erbarme. Der Ewige fuhr fort: Du vermagst nicht mein Antlitz zu sehen; denn kein Mensch sieht mich und bleibt am Leben. Der Ewige sprach: Hier ist eine Stelle bei mir! Stelle dich da auf den Felsen, und wenn dann meine Herrlichkeit vorüberzieht, so werde ich dich in die Kluft des Felsens tun und meine Hand über dich decken, bis daß ich vorüber sein werde. Wenn ich dann meine Hand wegziehe, so wirst du sehen, was hinter mir ist; mein Antlitz aber kann nicht gesehen werden. Der Ewige sprach zu Mosche: Meisle dir zwei steinerne Tafeln,

אשר ראיתם את־מצרים היום לא תספו לראתם עוד
עד־עולם׃ יהוה ילחם לכם ואתם תחרישון׃ פ ד.(בשבת ו)
ויאמר יהוה אל־משה מה־תצעק אלי דבר אל־בני־
ישראל ויסעו׃ ואתה הרם את־מטך ונטה את־ידך על־
הים ובקעהו ויבאו בני־ישראל בתוך הים ביבשה׃ ואני
הנני מחזק את־לב מצרים ויבאו אחריהם ואכבדה
בפרעה ובכל־חילו ברכבו ובפרשיו׃ וידעו מצרים כי־
אני יהוה בהכבדי בפרעה ברכבו ובפרשיו׃ ויסע מלאך
האלהים ההלך לפני מחנה ישראל וילך מאחריהם ויסע
עמוד הענן מפניהם ויעמד מאחריהם׃ ויבא בין ׀ מחנה
מצרים ובין מחנה ישראל ויהי הענן והחשך ויאר את־
הלילה ולא־קרב זה אל־זה כל־הלילה׃ ויט משה את־ידו
על־הים ויולך יהוה ׀ את־הים ברוח קדים עזה כל־הלילה
וישם את־הים לחרבה ויבקעו המים׃ ויבאו בני־ישראל
בתוך הים ביבשה והמים להם חומה מימינם

---

### לשבת חול המועד·

אל־משה פסל־לך שני־לחת אבנים כראשנים וכתבתי
על־הלחת את־הדברים אשר היו על־הלחת הראשנים
אשר שברת׃ והיה נכון לבקר ועלית בבקר אל־הר סיני
ונצבת לי שם על־ראש ההר׃ ואיש לא־יעלה עמך וגם־
איש אל־ירא בכל־ההר גם־הצאן והבקר אל־ירעו אל־
מול ההר ההוא׃ ה. ויפסל שני־לחת אבנים כראשנים
וישכם משה בבקר ויעל אל־הר סיני כאשר צוה יהוה
אתו ויקח בידו שני לחת אבנים׃ וירד יהוה בענן ויתיצב

wird; denn wie ihr die Mizraiten heute gesehen habt, so sollt ihr sie niemals wiedersehen; der Ewige wird für euch streiten, ihr aber sollt stille sein. Der Ewige sprach zu Mosche: Was flehest du zu mir? Sage den Kindern Israels daß sie weiter ziehen. Du aber hebe deinen Stab empor, neige deine Hand über das Meer und teile es von einander, so werden die Kinder Israels mitten im Meere auf trockenem Boden gehen. Ich aber, ich bestärke das Herz der Mizraiten, daß sie hinter ihnen hineingehen; so werde ich Ehre haben an Pharao und an seinem ganzen Heere, an seinen Wagen und an seiner Reiterei. Die Mizraiten sollen erkennen, daß ich der Ewige bin, da ich Ehre haben werde an Pharao, an seinen Wagen und an seiner Reiterei. — Der Engel Gottes, der dem Lager der Israeliten vorangegangen, zog ab und ging hinter ihnen her, und die Wolkensäule, die vor ihnen war, zog ab, stellte sich hinter sie und kam zwischen dem Lager der Mizraiten und dem Lager der Israeliten zu stehen, sie war Wolke und Finsternis und erleuchtete die Nacht; es kam ein Lager dem andern die ganze Nacht hindurch nicht nahe. Mosche streckte seine Hand aus über das Meer und der Ewige trieb das Meer durch einen heftigen Ostwind die ganze Nacht hindurch und machte das Meer zum trockenen Boden, und das Wasser wurde zerteilt. Die Kinder Israels gingen mitten im Meer auf trockenem Boden, und das Wasser war ihnen eine Mauer zu ihrer

---

wie die ersten waren, aus; dann will ich auf die Tafeln die Worte schreiben, welche auf den ersten Tafeln, die du zerbrochen hast, gewesen. Sei dann auf den Morgen bereit, steige des Morgens den Berg Sinai hinauf und erwarte mich dort auf der Spitze des Berges. Niemand soll mit dir hinaufgehen, auch soll Niemand auf dem ganzen Berge gesehen werden; selbst das Kleinvieh und das Rindvieh sollen nicht gegen den Berg hin weiden. Mosche meiselte zwei steinerne Tafeln aus gleich den ersten, stand des Morgens früh auf, stieg auf den Berg Sinai, wie ihm der Ewige geboten, und nahm zwei steinerne Tafeln mit sich. Der Ewige ließ sich in einer Wolke herab, stellte sich vor ihm

וּמִשְּׂמֹאלָם: וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם וַיָּבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם כֹּל סוּס
פַּרְעֹה רִכְבּוֹ וּפָרָשָׁיו אֶל־תּוֹךְ הַיָּם: וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר
וַיַּשְׁקֵף יְהוָה אֶל־מַחֲנֵה מִצְרַיִם בְּעַמּוּד אֵשׁ וְעָנָן וַיָּהָם אֵת
מַחֲנֵה מִצְרָיִם: וַיָּסַר אֵת אֹפַן מַרְכְּבֹתָיו וַיְנַהֲגֵהוּ בִּכְבֵדֻת
וַיֹּאמֶר מִצְרַיִם אָנוּסָה מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי יְהוָה נִלְחָם לָהֶם
בְּמִצְרָיִם: חמישי. (כשבת ז.) פ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
נְטֵה אֶת־יָדְךָ עַל־הַיָּם וְיָשֻׁבוּ הַמַּיִם עַל־מִצְרַיִם עַל־רִכְבּוֹ
וְעַל־פָּרָשָׁיו: וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־הַיָּם וַיָּשָׁב הַיָּם לִפְנוֹת
בֹּקֶר לְאֵיתָנוֹ וּמִצְרַיִם נָסִים לִקְרָאתוֹ וַיְנַעֵר יְהוָה אֶת־
מִצְרַיִם בְּתוֹךְ הַיָּם: וַיָּשֻׁבוּ הַמַּיִם וַיְכַסּוּ אֶת־הָרֶכֶב וְאֶת־
הַפָּרָשִׁים לְכֹל חֵיל פַּרְעֹה הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם בַּיָּם לֹא־
נִשְׁאַר בָּהֶם עַד־אֶחָד: וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַיַּבָּשָׁה
בְּתוֹךְ הַיָּם וְהַמַּיִם לָהֶם חֹמָה מִימִינָם וּמִשְּׂמֹאלָם:
וַיּוֹשַׁע יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרָיִם וַיַּרְא
יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת עַל־שְׂפַת הַיָּם: וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל

---

### לשבת חול המועד·

עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְהוָה: וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא
יְהוָה ׀ יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וֶאֱמֶת:
נֹצֵר* חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֺן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה לֹא יְנַקֶּה
פֹּקֵד ׀ עֲוֺן אָבוֹת עַל־בָּנִים וְעַל־בְּנֵי בָנִים עַל־שִׁלֵּשִׁים וְעַל־
רִבֵּעִים: וַיְמַהֵר מֹשֶׁה וַיִּקֹּד אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ: וַיֹּאמֶר אִם־נָא
מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנָי יֵלֶךְ־נָא אֲדֹנָי בְּקִרְבֵּנוּ כִּי עַם־
קְשֵׁה־עֹרֶף הוּא וְסָלַחְתָּ לַעֲוֺנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ:

*) נ׳ רבתי.

Rechten und zu ihrer Linken. Die Mizraiten verfolgten sie und kamen ihnen nach, alle Pferde Pharaos, seine Wagen und seine Reiterei, mitten in das Meer hinein. Es war in der Morgenwache, da schaute der Ewige auf das Lager der Mizraiten durch die Feuer- und Wolkensäule und verwirrte das Lager der Mizraiten. Er ließ die Räder sich von den Wagen absondern und man führte sie unter Schwierigkeit. Da sagte Mizrajim: Ich will fliehen vor Israel, denn der Ewige streitet für sie gegen Mizrajim.

Der Ewige sprach zu Mosche: Neige deine Hand über das Meer, so wird das Wasser zurückkehren über Mizrajim, über sein Kriegsgespann und über seine Reiterei. Mosche neigte seine Hand über das Meer, da kam gegen Morgen das Meer zu seiner vorigen Gewalt zurück, die Mizraiten aber flohen ihm entgegen; der Ewige stürzte sie mitten in das Meer. Indem das Wasser wieder zurückkam, bedeckte er das Kriegsgespann und die Reiterei aus dem ganzen Heere Pharaos, die ihnen in das Meer gefolgt waren; nicht einer von ihnen blieb übrig. Die Kinder Israels aber gingen mitten im Meere auf trockenem Boden und das Wasser war ihnen eine Mauer zu ihrer Rechten und zu ihrer Linken. An demselben Tage hatte der Ewige Israel aus der Hand der Mizraiten errettet; Israel sah die Mizraiten tod am

---

hin und rief den Namen „Ewiger.“ Die Erscheinung des Ewigen zog an Mosche vorüber und rief: „Ewiger, Ewiger, Gott, allbarmherzig und allgnädig, langmütig, von großer Gnade und Wahrheit, der die Gnade dem tausendsten Geschlecht aufbewahrt, der Missetat, Abfall und Sünde vergibt, der aber nichts ohne Ahndung hingehen läßt, der die Missetat der Väter heimsucht an Kindern und Kindeskindern am dritten und vierten Geschlechte.“ Mosche neigte sich schnell zur Erde, warf sich nieder und sprach: Herr, wenn ich Gnade in Deinen Augen gefunden, so möge doch der Herr selbst mit uns gehen! es ist zwar ein halsstarriges Volk, allein Du wirst unsere Missetaten und Sünden vergeben und uns zu Deinem Eigentum annehmen!

אֶת־הַיָּ֣ד הַגְּדֹלָ֗ה אֲשֶׁ֨ר עָשָׂ֤ה יְהוָה֙ בְּמִצְרַ֔יִם וַיִּֽירְא֥וּ הָעָ֖ם
אֶת־יְהוָ֑ה וַיַּֽאֲמִ֙ינוּ֙ בַּֽיהוָ֔ה וּבְמֹשֶׁ֖ה עַבְדּֽוֹ׃

פ

אָ֣ז יָשִֽׁיר־מֹשֶׁה֩ וּבְנֵ֨י יִשְׂרָאֵ֜ל אֶת־הַשִּׁירָ֤ה הַזֹּאת֙ לַֽיהוָ֔ה וַיֹּאמְר֖וּ
לֵאמֹ֑ר אָשִׁ֤ירָה לַּֽיהוָה֙ כִּֽי־גָאֹ֣ה גָּאָ֔ה ס֥וּס
וְרֹכְב֖וֹ רָמָ֥ה בַיָּֽם׃ עָזִּ֤י וְזִמְרָת֙ יָ֔הּ וַֽיְהִי־לִ֖י
לִֽישׁוּעָ֑ה זֶ֤ה אֵלִי֙ וְאַנְוֵ֔הוּ אֱלֹהֵ֥י
אָבִ֖י וַאֲרֹמְמֶֽנְהוּ׃ יְהוָ֖ה אִ֣ישׁ מִלְחָמָ֑ה יְהוָ֖ה
שְׁמֽוֹ׃ מַרְכְּבֹ֥ת פַּרְעֹ֛ה וְחֵיל֖וֹ יָרָ֣ה בַיָּ֑ם וּמִבְחַ֥ר
שָֽׁלִשָׁ֖יו טֻבְּע֥וּ בְיַם־סֽוּף׃ תְּהֹמֹ֖ת יְכַסְיֻ֑מוּ יָרְד֥וּ בִמְצוֹלֹ֖ת כְּמוֹ־
אָֽבֶן׃ יְמִֽינְךָ֣ יְהוָ֔ה נֶאְדָּרִ֖י בַּכֹּ֑חַ יְמִֽינְךָ֥
יְהוָ֖ה תִּרְעַ֥ץ אוֹיֵֽב׃ וּבְרֹ֥ב גְּאוֹנְךָ֖ תַּהֲרֹ֣ס
קָמֶ֑יךָ תְּשַׁלַּח֙ חֲרֹ֣נְךָ֔ יֹאכְלֵ֖מוֹ כַּקַּֽשׁ׃ וּבְר֤וּחַ
אַפֶּ֙יךָ֙ נֶ֣עֶרְמוּ מַ֔יִם נִצְּב֥וּ כְמוֹ־נֵ֖ד
נֹזְלִ֑ים קָֽפְא֥וּ תְהֹמֹ֖ת בְּלֶב־יָֽם׃ אָמַ֥ר

לשבת חול המועד·

וַיֹּ֗אמֶר הִנֵּ֣ה אָנֹכִי֮ כֹּרֵ֣ת בְּרִית֒ נֶ֤גֶד כָּֽל־עַמְּךָ֙ אֶֽעֱשֶׂ֣ה נִפְלָאֹ֔ת
אֲשֶׁ֛ר לֹא־נִבְרְא֥וּ בְכָל־הָאָ֖רֶץ וּבְכָל־הַגּוֹיִ֑ם וְרָאָ֣ה כָל־הָ֠עָם
אֲשֶׁר־אַתָּ֨ה בְקִרְבּ֜וֹ אֶת־מַעֲשֵׂ֤ה יְהוָה֙ כִּֽי־נוֹרָ֣א ה֔וּא אֲשֶׁ֥ר
אֲנִ֖י עֹשֶׂ֥ה עִמָּֽךְ׃ ששי. שְׁמָ֨ר־לְךָ֔ אֵ֛ת אֲשֶׁ֥ר אָנֹכִ֖י
מְצַוְּךָ֣ הַיּ֑וֹם הִנְנִ֧י גֹרֵ֣שׁ מִפָּנֶ֗יךָ אֶת־הָֽאֱמֹרִי֙ וְהַֽכְּנַעֲנִ֔י וְהַֽחִתִּי֙
וְהַפְּרִזִּ֔י וְהַחִוִּ֖י וְהַיְבוּסִֽי׃ הִשָּׁ֣מֶר לְךָ֗ פֶּן־תִּכְרֹ֤ת בְּרִית֙ לְיוֹשֵׁ֣ב
הָאָ֔רֶץ אֲשֶׁ֥ר אַתָּ֖ה בָּ֣א עָלֶ֑יהָ פֶּן־יִהְיֶ֥ה לְמוֹקֵ֖שׁ בְּקִרְבֶּֽךָ׃ כִּ֣י

die große Macht sahen, welche der Ewige an den Mizraiten ausgeübt, da fürchtete das Volk den Ewigen und glaubte an den Ewigen und an seinen Diener Mosche. Da sangen Mosche und die Kinder Israels dieses Lied dem Ewigen zu Ehren; sie sprachen: Ich singe dem Herrn, denn er ist hocherhaben, er stürzte das Roß und den Reiter in das Meer! Mein Sieg und Sang ist Jah, er ward zur Hilfe mir! Der ist mein Hort, ihn will ich preisen, Gott meines Vaters, ihn erhebe ich! Der Ewige ist Herr des Krieges, Ewiger ist sein Name! Die Wagen und das Heer des Pharao hat er in das Meer gestürzt, und seiner Heeresführer Beste, gesenkt in das Schilfmeer wurden sie; Abgründe decken sie, sie sanken in die Tiefen wie ein Stein. Deine Rechte, o Ewiger, mächtig an Kraft, Deine Rechte, o Ewiger, sie zerschmettert den Feind! In Deiner großen Hoheit zerstörst Du Deine Feinde; Du sendest Deinen Grimm, der sie verzehrt wie Stoppeln, durch Deines Odems Hauch ward aufgetürmt das Wasser, stand Fließendes gleich einer Mauer, gefroren in des Meeres Herz Abgründe. Da sprach der Feind: Ich verfolge, erreiche, teile Beute aus!

---

Er (Gott) sprach: Siehe, ich mache einen Bund; vor den Augen deines ganzen Volkes will ich Wunder tun, wie sie auf der ganzen Erde und unter allen Nationen nie geschehen sind, auf daß das ganze Volk, in dessen Mitte du bist, erkenne, daß das Werk des Ewigen, das ich für dich tue, wunderbar ist. Merke dir, was ich dir heute gebiete! Ich vertreibe vor dir den Emoriten, Kanaaniten, Chetiten, Perisiten, Chiviten und Jebusiten. Hüte dich, daß du keinen Bund machest mit dem Bewohner des Landes, welches du mit Krieg überziehst; es möchte dir sonst zur Schlinge werden. Ihr sollt ihre Altäre niederreißen, ihre Bildsäulen

אוֹיֵב אֶרְדֹּף אַשִּׂיג    אֲחַלֵּק שָׁלָל תִּמְלָאֵמוֹ
נַפְשִׁי    אָרִיק חַרְבִּי תּוֹרִישֵׁמוֹ יָדִי׃    נָשַׁפְתָּ
בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָם    צָלְלוּ כַּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם
אַדִּירִים׃    מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָה    מִי
כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ    נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה
פֶלֶא׃    נָטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלָעֵמוֹ אָרֶץ׃    נָחִיתָ
בְחַסְדְּךָ עַם־זוּ גָּאָלְתָּ    נֵהַלְתָּ בְעָזְּךָ אֶל־נְוֵה
קָדְשֶׁךָ׃    שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן    חִיל
אָחַז יֹשְׁבֵי פְּלָשֶׁת׃    אָז נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי
אֱדוֹם    אֵילֵי מוֹאָב יֹאחֲזֵמוֹ רָעַד    נָמֹגוּ
כֹּל יֹשְׁבֵי כְנָעַן׃    תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה
וָפַחַד    בִּגְדֹל זְרוֹעֲךָ יִדְּמוּ כָּאָבֶן    עַד־
יַעֲבֹר עַמְּךָ יְהוָה    עַד־יַעֲבֹר עַם־זוּ
קָנִיתָ׃    תְּבִאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתְךָ    מָכוֹן
לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ יְהוָה    מִקְּדָשׁ אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ
יָדֶיךָ׃    יְהוָה ׀ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד׃    כִּי

---

לשבת חול המועד·

אֶת־מִזְבְּחֹתָם תִּתֹּצוּן וְאֶת־מַצֵּבֹתָם תְּשַׁבֵּרוּן וְאֶת־אֲשֵׁרָיו
תִּכְרֹתוּן׃ כִּי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אַחֵר* כִּי יְהוָה קַנָּא שְׁמוֹ
אֵל קַנָּא הוּא׃ פֶּן־תִּכְרֹת בְּרִית לְיוֹשֵׁב הָאָרֶץ וְזָנוּ ׀ אַחֲרֵי
אֱלֹהֵיהֶם וְזָבְחוּ לֵאלֹהֵיהֶם וְקָרָא לְךָ וְאָכַלְתָּ מִזִּבְחוֹ׃
וְלָקַחְתָּ מִבְּנֹתָיו לְבָנֶיךָ וְזָנוּ בְנֹתָיו אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶן וְהִזְנוּ אֶת־
בָּנֶיךָ אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶן׃ אֱלֹהֵי מַסֵּכָה לֹא תַעֲשֶׂה־לָּךְ׃ ז.
אֶת־חַג הַמַּצּוֹת תִּשְׁמֹר שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת אֲשֶׁר

*) ר׳ רבתי.

gesättigt sei an ihnen meine Wut! ich ziehe mein Schwert, und meine Hand verderbe sie! — Da blies Dein Hauch, sie deckt die See, sie sinken gleich Blei in mächtige Gewässer. Wer ist gleich Dir, Herr, unter den Mächtigen? Wer ist gleich Dir, gewaltig in Heiligkeit, furchtbar im Ruhme, Wundertäter? Du neigtest Deine Rechte, die Erde schlingt sie ein. — Nun führst Du gnadenvoll dies Volk, das Du erlöst; Du leitest es mit Deiner Macht in Deine heilige Wohnung. Es hören die Völker es, sie erbeben, ein Zittern faßt Pelischthäas Bewohner. Da erschrecken Edoms Fürsten; die Mächtigen Moabs, sie ergreift ein Beben; es zagen Kanaans Bewohner alle. Es überfällt sie Angst und Bangigkeit; wenn sich Dein Arm erhebt, verstummen sie wie Stein — bis daß vorüber ist Dein Volk, o Herr, bis daß vorüber ist dies Volk, das Du erworben! Du führest sie hin, Du pflanzest sie ein auf Deines Eigentumes Berg, den Ort, Ewiger, den Du zu Deiner Wohnung geschaffen, das Heiligtum, das Deine Hände, o Herr, gegründet. Der Ewige wird herrschen immerdar!!! — Als Pharaos Roß

---

zerbrechen und ihre Haine ausrotten. Denn du sollst dich vor keiner andern Gottheit bücken; denn der Ewige führt den Namen Eiferer, er ist ein eifervoller Gott. Wenn du nun einen Bund machest mit dem Bewohner des Landes und sie mit ihren Göttern Unzucht trieben und ihren Göttern Opfer schlachteten, so könnte er dich einladen und du von seinem Opfer essen; du würdest auch von seinen Töchtern für deine Söhne aussuchen, und wenn dann seine Töchter ihren Göttern nachbuhlen, so würden sie auch deine Söhne zu ihren Göttern verführen. Mache dir keine aus Metall gegossene Götter. Beobachte das Fest des ungesäuerten Brotes; sieben Tage sollst du ungesäuertes Brod essen, wie ich dir geboten habe,

בָא סוּס פַּרְעֹה בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו בַּיָּם וַיָּשֶׁב יְהוָה עֲלֵהֶם
אֶת־מֵי הַיָּם וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַיַּבָּשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם׃

פ

וַתִּקַּח מִרְיָם הַנְּבִיאָה אֲחוֹת אַהֲרֹן אֶת־הַתֹּף בְּיָדָהּ וַתֵּצֶאןָ
כָל־הַנָּשִׁים אַחֲרֶיהָ בְּתֻפִּים וּבִמְחֹלֹת׃ וַתַּעַן לָהֶם מִרְיָם
שִׁירוּ לַיהוָה כִּי־גָאֹה גָּאָה סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם׃ ס וַיַּסַּע
מֹשֶׁה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּם־סוּף וַיֵּצְאוּ אֶל־מִדְבַּר־שׁוּר וַיֵּלְכוּ
שְׁלֹשֶׁת־יָמִים בַּמִּדְבָּר וְלֹא־מָצְאוּ מָיִם׃ וַיָּבֹאוּ מָרָתָה וְלֹא
יָכְלוּ לִשְׁתֹּת מַיִם מִמָּרָה כִּי מָרִים הֵם עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמָהּ
מָרָה׃ וַיִּלֹּנוּ הָעָם עַל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר מַה־נִּשְׁתֶּה׃ וַיִּצְעַק
אֶל־יְהוָה וַיּוֹרֵהוּ יְהוָה עֵץ וַיַּשְׁלֵךְ אֶל־הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ הַמָּיִם
שָׁם שָׂם לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם נִסָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר אִם־שָׁמוֹעַ
תִּשְׁמַע לְקוֹל ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהַיָּשָׁר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה וְהַאֲזַנְתָּ
לְמִצְוֺתָיו וְשָׁמַרְתָּ כָּל־חֻקָּיו כָּל־הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי
בְמִצְרַיִם לֹא־אָשִׂים עָלֶיךָ כִּי אֲנִי יְהוָה רֹפְאֶךָ׃ ס

---

לשבת חול המועד·

צִוִּיתִךָ לְמוֹעֵד חֹדֶשׁ הָאָבִיב כִּי בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב יָצָאתָ
מִמִּצְרָיִם׃ כָּל־פֶּטֶר רֶחֶם לִי וְכָל־מִקְנְךָ תִּזָּכָר פֶּטֶר שׁוֹר
וָשֶׂה׃ וּפֶטֶר חֲמוֹר תִּפְדֶּה בְשֶׂה וְאִם־לֹא תִפְדֶּה וַעֲרַפְתּוֹ
כֹּל בְּכוֹר בָּנֶיךָ תִּפְדֶּה וְלֹא־יֵרָאוּ פָנַי רֵיקָם׃ שֵׁשֶׁת יָמִים
תַּעֲבֹד וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִּשְׁבֹּת בֶּחָרִישׁ וּבַקָּצִיר תִּשְׁבֹּת׃
וְחַג שָׁבֻעֹת תַּעֲשֶׂה לְךָ בִּכּוּרֵי קְצִיר חִטִּים וְחַג הָאָסִיף
תְּקוּפַת הַשָּׁנָה׃ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָּל־זְכוּרְךָ

mit Wagen und Reiter in das Meer kam, da ließ der Ewige das Wasser des Meeres auf sie zurückkehren; die Kinder Israels aber zogen trockenen Fußes durch das Meer. Mirjam, die Prophetin, Aharons Schwester, nahm die Pauke in ihre Hand, und alle Frauen zogen hinter ihnen her mit Pauken und Reigen. Mirjam sang ihnen entgegen: „Singet dem Herrn, denn er ist hocherhaben, Roß und Reiter stürzte er in das Meer?“ Mosche ließ die Israeliten von dem Schilfmeer aufbrechen, und sie zogen in die Wüste Schur, sie gingen drei Tage lang in der Wüste und fanden kein Wasser. Sie kamen nach Marah, konnten aber das Wasser zu Marah nicht trinken, denn es war bitter; daher hatte man den Ort Marah genannt. Das Volk murrte wider Mosche und sprach: Was sollen wir trinken? Mosche betete zum Ewigen; der Ewige zeigte ihm ein Holz, dieses warf er in das Wasser, da wurde das Wasser süß. Dort gab er (Gott) ihm (dem Volke) Gesetz und Recht und dort stellte er es auf die Probe. Er sprach: Wirst du der Stimme des Ewigen, deines Gottes, gehorchen und tun, was in seinen Augen recht ist, seinen Geboten Gehör geben und alle seine Gesetze beobachten, so will ich alle die Übel, die ich Mizrajim auferlegt, dir nicht auferlegen, denn ich, der Ewige, bin dein Arzt.

---

zur bestimmten Zeit im Frühlingsmonate, weil du im Frühlingsmonate, aus Mizrajim gegangen bist. Jeder Erstling der Mutter ist mein, auch was dein Vieh an männlichen Jungen wirft, der Erstling eines Ochsen und eines Schafes. Den Erstling eines Esels sollst du mit einem Schafe loskaufen, und wenn du ihn nicht loskaufst, so mußt du ihm das Genick brechen. Alle Erstgeborne deiner Söhne sollst du loskaufen. Man soll nicht leer vor mir erscheinen. Sechs Tage magst du arbeiten am siebten Tage aber sollst du feiern, selbst zur Zeit des Ackerns und der Ernte sollst du feiern. Das Wochenfest sollst du halten, das Fest der Erstlinge der Weizenernte, wie auch das Fest des Fruchteinbringens, wenn das Jahr seinen Kreislauf beschließt. Dreimal im Jahre soll alles Männliche erscheinen vor dem Herrn, dem Ewigen, dem Gott Israels.

מכניסים ס"ת שני אצל הראשון ואומרים חצי קדיש על שניהם, ומגביהים וגוללים ס"ת שקראו בו, ופותחים ס"ת ב' וקוראים בו למפטיר בפ' פינחס.

וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה עֹלָה לַיהוָֹה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם: וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל תַּעֲשׂוּ: עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן תַּעֲשֶׂה לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים: וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם: מִלְּבַד עֹלַת הַבֹּקֶר אֲשֶׁר לְעֹלַת הַתָּמִיד תַּעֲשׂוּ אֶת־אֵלֶּה: כָּאֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַיּוֹם שִׁבְעַת יָמִים לֶחֶם אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָֹה עַל־עוֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ: וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ:

מי שברך. ומגביהין וגוללין. כשמגביהין הס"ת מביטין נגד הכתב של ס"ת ואומרין:

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל־פִּי יְיָ בְּיַד־מֹשֶׁה: עֵץ־חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר: דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי־נֹעַם וְכָל־נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם: אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאלָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד: יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר:

---

לשבת חול המועד·

אֶת־פְּנֵי הָאָדֹן יְהוָֹה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: כִּי־אוֹרִישׁ גּוֹיִם מִפָּנֶיךָ וְהִרְחַבְתִּי אֶת־גְּבֻלֶךָ וְלֹא־יַחְמֹד אִישׁ אֶת־אַרְצְךָ בַּעֲלֹתְךָ לֵרָאוֹת אֶת־פְּנֵי יְהוָֹה אֱלֹהֶיךָ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה: לֹא־תִשְׁחַט עַל־חָמֵץ דַּם־זִבְחִי וְלֹא־יָלִין לַבֹּקֶר זֶבַח חַג הַפָּסַח: רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ תָּבִיא בֵּית יְהוָֹה אֱלֹהֶיךָ לֹא־תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ:

למפטיר והקרבתם So wie hier oben steht.

**Die zweite Thorarolle wird neben die erste auf den Vorlesepult gelegt und der Vorbeter spricht das halbe Kaddisch über beide; die erste Thora wird hierauf aufgehoben und zugerollt. Es folgt dann das Aufrollen der zweiten Thora, worauf der Maftir aufgerufen und ihm folgendes aus dem Abschnitt Pinchas vorgelesen wird.**

Und dem Ewigen zu Ehren zum Ganzopfer dem Feuer zu verzehren darbringen sollt: zwei junge Stiere, einen Widder sieben einjährige Lämmer, die euch alle ohne Fehler sein sollen. Ihr Mehlopfer sei: feines Mehl, mit Öl eingerührt, drei Zehntel zu jedem Stier, zwei Zehntel zu jedem Widder, ein Zehntel zu jedem Lamme und so zu allen sieben Lämmern. Ferner einen Bock zum Sündenopfer, um für euch zu sühnen. Außer dem Morgenopfer, welches zum täglichen Ganzopfer gehört, sollt ihr dieses darbringen. Solches sollt ihr täglich, sieben Tage lang, als Speise, ein Feueropfer zum angenehmen Geruch, dem Ewigen zu Ehren bereiten, nebst dem täglichen Ganzopfer und dessen Trankopfer. Am siebten Tage sei euch heilige Verkündigung, wo ihr keinerlei Kunstarbeit verrichten sollt.

**Nach der Vorlesung wird die Thora vom Lesepulte aufgehoben und wieder zugerollt.**

**Beim Aufheben der Thora spricht man:**

וזאת Dieses ist die Lehre, welche Mosche den Kindern Israels vorgelegt, auf des Ewigen Befehl durch Mosche. Sie ist ein Baum des Lebens denen, die an ihr festhalten, und die sie erfassen, sind selig zu preisen. Ihre Wege sind Wege der Wonne und alle ihre Pfade Frieden. Langes Leben ist in ihrer Rechten, und in ihrer Linken Reichtum und Ehre. Der Ewige will, um seiner Güte willen, die Lehre groß machen und herrlich.

---

Wenn ich Völker vor dir austreiben und dein Gebiet erweitern werde, da soll sich Niemand dein Land gelüsten lassen, wenn du hinaufgehst, um vor dem Ewigen, deinem Gott, dreimal im Jahre zu erscheinen. Schlachte mein Opfer nicht beim Gesäuerten, und von dem Opfer des Überschreitungsfestes soll nichts die Nacht hindurch bis zum Morgen übrig bleiben. Die Erstlinge deiner frühesten Landfrüchte sollst du in das Haus des Ewigen, deines Gottes, bringen. Koche kein Böcklein in der Milch seiner Mutter.

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל, יברך המפטיר ברכה זו:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק׃

Am Sabbat Chol ha-Moed wird hier die untenstehende Haftara vorgelesen.

# הפטרה ליום שביעי של פסח׃

בשמואל ב׳ סמן כ״ב.

וַיְדַבֵּר דָּוִד לַיהוָֹה אֶת־דִּבְרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת בְּיוֹם הִצִּיל
יְהוָֹה אֹתוֹ מִכַּף כָּל־אֹיְבָיו וּמִכַּף שָׁאוּל׃ וַיֹּאמַר יְהוָֹה
סַלְעִי וּמְצֻדָתִי וּמְפַלְטִי־לִי׃ אֱלֹהֵי צוּרִי אֶחֱסֶה־בּוֹ מָגִנִּי
וְקֶרֶן יִשְׁעִי מִשְׂגַּבִּי וּמְנוּסִי מֹשִׁעִי מֵחָמָס תֹּשִׁעֵנִי׃ מְהֻלָּל
אֶקְרָא יְהוָֹה וּמֵאֹיְבַי אִוָּשֵׁעַ׃ כִּי אֲפָפֻנִי מִשְׁבְּרֵי־מָוֶת
נַחֲלֵי בְלִיַּעַל יְבַעֲתֻנִי׃ חֶבְלֵי שְׁאוֹל סַבֻּנִי קִדְּמֻנִי מֹקְשֵׁי־
מָוֶת׃ בַּצַּר־לִי אֶקְרָא יְהוָֹה וְאֶל־אֱלֹהַי אֶקְרָא וַיִּשְׁמַע

---

# הפטרה לשבת וחול המועד׃

ביחזקאל סמן ל״ו, היתה עלי׃ ויש קהלות מוסיפים כאן:

כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִֹה עוֹד זֹאת אִדָּרֵשׁ לְבֵית־יִשְׂרָאֵל
לַעֲשׂוֹת לָהֶם אַרְבֶּה אֹתָם כַּצֹּאן אָדָם׃ כְּצֹאן קָדָשִׁים
כְּצֹאן יְרוּשָׁלַםִ בְּמוֹעֲדֶיהָ כֵּן תִּהְיֶינָה הֶעָרִים הֶחֳרֵבוֹת
מְלֵאוֹת צֹאן אָדָם וְיָדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָֹה׃

ברוב הקהלות מתחילים כאן:

הָיְתָה עָלַי יַד־יְהוָֹה וַיּוֹצִאֵנִי בְרוּחַ יְהוָֹה וַיְנִיחֵנִי בְּתוֹךְ
הַבִּקְעָה וְהִיא מְלֵאָה עֲצָמוֹת׃ וְהֶעֱבִירַנִי עֲלֵיהֶם סָבִיב׀

**Segensspruch vor der Haftara:**

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der Du die herrlichen Propheten erwählt und Wohlgefallen fandest an ihren Worten, gesprochen in Wahrheit; gelobt seist Du, Ewiger, der Du erkoren die Thora und Mosche, Deinen Diener, Israel Dein Volk, und die Propheten der Wahrheit und Gerechtigkeit.

## Haftara für den siebten Tag Peßach.

(II. Samuel 22).

וידבר David sang dem Ewigen zu Ehren folgendes Gedicht — da Gott ihn vor allen seinen Feinden, besonders von der Hand Sauls gerettet hatte. — So sang er: O Ewiger, mein Schutzfels, meine Feste, mein Erretter! Gott, mein Hort, auf den ich traue, mein Schild und meines Heiles Horn, Du meine Burg und meine Zuflucht, mein Helfer, der mich vor Gewalt schützt! „Gelobt," rief ich, „sei Gott!" und war vom Feind erlöst. Schon umfangen mich des Todes Wellen, die Ströme der Unterwelt schreckten mich schon, der Hölle Bande umstrickten mich, ich ward von Schlingen des Todes ergriffen — aber in der Angst rufe ich zum Herrn, schreie hinauf zu meinem Gott — er hört mein Flehen aus seinem Tempel, und mein Gebet dringt

---

## Haftara für Sabbat Chol ha-Moed.

(Ezechiel 36, 37—38. 37, 1—17.)

So spricht der Herr, der Ewige: Auch dies noch lasse ich mich erflehen vom Hause Israels, für sie zu tun: Vermehren werde ich sie wie Menschenherden! Den heiligen Schafen gleich, den Schafen Jerusalems in den Festeszeiten, so sollen die verheerten Städte von Menschenherden voll sein und erkennen, daß ich der Ewige bin!

Mich überkam die Gewalt des Ewigen, es riß mich fort in einem Sturme vom Ewigen und versetzte mich in ein Tal, welches voller Gebeine lag. Es führte mich rings um diese

מֵהֵיכָלוֹ קוֹלִי וְשַׁוְעָתִי בְּאָזְנָיו׃ וַ*תִּגְעַשׁ וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ ק' ויגעש
מוֹסְדוֹת הַשָּׁמַיִם יִרְגָּזוּ וַיִּתְגָּעֲשׁוּ כִּי־חָרָה לוֹ׃ עָלָה עָשָׁן
בְּאַפּוֹ וְאֵשׁ מִפִּיו תֹּאכֵל גֶּחָלִים בָּעֲרוּ מִמֶּנּוּ׃ וַיֵּט שָׁמַיִם
וַיֵּרַד וַעֲרָפֶל תַּחַת רַגְלָיו׃ וַיִּרְכַּב עַל־כְּרוּב וַיָּעֹף וַיֵּרָא
עַל־כַּנְפֵי־רוּחַ׃ וַיָּשֶׁת חֹשֶׁךְ סְבִיבֹתָיו סֻכּוֹת חַשְׁרַת־מַיִם
עָבֵי שְׁחָקִים׃ מִנֹּגַהּ נֶגְדּוֹ בָּעֲרוּ גַּחֲלֵי־אֵשׁ׃ יַרְעֵם מִן־
שָׁמַיִם יְהוָה וְעֶלְיוֹן יִתֵּן קוֹלוֹ׃ וַיִּשְׁלַח חִצִּים וַיְפִיצֵם בָּרָק
וַיָּהֹמֹם׃ וַיֵּרָאוּ אֲפִקֵי יָם יִגָּלוּ מֹסְדוֹת תֵּבֵל בְּגַעֲרַת ק' ויהם
יְהוָה מִנִּשְׁמַת רוּחַ אַפּוֹ׃ יִשְׁלַח מִמָּרוֹם יִקָּחֵנִי יַמְשֵׁנִי
מִמַּיִם רַבִּים׃ יַצִּילֵנִי מֵאֹיְבִי עָז מִשֹּׂנְאַי כִּי אָמְצוּ מִמֶּנִּי׃
יְקַדְּמֻנִי בְּיוֹם אֵידִי וַיְהִי יְהוָה מִשְׁעָן לִי׃ וַיֹּצֵא לַמֶּרְחָב
אֹתִי יְחַלְּצֵנִי כִּי־חָפֵץ בִּי׃ יִגְמְלֵנִי יְהוָה כְּצִדְקָתִי כְּבֹר

---

לשבת חול המועד׃

סָבִיב וְהִנֵּה רַבּוֹת מְאֹד עַל־פְּנֵי הַבִּקְעָה וְהִנֵּה יְבֵשׁוֹת
מְאֹד׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן־אָדָם הֲתִחְיֶינָה הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה
וָאֹמַר אֲדֹנָי יֱהוִה אַתָּה יָדָעְתָּ׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנָּבֵא עַל־
הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם הָעֲצָמוֹת הַיְבֵשׁוֹת שִׁמְעוּ
דְּבַר־יְהוָה׃ כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִה לָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה הִנֵּה אֲנִי
מֵבִיא בָכֶם רוּחַ וִחְיִיתֶם׃ וְנָתַתִּי עֲלֵיכֶם גִּידִים וְהַעֲלֵתִי
עֲלֵיכֶם בָּשָׂר וְקָרַמְתִּי עֲלֵיכֶם עוֹר וְנָתַתִּי בָכֶם רוּחַ וִחְיִיתֶם
וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה׃ וְנִבֵּאתִי כַּאֲשֶׁר צֻוֵּיתִי וַיְהִי־קוֹל
כְּהִנָּבְאִי וְהִנֵּה־רַעַשׁ וַתִּקְרְבוּ עֲצָמוֹת עֶצֶם אֶל־עַצְמוֹ׃
וְרָאִיתִי וְהִנֵּה עֲלֵיהֶם גִּדִים וּבָשָׂר עָלָה וַיִּקְרַם עֲלֵיהֶם עוֹר

ihm zu Ohren. Die Erde bebte, ward erschüttert, es wankten des Himmels Pfeiler, sie erbebten, da er zornig ward. Dampf stieg auf, als er ergrimmte, aus seinem Munde zehrend Feuer, Glutflamme loderte davon. Er neigte den Himmel, fuhr hernieder, unter seinen Füßen düsteres Gewölke, er fährt auf Cherubs Rücken, fliegt daher, erscheint auf Flügeln des Windes, macht Finsternis sich zum Gezelte, gehäufte Fluten, Wolke auf Wolken! Aus Lichtglanz gegenüber entbrennt flammender Blitz. Der Ewige donnert vom Himmel herab, der Höchste läßt seine Stimme hören, wirft Pfeile, streut umher, scheudert Blitze hin. Sichtbar ward des Meeres Urquell, aufgedeckt der Erde Grund, durch des Ewigen Drohen, durch den Odem seines Zornhauchs. Mir reichte er aus der Höhe seine Hand, ergreift und ziehet mich aus brausenden Fluten, errettet mich von Widersachern, mir zu mächtig. Sie überfielen mich in unfallsschwangern Tagen — aber Gott ward meine Zuversicht, der mich ausführt in weiten Raum, errettet mich — denn er hat Lust an mir. Gott tut mir wohl nach meiner Frömmigkeit, belohnet

---

Haftara für Sabbat Chol ha-Moed.

herum; es waren ihrer sehr viele auf der Fläche des Tales und sie waren sehr dürr. Da sprach es zu mir: Menschensohn, können wohl diese Gebeine leben? Ich sprach: Herr, Ewiger, Du weißt es! Es sprach zu mir: Weissage über diese Gebeine und sprich zu ihnen: Ihr dürren Gebeine, vernehmt das Wort des Ewigen! Also spricht der Herr, der Ewige, zu diesen Gebeinen: „Ich bringe Atem in euch, daß ihr lebet! Ich ziehe Adern über euch, lasse über euch Fleisch entstehen, eine Haut über euch wachsen und flöße euch Atem ein, damit ihr lebet und erkennet, daß ich der Ewige bin!" Ich weissagte, wie mir befohlen worden; während meines Weissagens erscholl eine Stimme, es entstand ein Lärm und die Gebeine fügten sich gehörig aneinander. Darauf sah ich, daß Adern an ihnen waren, daß Fleisch angewachsen und sich darüber eine Haut gebildet hatte; indessen war kein

יָדַי יָשִׁיב לִי׃ כִּי שָׁמַרְתִּי דַּרְכֵי יְהוָה וְלֹא רָשַׁעְתִּי מֵאֱלֹהָי׃
כִּי כָל־מִשְׁפָּטָו לְנֶגְדִּי וְחֻקֹּתָיו לֹא־אָסוּר מִמֶּנָּה׃ וָאֶהְיֶה מפטיר
תָמִים לוֹ וָאֶשְׁתַּמְּרָה מֵעֲוֺנִי׃ וַיָּשֶׁב יְהוָה לִי כְּצִדְקָתִי
כְּבֹרִי לְנֶגֶד עֵינָיו׃ עִם־חָסִיד תִּתְחַסָּד עִם־גְּבוֹר תָּמִים
תִּתַּמָּם׃ עִם־נָבָר תִּתָּבָר וְעִם־עִקֵּשׁ תִּתַּפָּל׃ וְאֶת־עַם
עָנִי תוֹשִׁיעַ וְעֵינֶיךָ עַל־רָמִים תַּשְׁפִּיל׃ כִּי־אַתָּה נֵירִי יְהוָה
וַיהוָה יַגִּיהַּ חָשְׁכִּי׃ כִּי בְכָה אָרוּץ גְּדוּד בֵּאלֹהַי אֲדַלֶּג־
שׁוּר׃ הָאֵל תָּמִים דַּרְכּוֹ אִמְרַת יְהוָה צְרוּפָה מָגֵן הוּא
לְכֹל הַחֹסִים בּוֹ׃ כִּי מִי־אֵל מִבַּלְעֲדֵי יְהוָה וּמִי צוּר מִבַּלְעֲדֵי
אֱלֹהֵינוּ׃ הָאֵל מָעוּזִּי חָיִל וַיַּתֵּר תָּמִים דַּרְכּוֹ׃ מְשַׁוֶּה
רַגְלָיו כָּאַיָּלוֹת וְעַל־בָּמֹתַי יַעֲמִדֵנִי׃ מְלַמֵּד יָדַי לַמִּלְחָמָה
וְנִחַת קֶשֶׁת־נְחוּשָׁה זְרֹעֹתָי׃ וַתִּתֶּן־לִי מָגֵן יִשְׁעֶךָ וַעֲנֹתְךָ

---

לשבת חול המועד·

מִלְמַעְלָה וְרוּחַ אֵין בָּהֶם׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנָּבֵא אֶל־הָרוּחַ
הִנָּבֵא בֶן־אָדָם וְאָמַרְתָּ אֶל־הָרוּחַ כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִה
מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בֹּאִי הָרוּחַ וּפְחִי בַּהֲרוּגִים הָאֵלֶּה וְיִחְיוּ׃
וְהִנַּבֵּאתִי כַּאֲשֶׁר צִוָּנִי וַתָּבוֹא בָהֶם הָרוּחַ וַיִּחְיוּ וַיַּעַמְדוּ עַל־
רַגְלֵיהֶם חַיִל גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן־אָדָם
הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה הִנֵּה אֹמְרִים
יָבְשׁוּ עַצְמוֹתֵינוּ וְאָבְדָה תִקְוָתֵנוּ נִגְזַרְנוּ לָנוּ׃ לָכֵן הִנָּבֵא
וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִה הִנֵּה אֲנִי פֹתֵחַ
אֶת־קִבְרוֹתֵיכֶם וְהַעֲלֵיתִי אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם עַמִּי
וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל־אַדְמַת יִשְׂרָאֵל׃ וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה

meiner Hände Reinheit. Denn ich halte die Wege des Herrn, bin nicht ruchlos wider meinen Gott; seine Rechte habe ich stets vor Augen und weiche nie von seinen Lehren. Mein Herz ist ungeteilt mit ihm, ich hüte mich vor Übertretung. Darum vergilt der Herr nach meiner Unschuld mir, nach meiner Hände Reinheit vor seinen Augen! — Du bist dem Gütigen allgütig, dem Treugesinnten treugesinnt, verfährst mit Reinen rein, bist Tückevollen unversöhnlich; dem unterdrückten Volke stehst Du bei, Du blickst auf Stolze und erniedrigst sie. Du bist meine Leuchte, Ewiger, der Herr macht Finsternis zum Lichte mir. Mit Dir durchbreche ich Kriegesschar, mit meinem Gotte setzte ich über Mauer. Er, Gott, sein Weg ist wandellos, des Herrn Verheißung rein durchläutert, allen, die ihm trauen, ist er ein Schild. Denn wer ist außer diesem Herrn ein Gott? wer ohne unsern Gott ein Hort, den Gott, der Siegesmacht mir ist, der einen wandellosen Weg mir bahnt, bald meinen Fuß dem Hirschen gleich beflügelt, bald mich auf meinen Höhnen sicher stellt? Er übt zum Kampfe meine Hand, lehrt meinen Arm den ehrnen Bogen senken. Zum Schilde gabst Du mir Dein Heil.

---

### Haftara für Sabbat Chol ha-Moed.

Atem in ihnen. Da sprach es zu mir: Weissage über den Atem! weissage, o Menschensohn, und sprich zu dem Atem: So spricht der Herr, der Ewige: „Komme heran, o Atem, von den vier Winden her, hauche diese Erschlagenen an, daß sie leben!“ Ich weissagte, wie es mir befohlen, da kam der Atem in sie, sie lebten auf und standen alsbald als eine sehr, sehr große Menge auf ihren Füßen. Da sprach es zu mir: O Menschensohn, diese Gebeine bedeuten das gesammte Haus Israels, wo man sich äußert: „Unsere Gebeine sind verdorrt, unsere Hoffnung ist dahin, mit uns ist es aus!“ Darum weissage und sprich zu ihnen: So spricht der Herr, der Ewige: „Ich öffne eure Gräber, lasse euch, mein Volk, aus euern Gräbern emporsteigen und bringe euch auf den Boden Israels. Da werdet ihr erkennen, daß ich der Ewige

תַּרְבֵּנִי׃ תַּרְחִיב צַעֲדִי תַּחְתֵּנִי וְלֹא מָעֲדוּ קַרְסֻלָּי׃ אֶרְדְּפָה
אֹיְבַי וָאַשְׁמִידֵם וְלֹא אָשׁוּב עַד־כַּלּוֹתָם׃ וָאֲכַלֵּם וָאֶמְחָצֵם
וְלֹא יְקוּמוּן וַיִּפְּלוּ תַּחַת רַגְלָי׃ וַתַּזְרֵנִי חַיִל לַמִּלְחָמָה תַּכְרִיעַ
קָמַי תַּחְתֵּנִי׃ וְאֹיְבַי תַּתָּה לִּי עֹרֶף מְשַׂנְאַי וָאַצְמִיתֵם׃ יִשְׁעוּ
וְאֵין מֹשִׁיעַ אֶל־יְהוָה וְלֹא עָנָם׃ וְאֶשְׁחָקֵם כַּעֲפַר־אָרֶץ
כְּטִיט־חוּצוֹת אֲדִקֵּם אֶרְקָעֵם׃ וַתְּפַלְּטֵנִי מֵרִיבֵי עַמִּי
תִּשְׁמְרֵנִי לְרֹאשׁ גּוֹיִם עַם לֹא־יָדַעְתִּי יַעַבְדֻנִי׃ בְּנֵי נֵכָר
יִתְכַּחֲשׁוּ־לִי לִשְׁמוֹעַ אֹזֶן יִשָּׁמְעוּ לִי׃ בְּנֵי נֵכָר יִבֹּלוּ וְיַחְגְּרוּ
מִמִּסְגְּרוֹתָם׃ חַי־יְהוָה וּבָרוּךְ צוּרִי וְיָרֻם אֱלֹהֵי צוּר יִשְׁעִי׃
הָאֵל הַנֹּתֵן נְקָמֹת לִי וּמוֹרִיד עַמִּים תַּחְתֵּנִי׃ וּמוֹצִיאִי
מֵאֹיְבָי וּמִקָּמַי תְּרוֹמְמֵנִי מֵאִישׁ חֲמָסִים תַּצִּילֵנִי׃ עַל־
כֵּן אוֹדְךָ יְהוָה בַּגּוֹיִם וּלְשִׁמְךָ אֲזַמֵּר׃ מִגְדִּיל יְשׁוּעוֹת מגדול ק׳
מַלְכּוֹ וְעֹשֶׂה־חֶסֶד לִמְשִׁיחוֹ לְדָוִד וּלְזַרְעוֹ עַד־עוֹלָם׃

---

לשבת חול המועד׃

בְּפִתְחִי אֶת־קִבְרוֹתֵיכֶם וּבְהַעֲלוֹתִי אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם
עַמִּי׃ וְנָתַתִּי רוּחִי בָכֶם וִחְיִיתֶם וְהִנַּחְתִּי אֶתְכֶם עַל־
אַדְמַתְכֶם וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי וְעָשִׂיתִי נְאֻם־יְהוָה׃

נקלת קהלות מוסיפים זה׃

In manchen Gemeinden wird das folgende hinzugefügt.

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ וְאַתָּה בֶן־אָדָם קַח־לְךָ עֵץ
אֶחָד וּכְתֹב עָלָיו לִיהוּדָה וְלִבְנֵי יִשְׂרָאֵל חֲבֵרָו* וּלְקַח עֵץ
אֶחָד וּכְתוֹב עָלָיו לְיוֹסֵף עֵץ אֶפְרַיִם וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל
חֲבֵרָו*׃ וְקָרַב אֹתָם אֶחָד אֶל־אֶחָד לְךָ לְעֵץ אֶחָד וְהָיוּ
לַאֲחָדִים בְּיָדֶךָ׃ *) חבריו ק׳.

Du ließest Dich herab, mich groß zu machen, erweitertest meine Tritte unter mir, daß mein Gelenk nicht kraftlos werde. Nun setze ich meinen Feinden nach und rotte sie aus, und lasse nicht ab, bis ich sie aufgerieben. Ich vertilge, haue sie nieder — sie kommen nicht auf, stürzen hin zu meinen Füßen! So hast Du mich zum Kampfe gerüstet, so beugst Du meine Widersacher unter mich, so wendest Du mir zu des Feindes Nacken und meine Hasser, daß ich sie bändige. Sie wenden sich — Niemand hilft — zu Gott empor. — Der hört sie nicht. Nun zerstoße ich sie wie Erdenstaub, zertrete, zermalme sie wie Gassenkot. Du schützest mich vor Volkesmeuterei, erhältst zum Haupt entfernter Reiche mich, mir unbekanntes Volk dient mir; der Barbaren Söhne schmeicheln mir, sind auf das Gerücht mir Untertan. — die Söhne der Barbarei verschmachten, zittern aus ihren Festen hervor. — Ewig lebt der Herr! Preis meinem Horte, Verherrlichung dem Gotte meines Heils, dem Gotte, der mir Rache gibt und zwinget Völker unter mich. Der mich meinen Feinden entreißt, der mich von Empörern sichert, von jenem ungerechten Manne rettet! Darum danke ich Dir, Ewiger, unter den Heiden und rühre Dir mein Saitenspiel, Dir, der seines Königs Rettungsturm ist, der wohltut, seinem Gesalbten, David und dessen Nachkommen ewiglich!

### Haftara für Sabbat Chol ha-Moed.

bin, so ich euere Gräber öffne und euch, mein Volk, aus euern Gräbern emporsteigen lasse. Ich flöße euch Atem ein, daß ihr lebendig werdet, und lasse euch auf euerm Boden ruhen; da sollt ihr erkennen, daß ich, der Ewige, es gesprochen und getan habe!" So spricht der Ewige.

Das Wort des Ewigen erging an mich, wie folgt: Du, o Menschensohn, nimm dir ein Holz und schreibe darauf: „Für Jehuda und die Kinder Israels, seine Genossen" — und ein Holz nimm und schreibe darauf: „Für Joseph, Holz Ephrajims und des ganzen Hauses Israels, seiner Genossen;" dann füge sie dir aneinander zu einem Holze, daß sie in deiner Hand vereinigt werden.

המפטיר יברך ברכות אחרונות.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק: נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן וְרַחֲמָן אָתָּה. בָּ"אַיְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו:

רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ:

שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֵׁב זָר וְלֹא־יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת־כְּבוֹדוֹ. כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לּוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד:

בי"ט אומרין זה.

עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה וְעַל הַנְּבִיאִים וְעַל יום השבת הזה ועל יום חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לקדשה ולמנוחה לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת. עַל־הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ השבת וְיִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

בשבת חה"מ אומרין זה.

עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת. עַל־הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

Nach der Haftara spricht der Vortragende:

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, Fels aller Ewigkeiten, Allgerechter in allen Zeitaltern, wahrhaftiger Gott, der Du redest und es hältst, sprichst und es erfüllst, dessen Worte alle wahr und gerecht sind.

נאמן Wahrhaftig bist Du, Ewiger, unser Gott, wahrhaftig sind Deine Worte, deren nie auch nur ein einziges unerfüllt bleibt; denn Du, o Gott, bist ein wahrhaftiger und allbarmherziger König. Gelobt seist Du, Ewiger, der in allen Deinen Worten wahrhaftige Gott!

רחם O erbarme Dich über Zion, denn das ist das Haus unseres Lebens! sie, die Seelengebeugte, mögest Du bald, in unseren Tagen, befreien! Gelobt seist Du, Ewiger, der Du Zion in ihren Kindern erfreust!

שמחנו Erfreue uns, o Ewiger, unser Gott, durch den Propheten Eliahu, Deinen Diener, und durch das Reich des Hauses Davids, Deines Gesalbten, der recht bald kommen und unser Herz froh machen möge! Kein Fremder wird dann mehr auf seinem Throne ruhen, nicht wieder werden andere seine Herrlichkeit in Besitz nehmen; denn bei Deinem heiligen Namen hast Du ihm geschworen, daß sein Licht nimmermehr verlöschen soll. Gelobt seist Du, Ewiger, Schild Davids!

Am Festtage.

Für die Thora, für den Gottesdienst und für die Propheten, so wie für (diesen Sabbat und) diesen Tag des Mazzothfestes, welchen Du uns gegeben hast, Ewiger, unser Gott, (zur Heiligkeit und Ruhe,) zur Wonne und Freude, zur Herrlichkeit und zum Ruhme — für dies alles, Ewiger, unser Gott, danken wir Dir und preisen wir Dich; gepriesen werde Dein Name durch den Mund aller Lebenden unaufhörlich in Ewigkeit! Gelobt seist Du, Ewiger, der heiligt (den Sabbat) Israel und die Festes-Zeiten!

Am Sabbat Chol ha-Moed.

Für die Thora, für den Gottesdienst und für die Propheten, so wie für diesen Sabbat, welchen Du uns gegeben hast, Ewiger, unser Gott, zur Heiligkeit und Ruhe, zur Wonne und Freude, zur Herrlichkeit und zum Ruhme — für dies alles, Ewiger, unser Gott, danken wir Dir und preisen wir Dich; gepriesen werde Dein Name durch den Mund aller Lebenden unaufhörlich in Ewigkeit! Gelobt seist Du, Ewiger, der heiligt den Sabbat.

Am Sabbat werden vor אשרי (Seite 206) die folgenden Stücke eingeschaltet.

יְקוּם פֻּרְקָן מִן שְׁמַיָּא חִנָּא וְחִסְדָּא וְרַחֲמֵי וְחַיֵּי אֲרִיכֵי וּמְזוֹנֵי רְוִיחֵי וְסִיַּעְתָּא דִשְׁמַיָּא וּבַרְיוּת גּוּפָא וּנְהוֹרָא מְעַלְיָא: זַרְעָא חַיָּא וְקַיָּמָא. זַרְעָא דִּי לָא יִפְסוּק וְדִי לָא יִבְטוּל מִפִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא: לְמָרָנָן וְרַבָּנָן חֲבוּרָתָא קַדִּישָׁתָא. דִּי בְאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל וְדִי בְבָבֶל. לְרֵישֵׁי כַלֵּי וּלְרֵישֵׁי גַלְוָתָא וּלְרֵישֵׁי מְתִיבָתָא וּלְדַיָּנֵי דִי בָבָא: לְכָל־תַּלְמִידֵיהוֹן וּלְכָל־תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן וּלְכָל מָן־דְּעָסְקִין בְּאוֹרַיְתָא. מַלְכָּא דְעָלְמָא יְבָרֵךְ יָתְהוֹן יַפִּישׁ חַיֵּיהוֹן וְיַסְגֵּא יוֹמֵיהוֹן וְיִתֵּן אַרְכָה לִשְׁנֵיהוֹן. וְיִתְפָּרְקוּן וְיִשְׁתֵּזְבוּן מִן כָּל עָקָא וּמִן כָּל־מַרְעִין בִּישִׁין מָרָן דִּי בִשְׁמַיָּא יְהֵא בְסַעְדְּהוֹן כָּל־זְמַן וְעִדָּן וְנֹאמַר אָמֵן:

יְקוּם פֻּרְקָן מִן שְׁמַיָּא חִנָּא וְחִסְדָּא וְרַחֲמֵי וְחַיֵּי אֲרִיכֵי וּמְזוֹנֵי רְוִיחֵי וְסִיַּעְתָּא דִשְׁמַיָּא וּבַרְיוּת גּוּפָא וּנְהוֹרָא מְעַלְיָא זַרְעָא חַיָּא וְקַיָּמָא זַרְעָא דִּי לָא יִפְסוּק וְדִי לָא יִבְטוּל מִפִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא: לְכָל קְהָלָא קַדִּישָׁא הָדֵין. רַבְרְבַיָּא עִם זְעֵרַיָּא טַפְלָא וּנְשַׁיָּא. מַלְכָּא דְעָלְמָא יְבָרֵךְ יָתְכוֹן יַפִּישׁ חַיֵּיכוֹן וְיַסְגֵּא יוֹמֵיכוֹן וְיִתֵּן אַרְכָה לִשְׁנֵיכוֹן. וְתִתְפָּרְקוּן וְתִשְׁתֵּזְבוּן מִן כָּל־עָקָא וּמִן כָּל־מַרְעִין בִּישִׁין. מָרָן דִּי בִשְׁמַיָּא יְהֵא בְסַעְדְּכוֹן כָּל זְמַן וְעִדָּן. וְנֹאמַר אָמֵן:

**Am Sabbat werden vor אשרי (Seite 207) die folgenden Stücke eingeschaltet.**

יקום פורקן Vom Himmel hernieder komme Freiheit, Gunst, Gnade, Erbarmen, langes Leben, sorgenfreie Nahrung, himmlischer Beistand, Gesundheit des Körpers und höhere Erleuchtung, gesunde und fortdauernde Nachkommenschaft, eine Nachkommenschaft, die nie abweicht von den Worten des Gesetzes und nie sie vernachlässigt — für unsere Lehrer und Meister, die heilige Synode im Lande Israel und in Babel, für die Häupter der Gemeinschaften, die Häupter der Ausgewanderten, die Häupter der Thoraschulen, und die Richter am Tore, für alle ihre Schüler und die Schüler ihrer Schüler und für alle, die sich des Gesetzes befleißigen. Der Herr der Welt segne sie, verlängere ihr Leben, vermehre ihre Tage und gebe ihren Lebensjahren Dauer; sie mögen befreit und errettet werden von jeder Not und allen schlimmen Zufällen; unser Herr im Himmel sei ihre Stütze zu jeder Zeit und Stunde! — Darauf lasset uns sprechen: Amen!

יקום פורקן Vom Himmel hernieder komme Freiheit, Gunst, Gnade, Erbarmen, langes Leben, sorgenfreie Nahrung, himmlischer Beistand, Gesundheit des Körpers und höhere Erleuchtung, gesunde und fortdauernde Nachkommenschaft, eine Nachkommenschaft, die nicht abweicht von den Worten des Gesetzes und nie sie vernachlässigt — für diese ganze heilige Gemeinde, groß und klein, Kinder und Frauen. Der Herr der Welt segne euch, verlängere euer Leben, vermehre eure Tage und gebe euren Lebensjahren Dauer. Ihr möget befreit und errettet werden von jeder Not und allen schlimmen Zufällen; unser Herr im Himmel sei eure Stütze zu jeder Zeit und Stunde! — Darauf lasset uns sprechen: Amen!

מִי שֶׁבֵּרַךְ אֲבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב הוּא יְבָרֵךְ אֶת־כָּל־
הַקָּהָל הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה עִם כָּל־קְהִלּוֹת הַקֹּדֶשׁ. הֵם וּנְשֵׁיהֶם
וּבְנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם וְכֹל אֲשֶׁר לָהֶם. וּמִי שֶׁמְּיַחֲדִים בָּתֵּי
כְנֵסִיּוֹת לִתְפִלָּה. וּמִי שֶׁבָּאִים בְּתוֹכָם לְהִתְפַּלֵּל. וּמִי
שֶׁנּוֹתְנִים נֵר לַמָּאוֹר וְיַיִן לְקִדּוּשׁ וּלְהַבְדָּלָה וּפַת לָאוֹרְחִים
וּצְדָקָה לָעֲנִיִּים. וְכָל־מִי שֶׁעוֹסְקִים בְּצָרְכֵי צִבּוּר בֶּאֱמוּנָה.
הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יְשַׁלֵּם שְׂכָרָם וְיָסִיר מֵהֶם כָּל־מַחֲלָה
וְיִרְפָּא לְכָל־גּוּפָם וְיִסְלַח לְכָל־עֲוֹנָם וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה
בְּכָל־מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם עִם כָּל־יִשְׂרָאֵל אֲחֵיהֶם. וְנֹאמַר אָמֵן:

## Gebet für das Wohl des Landesherrn.

הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לַמְּלָכִים וּמֶמְשָׁלָה לַנְּסִיכִים.
מַלְכוּתוֹ מַלְכוּת כָּל־עוֹלָמִים. הַפּוֹצֶה אֶת־דָּוִד
עַבְדּוֹ מֵחֶרֶב רָעָה. הַנּוֹתֵן בַּיָּם דֶּרֶךְ וּבְמַיִם עַזִּים
נְתִיבָה. הוּא יְבָרֵךְ וְיִשְׁמוֹר וְיִנְצוֹר וְיַעֲזוֹר וִירוֹמֵם
וִיגַדֵּל וִינַשֵּׂא לְמַעְלָה אֶת אֲדוֹנֵנוּ הַמֶּלֶךְ הַקֵּיסָר

# ווילהעלם השני

יָרוּם הוֹדוֹ: מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יְחַיֵּהוּ וְיִשְׁמְרֵהוּ
וּמִכָּל־צָרָה וְיָגוֹן וָנֶזֶק יַצִּילֵהוּ. וְיַדְבֵּר עַמִּים תַּחַת רַגְלָיו
וְיַפִּיל שׂוֹנְאָיו לְפָנָיו וּבְכֹל אֲשֶׁר־יִפְנֶה יַצְלִיחַ. מֶלֶךְ
מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יִתֵּן בְּלִבּוֹ וּבְלֵב כָּל־יוֹעֲצָיו
וְשָׂרָיו רַחֲמָנוּת לַעֲשׂוֹת טוֹבָה עִמָּנוּ וְעִם כָּל־יִשְׂרָאֵל.
בְּיָמָיו וּבְיָמֵינוּ תִּוָּשַׁע יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכּוֹן לָבֶטַח
וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל. וְכֵן יְהִי רָצוֹן. וְנֹאמַר אָמֵן:

מי שברך Er, der unsere Väter, Abraham, Isaak und Jakob gesegnet, er segne diese gesamte heilige Gemeinde nebst allen heiligen Gemeinden, samt Frauen, Söhnen und Töchtern, sowie alle, welche Synagogen zum Gebet errichten, alle, die dieselben besuchen, um darin zu beten, welche darin Licht zur Beleuchtung und Wein zu Kiddusch und Habdala spenden, welche Labung für Wanderer und Almosen für die Armen geben, und alle, welche treulich Gemeindeangelegenheiten verwalten. Der Heilige — gelobt sei er — lohne sie, halte ab von ihnen jedes Leid, erhalte sie gesund an Körper und Seele, vergebe alle ihre Sünden, und verleihe Glück und Segen allen Werken ihrer Hände in Gemeinschaft mit allen ihren Brüdern vom Hause Israel. — Darauf lasset uns sprechen: Amen!

## Gebet für das Wohl des Landesherrn.

הנותן Er, der den Königen Sieg und Herrschaft den Fürsten verleiht — sein Reich ist das Reich aller Ewigkeiten — der David, seinen Diener, von dem Schwerte der Bosheit befreit, der einen Weg durchs Meer, durch gewaltige Wasser einen Pfad bahnt: — er segne, behüte, bewahre, unterstütze, erhöhe, mache groß und hebe hoch empor unseren Regenten, Kaiser

**Wilhelm den Zweiten.**

Es steige dessen Glorie! — Er, der König aller Könige, der Allbarmherzige erhalte und behüte ihn, bewahre ihn vor jedem Übel, Verdruß und Schaden, unterwerfe Nationen seiner Führung, stürze seine Feinde vor ihm und beglücke ihn in allem, dem er sich zuwendet. Er, der König aller Könige, der Allbarmherzige, möge seinem Herzen und den Herzen seiner Räte und Beamten Mitleid einflößen, um uns und ganz Israel wohlzutun. In seinen und in unsern Tagen wird Juda geholfen werden und Israel wird sicher ruhen; es wird ein Erlöser kommen für Zion! O, möge es der Wille Gottes sein! — Darauf lasset uns sprechen: Amen!

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:

תְּהִלָּה לְדָוִד • אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר: דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ: הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאֹתֶיךָ אָשִׂיחָה: וֶעֱזוּז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה: זֵכֶר רַב־טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ: חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל־חָסֶד: טוֹב יְיָ לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְיָ כָּל־מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ: לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל־עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר וָדֹר: סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל־הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים: עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אָכְלָם בְּעִתּוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת־יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן: צַדִּיק יְיָ בְּכָל־דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְיָ לְכָל־קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת: רְצוֹן־יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת־שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר יְיָ אֶת־כָּל־אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל־הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד: תְּהִלַּת יְיָ יְדַבֶּר פִּי וִיבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

Heil den Bewohnern Deines Tempels! sie preisen Dich ohne Unterlaß.

Heil dem Volke, dem es so ergeht! Heil dem Volke, dessen Gott der Ewige!

Loblied Davids.

Mein Gott, o König, Dich will ich erheben, Deinen Namen ewig preisen. Täglich lobe ich Dich, rühme Deinen Namen für und für. Groß ist der Ewige und hochgerühmt, unerforschlich seine Größe. Ein Geschlecht rühmt dem andern Deine Werke, und verkündet Deiner Allmacht Taten. Die Pracht und Herrlichkeit Deiner Majestät und Deine Wunder will ich besingen. Alles spricht von Deiner Ehrfurcht gebietenden Allmacht, auch ich will Deine Herrlichkeit verkünden. Alles singt ein Denkmal Deiner großen Güte und rühmet Deine Allgerechtigkeit; Allgnädig, allbarmherzig ist der Ewige, langmütig und von großer Liebe. Gütig ist der Ewige gegen alle, und sein Erbarmen waltet über alle seine Werke. Ewiger, Dir danken alle Deine Werke, Dich lobpreisen Deine Frommen, sie besingen Deines Reiches Herrlichkeit, unterhalten sich von Deiner Allmacht, um kund zu tun den Menschenkindern Deine Taten, die Pracht und Herrlichkeit Deines Reiches. Dein Reich ist das Reich aller Ewigkeiten, und Deine Herrschaft geht durch alle Geschlechter. Der Ewige stützet alle Fallenden, und richtet auf alle Gebeugten. Aller Augen harren auf Dich, und Du gibst ihnen ihre Speise zur rechten Zeit. Allmilde öffnest Du Deine Hand und sättigst alles was lebt mit Wohlgefallen. In allen seinen Wegen ist der Ewige gerecht, in allen seinen Taten gütig. Der Ewige ist nahe allen, die ihn anrufen, allen, die ihn anrufen in Wahrheit. Er tut, was Gottesfürchtigen behagt, erhört ihr Flehen und hilft ihnen. Der Ewige behütet alle, die ihn lieben, und rottet alle Frevler aus. Mein Mund soll Lob des Ewigen singen, alles Fleisch lobsinge seinem heiligen Namen immer und ewig. Wir preisen Jah — von nun an bis in Ewigkeit. Hallelujah!

**Der Vorbeter trägt die Thora nach der heiligen Lade zurück und ruft laut:**

# יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהֹוָה כִּי־נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ׃

**Die Gemeinde antwortet:**

## הוֹדוֹ עַל־אֶרֶץ וְשָׁמָיִם׃ וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל־חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרֹבוֹ הַלְלוּיָהּ׃

### כ"ט. Am Sabbat.

מִזְמוֹר לְדָוִד. הָבוּ לַיהֹוָה בְּנֵי אֵלִים
הָבוּ לַיהֹוָה כָּבוֹד וָעֹז׃ הָבוּ לַיהֹוָה
כְּבוֹד שְׁמוֹ הִשְׁתַּחֲווּ לַיהֹוָה בְּהַדְרַת־
קֹדֶשׁ׃ קוֹל יְהֹוָה עַל־הַמָּיִם אֵל־
הַכָּבוֹד הִרְעִים יְהֹוָה עַל־מַיִם רַבִּים׃
קוֹל־יְהֹוָה בַּכֹּחַ קוֹל יְהֹוָה בֶּהָדָר׃
קוֹל יְהֹוָה שֹׁבֵר אֲרָזִים וַיְשַׁבֵּר יְהֹוָה
אֶת־אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן׃ וַיַּרְקִידֵם כְּמוֹ־
עֵגֶל לְבָנוֹן וְשִׂרְיוֹן כְּמוֹ בֶן־רְאֵמִים׃
קוֹל־יְהֹוָה חֹצֵב לַהֲבוֹת אֵשׁ׃ קוֹל
יְהֹוָה יָחִיל מִדְבָּר יָחִיל יְהֹוָה מִדְבַּר
קָדֵשׁ׃ קוֹל יְהֹוָה יְחוֹלֵל אַיָּלוֹת
וַיֶּחֱשֹׂף יְעָרוֹת וּבְהֵיכָלוֹ כֻּלּוֹ אֹמֵר
כָּבוֹד׃ יְהֹוָה לַמַּבּוּל יָשָׁב וַיֵּשֶׁב
יְהֹוָה מֶלֶךְ לְעוֹלָם׃ יְהֹוָה עֹז לְעַמּוֹ
יִתֵּן יְהֹוָה יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם׃

### כ"ד. An Wochentagen.

לְדָוִד מִזְמוֹר. לַיהֹוָה הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ
תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי בָהּ׃ כִּי הוּא עַל־יַמִּים
יְסָדָהּ וְעַל־נְהָרוֹת יְכוֹנְנֶהָ׃ מִי־יַעֲלֶה
בְהַר יְהֹוָה וּמִי־יָקוּם בִּמְקוֹם קָדְשׁוֹ׃
נְקִי כַפַּיִם וּבַר־לֵבָב אֲשֶׁר לֹא־נָשָׂא
לַשָּׁוְא נַפְשִׁי וְלֹא נִשְׁבַּע לְמִרְמָה׃
יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְהֹוָה וּצְדָקָה
מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ׃ זֶה דּוֹר דֹּרְשָׁו
מְבַקְשֵׁי פָנֶיךָ יַעֲקֹב סֶלָה׃ שְׂאוּ
שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְהִנָּשְׂאוּ פִּתְחֵי
עוֹלָם וְיָבוֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד׃ מִי זֶה
מֶלֶךְ הַכָּבוֹד. יְהֹוָה עִזּוּז וְגִבּוֹר יְהֹוָה
גִּבּוֹר מִלְחָמָה׃ שְׂאוּ שְׁעָרִים
רָאשֵׁיכֶם וּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבֹא
מֶלֶךְ הַכָּבוֹד׃ מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד.
יְהֹוָה צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד סֶלָה׃

**Beim Einheben der Thorarolle in die heilige Lade:**

וּבְנֻחֹה יֹאמַר שׁוּבָה יְיָ רִבְבוֹת אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל׃ קוּמָה יְיָ לִמְנוּחָתֶךָ אַתָּה וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ׃ כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ־צֶדֶק וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ׃ בַּעֲבוּר דָּוִד עַבְדֶּךָ אַל־תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ׃ כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם תּוֹרָתִי אַל־תַּעֲזֹבוּ׃ עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר׃ דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי־נֹעַם וְכָל־נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם׃ הֲשִׁיבֵנוּ יְיָ אֵלֶיךָ וְנָשׁוּבָה חַדֵּשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם׃

**Der Vorbeter trägt die Thora nach der heiligen Lade zurück und ruft laut:**

Es lobe alles den Namen des Ewigen, denn sein Name allein ist hocherhaben!

**Die Gemeinde antwortet:**

Seine Herrlichkeit waltet über Erde und Himmel. Er erhöhet seines Volkes Glück; er ist der Ruhm aller seiner Frommen, der Kinder Israel, des ihm nahen Volkes. Hallelujah!

Am Sabbat.

(Psalm 29.) Psalm von David. Gebet dem Ewigen, Söhne der Mächtigen, gebet dem Ewigen Ehre und Sieg! Gebet dem Ewigen seines Namens Ehre, werfet euch nieder vor ihm in heiligem Schmuck! Die Stimme des Ewigen rollt über den Wassern, der Gott der Ehre fährt donnernd über gewaltigen Wassern. Die Stimme des Ewigen mit Kraft, die Stimme des Ewigen mit Pracht, die Stimme des Ewigen zersplittert Zedern, Libanons Zedern zersplittert der Ewige, läßt hüpfen sie wie mutig Kalb, Libanon und Sirion wie junges Reëm. Die Stimme des Ewigen wirft flammenden Blitz, die Stimme des Ewigen erschüttert die Wüste, die Wüste zu Kades erschüttert der Ewige. Die Stimme des Ewigen regt auf das scheue Gewild, entblättert die Wälder — aber in seinem Palaste spricht alles: Herrlichkeit! Der Ewige saß zur Sündflut auf dem Throne; der Ewige allein regiert immerdar die Welt. Der Ewige gibt seinem Volke Macht, der Ewige segnet sein Volk mit Frieden!

An Wochentagen.

(Psalm 24.) Ein Psalm von David. Des Ewigen ist die Erde und was sie füllet, Welt und Bewohner sind sein! er hat über Meeren sie festgestellt, über Strömen sie gebaut! Wer darf den Berg des Ewigen besteigen? wer seine heilige Stätte betreten! Wer reiner Hände, lautern Herzens ist, wer Meineid nie beteuert, zum Truge nie geschworen, er wird Segen empfangen vom Ewigen, und Huld vom Gotte seines Heils. Das ist das Geschlecht, das Gott verehrt, Dein Angesicht zu schauen sich sehnt, das ist Jakobs Geschlecht! Selah. Erhebet, ihr Tore, das Haupt, erschließet euch, ewige Pforten — es kommt der König der Ehre! Wer ist der König der Ehre? Der Ewige, gewaltig und stark, der Ewige, ein Held im Streit. Erhebet, ihr Tore, das Haupt, erschließet die ewigen Pforten — es kommt der König der Ehre! Wer ist der König der Ehre? Der Ewige Zebaoth, Er ist der König der Ehre! Selah.

**Beim Einheben der Thorarolle in die heilige Lade:**

ובנחה Wenn die Lade niedergesetzt ward, sprach er: „Ruhe nunmehr, o Ewiger, unter der Menge der Tausende Israels!“ Ziehe ein, o Ewiger, in Deine Ruhestätte, Du und die Lade Deiner Herrlichkeit. Laß Tugend Deine Priester kleiden, laß Deine Heiligen frohlocken! Um Davids, Deines Dieners willen, verweigere nicht, was Dein Gesalbter fleht! „Eine herrliche Lehre habe ich euch gegeben; meine Thora verlasset nicht! Sie ist ein Baum des Lebens denen, die an ihr festhalten, und die sie erfassen, sind selig zu preisen. Ihre Wege sind Wege der Wonne, und alle ihre Pfade Frieden.“ Führe uns zu Dir zurück, o Ewiger, und laß uns heimkehren; verjünge unsre Tage wie vormals!

Der Vorbeter spricht das halbe Kaddisch.

וְעַתָּה יִגְדַּל־נָא כֹּחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר:
זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי־בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב, וְאִמְרוּ אָמֵן·

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא·

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא מִן־כָּל־בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן:

---

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה· מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ· מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר· מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה· וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

Der Vorbeter spricht das halbe Kaddisch.

ועתה Nun werde erhoben die Allmacht des Herrn, wie Du verheißen hast. Gedenke Deiner Huld, o Herr, und Deiner Gnade, die von je gewesen!

יתגדל Verherrlicht und geheiligt werde Gottes großer Name in der Welt, die er nach seinem Willen erschaffen hat. Möge er herbeiführen sein Reich, bei euerem Leben und in eueren Tagen und beim Leben des ganzen Hauses Israel, bald und in naher Zeit! — Darauf sprechet:

Amen! sein großer Name sei gepriesen in alle Ewigkeit!

Gelobt und gepriesen, gerühmt und erhoben, erhöhet, verherrlicht, angebetet und verehrt werde der Name des Allheiligen, gelobt sei er hoch über alles Lob und Lied, über jede Benedeiung und Verherrlichung, die je auf Erden ausgesprochen worden! — Darauf sprechet: Amen!

---

Herr, öffne meine Lippen, und mein Mund verkünde Deinen Ruhm!

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott und Gott unserer Väter, Gott Abrahams, Gott Isaaks und Gott Jakobs; großer, mächtiger und ehrfurchtbarer Gott! Herr in den Höhen! der Wohltaten erzeiget in Güte, als Beherrscher des Weltalls, der gedenket der Frömmigkeit der Urväter, und ihren spätesten Enkeln einen Erlöser bringet, um seines Namens willen, in Liebe. — König, Helfer, Retter, und Schild! Gelobt seist Du, Ewiger, Schild Abrahams!

אתה Mächtig bist Du in Ewigkeit, o Herr! Du belebst die Toten wieder, mächtiger Retter! Deine Gnade ernährt die Lebenden, Deine unendliche Barmherzigkeit läßt die Toten wieder aufleben. Du bist der Wankenden Stütze, der Kranken Heil und Befreier der Gefesselten. Du hältst treulich Deine Zusage jenen, die im Staube schlummern. Wer ist wie Du, allmächtiger Gott! Wer ist Dir ähnlich? König, der da tötet und wieder belebet und Heil aufkeimen läßt. Deiner Verheißung getreu, belebst Du einst die Toten wieder! Gelobt seist Du, Ewiger, der die Toten belebt!

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה׃ בָּ״אַ יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ׃

קדושה לש״ץ בחזרת התפלה.

נַעֲרִיצְךָ וְנַקְדִּישְׁךָ כְּסוֹד שִׂיחַ שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ הַמַּקְדִּישִׁים שִׁמְךָ בַּקֹּדֶשׁ כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר׃ קו״ה קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ׃

ח׳ כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם. מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ. לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ׃ קו״ה בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ׃ ח׳ מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן בְּרַחֲמִים וְיָחוֹן עַם הַמְיַחֲדִים שְׁמוֹ עֶרֶב וָבֹקֶר בְּכָל יוֹם תָּמִיד פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה שְׁמַע אוֹמְרִים׃ קו״ה שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד׃ ח׳ אֶחָד הוּא אֱלֹהֵינוּ הוּא אָבִינוּ הוּא מַלְכֵּנוּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ. וְהוּא יַשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו שֵׁנִית לְעֵינֵי כָּל־חָי לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים׃ קו״ה אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם׃

ח׳ אַדִּיר אַדִּירֵנוּ יְיָ אֲדֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ׃ וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד׃ ח׳ וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר׃ קו״ה יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ׃

ח׳ לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ׃

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים. אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ. וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת. וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ. וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ. וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ׃

וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שבתות למנוחה וּמוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן. אֶת־יוֹם השבת הזה ואת יום חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה. זְמַן חֵרוּתֵנוּ באהבה מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם׃

וּמִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ וְנִתְרַחַקְנוּ מֵעַל אַדְמָתֵנוּ וְאֵין אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לַעֲלוֹת וְלֵרָאוֹת וּלְהִשְׁתַּחֲוֹת לְפָנֶיךָ וְלַעֲשׂוֹת חוֹבוֹתֵינוּ בְּבֵית בְּחִירָתֶךָ בַּבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ

אתה Du bist heilig, heilig ist Dein Name, und Heilige lobpreisen Dich jeglichen Tag. Selah! Gelobt seist Du, Ewiger, heiliger Gott!

Die Keduscha, bei der Wiederholung der שמנה עשרה v. Vorb. u. Gem. abwechselnd zu sprechen.

נעריצך Vorb. Wir preisen Dich und heiligen Dich nach der Weise der heiligen Seraphim, welche in Heiligkeit Deinen Namen feiern; wie es heißt durch Deinen Propheten: Und einer rief dem andern zu und sprach:

G. u. V. „Heilig, heilig, heilig ist der Ewige Zebaoth, voll ist die ganze Erde seiner Herrlichkeit!" Vorb. Seiner Herrlichkeit voll ist die Welt! — Seine Diener fragen einander: „Wo ist seiner Herrlichkeit Wohnung?" Ihnen gegenüber erwiederts dann: „Gelobt!" G. u. V. „Gelobt sei die Herrlichkeit Gottes von ihrer Stätte aus!" Vorb. Von seiner Stätte aus wende er sich erbarmungsvoll und begnadige das Volk, das seiner Einheit Namen täglich zweimal, abends und morgens, voll Liebe huldigt, rufend: „Höre Israel!" G. u. V. „Höre, Israel, der Ewige ist unser Gott, der Ewige ist einzig! Vorb. Einzig ist er, unser Gott, er ist unser Vater, er ist unser König, er ist unser Befreier, und er wird uns zum zweitenmale in seiner Allbarmherzigkeit vor aller Lebenden Augen vernehmen lassen: Ich will euer Gott sein! G. u. V. „Ich bin der Ewige, euer Gott!"

Gem. Allmächtiger, unsere Macht! Ewiger, unser Herr! wie mächtig ist Dein Name auf der ganzen Erde! Einst wird der Ewige König sein über die ganze Erde; an jenem Tage wird der Ewige einzig sein und sein Name: Einiger.

Vorb. Und in Deinen heiligen Worten heißt es: G. u. V. „Der Ewige regieret ewiglich, dein Gott, o Zion, von Geschlecht zu Geschlecht! Hallelujah!"

Vorb. Von Geschlecht zu Geschlecht verkünden wir Deine Größe, und in alle Ewigkeit heiligen wir Deine Heiligkeit. Dein Lob, o Gott, weiche nicht aus unserem Munde, immer und ewig; denn Gott, König, groß und heilig bist Du. Gelobt seist Du, Ewiger, heiliger Gott!

אתה בחרתנו Du hast uns aus allen Völkern erkoren; Du liebtest uns und fandest Wohlgefallen an uns; Du hast uns erhoben über alle Nationen, und uns geheiligt durch Deine Gebote. Du hast uns genähert, o König, Deinem Dienste und uns nach Deinem großen und heiligen Namen genannt.

ותתן לנו Und so gabst Du uns in Liebe, Ewiger, unser Gott, (Sabbattage zur Ruhe und) Feiertage zur Freude, Feste und Wonnezeiten zur Fröhlichkeit, (diesen Sabbat und) dieses Mazzothfest, den Zeitpunkt unserer Befreiung, (in Liebe) zur Heiligkeitsverkündigung, zum Andenken an den Auszug aus Ägypten.

ומפני Aber um unserer Sünden willen sind wir aus unserem Lande vertrieben und weit entfernt von unserem eignen Boden; nun können wir nicht mehr hinaufwallen und erscheinen und uns niederwerfen vor Dir und können nicht erfüllen unsere Pflichten in jenem von Dir erkornen Tempel, in jenem großen

שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו מִפְּנֵי הַיָּד שֶׁנִּשְׁתַּלְּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ: יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן שֶׁתָּשׁוּב וּתְרַחֵם עָלֵינוּ וְעַל מִקְדָּשְׁךָ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים וְתִבְנֵהוּ מְהֵרָה וּתְגַדֵּל כְּבוֹדוֹ: אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ גַּלֵּה כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ עָלֵינוּ מְהֵרָה וְהוֹפַע וְהִנָּשֵׂא עָלֵינוּ לְעֵינֵי כָּל חָי וְקָרֵב פְּזוּרֵינוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם וּנְפוּצוֹתֵינוּ כַּנֵּס מִיַּרְכְּתֵי אָרֶץ וַהֲבִיאֵנוּ לְצִיּוֹן עִירְךָ בְּרִנָּה וְלִירוּשָׁלַיִם בֵּית מִקְדָּשְׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם· וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִים כְּסִדְרָם וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם: וְאֶת מוּסַף יוֹם השבת הזה ואת מוסף יום חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה· נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ מִפִּי כְבוֹדֶךָ כָּאָמוּר:

Am Sabbat wird hier eingeschaltet:

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ:

וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה עֹלָה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם:

וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר· וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל· וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ· וְשָׂעִיר לְכַפֵּר· וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם:

Am Sabbat wird hier ישמחו eingeschaltet:

יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֹנֶג עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי· כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ וְהַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

und heiligen Hause, das Deinen Namen geführt — wegen der Gewalt, die an Deinem Heiligtume verübt worden. O möge es doch Dein Wille sein, Ewiger, unser Gott und Gott unserer Väter, erbarmungsvoller König, mit Deiner Allbarmherzigkeit zurückzukehren, Dich unser und Deines heiligen Tempels zu erbarmen, ihn bald wieder zu erbauen und zu erhöhen dessen Herrlichkeit. O Vater und König, laß uns kund werden die Herrlichkeit Deiner Regierung; erscheine, und erhebe Dich vor den Augen aller Lebendigen; führe unsere Zerstreuten aus den Völkern herbei und sammle unsere Verbannten aus allen Gegenden der Erde; bringe uns dann nach Deiner Stadt Zion in Wonne und nach Jerusalem, der Wohnung Deines Heiligtums, in ewiger Freude! Dort wollen wir Dir unsere pflichtgemäßen Opfer zubereiten, die täglichen nach ihrer Ordnung und die Mussafopfer nach ihrer Vorschrift; das Mussafopfer (dieses Sabbats und) dieses Mazzoth-Festes wollen wir in Liebe zubereiten und Dir darbringen nach dem Gebote Deines Willens, so wie Du es in Deiner Thora durch Deinen Diener Mosche aus dem Munde Deiner Herrlichkeit hast niederschreiben lassen, wie es heißt:

Am Sabbat wird hier eingeschaltet:

וביום „Am Sabbat zwei einjährige Lämmer ohne Fehler, und zum Mehlopfer zwei Zehntel feinen Mehls mit Öl eingerührt, nebst dem Trankopfer dazu. Dieses ist das Ganzopfer für jeden Sabbat, außer dem täglichen Ganzopfer, nebst dessen Weinopfer."

והקרבתם Und ihr sollt dem Ewigen zu Ehren als Ganzopfer, vom Feuer zu verzehren, darbringen; zwei junge Stiere, einen Widder, sieben einjährige Lämmer, die euch alle ohne Fehler sein müssen.

ומנחתם Dazu ihr Mehl- und Trankopfer, wie vorgeschrieben: drei Zehntel zu jedem Stiere, zwei Zehntel zu jedem Widder, ein Zehntel zu jedem Schafe; Wein zum Trankopfer; einen Bock zur Versöhnung und die zwei täglichen Opfer nach ihrer Vorschrift.

Am Sabbat wird hier eingeschaltet:

ישמחו Sie werden sich Deines Reiches freuen, die den Sabbat feiern und ihn ein Seelenvergnügen nennen. Ein Volk, das den Siebenten heiligt, genießt den Wonnegenuß Deiner Güte. Der Siebente gefiel Dir wohl, Du hast ihn geheiligt und nanntest ihn den anmutigsten der Tage, zum Andenken an das Schöpfungswerk.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ טוֹב וּמֵטִיב הִדָּרֶשׁ לָנוּ שׁוּבָה אֵלֵינוּ בַּהֲמוֹן רַחֲמֶיךָ בִּגְלַל אָבוֹת שֶׁעָשׂוּ רְצוֹנֶךָ בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבַתְּחִלָּה וְכוֹנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל־מְכוֹנוֹ וְהַרְאֵנוּ בְּבִנְיָנוֹ וְשַׂמְּחֵנוּ בְּתִקּוּנוֹ וְהָשֵׁב כֹּהֲנִים לַעֲבוֹדָתָם וּלְוִיִּם לְשִׁירָם וּלְזִמְרָם וְהָשֵׁב יִשְׂרָאֵל לִנְוֵיהֶם וְשָׁם נַעֲלֶה וְנֵרָאֶה וְנִשְׁתַּחֲוֶה לְפָנֶיךָ בְּשָׁלֹשׁ פַּעֲמֵי רְגָלֵינוּ כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָל־זְכוּרְךָ אֶת־פְּנֵי יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר בְּחַג הַמַּצּוֹת וּבְחַג הַשָּׁבֻעוֹת וּבְחַג הַסֻּכּוֹת וְלֹא יֵרָאֶה אֶת־פְּנֵי יְהֹוָה רֵיקָם: אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ כְּבִרְכַּת יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לָךְ:

וְהַשִּׂיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת בִּרְכַּת מוֹעֲדֶיךָ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם לְשִׂמְחָה וּלְשָׂשׂוֹן כַּאֲשֶׁר רָצִיתָ וְאָמַרְתָּ לְבָרְכֵנוּ:

לשבת אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ

קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ. וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן שַׁבָּת וּמוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ. וְיִשְׂמְחוּ בְךָ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם. וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ.

אלהינו Unser Gott und Gott unserer Väter, erbarmungsvoller König, erbarme Dich über uns. Gütiger, allgütiger Gott, laß Dich von uns erflehen, kehre zurück zu uns mit Deiner grenzenlosen Barmherzigkeit, um der Erzväter willen, die Deinen Willen geübt. Erbaue Deinen Tempel wieder wie vormals und gründe Dein Heiligtum auf seiner Stätte, laß uns dessen Bau anschauen und erfreue uns mit seiner Vollführung; führe die Priester wieder zu ihrem Dienste, die Leviten zu ihren Gesängen und Psalmen, und Israel nach seiner Heimat zurück. Daselbst wollen wir hinaufwallen und erscheinen und uns niederwerfen vor Dir an unserem dreimaligen Feste, nach Vorschrift Deiner Thora: „Dreimal im Jahre soll alles Männliche bei dir vor dem Ewigen, deinem Gotte, erscheinen an dem Orte, den er erwählen wird, am Feste der ungesäuerten Brote, am Wochenfeste und am Laubhüttenfeste. Man soll aber nicht leer vor dem Ewigen erscheinen. Jeder nach seiner Gabe, je nach dem Segen, den der Ewige, dein Gott, dir geschenkt.“

והשיאנו Laß uns empfangen, Ewiger, unser Gott, den Segen Deiner Feste zum Leben und zum Frieden, zur Freude und zur Wonne, wie Du wohlwollend uns zu segnen verheißen hast! (Unser Gott und Gott unserer Väter, zeige Wohlgefallen an unserer Ruhe.) Heilige uns durch Deine Gebote und gib uns unseren Anteil an Deiner Lehre, erquicke uns mit Deiner Güte und erfreue uns durch Deine Hilfe, läutere unser Herz, Dir in Wahrheit zu dienen, und laß uns, Ewiger, unser Gott, (in Liebe und Wohlgefallen,) in Freude und Wonne, (Deinen heiligen Sabbat und) Deine heiligen Feste genießen, damit in Dir sich freue Israel, das Deinen Namen heiligt. Gelobt seist Du, Ewiger, der heiligt (den Sabbat,) Israel und die Festes-Zeiten.

רצה Zeige Wohlgefallen, Ewiger, unser Gott, an Deinem Volke Israel und an seinem Gebete; stelle den Gottesdienst in den Hallen Deines Hauses wieder her; nimm Israels Opfer und seine Gebete mit Liebe und Wohlgefallen an, damit Dir stets gefällig sein möge der Dienst Deines Volkes Israel.

**Beim Wiederholen des** מוסף **wird, wenn die Kohanim zum** דוכן **gehen, statt** ותחזינה, **das nebenstehende** ותערב **von Gemeinde und Vorbeter gebetet:**

| | |
|---|---|
| וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן: | וְתֶעֱרַב עָלֶיךָ עֲתִירָתֵנוּ כְּעוֹלָה וּכְקָרְבָּן אָנָּא רַחוּם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים הָשֵׁב שְׁכִינָתְךָ לְצִיּוֹן וְסֵדֶר הָעֲבוֹדָה לִירוּשָׁלָיִם · וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים · וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת: סס"ז מסיים בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שֶׁאוֹתְךָ לְבַדְּךָ בְּיִרְאָה נַעֲבוֹד: |

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד · צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר · נוֹדֶה לְךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ · עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל־יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל־עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם · הַטּוֹב כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא־תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

מודים דרבנן·

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּנוּ וּתְקַיְּמֵנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וּלְעָבְדְּךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ · בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת:

וְעַל־כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת־שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

**Erteilen die Kohanim den Segen, so spricht der Vorbeter statt dieses** אלהינו ואלהי אבותינו u. s. w. **das auf Seite 220 stehende** אלהינו ואלהי אבותינו

אֱ"וֵאֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר: יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

Beim Wiederholen des מוסף wird, wenn die Kohanim zum דוכן gehen, statt ותחזינה, das nebenstehende ותערב von Gemeinde und Vorbeter gebetet:

ותחזינה Mögen unsere Augen sehen, wenn Du mit Erbarmen nach Zion zurückkehrst! Gelobt seist Du Ewiger, der seine Majestät einst wieder in Zion thronen läßt!

ותערב Nehme unser Flehen wohlgefällig auf, wie ehedem die Ganz- und Brandopfer! O Allerbarmer, in Deiner großen Barmherzigkeit stelle Deine Wohnung in Zion, den Opferdienst in Jerusalem wieder her! Laß unsere Augen es sehen, wenn Du mit Erbarmen nach Zion zurückkehrst, und in Ehrfurcht werden wir dort Dir wieder dienen, wie in den Tagen der Vorzeit, wie in den frühern Jahren. Gelobt seist Du, Ewiger, dem allein wir in Ehrfurcht dienen!

מודים Wir bekennen Dir, daß Du, der Ewige, unser und unsrer Väter Gott bist in Ewigkeit. Du bist der Hort unseres Lebens, der Schild unseres Heils für und für. Wir danken Dir und lobpreisen Dich für unser Leben, das in Deine Hand gelegt, für unsere Seelen, die Dir anvertrauet sind, für die Wunder, die Du uns tagtäglich, für die unaussprechlichen Wohltaten, die Du uns zu jeder Zeit — des Abends, Morgens und Mittags — erweisest. Allgütiger, Deine Barmherzigkeit hat keine Grenzen; Allbarmherziger, Deine Gnade geht nie zu Ende — auf Dich hoffen wir immerdar!

Die Gemeinde betet leise:

מודים Wir bekennen Dir, daß Du der Ewige, unser und unserer Väter Gott bist, unser Schöpfer, Schöpfer von Anbeginn. Benedeiung und Dank Deinem großen und heiligen Namen, der Du uns am Leben und aufrecht erhalten! So laß uns ferner leben und erhalte uns, sammle unsere Vertriebenen zu den Vorhöfen Deines Heiligtums, Deine Gesetze zu befolgen, nach Deinem Willen zu handeln und Dir mit ganzem Herzen zu dienen, da wir Dir dankbar sind. Gelobt sei Gott, dem allein der Dank gebühret. —

ועל Für all dies sei Dein Name, unser König, gelobt und hochgepriesen, unaufhörlich und immerdar!

וכל Und alles, was lebt, soll Dir danken und in Wahrheit preisen Deinen Namen; Allmächtiger, unser Heil und unsere Hilfe. Selah! Gelobt seist Du, Ewiger, Allgütiger ist Dein Name, und Dir allein gebühret Dank.

Erteilen die Kohanim den Segen, so spricht der Vorbeter statt dieses אלהינו ואלהי אבותינו das auf Seite 221 stehende אלהינו ואלהי אבותינו u. s. w.

אלהינו Unser Gott und Gott unsrer Väter, segne uns mit dem dreifachen Segen, welcher in der durch Deinen Diener Mosche geschriebenen Lehre enthalten ist, und welcher gesprochen wurde durch Aharon und seine Söhne, die Priester, Dein heiliges Volk — wie es heißt: „Es segne dich der Ewige, und behüte dich! Es lasse leuchten der Ewige sein Antlitz dir und sei dir gnädig! Es erhebe der Ewige sein Antlitz dir und gebe dir Frieden!“

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי

---

# סדר נשיאת כפים·

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו הש״ץ בקול כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר:

והכהנים מברכים.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בִּקְדֻשָּׁתוֹ שֶׁל־אַהֲרֹן, וְצִוָּנוּ לְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה:

Der Vorbeter: Die Gemeinde:

יְבָרֶכְךָ יְבָרֶכְךָ יְיָ מִצִּיּוֹן עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

יְיָ יְיָ אֲדֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ:

וְיִשְׁמְרֶךָ שָׁמְרֵנִי אֵל כִּי חָסִיתִי בָךְ: כשהכהנים מנגני׳ וישמרך אומרי׳ זה.

Während die Kohanim das וישמרך nach der üblichen Melodie vortragen, spricht die Gemeinde:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אֲנִי שֶׁלָּךְ וַחֲלוֹמוֹתַי שֶׁלָּךְ חֲלוֹם חָלַמְתִּי וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה הוּא יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁיִּהְיוּ כָּל חֲלוֹמוֹתַי עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל לְטוֹבָה בֵּין שֶׁחָלַמְתִּי עַל עַצְמִי וּבֵין שֶׁחָלַמְתִּי עַל אֲחֵרִים וּבֵין שֶׁחָלְמוּ אֲחֵרִים עָלַי אִם טוֹבִים הֵם חַזְּקֵם וְאַמְּצֵם וְיִתְקַיְּמוּ בִי וּבָהֶם כַּחֲלוֹמוֹת יוֹסֵף הַצַּדִּיק· וְאִם צְרִיכִים רְפוּאָה רְפָאֵם כְּחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה מֵחָלְיוֹ וּכְמִרְיָם הַנְּבִיאָה מִצָּרַעְתָּהּ וּכְנַעֲמָן מִצָּרַעְתּוֹ וּכְמֵי מָרָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּינוּ וּכְמֵי יְרִיחוֹ עַל יְדֵי אֱלִישָׁע· וּכְשֵׁם שֶׁהָפַכְתָּ אֶת קִלְלַת בִּלְעָם הָרָשָׁע מִקְּלָלָה לִבְרָכָה כֵּן תַּהֲפֹךְ כָּל חֲלוֹמוֹתַי עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל לְטוֹבָה וְתִשְׁמְרֵנִי וּתְחָנֵּנִי וְתִרְצֵנִי: אָמֵן·

יָאֵר אֱלֹהִים יְחָנֵּנוּ וִיבָרְכֵנוּ יָאֵר פָּנָיו אִתָּנוּ סֶלָה:

יְיָ יְיָ יְיָ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת:

פָּנָיו פְּנֵה אֵלַי וְחָנֵּנִי כִּי יָחִיד וְעָנִי אָנִי:

שים Verleihe Frieden, Glück und Segen, Gunst, Gnade und Erbarmen uns und Deinem ganzen Volke Israel! Segne uns, o Vater, alle wie einen, im Lichte Deines Antlitzes;

---

## Der Priestersegen.

אלהינו Unser Gott und Gott unserer Väter, segne uns mit dem dreifachen Segen, welcher in der durch Deinen Diener Mosche geschriebenen Lehre enthalten ist, und welcher gesprochen wurde durch Aharon und seine Söhne, die **Priester**, Dein heiliges Volk, wie es heißt:

Die Priester sprechen:

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der Du uns mit der Heiligkeit Aharons geheiligt und uns befohlen hast, Dein Volk Israel liebevoll zu segnen!

| Die Priester: | Die Gemeinde: |
| --- | --- |
| **Es segne dich** | Es segne dich von Zion aus der Herr, der Himmel schuf und Erde! |
| **Der Ewige** | Ewiger, unser Herr, wie mächtig ist Dein Name auf der ganzen Erde! |
| **Und behüte dich!** | Behüte mich, Herr! denn Dir habe ich mich anvertraut! |
| **Es lasse leuchten** | Gott sei uns gnädig, gib uns seinen Segen und lasse uns sein Antlitz leuchten! Selah. |
| **Der Ewige** | Der Ewige, der Ewige, Gott, barmherzig und gnädig, langmütig und voller Huld und Treue. |
| **Sein Antlitz** | O wende Dich zu mir, sei mir gnädig, denn einsam und bedrängt bin ich. |

בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

---

## סדר נשיאת כפים.

אֵלֶיךָ אֵלֶיךָ יְיָ נַפְשִׁי אֶשָּׂא:

וִיחָנֶּךָּ הִנֵּה כְעֵינֵי עֲבָדִים אֶל־יַד אֲדוֹנֵיהֶם כְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל־יַד גְּבִרְתָּהּ כֵּן עֵינֵינוּ אֶל יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַד שֶׁיְּחָנֵּנוּ: רב"ש"ע.

יִשָּׂא יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְיָ וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ. וּמְצָא־חֵן וְשֵׂכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם:

יְיָ יְיָ חָנֵּנוּ לְךָ קִוִּינוּ הֱיֵה זְרוֹעָם לַבְּקָרִים אַף־יְשׁוּעָתֵנוּ בְּעֵת צָרָה:

פָּנָיו אַל־תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי בְּיוֹם צַר לִי הַטֵּה־אֵלַי אָזְנֶךָ בְּיוֹם אֶקְרָא מַהֵר עֲנֵנִי:

אֵלֶיךָ אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי אֶת־עֵינַי הַיֹּשְׁבִי בַּשָּׁמָיִם:

וְיָשֵׂם וְשָׂמוּ אֶת־שְׁמִי עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲנִי אֲבָרְכֵם:

לְךָ לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי־כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ:

שָׁלוֹם שָׁלוֹם׀ שָׁלוֹם לָרָחוֹק וְלַקָּרוֹב אָמַר יְיָ וּרְפָאתִיו:

denn im Lichte Deines Antlitzes gabst Du uns, Ewiger, unser Gott, die Lehre des Lebens, die Liebe zum Guten und dadurch Heil und Segen, Erbarmen, Leben und Frieden. Möge es Dir gefallen, Dein Volk Israel zu jeder Zeit und Stunde mit Deinem Frieden zu segnen. Gelobt seist Du, Ewiger, der sein Volk Israel segnet mit Frieden.

---

### Der Priestersegen.

| | |
|---|---|
| **Dir** | Zu Dir, Ewiger, erheb' ich meine Seele! |
| **Und sei dir gnädig!** | Wie Knechte schauen auf die Hand ihres Herrn, wie eine Magd auf die Hand ihrer Gebieterin, so schauen unsere Augen hin zu unserm Gotte, bis er uns gnädig ist. |
| **Es erhebe** | Er empfange Segen vom Ewigen, gerechten Lohn vom Gotte seines Heils und finde Gunst und Wohlwollen in den Augen Gottes und der Menschen. |
| **Der Ewige** | Ewiger, sei uns gnädig! wir harren Dein; mit jedem Morgen leiste uns neuen Beistand, sei Hilfe uns, in Zeiten der Not! |
| **Sein Antlitz** | Verbirg nicht Dein Antlitz vor mir, am Tage meiner Angst neige Dein Ohr mir zu, am Tage, da ich Dich rufe, eile, erhöre mich! |
| **Dir** | Zu Dir erheb' ich meine Augen, der Du im Himmel thronest! |
| **Und gebe** | Sie sollen meinen Namen über die Kinder Israels aussprechen, und ich werde sie segnen. |
| **Dir** | Dir, Ewiger! gehört die Größe und die Macht und der Ruhm und der Sieg und die Majestät, ja Alles im Himmel und auf Erden! Dein, Ewiger, ist das Reich, und Du bist das Haupt über Alles! |
| **Frieden!** | Friede! Friede dem Fernen und dem Nahen, spricht der Ewige; ich habe ihm ausgeholfen! |

אֱלֹהַי · נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה: פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי · וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם · עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ · עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ · עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ · עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ · לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי: עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת:

וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָםִ כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת:

Der Vorbeter wiederholt die Tefilla nebst Keduscha und spricht dann das ganze Kaddisch. Hierauf אין כאלהינו u. s. w.

---

## סדר נשיאת כפים·

בשעת ניגון כהנים שלא יאמר אבל שלום הרבון רק יאמר זה:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתַּעֲשֶׂה לְמַעַן קְדֻשַּׁת חֲסָדֶיךָ וְגֹדֶל רַחֲמֶיךָ הַפְּשׁוּטִים וּלְמַעַן טָהֳרַת שִׁמְךָ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא בֶּן־עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת הַיּוֹצֵא מִפְּסוּקִים שֶׁל־בִּרְכַּת כֹּהֲנִים הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו עַם קְדוֹשֶׁךָ שֶׁתִּהְיֶה קָרוֹב לִי בְּקָרְאִי לָךְ וְתִשְׁמַע תְּפִלָּתִי וְאֶנְקָתִי תָּמִיד כְּשֵׁם שֶׁשָּׁמַעְתָּ אֶנְקַת יַעֲקֹב תְּמִימֶךָ הַנִּקְרָא אִישׁ תָּם · וְתִתֶּן־לִי וּלְכָל־נַפְשׁוֹת בֵּיתִי מְזוֹנוֹתֵינוּ וּפַרְנָסָתֵנוּ בְּרֶוַח וְלֹא בְצִמְצוּם בְּהֶתֵּר וְלֹא בְאִסּוּר בְּנַחַת וְלֹא בְצַעַר מִתַּחַת יָדְךָ הָרְחָבָה כְּשֵׁם שֶׁנָּתַתָּ פִּסַּת לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבֶגֶד לִלְבּוֹשׁ לְיַעֲקֹב אָבִינוּ הַנִּקְרָא אִישׁ תָּם · וְתִתְּנֵנוּ לְאַהֲבָה וּלְחֵן וּלְחֶסֶד בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל־רוֹאֵינוּ · וְיִהְיוּ דְבָרַי נִשְׁמָעִים לַעֲבוֹדָתֶךָ · כְּשֵׁם שֶׁנָּתַתָּ אֶת־יוֹסֵף צַדִּיקֶךָ בְּשָׁעָה שֶׁהִלְבִּישׁוֹ אָבִיו כְּתֹנֶת פַּסִּים לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל־רוֹאָיו · וְתַעֲשֶׂה עִמִּי נִפְלָאוֹת וְנִסִּים וּלְטוֹבָה אוֹת · וְתַצְלִיחֵנִי בִּדְרָכַי וְתֵן בְּלִבִּי

אלהי Mein Gott bewahre meine Zunge vor Bösem, und meine Lippen vor Trugreden! Laß meine Seele gegen meine Lästerer gelassen und gegen jeden geduldig sein, wie Staub der Erde! Erschließe mein Herz durch Deine Lehre, damit meine Seele Deinen Geboten eifrig folge. Zerstöre die Pläne aller derer, die Böses wider mich sinnen und vereitle ihre Gedanken! Tue es um Deines Namens willen, tue es um Deiner Rechten, tue es um Deiner Heiligkeit, tue es um Deiner Lehre willen! Auf daß gerettet werden Deine Lieblinge, laß mir Deine Rechte beistehen, und erhöre mich! Mögen wohlgefallen die Worte meines Mundes und die Gedanken meines Herzens, Dir, o Ewiger, mein Hort und mein Erlöser! — Der da Frieden stiftet in seinen Höhen, er stifte auch Frieden bei uns und bei ganz Israel! Darauf sprechet Amen!

Möge es Dein Wille sein, o Ewiger, unser Gott und Gott unsrer Väter, den heiligen Tempel bald, in unsren Tagen, wieder zu erbauen, daß jeder seinen Anteil an Deinem Gesetze nehme!

---

### סדר נשיאת כפים·

בִּינָה לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל וּלְקַיֵּם אֶת־כָּל־דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ וְסוֹדוֹתֶיךָ· וְתַצִּילֵנִי מִשְּׁגִיאוֹת וּתְטַהֵר רַעְיוֹנַי וְלִבִּי לַעֲבוֹדָתֶךָ· וְתַאֲרִיךְ יָמַי
(וִימֵי אִשְׁתִּי, וּבָנַי, וּבְנוֹתַי) (וִימֵי אָבִי וְאִמִּי)
בְּטוֹב וּבִנְעִימוֹת בְּרֹב עֹז וְשָׁלוֹם· אָמֵן סֶלָה:

ויכוין לסיים עם הכהנים כדי שיענו הקהל אָמֵן:

**Man richte es so ein, daß man dieses Gebet in dem Momente beendige, da auch die Kohanim ihr letztes Wort שלום ausgesprochen, um sodann Amen zu sprechen.**

**Nachdem die Priester den Segen beendigt, spricht die Gemeinde:**

אַדִּיר בַּמָּרוֹם שׁוֹכֵן בִּגְבוּרָה· אַתָּה שָׁלוֹם וְשִׁמְךָ שָׁלוֹם· יְהִי רָצוֹן שֶׁתָּשִׂים עָלֵינוּ וְעַל־עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל חַיִּים וּבְרָכָה לְמִשְׁמֶרֶת שָׁלוֹם:

והכהנים מחזירים פניהם כלפי ההיכל ואומרים:

**Hierauf wenden die Kohanim ihr Angesicht der heiligen Lade zu und sprechen:**

רִבּוֹן הָעוֹלָם, עָשִׂינוּ מַה שֶּׁגָּזַרְתָּ עָלֵינוּ אַף אַתָּה עֲשֵׂה עִמָּנוּ כַּאֲשֶׁר הִבְטַחְתָּנוּ. הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן־הַשָּׁמַיִם וּבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְאֵת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ: Vorb. שִׂים שָׁלוֹם וכו'.

אֵין כֵּאלֹהֵינוּ· אֵין כַּאדוֹנֵינוּ· אֵין כְּמַלְכֵּנוּ· אֵין כְּמוֹשִׁיעֵנוּ: מִי כֵאלֹהֵינוּ· מִי כַאדוֹנֵינוּ· מִי כְמַלְכֵּנוּ· מִי כְמוֹשִׁיעֵנוּ: נוֹדֶה לֵאלֹהֵינוּ· נוֹדֶה לַאדוֹנֵינוּ· נוֹדֶה לְמַלְכֵּנוּ· נוֹדֶה לְמוֹשִׁיעֵנוּ: בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ· בָּרוּךְ אֲדוֹנֵינוּ· בָּרוּךְ מַלְכֵּנוּ· בָּרוּךְ מוֹשִׁיעֵנוּ: אַתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ· אַתָּה הוּא אֲדוֹנֵינוּ· אַתָּה הוּא מַלְכֵּנוּ· אַתָּה הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ: אַתָּה הוּא שֶׁהִקְטִירוּ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ אֶת קְטֹרֶת הַסַּמִּים:

פִּטּוּם הַקְּטֹרֶת הַצֳּרִי וְהַצִּפֹּרֶן וְהַחֶלְבְּנָה וְהַלְּבוֹנָה· מִשְׁקַל שִׁבְעִים שִׁבְעִים מָנֶה: מֹר וּקְצִיעָה שִׁבֹּלֶת נֵרְדְּ וְכַרְכֹּם מִשְׁקַל שִׁשָּׁה עָשָׂר שִׁשָּׁה עָשָׂר מָנֶה: הַקֹּשְׁטְ שְׁנֵים עָשָׂר· וְקִלּוּפָה שְׁלשָׁה· וְקִנָּמוֹן תִּשְׁעָה· בֹּרִית כַּרְשִׁינָה תִּשְׁעָה קַבִּין· יֵין קַפְרִיסִין סְאִין תְּלָתָא וְקַבִּין תְּלָתָא· וְאִם אֵין לוֹ יֵין קַפְרִיסִין מֵבִיא חֲמַר חִוַּרְיָן עַתִּיק: מֶלַח סְדוֹמִית רֹבַע (הַקָּב)· מַעֲלֶה עָשָׁן כָּל שֶׁהוּא: רַבִּי נָתָן אוֹמֵר אַף כִּפַּת הַיַּרְדֵּן כָּל שֶׁהוּא וְאִם נָתַן בָּהּ דְּבַשׁ פְּסָלָהּ· אִם חִסַּר אַחַת מִכָּל סַמָּנֶיהָ חַיָּב מִיתָה: רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר· הַצֳּרִי אֵינוֹ אֶלָּא שְׂרָף הַנּוֹטֵף מֵעֲצֵי הַקְּטָף: בֹּרִית כַּרְשִׁינָה שֶׁשָּׁפִין בָּהּ אֶת הַצִּפֹּרֶן· כְּדֵי שֶׁתְּהֵא נָאָה· יֵין קַפְרִיסִין שֶׁשּׁוֹרִין בּוֹ אֶת הַצִּפֹּרֶן· כְּדֵי שֶׁתְּהֵא עַזָּה: וַהֲלֹא מֵי רַגְלַיִם יָפִין לָהּ אֶלָּא שֶׁאֵין מַכְנִיסִין מֵי רַגְלַיִם בָּעֲזָרָה מִפְּנֵי הַכָּבוֹד:

משנה סוף מס' תמיד, וסופרים פי"ח.

הַשִּׁיר שֶׁהַלְוִיִּם הָיוּ אוֹמְרִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ: בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן הָיוּ אוֹמְרִים, לַיְיָ הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי בָהּ: בַּשֵּׁנִי הָיוּ אוֹמְרִים, גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הַר־קָדְשׁוֹ: בַּשְּׁלִישִׁי הָיוּ אוֹמְרִים, אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת־אֵל בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט: בָּרְבִיעִי הָיוּ אוֹמְרִים, אֵל־נְקָמוֹת יְיָ אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ: בַּחֲמִישִׁי הָיוּ אוֹמְרִים, הַרְנִינוּ לֵאלֹהִים עוּזֵּנוּ

הָרִיעוּ לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב: בַּשִּׁשִּׁי הָיוּ אוֹמְרִים. יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְיָ עֹז הִתְאַזָּר אַף־תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט: בַּשַּׁבָּת הָיוּ אוֹמְרִים. מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת: מִזְמוֹר שִׁיר לֶעָתִיד לָבֹא. לְיוֹם שֶׁכֻּלּוֹ שַׁבָּת וּמְנוּחָה לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים:

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינָא. תַּלְמִידֵי חֲכָמִים מַרְבִּים שָׁלוֹם בָּעוֹלָם. שֶׁנֶּאֱמַר וְכָל־בָּנַיִךְ לִמּוּדֵי יְיָ וְרַב שְׁלוֹם בָּנָיִךְ: אַל תִּקְרָא בָּנָיִךְ אֶלָּא בּוֹנָיִךְ: שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל: יְהִי־שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ: לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי אֲדַבְּרָה־נָּא שָׁלוֹם בָּךְ: לְמַעַן בֵּית־יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן. יְיָ יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם: קדיש יתום.

עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל לָתֵת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת וְלֹא שָׂמָנוּ כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה שֶׁלֹּא שָׂם חֶלְקֵנוּ כָּהֶם וְגֹרָלֵנוּ כְּכָל הֲמוֹנָם. וַאֲנַחְנוּ כֹּרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא נוֹטֶה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אָרֶץ וּמוֹשַׁב יְקָרוֹ בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וּשְׁכִינַת עֻזּוֹ בְּגָבְהֵי מְרוֹמִים: הוּא אֱלֹהֵינוּ אֵין עוֹד. אֱמֶת מַלְכֵּנוּ אֶפֶס זוּלָתוֹ. כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתוֹ וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל־לְבָבֶךָ כִּי יְהוָֹה הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתָּחַת. אֵין עוֹד:

עַל־כֵּן נְקַוֶּה לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִרְאוֹת מְהֵרָה בְּתִפְאֶרֶת עֻזֶּךָ לְהַעֲבִיר גִּלּוּלִים מִן הָאָרֶץ וְהָאֱלִילִים כָּרוֹת יִכָּרֵתוּן. לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּי וְכָל־בְּנֵי בָשָׂר יִקְרְאוּ בִשְׁמֶךָ. לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל־רִשְׁעֵי אָרֶץ. יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל־יוֹשְׁבֵי תֵבֵל כִּי לְךָ תִּכְרַע כָּל־בֶּרֶךְ תִּשָּׁבַע כָּל־לָשׁוֹן: לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וְיִפֹּלוּ. וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יְקָר יִתֵּנוּ. וִיקַבְּלוּ כֻלָּם אֶת־עֹל מַלְכוּתֶךָ. וְתִמְלוֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא וּלְעוֹלְמֵי עַד תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד. כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ יְהוָֹה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: וְנֶאֱמַר וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

בשביעי של פסח אחר שיר של יום אומרי׳ מזמור קי״ד בצאת ישראל ממצרים וכו׳. ובשמיני אחר שיר של יום אומרים מזמור ס״ו. למנצח שיר מזמור הריעו וכו׳.

Am 7. Tage Peßach wird hier nach dem Tagespsalm שיר של יום noch Ps. 114 und am 8. Peßachtage Ps. 66 gebetet.

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:

קמה·
תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר: דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ: הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אָשִׂיחָה: וֶעֱזוּז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה: זֵכֶר רַב טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ: חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל חָסֶד: טוֹב יְיָ לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְיָ כָּל מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ: לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל דּוֹר וָדֹר: סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל הַכְּפוּפִים: עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אָכְלָם בְּעִתּוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן: צַדִּיק יְיָ בְּכָל דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְיָ לְכָל קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת: רְצוֹן יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר יְיָ אֶת כָּל אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד: תְּהִלַּת יְיָ יְדַבֶּר פִּי וִיבָרֵךְ כָּל בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וּלְשָׁבֵי פֶשַׁע בְּיַעֲקֹב נְאֻם יְיָ: וַאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אֹתָם אָמַר יְיָ רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרַי אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי בְּפִיךָ לֹא יָמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זַרְעֲךָ וּמִפִּי זֶרַע זַרְעֲךָ אָמַר יְיָ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם: וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל: וְקָרָא זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: וּמְקַבְּלִין דֵּין מִן־דֵּין וְאָמְרִין קַדִּישׁ בִּשְׁמֵי מְרוֹמָא עִלָּאָה בֵּית שְׁכִינְתֵּהּ קַדִּישׁ עַל אַרְעָא עוֹבַד גְּבוּרְתֵּהּ קַדִּישׁ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא· יְיָ צְבָאוֹת מַלְיָא כָל־אַרְעָא זִיו יְקָרֵהּ: וַתִּשָּׂאֵנִי רוּחַ וָאֶשְׁמַע אַחֲרַי קוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל בָּרוּךְ כְּבוֹד־יְיָ מִמְּקוֹמוֹ: וּנְטָלַתְנִי רוּחָא וְשִׁמְעֵית בַּתְרַי קָל זִיעַ סַגִּיא דִּמְשַׁבְּחִין וְאָמְרִין בְּרִיךְ

יְקָרָא דַיְיָ מֵאֲתַר בֵּית שְׁכִינְתֵּהּ׃ יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד׃ יְיָ מַלְכוּתֵהּ (קָאֵם) לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא׃ יְיָ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל אֲבֹתֵינוּ שָׁמְרָה־זֹּאת לְעוֹלָם לְיֵצֶר מַחְשְׁבוֹת לְבַב עַמֶּךָ וְהָכֵן לְבָבָם אֵלֶיךָ׃ וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל־חֲמָתוֹ׃ כִּי־אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסַלָּח וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קֹרְאֶיךָ׃ צִדְקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת׃ תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבֹתֵינוּ מִימֵי קֶדֶם׃ בָּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם יוֹם יַעֲמָס־לָנוּ הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ סֶלָה׃ יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב־לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה׃ יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ׃ יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קָרְאֵנוּ׃ בָּרוּךְ הוּא אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּרָאָנוּ לִכְבוֹדוֹ וְהִבְדִּילָנוּ מִן־הַתּוֹעִים וְנָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת וְחַיֵּי עוֹלָם נָטַע בְּתוֹכֵנוּ. הוּא יִפְתַּח לִבֵּנוּ בְּתוֹרָתוֹ וְיָשֵׂם בְּלִבֵּנוּ אַהֲבָתוֹ וְיִרְאָתוֹ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ וּלְעָבְדוֹ בְּלֵבָב שָׁלֵם לְמַעַן לֹא נִיגַע לָרִיק וְלֹא נֵלֵד לַבֶּהָלָה׃ יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁנִּשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ בָּעוֹלָם הַזֶּה וְנִזְכֶּה וְנִחְיֶה וְנִרְאֶה וְנִירַשׁ טוֹבָה וּבְרָכָה לִשְׁנֵי יְמוֹת הַמָּשִׁיחַ וּלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא׃ לְמַעַן יְזַמֶּרְךָ כָבוֹד וְלֹא יִדֹּם. יְיָ אֱלֹהַי לְעוֹלָם אוֹדֶךָּ׃ בָּרוּךְ הַגֶּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בַּייָ וְהָיָה יְיָ מִבְטַחוֹ׃ בִּטְחוּ בַייָ עֲדֵי־עַד כִּי בְּיָהּ יְיָ צוּר עוֹלָמִים׃ וְיִבְטְחוּ בְךָ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ כִּי לֹא־עָזַבְתָּ דֹרְשֶׁיךָ יְיָ׃ יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר׃

Am Sabbat.

וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרָב חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ׃

Am Sabbat liest man a. d. Thora in gewöhnl. Jahren den folg. Abschn. וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי vor.

וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְזִקְנֵי
יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר אֶל־אַהֲרֹן קַח־לְךָ עֵגֶל בֶּן־בָּקָר לְחַטָּאת
וְאַיִל לְעֹלָה תְּמִימִם וְהַקְרֵב לִפְנֵי יְהוָה׃ וְאֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר קְחוּ שְׂעִיר־עִזִּים לְחַטָּאת וְעֵגֶל
וָכֶבֶשׂ בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם לְעֹלָה׃ וְשׁוֹר וָאַיִל לִשְׁלָמִים
לִזְבֹּחַ לִפְנֵי יְהוָה וּמִנְחָה בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן כִּי הַיּוֹם יְהוָה
נִרְאָה אֲלֵיכֶם׃ וַיִּקְחוּ אֵת אֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה אֶל־פְּנֵי
אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּקְרְבוּ כָּל־הָעֵדָה וַיַּעַמְדוּ לִפְנֵי יְהוָה׃
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה תַּעֲשׂוּ וְיֵרָא
אֲלֵיכֶם כְּבוֹד יְהוָה׃ לוי. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן
קְרַב אֶל־הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה אֶת־חַטָּאתְךָ וְאֶת־עֹלָתֶךָ
וְכַפֵּר בַּעַדְךָ וּבְעַד הָעָם וַעֲשֵׂה אֶת־קָרְבַּן הָעָם וְכַפֵּר
בַּעֲדָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה׃ וַיִּקְרַב אַהֲרֹן אֶל־הַמִּזְבֵּחַ
וַיִּשְׁחַט אֶת־עֵגֶל הַחַטָּאת אֲשֶׁר־לוֹ׃ וַיַּקְרִבוּ בְּנֵי
אַהֲרֹן אֶת־הַדָּם אֵלָיו וַיִּטְבֹּל אֶצְבָּעוֹ בַּדָּם וַיִּתֵּן עַל־
קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־הַדָּם יָצַק אֶל־יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ׃ וְאֶת־
הַחֵלֶב וְאֶת־הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת מִן־הַכָּבֵד מִן־הַחַטָּאת
הִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ ישראל.
וְאֶת־הַבָּשָׂר וְאֶת־הָעוֹר שָׂרַף בָּאֵשׁ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה׃
וַיִּשְׁחַט אֶת־הָעֹלָה וַיַּמְצִאוּ בְּנֵי אַהֲרֹן אֵלָיו אֶת־הַדָּם
וַיִּזְרְקֵהוּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ וְאֶת־הָעֹלָה הִמְצִיאוּ אֵלָיו
לִנְתָחֶיהָ וְאֶת־הָרֹאשׁ וַיַּקְטֵר עַל־הַמִּזְבֵּחַ׃ וַיִּרְחַץ אֶת־
הַקֶּרֶב וְאֶת־הַכְּרָעָיִם וַיַּקְטֵר עַל־הָעֹלָה הַמִּזְבֵּחָה׃ וַיַּקְרֵב אֵת
קָרְבַּן הָעָם וַיִּקַּח אֶת־שְׂעִיר הַחַטָּאת אֲשֶׁר לָעָם וַיִּשְׁחָטֵהוּ
וַיְחַטְּאֵהוּ כָּרִאשׁוֹן׃ וַיַּקְרֵב אֶת־הָעֹלָה וַיַּעֲשֶׂהָ כַּמִּשְׁפָּט׃

In einem Schaltjahre wird an dieser Stelle in der Regel der Abschnitt
אחרי מות vorgelesen.

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי אַהֲרֹן בְּקָרְבָתָם
לִפְנֵי־יְהוָה וַיָּמֻתוּ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן
אָחִיךָ וְאַל־יָבֹא בְכָל־עֵת אֶל־הַקֹּדֶשׁ מִבֵּית לַפָּרֹכֶת אֶל־
פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל־הָאָרֹן וְלֹא יָמוּת כִּי בֶּעָנָן אֵרָאֶה
עַל־הַכַּפֹּרֶת׃ בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל־הַקֹּדֶשׁ בְּפַר בֶּן־
בָּקָר לְחַטָּאת וְאַיִל לְעֹלָה׃ כְּתֹנֶת־בַּד קֹדֶשׁ יִלְבָּשׁ
וּמִכְנְסֵי־בַד יִהְיוּ עַל־בְּשָׂרוֹ וּבְאַבְנֵט בַּד יַחְגֹּר וּבְמִצְנֶפֶת
בַּד יִצְנֹף בִּגְדֵי־קֹדֶשׁ הֵם וְרָחַץ בַּמַּיִם אֶת־בְּשָׂרוֹ וּלְבֵשָׁם׃
וּמֵאֵת עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִקַּח שְׁנֵי־שְׂעִירֵי עִזִּים לְחַטָּאת
וְאַיִל אֶחָד לְעֹלָה׃ וְהִקְרִיב אַהֲרֹן אֶת־פַּר הַחַטָּאת
אֲשֶׁר־לוֹ וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ׃ לוי. וְלָקַח אֶת־
שְׁנֵי הַשְּׂעִירִם וְהֶעֱמִיד אֹתָם לִפְנֵי יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃
וְנָתַן אַהֲרֹן עַל־שְׁנֵי הַשְּׂעִירִם גֹּרָלוֹת גּוֹרָל אֶחָד לַיהוָה
וְגוֹרָל אֶחָד לַעֲזָאזֵל׃ וְהִקְרִיב אַהֲרֹן אֶת־הַשָּׂעִיר אֲשֶׁר
עָלָה עָלָיו הַגּוֹרָל לַיהוָה וְעָשָׂהוּ חַטָּאת׃ וְהַשָּׂעִיר אֲשֶׁר
עָלָה עָלָיו הַגּוֹרָל לַעֲזָאזֵל יָעֳמַד־חַי לִפְנֵי יְהוָה לְכַפֵּר עָלָיו
לְשַׁלַּח אֹתוֹ לַעֲזָאזֵל הַמִּדְבָּרָה׃ וְהִקְרִיב אַהֲרֹן אֶת־פַּר
הַחַטָּאת אֲשֶׁר־לוֹ וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ וְשָׁחַט אֶת־פַּר
הַחַטָּאת אֲשֶׁר־לוֹ׃ ישראל. וְלָקַח מְלֹא־הַמַּחְתָּה
גַּחֲלֵי־אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ מִלִּפְנֵי יְהוָה וּמְלֹא חָפְנָיו
קְטֹרֶת סַמִּים דַּקָּה וְהֵבִיא מִבֵּית לַפָּרֹכֶת׃ וְנָתַן אֶת־
הַקְּטֹרֶת עַל־הָאֵשׁ לִפְנֵי יְהוָה וְכִסָּה עֲנַן הַקְּטֹרֶת אֶת־
הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל־הָעֵדוּת וְלֹא יָמוּת׃ וְלָקַח מִדַּם הַפָּר
וְהִזָּה בְאֶצְבָּעוֹ עַל־פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת קֵדְמָה וְלִפְנֵי הַכַּפֹּרֶת יַזֶּה

שֶׁבַע־פְּעָמִים מִן־הַדָּם בְּאֶצְבָּעוֹ׃ וְשָׁחַט אֶת־שְׂעִיר
הַחַטָּאת אֲשֶׁר לָעָם וְהֵבִיא אֶת־דָּמוֹ אֶל־מִבֵּית לַפָּרֹכֶת
וְעָשָׂה אֶת־דָּמוֹ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְדַם הַפָּר וְהִזָּה אֹתוֹ עַל־
הַכַּפֹּרֶת וְלִפְנֵי הַכַּפֹּרֶת׃ וְכִפֶּר עַל־הַקֹּדֶשׁ מִטֻּמְאֹת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וּמִפִּשְׁעֵיהֶם לְכָל־חַטֹּאתָם וְכֵן יַעֲשֶׂה לְאֹהֶל מוֹעֵד
הַשֹּׁכֵן אִתָּם בְּתוֹךְ טֻמְאֹתָם׃ וְכָל־אָדָם לֹא־יִהְיֶה בְּאֹהֶל
מוֹעֵד בְּבֹאוֹ לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ עַד־צֵאתוֹ וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד
בֵּיתוֹ וּבְעַד כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל׃

Fällt aber der ראש השנה dieses **Schaltjahres** auf Donnerstag liest man in קדושים.

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדֹשִׁים תִּהְיוּ כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃
אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֶת־שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם׃ אַל־תִּפְנוּ אֶל־הָאֱלִילִם וֵאלֹהֵי מַסֵּכָה לֹא תַעֲשׂוּ
לָכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ לוי· וְכִי תִזְבְּחוּ זֶבַח שְׁלָמִים לַיהוָה
לִרְצֹנְכֶם תִּזְבָּחֻהוּ׃ בְּיוֹם זִבְחֲכֶם יֵאָכֵל וּמִמָּחֳרָת וְהַנּוֹתָר
עַד־יוֹם הַשְּׁלִישִׁי בָּאֵשׁ יִשָּׂרֵף׃ וְאִם הֵאָכֹל יֵאָכֵל בַּיּוֹם
הַשְּׁלִישִׁי פִּגּוּל הוּא לֹא יֵרָצֶה׃ וְאֹכְלָיו עֲוֹנוֹ יִשָּׂא כִּי־אֶת־
קֹדֶשׁ יְהוָה חִלֵּל וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּיהָ׃ וּבְקֻצְרְכֶם
אֶת־קְצִיר אַרְצְכֶם לֹא תְכַלֶּה פְּאַת שָׂדְךָ לִקְצֹר וְלֶקֶט
קְצִירְךָ לֹא תְלַקֵּט׃ וְכַרְמְךָ לֹא תְעוֹלֵל וּפֶרֶט כַּרְמְךָ לֹא
תְלַקֵּט לֶעָנִי וְלַגֵּר תַּעֲזֹב אֹתָם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ ישראל·
לֹא תִּגְנֹבוּ וְלֹא־תְכַחֲשׁוּ וְלֹא־תְשַׁקְּרוּ אִישׁ בַּעֲמִיתוֹ׃ וְלֹא־
תִשָּׁבְעוּ בִשְׁמִי לַשָּׁקֶר וְחִלַּלְתָּ אֶת־שֵׁם אֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה׃
לֹא־תַעֲשֹׁק אֶת־רֵעֲךָ וְלֹא תִגְזֹל לֹא־תָלִין פְּעֻלַּת שָׂכִיר
אִתְּךָ עַד־בֹּקֶר׃ לֹא־תְקַלֵּל חֵרֵשׁ וְלִפְנֵי עִוֵּר לֹא תִתֵּן
מִכְשֹׁל וְיָרֵאתָ מֵּאֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה׃

Nach dem Einheben der Thora spricht der Vorbetr das halbe Kaddisch und man betet die Tefilla.

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה׃ מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם׃

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ׃ מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר׃ מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה׃ וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים׃

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל־יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ׃

Die Keduscha, bei der Wiederholung der שמנה עשרה, von Vorbeter und Gemeinde abwechselnd zu sprechen.

נְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בָּעוֹלָם כְּשֵׁם שֶׁמַּקְדִּישִׁים אוֹתוֹ בִּשְׁמֵי מָרוֹם כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר קו״ח קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ׃ ח׳ לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ׃ קו״ח בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ׃ ח׳ וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר׃ קו״ח יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ׃ ח׳ לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ׃

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים׃ אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ׃ וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת׃ וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ׃ וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ׃ וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ׃ וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שבתות למנוחה וּמוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן אֶת־יוֹם השב׳ הזה ואת יום חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה זְמַן חֵרוּתֵנוּ באהבה מִקְרָא־קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם׃

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ· יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ· וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ· וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ· וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ· לִפְלֵיטָה וּלְטוֹבָה וּלְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה· זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים· וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ· כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ· כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

וְהַשִּׂיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת בִּרְכַּת מוֹעֲדֶיךָ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם לְשִׂמְחָה וּלְשָׂשׂוֹן כַּאֲשֶׁר רָצִיתָ וְאָמַרְתָּ לְבָרְכֵנוּ:

לשבת אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ

קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן שַׁבָּת וּמוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ· וְיִשְׂמְחוּ בְךָ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם· וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ·

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם· הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

**Am Sabbat.**

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ:

**An Wochentagen.**

שָׁלוֹם רָב עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תָּשִׂים לְעוֹלָם כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אָדוֹן לְכָל הַשָּׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי. נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה: פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ. לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי־פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי: עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת:

וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת:

Der Vorbeter wiederholt die Tefilla nebst Keduscha und spricht dann das ganze Kaddisch. Hierauf עלינו.

דער פֿאָרבעטער רופֿט לויט : וועָהרענד דעסען בעטעט דיא געמיינדע לייזע :

ח' בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ׃

ק' יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל־מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין אֱלֹהִים סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו· וּשְׁמוֹ מְרוֹמָם עַל־כָּל־בְּרָכָה וּתְהִלָּה׃

ק"ס בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד׃

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׃

יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ מַעֲרִיב עֲרָבִים בְּחָכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עִתִּים וּמַחֲלִיף אֶת־הַזְּמַנִּים וּמְסַדֵּר אֶת־הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בָּרָקִיעַ כִּרְצוֹנוֹ בּוֹרֵא יוֹם וָלַיְלָה גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי־חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי־אוֹר· וּמַעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לָיְלָה וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ· אֵל חַי וְקַיָּם תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד·

In einigen Gemeinden wird das untenstehende מערבית gebetet.

ע"ס א"ב, רק שבין אות ו' ואות ז' בא הפיוט אשירה לה', ובסוף חתום אלעזר הקטן.

אֱמוּנַת אֹמֶן לְעַם זוּ רָבַּם זָכַרְתָּ· בְּשִׁבַּר הָאֱמוּנָה הַיָּם קָרַעְתָּ· גּוֹי שׁוֹמֵר אֱמוּנִים בֶּאֱמוּנָה אֵרַשְׂתָּ· לְךָ יוֹם אַף לְךָ לַיְלָה אַתָּה הֲכִינוֹתָ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים׃

---

ע"ס א"ב.

אוֹר לַשְּׁבִיעִי גַּשׁ אוֹיֵב לְהִלָּחֵמָה· בְּבָנִים חֲבִיבִים כְּיָצְאוּ בְּיָד רָמָה· גִּיהוּ הֵאִיר לָהֶם וּלְמִצְרַיִם חֹשֶׁךְ

Der Vorbeter ruft laut:

ברכו Preiset den Ewigen, den Hochgepriesenen!

Die Gemeinde:

Gepriesen sei der Ewige, der Hochgepriesene, in Ewigkeit!

Während dessen betet die Gemeinde leise:

Gepriesen und gerühmt, verherrlicht, hochgelobt und erhaben ist der Name des Königs aller Könige, des Heiligen, gelobt sei er! Er ist der Erste und er ist der Letzte, und außer ihm gibt es keinen Gott. Macht ihm Bahn, ihm, der in den Wolken fährt, sein Name ist Jah, frohlocket vor ihm! Erhaben ist sein Name über alles Lob und allen Preis. Gepriesen sei der Name seiner verherrlichten Majestät in Ewigkeit! Hochgepriesen sei der Name des Ewigen von nun an bis in Ewigkeit!

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, auf dessen Geheiß die Abende dämmern. In Weisheit erschließt er die Himmelspforten und mit Einsicht wechselt er die Stunden und wandelt die Zeiten; er ordnet die Sterne in Abteilungen am Firmament nach seinem Willen; er ist Schöpfer von Tag und Nacht, rollt hinweg das Licht vor der Finsternis und die Finsternis vor dem Licht; so führt er hinweg den Tag und führt herbei die Nacht, und scheidet zwischen Tag und Nacht — Ewiger Zebaoth ist sein Name! Er, der Allmächtige, der ewig lebt und währt, walte über uns in Ewigkeit.

In einigen Gemeinden wird das untenstehende מערבית gebetet.

אמונת Des aufrichtigen Glaubens gedachtest Du, Allerhöchster, diesem Deinem Volke! Um des Glaubens willen hast Du ihm das Meer gespalten; ein treues Volk hast Du vermittelst des Glaubens Dir vermählt. Dein ist der Tag, Dein die Nacht. Du hast beide eingesetzt. Gelobt seist Du, Ewiger, der die Abende dämmern läßt!

---

אור Am Abende des siebenten (Peßach-) Tages nahte sich der Feind, um gegen die Geliebten Gottes, die mit erhobener Hand dahinzogen, zu streiten. Da ließ der Herr diesen sein Licht leuchten während er den Ägyptern Finsternis

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אָהָבְתָּ, תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לִמַּדְתָּ, עַל־כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁכְבֵנוּ וּבְקוּמֵנוּ נָשִׂיחַ בְּחֻקֶּיךָ, וְנִשְׂמַח בְּדִבְרֵי תוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד, כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאֹרֶךְ יָמֵינוּ וּבָהֶם נֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה. וְאַהֲבָתְךָ אַל־תָּסִיר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים.

דִּבְרֵי הֶאֱמַנְתֶּם כַּיַּבָּשָׁה עָבְרוּ בָנַי. הֵן נֶגֶד אָבוֹת לְגוֹזֵר יַם סוּף נֶאֱמָנַי. וְגָלְיוֹת יְקַבְּצוּ מֵרֹאשׁ אֲמָנָה בְּעֶדְנַי. אָהַבְתִּי אֶתְכֶם אָמַר יְיָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

---

וְשַׁמָּה. דּוֹדִם עָשָׂה שַׁחַר עֵיפָה בְּחָכְמָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים:

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אָהָבְתָּ, תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לִמַּדְתָּ, עַל כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁכְבֵנוּ וּבְקוּמֵנוּ נָשִׂיחַ בְּחֻקֶּיךָ. וְנִשְׂמַח בְּדִבְרֵי תוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד, כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאֹרֶךְ יָמֵינוּ וּבָהֶם נֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה. וְאַהֲבָתְךָ אַל־תָּסִיר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים:

הֲלֹא מֵאָז חִבֵּב שְׁבִיעִיּוֹת וְכִלְּלָם. וְקִדְּשָׁם לְשַׁבָּת לִשְׁבוּעוֹת בָּהֶם מֵעוֹלָם. וּזְמַן שְׁבִיעִי לַפֶּסַח בְּרִאשׁוֹן לְעֵלָּם. חֲשָׁקָם וְחִבְּבָם בְּאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

אהבת Unendliche Liebe hast Du dem Hause Israels, Deinem Volke erwiesen; Lehre und Gebote, Gesetze und Rechte hast Du uns gelehrt. Darum, Ewiger, unser Gott, wenn wir uns niederlegen und wenn wir aufstehen, sprechen wir von Deinen Gesetzen, und freuen uns der Worte Deiner Lehre und Gebote immerdar; denn sie sind unser Leben und die Dauer unserer Tage; in ihnen wollen wir forschen Tag und Nacht. Mögest Du Deine Liebe uns nicht entziehen in Ewigkeit.

דברי „Sie glaubten meinen Worten, darum ließ ich sie im Trockenen durch das Meer ziehen, meine Söhne. Den Vätern, meinen Treuen, habe ich das Schilfmeer gespalten; auch euch, Zerstreute, werde ich einst um des Glaubens willen sammeln! — Ich liebe euch!" so sprach der Ewige! Gelobt seist Du, Ewiger, der sein Volk Israel liebt.

---

und Verwirrung brachte; denn er ist ihr Freund, der in seiner Weisheit Morgenhelle und Dunkel schaffet. Gelobt seist Du, Ewiger, der die Abende dämmern läßt!

אהבת Unendliche Liebe hast Du dem Hause Israels, Deinem Volke, erwiesen; Lehre und Gebote, Gesetze und Rechte hast Du uns gelehrt. Darum, Ewiger, unser Gott, wenn wir uns niederlegen und wenn wir aufstehen, sprechen wir von Deinen Gesetzen, und freuen uns der Worte Deiner Lehre und Deiner Gebote immerdar: denn sie sind unser Leben und die Dauer unserer Tage; in ihnen wollen wir forschen Tag und Nacht. Mögest Du Deine Liebe uns nicht entziehen in Ewigkeit!

הלא Von jeher liebte und bevorzugte Gott die Siebenzahl; er heiligte sie in der Vorzeit durch den Sabbat, an dem wir ruhen, er bestimmte sie für das Peßach, indem er dessen siebenten Tag erhöhete, er erwählte und liebte sie in seiner unendlichen Liebe zu Israel. Gelobt seist Du, Ewiger, der sein Volk Israel liebt!

דברים ו׳ ד׳.

# שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ יְהוָֹה אֶחָד:

בלחש בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָֹה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ: וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ:

דברים י״א י״ג וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָֹה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ: וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ: הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם: וְחָרָה אַף־יְהוָֹה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָֹה נֹתֵן לָכֶם: וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם: וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָֹה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

במדבר ט"ו ל"ז וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם
וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת
וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם
וְלֹא תָתֻרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם
זֹנִים אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי
וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר
הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

יש לכרוך אלהיכם לאמת, אכן יתן רוח מעט שלא יבולע הא'.

אֱמֶת וֶאֱמוּנָה כָּל זֹאת וְקַיָּם עָלֵינוּ כִּי הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵין
זוּלָתוֹ וַאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים מַלְכֵּנוּ
הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל־הֶעָרִיצִים הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ
וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל־אֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ. הָעֹשֶׂה גְדֹלוֹת עַד אֵין
חֵקֶר וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר. הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן
לַמּוֹט רַגְלֵנוּ. הַמַּדְרִיכֵנוּ עַל בָּמוֹת אוֹיְבֵינוּ וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל
שֹׂנְאֵינוּ. הָעֹשֶׂה לָּנוּ נִסִּים וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים
בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם הַמַּכֶּה בְעֶבְרָתוֹ כָּל־בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם וַיּוֹצֵא
אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרוּת עוֹלָם: הַמַּעֲבִיר בָּנָיו בֵּין
גִּזְרֵי יַם־סוּף אֶת־רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת־שׂוֹנְאֵיהֶם בִּתְהוֹמוֹת
טִבַּע: וְרָאוּ בָנָיו גְּבוּרָתוֹ שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ לִשְׁמוֹ וּמַלְכוּתוֹ
בְּרָצוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה:

In einigen Gemeinden wird das untenstehende מערבית gebetet.

ע״ם א״ב. אָשִׁירָה לַיָי בְּשִׁירָה עֲרֵבָה. אֵל נַעֲרָץ בְּסוֹד
קְדוֹשִׁים רַבָּה. יְיָ מִי כָמוֹךָ: בְּמַקְהֵלוֹת בָּרְכוּ אֱלֹהִים
יִשְׁרֵי אֵל. אֲדֹנָי מִמְּקוֹר יִשְׂרָאֵל. יְיָ מִי כָמוֹךָ: גֵּאַנִי
וְגֵאוּתִיו וּמִתְגָּאֶה עַל מִתְגָּאִים. רָם עַל כָּל גּוֹיִם.
יְיָ מִי כָמוֹךָ: דִּגְּלַנִי וְהֶאֱמִירַנִי עָזִּי וּלְךָ יָאָתָה. כִּי
תִפְאֶרֶת עֻזָּמוֹ אָתָּה. יְיָ מִי כָמוֹךָ: הֵן עוֹלְלִים וְיוֹנְקִים
הִכִּירוּךָ אֵלִי. אֲנִי לְדוֹדִי וְדוֹדִי לִי. יְיָ מִי כָמוֹךָ:
וַיֵּרָאוּךָ דָּגוּל מֵרְבָבָה בְּפָנִים לִבְחוֹר. דּוֹדִי שָׁלַח יָדוֹ
מִן הַחוֹר. יְיָ מִי כָמוֹךָ: זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ אוֹתוֹ אִוִּינוּ.
הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה קִוִּינוּ. יְיָ מִי כָמוֹךָ: חָגוּר חֶרֶב
כְּגִבּוֹר וּמְרַחֵם עַמּוֹ. יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה יְיָ שְׁמוֹ. יְיָ מִי כָמוֹךָ:
טֻבְּעוּ בְּיַם סוּף וּבְעֶשְׁוֹנִית לְדִינָהּ. בְּסַאסְּאָה בְּשַׁלְּחָהּ
תְּרִיבֶנָּה. יְיָ מִי כָמוֹךָ: יָרָה רָמָה רִמָּה בַּיָּם מִלְּהָבֵן. יָרְדוּ

---

ע״ם א״ב, ובסוף חתום אליעזר ברבי נתן חזק ואמץ.

שְׁבִיעִי, אָמַר לִרְדּוֹף מַחֲנָי. אוֹיֵב וְכָל מְדָנַי. וַיּוֹשַׁע יְיָ:
שְׁבִיעִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר צִיָּד. בִּפְנוֹת בֹּקֶר גִּיָּד. וַיַּרְא
יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד: שְׁבִיעִי גִּלְגֵּל בְּרָעָה לִבּוֹ מַקְשֶׁה. גַּלְגַּלֵּי
מַרְכְּבוֹתָיו לְהִנָּשֶׁה. אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה: שְׁבִיעִי דָּכְאָה עֶגְלָה
יְפֵה־פִיָּה. דּוֹבְבוּ יְדִידִים כַּהֲנָיָה. עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ: שְׁבִיעִי
הַמַּיִם לִגְאוּלִים חוֹמָה. הֵשִׁיב עֲלֵי רוֹדְפִים בְּחֵמָה. יְיָ אִישׁ
מִלְחָמָה: שְׁבִיעִי וְקוֹלוֹ לִפְנֵי חֵילוֹ. וַיְהֻמֵּם וַיַּרְעֵם בְּקוֹלוֹ.
מַרְכְּבוֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ: שְׁבִיעִי זֵדִים אֲשֶׁר זָמֲמוּ. זֹרוּ
וּבְאַחֲרִית נָהָמוּ. תְּהֹמֹת יְכַסְיֻמוּ: שְׁבִיעִי חָסַן תֵּת

In einigen Gemeinden wird das untenstehende מערבית gebetet.

אשירה Dem Ewigen will ich singen ein liebliches Lied. Hocherhaben ist der Herr im Rate der Heiligen! wer ist wie Du, o Ewiger? In vollen Chören lobten den Herrn die Frommen Gottes; die vom Ursprung Israels, den Ewigen: Wer ist wie Du, o Ewiger? Er hat mich hoch erhoben, hochpreisen will ich ihn; er ist über alle Hohen, über alle Völker erhaben! wer ist wie Du, o Ewiger? Unter seine Fahne nahm er mich und versprach mir Sieg! ja, dies geziemte auch Dir, Du bist ja unseres Sieges Ruhm! wer ist wie Du, o Ewiger? Dich mein Gott, erkannten meine Knaben, meine Säuglinge dort: Mein Freund, ich bin sein! „mein Freund, er ist mein, wer ist wie Du, o Ewiger?“ Sie sahen Dich, von Myriaden umgeben, wie einen jungen Kriegshelden; mein Freund hat durch das Gitter seine Hand gestreckt! wer ist wie Du, o Ewiger? „Dieser ist mein Retter?“ so sprach jeder, „ich will ihn rühmen, ihn, unseres Herzens Lust! unser Gott ist dieser! sein harren wir! wer ist wie Du, o Ewiger? Dort hat er sich mit dem Schwerte umgürtet, einem Helden gleich, sich seines Volkes erbarmt. Der Ewige ist Herr des Krieges, Ewiger ist sein Name, wer ist wie Du, o Ewiger? Er versenkte in das Schilfmeer und richtete durch brausende Fluten den Feind; kämpfend bestrafte er ihn, seinen Taten gemäß! wer ist wie Du, o Ewiger! Himmelan schleuderte das hämische Meer und versenkte die

שביעי Am Siebten (Peßachtage) dachte der Feind und alle meine Gegner mein Lager zu verfolgen; doch es half der Ewige. Am Siebten in der Morgenwache ward der Verfolger gefangen, als der Morgen anbrach in das Meer gedrängt. Und Israel sah Gottes Hand. Am Siebten stürzte Gott den Verstockten (Pharao) in das Unglück, die Räder seiner Wagen fielen ab. Und Mosche sang. Am Siebten ward das schöne Kalb (Ägypten*), niedergeworfen und die Geliebten riefen freudig: Mein Sieg und Saitenspiel ist Jah! Am Siebten fielen die Gewässer, die den Erlösten wie eine Mauer gestanden, wütend über deren Verfolger zurück. Der Ewige ist Herr des Kriegs! Am Siebten zog Gottes Herrlichkeit seinem Heere voran. Er verwirrte und bestürmte mit seinem Donner die Wagen Pharaos und dessen Macht. Am Siebten wurden die Arges sinnenden Frevler zerstreut und Stöhnen war ihr Ende; die Fluten bedeckten sie. Am Siebten erhielt ich reichlichen Lohn,

*) Jirmia 46, 20.

בִּמְצוֹלֹת כְּמוֹ אָבֶן · יְיָ מִי כָמוֹךָ: כִּי יְמִינְךָ וּזְרוֹעֲךָ עַתָּה וְלָבֹא חַיֵּב · יְמִינְךָ יְיָ תִּרְעַץ אוֹיֵב · יְיָ מִי כָמוֹךָ: לְהִתְגָּאוֹת בְּקָמֶיךָ מִי יָכִיל בְּמִתְקוֹמְמֶיךָ · וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ תַּהֲרוֹס קָמֶיךָ · יְיָ מִי כָמוֹךָ: מַדַּדְתָּ סְאוֹן בְּעַרְמוּמִית עֲרֵמוֹת בְּעִוּוּיָם · קָפְאוּ תְהֹמֹת בְּלֶב יָם · יְיָ מִי כָמוֹךָ: נִאֵץ בַּחֲמִשָּׁה וּבְכִתּוֹת שָׁלֹשׁ מִתְחַלֵּק · אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף אַשִּׂיג אֲחַלֵּק · יְיָ מִי כָמוֹךָ: סַלְסְלוּ לְאַדִּיר עַל אַדִּירִים בְּמַאֲדִּרִים · צָלְלוּ כַּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם אַדִּירִים · יְיָ מִי כָמוֹךָ: עֹשֵׂה פֶלֶא לְאָבוֹת וּלְבָנִים בְּהִלּוּלִים · נָאוֹר וְאַדִּיר יְיָ מִי כָמֹכָה בָּאֵלִם · יְיָ מִי כָמוֹךָ: פַּרְעֹה הִצְדִּיק דִּין בְּמֶרֶץ · נָטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלָעֵמוֹ אָרֶץ · יְיָ מִי כָמוֹךָ: צָרְכֵיהֶם בְּלֹא חִסָּרוֹן חֶסֶד לִמְבַקְשֶׁיךָ · נֵהַלְתָּ בְעָזְּךָ אֶל נְוֵה קָדְשֶׁךָ · יְיָ מִי כָמוֹךָ: קוֹל נִשְׁמַע רָגְזוּ

---

שְׁבָרַי · חֶזְקַת תֵּת לְהוֹרַי · יְמִינְךָ יְיָ נֶאְדָּרִי: שְׁבִיעִי טִבַּעְתָּ רוֹן פְּרוֹס · טִלַּקְתּוֹ בַּיָּם לֶאֱרוֹס · וּבְרוֹב גְּאוֹנְךָ תַּהֲרֹס: שְׁבִיעִי יְדִידִים סִכַּכְתָּ בִּכְנָפֶיךָ · יְהִירִים שִׁקַּעְתָּ בְּזַעְפֶּךָ · וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ: שְׁבִיעִי כְּזָמַם וְחָשַׁב לִרְדּוֹף · כְּהִנָּדֵף עָשָׁן תִּנְדֹּף · אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף · שְׁבִיעִי לֶב־יָם לְהַמּוֹ · לְשׁוֹן יָם הֶחֱרִימוֹ · נָשַׁפְתָּ בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ: שְׁבִיעִי מִדָּה בְּמִדָּה הָאֱלִים · מִזְמוֹר שָׁרוּ גְאוּלִים · מִי כָמֹכָה בָּאֵלִם: שְׁבִיעִי נוֹרָא תְהִלּוֹת לְרוֹמְמוֹ · נִפָּצָם עַל פְּנֵי הֲדוֹמוֹ · נָטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלָעֵמוֹ: שְׁבִיעִי סֹעֲרוּ צָרַי וְנֶחְפָּזוּ · שָׂשׂוּ צוּרִים כְּחָזוּ · נָחִיתָ בְחַסְדְּךָ עַם זוּ: שְׁבִיעִי עָבְרוּ יָם וְגָזוֹן · עַמִּים חֲבָלִים אֲחָזוֹן · שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן: שְׁבִיעִי פְּלֶשֶׁת וְלוּטִי חָלוּ ·

Verstockten; sie sanken in Tiefen wie Stein! wer ist wie Du, o Ewiger? Ja, Deine Rechte, Dein Arm hat und wird die Verschuldeten immerdar bestrafen; Deine Rechte zerschmettert den Feind! wer ist wie Du, o Ewiger? Wo ist der stolze Widersacher, der ungestraft wider Dich sich aufgelehnt? In Deiner großen Hoheit zermalmtest Du Deine Widersacher! wer ist wie Du, o Ewiger? Den hinterlistigen Feind ließest du hintergehen; die Fluten erstarrten im Herzen des Meeres! wer ist wie Du, o Ewiger? Fünf höhnische Ausdrücke bediente Pharao sich [1]), da teilte sich sein Volk in drei Haufen. „Ich verfolge," sprach der Feind, „hole ein, teile Beute aus!" — wer ist wie Du, o Ewiger? Preiset ihn hoch, den Allgewaltigen, der Gewaltige durch Gewaltige gebändigt; die Gewaltigen versanken wie Blei in gewaltige Wasser? wer ist wie Du, o Ewiger? Wundertaten zeigtest du den Vätern, zeigtest Du den dankenden Söhnen; o Du Gewaltiger, Mächtiger, Ewiger! wer ist unter den Mächten wie Du? wer ist wie Du, o Ewiger? „Der Ewige ist der Gerechte!" so sprach Pharao einst [2]) — dies stand ihm bei; Du neigtest Deine Rechte, und die Erde gewährte ihm ein Grab; [3]) wer ist wie Du, o Ewiger? Du bereitetest die Bedürfnisse deiner Verehrer, Deine Huld ließ sie nie Mangel leiden und leitete sie zu Deiner heiligen

1) Nämlich: ארדוף אשיג, אחלק שלל, תמלאמו נפשי, אריק חרבי, תורישמו ידי
2) 2. B. M. 9. 27. 3) Nach der Tradition wollte die Erde seinen Leichnam nicht aufnehmen, bis sie einen göttlichen Wink erhielt.

---

wie es meinem Stammvater (Abraham) schon zugesichert war.[1]) Herrlich, Ewiger, ist Deine Rechte! Am Siebten versenktest Du den stolzen Trotz, schleudertest ihn in das Meer, daß er sich mit ihm vermähle, in Deiner großen Erhabenheit zermalmtest Du ihn. Am Siebten nahmst Du Deine Lieblinge in den Schutz Deiner Flügel und ertränktest die Übermütigen mit dem Hauche Deines Zornes. Am Siebten hatte Ägypten den Plan gefaßt, Israel einzuholen: Doch Du verwehtest ihn, wie Rauch verwehet, den Feind, der sprach: ich verfolge! Am Siebten bekämpfte ihn das Herz des Meeres, dessen Wogen vertilgten ihn: Du bliesest mit Deinem Winde, sie wurden bedeckt. Am Siebten strafte Gott mit gleichem Maße ihre Frevel, und die Erlösten sangen im Loblied: Wer ist unter den Mächten wie Du?! Am Siebten wurde der Hochverherrlichte erhoben, da die Feinde tot auf den Boden hingestreckt lagen. Du neigtest Deine Rechte, die Erde verschlang sie. Am Siebten wurden meine Dränger bestürmt und beängstigt, und es freuten sich die Väter da sie sahen, wie Du das Volk mit Deiner Gnade führtest. Am Siebten zog Israel durch das Meer, Angst erfaßte die Völker, die Nationen, die es hörten, zitterten. Am Siebten bebten Pelischter und Kinder Lots,

1) 1. B. M. 15, 14.

עַמִּים וְלָבְשׁוּ שָׁכוֹל· יֹאחֲזֵמוֹ רַעַד כַּמּוֹגוּ כֹּל· יְיָ מִי כָמוֹךָ: רַבּוֹת עָשִׂיתָ אֵל עַם סְגֻלָּתֶךָ· תְּבִאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתֶךָ· יְיָ מִי כָמוֹךָ: שִׁבְתְּךָ מְכוֹן כִּסֵּא פָּעַלְתָּ לִידִידֶיךָ· מִקְּדָשׁ אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ· יְיָ מִי כָמוֹךָ: ס׳ תָּרוּם יָדְךָ עַל צָרֶיךָ לְהִוָּעֵד. יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: יְיָ מִי כָמוֹךָ:

זָכַרְתִּי חֲסָדֶיךָ טוֹב לְקוֹרְאֶיךָ בְּהֹדָיָה· יָחִיד כָּמוֹךָ אֵין לְךָ שִׁירָה הֲוָיָה· מִי כָמוֹךָ מַחֲרִישׁ בְּעֶלְבּוֹן שִׁבְיָה· יְיָ אֱלֹהִים מִי כָמוֹךָ חֲסִין יָהּ: בְּגִילָה בְּרִנָּה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם:

מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא· מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה:

נְטַע שׂוֹרֵק עֶצֶם פְּאֵרוֹת בְּעֶרֶץ· צְבִי צַדִּיק תָּבִיא גּוֹדֵר פֶּרֶץ· קְנֵה עֵדָה גְּעַר חַיָּה בָּאָרֶץ· וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל

---

פַּאֲתֵי אֱדוֹם נִתְחַלְחָלוּ· אָז נִבְהֲלוּ: שְׁבִיעִי צִיץ לְמוֹאָב נִכְרְתָה· צִירִים אֲחָזוּם בְּעֵתָּה· תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה: שְׁבִיעִי קוֹל נָפַל בְּפִימוֹ· קִנְיַן אֶרֶץ לְבָנֵימוֹ· תְּבִאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ: שְׁבִיעִי רֹאשָׁהּ וְסוֹפָהּ לָעַד· רָשׁוּם לֶעָתִיד לְהִוָּעֵד· יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד: ס׳ שְׁבִיעִי שַׂר יָם לָשַׂר נוֹא הִכְרִיעוֹ· תַּגִּיד עָלָיו רֵעוֹ· כִּי בָא סוּס פַּרְעֹה:

פַּרְעֹה אֶל תּוֹךְ הַיָּם בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו הִצְלִילָם· לֹא נִשְׁאַר כִּי אִם הוּא מִכֻּלָּם· יַעַן הַצַּדִּיק צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם· מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה וְאָמְרוּ כֻלָּם: בְּגִילָה בְּרִנָּה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם: מי כמכה וכו׳.

שְׁבִיעִי, עָנוּ הַסִּיעָם וּמַעְבָּרָה עָבְרוּ· זֶה אֱלֹהֵינוּ הָרְאָם

Wohnung! wer ist wie Du, o Ewiger? Weit erscholl ihr Ruf, zitternd vernahmen Völker ihn und bebend: Angstweh ergriff sie, Alles zagte — wer ist wie Du, o Ewiger? Große Taten hast Du für Dein eigenes Volk ausgeführt! Du hast es hingebracht und eingepflanzt auf dem Berg Deines Eigentums, wer ist wie Du, o Ewiger? Einen Sitz zur Wohnung Dir hast Du unter Deinen Geliebten eingerichtet, ein Heiligtum haben Deine Hände, o Herr, gegründet! wer ist wie Du, o Ewiger? Einst wird sich Deine Hand erheben gegen Deine Widersacher alle; der Ewige wird regieren immer und ewig! wer ist wie Du, Ewiger?

זכרתי Wohl eingedenk bin ich Deiner Gnade, Allgütiger, die Du jenen erwiesen, die lobend Dich angerufen. Deiner Einheit kann kein Lied entsprechen; wer ist schweigend gegen Lästerungen wie Du? Ewiger, der Welten Gott, wer ist wie Du, ein mächtiger Gott? — In hoher Lust und Freude sprachen sie Alle:

מי **„Wer ist unter den Mächten, o Ewiger, wie Du? wer ist wie Du? verherrlicht in Heiligkeit, furchtbar im Ruhme, Wundertäter!" Deine Herrschaft sahen Deine Kinder, als Du das Meer vor Mosche gespalten.**

נטע O laß sie wohl gedeihen, die zweigenreiche, mächtige Sprosse (Israel)! bringe bald den Gerechten, nach dem wir uns sehnen, daß er dem Ausbruch Einhalt tue! dann wirst

---

die Fürsten Edoms zagten und erschracken. Am Siebten wurden Moabs Flügel beschnitten, Wehe ergriff sie und Angst, Furcht überfiel sie. Am Siebten entfuhr dem Munde Israels das Wort, daß ihre Kinder erst in den Besitz des Landes kommen; denn sie sprachen: Du wirst sie hinbringen und sie dort einpflanzen. Am Siebten ward durch den Anfang und das Ende des Danklieds bezeugt,[1]) daß in der Zukunft einst Gott alle wieder sammeln wird und der Ewige wird immer und ewig regieren. Am Siebten bezwang das Meer die Macht Ägyptens, wie solches ausgesprochen ist in dem Worte: Die Rosse Pharaos kamen in das Meer.

פרעה Des Pharaos Wagen und Reiter versanken im Meere, Keiner von allen blieb übrig außer er, Pharao, allein und dies, weil er die Allgerechtigkeit des Weltenlenkers anerkannt hatte. [2]) Damals stimmten Mosche und die Kinder Israels ein Lied Dir an und alle sangen; in hoher Lust und Freude sprachen sie alle: Wer ist 2c.

שביעי Am Siebten führte der Demütige (Mosche) sie und sie durchzogen die Furt. Mit dem Finger zeigte er ihnen die Herrlichkeit

---

1) Das Meereslied beginnt mit der Zukunftsform ישיר „er wird singen," was als Andeutung der einstigen Auferstehung gilt (Tolm. Sanhedrin 19).

2) 2. B. M. 9, 27.

הָאָרֶץ: זֶה צוּר יִשְׁעֵנוּ פָּצוּ פֶה וְאָמְרוּ· יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:
וְנֶאֱמַר כִּי־פָדָה יְיָ אֶת־יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ:

רָם חִכַּכְתָּ שְׁבִיעִיּוֹת צְבָאֶךָ רַבֵּה· שְׁמַע מִצְרַיִם תַּשְׁמִיעַ לְצֹר וְהַגְבֵּה· תִּקְנֶה שֵׁנִית וּפְדֵה עֵדֶר הַנִּשְׁבֶּה· וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וּלְשָׁבֵי: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל:

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים, וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ, וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ, וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן, וְהָסֵר שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אָתָּה, כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה, וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם· וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ:

אֵל עֹזֶר הָקֵם מַלְאָכֶיךָ לְעִילוּם· נִפְלָאוֹת יַרְאֵנוּ עֲדֵיהֶם לְהַלְבִּישׁ הֲלוּם· צִיּוֹן תִּדְרוֹשׁ שָׁלֵם תָּקֵם בְּיַהֲלוֹם· יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

ברוך

---

בְּאֶצְבַּע וְזִמְרוּ· רְאִיתוּהוּ שְׂדֵה צֹעַן נִמְנוּ וְשׁוֹרְרוּ· זֶה צוּר יִשְׁעֵנוּ פָּצוּ פֶה וְאָמְרוּ· יי ימלך לעולם ועד וכו׳.

שְׁבִיעִי, בֵּרְכוּהוּ בְּמַקְהֵלוֹת עַמּוֹ וּקְהָלוֹ· בָּרוּךְ הוּא צוּר יִשְׂרָאֵל וְגֹאֲלוֹ· יֹאמְרוּ גְאוּלֵי יְיָ לְשַׁבְּחוֹ וּלְהַלְלוֹ· כִּי פָדָה יְיָ אֶת עַמּוֹ וּגְאָלוֹ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל: השכיבנו וכו׳.

שְׁבִיעִי, נִצְּלוּ וְנִגְאֲלוּ עַמֶּךָ· תִּתֵּן גַּם עַתָּה שֵׁנִית כִּנְאָמֶךָ· חַזְּקֵנוּ וְאַמְּצֵנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ· וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ:

ברוך

Du, Ewiger, allein regieren über die ganze Erde. „Dies ist der Fels unseres Heils!" so stimmten sie an und riefen:

„Der Ewige wird regieren immer und ewig!" — Und also heißt es ferner: „Ja, der Ewige hat Jakob befreit und ihn erlöst aus der Hand des Stärkern."

רם Allerhöchster, Du liebst die Siebener!*) o, so erhalte denn Dein Volk! laß Ägyptens Ruf über Zor erschallen! nimm abermals auf und erlöse Deine gefangene Herde! Sende Zion einen Erlöser, sende ihn Deinen Frommen. Gelobt seist Du, Ewiger, der Israel erlöst!

השכיבנו Laß Ewiger, unser Gott, uns niederlegen in Frieden, und laß uns wieder aufstehen, unser König, zum Leben; breite über uns aus die Hütte Deines Friedens, vervollkommne uns durch Deinen guten Rat, und hilf uns um Deines Namens willen. Beschütze uns, wende von uns ab Feind, Pest, Schwert, Hunger und Kummer, entferne jeden Widersacher, vor unserem Angesichte und in unserem Rücken, und birg uns unter dem Schatten Deiner Flügel; denn Du, o Gott, bist unser Hüter und Retter; Du, o Gott, bist ein gnädiger und barmherziger König! Behüte unsern Ausgang und unsern Eingang zum Leben und zum Frieden, von nun an bis in Ewigkeit. Breite über uns aus die Hütte Deines Friedens!

אל Mächtiger Helfer, erhalte Deine Herde ewiglich; zeige Wunder uns, schenke uns wieder das zierliche Diadem! besuche Zion, richte Schalem in seiner Pracht wieder auf! — Ja, der Ewige wird sein Volk segnen mit Frieden!

*) Bekanntlich wird der Zahl Sieben in der Bibel oft erwähnt, Wochen- und Feiertage u. s. w. nach ihr bestimmt, daher sie auch als heilige Zahl betrachtet wird.

---

des Herrn und sie sangen allesamt: „Dies ist unser Gott, den wir im Gefilde Zoans (Ägypten) erblickt! Dies ist der Fels unseres Heils!" so stimmten sie an und riefen!

שביעי Am Siebten benedeieten ihm die Versammlung seines Volkes: „Gelobt sei Er, Israels Fels und Erlöser!" Die Erlösten Gottes lobten und priesen ihn, den Ewigen, der sein Volk befreite und erlöste. Gelobt seist Du, Ewiger, der Israel erlöste!

שביעי Am Siebten ward Dein Volk errettet und erlöst. So möge uns auch jetzt nach Deiner Verheißung zum zweiten Male geschehen! Um Deines herrlichen Namens willen stärke und kräftige uns, breite über uns die Hütte Deines Friedens aus!

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַפּוֹרֵשׂ סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל־יְרוּשָׁלָיִם:

לשבת. וְשָׁמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת־הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם: בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִוא לְעֹלָם כִּי־שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְיָ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ:

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־מֹעֲדֵי יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

Der Vorbeter spricht das halbe Kaddisch.

וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כֹּחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר:
זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:

ש. יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי־בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב, וְאִמְרוּ אָמֵן.

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא.

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא מִן־כָּל־בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן:

---

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה. מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ׃ מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר׃ מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה׃ וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים׃

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ׃

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים׃ אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ׃ וְרָצִיתָ בָּנוּ׃ וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת׃ וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ׃ וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ׃ וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ׃

Am Ausgang des Sabbat wird dieses eingeschaltet:

וַתּוֹדִיעֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ וַתְּלַמְּדֵנוּ לַעֲשׂוֹת חֻקֵּי רְצוֹנֶךָ וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִשְׁפָּטִים יְשָׁרִים וְתוֹרוֹת אֱמֶת חֻקִּים וּמִצְוֹת טוֹבִים וַתַּנְחִילֵנוּ זְמַנֵּי שָׂשׂוֹן וּמוֹעֲדֵי קֹדֶשׁ וְחַגֵּי נְדָבָה׃ וַתּוֹרִישֵׁנוּ קְדֻשַּׁת שַׁבָּת וּכְבוֹד מוֹעֵד וַחֲגִיגַת הָרֶגֶל׃ וַתַּבְדֵּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁךְ בֵּין יִשְׂרָאֵל לָעַמִּים בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה׃ בֵּין קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִקְדֻשַּׁת יוֹם טוֹב הִבְדַּלְתָּ וְאֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה קִדַּשְׁתָּ׃ הִבְדַּלְתָּ וְקִדַּשְׁתָּ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתֶךָ׃

וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שבתות למנוחה וּמוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן׃ אֶת־יוֹם השבת הזה ואת יום חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה׃ זְמַן חֵרוּתֵנוּ באהבה מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם׃

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ׃ יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ׃ וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ׃ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ׃ וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ׃ לִפְלֵיטָה וּלְטוֹבָה וּלְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה׃ זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים׃ וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ׃ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ׃ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה׃

וְהַשִּׂיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת בִּרְכַּת מוֹעֲדֶיךָ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם לְשִׂמְחָה וּלְשָׂשׂוֹן כַּאֲשֶׁר רָצִיתָ וְאָמַרְתָּ לְבָרְכֵנוּ׃

לשבת אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ

קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן שַׁבָּת וּמוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ׃ וְיִשְׂמְחוּ בְךָ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים׃

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם׃ וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ׃

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן׃

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה

לְךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם· הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

וְעַל־כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת־שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

שָׁלוֹם רָב עַל־יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תָּשִׂים לְעוֹלָם כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אָדוֹן לְכָל הַשָּׁלוֹם· וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי· נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה: פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם· עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ· עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ· עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ· עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ· לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי־פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי: עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת:

וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת:

Der Vorbeter spricht das ganze Kaddisch — am Sabbat jedoch wird erst ויכלו und מגן אבות gebetet. V. u. G.

וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־צְבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר־בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

V. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב, הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

G. מָגֵן אָבוֹת בִּדְבָרוֹ מְחַיֵּה מֵתִים בְּמַאֲמָרוֹ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ שֶׁאֵין כָּמוֹהוּ הַמֵּנִיחַ לְעַמּוֹ בְּיוֹם שַׁבַּת קָדְשׁוֹ כִּי בָם רָצָה לְהָנִיחַ לָהֶם לְפָנָיו נַעֲבוֹד בְּיִרְאָה וָפַחַד וְנוֹדֶה לִשְׁמוֹ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מֵעֵין הַבְּרָכוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַשָּׁלוֹם מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וּמְבָרֵךְ שְׁבִיעִי וּמֵנִיחַ בִּקְדֻשָּׁה לְעַם מְדֻשְּׁנֵי עֹנֶג זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

V. אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ וְיָנוּחוּ בָהּ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת: ק״ת.

Hierauf wird das עומר gezählt. Dann folgt קידוש, עלינו und יגדל.

# סדר קדוש·

## Das Kidduschgebet.

Nach dem Abendgebet wird vor עלינו über einen Becher Wein das Kiddusch-Gebet gesprochen. (Auch zu Hause spricht man dasselbe vor der Mahlzeit, woselbst man jedoch an einem Sabbat noch ויכלו u. s. w. vorsetzt).

בלחש וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר בקול יוֹם הַשִּׁשִּׁי: וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־צְבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר־בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

סברי מרנן ורבנן ורבותי.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר־בָּנוּ מִכָּל־עָם וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל־לָשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו· וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שבתות למנוחה ו מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן· אֶת־יוֹם השבת הזה ואת יום חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה· זְמַן חֵרוּתֵנוּ

באהבה מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם· כִּי בָנוּ בָחַרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדַּשְׁתָּ מִכָּל־הָעַמִּים ושבת וּמוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ באהבה וברצון בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן הִנְחַלְתָּנוּ· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ השבת ו יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

Fällt der Festabend auf einen Sabbat-Ausgang, so wird dieses eingeschaltet.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא מְאוֹרֵי הָאֵשׁ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁךְ בֵּין יִשְׂרָאֵל לָעַמִּים· בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה· בֵּין קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִקְדֻשַּׁת יוֹם טוֹב הִבְדַּלְתָּ· וְאֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה קִדַּשְׁתָּ· הִבְדַּלְתָּ וְקִדַּשְׁתָּ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתֶךָ· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְקֹדֶשׁ:

עלינו, ק״יש יתום, יגדל.

Man betet wie gestern bis nach ברכו, betet אור עולם und nachher dieses Jozer. — In einigen Gemeinden jedoch wird das Jozer und קרובות vom siebten Tage, ויושע שושני u. s. w., אותותיך u. s. w. gebetet.

---

Fällt der achte Tag Peßach auf Sabbat, so betet man in allen Gemeinden das Jozer, Ofan, Sulath und ברח דודי von Sabbat Chol ha-Moed.

ע"ס א"ב מרובע, וסיום כל אות על ראשי פסוקים של שירת הים.

אַתָּה הֵאַרְתָּ יוֹמָם וָלַיְלָה לִפְנֵי מַחֲנָי· אַחֲרֵי רָדְפוּ מַרְכְּבוֹת מְעַנָּי· אֲבֵדַת גּוּפָם עַל שְׂפַת יָם רָאוּ עֵינָי· אֱמוּנִים שׁוֹרְרוּ בַּיּוֹם הַהוּא, וַיּוֹשַׁע יְיָ: בְּרִית בְּתָרִים הִזְהִיר דַּיָּן וְגוֹאֵל· בִּנְטוֹתוֹ זְרוֹעוֹ וּגְדֻלַּת יָד כָּאֵל· בְּכֵן עַם יְרֵאָיו הֶאֱמִינוּ בוֹ כִּי הוּא אֵל· בְּלוּעֵי גֵיא יַם סוּף, וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל: גְּאוּלִים כְּיָצְאוּ מִכּוּר לְחֵרוּת חָפְשָׁה· גָּשׁוּ לְיַם סוּף וְלַמָּוֶת אֲנוּשָׁה· גֵּאִים רָדְפוּ וְאָבְדוּ בְּגַלֵּי יָם חֲלוּשָׁה· גָּאֹה גָּאָה שִׁיר יְשׁוּעָה, אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה: דָּפַק פִּתְחֵי יְשֵׁנָה בְּנֶפֶשׁ בְּזוּיָה· דְּרוֹר נַחַת מֵעַבְדוּת לְחֵרוּת עֲטוּיָה· דּוֹדָהּ הוֹצִיאָהּ בִּזְרוֹעַ נְטוּיָה· דּוֹבְבוּ יוֹנְקִים זֶה אֵלִי, עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ: הָלְכוּ בְּתוֹךְ הַיָּם וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה· הוֹלְכִים בַּתְּהוֹמוֹת כְּבַבִּקְעָה אָדָם וּבְהֵמָה· הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם זָעֲמוּ בְּאַף וּבְחֵמָה· הַדּוֹרִים שִׁבְּחוּ לִשְׁמוֹ וְנָמוּ, יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה: וַיֶּחֱזַק לִבּוֹ לִרְדּוֹף עִם כָּל צְבָא קְהָלוֹ· וְשֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב בָּחוּר לָקַח לוֹ· וַיּוֹרֵם בְּחִצֵּי אֵשׁ וְהָמָם וְהִבְהִילוֹ· וְטֻבְּעוּ בְיַם סוּף, מַרְכְּבוֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ: זָמְמוּ פֶּן יִרְבֶּה יוֹעֲצֵי תוֹלָלֵימוֹ· זָרוּ בְּפֶרֶךְ וְהִכְבִּירוּ עָלֵימוֹ· זְדוֹן מַחְשְׁבוֹתָם נֶהְפַּךְ עָלֵימוֹ: זוֹרְקֵי יְלוּד בַּמַּיִם, תְּהֹמֹת יְכַסְיֻמוּ: חָתַם עַל הָרֵי בָתֶר נִקְמַת דִּינָי· חִבֵּל נוֹגְשַׂי וְדָן דִּינָי· חָלְקוּ בְּגַלֵּי

 Einschaltung (Jozer) für das Morgengebet

am Peßachfest.

Man betet nach der gestrigen Ordnung, bis nach ברכו, bete אור עולם und nachher dieses Jozer.

Am Sabbat wird das Jozer, Ofan u. Sulath von Sabbat Chol ha-Moed gebetet.

אתה Du selbst gingst meinem Heere voran des Tages, und leuchtetest ihm des Nachts; im Rücken wurde es verfolgt von des Feindes Reiterei, aber — am Ufer des Meeres, dort sahen meine Augen sie hingestreckt! An diesem Tage sangen die Treuen: „Der Ewige hat sie gerettet!" Schon bei dem Bündnis zwischen den zerstückten Teilen[1]) hat er beteuert, einst Richter und Erlöser zu sein: jetzt schwang er seinen mächtigen Arm, zeigte die Gewalt seiner allmächtigen Hand, ihm vertraute sein frommes Volk Israel und sah seine Feinde vom Schilfmeer verschlungen. Von Fesseln befreit, zogen die Erlösten und rückten bis an das Schilfmeer hin. Hier gerieten sie in Todesangst; das stolze Ägypten im Rücken bedrohte sie; aber — in des Meeres Wellen fand es seinen Untergang. Nun sang Mosche dem Allerhabensten ein Siegeslied. Als seine Geliebten (Israel) schmachtend und betrübter Seele in der Sklaverei noch schliefen, hatte er schon an ihre Türe gepocht und ihnen süße Freiheit verheißen; nun kam er, ihr Lieber, und führte sie heraus mit ausgestrecktem Arme! Ihn erkannten selbst ihre Säuglinge und lallten ihm zu: „Unser Gott ist Dieser! Sieg und Saitenspiel ist Jah!" Nun gingen sie trockenen Fußes durch das Meer, die Wasser waren Wände ihnen. Mensch und Vieh hat er durch Fluten wie über eine Ebene geführt; ihre Verfolger traf Zorn und Wut. Die Überwinder besangen seinen Ruhm und riefen: „Der Ewige ist Herr des Krieges!" Ein verstocktes Herz hatte Pharao, der seinen Heereshaufen angetrieben, Israel zu verfolgen; sechshundert junge Krieger zogen mit ihm aus. Aber Feuerpfeile wurden auf sie abgeschossen und brachten sie in Verwirrung und Entsetzen; sie sanken allesamt in das Schilfmeer, Pharaos Kriegsgespann und Heer. Sie könnten einst mächtig werden — so argwöhnten Pharaos törichte Räte und zwangen Israel zur harten Arbeit und belasteten sie mit schwerem Joche, aber ihr frevelhafter Vorsatz wurde an ihnen selbst ausgeführt; sie wollten meine Geburten alle ertränken, und nun wurden sie selbst von Fluten bedeckt. Dort auf dem Scheideberge[2]) wurde schon Rache meinen Widerstreitern beschlossen, und jetzt in Erfüllung gebracht. Er hat sich meiner Rechtssache angenommen, und meine

---

1) 1. B. M. Kap. 15. 2) Anspielung auf 1. B. M. Kap. 15.

יָם פִּגְרֵי מְדָנַי. חִזַּקְתַּנִי בְּכֹחַ נֶאְדָּרִי. יְמִינְךָ יְיָ: טִמְּנוּ בְּנֶגֶף בְּכוֹרֵי שׂוֹטְנֶיךָ. טֹרָפוּ פַּעֲמֵי רוֹדְפֵי הֲמוֹנֶיךָ. טֻבְּעוּ בְלִבּוֹתֵיָם צוֹרְרֵי אֱמוּנֶיךָ. טְאֲטָאוּ קָמֶיךָ כַּהֲרוֹנְךָ, וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ: יָרִיתָ בָּאֵשׁ וְעָנָן חִצֵּי רִשְׁפֶּיךָ. יָרְדוּ עַל מַחֲנוֹת צְבָא מְחָרְפֶיךָ. יַעַן כִּי רָדְפוּ אַחַר עַם מְצַפֶּיךָ. יִקַּפְתָּ תְּהוֹם כְּקֶרַח, וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ: כִּנֵּס כָּל עַמּוֹ יָהִיר חֲסַר לֵב. כַּעֲסוֹ הֵעִיר לִרְדּוֹף כְּדוֹב אוֹרֵב. כְּחָפַר בּוֹר לִנְפּוֹל בּוֹ חַיָּב. כָּלָה לְהוֹרִישׁ שׁוֹר וָשֶׂה, אָמַר אוֹיֵב: לִשְׁפּוֹט זֵדִים לַמַּבּוּל יָשַׁבְתָּ. לְאַדִּירֵי מַיִם כְּדָגִים לָרֶשֶׁת אָסַכְתָּ. לְלוֹחֲצֵי עַמְּךָ מַכּוֹת עַל מַכּוֹת הוֹסַפְתָּ. לְכַסּוֹתָם מֵי יַם סוּף, בְּרוּחֲךָ נָשַׁפְתָּ: מוּשָׁעֵי יַם סוּף בְּשִׁירָה קִדְּמוּךָ. מְסַפְּרִים מַעֲשֶׂיךָ וְרֶנֶן הִנְעִימוּךָ. מְנַשְּׂאִים כְּבוֹדְךָ בְּהִלּוּל רוֹמְמוּךָ. מְשַׁבְּחִים לְשִׁמְךָ וְנָמוּ, יְיָ מִי כָמוֹךָ: נֶאֱנָחוּ מֵעַבְדוּת וְאֹזֶן הִטִּיתָ. נְקָמָה לָבַשְׁתָּ וְקִנְאָה עָטִיתָ. נוֹגְשֵׂימוֹ נִעַרְתָּ וְכֻלָּם טֵאטֵאתָ. נִבְלָתָם לִבְלוֹעַ גַּיְא, יְמִינְךָ נָטִיתָ: סוֹבְלֵי עֹל כָּבֵד לַחֲצָם רָאִיתָ. סְגוּרֵי כּוּר בַּרְזֶל מִתּוֹכָם הוֹצֵאתָ. סוֹטְנֵימוֹ נִעַרְתָּ וְלִתְהוֹם דְּחִיתָ. סְמוּכִים עַל שֵׁם קָדְשְׁךָ, בְּחַסְדְּךָ נָחִיתָ: עוֹרֵר סְעָרָה בְּשַׁאֲגַת רְעָמִים. עוֹכֵר זֵדִים בְּמִשְׁבְּרֵי יַמִּים. עָרַץ גֵּאִים וְהִשְׁפִּיל רָמִים. עֲלִילוֹת נִסֵּי נוֹרְאוֹתֶיךָ, שָׁמְעוּ עַמִּים: פְּדוּיִם כְּיָצְאוּ לְחֵרוּת לְגוֹאֲלָם הִלְלוּ. פְּזוּרֵי כְנַעַן רָגְזוּ וְחָלוּ. פַּאֲתֵי מוֹאָב רָעֲדוּ וְחִלְחָלוּ. פַּחֲתֵי אַלּוּפֵי אֱדוֹם, אָז נִבְהֲלוּ: צִיר חִנֵּן לְהָבִיא עוֹבְדֵי פְסִילֵיהֶם. צְוָחוֹת פִּימוֹ לְדוֹם כְּאַבְנֵי אֱלִילֵיהֶם. צֹאנְךָ

Quäler gezüchtigt; die Leichname Deiner Haderer wurden den Wellen des Meeres zu Teil; mich aber hast Du erhalten mit der verherrlichten Kraft Deiner Rechten, o Ewiger! Sie wurden dem Tode zur Beute, die Erstgebornen Deiner Widerstreber, die Schritte der Verfolger Deiner Gemeinde wankten, sie stürzten in die Mitte des Meeres, die Beleidiger Deiner Treuen; durch Deinen Grimm wurden sie aufgerieben, die Widersacher, und durch die Größe Deiner Majestät! Feuer und Gewölk, die Pfeile Deines Geschosses hast Du hingeschleudert, sie trafen die Lager von Deines Heeres Schänder. Darum, daß sie ein Volk verfolgen, das nur auf Dich harret, darum wurden die Fluten fest wie Eis, vom Hauche Deines Odems. All sein Volk hat er aufgeboten, der stolze Tor (Pharao)! voller Eifer verfolgte er, wie ein lauernder Bär (er hat eine Grube gegraben und stürzte selbst hinein)! „Alle will ich sie aufreiben, Ochs und Lamm!“ so sprach der Feind. Aber Du, der zur Sündflut auf dem Throne gesessen, die Frevler zu richten, Du hattest sie zu den mächtigen Gewässern, wie Fische zum Netze zusammengelockt; Streiche auf Streiche folgten auf die Bedrücker Deines Volkes; die Wasser des Schilfmeeres sollten sie nun ganz bedecken, darum bliesest Du mit Deinem Hauche! Nun ertönte der Gesang der Befreiten aus dem Schilfmeere! sie erzählten Deine Taten in einem lieblichen Lied, erhoben Deine Herrlichkeit und lobten Dich hoch, sie rühmten Deinen Namen und riefen: „Ewiger, wer ist wie Du?“ Aus ihrer Knechtschaft haben sie zu Dir hinaufgeseufzt, und Du hast ihnen Dein Ohr geneigt; Du legtest das Gewand der Rache an, stiegst in Eifer, stürztest die Quäler und riebst sie alle auf. Du neigtest Deine Hand — die Erde verschlang ihre Leichname. Mit schwerem Joche waren Deine Söhne belastet; Du sahst ihr Drangsal, den eisernen Kerker, worin sie gefesselt waren, und zogst sie heraus, stürztest ihre Widerstreiter und stießest sie in des Abgrunds Tiefe — aber die Deinem heiligen Namen vertrauten, hast Du geleitet mit Deiner Gnade. Er, der Erreger des Sturms und des Donnergebrülls, er hat sie gebändigt, die Tyrannen, in den Wellen des Meeres, er hat sie gebeugt, die Stolzen, und erniedrigt, die Hochmütigen. Diese Deine schrecklichen Wundertaten haben die Völker vernommen. — Während die Erlösten auf ihrem Freiheitszuge freudig ihrem Befreier sangen, grämten und ängstigten sich die Einwohner Kanaans, Moabs Fürsten bebten und zitterten, die edlen Stammfürsten Edoms er=

לְהַעֲבִיר עַד גְּבוּלֵיהֶם · צוֹקַת אֵימָתָה וָפַחַד, תִּפֹּל עֲלֵיהֶם:
קְהִלּוֹת אִישׁ תָּם בִּרְכַּת אָב תַּשְׂבִּיעֵמוֹ · קָמֵיהֶם תַּפִּיל
וּמִיָּדָם תּוֹשִׁיעֵמוֹ · קַבֵּץ פְּזוּרִים וּבְמִרְעֶה טוֹב תַּרְעֵמוֹ ·
קִרְיַת הַר נַחֲלָתְךָ, תְּבִיאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ: רַחֲבַת יָדַיִם גָּעַר
וְהִרְעִד · רְפוּת יָדַיִם לְהַעֲבִיר בָּהּ צוּר וָעֵד · רָז הַמְּלוּכָה
יְשֻׁרוּן לְהָעֵד · רֶנֶן וְשִׁירָה שׁוֹרְרוּ, יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד:
שָׁאַג אֵל כְּאַרְיֵה וְחָשַׂף זְרוֹעוֹ · שִׁפְעַת יַם סוּף חָרַב
וְהִבְקִיעוֹ · שְׁדָפוֹ בְּרוּחַ קָדִים וְהִכְרִיעוֹ · שָׁב וַיְכַס רִכְבּוֹ
וְחֵילוֹ, כִּי בָא סוּס פַּרְעֹה: ס׳ תְּקֶף בֵּית יַעֲקֹב אַדֶּרֶת עֲטָיִם ·
תִּפְאֶרֶת בְּרֹאשָׁם וַעֲטֶרֶת עֲדָיִם · תּוֹפְפוּ בִּמְחוֹלוֹת
כְּיָצְאוּ מִן הַיָּם · תְּעוֹדָה שִׁירָה נָמָה, וַתִּקַּח מִרְיָם:

---

schracken. Der treue Bote (Mosche) flehte um die Vernichtung der Götzendiener, daß sie verstummen möchten, wie ihre steinernen Bilder. Du führtest Deine Herde gegen ihre Grenzen hin, da überfiel sie bange Furcht und Angst. Wie des Vaters Segen vergnügst Du die Gemeinde des frommen Mannes (Jakob), streckst ihre Widersacher nieder und rettest sie aus ihrer Hand; gesammelt und auf guter Weide dort nach der Stadt Deines Erbgebirges bringst Du sie hin und pflanzest sie ein. Eine weitausgedehnte Macht schreckst Du, bestraffst sie mit Unmacht; für Jeschurun war das Reich bestimmt; da sangen sie frohlockend · „Der Ewige wird regieren immer und ewig!“ Wie ein Löwe brüllte seine mächtige Stimme, Er entblößte seinen allgewaltigen Arm, da zerteilte sich der Schwall der Fluten des Schilfmeers und zeigte festen Boden. Ein heftiger Ostwind hat ihn gepeitscht und hingetrieben; doch er kam zurück und deckte Kriegsgespann und Heer, als Pharaos Pferde mit ihnen hineingegangen. Die Stützen vom Hause Jokobs,*) die Gewänder seiner Pracht,*) die Schönheit seines Hauptes*) und die Zierden seiner Krone*) rührten nun die Pauken zum Tanz, als sie aus dem Meere hervorgingen und sangen ihren Wettgesang,

---

*) Unter diesen Ausdrücken werden die frommen Hausmütter Israels verstanden.

Am Sabbat wird das untenstehende הכל יודוך gebetet.

הַמֵּאִיר לָאָרֶץ וְלַדָּרִים עָלֶיהָ בְּרַחֲמִים. וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ. כֻּלָּם בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ. מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ: הַמֶּלֶךְ הַמְרוֹמָם לְבַדּוֹ מֵאָז. הַמְשֻׁבָּח וְהַמְפֹאָר וְהַמִּתְנַשֵּׂא מִימוֹת עוֹלָם: אֱלֹהֵי עוֹלָם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים רַחֵם עָלֵינוּ. אֲדוֹן עֻזֵּנוּ צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ. מָגֵן יִשְׁעֵנוּ מִשְׂגָּב בַּעֲדֵנוּ: אֵל בָּרוּךְ גְּדוֹל דֵּעָה. הֵכִין וּפָעַל זָהֳרֵי חַמָּה. טוֹב יָצַר כָּבוֹד לִשְׁמוֹ. מְאוֹרוֹת נָתַן סְבִיבוֹת עֻזּוֹ. פִּנּוֹת צְבָאָיו קְדוֹשִׁים רוֹמְמֵי שַׁדַּי. תָּמִיד מְסַפְּרִים כְּבוֹד־אֵל וּקְדֻשָּׁתוֹ: תִּתְבָּרַךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל־שֶׁבַח מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְעַל־מְאוֹרֵי־אוֹר שֶׁעָשִׂיתָ יְפָאֲרוּךָ סֶּלָה:

תתברך

---

Am Sabbat.

הַכֹּל יוֹדוּךָ וְהַכֹּל יְשַׁבְּחוּךָ. וְהַכֹּל יֹאמְרוּ אֵין קָדוֹשׁ כַּיְיָ: הַכֹּל יְרוֹמְמוּךָ סֶּלָה יוֹצֵר הַכֹּל. הָאֵל הַפּוֹתֵחַ בְּכָל יוֹם דַּלְתוֹת שַׁעֲרֵי מִזְרָח: וּבוֹקֵעַ חַלּוֹנֵי רָקִיעַ. מוֹצִיא חַמָּה מִמְּקוֹמָהּ וּלְבָנָה מִמְּכוֹן שִׁבְתָּהּ: וּמֵאִיר לָעוֹלָם כֻּלּוֹ וּלְיוֹשְׁבָיו. שֶׁבָּרָא בְּמִדַּת רַחֲמִים: הַמֵּאִיר לָאָרֶץ וְלַדָּרִים עָלֶיהָ בְּרַחֲמִים. וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: הַמֶּלֶךְ הַמְרוֹמָם לְבַדּוֹ מֵאָז. הַמְשֻׁבָּח וְהַמְפֹאָר וְהַמִּתְנַשֵּׂא מִימוֹת עוֹלָם: אֱלֹהֵי עוֹלָם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים. רַחֵם עָלֵינוּ אֲדוֹן עֻזֵּנוּ צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ מִשְׂגָּב בַּעֲדֵנוּ: אֵין כְּעֶרְכֶּךָ וְאֵין זוּלָתֶךָ. אֶפֶס בִּלְתֶּךָ וּמִי דּוֹמֶה־לָּךְ: אֵין כְּעֶרְכְּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בָּעוֹלָם הַזֶּה. וְאֵין זוּלָתְךָ מַלְכֵּנוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא: אֶפֶס בִּלְתְּךָ גּוֹאֲלֵנוּ לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ. וְאֵין דּוֹמֶה־לְּךָ מוֹשִׁיעֵנוּ לִתְחִיַּת הַמֵּתִים:

אֵל אָדוֹן עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים. בָּרוּךְ וּמְבֹרָךְ בְּפִי כָּל נְשָׁמָה: גָּדְלוֹ וְטוּבוֹ מָלֵא עוֹלָם. דַּעַת וּתְבוּנָה סֹבְבִים אוֹתוֹ: הַמִּתְגָּאֶה עַל חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ. וְנֶהְדָּר בְּכָבוֹד עַל הַמֶּרְכָּבָה: זְכוּת וּמִישׁוֹר לִפְנֵי כִסְאוֹ. חֶסֶד וְרַחֲמִים לִפְנֵי כְבוֹדוֹ: טוֹבִים מְאוֹרוֹת שֶׁבָּרָא אֱלֹהֵינוּ. יְצָרָם בְּדַעַת בְּבִינָה

תִּתְבָּרַךְ צוּרֵנוּ מַלְכֵּנוּ וְגֹאֲלֵנוּ בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ יוֹצֵר מְשָׁרְתִים וַאֲשֶׁר מְשָׁרְתָיו כֻּלָּם עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם וּמַשְׁמִיעִים בְּיִרְאָה יַחַד בְּקוֹל דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם: כֻּלָּם אֲהוּבִים כֻּלָּם בְּרוּרִים כֻּלָּם גִּבּוֹרִים וְכֻלָּם עֹשִׂים בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה רְצוֹן קוֹנָם וְכֻלָּם פּוֹתְחִים אֶת־פִּיהֶם בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה וּמְבָרְכִים וּמְשַׁבְּחִים וּמְפָאֲרִים וּמַעֲרִיצִים וּמַקְדִּישִׁים וּמַמְלִיכִים

אֶת־שֵׁם הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא: וְכֻלָּם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה ׀ וְנוֹתְנִים רְשׁוּת זֶה לָזֶה ׀ לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם בְּנַחַת־רוּחַ בְּשָׂפָה בְרוּרָה וּבִנְעִימָה קְדֻשָּׁה כֻּלָּם כְּאֶחָד עוֹנִים וְאוֹמְרִים בְּיִרְאָה ׃ קָדוֹשׁ ׀ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

---

Am Sabbat.

וּבְהַשְׂכֵּל: כֹּחַ וּגְבוּרָה נָתַן בָּהֶם. לִהְיוֹת מוֹשְׁלִים בְּקֶרֶב תֵּבֵל: מְלֵאִים זִיו וּמְפִיקִים נֹגַהּ. נָאֶה זִיוָם בְּכָל הָעוֹלָם: שְׂמֵחִים בְּצֵאתָם וְשָׂשִׂים בְּבוֹאָם. עֹשִׂים בְּאֵימָה רְצוֹן קוֹנָם: פְּאֵר וְכָבוֹד נוֹתְנִים לִשְׁמוֹ. צָהֳלָה וְרִנָּה לְזֵכֶר מַלְכוּתוֹ: קָרָא לַשֶּׁמֶשׁ וַיִּזְרַח אוֹר. רָאָה וְהִתְקִין צוּרַת הַלְּבָנָה: שֶׁבַח נוֹתְנִים לוֹ כָּל צְבָא מָרוֹם. תִּפְאֶרֶת וּגְדֻלָּה שְׂרָפִים וְאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ:

לָאֵל אֲשֶׁר שָׁבַת מִכָּל הַמַּעֲשִׂים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי הִתְעַלָּה וְיָשַׁב עַל כִּסֵּא כְבוֹדוֹ: תִּפְאֶרֶת עָטָה לְיוֹם הַמְּנוּחָה עֹנֶג קָרָא לְיוֹם הַשַּׁבָּת: זֶה שֶׁבַח שֶׁלַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שֶׁבּוֹ שָׁבַת אֵל מִכָּל מְלַאכְתּוֹ: וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְשַׁבֵּחַ וְאוֹמֵר מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת טוֹב לְהוֹדוֹת לַייָ: לְפִיכָךְ יְפָאֲרוּ וִיבָרְכוּ לָאֵל כָּל יְצוּרָיו. שֶׁבַח יְקָר וּגְדֻלָּה יִתְּנוּ לָאֵל מֶלֶךְ יוֹצֵר כֹּל הַמַּנְחִיל מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ בְּיוֹם שַׁבַּת קֹדֶשׁ: שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִתְקַדַּשׁ. וְזִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ יִתְפָּאַר. בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת: תִּתְבָּרַךְ מוֹשִׁיעֵנוּ עַל שֶׁבַח מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְעַל מְאוֹרֵי אוֹר שֶׁעָשִׂיתָ יְפָאֲרוּךָ סֶּלָה:

תתברך צורנו u. s. w. wie oben.

וְהָאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ בְּרַעַשׁ גָּדוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים:

בָּרוּךְ כְּבוֹד־יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

לְאֵל בָּרוּךְ נְעִימוֹת יִתֵּנוּ. לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם זְמִירוֹת יֹאמֵרוּ וְתִשְׁבָּחוֹת יַשְׁמִיעוּ. כִּי הוּא לְבַדּוֹ פּוֹעֵל גְּבוּרוֹת עֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת בַּעַל מִלְחָמוֹת זוֹרֵעַ צְדָקוֹת מַצְמִיחַ יְשׁוּעוֹת בּוֹרֵא רְפוּאוֹת נוֹרָא תְהִלּוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת הַמְחַדֵּשׁ בְּטוּבוֹ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: כָּאָמוּר לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: אוֹר חָדָשׁ עַל־צִיּוֹן תָּאִיר וְנִזְכֶּה כֻלָּנוּ מְהֵרָה לְאוֹרוֹ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת:

אַהֲבָה רַבָּה אֲהַבְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ חֶמְלָה גְדוֹלָה וִיתֵרָה חָמַלְתָּ עָלֵינוּ: אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּעֲבוּר אֲבוֹתֵינוּ שֶׁבָּטְחוּ בְךָ וַתְּלַמְּדֵם חֻקֵּי חַיִּים כֵּן תְּחָנֵּנוּ וּתְלַמְּדֵנוּ: אָבִינוּ הָאָב הָרַחֲמָן הַמְרַחֵם רַחֵם עָלֵינוּ וְתֵן בְּלִבֵּנוּ לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל לִשְׁמֹעַ לִלְמֹד וּלְלַמֵּד לִשְׁמֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת־כָּל־דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ בְּאַהֲבָה: וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְדַבֵּק לִבֵּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְיַחֵד לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה שְׁמֶךָ וְלֹא־נֵבוֹשׁ לְעוֹלָם וָעֶד: כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא בָּטָחְנוּ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתֶךָ: וַהֲבִיאֵנוּ לְשָׁלוֹם מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְתוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמִיּוּת לְאַרְצֵנוּ: כִּי אֵל פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת אָתָּה וּבָנוּ בָחַרְתָּ מִכָּל־עַם וְלָשׁוֹן וְקֵרַבְתָּנוּ לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֶלָה בֶּאֱמֶת. לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְיַחֶדְךָ בְּאַהֲבָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה: יחיד אומר אל מלך נאמן.

דברים ו׳ ד׳

# שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד׃

בלחש בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׃

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־
מְאֹדֶךָ׃ וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־
לְבָבֶךָ׃ וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ
וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת
עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ׃ וּכְתַבְתָּם עַל־
מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃

דברים י״א י״ג וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה
אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־
לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם׃ וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה
וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ׃ וְנָתַתִּי עֵשֶׂב
בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ׃ הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה
לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
לָהֶם׃ וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה
מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל
הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נֹתֵן לָכֶם׃ וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי
אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־
יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם׃ וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־
בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ
וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ
וּבִשְׁעָרֶיךָ׃ לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם
כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ

במדבר ט"ו ל"ז ויאמר יהוה אל־משה לאמר: דבר אל־בני ישראל
ואמרת אלהם ועשו להם ציצת על־כנפי בגדיהם לדרתם
ונתנו על־ציצת הכנף פתיל תכלת: והיה לכם לציצת
וראיתם אתו וזכרתם את־כל־מצות יהוה ועשיתם אתם
ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר־אתם
זנים אחריהם: למען תזכרו ועשיתם את־כל־מצותי
והייתם קדשים לאלהיכם: אני יהוה אלהיכם אשר
הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים אני
יהוה אלהיכם: יש לכרוך אלהיכם לאמת, אכן יתן ריוח מעט שלא יבולע הא'.

אמת ויציב ונכון וקים וישר ונאמן וטוב ויפה
הדבר הזה· על־אבותינו ועלינו על־בנינו ועל־
דורותינו ועל כל־דורות זרע ישראל עבדיך:

על־הראשונים ועל־האחרונים לעולם ועד חק ולא
יעבור· אמת שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו לעולם
ועד: אתה הוא מלכנו מלך אבותינו אתה· למען שמך
מהר לגאלנו כאשר גאלת את אבותינו: אמת מעולם
שמך הגדול עלינו נקרא באהבה אין אלהים זולתך:

ע"פ א"ב, וחתום בסוף שמעון בר יצחק.

אי פתרוס בעברך ראש תנין להרש· במלאת שפקו
שאונו מוד בגדש· באוכלי פסחים נתקדשת בשיר
לחדש· השיר יהיה לכם כליל התקדש: גזו בעזים
צבאות ישרי אל· הפלאת למו צדקה כהררי אל·
דולקימו נשפטת תהום רבה להתאל· אז ישיר משה

*) Die Übersetzung von אי פתרוס siehe Seite 89.

וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל: הֵן עַל הַבְּאֵר שׁוֹרְרוּ בַּעֲלִיזוֹת· בְּהַשְׁקָת הָרִים אֶת וָהֵב לַחֲזוֹת· וּבְסֵפֶר מִלְחָמוֹת רְשׁוּמָה בִּשְׁתֵּי חֲרוּזוֹת· אָז יָשִׁיר יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת: וְהַר שֶׁמֶשׁ הִדְמִים דּוֹדִי וּמַאֲמִירִי· וַיֵּרַח הֶעֱמִיד כְּיוֹם תָּמִים תְּמוּרִי· חֲקוּקָה בְּסֵפֶר הַיָּשָׁר שִׁירַת מִזְמוֹרִי· אָז יְדַבֵּר יְהוֹשֻׁעַ לַיְיָ בְּיוֹם תֵּת יְיָ אֶת הָאֱמֹרִי: טָפְשׁוּ חָנֵף מָלְכוּ מִמּוֹקְשֵׁי עָם· וְשָׁבוּ וְשִׁחֲרוּ אֵל וְצִוָּה לְהוֹשִׁיעָם· יָבִין וּנְגִיד חֲרֹשֶׁת לְמַפָּלָה הִכְנִיעָם· וַתָּשַׁר דְּבוֹרָה וּבָרָק בֶּן אֲבִינֹעַם: כְּלָל וְהֻקָּם עָל בַּמְּלָכִים לְהִתְאַשְּׁרָה· זְמִירוֹת הַנְּעִים וְהִלֵּךְ אֹרַח יְשָׁרָה· לְעֵת זִקְנָתוֹ הוֹסִיף שֶׁבַח לְשִׁירָה· וַיְדַבֵּר דָּוִד לַיְיָ אֶת דִּבְרֵי הַשִּׁירָה: מָסַר הָאָב לִבְנוֹ צָרְכֵי בִנְיָן לְהַזְבִּיד· לִמְצוֹא מָקוֹם נַפְשׁוֹ בְּנֶגֶד הֶעֱבִיד· נִקְרָא עַל שְׁמוֹ כִּי בְמַשָּׂאוֹ הִכְבִּיד· מִזְמוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד: שְׂמָחוֹת רַבּוּ וְהֻגַּהּ כָּל מַאֲפֵל· בִּיסוֹד הַבַּיִת נִבְצַר כַּחַן וָעֹפֶל· עוֹלוֹת וּזְבָחִים לָרֹב וּשְׁלָמִים לְהִטָּפֵל· אָז אָמַר שְׁלֹמֹה יְיָ אָמַר לִשְׁכֹּן בָּעֲרָפֶל: פֻּגְּרוּ שֵׂעִיר וְעַמּוֹן וּמוֹאָב חֵיל מִדְיָנִי· בְּמַעֲלֵה הַצִּיץ רְאוֹת יְשׁוּעַת יְיָ· צָרְבוּ לְמַשְׁחִית אִישׁ בְּרֵעֵהוּ לְעֵינַי· נִקְהֲלוּ לְעֵמֶק בְּרָכָה כִּי שָׁם בֵּרְכוּ אֶת יְיָ: קוֹל שִׁירוֹת תֵּשַׁע שָׁמַעְנוּ בְּמֶרֶץ· וְהָעֲשִׂירִית עוֹד נִשְׁמַע מִכְּנַף הָאָרֶץ· רָנּוּ שָׁמַיִם וְהָרִיעוּ תַּחְתִּיּוֹת אָרֶץ· שִׁירוּ לַיְיָ שִׁיר חָדָשׁ תְּהִלָּתוֹ בִּקְצֵה הָאָרֶץ: שִׁירוֹת אֵלֶּה לְשׁוֹן שִׁירָה מְיֻסָּדִים· כִּי תְשׁוּעָתָם כַּיּוֹלֵדָה לָבוֹא צָרוֹת וּמִסְפָּדִים· תֹּקֶף שִׁיר אַחֲרוֹן כִּזְכָרִים לֹא יוֹלְדִים· שִׁירוּ לַיְיָ שִׁיר חָדָשׁ תְּהִלָּתוֹ בִּקְהַל חֲסִידִים:

ס׳ שִׁעְבּוּד מַלְכֻיּוֹת עִקֵּר וְנִסִּים מֵרְבִּים · בְּרֹאת מַפַּלְתָּם יִשְׂמְחוּ אִיִּים רַבִּים · יְצִיאַת חָנֵם קְרוֹא בְּטֶפֶל נֶאֱהָבִים · חַיֵּק קְדֻשָּׁתְךָ כְּעַל זֹאת שִׁבְּחוּ אֲהוּבִים:

עֶזְרַת אֲבוֹתֵינוּ אַתָּה הוּא מֵעוֹלָם מָגֵן וּמוֹשִׁיעַ לִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר: בְּרוּם עוֹלָם מוֹשָׁבֶךָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ וְצִדְקָתְךָ עַד־אַפְסֵי אָרֶץ: אַשְׁרֵי אִישׁ שֶׁיִּשְׁמַע לְמִצְוֹתֶיךָ וְתוֹרָתְךָ וּדְבָרְךָ יָשִׂים עַל־לִבּוֹ: אֱמֶת אַתָּה הוּא אָדוֹן לְעַמֶּךָ וּמֶלֶךְ גִּבּוֹר לָרִיב רִיבָם: אֱמֶת אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ: מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ · כָּל־בְּכוֹרֵיהֶם הָרַגְתָּ וּבְכוֹרְךָ גָּאָלְתָּ וְיַם־סוּף בָּקַעְתָּ וְזֵדִים טִבַּעְתָּ וִידִידִים הֶעֱבַרְתָּ וַיְכַסּוּ מַיִם צָרֵיהֶם אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתָר: עַל־זֹאת שִׁבְּחוּ אֲהוּבִים וְרוֹמְמוּ אֵל וְנָתְנוּ יְדִידִים זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם: רָם וְנִשָּׂא גָּדוֹל וְנוֹרָא מַשְׁפִּיל גֵּאִים וּמַגְבִּיהַּ שְׁפָלִים מוֹצִיא אֲסִירִים וּפוֹדֶה עֲנָוִים וְעוֹזֵר דַּלִּים וְעוֹנֶה לְעַמּוֹ בְּעֵת שַׁוְּעָם אֵלָיו: תְּהִלּוֹת לְאֵל עֶלְיוֹן בָּרוּךְ הוּא וּמְבֹרָךְ · מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם:

מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהֹוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא: שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְּחוּ גְאוּלִים לְשִׁמְךָ עַל־שְׂפַת הַיָּם יַחַד כֻּלָּם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ וְאָמְרוּ · יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:

צוּר יִשְׂרָאֵל קוּמָה בְּעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל וּפְדֵה כִנְאֻמֶךָ יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל · גֹּאֲלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל:

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה· מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ· מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר· מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה· וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים: אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים· אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ· וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת· וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ· וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ· וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ:

וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שבתות למנוחה וּמוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן· אֶת־יוֹם השבת הזה ואת יום חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה· זְמַן חֵרוּתֵנוּ באהבת מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ· יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ· וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ· וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ· וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ· לִפְלֵיטָה וּלְטוֹבָה וּלְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם חַג הַמַּצּוֹת

הַזֶּה· זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים· וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ· כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ· כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

וְהַשִּׂיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת בִּרְכַּת מוֹעֲדֶיךָ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם לְשִׂמְחָה וּלְשָׂשׂוֹן כַּאֲשֶׁר רָצִיתָ וְאָמַרְתָּ לְבָרְכֵנוּ:

לשבת אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ

קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן שַׁבָּת וּמוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ· וְיִשְׂמְחוּ בְךָ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם· וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ·

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד· צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר· נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל־יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל־עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם· הַטּוֹב כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא־תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם. וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי. נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה: פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ. לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי־פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי: עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת:
וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת:

---

## חזרת התפלה לשליח צבור.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה. מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן. מִסּוֹד חֲכָמִים וּנְבוֹנִים. וּמִלֶּמֶד דַּעַת מְבִינִים. אֶפְתְּחָה פִי בְּשִׁיר וּרְנָנִים. לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל פְּנֵי שׁוֹכֵן מְעוֹנִים:

**Fällt der achte Tag Peßach auf Sabbat, so betet man in manchen Gemeinden אותותיך, das קרובות von gestern, siehe Seite 108.**

**In einigen Gemeinden wird immer אותותיך am achten Tage Peßach gebetet.**

ע״ס א״ב, והוא מיסוד רבינו משה ב״ר קלונימוס.

ק׳ אימת נוראותיך בשדה צען כהשלחת· בער כסלן
בציר אשר שלחת· גוי מקרב גוי במסות לקחת· דבריך
להקים כמו לאב הבטחת: העז יהיר ונאץ מול שלוחך·
וגם מי יי אשר שלחך· ועם ואברה בו באף בשלחך· חזר
בעל כרחו עשות משלחך: טפש לבו ונבער אחרי זאת·
יעץ רדוף אחרימו לבוז בזות· כלי קרב נשא וחרבות
שחוזות· להשיב לעבדות אם נאוה בחרוזות: מועד
שלשת ימים חכה לחזור· נהפך לבו בלא אבו חזור·
ספוני גנזיו פנה לחילותיו לבזור· עבור בכל לב אותו
לעזור: פרשת דרכים כגע עם משלח· צדדם מארח

---

**Fällt der achte Tag Peßach auf Sabbat, so betet man in manchen Gemeinden אותותיך, das קרובות von gestern, siehe Seite 109.**

אימת Furchtbare Wunderwerke hast Du in Zoans Gefilden ausgeübt, als der Tor (Pharao) Deinen Gesandten (Mosche) verhöhnte. Du hast ein Volk aus einem andern Volke durch Wunderzeichen herausgenommen, Dein Wort zu erfüllen, das Du dem Vater (Abraham) zugesichert. Der Übermütige trotzte und lästerte in Gegenwart Deines Gesandten, er sprach: „Wer ist der Ewige, der dich gesandt?“ — Da ließest Du zornig Grimm und Wut über ihn los, sie nötigten ihn zu tun, was Du ihm geboten. Aber sein verstocktes Herz führte nachher ihn zu seiner Torheit zurück und riet ihm, die Befreiten einzuholen, um Beute zu machen; er ergriff Kriegsgeräte und Schwerter, scharfgewetzt, zur Knechtschaft zurückzuführen ein zierlich geschmücktes Volk. Drei Tage hatte er auf des Volkes Wiederkunft geharrt, und sie kamen nicht; nun änderte er seine Gesinnung. Er öffnete seine Schätze, gestattete seinem Heere Beute zu machen, damit es ihm treulich beistehen möchte. Als das befreite Volk am Scheideweg angekommen, lenkte der der Allgütige es vom Wege der nach Peleschet führt, ab, damit die Krieger nicht die Gerippe ihrer mit Sebed und

פְּלֶשֶׁת טוֹב וְסַלָּח׃ י׳ קַלְגַּסִּים מַרְאוֹת עַצְמוֹת זָבֶד וְשׁוּתֶלַח׃ רִחֲקָם מִדֶּרֶךְ אוֹתָם צָר בְּשַׁלַּח׃

ק׳ עֲבָדוֹ שָׁלַח לְהוֹצִיא עַמּוֹ בְּשָׂשׂוֹן׃ שׁוֹדְדֵיהֶם שָׁת בָּם מַכּוֹת אָסוֹן׃ י׳ תָּמִים זָכָר מְנֻסֶּה וְנִמְצָא חָסוֹן׃ תּוֹלְדוֹתָיו לְהָגֵן נַחֲלַת אָב לַחֲסוֹן׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם׃

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ׃ מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר׃ מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה׃ וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים׃

ע"ס תשר"ק.

ק׳ תַּחְבּוּלוֹת עָשׂ רַב עֵצָה וּגְבוּרָה׃ שׁוֹכְנֵי חֶלֶד לְלַמֵּד חָכְמָה מִגְּבוּרָה׃ רֶסֶן מַתְעֶה הִרְסִין שַׂר הַבִּירָה׃ קְהָלָיו לְהַקְהִיל לִרְדּוֹף יָפָה וּבָרָה׃ צְלוּל כְּחָבוּ מַשְׁלִיכֵי יְאוֹר זְכָרִים׃ פּוֹרֵעַ פִּלְשָׁם סוּף הֱיוֹת סְכוּרִים׃ עֵצוֹת מֵרָחוֹק אֹמֶן לְעַם נִכְבָּרִים׃ שִׂיחַ אֲשֶׁר שָׂח לְשָׁרֵשׁ בְּכוּרִים׃ נוֹאֲלוּ שָׂרֵי צֹעַן עֵצָה נִבְעָרָה׃ מִצְעֲדֵי זֹאת שֶׁגֶּת לַהֲפִיצָהּ בִּסְעָרָה׃ לוּלֵי אֵל שֶׁהוֹצִיא חַרְבּוֹ מִתַּעְרָהּ׃ כָּרְתוּ יַעְרָהּ וּבָעֲרוּ בָהּ הַבְעָרָה׃ יוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם שָׂחַק וְהִלְעִיג לָמוֹ׃ טַכְסִיס גְּיָסָיו כְּגֶיָּסוּ לָצֵאת עָלֵימוֹ׃ חָזְבִי בָא יוֹם גְּמוּלֵימוֹ׃ זֹאת תַּחַת זֹאת נִקְמַת עוֹלָלֵימוֹ׃ וְלַעֲשׂוֹת בָּהֶם מִשְׁפָּט הַכָּתוּב בְּחִסּוּף׃ הָשֵׁב גְּמוּלָם כִּזְדוֹ בְּעַם הַכָּסוּף׃ י׳ דֶּרֶךְ הֵסֵב לִגְאוּלֵי בִּזְרוֹעַ חָשׂוּף׃ גִּלְגְּלָם הַמִּדְבָּרָה דֶּרֶךְ יַם סוּף׃

Schuthelach*) gefallenen Brüder sehen und verzagen möchten; er hat sie weit vom Wege abgeführt, nachdem sie der Feind hat ziehen lassen.

עבדו Er hat seinen Diener (Mosche) gesandt, sein Volk mit Freuden herauszuführen und die Räuber zu geißeln mit schädlichen Streichen. Gott gedachte des erprobten, standhaften Vaters (Abraham) und schützte dessen Sprossen, um sie in des Vaters Erbe einzusetzen.

**אתה Mächtig bist Du in Ewigkeit, o Herr! Du belebst die Toten wieder, mächtiger Retter! Deine Gnade ernährt die Lebenden, Deine unendliche Barmherzigkeit läßt die Toten wieder aufleben. Du bist der Wankenden Stütze, der Kranken Heil und Befreier der Gefesselten. Du hältst treulich Deine Zusage jenen, die im Staube schlummern. Wer ist wie Du, allmächtiger Gott! Wer ist Dir ähnlich? König, der da tötet und wieder belebet und Heil aufkeimen läßt. Deiner Verheißung getreu, belebst Du einst die Toten wieder!**

תחבולות Mit Bedacht hat der Herr des Rats und der Macht den Feind bekämpft; er wollte die Bewohner der Welt belehren, daß Weisheit mächtiger ist als Gewalt. Er hat dem Regenten den Zaun des Irrtums angelegt und ihn hingerissen, sein Heer zu sammeln, und — zu seinem Untergange — die Schöne und Reine (Israel) zu verfolgen. Sie waren des Ertränkens schuldig, sie, die meine Knaben in den Fluß geworfen, darum hat auch der Vergelter sie der offenen See preisgegeben; er hat treulich vollführt, was er in jener fernen Zeit für sein anerkanntes Volk beschlossen, was er dem Stammvater seines Erstlings verheißen. Schändlichen Rat haben Zoans törichte Fürsten gepflogen, das Heer einzuholen und es im Sturme zu zerstreuen. Hätte nicht die Allmacht selbst das Schwert wider sie gezogen, wahrlich, sie hätten den ganzen Wald (Israels Heer) umhauen und in Feuer auflodern lassen! Aber der im Himmel thront, lachte und sah mit Spott auf sie herab, als sie mit gesammelten Scharen wider Israel zogen: er sah, daß nun gekommen der Vergeltungstag, *meine* Jugend an *ihrer* Jugend ihnen zu vergelten nach den Freveln, die sie an einem anmutsvollen Volke ausgeübt; darum ließ er jene, die er mit entblößtem Arme befreit, einen Umweg ziehen und lenkte ihren Weg durch die Wüste zum Schilfmeer hin.

---

*) Die Namen zweier Söhne des Ephrajim, die von den Bewohnern zu Gath ermordet wurden. I. Chron. 7, 21.

ק׳ מַעֲלָלָיו, בִּקְהַל עָם תָּמִיד אֲרַנֵּן · בַּבֹּקֶר לְהַגִּיד חַסְדּוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ בְּהִתְלוֹנֵן · ח׳ אוֹרוֹת טְלָלֵי תֶּחִי מֶנּוּ אֶתְחוֹנֵן · אֲטוּמִים לְהַחֲיוֹת עִם בְּצִלּוֹ מִתְלוֹנֵן: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

ע״ס א״ת ב״ש, וכתשלומו חתום חננא קלונימוס.

ק׳ אָיוֹם וְנוֹרָא מִי לֹא יִרָאֲךָ · תּוֹעֵי לֵב לֹא הִכִּירוּ מוֹרָאֲךָ · בַּחוּרֵי אָוֶן וּפִיבֶסֶת דִּין בְּהַרְאֲךָ · שׁוֹמְעֵי שִׁמְעֲךָ רָגְזוּ וְחָלוּ מִמּוֹרָאֶךָ: גֹּדֶל נוֹרְאוֹתֶיךָ מִי יוּכַל לְסַפֵּר · רַבּוּ עַד לִמְאוֹד וְעָצְמוּ מִסַּפֵּר · דְּיוֹ הַיָּם וְכָל יְצִיר סוֹפֵר · קְצַת (נוֹרְאוֹתָיו) לֹא יוּכְלוּ לָחֹק בַּסֵּפֶר: הִלּוּךְ חֲמֵשׁ מֵאוֹת קָפַצְתָּ מִמְּעוֹנֶיךָ · צוֹרְרֶיךָ הִצְמַתָּ כְּהֵרְעוּ בִּטְלָאֵי עָנֶיךָ · וּבְמַחֲמַדֵּי בִטְנָם לֹא חָסָה עֵינֶךָ · פִּטְרֵי רֶחֶם וְרָאשֵׁי אוֹן בְּעַנֶּךָ: וַעֲבָם בְּעֶשֶׂר בְּחֹמֶשׁ יָד הַגְּדוֹלָה · עוֹלוֹת אַחַת לְחָמֵשׁ בְּעָבוֹת גְּדֵלָה · חָשְׂפוֹ זְרוֹעַ אֲשֶׁר מְאֹד גָּדְלָה · סֵעֲפָם עַל אַחַת חָמֵשׁ בִּגְדוֹלָה: טְבוּעִים בְּיָוֵן מְצוּל בְּתִלּוּל הַגְּשִׁיר · נֶגֶף אֶבֶן הָסֵר וְעָקוֹב הַיְשִׁיר · ח׳ יֶשַׁע מִצִּיּוֹן שְׁלַח וְחָדָשׁ נָשִׁיר · כֶּתֶר לְךָ לִתֵּן כְּאָז יָשִׁיר:

ק׳ חָרְשׁוּ יוֹשְׁבֵי חֲרֹשֶׁת לְאַבֵּד יָפָה וּבָרָה · נְתוֹשׁ וְאַבֵּד שֵׁם וּשְׁאָר בִּגְבוּרָה · ח׳ נַחַל קִישׁוֹן גְּרָפָם וּזְרוֹעָם נִשְׁבָּרָה · אָז לָבְשָׁה רוּחַ וְשָׁרָה דְּבוֹרָה:

ק׳ הֵם עַל רִבּוּ קָמָיו לְלָזוּת · לָחַמְתָּ לוֹחֲמָיו וְהִכְנַעְתָּ אוֹתָם לְהַבְזוֹת: ח׳ נֹעַם זְמִירוֹת בִּטָּה לְךָ לְהַווֹת · יָחַד וְשָׁר אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת:

מעלליו In versammelten Chören werde ich immer seine Taten besingen, des Morgens seine Güte rühmen, des Abends seine Treue. Ich werde das Träufeln des allbelebenden Taues von ihm erflehen, zur Wiederbelebung der Toten jenes Volks, das sich unter seinem Schatten birgt. Gelobt seist Du, Ewiger, der die Toten belebt!

איום Schrecklicher, Ehrfurchtgebietender, wer mag Dich nicht ehrfürchten? Die Verstockten erkannten Deine Furchtbarkeit nicht, bis Du Strafgerichte an den Jünglingen von Aven und Phibeßeth[1]) ausgeübt; dann erst vernahmen sie Deinen Ruf und zitterten und bebten vor Furcht. Wer vermag Deine großen, schrecklichen Taten zu erzählen? sie sind überaus viel und überschreiten jede Zahl! Wäre auch Tinte das Weltmeer und alle Geschöpfe Schreiber — auch nur einen Teil von Deinen furchtbaren Taten wäre ihnen unmöglich aufzuzeichnen! Eine Reise von fünfhundert Jahren — von Deinem Himmel zur Erde — hast Du schnell gemacht, die Feinde auszurotten, die den Lämmern Deiner Herde Leides getan. Du schontest nicht ihrer zärtlichen Leibesfrucht, als Du die Erstgebornen und die Häuptlinge von Aven (Ägypten) zu quälen beschlossen. Einer der Fünfe[2]) von der Allmacht Hand versetzte ihnen zehn Streiche, jeder Streich war fünffach; nun traf sie die ganze Hand seiner Allmacht, und die Summe der Streiche war fünffältig. O, hebe es empor! leite auch jetzt ein Volk, das tief in Moder gesunken! räume hinweg den Stein des Anstoßes und ebne die rechte Bahn! Sende Hilfe aus Zion, dann wollen wir mit einem neuem Liede Dich krönen und singen wie damals!

חרשׁ Einst hatten die Bewohner von Charoscheth den schändlichen Plan, Dein schönes und reines Volk zu Grunde zu richten, dessen Namen und Andenken auszurotten und zu vernichten; aber der Strom Kischon spülte sie hinweg, ihre Gewalt scheiterte — da ward Debora begeistert und sang ein Lobgedicht.[3])

קם Der hohe Thronbesteiger (David) hatte viele Widersacher, die ihn verachteten, die Du aber mit Verachtung getroffen und ihren Stolz gebeugt hast. Aus seinen Lippen floß manch lieblicher Gesang; Dir hat er zugeeignet und gesungen jenes göttliche Lied. (Psalm 18).

---

[1]) Provinzen in Ägypten. Der Dichter nimmt einen Teil für das Ganze an.

[2]) Mit einem von den fünf Fingern.

[3]) Buch der Richter 5.

ק׳ מִכְלַל יוֹפִי עַל מִשְׁפָּטוֹ יְחַדֵּשׁ · וְעוֹד נָוֶךְ כּוֹ כְּקֶדֶם יִתְחַדֵּשׁ · ס׳ שִׂיאוֹ לְמַעְלָה לְמַעְלָה יָרוּם וְיִגְדַּשׁ · סֶלָה בְּתוֹכוֹ נָשִׁיר שִׁיר חָדָשׁ:

יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל אֵל נָא:

ק׳ אַדְנֵי חֶלֶד עַד לֹא טְבוּעִים · וְטֶרֶם תְּלוּלֵי רוּם לְאֹהֶל קְבוּעִים · מֵאָז הֶעֱלָה בְּמַחֲשֶׁבֶת דִּגְלֵי רְבוּעִים · הֱיוֹת לוֹ מִכָּל אוֹם תְּבוּעִים · וּבְהִתְמַלֵּךְ לִבְרֹאת יְצִיר רֹאשׁ טְבָעִים · בַּעֲדָם חָלוּ מֶלֶךְ וּמְשָׁרְתָיו מַצְבִּיעִים · וּמֵאָז בְּחֶלְקוֹ עָלוּ מֵחֶלְשִׁים שִׁבְעִים · וְסִגְּלָם לוֹ לְחֶבֶל נַחֲלָה מְקֻבָּעִים · וּכְחָבוּ גֵּרוּת וְעִנּוּי וּקְבָעוּם קוֹבְעִים · נִתְגַּלְגְּלוּ רַחֲמָיו לְסוֹף שְׁלֹשִׁים שָׁבוּעִים · וַיֵּט חֶסֶד עַל בְּנֵי רְבֵעִים · וְהִטָּה אֹזֶן וְסָכַת שִׂיחַ מְשַׁוְּעִים · וַיִּקַץ כְּיָשֵׁן וַיַּךְ צָרָיו בְּגוֹוְעִים · הַכֵּה וּפָצוֹעַ בְּכָל מַכָּה וַאֲבַעְבּוּעִים · וְאַחֲרֵי כֵן שִׁלְּחוּם בִּרְכוּשׁ גָּדוֹל שְׂבֵעִים · בְּפָז וּבְכֶסֶף וּבְזָהָב וְכָל מִינֵי צְבָעִים · וְעוֹד מָסַךְ בְּקִרְבָּם רוּחַ עִוְעִים · וַיְסִיתֵם רְדוֹף אַחֲרֵימוֹ בְּשִׁרְיוֹנוֹת וְכוֹבָעִים · וְאָז עָלְתָה חֲמָתוֹ וַיָּשֶׁב עֲלֵיהֶם אוֹנָם וְשִׁקְּעָם בְּטִבּוּעִים · וְנָפְלוּ וְנִשְׁבְּרוּ כְּשֵׁבֶר נֵבֶל לְמַבּוּעִים:

סו״ק בִּגְזֵרַת

# חַי וְקַיָּם נוֹרָא וּמָרוֹם וְקָדוֹשׁ:

קו״ס חֲכַם לֵבָב וְאַמִּיץ כֹּחַ · מִי יוּכַל אֵלָיו לְנֹכַח · אֲשֶׁר בְּיָדוֹ הַגְּבוּרָה וְהַכֹּחַ · קָדוֹשׁ:

מכלל Zion, die Krone der Schönheit, wirst Du einst erneuern und sie zu deiner Residenz bestimmen, wie vormals; ihr Glanz wird hoch über alles strahlen; dann singen wir dort ein noch nie gehörtes Lied.

ימלך Der Ewige regieret ewiglich, dein Gott, o Zion, von Geschlecht zu Geschlecht. Hallelujah!

ואתה So throne doch, Du Allheiliger, Allmächtiger, unter den Lobgesängen Israels!

ארני Bevor des Erdballs Feste gegründet, ehe des Himmels Höhe zur Wölbung wurde, beschloß er (Gott) die unter vier Fahnen Verteilten [1]) (Israeliten) als sein Volk zu stempeln, und als er bei der Schöpfung des ersten Menschen sich (mit den Engeln) beriet, loste um sie der König (Gott) mit seiner Dienerschaft, und von den siebenzig (Nationen [2]) fiel auf sie das Los, die er auch sogleich als sein Eigentum erklärte. Als sie dann zur Auswanderung und Unterdrückung verurteilt und von den Räubern (Ägyptern) beraubt worden sind, entbrannte seine Barmherzigkeit nach siebenzig Erlaßjahren [3]) er dehnte seine Gnade über die Gevierten (Israel [4]) aus, neigte das Ohr und vernahm ihr Flehen. Wie aus dem Schlafe erwacht, schlug er die Feinde tötlich, mit Wunden und Blattern verschiedener Art, und dann ließ er sie (die Israeliten) mit unermeßlichem Vermögen, mit Silber, Gold und kostbaren Gewändern ausziehen. In jene (die Ägypter) hingegen goß er einen Schwindelgeist, verleitete sie in vollem Harnisch diesen nachzusetzen; da erhob sich sein Zorn und ihr Unrecht ward ihnen vergolten, er versenkte sie in die Tiefe und zersplittert waren sie, wie ein am Born zerschellter Eimer, nach Beschluß des

**Lebendigen, Unvergänglichen, Furchtbaren, Erhabenen und Heiligen!**

חכם Er ist weisen Herzens und von überlegener Kraft — wer kann sich ihm widersetzen, in dessen Hand die Allgewalt und Allmacht sind? Heiliger!

---

1) Während der vierzigjährigen Wanderung in der Wüste.

2) Die, nach talmudischer Behauptung, die gesamte Menschheit ausmachen.

3) Bekanntlich war immer das siebte Jahr Erlaßjahr; 7 mal 30 macht 210, welche die Zahl der Dienstjahre in Ägypten war.

4) 3. Buch Mos. 23, 10.

מתוס נראזי המרזוים משה ברבי קלונימוס.

ק׳ מַה מּוֹעִיל רֶשַׁע בְּעָלָיו · וּמַה יָּעוֹז זֵד בְּמַעֲלָלָיו · פְּנֵי מְשַׁלֵּם לְאִישׁ כְּמִפְעָלָיו: מֶרֶד הֵיוֹכַל עֲרוֹךְ חֹמֶר · נֹכַח יוֹצֵר כֹּל בְּאֹמֶר · רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ בְּיָדוֹ שׁוֹמֵר: שִׁבְנוֹ שָׂרַת בִּרוּם עוֹלָם · מֶמְשַׁלְתּוֹ עַל כָּל הָעוֹלָם · מִי הִקְשָׁה אֵלָיו וַיִּשְׁלָם: שָׁלִישִׁים פָּתְחוּ רִאשׁוֹן לְקַלְקֵל · אָצוּ סְלוּל אוֹרַח לְעַקֵּל · שֵׁם אֵל בֶּאֱלִיל לְהָקֵל: הַעַל פָּרְצוּ גֶּדֶר עוֹלָם · פָּרַץ מֵי הַיָּם בִּגְבוּלָם · וּשְׁטָפָם וְאִבְּדָם מִן הָעוֹלָם: הֶרְאָם בָּם דִּין לְדוֹרוֹת · לְבִלְתִּי פְּלוֹחַ לְכָל יְצִירוֹת · כִּי אִם לְקוֹרֵא הַדּוֹרוֹת: בַּעֲלֵי זְרוֹעַ הֵחֵלּוּ לָרוֹב · וַיֹּאמְרוּ לָאֵל סוּר מִקָּרוֹב · כְּמִלֵּא בָתֵּיהֶם טוֹבוֹת רוֹב: בָּעֲטוּ בְּאֵד עוֹלֶה מִן הָאָרֶץ · וְנִאֲצוּ לְמַמְטִיר עַל הָאָרֶץ · מַה לָּנוּ לִמְטָרוֹת עָרֶץ: רָם מָתַח דִּין בָּהֶם · וּמִטְרוֹת עֹז שָׁפַךְ עֲלֵיהֶם · וַיִּמַח אֶת כָּל יְקוּמֵיהֶם: רָמָה רוּחַ יוֹשְׁבֵי שִׁנְעָר · וְלַעֲלוֹת לַשַּׁחַק לִבָּם נִבְעַר · וֶהֱפִיצָם בְּרוּחַ סוֹעָה וָסָעַר: בַּד בְּבַד פָּרַע שְׁאוֹנָם · וְנִפֵּץ מוּל נֶפֶץ דָּגָם · וּבָטְלָה עֲצָתָם כִּפְלַג לְשׁוֹנָם: כַּאֲשֶׁר הֵם בְּשָׂפָה זָדוּ · וּבַאֲגֻדָּה אַחַת כֻּלָּם נוֹעָדוּ · בָּלַל לְשׁוֹנָם וּמִשָּׁם נִפְרָדוּ: יָקְשׁוּ צָרֵי עַיִן בְּבֶצַע · וּמֵאֲנוּ פְּרוּסָה לָרָעֵב לִבְצַע · וְהֶאֱרִיכוּ וְקִצְּרוּ אֶת הַמַּצָּע: יָד קָפְצוּ מֵעָנִי וָדַל · וְעוֹבֵר אֹרַח מֵעֲלֵיהֶם חָדַל · וְכָבֵד חֵטְא וְעָוֹן גָּדַל: קִלְקְלוּ צַעֲדֵי יֹשֶׁר לְסַלֵּף · וְאוֹצָרוֹ הַטּוֹב עֲלֵיהֶם חִלֵּף · וַהֲפָכָם מִשֹּׁרֶשׁ דּוֹרוֹת לְאַלֵּף: קַחַת מוּסָר מֵאֲנוּ צֹעֲנִים · וְלֹא לָמְדוּ דַעַת מִקַּדְמוֹנִים ·

מה Kann was dem Bösewicht die Bosheit nützen? was dem Wüterich die Freveltaten vor dem Angesicht dessen, der jedem nach Verdienst vergilt? Kann ein Irdischer sich wider den auflehnen, der das Weltall mit einem Worte erschaffen, der Geist und Seele in seiner Hand bewahrt? — — Er hat seine Wohnung in jener Höhe aufgeschlagen, er schaltet über die ganze Welt! wer hat ungestraft sich ihm noch widersetzt? Ansehnliche Männer waren jene, die zuerst den gebahnten Weg verdorben und den Namen der Gottheit durch Götzenbilder herabgewürdigt haben; sie haben den Zaun der Welt durchbrochen, darum haben auch die Gewässer des Meeres die Dämme ihrer Grenze durchbrochen, sie weggespült und von der Erde vertilgt, damit die zukünftigen Geschlechter das Recht beherzigen und wissen mögen, daß es unerlaubt sei, irgend ein Wesen göttlich zu verehren, außer dem Ewigen, der die Geschlechter von Anbeginn hervorgerufen. Als jene Gewalttätigen angefangen, mächtig zu werden, boten sie der Allmacht Trotz, weil ihre Häuser voll des Überflußes waren; sie verachteten die von der Erde aufsteigenden Dünste und erzürnten den Sender des Regens; was sollen uns die Regenfluten? — sprachen sie. Der Allerhöchste aber übte Strafgerichte an ihnen aus, schüttete Regengüsse über sie und vertilgte alle irdische Wesen. Hochmut bemächtigte sich der Bewohner Schinars und entflammte die Begierde in ihrem Herzen, einen Turm bis gen Himmel aufzuführen, aber ein Sturm zerstreute sie, und so wurden sie in Folge ihres Aufruhrs bestraft. Sie haben Zerstreuung gefürchtet, und Zerstreuung war ihr Loos, ihr Anschlag wurde vereitelt durch Verwirrung ihrer Sprache. Stolz auf ihre Sprache, rotteten sie sich zusammen und wollten ihrer Zerstreuung vorbeugen; Gott aber verwirrte ihre Sprache, zerstreute sie vollends von da. Habsucht war die Sünde jener Eigennützigen (von Sodom); sie entzogen dem Hungrigen das Brot, dem Wanderer das Lager, ihre Hand verschlossen sie dem Notleidenden und Armen und verscheuchten den Wanderer aus ihrem Lande. Ihre Sünde war schwer und groß ihr Verbrechen; sie haben die Pfade des Rechts verdreht, darum hat auch Gott die Natur seines wohltätigen Behälters (den Himmel) in Bezug auf sie geändert*) und ihre Städte aus der Wurzel umgekehrt, den künftigen Geschlechtern zur Lehre. Allein die Bewohner Zoans (Ägypten) nahmen keine Lehre an, die Geschichte der Vorwelt konnte sie nicht weise machen, und ihre Freveltaten überstiegen die bisherigen alle. Sie quälten jämmerlich die Kinder der Gottesfürchtigen und erließen

*) Der wohltätige Regen verwandelte sich in Feuer und Schwefel. 1. B. Mos. 19, 24.

הֵרֵעוּ מִכֹּל אֲשֶׁר לְפָנִים: לָחֲצוּ בְּמֶרֶר זֶרַע חֲסִידָיו. וְגָזְרוּ גְּזֵירוֹת לִבְנֵי יְדִידָיו. וַיַּרְא יְיָ וַיְעוֹרֵר חֲסָדָיו: לְמַלֹּאת דְּבָרוֹ וּלְהָחִישׁ עֶזְרָה. אָחוֹר הֵשִׁיב חֶשְׁבּוֹן גְּזֵרָה. וְעַל תַּבְנִין שֶׁפֶךְ עֶבְרָה: וְלֹא בְּכֹחַ לְפִי הַגְּדֻלָּה. הֵחֵל בְּבַעֲלֵי זְרוֹעַ תְּחִלָּה. כִּי אִם בַּעֲנָוָה גְּדוֹלָה: וְאוֹת וּמוֹפֵת שָׁלַח לְהַרְאוֹת. וְהִקְשָׁה עָרְפּוֹ וְהִכְבִּיד תְּלָאוֹת. אָז הִכָּהוּ מַכּוֹת נוֹרָאוֹת: נָאוֹר אַף לְפִי חֲמָתוֹ. לֹא עִבֵּר דִּין אֲמִתּוֹ. כִּי אִם כְּיֹשֶׁר מִדָּתוֹ: נֶגַע אֲשֶׁר בְּסוֹף הִבְעִיתוֹ. בּוֹ הִקְדִּים תְּחִלָּה לְהַתְרוֹתוֹ. וּמִקֵּץ לְקֵץ הֶאֱרִיךְ עֶבְרָתוֹ: יָהּ מַכָּה לֹא הִכָּהוּ. עַד שֶׁלֹּא קָדַם וְהִתְרָהוּ. וְאַחֲרֵי כֵן שָׁלַח וְהִלְקָהוּ: יֶרַח הֻקְצַב לְכָל מַכָּה. וּשְׁלֹשֶׁת חֲלָקִים הֵעִיד וְחִכָּה. וּרְבִיעִית הַחֹדֶשׁ שִׁמְּשָׁה הַמַּכָּה: מָחַץ בּוֹ מְחָצוֹת תֵּשַׁע. וְלֹא נִכְנַע וְלֹא שָׁע. וּבָעֲשִׂירִית נִשְׁבַּר מַטֵּה הָרֶשַׁע: מֵעֶרֶשׂ יְצוּעוֹ קָם לַיְלָה. וּבְאֶרֶץ פַּתְרוֹס צְוָחָה גְדוֹלָה. מֵאֵין בַּיִת בְּלֹא יְלָלָה: וּפֶה שֶׁאָמַר לֹא אֲשַׁלֵּחַ. הוּא הַפֶּה חִנֵּן לְשַׁלֵּחַ. (עָנָה כִּנְאֻלָּח) קוּמוּ צְאוּ כְּדַבֶּרְכֶם לִפְלָח: וְלָמָּה זֶה לַחֲשׁוּבֵי כְּאַיִן. לִקְנוֹת חָכְמָה וְלֵב אַיִן. מִתְרִים כְּנוֹגֵעַ בְּבָבַת עָיִן: שֵׂכֶל זֹאת לֹא יָבִינוּ. פּוֹטִים אֲשֶׁר בִּתְחִלַּת הִתְקִינוּ. כְּעִקְּלוּ בְּסוֹף כָּךְ נִדּוֹנוּ: פ׳ שֵׂעִיר וְטִפּוּלָיו אֲשֶׁר לְחָרְבָּה. נִתְכַּוְּנוּ מֵרֹאשׁ וְעַד קִצְבָּה. מַה יַּעֲשׂוּ בְּלַהַט הַיּוֹם הַבָּא:

בקלת קהלות, גם בפפ״ים, אין אומרים זה.

In manch. Gemeind. wird das folgende nicht gebetet. So auch in Frankf. a. M.

חו״ק בַּעֲטוֹתוֹ קִנְאָה כִּלְבוּשׁוֹ נָקָם. לְהָרִיעַ וּלְהַצְרִיחַ מִקָּמָיו לְהִתְנַקֵּם. שִׁבְעָתַיִם יָשִׁיב אֶל חֵיקָם. קָדוֹשׁ:

manche Verfügung wider die Söhne seiner Geliebten. Dies sah der Ewige, und sein Mitleid ward rege. Er hat zur Erfüllung seiner Verheißung und zur Beschleunigung der Hilfe den Anfangspunkt des bestimmten Zeitmaßes zurückgesetzt*) und ergoß seinen Grimm über das Drachenhaupt (Pharao). Doch griff er ihn nicht anfangs gleich mit seiner überlegenen Kraft, nach Art der Mächtigen, an, sondern mit großer Sanftmut. Er ließ vorher vor seinem Angesichte manche Wunder und Zeichen tun; aber das Ungeheuer ward immer hartnäckiger und erschwerte den Druck immerfort. Da erst plagte er es mit fürchterlichen Plagen; ließ entflammen seinen gerechten Zorn, überschritt aber die Strenge seiner Gerechtigkeit nicht, sondern beobachtete genau das Maß der Redlichkeit. Die letzte Plage, die Pharao so sehr geschreckt, hat er ihm zuerst angezeigt und ihn dadurch gewarnt: Gott hatte seinen Zorn von Zeit zu Zeit zurückgehalten und den Pharao nie geschlagen, bevor er ihn gewarnt hatte; nachher erst strafte er ihn. Zu jeder Plage wurde die Zeitfrist eines Monats festgesetzt; drei Viertel Monat hat er ihn gewarnt und auf seine Besserung gehofft, und ein Viertel Monat ließ er die Plage anhalten. Neun empfindliche Wunden hatte er ihm bereits schon beigebracht, aber noch ging er nicht in sich und kehrte sich nicht daran; bei der Zehnten erst zerbrach der Zepter der Bosheit. Schnell sprang er Nachts aus seinem Ruhebett, ein jämmerlich Geschrei erscholl durch das Land Pathros, kein Haus blieb von Jammer frei. Nun änderte sich die Sprache, und der Mund, der vorher gesprochen: „Ich lasse sie nicht ziehen!“ eben dieser Mund flehte und sprach: „Auf, zieht hin und dient eurem Gott, wie ihr verlangt!“ Gott fügte es also, um die Nationen zu belehren und sie zu warnen, Israel, von ihm wie ein Augapfel beschützt, nicht anzutasten. Doch die Ägypter kamen nicht zur Einsicht; sie hatten zwar anfangs diesem Volke Gutes erwiesen, aber weil sie später es hart gedrückt, erfolgte ihre Bestrafung. Wie wird es nun erst Seïr und seinen Genossen ergehen, die vom Anfang bis zu Ende nur Zerstörung im Sinne hatten; wie wollen sie sich rechtfertigen am Tage des Gerichts!

בעטותו Wenn er im Eifer sich hüllt, in Rache sich kleidet, sie auszuüben an seinen Widersachern, so wird er, der Allheilige, siebenfach ihnen vergelten.

*) Die vierhundertjährige Knechtschaft, welche für die Nachkommen Abrahams bestimmt war, wurde schon vor der Geburt Isaaks an gerechnet.

בקלת קהלות אומרים אל נא, אבל בכל ס״י איננו, גם בפפד״מ אין אומרים אותו.

Nur in manchen Gemeinden, jedoch nicht in Frankfurt a. M., wird das folgende אל נא gebetet.

ח׳ אֵל נָא. לְעוֹלָם תֻּעֲרָץ. וּלְעוֹלָם תְּקֻדָּשׁ. וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים תִּמְלוֹךְ וְתִתְנַשֵּׂא: הָאֵל מֶלֶךְ נוֹרָא מָרוֹם וְקָדוֹשׁ. כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים. מַלְכוּתוֹ נֶצַח. נוֹרְאוֹתָיו שִׂיחוּ. סַפְּרוּ עֻזּוֹ. פָּאֲרוּהוּ צְבָאָיו. קַדְּשׁוּהוּ רוֹמְמוּהוּ. רֹן שִׁיר וָשֶׁבַח. תֹּקֶף תְּהִלּוֹת תִּפְאַרְתּוֹ:

## סדר.

על סדר א״ב וא״כ בתשר״ק, וזהמ״ח משה ברבי קלונימוס הקטן חתום בר״ת השני׳ של החרוזים הקטנים.

ח׳ וּבְכֵן, וַיּוֹשַׁע יְיָ בַּיּוֹם הַהוּא:

ע״ס א״ב.

אֲצוּלִים מִפֶּרֶךְ סְוֵנִים. בְּחֹזֶק יָד וְנִסְיוֹנִים. גּוֹי שׁוֹמֵר אֱמוּנִים. דֵּעָה וְחָכְמָה חֲנוּנִים. הַהוֹגִים בִּיקָרָהּ מְפַנְּנִים. וּמִצְוֹתֶיהָ וְהוֹרָיוֹתֶיהָ מְבִינִים. זְמִירוֹת לָאֵל נוֹתְנִים. חֶבֶל נַחֲלָתוֹ מְכֻנִּים. טְפוּלִים בּוֹ וְעָלָיו נִשְׁעָנִים. יוֹדְעִים מַה פָּעַל דַּר מְעוֹנִים. כָּאֵזוֹר בְּמָתְנַיִם נְתוּנִים. לוֹ דְבֵקִים וּבְצִלּוֹ לָנִים:

לָנִים, מִסְתּוֹפְפִים בְּצֵל אֵל. מְשׁוּכִים אַחֲרֵי אֵל. וּבְצוֹרְרֵיהֶם נִלְחָם הָאֵל. וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל:

מוֹתַחַת גָּבְהֵי מְרוֹמִים. נוֹטַעַת אַדְנֵי הֲדוֹמִים. סוֹעֶרֶת שְׁאוֹן יַמִּים. עוֹרֶפֶת הֲמוֹן קָמִים. פּוֹרַעַת דִּין עֲנָמִים. צוֹדָה מְחַבְּלִים כְּרָמִים. קוֹלַעַת עַד צֵית רָמִים. רוֹטֶשֶׁת עַד חוּג תְּהֹמִים. שׁוֹפֶטֶת דִּין יְתוֹמִים. תְּהִלָּתוֹ תָּמִיד הֱיוֹת נְאֻמִים:

נוֹאֲמִים, שְׁלוֹל חֵילָם בְּלֵב מָקְשֶׁה. כְּסָבְרוֹ בְּיַד אֲדוֹנִים קָשֶׁה. אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה:

**אל Allmächtiger! ewiglich wirst Du verherrlicht, ewiglich geheiligt, in allen Ewigkeiten regierst Du hocherhaben, Allmächtiger, König, Furchtbarer, Erhabenster und Allheiliger! Ja, Du bist der König aller Könige, dessen Regierung immerdauernd ist! Verkündet darum seine furchtbaren Taten, erzählet von seiner Macht; preiset ihn, ihr, seine Scharen! Heiligt ihn, erhöhet ihn mit Gesang, Lied und Lob, hoch preiset seine Herrlichkeit! —**

ובכן Wohlan, an diesem Tage hat der Ewige errettet:

אצילים Ein Volk, das er mit starker Hand und Wunderzeichen aus der Sklaverei geführt, ein unwandelbar treues, vernünftiges, weises und holdes Volk, das sich immer mit dem höchstschätzbaren Gesetze beschäftigt, dessen Gebote und Lehren beherzigt und Lieder dem Allmächtigen singt, der es den Anteil seines Erbreiches genannt, eine ihm anhängliche und vertraute Nation, die zur Zeit erfährt, was er, der Himmelsthroner ihretwegen getan, und wie der Gurt an des Mannes Lenden, so schließt sie sich der Gottheit an, in deren Schatten sie sich birgt.

In der Allmacht Schatten fanden Schutz und Schirm sie, die ihm, dem Allmächtigen nachgefolgt; er selbst, der Allmächtige, hat ihre Feinde bekämpft — Israel sah es!

מותח Die Hand, die jene unermeßlichen Höhen ausgespannt und die Grundfeste der Erde eingesetzt, die die Meeresfluten auftürmt und die tobenden Feinde bändigt — diese hat Strafgerichte ausgeübt an den Anamim (Ägypter), weil sie listig den Weingarten (Israel) zu verderben getrachtet; sie hat sie himmelan geschleudert und gesenkt in des Abgrunds Tiefe; sie hat den Waisen (Israel) Recht verschafft, daß sie fortan immer vom Ruhme Gottes sprechen.

Vom Ruhme Gottes sprachen sie, als er ihnen das Gut der Verstockten zur Beute gab, und die Feinde der Gewalt verderbender Himmelsmächte überlieferte. Damals sang Mosche:

ע״ס תשר״ק.

תּוֹדָה וְקוֹל זִמְרָה· שֶׁבַח וְהַלֵּל וּצְפִירָה· רוֹן וָעוֹז וְתִפְאָרָה· קוֹל אוֹמְרִים אָשִׁירָה· צִלְצוּל לְדָר בִּנְהוֹרָא· פּוֹדֶה וּמֵחִישׁ עֶזְרָה· עוֹנֶה בְּעֵת צָרָה· סוֹכֵת מֵעַמּוֹ עֲתִירָה· נוֹתֵן תְּשׁוּעָה לְעַם נִבְרָא· מַצִּיל קָמֵיהֶם בְּעֶבְרָה:

בְּעֶבְרָה, הֵשַׁח יְפֵה פִיָּה· וְדָלְנִי מִשְּׁאוֹל תַּחְתִּיָּה·

עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ:

לוֹ הִכְּתָה נַפְשִׁי כְּבוֹדִי וּמֵרִים רֹאשִׁי· יוֹדֵעַ בְּצַר נַפְשִׁי· מָס עַל עָב קַל לְהַנְפִּישִׁי· חָמַל עָלַי וְשָׁע רַחֲשִׁי· זָכַר חַסְדּוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ לְהַחְפִּישִׁי· וַיַּעֲלֵנִי מִטִּיט רִפְשִׁי· הַמּוֹצִיאִי מִמַּסְגֵּר לַחָפְשִׁי· הֵעַךְ וְצִמֵּת מְבָאִישִׁי· גִּלָּה כְבוֹדוֹ עָלַי לְדָרְשִׁי· בַּצַּר לִי קְרָאתִיו וְלֹא נְטָשִׁי· אֱיָלִי וְחֵילִי וְלֹא בָזָה לַחֲשִׁי:

לַחֲשִׁי, בֶּן וַיֵּצֵא בְהֵימָה· מוּל צָר לְהִלָּחֵמָה·

יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה:

ע״ס א״ב.

אָזַר עוֹז וָעָט קִנְאָה· בְּשִׁרְיוֹן וְכוֹבַע נֶרְאָה· גֵּאוּת לָבֵשׁ וְנִתְגָּאָה· דָּרַךְ קַשְׁתּוֹ וּבְרַק חֲנִית הֶרְאָה· הִרְעִים רַעַשׁ וְקוֹל תְּשׁוּאָה· וַתִּתְגָּעַשׁ וַתִּרְעַשׁ אֶרֶץ וּמְלוֹאָהּ· זִלְעֵף פּוּט וְלוּד בִּמְשׁוֹאָה· חָרוֹב וְהֶחֱרִיב בְּלִי רְפוּאָה· מָרַף זְרוֹעַ וְקָדְקֹד וּפֵאָה· יַחַד שׁוֹעַ וְקוֹעַ וְשַׂר מֵאָה· כֻּלָּם נִעֵר בְּכַלָּאָה· לְבַעֲבוּר אוֹם הַנִּפְלָאָה:

הַנִּפְלָאָה, רִחֵף בְּצִלּוֹ· וְצָר בְּתוֹךְ יָם הִצְלִילוֹ·

מַרְכְּבוֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ:

תודה Dank- und Freudenlied; Lob, Preis und Herrlichkeit, Jubel, Herrschaft und Majestät tönen im Freudengesang zum Ruhme dessen, der im Lichte wohnt, der erlöst und Hilfe beschleunigt, der antwortet zur Zeit der Not, der seines Volkes Gebete vernimmt, der Hilfe sendet seinem erworbenen Volke und dessen Feinde grimmig in die Tiefe versenkt.

Mit Grimm hat er das glänzende Ägypten in die Tiefe versenkt; mich aber hat er emporgehoben aus unterirdischen Grüften. Mein Sieg, mein Saitenspiel ist Jah!

לו Auf ihn harret meine Seele, er ist meine Ehre und hebt mein Haupt empor, weiß, was meine Seele quält, und fliegt auf leichten Wolken her, mich zu beruhigen. Er hat sich meiner erbarmt und mein Gebet erhört, war eingedenk seiner Gnade und Treue und befreite mich; er hob mich aus dem Moder, führte aus den Fesseln mich zur Freiheit, vernichtete meine Hasser und rottete sie gänzlich aus. Mir strahlte seine Majestät, als ich ihn gesucht; in der Not hatte ich ihn gerufen, und er verließ mich nicht; er verlieh mir Macht und Stärke und verachtete mein Flehen nicht.

Mein Flehen vernahm er und zog grimmig aus, den Feind zu bekämpfen. Der Ewige ist Herr des Krieges!

אזר Mit Sieg umgürtet, mit Eifer umwunden, stieg er in Panzer und Helm und legte an sein Gewand, die Majestät, und drückte seinen Bogen ab und schleuderte seinen flammenden Speer. Es donnerte, es stürmte ungestüm, und krachend wankte die Erde und was sie füllt. Put und Lud (Ägypter) hat er im Sturm verheert, unheilbar verwundet und verzehrt Arm, Scheitel und Hüfte. Schoa und Koa*) und der Fürsten Hunderte hat er alle in die Fluten gestürzt, zur Errettung seines ermüdeten Volkes.

Das ermüdete Volk schwang er unter seinen Fittigen und schleuderte den Feind tief in das Meer — Pharaos Kriegsgespann und Heer.

---

*) Namen der Staatsbeamten; Ezech. 23, 23.

מַחֲנֵה צָר וְכָל שְׁאוֹנוֹ · נָגִיד וְנוֹשֵׂא כְּלֵי זֵינוֹ · שַׂר כָּל פֶּלֶךְ וּפֶלֶךְ וְלִגְיוֹנוֹ · עָטוּר כּוֹבַע וְלָבוּשׁ שִׁרְיוֹנוֹ · פָּרָשׁ וְרַכָּב מְצֻמֶּדֶת עַל מָתְנוֹ · צוֹעֵד בְּרֶגֶל וְקוֹלֵעַ בְּאַבְנוֹ · קָצִין וְנִקְלֶה וְעַבְדּוֹ וַאֲדוֹנוֹ · רוֹמֵי קֶשֶׁת וְאִטֵּר יַד יְמִינוֹ · שָׁם פַּרְעֹה וְכָל הֲמוֹנוֹ · תַּמּוּ נִכְרְתוּ וְהוּרַד שְׁאוֹל גְּאוֹנוֹ:

גְּאוֹנוֹ, בְּלַע וּשְׁאוֹנוֹ נֶחֱרָמוּ · וַיַּחַד כֻּלָּם נֶהֱמָמוּ · תְּהֹמֹת יְכַסְיֻמוּ:

ע"ס תשר"ק.

תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קָרָא · שְׁאוֹן סוּף לְעֻמָּתָם נִתְגָּרָה · רַעַם וָרַעַשׁ וְקוֹל עֶבְרָה · קָדִים וְסוּפָה וּסְעָרָה · צִנּוֹרוֹת מִפֹּה וּמִפֹּה מְקַלְּחִין בִּגְבוּרָה · פְּלָגִים יִבְלֵי נְהָרָה · עֶבְרָה וָזַעַם וְצָרָה · סָבִיב בְּעֵתוּהוּ צָר עִם כָּל שְׁיָרָה · נִשְׁקְעוּ כֻּלָּם יַחַד כַּאֲבָרָה · מִבְּלִי הוֹתִיר מוֹלִיךְ בְּשׂוֹרָה:

בְּשׂוֹרָה, יָצְאָה וְהָלוּ כָּל בַּעֲלֵי מְדָנַי · וְאִדְּרוּהוּ יַחַד צִיר וְכָל הֲמוֹנַי · יְמִינְךָ יְיָ:

לְמַעַן סַפֵּר בְּכָל גֵּיא שְׁמֶךָ · כֹּחֲךָ הֶרְאֵיתָ בְּמִתְקוֹמְמֶיךָ · יָצָאתָ לְיֵשַׁע עַמֶּךָ · טִבְחָה לָשִׁית בְּקָמֶיךָ · חָשַׂפְתָּ יְמִין תַּעֲצוּמֶיךָ · זְרוֹעַ כַּמּוֹץ לוֹחֲמֶיךָ · וַתִּנְהוֹם בְּשַׁאֲגַת רְעָמֶיךָ · הֲמוֹן הוֹמִים לְעֻמֶּךָ · דִּין גָּמוּר דַּנְתָּ כִּנְאֻמֶךָ · גּוֹי הַמַּבְעִיר רְחוּמֶיךָ · בְּכָל גּוֹיִם נִשְׁמַע נִקְמֶךָ · אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לְעַמֶּךָ:

לְעַמְּךָ, קוֹלָם הִסְכַּיתָ מִמְּעוֹנְךָ · וְרוֹדְפֵיהֶם הִכְנַעְתָּ בַּחֲרוֹנְךָ · וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ:

מחנה Des Feindes ganzes Heer und Getümmel, der Edle und sein Waffenträger, der Fürst jeder Provinz nebst seiner Schar, was Helm getragen und Panzer angezogen, Retter und Führer mit ihren Waffen um die Lenden, Fußvolk und Steinschleuderer, der Hohe und der Niedrige, Knecht und Herr, der Bogenschütze und der an seiner Rechten Gelähmte, alle, Pharao nebst seinem ganzen Heereshaufen, sie schwanden dahin, und ihre Hoheit sank zur Gruft hinab.

Ihre Hoheit versank, ihr Stolz verging, sie wurden alle zerrüttet, Fluten bedeckten sie.

תהום Fluten stießen gegen Fluten, Wellen gegen Wellen, eine donnernde, tobende und wütende Stimme von Ostwind, Ungewitter und Sturm — hier und dort schwollen Ströme an mit Ungestüm, und Bäche und Flüsse, grimmig wütend und tobend, sie umfaßten schrecklich den Feind mit seiner Rotte, senkten ihn wie Blei hinab, und ließen keinen übrig, der Botschaft bringen konnte.

Die Botschaft kam und schreckte alle meine Widersacher. Der göttliche Bote (Mosche) und die ganze Gemeinde verherrlichten Deine Rechte, o Ewiger!

למען Damit Dein Ruhm in der ganzen Welt kund werde, hast Du Deine Allgewalt den Feinden gezeigt; Du selbst zogst aus zur Hilfe Deines Volkes und richtetest eine schreckliche Niederlage an unter Deinen Widersachern. Du hast die Rechte Deiner Allgewalt entblößt und Deine Widersacher zerstreut wie Spreu — mit Deiner mächtigen Donnerstimme hast Du verscheucht die Rotte, die wider Dich getobt; Du hast, Deiner Verheißung gemäß, treulich bestraft ein unbarmherziges Volk. Unter allen Völkern erscholl die Rache, die Du für Dein Volk ausgeübt.

Deines Volkes Stimme hast Du vernommen aus Deiner himmlischen Wohnung und ihre Verfolger gedemütigt durch Deinen Grimm und mit Deiner großen Majestät!

ע"ס א"ב.

אַדֶּר גֵּאוּת לָבַשְׁתָּ· בְּעָזְּךָ יָם כִּפַּרְתָּ· גֵּאוּת עָרִיצִים הִשְׁפַּלְתָּ· דִּכְאוּת דַּלִּים רוֹמַמְתָּ· הֲלֹא מֵי יַם סוּף הוֹבַשְׁתָּ· וּבְמַעֲמַקֵּי יָם דֶּרֶךְ שַׂמְתָּ· זַכִּים בּוֹ הֶעֱבַרְתָּ· חֲנֵפִים בְּתוֹכוֹ שִׁקַּעְתָּ· טִבְעֲךָ בָּעוֹלָם הוֹדַעְתָּ· יִרְאָתְךָ עַל פְּנֵי כָּל הָעַמִּים תַּתָּה· כַּסְלָחִים עֵרֹת הִכְנַעְתָּ· לְבַדְּךָ עַל כָּל אֱלֹהַּ נִתְגַּדָּלְתָּ:

נִתְגַּדַּלְתָּ, לִשְׁבּוֹר רָאשֵׁי תַנִּינִים בְּתָקְפֶּךָ· וְהִסְעַרְתָּ לֵב יָם בְּזַעְפֶּךָ· **וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ:**

מִפֹּה וּמִפֹּה נֶעֶרְמוּת· נוֹזְלִים צָגוּ כַּחוֹמוֹת· סָעֲרוּ וְקָפְאוּ תְהֹמוֹת· עָמְדוּ צְרוּרִים כַּחֵמוֹת· פָּנוּ כֵּן וְכֵן שָׁלִישׁ רוּם מֵימוֹת· צָעוּ הַנּוֹתָרִים לְמִדְרַס פְּעָמוֹת· קָרְעוּ אֶת שֶׁבִּנְהָרִים וַאֲגַמּוֹת· רַבָּה בּוֹר וְשִׁיחַ וְנִקְרַת אֲדָמוֹת· שְׁאוּבִים אַף שֶׁהָיוּ בְּכָל מְקוֹמוֹת· תְּוֹכוֹ יַחַד בִּגְזֵרַת לוֹבֵשׁ נְקָמוֹת:

נְקָמוֹת, וְקִנְאָה יָעַט שׂוֹנְאָיו לַהֲדוֹף· כְּמוֹ לְשֶׁעָבַר עָט לִנְדּוֹף· **אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף:**

ע"ס תשר"ק.

תַּעֲלוּלֵי צָר וְרוֹעַ מַעֲלָלֵיהוּ· שָׁקֵט וְשָׁלֵו לֹא הִנִּיחוּהוּ· רוּחַ עָרִיצִים הִתְעָהוּ· קִיאוֹ לָשׁוּב וּלְבַלְּעֵהוּ· צוּר עָבוּר לְגִבּוֹת שְׁטַר נִשְׁיֵהוּ· פִּלֵּג לִבּוֹ וְהִשְׁגָּהוּ· עָם הַנִּתָּק מִמְּתַלְּעוֹת פִּיהוּ· שָׂח אֶרְדֹּף אַשִּׂיג וַאֲכַלֵּהוּ· נִפְרַע סְאָה בִסְאָה בְּרִשְׁעֵהוּ· מָדַד לוֹ כְּנֶגֶד מִדּוֹתֵיהוּ:

מִדּוֹתֵיהוּ, נִאֵץ מִי יְיָ מוּל שְׁלוּחֶךָ· גֵּרַרְתּוֹ בְּמֵי יָם לְהוֹדִיעוֹ כֹּחֶךָ· **נָשַׁפְתָּ בְרוּחֶךָ:**

אדר Das Gewand der Hoheit hast Du angelegt, als Du durch Deine Macht das Meer zertrennt, hast die stolzen Übermütigen erniedrigt, die armen Niedergeschlagenen emporgehoben, hast die Gewässer des Schilfmeeres ausgetrocknet und in der Tiefe der See einen Weg gebahnt, Deine Frommen durchzuführen und die Heuchler zu versenken, hast Deinen Ruhm der ganzen Welt kund gemacht und Deinen Schrecken über alle Nationen verbreitet, hast die Kaßluchim gedemütigt, und gezeigt, daß Du allein bist, über alle Götterwesen hocherhaben.

Hocherhaben bist Du durch Deine Macht, welche die Häupter der Meeresungeheuer zerschmettert, hast das stürmische Meer aufgeregt durch Deinen Zorn und durch den Hauch Deines Odems.

מפה Auf beiden Seiten türmten sich die Gewässer und standen aufrecht wie Wände; die Fluten, vom Sturm getrieben, wurden fest und standen zusammengepreßt wie in Schläuchen. Ein Drittel des festen Gewässers stieg rechts und links auf, die übrigen Teile blieben als Fußboden. Auch alle Wasser der übrigen Ströme und Seen wurden gespalten; selbst die Wasser der Gruben, der Teiche und der Feldgraben, nebst denen in den Schöpfeimern, wo sie immer standen, teilten sich allenthalben auf das Geheiß des Herrn im Gewande der Rache.

Im Gewande der Rache und des Eifers zog er abermals aus, seine Feinde zu zerstreuen. Der Feind sprach: Ich verfolge. —

מעלולי Des Feindes Verwegenheit und Bosheit ließen ihm weder Rast noch Ruhe; sein kühner Mut verleitete ihn, zu seinem schändlichen Vorsatze zurückzukehren. Der Allmächtige wollte ihn verschuldetermaßen bestrafen, darum hat er ihm seine Gesinnungen geändert und ihn irre geführt. — Ein Volk, das seinem Rachen entrissen worden, wähnte er zu verfolgen, einzuholen und aufzureiben; aber der Allmächtige bestrafte ihn seinem Frevel gemäß und vergalt ihm nach seinem Verdienste.

Nach seiner Gewohnheit lästerte er wider Deinen Gesandten (Mosche) und sprach: Wer ist der Ewige? — Da schleiftest Du ihn in des Meeres Fluten und zeigtest ihm Deine Macht! Du bliesest mit Deinem Hauche.

לְהָשִׁיב יָם לְאֵיתָנוֹ · כִּפְנוֹת בֹּקֶר לְעָנְיָנוֹ · יָם הַגָּדוֹל פָּרַץ מֵאוֹגְנוֹ · טָרַף זֶה כְּזֶה לְהַגְבִּיר שְׁאוֹנוֹ · חַי כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּעוֹד יֶשְׁנוֹ · זִלְעֵף רוּחוֹ בְּתוֹךְ נְדָנוֹ · וַיַּעֲלֵם עַד רוּם מְעוֹנוֹ · הוֹרִידָם לְמַטָּה כְּדָכְיוֹת עֲשׁוּנוֹ · דִּבֵּק סוּס בְּרֶכֶב וְהִשְׁמִיט אוֹפַנּוֹ · גְּרָרָם בְּכֹבֶד בְּמֶתֶג רִסְנוֹ · בְּלֵב יָם הֱבִיאָם בְּעֹצֶם אוֹנוֹ · אֲכָלוֹ כְּקַשׁ יָבֵשׁ בַּחֲרוֹנוֹ:

בַּחֲרוֹנוֹ, יָרָה בַיָּם אֱוִילִים · וְשׁוֹרְרוּ לוֹ בְּנֵי אֵלִים ·

מִי כָמֹכָה בָּאֵלִם:

ע"ס א"ב.

אֱלֹהַּ עַל כָּל אֱלֹהִים · בּוֹרֵא עֹמֶק וְרוּם גְּבֹהִים · גּוֹזֵר יָם גַּלָּיו לְבַל יֶהֱווּ זוֹהִים · דֹּק וָחֶלֶד מֵאֵימָתוֹ נִרְהִים · הָאוֹמֵר לַחֶרֶס וְזֹהֲרָיו כֵּהִים · וְחוֹתֵם בְּעַד הִלִּים וְלֹא מַגִּיהִים · זִקִּים וּבְרָקִים מִמֶּנּוּ נִשְׁלָחִים · חָשִׁים בִּשְׁלִיחוּתוֹ וְלֹא שׁוֹהִים · טִכֵּס גַּלְגַּל קָבוּעַ וּמַזָּלוֹת צוֹמְחִים · יַחַד כְּסִיל וְכִימָה עִמָּם זוֹרְחִים · כּוֹנֵן עָשׁ בַּצָּפוֹן וַעֲקְרָב בַּדָּרוֹם מוּנָחִים · לְיַחוּד שְׁמוֹ כֻּלָּם מוֹכִיחִים:

מוֹכִיחִים, מַעֲשֶׂיךָ אַהֲבַת אֱמוּנֶיךָ · לִבְלוֹעַ לוֹחֲצֵי הֲמוֹנֶיךָ · נָטִיתָ יְמִינְךָ:

מוּמָתִים וְלֹא מֵתִים בְּעוֹדָם · נַפְשׁוֹתָם עֲדַיִן צְרוּרוֹת בְּחֶלְדָּם · סַעַר סוּף לְיַבֶּשֶׁת לְיַדָּם · עֵיפָתָה אַף הִיא קְלָעָתָם לְבֵית מְצוּדָם · פְּצוּעִים וְנִפְצָעִים וּמִפְלָה כְּבֵדָם · צְנוּפִים כַּדּוּר עִם מַרְכְּבוֹת כְּבוֹדָם · קָרוּעַ וְרָקוּעַ נֶחֱרִים בַּעֲדָם · רִיב וּמַצָּה נִתְגָּרוּ עַל יָדָם · ת׳ שַׁדַּי הַמְשַׁלֵּם לְשׂוֹנְאָיו לְהַאֲבִידָם · שָׁת יְמִינוֹ לָאָרֶץ לִגְמוֹל

להשיב Führtest das Meer zu seiner vorigen Gewalt zurück, als der Morgen anbrach; das stürmische Weltmeer überstieg seine Ufer, Wogen rollten über Wogen mit schrecklichem Gebrülle. Noch waren die Feinde am Leben, noch atmeten sie — da hob der Allmächtige sie himmelhoch und schleuderte sie tief in strudelnde Schlünde. Fest schloß er das Pferd an den Wagen, sonderte die Räder ab, ergriff den Zaun, schleifte mit beschwertem Zuge und riß sie mit der Gewalt seiner Stärke in die Mitte des Meeres, und wie Stoppeln verzehrte sie sein entbrannter Zorn.

Sein entbrannter Zorn hat die Toren in das Meer geschleudert; da sangen ihm die Söhne der Mächtigen: „Wer ist unter den Mächtigen wie Du?"

אלוה Der Götter Gott, der Schöpfer der Tiefen und Himmelshöhen, er zerbricht die stolzen Meereswogen! Himmel und Erde schreckt seine Furchtbarkeit; er schilt die Sonne und ihre Strahlen verschwinden, er versiegelt der Sterne Glanz, sie funkeln nicht mehr, er sendet Blitze und Donner, sie verrichten die Botschaft unverzüglich schnell. Die Himmels-Sphären hat er eingesetzt und befestigt, in ihnen vollführen die Sternbilder ihren Lauf; dort strahlt der Orion und hier das Siebengestirn. Er hat den Polarstern im Norden und die Wasserschlange im Süden gelagert; sie sind der Einheit seines Namens Zeugen.

Zeuge Deiner Liebe zu Deinen Getreuen sind Deine Taten alle. Du hast sie ertränkt, die Deine Gemeinde gedrückt, Du neigtest Deine Rechte! —

מוממים Sterbende waren sie schon; aber nicht tod! noch haftete die Seele in ihrem Leibe, als sie das stürmische Meer an das Land warf. Die Erde schleuderte sie dem Strudel zurück, verletzt, beschädigt und verwundet; sie spielten mit ihnen und ihrem Prachtgespann wie mit einem Ballen; Land und See gerieten in Zwist, und Zank und Hader entstanden ihretwillen *) — aber der Allmächtige — der seinen Feinden hienieden durch Vernichtung vergeltet — winkt der Erde zu, daß sie ihnen vergelten möchte, was sie einst Gutes

*) D. h. weder Land noch Wasser wollten die Frevler aufnehmen.

לָהֶם חַסְדָּם· תְּפִתָּה פָּעֲרָה פִיהָ וּבָלְעָה הוֹדָם · תּוּחְתַּתּוּ יַחַד וְעִמָּם רֶכֶב וְסוּס נִרְדָּם:

נִרְדָּם, וְאָבַד שְׁאוֹן בּוֹגְדֶיךָ · וּבְנֵי זֶרַע חֲסִידֶיךָ ·

נָחִיתָ בְחַסְדֶּךָ:

ע"ס א"ב.

אֹרַח עוֹלָם עֲלֵיהֶם בְּאַהַב שָׁנִיתָ· בְּנֵי עֲבָדֶיךָ כְּדֶרֶךְ אֲדוֹנִים הִנְחֵיתָ· גְּעֻגוּנִים כְּאָב לַבָּנִים לָמוֹ עָשִׂיתָ· דְּבַשׁ מִסֶּלַע אוֹתָם הֵינַקְתָּ· הִרְחַצְתָּ וְהִלְבַּשְׁתָּ וְהִנְעַלְתָּ וְסַכְתָּ· וּבְסֹלֶת וּדְבַשׁ וָשֶׁמֶן אוֹתָם הִרְבֵּיתָ· זֶה בְּעַמּוּד עָנָן הִנְחֵיתָ· חֹשֶׁךְ בְּעַמּוּד אֵשׁ כְּמַנְהִיר נַעֲשֵׂיתָ· טַל מִתַּחַת וְלֶחֶם מִמַּעַל לָמוֹ הֶחֱרַשְׁתָּ· יְאוֹרִים לִצְמָאָם מִצּוּר הוֹצֵאתָ· כִּנַּסְתָּם לְהַר חֶמֶד וּמִצְווֹת וְחֻקִּים הוֹרֵיתָ· לְמַעַנְךָ כְּגֹדֶל חַסְדְּךָ לִנְוֵה קָדְשְׁךָ נָחִיתָ:

נָחִיתָ, סְגוּלֶיךָ יָם כְּגָזוֹן· וְצוֹרְרֵיהֶם צִירִים כְּיוֹלֵדָה אֲחָזוּן· שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן:

מִקּוֹל מַפֹּלֶת שְׁאוֹן פּוֹרְכִים· נִרְעֲשׁוּ אִיִּים וְיוֹשְׁבֵי כְרַכִּים· סָלְעָמוּ סוֹד נִמְלָכִים· עָלְפוּ וְנָסוֹגוּ אָחוֹר נְסִיכִים· פַּחוֹת וּסְגָנִים נִמְרָכִים· צוֹר וְצִידוֹן וְכָל גְּלִילֵי פְלֶשֶׁת נְבֻכִים· קָצִין וָרָשׁ וְאִישׁ תְּכָכִים· רֶטֶט הֶחֱזִיקוּ וְכַמַּיִם נִשְׁפָּכִים· שָׁמְמוּ עֲלֵיהֶם הוֹלְכֵי דְרָכִים· תִּמָּהוֹן קָמוּ מִכִּסְאוֹתָם מְלָכִים:

מְלָכִים, הוֹלְלוּ וְהָרְעָלוּ· וְשֵׂעִיר וְזִמִּי וְאַרְוָדִי חָלְחָלוּ·

אָז נִבְהֲלוּ:

getan; nun öffnete die Gruft ihren Rachen und verschlang die stolze Rotte, sie sank nebst Wagen und Roß und entschlief.

Sie entschlief und ging zu Grunde, die Rotte der Treulosen; die Söhne Deiner Treuen aber führtest Du mit Deiner Gnade.

אורח Aus Liebe zu ihnen hast Du den Lauf der Welt geändert. Die Söhne Deiner Knechte ließest Du wie Herrn reisen, schufst ihnen Ergötzlichkeiten, wie ein Vater den Söhnen, ließest sie Honig aus dem Felsen saugen; hast sie gebadet, bekleidet, beschuhet und gesalbt, feines Mehl, Honig und Öl ihnen gehäuft; des Tages hast Du sie mit einer Wolkensäule geleitet, und des Nachts gingst Du mit einer Feuersäule ihnen voran; Du ließest Tau aufsteigen, speistest sie mit Himmelskost und stilltest ihren Durst mit Quellen, die dem Felsen entsprungen; sammeltest sie unter jenem erkornen Berge (Sinai), belehrtest sie mit Deinen Geboten und Gesetzen und führtest sie mit Deiner großen Huld nach jener Wohnung Deiner Heiligkeit.

Deine Geliebten hast Du durch das Meer geführt; da ergriff Bangigkeit ihre Feinde, gleich einer Gebärerin — Völker hörten es und bebten.

מקיל Ein entsetzliches Getöse erregte der Sturz der Tyrannenrotte, die Inseln erbebten davon und die Burgbewohner. Unsinn pflogen die Räte, Ohnmacht ergriff die Fürsten, und sie sanken rücklings, die Paschahs und Edlen ermatteten, die Bewohner Zors, Zidons und des ganzen Kreises Peleschetḥ irrten umher; über den Reichen, Armen und Mittelmann ergoß Schrecken sich wie Wasser, die Wanderer erstaunten, und betäubt entfuhren ihrem Throne Könige.

Könige waren betäubt und sinnlos, und Seïr und Simmi und Arwadi bestürzt; ein plötzlicher Schrecken hatte sich ihrer bemächtigt.

ע"ס תשר"ק.

תֵּימָן וְיִשְׁבָיו נְפוּגִים· שִׁבְרוֹן לֵב וְרִפְיוֹן יָדַיִם מַשִּׂיגִים· רַבֵּי מוֹאָב מִתְמוֹגְגִים· קִינִים וּנְהִי בְּפִיהֶם הוֹגִים· צְעִיר חָם וְכָל אֵלָיו זוֹגִים· פָּחֲדוּ וְרָעֲדוּ וְכַדּוֹנַג נְמוֹגִים· עַרְקֵי וְסִינֵי כַּשִּׁכּוֹר הוֹגִים· סוֹעָה וְסַעַר בָּם מַנְהִיגִים· נִבְעֲרוּ כֻלָּם וְנַעֲשׂוּ שׁוֹגִים· מְדַמְמִים לָאָרֶץ יָשְׁבוּ נוֹגִים:

נוֹגִים, קְטַנִּים וּגְדוֹלִים כְּאֶחָד· וּכְאָז כֵּן עַתָּה כָּל צוֹרְרֶיךָ יַחַד: תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וָפַחַד:

לְמַעַן לָמוֹג לְבָבֵיהֶם· כּוֹס חֲמָתְךָ מְסוֹךְ בֵּינֵיהֶם· יִרְאָה וָרַעַד יָבֹא בָהֶם· טֵרוּף דַּעַת בִּלְבָבֵיהֶם· חַלְחָלָה וּמַעַד עַל מָתְנֵיהֶם· זִיעַ וָרֶתֶת בְּכָל אֵיבְרֵיהֶם· וְכִשְׁלוֹ מֵהֶם וּבָהֶם· הוָֹה עַל הוָֹה תָבֹא עֲלֵיהֶם· דּוּמָם יֵשְׁבוּ תַחְתֵּיהֶם· גַּעַר מְלֵאִים וְאֵין מַרְפֵּא לָהֶם· בָּנֶיךָ עַד יַעַבְרוּ לִגְבוּלֵיהֶם· אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתֵיהֶם:

לַאֲבוֹתֵיהֶם טוֹב פַּצְתָּ מַלֵּא לְבָנֵימוֹ· וְאֶל הַר מְרוֹם מַאֲוַיֵּימוֹ· תְּבִאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ:

ע"ס א"ב.

אֶרֶץ מִכָּל אֲרָצוֹת עִשּׂוּר מְפֹרָשָׁה· בְּעֶשֶׂר קְדֻשּׁוֹת מְקֻדָּשָׁה· גַּם עוֹד מִמֶּנָּה מַעֲשֵׂר מִן הַמַּעֲשֵׂר מְנַת גָּבֹהַּ הָפְרָשָׁה· דִּירַת יְבוּסִי הִיא הָעִיר הַקְּדוֹשָׁה· הָעֲלָה מֵאָז בְּמַחֲשֶׁבֶת עַד לֹא קְרֹאת יַבָּשָׁה· וְתָמִיד עֵינֵי אֱלֹהִים בָּהּ לְדָרְשָׁהּ· זִמְּנָהּ לוֹ לָכֵם שֶׁבֶת וּלְיִשְׂרָאֵל יְרוּשָּׁה· חֲנוּת בְּתוֹכָהּ סֻכּוֹת מֵהֶם לְחִישָׁה· טַלֵּלָם בְּצֵל מֵחֹרֶב מִצּוֹא

תימן Themon nebst dessen Einwohnern ward bange, Herzbrechen und Schwäche ergriff sie, Moabs Fürsten verzagten und seufzten Ach und Weh, die Nachkommen von Cham nebst deren Anhang zitterten und bebten und zerflossen wie Wachs, Arki und Sini taumelten wie betrunken, von Wirbel und Sturm getrieben; sie waren alle betört und sinnlos und warfen sich zur Erde schweigend und trauernd.

Trauernd waren Klein und Groß; so werden Deine Feinde alle, Angst und Furcht wird über sie fallen!

למען Zu ihres Herzens Bangigkeit mengst Du ihnen Deines Zornes Kelch: Furcht und Zittern wandeln sie an, heftiges Pochen ergreift ihr Herz, Schrecken und Beben ihre Lenden, und Notschweiß dringt aus allen Gliedern, sie stürzen einer über den andern, Unfall über Unfall trifft sie, dann werfen sie sich zur Erde stumm und kummervoll, und sind unheilbar, bis Deine Söhne die Grenzen überschritten nach jenem Lande, das Du ihren Voreltern zugeschworen.

Ihren Voreltern hast Du Gutes versprochen, erfüllst Deine Verheißung den Söhnen, bringst sie nach jenem hohen Gebirge ihrer Wonne, Du bringst sie hin und pflanzest sie ein.

ארץ In jenes aus allen Ländern zum Zehnten abgesonderte und mit zehnerlei Heiligkeiten geheiligte Land, aus dem abermals zur Hebe des Allerhöchsten, der Zehnte von dem Zehnten abgesondert ward, der Ort, wo Jebußi gewohnt, nämlich die heilige Stadt (Jerusalem); diese wurde schon in Anschlag gebracht vor Erschaffung der Erde, auf sie hatte Gott beständig sein Augenmerk. Er hat sie für sich zum Throne und für Israel zum Erbe bestimmt, darin zu residiren, die Gebete jener anzuhören und sie bei brennender Hitze zu beschatten, zu

נְפִישָׁה· יַחַד לְחָשְׁכֵם מִזֶּרֶם וְרוּחַ קָשָׁה· כָּל נֶגַע וְכָל מַכָּה אֲנוּשָׁה· לְהָסִיר מֵאִם מְשֻׁלָּשָׁה:

מְשֻׁלָּשָׁה, נִבְטְחָה בְּרוּחַ לְהַרְעֵד· וּבִלְשׁוֹן עָתִיד פָּתְחָה וְסִיְּמָה לְהָעֵד· יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

מַלְכוּת עַד לֹא קֶדֶם קְדוּמָה· נֵצַח נְצָחִים מְקֻיָּמָה· סוֹף וָקֶדֶם וְתָוֶךְ עֲצוּמָה· עַד עֹלְמֵי עַד מְסֻיָּמָה· פּוּטִים כְּכַלָּה בִּמְהוּמָה· צְנִיף מְלוּכָה הִמְלִיכוּהוּ דִּגְלֵי אֲיֻמָּה· קוּמוּ לְעַד דּוּמָה לְהוֹמֲמָה· רוּם וְתַחַת יַמְלִיכוּהוּ בְּאֵימָה· שָׁמַיִם יִפְצְחוּ רֶנֶן נְעִימָה· תְּהִלָּתוֹ יְתַנּוּ כָּל מַלְכֵי אֲדָמָה:

פ׳ אָז יַהֲפוֹךְ אֶל עַמִּים שָׂפָה בְרוּרָה יַחַד· לִקְרֹא כֻלָּם בְּשֵׁם הַמְיֻחָד· וְיִמְאֲסוּן אִישׁ אֱלִילֵי כַסְפּוֹ וְאִישׁ אֱלִילֵי זְהָבוֹ בְּכַחַד· וְיַטּוּ שְׁכֶם אֶחָד לְעָבְדוֹ בְּפַחַד:

בְּפַחַד וּבְרַעַד יַמְלִיכוּהוּ גּוֹי אֶחָד· וְאוֹתָנוּ יַעֲשֶׂה לְגוֹי אֶחָד·

בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

### סלוק·

וּבְכֵן לְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וּמוֹשִׁיעַ:

אֹמֶץ גְּבוּרוֹתֶיךָ מִי יְמַלֵּל, וּמִי יַעֲצֹר כֹּחַ שִׁבְחֲךָ לְמַלֵּל, אִלּוּ פִּינוּ מָלֵא כַּיָּם שִׁירָה וְהַלֵּל, וְכָל שַׂעֲרוֹת רֹאשֵׁנוּ לְשׁוֹנוֹת לְהִתְפַּלֵּל, וּבָם אָנוּ עֲסוּקִים יוֹמָם וָלֵיל, לֹא נוּכַל לְהַסְפִּיק מֶלֶל, עַל אַחַת מֵרִבֵּי רְבָבוֹת שִׁמְךָ לְהַלֵּל, אֲשֶׁר הִפְלֵאתָ וְהָשַׁבְתָּ לְהִתְעוֹלֵל, עַל עַם אֲשֶׁר לְךָ מִתְחוֹלֵל· בְּטֶרֶם הָרִים יֻלָּדוּ וָאֶרֶץ תְּחוֹלֵל, חֲשַׁקְתָּם לְשִׁמְךָ בְּאַהַב לְכַלֵּל, הֱיוֹת לְךָ לְבָנִים וְאַתָּה לָמוֹ מְחוֹלֵל, בְּצֵל יָדְךָ אוֹתָם

ergötzen und zu schützen vor Fluten und Sturm, um alle Plagen und alle menschliche Unfälle abzuwenden von dem gedritteten Volke.[1])

Das gedrittete Volk schaute im Geist der Prophezeihung; darum begann er sein Lied in die Zukunft[2]) und schloß es also: „Der Ewige wird regieren immer und ewig.“

מלכות Ein Reich, das vor Anbeginn schon war, besteht auch für und für; was Ende, Anfang und Mitte in sich schließt, dauert in Ewigkeit. Als er die Geschlechter von Put im Sturm aufgerieben, da huldigte ihm eine furchtbare Nation mit fliegender Fahne. Und steht er einst zum Gerichte auf, Dumah zu bändigen, dann werden Himmel und Erde in Furcht ihm huldigen; die Himmel werden liebliche Lieder anstimmen, und preisen die Erdenkönige seinen Ruhm. Dann wird er die Sprache der Völker zu einer lautern umwandeln, daß sie alle den Namen des einzigen Wesens anrufen, ihre Götzen aus Silber und Gold verabscheuen durch Vernichtung, und einmütig ihm allein ehrfurchtsvoll dienen werden.

Ehrfurchtsvoll und bebend wird ihm huldigen eine einzige Nation, er wird uns zu einer einzigen Nation machen; an jenem Tage wird der Ewige einzig sein und sein Name: Einiger.

ובכן Nun soll sie Dir aufsteigen die Heiligung, denn Du bist Israels Heiligster und Helfer!

אומץ Das Vermögen Deiner Allgewalt, wer kann es aussprechen? Wer vermag Deinen Ruhm zu erzählen? Füllten auch Lieder und Gesänge unseren Mund, wie Wasser das Weltmeer, und wären auch alle Haare unseres Hauptes sprechende Zungen, beschäftigt Tag und Nacht, Deinen Ruhm zu preisen, wahrlich, wir wären nicht vermögend, mit Worten den Ruhm einer einzigen Tat der Myriaden Tausende gehörig zu preisen, die Du wunderbar ausgeführt für ein Volk, das Deiner harret! Ehe die Berge geboren und die Erde entstanden war, dachtest Du schon, dieses Volk Dir einst liebreich als Söhne zu bestimmen und ihr Vater zu sein, sie mit dem Schatten Deines Schutzes zu decken, ihr Haupt emporzuheben über jede Nation und Sprache, sie im Wege

---

1) Israel heißt ein gedrittetes Volk, weil es aus drei Ständen, Priester, Leviten und Israeliten (Laien) besteht.

2) Es heißt nämlich אז ישיר, damals wird er singen, während es hätte heißen sollen אז שָׁר, damals sang er u. s. w.

לְטַלֵּל, עַל כָּל עַם וְלָשׁוֹן רֹאשָׁם לְהַתְלֵל, בְּאֹרַח חַיִּים אוֹתָם לְהַסְלֵל, בְּלִי לְהַחֲלִיפָם בְּאֻמָּה אַחֶרֶת אוֹתָם לְחַלֵּל, לְהִתְפָּאֵר בָּם וְהֵם בְּךָ לְהִתְהַלֵּל: כִּי מִי אֱלֹהַּ זוּלָתְךָ בָּעֶלְיוֹנִים, וּמִי כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בַּתַּחְתּוֹנִים, אֲשֶׁר הָלְכוּ אֱלֹהִים לִפְדּוֹתָם מִמְּעַנִּים, בְּמַסּוֹת בְּאוֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים מְשֻׁנִּים, כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים, לִבְנֵי שְׁלֹשֶׁת אֵיתָנִים, אֲשֶׁר בִּשְׁבִילָם טַסְתָּ מִמְּעוֹנִים, בִּרְכוּב כְּרוּב וְרוּחַ וַעֲנָנִים, וְנִגְלֵיתָ בִּכְבוֹדְךָ בְּאַדְמַת צֹעֲנִים, וְנָעוּ מִלְּפָנֶיךָ אֲשֵׁרִים וְחַמָּנִים, וְלֵב מִצְרַיִם הִמְסֵיתָ בִּדְבְיוֹנִים, בְּמַכּוֹת גְּדֹלֹת וָחֳלָיִם רָעִים וְנֶאֱמָנִים, וַתּוֹצִיא אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל מִקֶּרֶב מוֹנִים, כְּעֶבֶד הַנִּשְׁמָט מֵרֶחֶם בְּתוֹךְ וּמַנִּים. בְּלֹא פְגַם וְנֶזֶק וְצַעַר בָּנִים, וְשֶׁלֹּא לִתֵּן פִּתְחוֹן פֶּה לַמִּינִים, לוֹמַר כְּעֶבֶד שֶׁבָּרַח מֵאֲדוֹנָיו כֵּן בָּרְחוּ אֱמוּנִים. וְלֹא הוֹצֵאתָם בְּשָׁעָה שֶׁבְּנֵי אָדָם יְשֵׁנִים, כִּי אִם לְאוֹר הַבֹּקֶר לְעֵין כָּל הֲמוֹנִים, כְּתוֹעֲפוֹת רְאֵם רָמִים וְעֶלְיוֹנִים, וְעַל כַּנְפֵי נֶשֶׁר נִטְעָנִים שִׁיר וָשֶׁבַח וְהַלֵּל רוֹנְנִים, בְּתוֹף וְכִנּוֹר וְעֻגָב וּמִנִּים, וּלְקַיֵּם דְּבָרְךָ אֲשֶׁר עַצְתָּ לְרֹאשׁ מַאֲמִינִים, לֹא הוֹצֵאתָם בְּכַפֵּי נֶפֶשׁ רֵיקָנִים, כִּי אִם מְלֵאִים כָּל טוּב כְּרִמּוֹנִים, כְּלֵי כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב וְטוֹבוֹת אֲבָנִים, וּבִגְדֵי חֹפֶשׁ וְרִקְמַת צִבְעוֹנִים, כְּדֵי לְשַׁלֵּם שְׂכַר שִׁעְבּוּד חֹמֶר וּלְבֵנִים, חוֹפַפְתָּם בְּטִלּוּל שִׁבְעַת עֲנָנִים, מַעְלָה וּמַטָּה וּמֵאַרְבַּע רוּחוֹת גְּנוּנִים, לְחַשְּׁכֵם מִזֶּרֶם וְחֹרֶב וְצִנִּים, וּמִפְּנֵי חַיּוֹת וּנְשִׁיכַת צִפְעוֹנִים. וְעַיִן בְּעַיִן כְּבוֹדְךָ מְהַלֵּךְ לְפָנִים, בְּעָנָן יוֹמָם לַנְחוֹתָם נְתִיבוֹת מְתֻקָּנִים, וּבְאֵשׁ לַיְלָה בְּלִי לְהִכָּשֵׁל

des Lebens zu leiten, sie gegen keine andere Nation zu vertauschen und sie zu erhalten zu Deines Ruhmes Preis. Wo ist eine Gottheit im Himmel außer Dir, und wo auf Erden ein einziges Volk wie Dein Volk Israel, für welches sich eine Allmacht verwendet, es von seinen Beleidigern zu befreien, durch mancherlei Versuchungen, Zeichen und Wundertaten, so wie Du, Herr der Herren getan für die Söhne der drei Tapfern! *) Um ihretwillen fuhrst Du aus Deiner himmlischen Wohnung auf dem Rücken eines Cherubs herab und auf Flügeln der Winde und Wolken, und offenbartest Deine Herrlichkeit im Lande Ägypten, daß die Haine und Sonnenbilder erbebten vor Deinem Angesichte! Du hast das Herz der Ägypter betrübt durch große Plagen, durch bösartige und anhaltende Krankheiten, und zogst Dein Volk Israel aus der Spötter Mitte, wie ein geschickter Arzt das Embryo vor der Zeit dem Mutterschoße entreißt, ohne Fehl, ohne Schaden und ohne Wehen. Auch wolltest Du den Spöttern keinen Anlaß geben, zu sagen, Deine Treuen seien entlaufen, wie Sklaven dem Herrn entlaufen; darum hast Du sie nicht zur Zeit, wenn die Menschen schlafen, herausgeführt, sondern bei hellem Tageslichte, vor aller Augen und mit der hochstrebenden Gewalt eines Reëms. Sie wurden auf Adlersflügeln herausgetragen, unter Liedern, Lob- und Dankgesängen, unter Pauken- und Harfenklang, unter Flöten- und Saitenspiel. Du wolltest Dein Wort erfüllen, das Du dem Vater der Rechtgläubigen (Abraham) verheißen, darum ließest Du sie nicht mutlos und leer herausgehen, sondern voll und wohlbegütert an Silber- und Goldgeräten und Edelsteinen und köstlichen Gewändern, reich geschmückt, um ihnen ihre Arbeit, die sie in Lehm und Ziegeln getan, zu bezahlen. Du nahmst sie in Schutz und decktest sie mit sieben Wolken, damit sie von oben und unten und von den vier Seiten geschützt bleiben vor Überschwemmung, Hitze und Kälte; eine Wolke aber diente zur Verscheuchung wilder Tiere und giftiger Schlangen. Deine Herrlichkeit ging sichtbar vor ihnen her in einer Wolkensäule des Tages, sie den rechten Weg zu führen, und in einer Feuersäule des

*) Unsere Stammväter, Abraham, Isaak und Jakob.

בְּאִישׁוֹנִים, מִנָּוֶה טוֹב לְנָוֶה טוֹב נוֹסְעִים וְחוֹנִים, לֹא
צְמֵאִים וְלֹא מְכֻפָּנִים, כִּי מְרַחֲמָם יְנַהֲגֵם עַל מַבּוּעֵי
שְׁמָנִים, וְהוּא יְנַהֲלֵם עַל מַבּוּעֵי עֲיָנִים. וְשַׂר נוֹא יוֹשֵׁב עַל
מִפְתַּן אַרְמוֹנִים, מְצַפֶּה יַד דֶּרֶךְ לְיָמִים חֲנֻתָנִים, וְהִנֵּה
כְּתָב אֵלָיו מֵאֶרֶץ תֵּימָנִים, וְשׁוֹמְרִים שֶׁהִפְקִיד עֲלֵיהֶם
מְמֻנִּים, הֶחֱיִלוּ כָּזֹאת אֵלָיו מְתַנִּים, וְהֶרְאוּהוּ כִּצְעִים
שֶׁפְּצָעוּם פִּרְחֵי נֶאֱמָנִים, וְצָוַח וַי וַי וְכָל עֲבָדָיו אַחֲרָיו
עוֹנִים, וְנָמוּ מַה זֹּאת עָשִׂינוּ כִּסְכְלוֹנִים, כִּי שִׁלַּחְנוּ עֲבָדִים
שֶׁתַּחַת יָדֵינוּ מְכֻדָּנִים, מִי יְרַמֵּס לָנוּ חֹמֶר וּמִי יַחֲזִיק לָנוּ
מַלְבֵּנִים, מִי יִבְנֶה לָנוּ חוֹמוֹת וּבִנְיָנִים. הָעֵת יַגְדִּילוּ עָלֵינוּ
שְׁבָנִים, וְגַם הַמְּלָכִים שֶׁמַּס לָנוּ נוֹהֲנִים. שׁוּב לֹא יִהְיוּ
אֵלֵינוּ פוֹנִים, כִּי יֹאמְרוּ הִנֵּה עֲבָדִים שֶׁתַּחַת יְדֵיהֶם
נְתוּנִים, הֵם פָּשְׁעוּ בָם וּבָהֶם לֹא סוֹפְנִים, אַף כִּי אֲנַחְנוּ
חוֹרֵי הָאָרֶץ וּקְצִינִים, וּבְכֵן שָׁלַח וְקִבֵּץ אֶת כָּל חַרְטֻמֵּי
מִצְרַיִם וְאִצְטַגְנִינִים, וְגַם אֶת הָאוֹבוֹת וְאֶת הַיִּדְּעוֹנִים,
וַיִּוָּעֵץ בָּם וּבִזְקֵנִים, וַיֵּצְאוּ כֻלָּם בְּעֵצָה אַחַת מְכֻוָּנִים,
לִרְדּוֹף אַחֲרֵיהֶם וּלְבַלְּעָם כְּתַנִּינִים, וַיְצַו וַיַּעֲבִירוּ קוֹל
בְּאֶרֶץ סְוֵנִים. כָּל שׁוֹלֵף חֶרֶב הֱיוֹת מוּכָנִים, וַיֵּאָסְפוּ כֻלָּם
כְּאִישׁ אֶחָד מְזֻמָּנִים. וְהָאֲחַשְׁדַּרְפְּנִים וְהַפַּחוֹת וְהַסְּגָנִים,
וְאַנְשֵׁי הַצָּבָא אִישׁ וְאִישׁ בִּכְלֵי זְיָנִים, אָז פָּתַח אוֹצְרוֹת גִּנְזֵי
מַטְמוֹנִים, אֲשֶׁר גָּנַז הוּא וּמְלָכִים קַדְמוֹנִים, וְהוֹצִיא כְּלֵי
יְקָר וְדַרְכְּמוֹנִים, וְחָלַק לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי הַגּוֹנִים,
וְשִׁדְּלָם בִּדְבָרִים וְהִסְבִּיר לָמוֹ פָּנִים, וְכֹה אָמַר לָהֶם בְּשִׂיחַ
מַעֲנִים, מִשְׁפַּט הַמֶּלֶךְ כָּל הָעָם בְּזִוּיִם וּלְפָנָיו נוֹתְנִים,

Nachts, damit sie nicht im Finstern straucheln. Sie zogen von einer guten Ruhestätte zur andern und rasteten friedlich und wurden weder vom Durst noch vom Hunger gedrückt, denn ihr Erbarmen führte sie an Strömen Öls und leitete sie an Wasserquellen. Mittlerweile saß Ägyptens König am Eingang seines Palastes, auf die Straße schauend und harrend auf deren Zurückkunft zur bestimmten Zeit. Da kam eine Botschaft aus Themonland, auch die Begleiter, die er mitgegeben, kamen und erzählten ihm dies und jenes und zeigten ihm die Wunden, die sie von den treugepriesenen Söhnen erhalten. Da schrie er: „Wehe! Wehe!“ Seine Dienerschaft stimmte darein und sprach: O, welche Torheit haben wir begangen, unsere Sklaven und Leibeigenen zu entlassen! wer wird uns nun Lehm stampfen und wer uns Ziegel streichen? Wer Mauern und Häuser bauen? Unsere Nachbarn werden nun über uns stolziren, und jene Könige, die uns bisher Tribut gegeben, werden uns nicht mehr achten, sie werden sagen: „„Siehe, Sklaven, die in ihrer Gewalt waren, haben sich wider sie empört und sie herabgewürdigt, und wir, des Landes Edle und Fürsten. —““ Nun schickte er und ließ schnell versammeln alle Bilderschriftkundigen im Lande Ägypten und alle Sterndeuter, alle Totenbeschwörer und Zeichendeuter, und pflog Rat mit ihnen und den Ältesten; sie beschlossen einmütig, auszuziehen, ihnen nachzusetzen und sie mit Drachenwut zu verschlingen. Er erteilte den Befehl, ließ ihn im ganzen Lande verkünden, daß jeder Krieger in das Gewehr trete. Einmütig sammelten sich und standen in Bereitschaft Satrapen, Paschahs und Fürsten und alle Krieger mit den Waffen in der Hand. Nun trat er auf, öffnete alle Kammern der Schätze, die von ihm und seinen Vorfahren gesammelt worden, nahm heraus köstliches Gerät und Drachmen *) und verteile sie unter ihnen nach Standesgebühr, schmeichelte ihnen mit Worten, warf ihnen freundliche Blicke zu und sprach mit Herablassung folgende Worte: „Ein König hat das Recht, zu walten über des Volkes Beute, ich aber teile mit euch in gleiche Teile; ferner ist es des Königs Recht, sein Gefolge an die

*) Name einer Geldsorte.

וַאֲנִי כְּאֶחָד מִכֶּם אֶטּוֹל מָנִים • מִשְׁפַּט הַמֶּלֶךְ עֲבָדָיו יוֹצְאִים רִאשׁוֹנִים, וַאֲנִי אֵצֵא רִאשׁוֹן וְאַתֶּם צְאוּ אַחֲרוֹנִים, מִשְׁפַּט הַמֶּלֶךְ עֲבָדָיו אוֹסְרִים מֶרְכַּבְתּוֹ וּמְתַקְּנִים, וַאֲנִי בְּעַצְמִי אֶאֱסוֹר רִכְבִּי וְאָשִׂים רְסָנִים, וְנִתְרַצּוּ יַחַד גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים, וַיָּשִׂימוּ כֹּבַע עַל רָאשֵׁיהֶם וְלָבְשׁוּ שִׁרְיוֹנִים, וַיַּחְגְּרוּ אִישׁ חַרְבּוֹ וְנָטְלוּ כִידוֹנִים • וַיִּקְחוּ אִישׁ רֹמַח בְּיָדוֹ וַיַּחֲזִיקוּ מָגִנִּים, וְנָשְׂאוּ קֶשֶׁת וּמָלְאוּ שִׁלְטֵיהֶם חִצִּים שְׁנוּנִים, וְהַקַּלָּעִים אִישׁ קַלְעוֹ בְּיָדוֹ לְקַלַּע בָּאֲבָנִים, וַיֵּצְאוּ יַחַד בְּלֵב שָׁלֵם וּבִצְבִיוֹנִים, וְלֹא נִכְשַׁל אֶחָד מֵהֶם וְלֹא אִרְעוּהוּ סִמָּנִים, לְבִלְתִּי לְנַחֵשׁ לָשׁוּב לִמְלוֹנִים, כִּי חֻקּוֹת הָעַמִּים מְנַחֲשִׁים וּמְעוֹנְנִים, וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל עַל שְׂפַת יָם חוֹנִים, וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וְהִנֵּה מִצְרַיִם נוֹסְעִים כַּעֲנָנִים, וְאֵין מָקוֹם לָנוּס לֹא לְאָחוֹר וְלֹא לְפָנִים, וְאַף לֹא מִדְּפַנּוֹת מִפְּנֵי חַיּוֹת וּפְתָנִים, וַיִּצְעֲקוּ אֶל יְיָ וְהִפִּילוּ לְפָנָיו תַּחֲנוּנִים, וַיִּמָּצֵא לָהֶם הַמָּצוּי בְּכָל־עִדָּנִים, וַיִּגְעַר בְּיַם סוּף וְחָרְבוּ זֵידוֹנִים, וַיֵּלְכוּ בִּתְהוֹמוֹת כְּבַעַל דְּרָכִים מְפֻנִּים • מִזֶּה וּמִזֶּה הֶעֱלָה אִילָנוֹת טְעוּנִים, וּבְתוֹךְ תְּהוֹמוֹת הִמְתִּיק לָמוֹ מַעְיָנִים, וְעָשַׁן לִפְנֵיהֶם קְטוֹרֶת סַמְמָנִים, וַיַּנְחֵם אֶל מְחוֹז חֶפְצָם שַׁאֲנַנִּים, וְכַעֲלוֹת לְצַד זֶה עַל שְׂפַת יָם כֵּנִים, בָּאוּ מִצַּד זֶה בְּתוֹךְ יָם סְוֵנִים, תְּחִלָּה בְּרָצוֹן וְסוֹף בְּרֶסֶן מְרֻסָּנִים, כִּי סִדְרֵי בְרֵאשִׁית עֲלֵיהֶם מִשְׁתַּנִּים, דֶּרֶךְ אֶרֶץ סוּסִים מוֹשְׁכִים אוֹפַנִּים, וְנֶהְפַּךְ בָּם וְנִמְשְׁכוּ סוּסִים אַחַר הַסַּדָּנִים, דֶּרֶךְ אֶרֶץ מָקוֹם שֶׁרַכָּב מַנְהִיג שָׁם מוֹשְׁכִים וּפוֹנִים, וְכֵן מַנְהִיג וּמוֹשֵׁךְ בְּעַל כָּרְחָם נִפְנִים, וּבָאוּ לְתוֹךְ

Spitze zu stellen, ich aber werde mich an die Spitze stellen und ihr bleibt im Rücken; ferner ist es ein Recht des Königs, seinen Kriegswagen von seinem Volke bespannen und ausrüsten zu lassen; ich aber spanne und sattle selbst." Hierauf waren sie alle bereitwillig, Groß und Klein, setzten Helme auf, warfen sich in Panzer, umgürteten sich mit Schwertern und nahmen Lanzen, jeder nahm einen Spieß in seine Hand, ergriff einen Schild, faßte einen Bogen und füllte den Köcher mit spitzigen Pfeilen, die Steinschleuderer nahmen auch ihre Schleuder mit. Nun zogen sie aus, einmütig und voller Begierde; keiner von ihnen strauchelte und keinem widerfuhr ein widriges Zeichen, damit keine Ahnung sie nach Hause zurückführe — denn Ahnungswesen und Zeichendeutung war der Heiden Gesetz. Als Israel am Ufer des Meeres lagerten, hoben sie ihre Augen auf und sahen die Ägypter wie eine Wolke ihnen nachziehen. Nun hatten sie keinen Rettungsort, weder von hinten noch von vorn — auch nicht seitwärts, wegen des Gewildes und giftiger Schlangen. Da schrieen sie zum Ewigen und flehten ihn an; der Herr, den man zu allen Zeiten findet, willfahrte ihnen, drohte dem Schilfmeere, und das Gewässer versiegte, da gingen sie durch Tiefen wie über gebahnte Straßen. Auf beiden Seiten ließ er schnell Fruchtbäume aufsteigen*) und aus des Abgrunds Tiefe süße Wasserquellen entspringen; vor ihnen her ließ er wohlriechende Gewürze duften, und so führte er sie vergnügt zum Ziele ihres Wunsches. Als nun die Frommen (Israel) auf dieser Seite das Ufer des Meeres bestiegen, gingen die Sewenim (Ägypter) von jener Seite in das Meer hinein; anfangs war es freiwillig, dann aber wurden sie wie von einem Zaume hineingerissen. Denn ihretwillen wurde der Weltlauf geändert; nach dem gemeinen Lauf wird der Wagen von den Pferden gezogen, hier war es umgekehrt — die Pferde wurden vom Wagen gezogen; nach dem gemeinen Lauf ziehen die Pferde, wohin sie der Führer lenkt, hier aber wurden Führer und Pferde mit

*) Nach einer talmudischen Sage.

יָם בְּאֶמְצַע שְׁאוֹנִים, וְהִנֵּה כְּבוֹד יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בָּא בְּרוֹב לִגְיוֹנִים, וַיִּרְכַּב עַל כְּרוּב וַיֵּדֶא מוּל בַּעֲלֵי מְדָנִים, וְעִמּוֹ שַׂרְפֵי הַקֹּדֶשׁ וְחַיּוֹת וְאוֹפַנִּים, וְאֶלֶף אַלְפִין וְרִבּוֹ רִבְבָן גְּדוּדֵי שִׁנְאַנִּים, וְרֶכֶב אֵשׁ וְסוּסֵי אֵשׁ וְכָל הַמְּיוּנִים׃ כְּמַרְאֶה אֲשֶׁר רָאָה צִיר בְּחֶזְיוֹנִים, סוּסִים אֲדֻמִּים וְסוּסִים שְׁחוֹרִים שְׂרֻקִּים וּלְבָנִים, וַיַּחֲנוּ אֵלֶּה נֹכַח אֵלֶּה אֲפוּנִים, מַחֲנֵה אֵשׁ מוּל מַחֲנֵה הַקַּשׁ פָּנִים בְּפָנִים, וּלְפִי שָׁעָה הִרְגִּישׁוּ כָּל צְבָא מְעוֹנִים, בִּזְרוֹעַ עֻזּוֹ נִלְחָם רַב אוֹנִים, לֹא בְּעֹצֶם יַד חֵיל שׁוֹטְנִים, הֲלֹא הַנְּפִילִים וְאַנְשֵׁי הַשֵּׁם מְכֻנִּים, מֵרוּחַ אַפּוֹ כָּלוּ וְהֵנָּם טְמוּנִים, וְאַף כִּי מְשׁוּלִים לְמִשְׁעֶנֶת קָנִים, אֲשֶׁר הֶבֶל וָרִיק לְעֶזְרָה מְתֻקָּנִים, כִּי אִם לְהוֹדִיעַ חִבַּת אָב לְבָנִים, וַיַּרְעֵם בְּקוֹל גְּאוֹנוֹ עַל גְּאוֹנִים, וַיָּרָץ לִקְרָאתָם בְּמָגֵן וְצִנִּים וַיַּדְרִיכֵם בְּאַפּוֹ וַיִּרְמְסֵם בַּחֲמָתוֹ כְּחֹמֶר טִינִים, וְהִדִּישָׁם כְּהִדּוּשׁ מַתְבֵּן בְּמוֹ מַדְמֵנִים, וְאָז שַׂר יָם עִם שַׂר חָם יַחַד נִדּוֹנִים, זֶה לְעֻמַּת זֶה נֶאֱבָקוּ בִּמְעוֹנִים, וַיֶּחֱזַק רַהַב עַל שַׂר אֲוֵנִים, וַיַּשְׁלִיכֵהוּ אַרְצָה וַיִּרְמְסֵהוּ בְּעֶזְרַת הֲדַר אוֹפַנִּים, וְעַם זוּ בְּשׁוּרָם בְּאֵלֶּה דִינִים, עוֹזֵר וְעָזוּר בְּקַו נִדּוֹנִים, פָּתְחוּ פִיהֶם בְּשִׁיר וּבִרְנָנִים, עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ פָּצְחוּ בִּרְנוּנִים, לְרָם עַל רָמִים וּמִתְגָּאֶה עַל גֵּוְתָנִים, לְשׁוֹמֵעַ אֶנְקַת אֶבְיוֹנִים, לְמַשְׁפִּיל רָמִים וּמֵרִים מְסֻכָּנִים, וְקִדְּמוּ שָׁרִים אַחַר נוֹגְנִים, וּבְתוֹךְ עֲלָמוֹת תּוֹפֵפוּ נְגוּנִים, וְאַחַר כָּךְ הִרְשׁוּ שִׁנְאַנִּים׃ ככתוב וכו׳.

Keduscha, Hallel u. s. w. wie gestern Seite 146—168.) — Dann Vorlesung aus der ersten Thorarolle.

Gewalt zurückgelenkt und so kamen sie in Mitte versammelter Fluten. Nun kam die Herrlichkeit des Ewigen, Israels Gott, mit einer Legionenmenge einhergezogen, er fuhr auf Cherubs Rücken und schoß wider die Kriegsmänner, sein Gefolge waren heilige Seraphim, Chajoth und Ophannim und tausendmal Tausend, und myriadenmal Myriaden Heere von Schinannim und Feuerwagen und Feuerpferde verschiedener Gestalten, so wie sie jener Prophet [1]) in der Erscheinung gesehen, rote Pferde und schwarze und schäckige und weiße. Die Heere lagerten einander gegenüber — ein Feuerheer lagerte sich einem dem Stroh vergleichbaren Heere gegenüber! — Hier waren alle himmlische Heere versammelt. Der Allmächtige selbst stand da mit entblößtem Arme seiner Allgewalt — nicht um den mächtigen Feind zu bekämpfen, war dieses schreckliche Aufgebot — jene Riesen und berühmten Helden vergingen ja vom Hauch seines Odems, wie viel leichter die schwachen Ägypter, die dem Schilfe gleichen, die Eitelkeit und Tand zu Hilfsmitteln gewählt! — sondern um seinen Söhnen seine mächtige Liebe zu zeigen, darum donnerte er mit seiner mächtigen Stimme auf die Stolzen herab, zog wider sie mit Schild und Waffen und zertrat im Zorn und zermalmte im Grimme sie wie Gassenkot und zerstampfte sie, wie man Stroh unter Lehm stampft. Jetzt begann der Kampf zwischen dem Schutzengel des Meeres und dem Schutzengel Chams; sie griffen einander an in ihren himmlischen Wohnungen. Rahab [2]) überwand Ägyptens Schutzengel und warf ihn, mit Hilfe des Ophannimbewohners, zu Boden. Als Israel diese Strafgerichte sahen, wie die Verteidiger nebst den Verteidigten zugleich gerichtet wurden, brachen sie aus in Lieder und Lobgesänge: „Mein Sieg, mein Saitenspiel ist Jah!“ So sangen sie ihm, dem Allerhöchsten, Allerhabensten, der das Seufzen der Geplagten vernimmt, die Hohen erniedrigt und die Demütigen erhöht! — Die Sänger stimmten zuerst, dann Saitenspieler, umgeben von Paukenschlägerinnen — nun folgten die heiligen Schinannim.

---

[1]) Secharjah 1, 8.

[2]) Rahab, so heißt der Schutzengel des Meeres.

Am Sabbat wird hier, an Wochentagen bei על הבכור (Seite 310) angefangen; in manchen Gemeinden fängt man auch an Wochentagen hier an.

---

קוראים בס"ת א' בפ' ראה. בשבת מתחילים עשר תעשר ומתחלקים לז' גברי, ובחול מתחילים לקמן כל הבכור ומתחלקים לה' גברי.

עַשֵּׂר תְּעַשֵּׂר אֵת כָּל־תְּבוּאַת זַרְעֶךָ הַיֹּצֵא הַשָּׂדֶה שָׁנָה
שָׁנָה׃ וְאָכַלְתָּ לִפְנֵי ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר
לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם מַעְשַׂר דְּגָנְךָ תִּירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ וּבְכֹרֹת
בְּקָרְךָ וְצֹאנֶךָ לְמַעַן תִּלְמַד לְיִרְאָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כָּל־
הַיָּמִים׃ וְכִי־יִרְבֶּה מִמְּךָ הַדֶּרֶךְ כִּי לֹא תוּכַל שְׂאֵתוֹ כִּי־
יִרְחַק מִמְּךָ הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָשׂוּם שְׁמוֹ
שָׁם כִּי יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ וְנָתַתָּה בַּכָּסֶף וְצַרְתָּ הַכֶּסֶף
בְּיָדְךָ וְהָלַכְתָּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ׃
וְנָתַתָּה הַכֶּסֶף בְּכֹל אֲשֶׁר־תְּאַוֶּה נַפְשְׁךָ בַּבָּקָר וּבַצֹּאן וּבַיַּיִן
וּבַשֵּׁכָר וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּשְׁאָלְךָ נַפְשֶׁךָ וְאָכַלְתָּ שָּׁם לִפְנֵי יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ וְשָׂמַחְתָּ אַתָּה וּבֵיתֶךָ׃ וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר־בִּשְׁעָרֶיךָ לֹא
תַעַזְבֶנּוּ כִּי אֵין לוֹ חֵלֶק וְנַחֲלָה עִמָּךְ׃ ס מִקְצֵה ׀
שָׁלֹשׁ שָׁנִים תּוֹצִיא אֶת־כָּל־מַעְשַׂר תְּבוּאָתְךָ בַּשָּׁנָה
הַהִוא וְהִנַּחְתָּ בִּשְׁעָרֶיךָ׃ וּבָא הַלֵּוִי כִּי אֵין־לוֹ חֵלֶק
וְנַחֲלָה עִמָּךְ וְהַגֵּר וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ וְאָכְלוּ
וְשָׂבֵעוּ לְמַעַן יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־מַעֲשֵׂה יָדְךָ אֲשֶׁר
תַּעֲשֶׂה׃ ס לוי. מִקֵּץ שֶׁבַע־שָׁנִים תַּעֲשֶׂה שְׁמִטָּה׃
וְזֶה דְּבַר הַשְּׁמִטָּה שָׁמוֹט כָּל־בַּעַל מַשֵּׁה יָדוֹ אֲשֶׁר יַשֶּׁה
בְּרֵעֵהוּ לֹא־יִגֹּשׂ אֶת־רֵעֵהוּ וְאֶת־אָחִיו כִּי־קָרָא שְׁמִטָּה

## Vorlesung aus der ersten Thorarolle.

(V. B. M. Kap. 14, V. 22.)

Du sollst den ganzen Ertrag deiner Aussaat, was alljährlich auf dem Felde hervorkommt, verzehnten und dann den Zehnten deines Getreides, deines Mostes und deines Öls, sowie die Erstgeburten deines Rind- und Kleinviehs vor dem Ewigen, deinem Gott, an dem Orte verzehren, den er erwählen wird, um dort seinen Namen wohnen zu lassen, auf daß du lernest vor dem Ewigen, deinem Gott, allezeit Ehrfurcht haben. Wenn dir aber der Weg zu weit ist, so daß du es nicht (dahin) tragen kannst, weil dir der Ort, den der Ewige, dein Gott, erwählen wird, um seinen Namen dort ruhen zu lassen, zu entfernt liegt, da der Ewige, dein Gott, dich gesegnet haben wird, so sollst du es zu Gelde machen, das Geld in deiner Hand zusammennehmen, und (damit) an den Ort gehen, den der Ewige, dein Gott, erwählen wird. Dort magst du das Geld für alles, was dich gelüstet, für Rind- und Kleinvieh, für Wein und geistiges Getränke, für alles, was deine Seele von dir heischt, ausgeben und es daselbst vor dem Ewigen, deinem Gott, verzehren, damit du dich mit deiner Familie freuest. — Wobei du den Leviten, der in deinen Toren ist, nicht verlassen sollst, da er nicht Anteil noch Erbe mit dir erhält. Nach drei Jahren sollst du allen Zehnten deines Ertrags in demselben Jahre absondern und in deinen Toren hinlegen, damit der Levite, weil er nicht Anteil noch Erbe mit dir erhält, der Fremde, die Waise und die Wittwe, die in deinen Toren sind, kommen, es verzehren und sich sättigen — auf daß der Ewige, dein Gott, dich segne in alle deiner Hände Werk, das du verrichten wirst. Nach Verlauf von sieben Jahren sollst du ein Erlaßjahr halten. Mit dem Erlaßjahre verhält es sich also: was ein Schuldherr seinem Nächsten geborgt hat, soll er erlassen; er soll seinen Nächsten und Bruder nicht (um Zahlung) drängen, wenn man das Erlaßjahr dem Ewigen zu Ehren ausgerufen hat. Den Ausländer magst du (um Zahlung) drängen; was du aber an deinen Bruder (zu fordern) hast, sollst du erlassen.

לַיהוָה: אֶת־הַנָּכְרִי תִּגֹּשׂ וַאֲשֶׁר יִהְיֶה לְךָ אֶת־אָחִיךָ
תַּשְׁמֵט יָדֶךָ: אֶפֶס כִּי לֹא יִהְיֶה־בְּךָ אֶבְיוֹן כִּי־בָרֵךְ יְבָרֶכְךָ
יְהוָה בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן־לְךָ נַחֲלָה לְרִשְׁתָּהּ:
רַק אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת
אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם: כִּי־יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ בֵּרַכְךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָךְ וְהַעֲבַטְתָּ גּוֹיִם רַבִּים וְאַתָּה
לֹא תַעֲבֹט וּמָשַׁלְתָּ בְּגוֹיִם רַבִּים וּבְךָ לֹא יִמְשֹׁלוּ: ס כִּי
יִהְיֶה בְךָ אֶבְיוֹן מֵאַחַד אַחֶיךָ בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ בְּאַרְצְךָ אֲשֶׁר־
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ לֹא תְאַמֵּץ אֶת־לְבָבְךָ וְלֹא תִקְפֹּץ
אֶת־יָדְךָ מֵאָחִיךָ הָאֶבְיוֹן: כִּי־פָתֹחַ תִּפְתַּח אֶת־יָדְךָ לוֹ
וְהַעֲבֵט תַּעֲבִיטֶנּוּ דֵּי מַחְסֹרוֹ אֲשֶׁר יֶחְסַר לוֹ: הִשָּׁמֶר לְךָ
פֶּן־יִהְיֶה דָבָר עִם־לְבָבְךָ בְלִיַּעַל לֵאמֹר קָרְבָה שְׁנַת־הַשֶּׁבַע
שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה וְרָעָה עֵינְךָ בְּאָחִיךָ הָאֶבְיוֹן וְלֹא תִתֵּן לוֹ
וְקָרָא עָלֶיךָ אֶל־יְהוָה וְהָיָה בְךָ חֵטְא: נָתוֹן תִּתֵּן לוֹ וְלֹא־
יֵרַע לְבָבְךָ בְּתִתְּךָ לוֹ כִּי בִּגְלַל הַדָּבָר הַזֶּה יְבָרֶכְךָ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־מַעֲשֶׂךָ וּבְכֹל מִשְׁלַח יָדֶךָ: כִּי לֹא־יֶחְדַּל
אֶבְיוֹן מִקֶּרֶב הָאָרֶץ עַל־כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ לֵאמֹר פָּתֹחַ תִּפְתַּח
אֶת־יָדְךָ לְאָחִיךָ לַעֲנִיֶּךָ וּלְאֶבְיֹנְךָ בְּאַרְצֶךָ: ס כִּי־יִמָּכֵר
לְךָ אָחִיךָ הָעִבְרִי אוֹ הָעִבְרִיָּה וַעֲבָדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים וּבַשָּׁנָה
הַשְּׁבִיעִת תְּשַׁלְּחֶנּוּ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ: וְכִי־תְשַׁלְּחֶנּוּ חָפְשִׁי
מֵעִמָּךְ לֹא תְשַׁלְּחֶנּוּ רֵיקָם: הַעֲנֵיק תַּעֲנִיק לוֹ מִצֹּאנְךָ
וּמִגָּרְנְךָ וּמִיִּקְבֶךָ אֲשֶׁר בֵּרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תִּתֶּן־לוֹ: וְזָכַרְתָּ
כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּפְדְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל־כֵּן
אָנֹכִי מְצַוְּךָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה הַיּוֹם: וְהָיָה כִּי־יֹאמַר אֵלֶיךָ

Indessen wird es keinen Dürftigen bei dir geben; denn der Ewige wird dich in dem Lande segnen, das er dir als Erbteil in Besitz gibt. — Nur daß du der Stimme des Ewigen, deines Gottes, gehorchen und dieses ganze Gebot, das ich dir heute befehle, beobachten mußt, um es zu vollziehen. Denn der Ewige, dein Gott, segnet dich, wie er dir verheißen hat; du wirst vielen Völkern leihen, du aber wirst nichts entlehnen, du wirst über viele Völker herrschen, sie aber werden nicht über dich herrschen. Wenn unter dir in dem Lande, das der Ewige, dein Gott, dir gibt, in einer deiner Städte einer deiner Brüder dürftig sein wird, so verhärte nicht dein Herz und verschließe deine Hand nicht vor deinem dürftigen Bruder, sondern öffne ihm deine Hand und leihe ihm, so weit sein Bedarf ist, der ihm fehlen wird. Hüte dich, daß nicht ein nichtswürdiger Gedanke in deinem Herzen aufsteige, daß das siebte Jahr, das Erlaßjahr herannahe, und du deshalb gegen deinen dürftigen Bruder mißgünstig seist und ihm nichts gebest, so daß er über dich zum Ewigen riefe, und Strafe über dich erginge! Geben sollst Du ihm und dich es nicht verdrießen lassen, so du ihm gibst; denn dafür wird der Ewige, dein Gott, dich in allen deinen Arbeiten und in allen deinen Unternehmungen segnen. Denn es wird auf Erden nie aufhören, Dürftige zu geben; darum gebiete ich dir, deinem armen und dürftigen Bruder in deinem Lande deine Hand zu öffnen. Wenn dein Bruder, der Ibräer, oder eine Ibräerin sich dir verkaufen wird, so soll er dir sechs Jahre dienen; im siebten Jahre sollst du ihn frei von dir lassen. Und wenn du ihn frei von dir lässest, so sollst du ihn nicht leer von dir lassen. Du sollst ihn von deinem Kleinvieh, von deiner Tenne und deiner Kelter beschenken; womit der Ewige, dein Gott, dich gesegnet hat, damit sollst du ihn beschenken. Bedenke, daß du im Lande Mizrajim ein Sklave gewesen und der Ewige, dein Gott, dich befreit hat; darum befehle ich dir dieses jetzt. Wenn er aber, weil es ihm bei

לֹא אֵצֵא מֵעִמָּךְ כִּי אֲהֵבְךָ וְאֶת־בֵּיתֶךָ כִּי־טוֹב לוֹ עִמָּךְ׃
וְלָקַחְתָּ אֶת־הַמַּרְצֵעַ וְנָתַתָּה בְאָזְנוֹ וּבַדֶּלֶת וְהָיָה לְךָ עֶבֶד
עוֹלָם וְאַף לַאֲמָתְךָ תַּעֲשֶׂה־כֵּן׃ לֹא־יִקְשֶׁה בְעֵינֶךָ בְּשַׁלֵּחֲךָ
אֹתוֹ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ כִּי מִשְׁנֶה שְׂכַר שָׂכִיר עֲבָדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים
וּבֵרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה׃ פ ישראל.

(An Wochentagen wird hier angefangen.)

כָּל־הַבְּכוֹר אֲשֶׁר יִוָּלֵד בִּבְקָרְךָ וּבְצֹאנְךָ הַזָּכָר תַּקְדִּישׁ
לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲבֹד בִּבְכֹר שׁוֹרֶךָ וְלֹא תָגֹז בְּכוֹר צֹאנֶךָ׃
לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תֹאכְלֶנּוּ שָׁנָה בְשָׁנָה בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר
יְהוָה אַתָּה וּבֵיתֶךָ׃ וְכִי־יִהְיֶה בוֹ מוּם פִּסֵּחַ אוֹ עִוֵּר כֹּל מוּם
רָע לֹא תִזְבָּחֶנּוּ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ בִּשְׁעָרֶיךָ תֹּאכְלֶנּוּ הַטָּמֵא
וְהַטָּהוֹר יַחְדָּו כַּצְּבִי וְכָאַיָּל׃ רַק אֶת־דָּמוֹ לֹא תֹאכֵל עַל־
הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם׃ פ ב. (ובשבת ד.)
שָׁמוֹר אֶת־חֹדֶשׁ הָאָבִיב וְעָשִׂיתָ פֶּסַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי
בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב הוֹצִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִמִּצְרַיִם לָיְלָה׃
וְזָבַחְתָּ פֶּסַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ צֹאן וּבָקָר בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר
יְהוָה לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם׃ לֹא־תֹאכַל עָלָיו חָמֵץ שִׁבְעַת יָמִים
תֹּאכַל־עָלָיו מַצּוֹת לֶחֶם עֹנִי כִּי בְחִפָּזוֹן יָצָאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת־יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ׃
ג. (ובשבת ה.) וְלֹא־יֵרָאֶה לְךָ שְׂאֹר בְּכָל־גְּבֻלְךָ שִׁבְעַת
יָמִים וְלֹא־יָלִין מִן־הַבָּשָׂר אֲשֶׁר תִּזְבַּח בָּעֶרֶב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן
לַבֹּקֶר׃ לֹא תוּכַל לִזְבֹּחַ אֶת־הַפָּסַח בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר־
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃ כִּי אִם־אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם תִּזְבַּח אֶת־הַפֶּסַח בָּעֶרֶב כְּבוֹא

dir gefällt, zu dir sagt: Ich will nicht von dir weggehen, denn ich liebe dich und dein Haus! So nimm die Pfrieme und durchbohre sein Ohr samt der Türe, dann soll er dir ein beständiger Knecht bleiben.*) Mit deiner Magd sollst du es ebenso halten.**) Es komme dir nicht schwer an, daß du ihn frei von dir lässest, da er dir sechs Jahre zweifach um den Lohn eines Mietknechtes gedient; dafür wird der Ewige, dein Gott, dich in allem segnen, was du tun wirst. Alle männliche Erstgeburt, die unter deinem Rind- und Kleinvieh geboren wird, sollst du dem Ewigen, deinem Gott, heiligen; mit deinem erstgeborenen Ochsen sollst du keine Arbeit verrichten und dein erstgeborenes Schaf nicht scheren. Vor dem Ewigen, deinem Gott, sollst du es Jahr für Jahr genießen an dem Orte, den der Ewige erwählen wird, du und deine Familie. Wenn es aber einen Leibesfehler hat, lahm oder blind ist oder sonst einen bösen Fehler hat, so sollst du es dem Ewigen, deinem Gott, nicht opfern sondern magst es in deinen Toren verzehren, der Unreine und der Reine zusammen, wie einen Hirschen oder ein Reh. Allein sein Blut sollst du nicht essen, sondern es wie Wasser auf die Erde gießen. Beachte den Ährenmonat, daß du da das Überschreitungsopfer dem Ewigen, deinem Gott, zu Ehren verrichtest; denn im Ährenmonate hat der Ewige, dein Gott, dich Nachts aus Mizrajim geführt. Zum Überschreitungsfeste magst du dem Ewigen zu Ehren an dem Orte, den er erwählen wird, um da seinen Namen wohnen zu lassen, Klein- und Rindvieh schlachten. Mit ihm zugleich sollst du nichts Gesäuertes essen; sieben Tage sollst du Ungesäuertes, Brot des Elends, dabei essen — denn mit Eilfertigkeit bist du aus Mizrajim gegangen — auf daß du des Tages, da du aus Mizrajim gegangen, alle Tage deines Lebens gedenkest. Es soll in deinem ganzen Gebiete sieben Tage lang kein Sauerteig gesehen werden; auch soll von dem Fleische, das du am Abend opferst, nichts bis zum ersten Tage Morgens übrig bleiben. Du darfst das Überschreitungsopfer nicht in einer deiner Städte verrichten, die der Ewige, dein Gott, dir gibt, sondern an dem Orte, den der Ewige, dein Gott, erwählen wird,

*) Bis zum allgemeinen Freiheitsjahre.

**) Hinsichtlich der Entlassung und der Geschenke.

הַשֶּׁמֶשׁ מוֹעֵד צֵאתְךָ מִמִּצְרָיִם: וּבִשַּׁלְתָּ וְאָכַלְתָּ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ וּפָנִיתָ בַבֹּקֶר וְהָלַכְתָּ לְאֹהָלֶיךָ: שֵׁשֶׁת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עֲצֶרֶת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה מְלָאכָה: ס ד. (ובשבת ו). שִׁבְעָה שָׁבֻעֹת תִּסְפָּר־לָךְ מֵהָחֵל חֶרְמֵשׁ בַּקָּמָה תָּחֵל לִסְפֹּר שִׁבְעָה שָׁבֻעוֹת: וְעָשִׂיתָ חַג שָׁבֻעוֹת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ מִסַּת נִדְבַת יָדְךָ אֲשֶׁר תִּתֵּן כַּאֲשֶׁר יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ וְהַגֵּר וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר בְּקִרְבֶּךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם: וְזָכַרְתָּ כִּי־עֶבֶד הָיִיתָ בְּמִצְרָיִם וְשָׁמַרְתָּ וְעָשִׂיתָ אֶת־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה: פ ה. (ובשבת ז).

חַג הַסֻּכֹּת תַּעֲשֶׂה לְךָ שִׁבְעַת יָמִים בְּאָסְפְּךָ מִגָּרְנְךָ וּמִיִּקְבֶךָ: וְשָׂמַחְתָּ בְּחַגֶּךָ אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ וְהַלֵּוִי וְהַגֵּר וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ: שִׁבְעַת יָמִים תָּחֹג לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה כִּי יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל תְּבוּאָתְךָ וּבְכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְהָיִיתָ אַךְ שָׂמֵחַ: שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָל־זְכוּרְךָ אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר בְּחַג הַמַּצּוֹת וּבְחַג הַשָּׁבֻעוֹת וּבְחַג הַסֻּכּוֹת וְלֹא יֵרָאֶה אֶת־פְּנֵי יְהוָה רֵיקָם: אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ כְּבִרְכַּת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לָךְ: ס

um seinen Namen wohnen zu lassen, da sollst du das Überschreitungsopfer des Abends bei Sonnenuntergang, um die Zeit, da du aus Mizrajim gegangen bist, schlachten. Du sollst es an dem Orte, den der Ewige, dein Gott, erwählen wird, kochen und essen! des Morgens darauf magst du umkehren und nach Hause reisen. Sechs Tage sollst du Ungesäuertes essen, am siebenten Tage sei dem Ewigen, deinem Gott, zu Ehren ein Fest, wo du keine Arbeit verrichten sollst. Sieben Wochen sollst du dir zählen; von dem Beginn der Sichel in der stehenden Frucht sollst du sieben Wochen zu zählen anfangen. Dann sollst du dem Ewigen, deinem Gott, zu Ehren Wochenfest halten, je nach der Bewilligung aus deinem Vermögen, wovon du geben magst, womit der Ewige, dein Gott, dich segnen wird. Da sollst du vor dem Ewigen, deinem Gott, fröhlich sein, du, dein Sohn und deine Tochter, dein Knecht und deine Magd, sowie der Levite, der in deinen Toren ist, und der Fremde, die Waise und Wittwe, die bei dir sind, an dem Orte, den der Ewige, dein Gott, erwählen wird, um da seinen Namen wohnen zu lassen. Gedenke, daß du in Mizrajim ein Knecht gewesen, und beobachte und vollziehe alle diese Gesetze! Das Fest der Laubhütten sollst du bei dir sieben Tage lang halten, wenn du aus deiner Tenne und aus deiner Kelter eingetan hast. Freue dich an deinem Feste, du, dein Sohn und deine Tochter, dein Knecht und deine Magd, sowie der Levite, der in deinen Toren ist, und der Fremdling, die Waise und die Wittwe, die in deiner Mitte sind. Sieben Tage sollst du dem Ewigen, deinem Gott, zu Ehren an dem Orte, den der Ewige erwählen wird, feiern; denn der Ewige, dein Gott, wird dich in allen deinen Landfrüchten und in allem Werke deiner Hände segnen, weshalb du nur fröhlich sein mögest. Dreimal im Jahre soll alles Männliche unter dir vor dem Ewigen, deinem Gott, an dem Orte, den er erwählen wird, erscheinen, am Feste des ungesäuerten Brodes, am Wochenfeste und am Laubhüttenfeste. Man soll da vor dem Ewigen nicht leer erscheinen; Jeder nach Maßgabe seines Vermögens, je nach dem Segen des Ewigen, deines Gottes, den er dir gegeben.

מניחים ס"ת שני אצל הראשון ואומרים חצי קדיש על שניהם, ומגביהים וגוללים ס"ת שקראו בו, ופותחים ס"ת ב' וקוראים בו למפטיר בפ' פינחס.

וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה עֹלָה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל
אֶחָד וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם:
וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי
עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל תַּעֲשׂוּ: עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן תַּעֲשֶׂה לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד
לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים: וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם:
מִלְּבַד עֹלַת הַבֹּקֶר אֲשֶׁר לְעֹלַת הַתָּמִיד תַּעֲשׂוּ אֶת־אֵלֶּה:
כָּאֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַיּוֹם שִׁבְעַת יָמִים לֶחֶם אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ
לַיהוָה עַל־עוֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ: וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ:

מי שברך. ומגביהין וגוללין. כשמגביהין הס"ת מניחין נגד הכתב של ס"ת ואומרין:

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל־
פִּי יְיָ בְּיַד־מֹשֶׁה: עֵץ־חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתוֹמְכֶיהָ
מְאֻשָּׁר: דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי־נֹעַם וְכָל־נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם: אֹרֶךְ
יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאלָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד: יְיָ חָפֵץ לְמַעַן
צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר:

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל, יברך המפטיר ברכה זו:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר
בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ
וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק:

**Die zweite Thorarolle wird neben die erste auf den Vorlesepult gelegt und der Vorbeter spricht das halbe Kaddisch über beide; die erste Thora wird hierauf aufgehoben und zugerollt. Es folgt dann das Aufrollen der zweiten Thora, worauf der Maftir aufgerufen und ihm folgendes aus dem Abschnitt Pinchas vorgelesen wird.**

Und dem Ewigen zu Ehren zum Ganzopfer dem Feuer zu verzehren darbringen sollt: zwei junge Stiere, einen Widder sieben einjährige Lämmer, die euch alle ohne Fehler sein sollen. Ihr Mehlopfer sei: feines Mehl, mit Öl eingerührt, drei Zehntel zu jedem Stier, zwei Zehntel zu jedem Widder, ein Zehntel zu jedem Lamme und so zu allen sieben Lämmern. Ferner einen Bock zum Sündenopfer, um für euch zu sühnen. Außer dem Morgenopfer, welches zum täglichen Ganzopfer gehört, sollt ihr dieses darbringen. Solches sollt ihr täglich, sieben Tage lang, als Speise, ein Feueropfer zum angenehmen Geruch, dem Ewigen zu Ehren bereiten, nebst dem täglichen Ganzopfer und dessen Trankopfer. Am siebten Tage sei euch heilige Verkündigung, wo ihr keinerlei Kunstarbeit verrichten sollt.

**Nach der Vorlesung wird die Thora vom Lesepulte aufgehoben und wieder zugerollt.**

**Beim Aufheben der Thora spricht man:**

וזאת Dieses ist die Lehre, welche Mosche den Kindern Israels vorgelegt, auf des Ewigen Befehl durch Mosche. Sie ist ein Baum des Lebens denen, die an ihr festhalten, und die sie erfassen, sind selig zu preisen. Ihre Wege sind Wege der Wonne und alle ihre Pfade Frieden. Langes Leben ist in ihrer Rechten, und in ihrer Linken Reichtum und Ehre. Der Ewige will, um seiner Güte willen, die Lehre groß machen und herrlich.

**Segensspruch vor der Haftara:**

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, der Du die herrlichen Propheten erwählt und Wohlgefallen fandest an ihren Worten, gesprochen in Wahrheit; gelobt seist Du, Ewiger, der Du erkoren die Thora und Mosche, Deinen Diener, Israel Dein Volk, und die Propheten der Wahrheit und Gerechtigkeit.

הפטרה ליום אחרון של פסח בישעיה סמן י׳ פסוק ל״ב.

י׳ לב עוֹד הַיּוֹם בְּנֹב לַעֲמֹד יְנֹפֵף יָדוֹ הַר בֵּית־צִיּוֹן גִּבְעַת
יְרוּשָׁלָםִ׃ הִנֵּה הָאָדוֹן יְהוָה צְבָאוֹת מְסָעֵף פֻּארָה
בְּמַעֲרָצָה וְרָמֵי הַקּוֹמָה גְּדֻעִים וְהַגְּבֹהִים יִשְׁפָּלוּ׃ וְנִקַּף
סִבְכֵי הַיַּעַר בַּבַּרְזֶל וְהַלְּבָנוֹן בְּאַדִּיר יִפּוֹל׃ וְיָצָא חֹטֶר
מִגֵּזַע יִשָׁי וְנֵצֶר מִשָּׁרָשָׁיו יִפְרֶה׃ וְנָחָה עָלָיו רוּחַ יְהוָה
רוּחַ חָכְמָה וּבִינָה רוּחַ עֵצָה וּגְבוּרָה רוּחַ דַּעַת וְיִרְאַת
יְהוָה׃ וַהֲרִיחוֹ בְּיִרְאַת יְהוָה וְלֹא־לְמַרְאֵה עֵינָיו יִשְׁפּוֹט
וְלֹא־לְמִשְׁמַע אָזְנָיו יוֹכִיחַ׃ וְשָׁפַט בְּצֶדֶק דַּלִּים וְהוֹכִיחַ
בְּמִישׁוֹר לְעַנְוֵי־אָרֶץ וְהִכָּה־אֶרֶץ בְּשֵׁבֶט פִּיו וּבְרוּחַ שְׂפָתָיו
יָמִית רָשָׁע׃ וְהָיָה צֶדֶק אֵזוֹר מָתְנָיו וְהָאֱמוּנָה אֵזוֹר חֲלָצָיו׃
וְגָר זְאֵב עִם־כֶּבֶשׂ וְנָמֵר עִם־גְּדִי יִרְבָּץ וְעֵגֶל וּכְפִיר וּמְרִיא
יַחְדָּו וְנַעַר קָטֹן נֹהֵג בָּם׃ וּפָרָה וָדֹב תִּרְעֶינָה יַחְדָּו יִרְבְּצוּ
יַלְדֵיהֶן וְאַרְיֵה כַּבָּקָר יֹאכַל־תֶּבֶן׃ וְשִׁעֲשַׁע יוֹנֵק עַל־חֻר
פָּתֶן וְעַל מְאוּרַת צִפְעוֹנִי גָּמוּל יָדוֹ הָדָה׃ לֹא־יָרֵעוּ וְלֹא
יַשְׁחִיתוּ בְּכָל־הַר קָדְשִׁי כִּי־מָלְאָה הָאָרֶץ דֵּעָה אֶת־יְהוָה
כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים׃ וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא שֹׁרֶשׁ יִשַׁי אֲשֶׁר
עֹמֵד לְנֵס עַמִּים אֵלָיו גּוֹיִם יִדְרֹשׁוּ וְהָיְתָה מְנֻחָתוֹ כָּבוֹד׃
וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יוֹסִיף אֲדֹנָי שֵׁנִית יָדוֹ לִקְנוֹת אֶת־שְׁאָר
עַמּוֹ אֲשֶׁר יִשָּׁאֵר מֵאַשּׁוּר וּמִמִּצְרַיִם וּמִפַּתְרוֹס וּמִכּוּשׁ
וּמֵעֵילָם וּמִשִּׁנְעָר וּמֵחֲמָת וּמֵאִיֵּי הַיָּם׃ וְנָשָׂא נֵס לַגּוֹיִם
וְאָסַף נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל וּנְפֻצוֹת יְהוּדָה יְקַבֵּץ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת
הָאָרֶץ׃ וְסָרָה קִנְאַת אֶפְרַיִם וְצֹרְרֵי יְהוּדָה יִכָּרֵתוּ אֶפְרַיִם
לֹא־יְקַנֵּא אֶת־יְהוּדָה וִיהוּדָה לֹא־יָצֹר אֶת־אֶפְרָיִם׃ וְעָפוּ

(Jesajas 10, 32—34. 11 u. 12.)

עוד Heute noch in Nob einzutreffen! — stolz hebt Zions Berg seine Feste, Jerusalems Hügel, empor! Siehe, der Herr, der Ewige Zebaoth, entastet das blütenvolle Gezweig mit der Axt; Hochstämme werden niedergehauen, Emporragende gefällt; des Waldes Gebüsch stürzt unter dem Stahl, der Libanon sinkt unter dem Mächtigen. Aber dem Stamme Jischai entsprießt ein Sprößling, eine Sprosse keimt aus seinen Wurzeln; auf ihm ruht Gottes Geist, Geist der Weisheit und Einsicht, Geist des Rats und der Tapferkeit, Geist der Erkenntnis und Furcht Gottes. Begabt mit untrüglichem Gefühl für Gottesfurcht, wird er nicht nach Augenschein richten, nicht nach Gehör der Ohren entscheiden; nach Gerechtigkeit wird er die Armen richten, nach Billigkeit entscheiden für die Sanftmütigen der Erde; züchtigen wird er die Erdensöhne durch Zauberkraft seines Mundes und durch seiner Lippen Geist hinstrecken den Frevler. Gerechtigkeit wird der Gurt seiner Lenden sein und Treue seiner Hüften Gürtel. Dann wird der Wolf beim Lamme halten, der Tiger sich beim Böcklein lagern, und Kalb und Farr und feister Stier zusammenhalten — ein kleiner Knabe wird sie leiten — und Kuh und Bärin auf einer Weide in Eintracht ihre Jungen lagern; der Löwe wird dem Rinde gleich vom Stroh sich nähren, und spielen wird der Säugling auf dem Natterloch, und über der Basiliskenhöhle sein Liedchen trillern der entwöhnte Knabe. Sie werden nicht schaden, nicht verletzen auf meinem ganzen heiligen Berge; denn Erkenntnis Gottes wird die Erde füllen, wie Gewässer des Meeres Tiefe bedecken. An jenem Tage wird die Wurzel Jschais als Heereszeichen dastehen, zu ihm werden Nationen sich wenden; seine Ruhe wird ehrenvoll sein. An jenem Tage wird der Herr abermals seine Hand ausstrecken, um den Rest seines Volkes zu werben, den Überrest aus Aschur und Ägypten, aus Pathros, Kusch und Elam und Schinear und Chamath und den Inseln des Meeres. Er wird den Nationen ein Heereszeichen erheben, aufnehmen Israels Verstoßene und Jehudas Zerstreute sammeln von den vier Enden der Erde. Dann wird verschwinden Ephrajims Eifersucht, und Jehudas Feindlichgesinnte werden vergehen; nimmermehr wird Ephrajim

בְכָתֵף פְּלִשְׁתִּים יָמָּה יַחְדָּו יָבֹזּוּ אֶת־בְּנֵי־קֶדֶם אֱדוֹם
וּמוֹאָב מִשְׁלוֹחַ יָדָם וּבְנֵי עַמּוֹן מִשְׁמַעְתָּם׃ וְהֶחֱרִים
יְהוָה אֵת לְשׁוֹן יַם־מִצְרַיִם וְהֵנִיף יָדוֹ עַל־הַנָּהָר בַּעְיָם
רוּחוֹ וְהִכָּהוּ לְשִׁבְעָה נְחָלִים וְהִדְרִיךְ בַּנְּעָלִים׃ וְהָיְתָה
מְסִלָּה לִשְׁאָר עַמּוֹ אֲשֶׁר יִשָּׁאֵר מֵאַשּׁוּר כַּאֲשֶׁר הָיְתָה
לְיִשְׂרָאֵל בְּיוֹם עֲלֹתוֹ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וְאָמַרְתָּ בַּיּוֹם
הַהוּא אוֹדְךָ יְהוָה כִּי אָנַפְתָּ בִּי יָשֹׁב אַפְּךָ וּתְנַחֲמֵנִי׃
הִנֵּה אֵל יְשׁוּעָתִי אֶבְטַח וְלֹא אֶפְחָד כִּי עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ יְהוָה
וַיְהִי־לִי לִישׁוּעָה׃ וּשְׁאַבְתֶּם־מַיִם בְּשָׂשׂוֹן מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה׃
וַאֲמַרְתֶּם בַּיּוֹם הַהוּא הוֹדוּ לַיהוָה קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ
בָעַמִּים עֲלִילֹתָיו הַזְכִּירוּ כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ׃ זַמְּרוּ יְהוָה
כִּי גֵאוּת עָשָׂה מְיֻדַּעַת* זֹאת בְּכָל־הָאָרֶץ׃ צַהֲלִי וָרֹנִּי יוֹשֶׁבֶת
צִיּוֹן כִּי־גָדוֹל בְּקִרְבֵּךְ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃

*) מוּדַעַת ק׳.

המפטיר יברך ברכות אחרונות.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק׃

נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן וְרַחֲמָן אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו׃

רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ

Jehuda beneiden und Jehuda nicht mehr Ephrajim befehden; vereint werden einst sie wider die Pelischtim ziehen gegen Abend, einmütig überfallen die Söhne des Morgens, über Edom und Moab wird ihre Gewalt sich erstrecken und über die Söhne Ammons ihre Botmäßigkeit. Der Ewige wird verbannen die Meereszunge Ägyptens, wird schwingen seine Hand gegen den Strom im Brausen seines Sturmes und wird in sieben Bäche ihn zerteilen! in Schuhen wird man ihn durchgehen. Dem Überreste seines Volkes, jenem Überreste aus Aschur, wird gebahnter Weg sein, wie er einst den Kindern Israels war, als sie von Ägypten heraufzogen. Dann wirst du sagen: „Ich lobpreise Dich, Ewiger! Du hast Deinen Zorn ausgelassen wider mich, nun ist er besänftigt und du tröstest mich wieder! Siehe, der Allmächtige ist mein Heil, ich bin getrosten Mutes, fürchte nichts! mein Sieg, mein Saitenspiel ist Jah, der Ewige! er war Errettung mir!“ Und schöpft ihr einst wonnevoll aus des Heiles Quellen, dann werdet ihr sagen: „Danket dem Ewigen, ruft seinen Namen an, verkündet unter den Völkern seine Taten, rühmt seinen Namen laut, denn er ist erhaben. Lobsinget dem Ewigen, denn Herrliches hat er getan! kund geworden ist es der ganzen Erde! Frohlocke und jauchze, Bürgerin Zions, der Allerhöchste ist in deiner Mitte, der Heilige Israels!“

Nach der Haftara spricht der Vortragende:

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Weltregent, Fels aller Ewigkeiten, Allgerechter in allen Zeitaltern, wahrhaftiger Gott, der Du redest und es hältst, sprichst und es erfüllst, dessen Worte alle wahr und gerecht sind.

נאמן Wahrhaftig bist Du, Ewiger, unser Gott, wahrhaftig sind Deine Worte, deren nie auch nur ein einziges unerfüllt bleibt; denn Du, o Gott, bist ein wahrhaftiger und allbarmherziger König. Gelobt seist Du, Ewiger, der in allen Deinen Worten wahrhaftige Gott!

רחם O erbarme Dich über Zion, denn das ist das Haus unseres Lebens! sie, die Seelengebeugte, mögest Du bald, in

תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ׃

שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ׃ עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֶׁב זָר וְלֹא־יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת־כְּבוֹדוֹ׃ כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לּוֹ שֶׁלֹּא־יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד׃

עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם השבת הזה ועל יום חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לקדשה ולמנוחה לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת׃ עַל־הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ השבת וְיִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים׃

Am Sabbat betet man יקום פורקן (Seite 202).

---

## סדר הזכרות נשמות׃

בהרבה קהלות ובפרט לפי מנהג פולין נוהגים להזכיר נשמות אחר ההפטרה ואומרים.

In vielen Gemeinden, besonders dort wo polnischer Ritus eingeführt ist, wird nach der Haftara das Gebet für das Seelenheil der Verstorbenen verrichtet und zwar:

בעבור נשמת האב.

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים נִשְׁמַת אָבִי מוֹרִי (פלוני בר פלונית) שֶׁהָלַךְ לְעוֹלָמוֹ, בַּעֲבוּר שֶׁאֲנִי נוֹדֵר צְדָקָה בַּעֲדוֹ בִּשְׂכַר זֶה תְּהִי נַפְשׁוֹ צְרוּרָה בִּצְרוֹר הַחַיִּים עִם נִשְׁמוֹת אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב שָׂרָה רִבְקָה רָחֵל וְלֵאָה וְעִם שְׁאָר צַדִּיקִים וְצַדְקָנִיּוֹת שֶׁבְּגַן עֵדֶן וְנֹאמַר אָמֵן׃

unseren Tagen, befreien! Gelobt seist Du, Ewiger, der Du Zion in ihren Kindern erfreust!

שמחנו Erfreue uns, o Ewiger, unser Gott, durch den Propheten Eliahu, Deinen Diener, und durch das Reich des Hauses Davids, Deines Gesalbten, der recht bald kommen und unser Herz froh machen möge! Kein Fremder wird dann mehr auf seinem Throne ruhen, nicht wieder werden andere seine Herrlichkeit in Besitz nehmen; denn bei Deinem heiligen Namen hast Du ihm geschworen, daß sein Licht nimmermehr verlöschen soll. Gelobt seist Du, Ewiger, Schild Davids!

על Für die Thora, für den Gottesdienst und für die Propheten, so wie für (diesen Sabbat und) diesen Tag des Mazzothfestes, welchen Du uns gegeben hast, Ewiger, unser Gott, (zur Heiligkeit und Ruhe,) zur Wonne und Freude, zur Herrlichkeit und zum Ruhme — für dies alles, Ewiger, unser Gott, danken wir Dir und preisen wir Dich; gepriesen werde Dein Name durch den Mund aller Lebenden unaufhörlich in Ewigkeit! Gelobt seist Du, Ewiger, der heiligt (den Sabbat) Israel und die Festes-Zeiten!

Am Sabbat betet man יקום פורקן (Seite 203).

---

## Gebet für das Seelenheil der Verstorbenen.

Für den Vater:

Gott gedenke in Barmherzigkeit der Seele meines dahingeschiedenen, teueren Vaters .... und lasse die fromme Gabe, die ich seinetwegen hiermit zu spenden gelobe, ihm zum Segen sein; auf daß seine Seele aufgenommen werde in die Gemeinschaft der Fortlebenden, mit den Seelen Abrahams, Isaaks und Jakobs, Sarahs, Ribkahs, Rachels und Leas vereint im Paradiese. Amen!

בעבור נשמת האם.

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים נִשְׁמַת אִמִּי מוֹרָתִי (פלונית בת פלונית) שֶׁהָלְכָה לְעוֹלָמָהּ, בַּעֲבוּר שֶׁאֲנִי נוֹדֵר צְדָקָה בַּעֲדָהּ בִּשְׂכַר זֶה תְּהִי נַפְשָׁהּ צְרוּרָה בִּצְרוֹר הַחַיִּים עִם נִשְׁמוֹת אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב שָׂרָה רִבְקָה רָחֵל וְלֵאָה וְעִם שְׁאָר צַדִּיקִים וְצַדְקָנִיּוֹת שֶׁבְּגַן עֵדֶן וְנֹאמַר אָמֵן:

בעבור נשמת אב ואם הזקנים ויתר הקרובים.

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים נִשְׁמַת אָבִי וְאִמִּי זְקֵנַי וּזְקֵנוֹתַי דּוֹדַי וְדוֹדוֹתַי אַחַי וְאַחְיוֹתַי בֵּין מִצַּד אָבִי בֵּין מִצַּד אִמִּי שֶׁהָלְכוּ לְעוֹלָמָם, בַּעֲבוּר שֶׁאֲנִי נוֹדֵר צְדָקָה בַּעֲדָם בִּשְׂכַר זֶה תִּהְיֶינָה נַפְשׁוֹתָם צְרוּרוֹת בִּצְרוֹר הַחַיִּים עִם נִשְׁמוֹת אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב שָׂרָה רִבְקָה רָחֵל וְלֵאָה וְעִם שְׁאָר צַדִּיקִים וְצַדְקָנִיּוֹת שֶׁבְּגַן עֵדֶן וְנֹאמַר אָמֵן:

בעבור נשמת המומתים על קידוש הש״י.

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים נִשְׁמַת (פלוני בר פלונית) וְנִשְׁמוֹת כָּל־קְרוֹבַי וּקְרוֹבוֹתַי בֵּין מִצַּד אָבִי בֵּין מִצַּד אִמִּי שֶׁהוּמְתוּ הֵן שֶׁנֶּהֶרְגוּ הֵן שֶׁנִּשְׁחֲטוּ אוֹ נִשְׂרְפוּ אוֹ נִטְבְּעוּ אוֹ נֶחְנְקוּ עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם, בַּעֲבוּר שֶׁאֶתֵּן צְדָקָה בְּעַד הַזְכָּרַת נִשְׁמוֹתֵיהֶם בִּשְׂכַר זֶה תִּהְיֶינָה נַפְשׁוֹתֵיהֶם צְרוּרוֹת בִּצְרוֹר הַחַיִּים עִם נִשְׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל־אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב שָׂרָה רִבְקָה רָחֵל וְלֵאָה וְעִם שְׁאָר צַדִּיקִים וְצַדְקָנִיּוֹת שֶׁבְּגַן עֵדֶן וְנֹאמַר אָמֵן:

Für die Mutter:

Gott gedenke in Barmherzigkeit der Seele meiner dahingeschiedenen teueren Mutter .... und lasse die fromme Gabe, die ich ihretwegen hiermit zu spenden gelobe, ihr zum Segen sein; auf daß ihre Seele aufgenommen werde in die Gemeinschaft der Fortlebenden, mit den Seelen Abrahams, Isaaks und Jakobs, Sarahs, Ribkahs, Rachels und Leas vereint im Paradiese. Amen!

Für die Großeltern und sonstige Verwandte:

Gott gedenke in Barmherzigkeit der Seelen meiner dahingeschiedenen, teueren Großeltern (Brüder, Schwestern) und sonstiger Verwandten, sowohl von väterlicher als mütterlicher Seite, und laß die fromme Gabe, die ich ihretwegen hiermit zu spenden gelobe, ihnen zum Segen sein; auf daß ihre Seelen aufgenommen werden in die Gemeinschaft der Fortlebenden, mit den Seelen Abrahams, Isaaks und Jakobs, Sarahs, Ribkahs, Rachels und Leas vereint im Paradiese. Amen!

Für die als Märtyrer Verstorbenen:

Gott gedenke in Barmherzigkeit der Seele des .... und der Seelen aller meiner Verwandten sowohl von väterlicher als mütterlicher Seite, die zur Heiligung Deines Namens sich töten, hinschlachten, verbrennen, ertränken oder erwürgen ließen! Laß die fromme Spende, die ich ihretwegen hiermit zu spenden gelobe, ihnen zum Segen sein, auf daß ihre Seelen aufgenommen werden in die Gemeinschaft der Fortlebenden, mit den Seelen Abrahams, Isaaks und Jakobs, Sarahs, Ribkahs, Rachels und Leas vereint im Paradiese. Amen!

יְיָ מָה־אָדָם וַתֵּדָעֵהוּ, בֶּן־אֱנוֹשׁ וַתְּחַשְּׁבֵהוּ: אָדָם לַהֶבֶל דָּמָה, יָמָיו כְּצֵל עוֹבֵר: בַּבֹּקֶר יָצִיץ וְחָלָף לָעֶרֶב יְמוֹלֵל וְיָבֵשׁ: תָּשֵׁב אֱנוֹשׁ עַד־דַּכָּא וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם: לוּ חָכְמוּ יַשְׂכִּילוּ זֹאת יָבִינוּ לְאַחֲרִיתָם: כִּי לֹא בְמוֹתוֹ יִקַּח הַכֹּל לֹא־יֵרֵד אַחֲרָיו כְּבוֹדוֹ: שְׁמָר־תָּם וּרְאֵה יָשָׁר כִּי אַחֲרִית לְאִישׁ שָׁלוֹם: פּוֹדֶה יְיָ נֶפֶשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יֶאְשְׁמוּ כָּל־הַחֹסִים בּוֹ:

Der Vorbeter rezitiert Ps. 16.

והחזן אומר מכתם (תהלים ט"ז). ומזכירים נשמות הקדושים ואומרים אב הרחמים.

Hierauf gedenkt man im Gebete der Seelen der hingeschiedenen Märtyrer.

אַב הָרַחֲמִים שׁוֹכֵן מְרוֹמִים. בְּרַחֲמָיו הָעֲצוּמִים הוּא יִפְקוֹד בְּרַחֲמִים הַחֲסִידִים וְהַיְשָׁרִים וְהַתְּמִימִים קְהִלּוֹת הַקֹּדֶשׁ שֶׁמָּסְרוּ נַפְשָׁם עַל קְדֻשַּׁת הַשֵּׁם. הַנֶּאֱהָבִים וְהַנְּעִימִים בְּחַיֵּיהֶם וּבְמוֹתָם לֹא נִפְרָדוּ. מִנְּשָׁרִים קַלּוּ מֵאֲרָיוֹת גָּבֵרוּ. לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנָם וְחֵפֶץ צוּרָם: יִזְכְּרֵם אֱלֹהֵינוּ לְטוֹבָה עִם־שְׁאָר צַדִּיקֵי עוֹלָם. וְיִנְקוֹם נִקְמַת דַּם עֲבָדָיו הַשָּׁפוּךְ: כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים. הַרְנִינוּ גוֹיִם עַמּוֹ כִּי דַם עֲבָדָיו יִקּוֹם. וְנָקָם יָשִׁיב לְצָרָיו וְכִפֶּר אַדְמָתוֹ עַמּוֹ: וְעַל יְדֵי עֲבָדֶיךָ הַנְּבִיאִים כָּתוּב לֵאמֹר. וְנִקֵּיתִי דָּמָם לֹא נִקֵּיתִי. וַיָי שֹׁכֵן בְּצִיּוֹן: וּבְכִתְבֵי הַקֹּדֶשׁ נֶאֱמַר. לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אַיֵּה אֱלֹהֵיהֶם. יִוָּדַע בַּגּוֹיִם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דַּם עֲבָדֶיךָ הַשָּׁפוּךְ: וְאוֹמֵר כִּי דוֹרֵשׁ דָּמִים אוֹתָם זָכָר לֹא שָׁכַח צַעֲקַת עֲנָוִים: וְאוֹמֵר יָדִין בַּגּוֹיִם מָלֵא גְוִיּוֹת מָחַץ רֹאשׁ עַל אֶרֶץ רַבָּה. מִנַּחַל בַּדֶּרֶךְ יִשְׁתֶּה עַל כֵּן יָרִים רֹאשׁ:

„Gott, was ist der Mensch, daß Du auf ihn achtest, der Sterbliche, daß Du ihn würdigst? Der Mensch, dem Hauche gleicht er, seine Tage vorüberwandelndem Schatten. Am Morgen blüht er und sprosset, am Abend ist er abgemäht und verdorrt. Du führst den Menschen bis zur Zerknirschung, und sprichst: Kehret zurück, Menschenkinder! O, wären sie weise: verständen sie dies, bedächten ihr Ende; daß bei seinem Tode der Mensch Nichts mitnimmt von allem, daß seine Schätze ihm nicht nachfolgen. — Bewahre die Unschuld, sieh auf Redlichkeit; denn solcher Zukunft ist der Friede. Gott erlöst die Seele seiner Diener und läßt nicht büßen alle, die auf ihn vertrauen.

אב הרחמים Der Vater der Barmherzigkeit, der in Himmelshöhen thronet, gedenke in seiner allerbarmenden Liebe jener Frommen, Gerechten und Unschuldigen, der heiligen Gemeinden, die ihr Leben hingaben zur Heiligung des göttlichen Namens, der Geliebten und Getreuen, in Leben und Tod nicht Getrennten; schneller waren sie als Adler, stärker waren sie als Löwen, zu tun den Willen ihres Schöpfers und das Verlangen ihres Hortes! Möge unser Gott ihrer gedenken zum Heile, neben allen Edlen, die in der Welt für die Wahrheit sich geopfert haben; möge er rächen das vergossene Blut seiner Knechte, wie geschrieben steht in der Lehre Mosches, des Mannes Gottes: „Preiset, Nationen, sein Volk, denn das Blut seiner Knechte rächt er, wendet Rache auf seine Widersacher, daß er sühnet sein Land sein Volk.“ Und durch Deine Diener, die Propheten, steht geschrieben: „So werde ich sühnen ihr Blut, das ich noch nicht gesühnt: denn der Ewige thronet auf Zion.“ Und in den heiligen Schriften heißt es: „Warum sollen die Völker sprechen: wo ist nun ihr Gott?“ Kund werde den Völkern vor unsern Augen die Sühne für Deiner Knechte Blut! Ferner heißt es: „Denn er, der Bluttaten ahndet, gedachte ihrer, vergaß der Klage der Elenden nicht.“ Und es heißt: „Er wird richten unter den Völkern — voll von Leichen — zerschmettert Häupter auf weitem Lande. Vom Bache wird er trinken am Wege, darum wird er das Haupt erheben.“

# סדר מתנת יד·

אחר שסיים המפטיר ברכה אחרונה (ואחר יקום פורקן בשבת) הרב או הש״ץ לוקח ספר תורה בידו ומברך לכל זכר שבבהכ״נ ואומר:

מִי שֶׁבֵּרַךְ אֲבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן דָּוִד וּשְׁלֹמֹה, הוּא יְבָרֵךְ אֶת (ר״פ בר״פ), בַּעֲבוּר שֶׁיִּתֵּן מַתְּנַת יָדוֹ לִכְבוֹד הַמָּקוֹם וְלִכְבוֹד הַתּוֹרָה וְלִכְבוֹד הָרֶגֶל, בִּשְׂכַר זֶה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יִשְׁמְרֵהוּ וְיַצִּילֵהוּ מִכָּל צָרָה וְצוּקָה, וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדָיו וִיבָרְכֵהוּ וִיזַכֵּהוּ לַעֲלוֹת לָרֶגֶל עִם כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן:

ואחר שברך לכל אחד ואחד יברך את כל הקהל יחד ואומר:

מִי שֶׁבֵּרַךְ אֲבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן דָּוִד וּשְׁלֹמֹה, הוּא יְבָרֵךְ אֶת־כָּל־הַקָּהָל הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה עִם כָּל־קְהִלּוֹת הַקֹּדֶשׁ וְיִשּׁוּבִים וּסְבִיבוֹת שֶׁל־כָּל־עִיר וָעִיר, הֵם וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם, וְכָל־מִי שֶׁיִּתֵּן מִנְדְּבַת לִבּוֹ הֵן אִישׁ הֵן אִשָּׁה לְלוֹמְדֵי תוֹרָה וְלַעֲנִיֵּי יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ· בִּשְׂכַר זֶה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יְזַכֵּהוּ לִרְאוֹת בְּבִנְיָנָהּ וְלִשְׂמוֹחַ בְּתִקּוּנָהּ, וְיִשְׁמְרֵהוּ וְיַצִּילֵהוּ מִכָּל־צָרָה וְצוּקָה וּמִכָּל־נֶגַע וּמַחֲלָה, וִיזַכֵּהוּ לִרְאוֹת בִּיאַת מְשִׁיחֵנוּ וּלְהָבִיא נִדְבָתוֹ לְבִנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב, וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל־מַעֲשֵׂה יָדָיו עִם כָּל־יִשְׂרָאֵל אֶחָיו, וְנֹאמַר אָמֵן: אשרי וכו׳.

Nach beendigtem Vortrage der Haftara erteilt der Rabbiner oder Vorbeter einem jeden in der Synagoge männlichen Anwesenden den folgenden Segen:

Er, der unsere Väter Abraham, Jizchak und Jakob, Mosche und Aharon, David und Salomo gesegnet hat, er segne den . . . dafür, daß er eine freiwillige Gabe zur Ehre Gottes, zur Ehre der Thora und zur Ehre des Festes spendet. Der Heilige, gelobt sei Er, möge deßhalb ihn behüten und aus aller Not und Bedrängnis retten, Er möge Glück und Gedeihen all seinem Händewerk verleihen, und ihn mit dem Segen beglücken, hinauf zu wallen zum Tempelfeste mit ganz Israel! Amen.

Alsdann spricht er über die Gesamtgemeinde den folgenden Segensspruch:

Er, der unsere Väter Abraham, Jizchak und Jakob, Mosche und Aharon, David und Salomo gesegnet hat, Er segne diese gesamte heilige Gemeinde nebst allen heiligen Gemeinden und den in Dörfern und Umgebungen der Städte Wohnenden, sie samt ihren Frauen, Söhnen und Töchtern und allen ihrigen. Er segne auch jeden — ob Mann oder Frau — der mit willigem Herzen die Thora-Studirenden und die Armen der heiligen Stadt Jerusalem unterstützt. Der Heilige, gelobt sei Er, möge ihm darum das Glück gewähren, den Wiederaufbau dieser Stadt zu schauen und an ihrer Ausschmückung sich zu freuen; Er möge ihn behüten von aller Not und Bedrängnis, Plage und Krankheit befreien und ihn die Ankunft unseres Erlösers sehen lassen, damit er seine Geschenke zum Baue des Heiligtums bringe bald und in naher Zeit; Er möge Glück und Gedeihen all seinem Händewerk verleihen in Gemeinschaft mit ganz Israel seinen Brüdern. — Darauf laßt uns sprechen: Amen!

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:

תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר: דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ: הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אָשִׂיחָה: וֶעֱזוּז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה: זֵכֶר רַב טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ: חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל חָסֶד: טוֹב יְיָ לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְיָ כָּל מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ: לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל דּוֹר וָדֹר: סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל הַכְּפוּפִים: עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אָכְלָם בְּעִתּוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן: צַדִּיק יְיָ בְּכָל דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְיָ לְכָל קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת: רְצוֹן יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר יְיָ אֶת כָּל אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד: תְּהִלַּת יְיָ יְדַבֶּר פִּי וִיבָרֵךְ כָּל בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

יהללו u. s. w. תפלת מוסף wie gestern (Seite 210—228).

---

למנחה נכנסים לביהכ"נ ואומרים אשרי ובא לציון, וכו'.

Zu Mincha wird das Gebet mit אשרי ובא לציון begonnen.

---

לערבית מתפללין ערבית כמו במ"ש ומבדילין בתפלה וכן על הכוס כמו שמבדילין במ"ש, אלא שאין אומרין אליהו הנביא וגם אין מברכין לא על הנר ולא על הבשמים, חוץ מבמ"ש שאז מזכירין אליהו הנביא ומברכין על הנר ועל הבשמים ככל שאר מ"ש.

Am Abend beim Festesausgang wird gebetet wie bei jedem Sabbatausgang und sowohl in Schemone esre in אתה חוננתנו als über Wein die Habdalasegnung הבדלה gesprochen. Jedoch die Segnung über Licht und Gewürz wird nur dann gesprochen, wenn der Festesausgang zugleich Sabbatausgang ist. Ebenso verhält es sich mit dem üblichen אליהו הנביא Liede.

# שִׁיר הַיִּחוּד לְיוֹם רִאשׁוֹן׃

אָשִׁירָה וַאֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי בְּעוֹדִי׃ הָאֱלֹהִים הָרוֹעֶה אוֹתִי מֵעוֹדִי׃
עַד הַיּוֹם הַזֶּה הֶחֱזַקְתָּ בְּיָדִי׃ חַיִּים וָחֶסֶד עָשִׂיתָ עִמָּדִי׃

בָּרוּךְ יְיָ וּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ׃ כִּי עַל עַבְדּוֹ הִפְלִיא חַסְדּוֹ׃
אֱלֹהֵי מָרוֹם בַּמָּה אֲקַדֵּם׃ וּבַמָּה אִכַּף לֵאלֹהֵי קֶדֶם׃

אִלּוּ הָרִים לְמַעֲרָכָה׃ וְכָל עֲצֵי לְבָנוֹן כַּכֹּל עֲרוּכָה׃
וְאִם כָּל בְּהֵמוֹת וְחַיּוֹת קְרוּצִים׃ נְתָחִים עֲרוּכִים עַל הָעֵצִים׃

וְאַף זָוִיּוֹת מִזְבֵּחַ מְבוּסִים׃ דָּם כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים׃
וְכַחוֹל סֹלֶת דָּשֵׁן וְשָׁמֵן׃ בָּלוּל בְּרִבְבוֹת נַחֲלֵי שָׁמֶן׃

וּלְאַזְכָּרָה לְבוֹנָה וְסַמִּים׃ וְלִקְטֹרֶת כָּל רָאשֵׁי בְשָׂמִים׃
(וְאִלּוּ נֵרוֹת עַל הַמְּנוֹרוֹת׃ יִהְיוּ מְאִירוֹת כִּשְׁנֵי הַמְּאֹרֹת׃)

(וּכְהַרְרֵי אֵל לֶחֶם הַפָּנִים׃ עַל שֻׁלְחָנוֹת עֲרוּכִים בִּפְנִים׃)
וְיַיִן כִּמְטַר הַשָּׁמַיִם׃ וְשֵׁכָר לְנֶסֶךְ כְּעֵינוֹת מָיִם׃

וְאִלּוּ כָּל בְּנֵי אָדָם כֹּהֲנִים׃ לְוִיִּם מְשׁוֹרְרִים בִּכְנַף רְנָנִים׃
וְכָל עֲצֵי עֵדֶן וְכָל עֲצֵי יְעָרִים׃ כִּנּוֹרוֹת וּנְבָלִים לַשָּׁרִים׃

וְכָל בְּנֵי אֱלֹהִים בְּקוֹל תְּרוּעָתָם׃ וְהַכּוֹכָבִים מִמְּסִלּוֹתָם׃
וְכָל הַלְּבָנוֹן וְחַיָּה כֻּלָּהּ׃ אֵין דֵּי בָּעֵר וְאֵין דֵּי עוֹלָה׃

הֵן בְּכָל אֵלֶּה אֵין דֵּי לַעֲבוֹד׃ וְאֵין דֵּי לְקַדֵּם אֶל הַכָּבוֹד׃
כִּי נִכְבַּדְתָּ מְאֹד מַלְכֵּנוּ׃ וּבַמֶּה נִכַּף לַאֲדוֹנֵינוּ׃

אָמְנָם לֹא יוּכְלוּ כַּבְּדֶךָ׃ כָּל חַי אַף כִּי אֲנִי עַבְדֶּךָ׃
וַאֲנִי נִבְזֶה וַחֲדַל אִישִׁים׃ נִמְאַס בְּעֵינַי וּשְׁפַל אֲנָשִׁים׃

וְאֵין לְעַבְדְּךָ כֹּל לְכַבְּדֶךָ׃ לְהָשִׁיב לְךָ גְּמוּל עַל חֲסָדֶיךָ׃
כִּי הִרְבֵּיתָ טוֹבוֹת אֵלָי׃ כִּי הִגְדַּלְתָּ חַסְדְּךָ עָלָי׃

וְרַב שִׁלּוּמִים לְךָ חִיַּבְתִּי׃ כִּי עָשִׂיתָ טוֹבוֹת אִתִּי׃

וְלֹא חִיַּבְתָּ לִי גְּמוּלֶךָ · כָּל טוֹבָתִי בַּל עָלֶיךָ:

עַל הַטּוֹבוֹת לֹא עֲבַדְתִּיךָ · אַחַת לְרִבּוֹא לֹא גְמַלְתִּיךָ:
אִם אָמַרְתִּי אֲסַפְּרָה נָּא כְמוֹ · לֹא יָדַעְתִּי סְפֹרוֹת לָמוֹ:

וּמָה אָשִׁיב לְךָ וְהַכֹּל שֶׁלָּךְ · לְךָ שָׁמַיִם אַף אֶרֶץ לָךְ:
יַמִּים וְכָל אֲשֶׁר בָּם בְּיָדֶךָ · וְכֻלָּם יִשְׂבְּעוּן מִיָּדֶךָ:

וַאֲנַחְנוּ עַמְּךָ וְצֹאנֶךָ · וַחֲפֵצִים לַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ:
וְאֵיךְ נַעֲבֹד וְאֵין לְאֵל יָדֵנוּ · וְלִשְׂרֵפַת אֵשׁ בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ:

וְאֵיךְ נַעֲבֹד וְאֵין זֶבַח וּמִנְחָה · כִּי לֹא בָאנוּ אֶל הַמְּנוּחָה:
וּמַיִם אַיִן לְהַעֲבִיר טֻמְאָה · וַאֲנַחְנוּ עַל אֲדָמָה טְמֵאָה:

שָׂשׂ אָנֹכִי עַל אֲמָרֶיךָ · וַאֲנִי בָאתִי בִּדְבָרֶיךָ:
כִּי כָתוּב לֹא עַל זְבָחֶיךָ · וְעוֹלֹתֶיךָ אוֹכִיחֶךָ:

עַל דְּבַר זֶבַח וְעֹלֹתֵיכֶם · לֹא צִוִּיתִי אֶת אֲבוֹתֵיכֶם:
מָה שָּׁאַלְתִּי וּמָה דָּרַשְׁתִּי · מִמְּךָ כִּי אִם לְיִרְאָה אוֹתִי:

לַעֲבֹד בְּשִׂמְחָה וּבְלֵבָב טוֹב · הִנֵּה שְׁמוֹעַ מִזֶּבַח טוֹב:
וְלֵב נִשְׁבָּר מִמִּנְחָה טְהוֹרָה · זִבְחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבָּרָה:

זֶבַח וּמִנְחָה לֹא חָפַצְתָּ · חַטָּאת וְעוֹלָה לֹא שָׁאָלְתָּ:
מִזְבֵּחַ אֶבְנֶה בְּשִׁבְרוֹן לִבִּי · וַאֲשַׁבְּרָה אַף רוּחִי בְּקִרְבִּי:

רוּם לֵב אַשְׁפִּיל וְאֶת רוּם עֵינָי · וְאֶקְרַע לְבָבִי לְמַעַן אֲדֹנָי:
שִׁבְרֵי רוּחִי הֵם זְבָחֶיךָ · יַעֲלוּ לְרָצוֹן עַל מִזְבְּחֶךָ:

וְאַשְׁמִיעַ בְּקוֹל הוֹדָיוֹתֶךָ · וַאֲסַפְּרָה כָּל נִפְלְאוֹתֶיךָ:
אֲשֶׁר יָדְעָה נַפְשִׁי אַחְבִּירָה · אֲמַלֵּל גְּבוּרוֹת וַאֲדַבֵּרָה:
וּמָה אֶעֱרוֹךְ וְלֹא יָדַעְתִּי מָה · הֲיָכֹל אוּכַל דַּבֵּר מְאוּמָה:
כִּי אֵין חֵקֶר לִגְדֻלָּתוֹ · וְגַם אֵין מִסְפָּר לִתְבוּנָתוֹ:

חֲכַם לֵבָב הוּא מִי כָמוֹהוּ · שַׂגִּיא כֹחַ לֹא מְצָאנוּהוּ:
עֹשֶׂה גְדוֹלוֹת וְרַב נוֹרָאוֹת · גָּדוֹל אַתָּה וְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת:

עַד אֵין מִסְפָּר וְעַד אֵין חֵקֶר · וְלֹא נוֹדַע כִּי לֹא יֵחָקֵר:
אֵיזוֹ עַיִן אֲשֶׁר תְּעִידֶךָ · וְאֵיזֶה פֶּה אֲשֶׁר יַגִּידֶךָ:

חַי לֹא רָאֲךָ וְלֵב לֹא יְדָעֲךָ · וְאֵיזֶה שֶׁבַח אֲשֶׁר יַצִּיעֲךָ:
גַּם מְשָׁרְתֶיךָ לֹא רָאוּךָ · וְכָל חַכְמֵי לֵב לֹא מְצָאוּךָ:

אַתָּה לְבַדְּךָ מַכִּיר שִׁבְחֶךָ · וְאֵין זוּלָתְךָ יוֹדֵעַ כֹּחֶךָ:
וְאֵין יוֹדֵעַ בִּלְעָדֶיךָ · שְׁבָחוֹת רְאוּיוֹת לִכְבוֹדֶךָ:

עַל כֵּן תְּבֹרַךְ כָּרָאוּי לָךְ · כְּפִי קָדְשְׁךָ כְּבוֹדְךָ וְגָדְלָךְ:
וּמִפִּי הַכֹּל בְּכָל אֱיָלוּתָם · כְּפִי מַדָּע אֲשֶׁר אַתָּה חֲנַנְתָּם:

יוֹדוּ פִּלְאֲךָ הַשָּׁמַיִם · וְיַאְדִּירוּךָ קוֹלוֹת מָיִם:
וְיָרִיעוּ לְךָ כָּל הָאָרֶץ · יוֹדוּךָ כָּל מַלְכֵי אָרֶץ:

אַף יוֹדוּךָ כָּל הָעַמִּים · וִישַׁבְּחוּךָ כָּל הָאֻמִּים:
כָּל זֶרַע יַעֲקֹב עֲבָדֶיךָ · כִּי עֲלֵיהֶם גָּבְרוּ חֲסָדֶיךָ:

אֶת שֵׁם יְיָ יְהַלְלוּ כֻלָּם · אֵל אֱלֹהִים אֱמֶת וּמֶלֶךְ עוֹלָם:

ברוך אתה יחיד ומיוחד ה׳ אחד ושמו אחד:

---

# לְיוֹם שֵׁנִי·

וַאֲנִי עַבְדְּךָ בֶּן אֲמָתֶךָ · אֲדַבֵּר אֲמַלֵּל גְּבוּרוֹתֶיךָ:
דַּרְכֵי שִׁבְחֲךָ קְצָתָם אֲסַפְּרָה · מַעֲשֶׂיךָ מַה נּוֹרָא אוֹמְרָה:

אֵין אֵלֶיךָ עֶרְכְּךָ בַּסֵּפֶר · אַגִּידָה עָצְמוּ מִסַּפֵּר:
חֵקֶר אֱלוֹהַּ לֹא יִמָּצֵא: וְתַכְלִית שַׁדַּי לֹא תִקָּצֵה:

וְלִתְבוּנָתוֹ הֲלֹא אֵין חֵקֶר · וּמִסְפַּר שָׁנָיו לֹא יֵחָקֵר:

וְגַם אֵין מִסְפָּר לִגְדוּדֶיךָ· בִּצְבָאוֹתֶיךָ אוֹת כְּבוֹדֶךָ:

אֵיזוֹ עַיִן אֲשֶׁר תְּעִידֶךָ· וְחַי לֹא רָאָה פְּנֵי כְבוֹדֶךָ:
נָבוֹן וְחָכָם הֵן לֹא יֵדָע· וְאֵיךְ אֶעֱרוֹךְ עַל אֲשֶׁר לֹא אֵדָע:

וְאִם יֹאמַר אִישׁ עַד תַּכְלִיתוֹ· אֶעֱרוֹךְ אֵלָיו וּבְמַתְכֻּנְתּוֹ:
אָבֹא וְאֶמְצָא תַּכְלִית שִׁבְחוֹ· לֹא נֶאֶמְנָה אֶת אֵל רוּחוֹ:

יְבֻלַּע כִּי לֹא יָדַע עֶרְכּוֹ· אַחֲרִית פִּיהוּ רֵאשִׁית דַּרְכּוֹ:
וְעִמָּדִי לֹא כֵן אָנֹכִי· וּפִי לֹא אֶתֵּן לַחֲטֹא וְחִכִּי:

אֲסַפְּרָה לְאַחַי קְצוֹת דַּרְכֵי אֵל· וּלְיִשְׂרָאֵל מַה פָּעַל אֵל:
כַּכָּתוּב אִמְרוּ לֵאלֹהִים· מַה נּוֹרָא מַעֲשֶׂיךָ אֱלֹהִים:

וְאָמַרְתָּ עַם זוּ יָצַרְתִּי· לִי יְסַפְּרוּ שְׁמִי וּתְהִלָּתִי:
בְּמִצְרַיִם שַׂמְתִּי עֲלִילוֹתַי· לְמַעַן תְּסַפֵּר אֶת אוֹתוֹתַי:

וַאֲנִי עַבְדְּךָ עַל כֵּן אֲסַפֵּר· כַּאֲשֶׁר אֶדְרוֹשׁ מֵעַל סֵפֶר:
תְּהַלֵּל נַפְשִׁי כֹּחַ מַעֲשֶׂיךָ· וְכָל קְרָבַי אֶת שֵׁם קָדְשֶׁךָ:

וַאֲבָרֶכְךָ בְּכָל עִנְיָנַי· וּבְכָל לִבִּי אוֹדֶה אֶת אֲדֹנָי:
גַּם בִּגְרוֹנִי רוֹמְמוֹתֶיךָ· וְאֶת פִּי אֲמַלֵּא תְהִלָּתֶךָ:

כִּי פִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ· כָּל הַיּוֹם אֶת תִּפְאַרְתֶּךָ:
וְאֹמְרָה נָּא עֱזוּז נוֹרְאוֹתֶיךָ· וְאָשִׂיחָה דִּבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ:

וְאַזְכִּיר טוּבְךָ וְצִדְקוֹתֶיךָ· חֲסָדֶיךָ וּגְבוּרוֹתֶיךָ:
יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל אַתָּה· עַל כָּל אֱלֹהִים מְאֹד גָּדַלְתָּ:

כִּי כָל אֱלֹהֵי הָעַמִּים הֵם· אֱלִילִים אִלְּמִים רוּחַ אֵין בָּהֶם:
הֵן לְעוֹבְדֵיהֶם גְּמוּל אֵין מְשִׁיבִים· וְלָמָּה לָהֶם הֵמָּה מְטִיבִים:

וּבְעֵת צָרָה אָז יִתְפַּלֵּלוּ· וְלֹא יֵעָנוּ כִּי לֹא יוֹעִילוּ:
דּוֹרְשִׁים בְּכָל לֵב לְרוּחַ אֵין בּוֹ· וְקָרוֹב יְיָ אֵל עַם קְרוֹבוֹ:

הַיּוֹצֵר כֹּל הוּא אֱלֹהֵינוּ׃ הוּא עָשָׂנוּ וְלוֹ לְבַד אֲנָחְנוּ׃
עַם מַרְעִיתוֹ וְצֹאן יָדוֹ׃ נְבָרֵךְ שְׁמוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

בַּצַּר לָנוּ מְאֹד נִמְצֵאתָ׃ כִּי דוֹרְשֶׁיךָ לֹא עָזַבְתָּ׃
וְתָמִיד בְּפִינוּ תְּהִלָּתֶךָ׃ וּמְהַלְלִים לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ׃

עַד אַתָּה כָּךְ וּבִכְבוֹדֶךָ׃ וּמְשָׁרְתֶיךָ אַף עֲבָדֶיךָ׃
אֲשֶׁר כְּבוֹדְךָ מְלֹא כָל הָאָרֶץ׃ וּכְבוֹדְךָ עַל כָּל הָאָרֶץ׃

וַאֲבוֹתֵינוּ בָּחֲרוּ אוֹתָךְ׃ לְבַדְּךָ לַעֲבוֹד וְאֵין לְזָר אִתָּךְ׃
גַּם אֲנַחְנוּ אוֹתְךָ לְבַדֶּךָ׃ נַעֲבֹד כְּבֵן אָב וּנְכַבְּדֶךָ׃

וְהִנֵּנוּ עַל יִחוּדֶךָ׃ יוֹמָם וָלַיְלָה עֵדֶיךָ׃
בְּפִי כֻלָּנוּ וּבִלְבָבֵנוּ׃ שֶׁאַתָּה לְבַדְּךָ אֱלֹהֵינוּ׃

אֱלֹהֵינוּ עַל יִחוּדֶךָ׃ עֵדִים אֲנַחְנוּ וַעֲבָדֶיךָ׃
אֵין תְּחִלָּה אֶל רֵאשִׁיתֶךָ׃ וְאֵין קֵץ וְתִכְלָה לְאַחֲרִיתֶךָ׃

רִאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן מִבְּלִי רֵאשִׁית׃ וּמִבְּלִי אַחֲרִית וְאֵין לֵב לְהָשִׁית׃
אֵין קִצָּה אֶל גָּבְהוּתֶךָ׃ וְאֵין סוֹף לְעֹמֶק מִדּוֹתֶיךָ׃

אֵין לְךָ סוֹבֵב וְאֵין לְךָ פֵּאָה׃ עַל כֵּן אוֹתְךָ חַי לֹא רָאָה׃
אֵין צַד וְצֵלַע יַצְלִיעוּךָ׃ וְרוֹחַב וְאֹרֶךְ (נ״א ועומק) לֹא יְמַצְּעוּךָ׃

(אֵין פֵּאָה לִסְבִיבוֹתֶיךָ׃ וְאֵין תּוֹךְ מַבְדִּיל בֵּינוֹתֶיךָ׃)
אֵין חָכְמָה אֲשֶׁר תֵּדָעֶךָ׃ וְאֵין מַדָּע אֲשֶׁר יַגִּיעֶךָ׃

וְלֹא יַשִּׂיג אוֹתְךָ כָּל מַדָּע׃ וְאֵין שֵׂכֶל אֲשֶׁר יָבִין וְיֵדַע׃
מִמְּךָ מְאוּמָה וְאֵיכָה אַתָּה׃ וְאֵיךְ בְּלִי מְאוּמָה כֹּל בָּרָאתָ׃

---

## לְיוֹם שְׁלִישִׁי׃

אָמְנָם יָדַעְתִּי כִּי אַתָּה׃ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב כֹּל יָצַרְתָּ׃

אַתָּה בוֹרֵא וְלֹא נִבְרֵאתָ· אַתָּה יוֹצֵר וְלֹא נוֹצַרְתָּ:
אַתָּה מֵמִית וְאֶת כֹּל תְּבַלֶּה· אַתָּה מוֹרִיד שְׁאוֹל וְאַף תַּעֲלֶה:
וְנֶאֱמָן לְהַחֲיוֹת מֵתִים אָתָּה· וְעַל יְדֵי נְבִיאֶךָ כֵּן הוֹדַעְתָּ:
וְלֹא תָמוּת אֵל חַי וְלֹא מֵתָה· מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אָתָּה:
מַשְׁבִּיר וּמוֹלִיד וְלֹא נוֹלַדְתָּ· מוֹחֵץ וְרוֹפֵא וְלֹא חָלִיתָ:
מָוֶת וּמַדְוֶה אֵין לְפָנֶיךָ· תְּנוּמָה וְשֵׁנָה אֵין לְעֵינֶיךָ:
הֲלֹא מִקֶּדֶם אֵל חַי אָתָּה· מֵאֲשֶׁר בְּךָ לֹא נִשְׁתַּנֵּיתָ:
וְעַד הָעוֹלָם לֹא תִשְׁתַּנֶּה· מֵאֱלָהוּתְךָ לֹא תִתְגַּנֶּה:
חָדָשׁ וְנוֹשָׁן לֹא נִמְצֵאתָ· חִדַּשְׁתָּ כֹּל וְלֹא חֻדַּשְׁתָּ:
לֹא יָחוּלוּ זִקְנָה וּבַחֲרוּת· עָלֶיךָ גַּם שֵׂיבָה וְשַׁחֲרוּת:
וְלֹא חָלוּ בְךָ שִׂמְחָה וָעֶצֶב· וְדִמְיוֹן נוֹצָר וְכָל דְּבַר קֶצֶב:
כִּי לֹא יְסוֹבֵב אוֹתְךָ גֶּשֶׁם· אַף לֹא תִדְמֶה אֶל כָּל גֶּשֶׁם:
כָּל הַיְצוּרִים גְּבוּל סִבַּבְתָּם· אֶל רֵאשִׁיתָם וּלְאַחֲרִיתָם:
כִּי הַבְּרוּאִים בִּגְבוּל שַׂמְתָּם· וְלִימֵי צְבָאָם גְּבוּל הִקַּפְתָּם:
וּלְךָ אֵין גְּבוּל וּלְיָמֶיךָ· וְלִשְׁנוֹתֶיךָ וּלְעַצְמֶךָ:
עַל כֵּן אֵינְךָ צָרִיךְ לַכֹּל· לְיָדְךָ וּלְחַסְדְּךָ צְרִיכִים הַכֹּל:
הַכֹּל צְרִיכִים לְצִדְקוֹתֶיךָ· וְאֵינְךָ צָרִיךְ לִבְרִיּוֹתֶיךָ:
כִּי טֶרֶם כָּל יְצִיר הָיִיתָ· לְבַדְּךָ מְאוּמָה לֹא נִצְרַכְתָּ:
רֵאשִׁית וְאַחֲרִית בְּיָדְךָ עֲרוּכִים· אַתָּה בָם וְהֵם בְּרוּחֲךָ שְׂרוּכִים:
כָּל אֲשֶׁר הָיָה בָרִאשׁוֹנָה· וַאֲשֶׁר יִהְיֶה בָאַחֲרוֹנָה:
כָּל הַיְצוּרִים וְכָל מַעֲשֵׂיהֶם· וְכָל דִּבְרֵיהֶם וּמַחְשְׁבוֹתֵיהֶם:
מֵרֹאשׁ וְעַד סוֹף תֵּדַע כֻּלָּם· וְלֹא תִשְׁכַּח כִּי אַתָּה אֶצְלָם:
אַתָּה בְרָאתָם וּלְבַדְּךָ עֲרָכָם· לְבַדְּךָ תֵּדַע מְקוֹמָם וְדַרְכָּם:

הֵן אֵין דָּבָר מִמְּךָ נֶעְלָם · כִּי לְפָנֶיךָ נְכוֹנִים כֻּלָּם:
אֵין חֹשֶׁךְ וְאֵין מָנוֹס וָסֵתֶר · לָנוּס שָׁמָּה וּלְהִסָּתֵר:

אֵת אֲשֶׁר תְּבַקֵּשׁ אַתָּה מוֹצֵא · בְּלִי נְטוֹת אֲלֵיהֶם בְּעֵת שֶׁתִּרְצֶה:
כִּי אֶת הַכֹּל כְּאַחַת תִּרְאֶה · לְבַדְּךָ תַּעֲשֶׂה וְאֵינְךָ נִלְאֶה:

כִּי עַל גּוֹי וְעַל אָדָם יָחַד · עַל כֹּל תְּדַבֵּר בְּרֶגַע אֶחָד:
תִּשְׁמַע בְּרֶגַע כָּל הַקּוֹלוֹת · זַעַק וְלַחַשׁ וְכָל הַתְּפִלּוֹת:

אַף תָּבִין אֶל כָּל מַעֲשֵׂיהֶם · בְּרֶגַע תַּחְקוֹר כָּל לְבָבֵיהֶם:
וְלֹא תַאֲרִיךְ עַל מַחְשְׁבוֹתֶיךָ · וְלֹא תִתְמַהְמַהּ עַל עֲצָתֶךָ:

אֵצֶל עֲצָתְךָ גְּזֵרָתֶךָ · לְקֵץ וּלְמוֹעֵד קְרִיאָתֶךָ:
וְכֻלָּם בֶּאֱמֶת בְּתוֹם וּבְיֹשֶׁר · מִבְּלִי עוֹדֵף וּמִבְּלִי חוֹסֵר:

מִמְּךָ דָּבָר לֹא יֹאבֵד · וְדָבָר מִמְּךָ לֹא יִכָּבֵד:
כָּל אֲשֶׁר תַּחְפּוֹץ תּוּכַל לַעֲשׂוֹת · וְאֵין מִי מוֹחֶה בְיָדְךָ מֵעֲשׂוֹת:

יְכוֹלֶת יְיָ בְּחֶפְצוֹ קְשׁוּרָה · וּבִרְצוֹת יְיָ לֹא אִחֲרָה:
אֵין דָּבָר סֵתֶר מִמְּךָ נִכְחַד · עֲתִידוֹת וְעוֹבְרוֹת לְךָ הֵם יָחַד:

אֲשֶׁר מֵעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם · הֵם כֻּלָּם בְּךָ וְאַתָּה בְּכֻלָּם:
חֲדָשׁוֹת תַּגִּיד וְסוֹד דְּרָכֶיךָ · אֶל עֲבָדֶיךָ וּמַלְאָכֶיךָ:

וְאֵינְךָ צָרִיךְ לְהַשְׁמִיעֲךָ · דְּבַר סוֹד וָסֵתֶר לְהוֹדִיעֲךָ:
כִּי מִמְּךָ כָּל סוֹד יִגָּלֶה · בְּטֶרֶם עַל לֵב כָּל יְצִיר יַעֲלֶה:

בְּלֵב כָּל נִבְרָא לֹא תִמָּצֵא · מִפִּינוּ עָתָק לֹא יֵצֵא:
בְּאֵין לוֹ קָצֶה וְלֹא יֵחָצֶה · לֵב לֹא יָתוּר וְאֵין פֶּה פוֹצֶה:

בְּאֵין לוֹ רוּחוֹת וְאֵין בּוֹ רְוָחוֹת · אֵין לוֹ שִׂיחוֹת בּוֹ מוֹכִיחוֹת·
לְמֵרָחוֹק מִי יִשָּׂא דֵעוֹ · לְלֹא תְחִלָּה וְלֹא סוֹף לְהַגִּיעוֹ:

אֲגוּרִים אֲחוּזִים תּוֹךְ וְסוֹף וָרֹאשׁ · פֶּה וְלֵב אֶבְלוֹם מִדְּרוֹשׁ וּמֵחֲרוֹשׁ:

גֹּבַהּ וְעֹמֶק נְעוּצִים כְּסוֹבֵב׃ חֲכַם לֵב וְנָבוֹן לֹא יְלֻבָּב׃
סוֹבֵב (נ״א סוכל) הַכֹּל וּמְלֵא אֶת כֹּל׃ וּבִהְיוֹת הַכֹּל אַתָּה בַכֹּל׃
אֵין עָלֶיךָ וְאֵין תַּחְתֶּיךָ׃ אֵין חוּץ לָךְ וְאֵין בֵּינוֹתֶךָ׃
אֵין מַרְאֶה וְגַב לְאִחוּדֶךָ׃ וְאֵין גּוּף לְעוֹצֶם יִחוּדֶךָ׃
וְאֵין בְּתָוֶךְ מִמְּךָ נִבְדָּל׃ וְאֵין מָקוֹם דַּק מִמְּךָ נֶחְדָּל׃
וְאֵינְךָ נֶאֱצָל מִכֹּל וְנִבְדָּל׃ וְאֵין מָקוֹם רֵק מִמְּךָ וְנֶחְדָּל׃
מִקְרֶה וְשִׁנּוּי אֵין בְּךָ נִמְצָא׃ וְלֹא זְמָן וְזַעֲרַעַר וְלֹא כָל שֶׁמְצָא׃
כָּל זְמַן וְכָל עֵת אַתָּה מְכִינָם׃ אַתָּה עוֹרְכָם וְאַתָּה מְשַׁנָּם׃
כָּל מַדָּע לֹא יַשִּׂיג אוֹתְךָ׃ אֵין שֵׂכֶל אֲשֶׁר יִמְצָא אוֹתְךָ׃
כְּמִדָּתְךָ חָכְמָתֶךָ׃ כְּגָדְלָתְךָ תְּבוּנָתֶךָ׃
חָכָם אַתָּה מֵאֵלֶיךָ׃ חַי מֵעַצְמְךָ וְאֵין כְּגִילְךָ׃
זוּלַת חָכְמָתְךָ אֵין חָכְמָה׃ בִּלְתִּי בִינָתְךָ אֵין מְזִמָּה׃
חִלַּקְתָּ בְּלֵב חֲכָמִים שֵׂכֶל׃ וְרוּחֲךָ תְּמַלְּאֵם וְדַעְתָּם תַּשְׂכֵּל׃
מִבַּלְעֲדֵי כֹחֲךָ אֵין גְּבוּרָה׃ וּמִבַּלְעֲדֵי עֻזְּךָ אֵין עֶזְרָה׃
אֵין נִכְבָּד כִּי אִם כְּבֵדוּתוֹ׃ וְאֵין גָּדוֹל כִּי אִם גְּדֻלָּתוֹ׃
כָּל יְקָר וְכָל טוּב מִיָּדֶךָ׃ לַאֲשֶׁר תַּחְפּוֹץ עֲשׂוֹת חֲסָדֶיךָ׃
אֵין חֵקֶר לִגְדֻלָּתֶךָ׃ וְאֵין מִסְפָּר לִתְבוּנָתֶךָ׃
אֵין עוֹד זוּלַת הֲוָיוֹתֶיךָ׃ חַי וְכֹל תּוּכַל וְאֵין בִּלְתֶּךָ׃
וְלִפְנֵי הַכֹּל כֹּל הָיִיתָ׃ וּבִהְיוֹת הַכֹּל כֹּל מִלֵּאתָ׃
לֹא לְחָצוּךְ וְלֹא הִטּוּךְ׃ יְצוּרֶיךָ אַף לֹא מִעֲטוּךְ׃
בַּעֲשׂוֹתְךָ כֹּל לֹא נִבְדַּלְתָּ׃ מִתּוֹךְ מְלַאכְתְּךָ לֹא נֶחְדַּלְתָּ׃
בַּעֲשׂוֹתְךָ אֶת הַשָּׁמַיִם׃ וְאֶת הָאָרֶץ וְאֶת הַמָּיִם׃
לֹא קֵרְבוּךְ וְלֹא רִחֲקוּךְ׃ כִּי כָל קִירוֹת לֹא יְחַלְּקוּךְ׃

זֶרֶם מַיִם לֹא יִשְׁטְפֶךָּ · וְרוּחַ כַּבִּיר לֹא יֶהְדְּפֶךָּ:
אַף כָּל טִנּוּפֶת לֹא תְטַנְּפֶךָּ · אֵשׁ אוֹכְלָה אֵשׁ לֹא תִשְׂרְפֶךָּ:

לַהֲוָיוֹתְךָ אֵין חִסָּרוֹן · וּלְיִחוּדְךָ אֵין יִתְרוֹן:
כְּמוֹ הָיִיתָ לְעוֹלָם תִּהְיֶה · חוֹסֵר וְעוֹדֵף בְּךָ לֹא יִהְיֶה:

וְשִׁמְךָ מְעִידְךָ כִּי הָיִיתָ · וְהֹוֶה וְתִהְיֶה וּבַכֹּל אָתָּה:
הֹוֶה לְעוֹלָם וְכֵן נוֹדַעְתָּ · נְעִידְךָ וְכֵן בְּךָ הָעֵידוֹתָ:

שֶׁאַתָּה הוּא וְהֹוֶה בַּכֹּל · שֶׁלְּךָ הַכֹּל וּמִמְּךָ הַכֹּל ·
שְׁמוֹת יְקָרְךָ יַעֲנוּ וְיָעִידוּ · בְּתוֹקֶף יְקָרְךָ בְּךָ יַסְהִידוּ:

---

# לְיוֹם רְבִיעִי ·

אֲרוֹמֵם אֱלֹהֵי אָבִי וְאֵלִי · אַנְוֵהוּ אֱלֹהֵי צוּרִי וְגוֹאֲלִי:
אֲיַחֵד אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם · וְהָאָרֶץ בְּכָל יוֹם פַּעֲמָיִם:

אֵל חַי אֶחָד הוּא בְּרָאָנוּ · אֲבִיר יִשְׂרָאֵל אָב לְכֻלָּנוּ:
אֲדוֹנֵנוּ אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ · מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ:

אֵין כָּאֵל אֵשׁ אוֹכְלָה וְקַנָּא · לְעוֹלָם יְיָ אֱמֶת אֵל אֱמוּנָה:
אוֹרִי וְיִשְׁעִי מָעוֹז חַיָּי · עָלָיו תְּלוּיִם כָּל מַאֲוַיָּי:

אֱלֹהִים אֱמֶת הוּא אֱלֹהִים חַיִּים · לֹא יָכִילוּ זַעֲמוֹ גּוֹיִם (וְאִיִּים:)
אַדִּיר וְאַמִּיץ כֹּחַ וְרַב אוֹנִים · אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וַאֲדֹנֵי הָאֲדוֹנִים:

אֱלֹהַּ עוֹשִׂי אִישִׁי וּבוֹעֲלִי · אַלּוּף נְעוּרַי שׁוֹמְרִי וְצִלִּי:
בּוֹרֵא כֹל וְיִשְׂרָאֵל גּוֹאֵל · בָּרוּךְ אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל:

בּוֹרֵא רוּחַ הָרִים יוֹצֵר · מִמְּךָ מְזִמָּה לֹא יִבָּצֵר:
גֵּאֶה מֵשִׁיב גְּמוּל עַל גֵּאִים · עַל הָרָמִים וְעַל הַנִּשָּׂאִים:

גִּבּוֹר בְּקוּמוֹ לַעֲרוֹץ בְּעֶבְרָה · מֵהֲדַר גְּאוֹנוֹ מִי לֹא יִירָא:

גָּבוֹהַּ כָּל אֲשֶׁר תַּחְתָּיו נוֹשֵׂא׃ וְגָדֵל כֹּחַ גְּדוֹלוֹת עוֹשֶׂה׃

גָּדוֹל הוּא וּשְׁמוֹ בִּגְבוּרָה׃ אַרְיֵה שָׁאַג מִי לֹא יִירָא׃
הוֹדִי דָּגוּל הוּא מֵרְבָבָה׃ אֵל נַעֲרָץ בְּסוֹד קְדוֹשִׁים רַבָּה׃

דַּיָּן יָתִיב כְּעַתִּיק יוֹמִין׃ וּצְבָאוֹ עַל שְׂמֹאל וְעַל יָמִין׃
הֲדָרוֹ וְהוֹדוֹ עַל בְּנֵי עֲבָדָיו׃ הָדוּר הֶדָר הוּא לְכָל חֲסִידָיו׃

הוּא אֵל אֱלֹהֵי הָרוּחוֹת לְכָל׃ בָּשָׂר שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה מִכֹּל׃
וַדַּאי וָתִיק יוֹדֵעַ וָעֵד׃ יְיָ יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד׃

(וַאֲשֶׁר חֶרֶב גַּאֲוָתֵנוּ׃ לְהִלָּחֵם מִלְחַמְתֵּנוּ׃)
זוֹכֵר לְעוֹלָם בְּרִית רִאשׁוֹנִים׃ כְּיוֹם אֶתְמוֹל לוֹ אֶלֶף שָׁנִים׃

זֶה אֱלֹהֵינוּ וְלוֹ קִוִּינוּ׃ וְזִמְרָת יָהּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ׃
חֵלֶק יַעֲקֹב יוֹצֵר הַכֹּל׃ חַנּוּן יְיָ וְחָסִיד בַּכֹּל׃

חַי הָעוֹלָם יְיָ חֶלְקִי׃ חֲכַם הָרָזִים יְיָ חִזְקִי׃
טוֹב וּמֵטִיב הַמְלַמֵּד דֵּעָה׃ טְהוֹר עֵינַיִם מֵרְאוֹת בְּרָעָה׃

יָשָׁר יְיָ וְיָשָׁר דְּבָרוֹ׃ יְדִידֵי יְדִידוֹת מִשְׁכְּנוֹת דְּבִירוֹ׃
יוֹעֵץ וְגוֹזֵר מִי יְפִירֶנָּה׃ וְיַחְתּוֹף וְיִפְעַל מִי יְשִׁיבֶנָּה׃

(יָפֶה דוֹדִי יָפְיוֹ וְטוּבוֹ׃ יִרְאוּ וְיֶחֱזוּ צִיּוֹן בְּשׁוּבוֹ׃)
כְּגִבּוֹר יֵצֵא כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת׃ יָעִיר קִנְאָה לַעֲשׂוֹת נְקָמוֹת׃

(כְּנֶשֶׁר עַל כַּנְפֵי נְשָׁרִים׃ נָשָׂא עֲבָדָיו וְיַשֵּׁר הַדּוּרִים׃)
(כְּדוֹב שַׁכּוּל וּכְנָמֵר שַׁחַל׃ כְּרָקָב וּכְעָשׁ וְרוּחוֹ כְּנָחַל׃)

(כְּדוֹב שַׁכּוּל וּכְנָמֵר שׁוֹקֵד׃ דְּבָרוֹ לַעֲשׂוֹת כְּמַקֵּל שָׁקֵד׃)
כַּבִּיר כֹּחַ לֵב כְּמוֹ שָׁחַל׃ כְּלָבִיא וְכַאֲרִי וְרוּחוֹ כְּנָחַל׃

(כְּאֶרֶז בָּחוּר בִּגְדֻלָּתוֹ׃ כִּבְרוֹשׁ רַעֲנָן עַנְוְתָנוּתוֹ׃)
(כְּתַפּוּחַ בְּרֵיחוֹ עוֹז אַהֲבָתוֹ׃ עַל יִשְׂרָאֵל גַּאֲוָתוֹ׃)

(כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר· כֵּן דּוֹדִי עִם יוֹשְׁבֵי שָׂעַר:)
(כַּבִּיר כֹּחַ לְמַרְגִּיזֵי אֵל· נוֹקֵם וְכַטַּל הוּא לְיִשְׂרָאֵל:)
(כּוֹסִי מְנָת חֶלְקִי וְגוֹרָלִי· אֲנִי לְדוֹדִי נַחֲלָה וְדוֹדִי לִי:)
(כְּוֹבְדִי יְיָ לֹא אֲמִירֶנּוּ· הֶאֱמַרְנוּהוּ וְהֶאֱמִירָנוּ:)
(כְּאַרְיֵה יִשְׁאַג וְכַכְּפִיר יִנְהָם· אַל יִהְיֶה כְּגֵר וּכְאִישׁ נִדְהָם:)
(כְּרוֹעֶה גִּבּוֹר אֲשֶׁר לֹא יוּכָל· צֹאנוֹ לְהַצִּיל וְהָיָה לְמַאֲכָל:)
(כְּגִבּוֹר אֵין אֱיָל וּכְאוֹרֵחַ· נָם וּבוֹרֵחַ מַר צוֹרֵחַ:)
(כְּאַרְיֵה מַשְׁחִית וְכַכְּפִיר לְעוֹזְבָיו· כְּרָקָב גַּם כָּעָשׁ לְאוֹיְבָיו:)
(כַּבִּיר כֹּחַ כְּשָׁמִיר וָשַׁיִת· וְלֹא יַשְׁאִיר כְּנוֹקֶף זַיִת:)
(כְּשָׁמִיר וְשַׁיִת צָרִים יְמַגֵּן· כְּצִפֳּרִים עָפוֹת לְעִירוֹ יָגֵן:)
(כְּגִשְׁמֵי נְדָבָה לָנוּ יָבֹא· כְּמַלְקוֹשׁ וְכַטַּל לְדְבֵקִים בּוֹ:)
כְּנֶשֶׁר יְרַחֵף עַל גּוֹזָלָיו· וּבְצֵל כְּנָפָיו יֶחֱסוּ מְיַחֲלָיו:)
כְּצִפֳּרִים עַל עִירוֹ יָגֵן· וּבְצֵל כְּנָפָיו רְנָנוֹת נְנַגֵּן:
(לְבַדּוֹ (יְיָ) הוּא וְנִפְלָאוֹת גְּדוֹלוֹת· עוֹשֶׂה אֵל נוֹרָא עֲלִילוֹת:)
לִצְבִי וְעוֹפֶר דּוֹמֶה דוֹדִי· כִּי יְקַדְּמֵנִי אֱלֹהֵי חַסְדִּי:
לִפְנֵי עַמּוֹ יְיַשֵּׁר הֲדוּרִים· וַיִּנַּשְּׂאֵם עַל כַּנְפֵי נְשָׁרִים:
לְעוֹלָם חֶלְקִי הוּא וְצוּר לְבָבִי· כָּלָה שְׁאֵרִי לְךָ וּלְבָבִי:
(לְבַדּוֹ יְיָ הוּא וְנִפְלָאוֹת גְּדוֹלוֹת עוֹשֶׂה וְרַב נוֹרָאוֹת:)
מָקוֹם אַתָּה לְעוֹלָמֶךָ· וְאֵין יוֹדֵעַ אֶת מְקוֹמֶךָ:
מוֹרָאִי אֵל רוֹעִי וְיוֹצְרִי· צוּר יְלָדַנִי מְחוֹלְלִי וְצוּרִי:
מָרוֹם וּמָעוֹז הוּא לִי וּמַחְסִי· מִגְדַּל עוֹז שֵׁם יְיָ מְנוּסִי:
מֶלֶךְ יַעֲקֹב מִשְׂגָּב לָנוּ· הוּא מְחוֹקְקֵנוּ וּמוֹשִׁיעֵנוּ:
מִגְדּוֹל יְשׁוּעוֹת מִשְׁעָן יְהִי לִי· מִבְטָח אֱלֹהִים יְיָ חֵילִי:

מוֹשֵׁל עוֹלָם מַלְכוּתֶךָ· בְּכָל דּוֹר וָדוֹר מֶמְשַׁלְתֶּךָ:

מִי יִתֶּנְךָ כְּאָח לִי לְצָרָה· הוֹשַׁע (יְיָ) כִּי יָדְךָ לֹא קָצָרָה:

מְקוֹר חַיִּים מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל· לֹא אֶעֱזוֹב כִּי מָעֻזִּי אֵל:

מָגֵן יִשְׁעִי וְחֶרֶב גַּאֲוָה· לְשִׁמְךָ וּלְזִכְרְךָ נֶפֶשׁ תַּאֲוָה:

מָגֵן הוּא לְכֹל הַחוֹסִים בּוֹ· אַשְׁרֵי אָדָם אֲשֶׁר עוֹז לוֹ בוֹ:

נָבָר וְנָעִים נָאוֹר וְנוֹרָא· נֶאְדָּר וְנֶאְזָר שְׁמוֹ בִּגְבוּרָה:

נֶאֱמָן נֵצַח יִשְׂרָאֵל וְגוֹאֲלוֹ· לֹא יְשַׁקֵּר אַשְׁרֵי כָּל חוֹכֵי לוֹ:

נֵצַח יְשׁוּרוּן הָאֵל הַנֶּאֱמָן· מֵאֱלֹהָיו יְהוּדָה לֹא אַלְמָן:

נִפְלָא עַל כָּל הַנִּפְלָאִים· וּמִתְנַשֵּׂא עַל כָּל הַנִּשָּׂאִים:

נִקְדָּשׁ וְנַעֲרָץ אֱלֹהֵי קְדוֹשִׁי· נָכוֹן וְנִשְׂגָּב יְיָ נִסִּי:

נוֹקֵם וְנוֹטֵר וּבַעַל חֵימָה· לְצָרָיו לְאוֹיְבָיו אִישׁ מִלְחָמָה:

נֵרִי יְיָ בְּהִלּוֹ נֵרוֹ עֲלֵי רֹאשִׁי וְנֵר לְרַגְלִי דְּבָרוֹ:

סוֹמֵךְ וְסוֹעֵד יְיָ סַלְעִי· סוֹבֵל וְסוֹלֵחַ וְנוֹשֵׂא פִּשְׁעִי:

סַהֲדִי יְיָ סַלְעִי וְסִתְרִי· סוֹלֵחַ וְסוֹבֵל סַעֲדִי וְסִבְרִי:

סַלְעֵנוּ (יְיָ) וּמְצוּדָתֵנוּ· עֶזְרָתֵנוּ וּמְפַלְטֵנוּ:

עִזּוּז וְגִבּוֹר עֻזִּי וְעֶזְרִי· עֶלְיוֹן עוֹז לִי אַל יְהִי עָרִי:

עִיר וְקַדִּישׁ שָׁת סְבִיבָיו סֵתֶר· אָכֵן אַתָּה אֵל מִסְתַּתֵּר:

עֵד מְמַהֵר לְשַׁלֵּם גְּמוּל לְאוֹיְבָיו· שׁוֹמֵר בְּרִית וָחֶסֶד לְאוֹהֲבָיו:

פָּדָה אֶת אַבְרָהָם יְדִידוֹ· הוּא יִפְדֶּה יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ:

פַּחַד יִצְחָק יִתֵּן פַּחְדּוֹ· עַל צָרֵי בְּנֵי יַעֲקֹב עַבְדּוֹ:

פּוֹעֵל וְחוֹקֵר וְדוֹרֵשׁ וּבוֹדֵק· כָּל לְבָבוֹת לוֹ אֶתֵּן צֶדֶק:

צְרוֹר הַמּוֹר אֶשְׁכּוֹל הַכּוֹפֶר· נוֹתֵן לְעַמּוֹ צָרָיו כּוֹפֶר:

צַח וְאָדוֹם דּוֹד בִּצְבָאָיו אוֹת· עַל כֵּן נִקְרָא יְיָ צְבָאוֹת:

צַדִּיק יְיָ הַצּוּר תָּמִים · אֶבְטַח עֲדֵי עַד בְּצוּר עוֹלָמִים:
צְבָא הַשָּׁמַיִם מִשְׁתַּחֲוִים לוֹ · שְׂרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ:

קָדוֹשׁ הוּא בְּכָל מִינֵי קְדֻשּׁוֹת · כְּתוֹת שָׁלֹשׁ קָדוֹשׁ מְשַׁלְּשׁוֹת:
קַיָּם לְעָלְמִין אֱלָהָא חַיָּא · מָרָא דְאַרְעָא וּמָרָא דִשְׁמַיָּא:

קוֹנִי מְרַחֵם מְקַנֵּא לְשׂוֹנְאָיו · קֶרֶן יִשְׁעִי וְקָרוֹב לְקוֹרְאָיו:
רָחוֹק מִכֹּל וְאֶת כֹּל רוֹאֶה · כִּי רָם יְיָ וְשָׁפָל יִרְאֶה:

רוֹעִי יְיָ לֹא אֶחְסַר כֹּל · וְרַב כֹּחַ וְרַב חֶסֶד לַכֹּל:
רַחוּם יְיָ רוֹפֵא וּמְחַבֵּשׁ · לִשְׁבוּרֵי לֵב וְעָוֹן כּוֹבֵשׁ:

רֵעִי כֻּלּוֹ הוּא מַחֲמַדִּים · מִשְׁפָּטָיו אֱמֶת מְתוּקִים וְנֶחֱמָדִים:
רִאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל שׁוֹכֵן עַד:

שַׁלִּיט מֶלֶךְ שְׁמַיָּא בְּכָל דָּר וְדָר · לֵיהּ אֲנָא מְשַׁבַּח מְרוֹמֵם וּמְהַדֵּר:
שֶׁמֶשׁ וּמָגֵן יְיָ אֱלֹהִים · שׁוֹפֵט צֶדֶק וּמַשְׁפִּיל גְּבוֹהִים:

שַׂגִּיא כֹחַ לֹא מְצָאנוּהוּ · יַשְׂגִּיב בְּכֹחוֹ וּמִי כָמוֹהוּ:
שְׁלֹמֹה שְׁמוֹ כִּי שֶׁלּוֹ שָׁלוֹם · כִּי יְדַבֵּר אֶל חֲסִידָיו שָׁלוֹם:

שֵׁם יְיָ אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה · תּוֹעֲפוֹת רְאֵם לוֹ כִּכְפִיר וּכְאַרְיֵה:
שַׁדַּי מְאוֹרִי מַלְכִּי וְאֵלִי · הַלְלוּיָהּ שְׁמוֹ נַפְשִׁי הַלְלִי:

תִּתַּמָּם עִם יוֹשְׁבֵי נְטָעִים · הַשָּׂרִיגִים שְׁלֹשֶׁת הָרוֹעִים (נ"א רֵעִים:)
תִּתְחַסַּד תִּתַּבָּר עִמָּם · וְעִם עִקְּשִׁים תִּתַּפָּל לַהֲמָם:

תָּמִים דַּרְכְּךָ תַּקִּיף מִכֹּל · תוּכַל לְבַדְּךָ לַעֲשׂוֹת אֶת כֹּל:
תּוֹחַלְתִּי וְסִבְרִי וְתִקְוָתִי · תַּאֲוַת נַפְשִׁי וּתְשׁוּקָתִי:

תְּהִלָּתִי וְתִפְאַרְתִּי וְעֻזִּי · מִמְּעֵי אִמִּי גוֹחִי וְגוֹזִי:
תְּמִים דֵּעִים אֵל דֵּעוֹת אֶחָד · כָּל הַלְּבָבוֹת דּוֹרֵשׁ יָחַד:

---

מִי כָמוֹךָ דֵּעָה מוֹרֶה׃ נִיב שְׂפָתַיִם אַתָּה בּוֹרֵא׃
מַחְשְׁבוֹתֶיךָ עָמְקוּ וְרָמוּ׃ וּשְׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתָּמּוּ׃

לֹא לִמְּדוּךָ חָכְמָתֶךָ׃ וְלֹא הֱבִינוּךָ תְּבוּנָתֶךָ׃
לֹא קִבַּלְתָּ מַלְכוּתֶךָ׃ וְלֹא יָרַשְׁתָּ מֶמְשַׁלְתֶּךָ׃

לְעוֹלָם יְהִי לְךָ לְבַדֶּךָ׃ וְלֹא לַאֲחֵרִים כְּבוֹד הוֹדֶךָ׃
וְלֹא תִתֵּן לֵאלֹהִים אֲחֵרִים׃ תְּהִלָּתְךָ לַפְּסִילִים וְזָרִים׃

וְכָבוֹד וְגַם כָּל יְקָר מֵאִתָּךְ׃ וּכְבוֹדְךָ לֹא לְזָרִים אִתָּךְ׃
אַתָּה תָּעִיד בְּיִחוּדֶךָ׃ וְתוֹרָתְךָ וַעֲבָדֶיךָ׃

אֱלֹהֵינוּ עַל יִחוּדֶךָ׃ אַתָּה עֵד אֱמֶת וַאֲנַחְנוּ עֲבָדֶיךָ׃
לְפָנֶיךָ לֹא אֵל הִקְדִּימָךְ׃ וּבִמְלַאכְתֶּךָ אֵין זָר עִמָּךְ׃

לֹא נוֹעַצְתָּ וְלֹא לָמַדְתָּ׃ בְּחַדֶּשְׁךָ בְּרִיאוֹת כִּי נְבִינוֹתָ׃
מִמַּעֲמַקֵּי מַחְשְׁבוֹתֶיךָ׃ וּמִלִּבְּךָ כָּל פְּעָלוֹתֶיךָ׃

קְצוֹת דְּרָכֶיךָ הֲלֹא הִכַּרְנוּ׃ וּמִמַּעֲשֶׂיךָ הֵן יָדַעְנוּ׃
שֶׁאַתָּה אֵל כֹּל יָצַרְתָּ׃ לְבַדְּךָ מְאוּמָה לֹא נִגְרַעְתָּ׃

לַעֲשׂוֹת מְלַאכְתְּךָ לֹא לָחַצְתָּ׃ וְגַם לְעֵזֶר לֹא נִצְרַכְתָּ׃
כִּי הָיִיתָ לִפְנֵי הַכֹּל׃ וְאָז בְּאֵין כֹּל לֹא נִצְרַכְתָּ כֹּל׃

כִּי מֵאַהֲבָתְךָ עֲבָדֶיךָ׃ כֹּל בָּרָאתָ לִכְבוֹדֶךָ׃
וְלֹא נוֹדַע אֵל זוּלָתֶךָ׃ וְאֵין כָּמוֹךָ וְאֵין בִּלְתֶּךָ׃

וְלֹא נִשְׁמַע מִן אָז וְהָלְאָה׃ וְלֹא קָם וְלֹא נִהְיָה וְלֹא נִרְאָה׃
וְגַם אַחֲרֶיךָ לֹא יִהְיֶה אֵל׃ רִאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן אֵל יִשְׂרָאֵל׃

בָּרוּךְ אַתָּה יָחִיד וּמְיוּחָד׃ יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד׃
אֲשֶׁר מִי יַעֲשֶׂה כִּמְלַאכְתֶּךָ׃ כְּמַעֲשֶׂיךָ וְכִגְבוּרוֹתֶיךָ׃
אֵין צִיר זוּלַת יְצִירָתֶךָ׃ וְאֵין בְּרִיאָה כִּי אִם בְּרִיאָתֶךָ (נ״א מלאכתך)׃

כָּל אֲשֶׁר תַּחְפּוֹץ תַּעֲשֶׂה בַכֹּל. כִּי אַתָּה נַעֲלֵיתָ עַל כֹּל:

אֵין כָּמוֹךָ וְאֵין בִּלְתֶּךָ. כִּי אֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ:
אַתָּה הָאֵל עוֹשֵׂה פֶלֶא. וְדָבָר מִמְּךָ לֹא יִפָּלֵא:

מִי כָמוֹךָ נוֹרָא תְהִלּוֹת. אֱלֹהִים לְבַדְּךָ עוֹשֶׂה גְדוֹלוֹת:
אֵין אוֹתוֹת כְּמוֹ אוֹתוֹתֶיךָ. אַף אֵין מוֹפֵת כְּמוֹ מוֹפְתֶיךָ:

אֵין תְּבוּנָה כִּתְבוּנָתֶךָ. אֵין גְּדֻלָּה כִּגְדֻלָּתֶךָ:
כִּי מְאֹד עָמְקוּ מַחְשְׁבוֹתֶיךָ. וְגָבְהוּ דַרְכֵי אָרְחוֹתֶיךָ:

אֵין גַּאֲוָה כְּמוֹ גַּאֲוָתֶךָ. אַף אֵין עֲנָוָה כְּעַנְוָתֶךָ:
אֵין קְדֻשָּׁה כִּקְדֻשָּׁתֶךָ. אֵין קְרֵבוּת כְּמוֹ קְרֵבוּתֶךָ:

אֵין צְדָקָה כְּמוֹ צִדְקָתֶךָ. אֵין תְּשׁוּעָה כִּתְשׁוּעָתֶךָ:
אֵין זְרוֹעַ כִּזְרוֹעוֹתֶיךָ. אֵין קוֹל כְּרַעַם גְּבוּרוֹתֶיךָ:

אֵין רַחֲמִים כְּרַחֲמָנוּתֶיךָ. אֵין חֲנִינוּת כַּהֲנִינוּתֶךָ:
אֵין אֱלָהוּת כֵּאלָהוּתֶךָ. וְאֵין מַפְלִיא כְּשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ:

כִּי שְׁמוֹתֶיךָ אֵלִים מְרוּצִּים. בְּזָכְרְךָ לְחוּצִים לְהַפְלִיא נְחוּצִים:
וְאַשָּׁף וְחַרְטוּם לֹא יְלַחְצוּךָ. וְכָל שֵׁם וְלַהַט לֹא יְנַצְּחוּךָ:

לֹא יְנַצְּחוּךָ כָּל הַחֲכָמִים. כָּל הַקּוֹסְמִים וְהַחַרְטֻמִּים:
אַתָּה מֵשִׁיב לְאָחוֹר חֲכָמִים. לֹא יוּכְלוּ לְךָ עֲרוּמִים וְקוֹסְמִים:

לְהָשִׁיב לְאָחוֹר מְזִמּוֹתֶיךָ. לְהָפֵר עֲצַת סוֹד גְּזֵרָתֶךָ:
מֵרְצוֹנְךָ לֹא יַעֲבִירוּךָ. לֹא יְמַהֲרוּךָ וְלֹא יְאַחֲרוּךָ:

עֲצָתְךָ תָפֵר עֲצַת כָּל יוֹעֲצִים. וְעֻזְּךָ מַחֲלִישׁ לֵב אַמִּיצִים:
אַתָּה מְצַוֶּה וּפַחְדְּךָ מַשְׁוֶה. וְאֵין עָלֶיךָ פָּקִיד מְצַוֶּה:

אַתָּה מִקְוֶה וְאֵינְךָ מְקַוֶּה. לְךָ כָּל מְקַוֶּה נֶפֶשׁ תִּרְוֶה:
וְכָל הַיְצוּרִים וְכָל עִנְיָנָם. וְכָל יְקָר אֲשֶׁר בְּךָ אֵין דִּמְיוֹנָם:

לֹא מַחְשְׁבוֹתָם מַחְשְׁבוֹתֶיךָ׃ כִּי אֵין בּוֹרֵא זוּלָתֶךָ׃
וְאֵין דִּמְיוֹן נִפְלָא אֱלֹהֵינוּ׃ וְאֵין חֵקֶר נִשְׂגָּב אֲדוֹנֵנוּ׃

סָתוּר מִכָּל סָתוּר וְעָמוּס׃ מִכָּל עָמוּס וּמִכָּל כָּמוּס׃
דַּק מִכָּל דַּק וְצָפוּן מִכֹּל׃ צָפוּן וְיָכוֹל מִכָּל יָכוֹל׃

נִשְׂגָּב מִכָּל נִשְׂגָּב וְנֶעְלָם׃ מִכָּל נֶעְלָם וּשְׁמוֹ לְעוֹלָם׃
גָּבוֹהַּ מִכָּל גָּבוֹהַּ וְעֶלְיוֹן׃ מִכָּל עֶלְיוֹן וּמִכָּל חֶבְיוֹן׃

חָבוּי וְעָמוּק מִכָּל עָמוּק׃ לֵב כָּל דַּעַת עָלָיו חָמוּק׃
שֶׁאֵין שֵׂכֶל וּמַדָּע וְחָכְמָה׃ יְכוֹלִים לְהַשְׁווֹת לוֹ כָּל מְאוּמָה׃

לֹא מַשִּׂיגִים לוֹ אֵיךְ וְכַמֶּה׃ לֹא מוֹצְאִים לוֹ דָּבָר דּוֹמֶה׃
מִקְּרֶה וְעִרְעֵר וְשִׁנּוּי וְטָפֵל׃ וְחֶבֶר וּמִסְמַךְ אוֹר וְגַם אוֹפֶל׃

וְלֹא מוֹצְאִים לוֹ מַרְאֶה וְצֶבַע׃ וְלֹא כָּל טֶבַע אֲשֶׁר שֵׁשׁ וָשֶׁבַע׃
לָכֵן נְבוּכוֹת כָּל עֶשְׁתּוֹנוֹת׃ וְנִבְהָלוֹת כָּל הַחֶשְׁבּוֹנוֹת׃

וְכָל שַׂרְעַפִּים וְכָל הַרְהוֹרִים׃ נִלְאִים לָשׂוּם בּוֹ שִׁיעוּרִים׃
מִלְּשַׁעֲרֵהוּ וּמִלְּהַגְבִּילֵהוּ׃ מִלְּתָאֲרֵהוּ וּמִלְּפַרְסְמֵהוּ׃

בְּכָל שִׂכְלֵנוּ חִפַּשְׂנוּהוּ׃ בְּמַדָּעֵנוּ לִמְצוֹא מַה הוּא׃
לֹא מְצָאנוּהוּ וְלֹא יְדַעְנוּהוּ׃ אַךְ מִמַּעֲשָׂיו הִכַּרְנוּהוּ׃

שֶׁהוּא לְבַדּוֹ יוֹצֵר אֶחָד׃ חַי וְכֹל יוּכָל וְחָכָם מְיוּחָד׃
כִּי הוּא הָיָה לַכֹּל קוֹדֶם׃ עַל כֵּן נִקְרָא אֱלֹהֵי קֶדֶם׃

בַּעֲשׂוֹתוֹ בְּלִי כָל מְאוּם אֶת כֹּל׃ יָדַעְנוּ כִּי הוּא כֹּל יָכוֹל׃
בַּאֲשֶׁר מַעֲשָׂיו בְּחָכְמָה כֻּלָּם׃ יָדַעְנוּ כִּי בְּבִינָה פְּעָלָם׃
בְּכָל יוֹם וָיוֹם בְּחַדְּשׁוֹ כֻּלָּם׃ יָדַעְנוּ כִּי הוּא אֱלֹהֵי עוֹלָם׃
בַּאֲשֶׁר הָיָה קוֹדֶם לְכֻלָּם׃ יָדַעְנוּ כִּי הוּא חַי (וְקַיָּם) לְעוֹלָם׃

וְאֵין לְהִרְהֵר אַחַר יוֹצְרֵנוּ׃ בְּלִבֵּנוּ וְלֹא בְסִפּוּרֵנוּ׃

לְמַמֶּשׁ וְגוֹדֶשׁ לֹא נְשַׁעֲרֵהוּ׃ לְטָפֵל וְתוֹאַר לֹא נְדַמֵּהוּ׃

וְלֹא נְחַשְּׁבֵהוּ לְעִקָּר וְנִצָּב׃ וְלֹא לְמִין וְכָל אוֹן וּלְכָל נִקְצָב׃

*כָּל הַנִּבְרָאִים וְהַנִּשְׂכָּלִים׃ וְהַמַּדָּעִים בְּעֶשֶׂר כְּלוּלִים׃

וְשֶׁבַע כַּמָּיוֹת וְשֵׁשֶׁת נִדּוֹת׃ וְשָׁלֹשׁ גְּזֵרוֹת וְעִתּוֹת וּמִדּוֹת׃

הֵן בַּבּוֹרֵא אֵין גַּם אֶחָד׃ כִּי הוּא בְּרָאָם כֻּלָּם יָחַד׃

כֻּלָּם יִבְלוּ אַף יַחֲלוֹפוּ׃ הֵם יֹאבֵדוּ וְאַף יָסוּפוּ׃

וְאַתָּה תַּעֲמוֹד וּתְבַלֶּה כֻלָּם׃ כִּי חַי וְקַיָּם אַתָּה לְעוֹלָם׃

---

*) כל הנראי' וכו' הל' הזה בעצמו הוא ל' ר' סעדי' גאון ז"ל במאמר שני מספרו האמונו', ונלאו המפרשים כולם לעמוד על סודו להעדר ידיעתם בחכמת ההגיון, לכן אבארהו: ידוע כי כל הנמצאים לא ימלטו מהיותם או עצם או מקרה, ומבואר בהגיון להרמב"ם שער י' וברוח חן לאבן תבון פ"י ובפירושו למלות זרות למורה כי הסוגים העליוני' לכל הנמצאי' הם י' מיני' אשר קראו עשר' מאמרות, והסוג העליון והראשון הוא העצם, והתשעה האחרים הם מקרים המשיגים לעצם והם הכמות והאיכות והמצטרף והאנה והמצב והמתי הוא הזמן והלו הוא הקנין והפועל והמתפעל; ויאמר בן רשד כי במאמר הכמות ימצאו שבעה מיני' והם המספר, והגשם, והשטח, והקו, והמאמרים, והזמן והמקום; ומספר מיני הפועל והמתפעל הם ששה כמספר מיני התנועות והנדידות המשיגים לעצם בהשתנותו, שנים מהם במאמר העצם והם ההווי' וההפסד שהם שנוי ימצאו בעצם מצד עצמו והוא שיפשוט צורה וילבש צורה אחרת וישתנה מעצם אל עצם אחר, ושני' מהם במאמר הכמות והם הצמיחה והיינו השינוי מקטנות לגדלות, וההיתוך והוא שינוי מגדלות לקטנות, ואחד במאמר האיכות והוא השינוי בתכונותיו ממראה אל מראה או מקור אל חום וכדומה, והוא הנקרא שינוי בסתם, ואחד מהם במאמר האנה והוא ההעתק ממקום אל מקום; ויאמר עוד כי לכל גזירה ר"ל לכל מאמר גוזר וחותך יתכנו ג' מיני ביאור, ביאור בגדר והוא אשר יתחבר מסוג והבדל כאמרנו האדם הוא חי מדבר, וביאור בחוק והוא המתחבר מסוג וסגולה או מקרה כאמרנו האדם הוא חי צוחק או חי כותב וכדומה, וביאור איננו לא בגדר ולא בחק והוא המתחבר ממין ומקרה כאמרנו כראובן שהוא אדם לבן או סופר מהיר; ושלש עתות הם החולף וההוה והעתיד, ושלש מדות הם הם הידועות בשם ג' רחקים שהם האורך והרוחב והעומק, והם כולת הקו והשטח והגשם; והנה הענינים הנזכרים הם מקיפים כל הנמצאות עם משיגיהם ומשיגי משיגיהם וכולם שינויים בגשמים ובמקריהם לכן אין גם אחד מהם בבורא ית' כי הוא בורא כל עצם וכל מקרה והוא מרומם מכל שינוי והשתנות ואין כח ברעיון לתפוס בו כל מאומה.

אַתָּה לְבַדְּךָ יוֹצֵר כֹּל הוּא׃ וְלֹא יִדְמֶה מַעֲשֶׂה לְעוֹשֵׂהוּ׃
כָּל הָאֲרָצוֹת לֹא יְכִילוּךָ׃ וְאַף שָׁמַיִם לֹא יְכַלְכְּלוּךָ׃

אָז (נ״א אַף) יָחִילוּ מַיִם חַיִּים׃ מִפָּנֶיךָ אֱלֹהִים חַיִּים׃
רָעֲשָׁה אֶרֶץ וְנָסוּ מָיִם׃ וְנָטְפוּ (מַיִם) מִן הַשָּׁמָיִם׃

נוֹטֶה לְבַדְּךָ הַשָּׁמָיִם׃ רוֹקַע הָאָרֶץ עַל הַמָּיִם׃
עָשִׂיתָ כָּל חֶפְצְךָ לְבַדֶּךָ׃ וְלֹא נִצְרַכְתָּ עֵזֶר כְּנֶגְדֶּךָ׃

סוֹעֵד אֵין מִי יִסְעָדֶךָ׃ הַכֹּל מִמְּךָ וּמִיָּדֶךָ׃
כְּכֹחֲךָ אָז כֵּן עַתָּה וְדַעְתָּךְ׃ וּלְעוֹלָם כָּל כְּבוֹדְךָ אִתָּךְ׃

וְלֹא יָעַפְתָּ וְלֹא יָגַעְתָּ׃ כִּי בִמְלַאכְתְּךָ לֹא עָמַלְתָּ׃
כִּי בִדְבָרְךָ כָּל יְצוּרֶיךָ׃ וּמַעֲשֵׂה חֶפְצְךָ בְּמַאֲמָרֶיךָ׃

וְלֹא אִחַרְתּוֹ וְלֹא מִהַרְתּוֹ׃ הַכֹּל עֲשִׂיתוֹ יָפֶה בְּעִתּוֹ׃
מִבְּלִי מְאוּמָה כֹּל חִדַּשְׁתָּ׃ וְאֶת הַכֹּל בְּלִי כֹל (נ״א כלי) פָּעָלְתָּ׃

וְעַל לֹא יְסוֹד הַכֹּל יָסַדְתָּ׃ בִּרְצוֹן רוּחֲךָ כֹּל תָּלִיתָ׃
זְרוֹעוֹת עוֹלָם אֶת כֹּל נוֹשְׂאוֹת׃ מֵרֹאשׁ וְעַד סוֹף וְאֵינָם נִלְאוֹת׃

בְּעֵינֶךָ לֹא דָבָר הוּקְשָׁה׃ רְצוֹנְךָ כָּל דְּבַר רוּחֲךָ עוֹשָׂה׃
לִפְעֻלָּתְךָ לֹא דָמִיתָ׃ אֶל כָּל תּוֹאַר לֹא שָׁוִיתָ׃

וְלֹא קָדְמָה לִמְלַאכְתְּךָ מְלָאכָה׃ חָכְמָתְךָ הִיא הַכֹּל עָרְכָה׃
לִרְצוֹנְךָ לֹא קִדְּמוּ וְאִחֲרוּ׃ וְעַל חֶפְצְךָ לֹא נוֹסְפוּ וְחָסְרוּ׃

מִכָּל חֶפְצְךָ לֹא שָׁכַחְתָּ׃ וְדָבָר אֶחָד לֹא חִסַּרְתָּ׃
לֹא הֶחֱסַרְתָּ וְלֹא הֶעֱדַפְתָּ׃ וְדָבָר רֵק בָּם לֹא פָּעָלְתָּ׃

אַתָּה תְּשַׁבְּחֵם וּמִי הִתְעִיבָם׃ וְשֶׁמֶץ דָּבָר לֹא נִמְצָא בָם׃
הַחִלּוֹתָ בְּחָכְמָה עֲשִׂיתָם׃ בִּתְבוּנָה וּבְדַעַת כִּלִּיתָם׃

מֵרֵאשִׁית וְעַד אַחֲרִית עֲשׂוּיִם׃ בֶּאֱמֶת וּבְיֹשֶׁר וְטוֹב רְאוּיִם׃

הִקְדַּמְתָּ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ· רוֹב רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ:

כִּי רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ· הֲלֹא מֵעוֹלָם עַל עֲבָדֶיךָ:
וְעַד לֹא כָּל חַי הוּכַן לְכַלְכֵּל· לִפְנֵי אוֹכֵל תִּתֵּן אֹכֶל:

וּמָזוֹן וּמָכוֹן תַּעֲשֶׂה כְּפִי כֹל· צָרְכֵי הַכֹּל כַּאֲשֶׁר לַכֹּל:
שְׁלֹשֶׁת יָמִים הָרִאשׁוֹנִים· אָז הֱכִינוֹתָם לָאַחֲרוֹנִים:

אָז עָטִיתָ אוֹר כַּשַּׂלְמָה· אֶדֶר מְאוֹרוֹת מִמּוּל שַׂלְמָה:
בְּטֶרֶם כָּל יְצוּר מְאוֹד גָּדַלְתָּ· וְאַחַר כֹּל מְאוֹד נִתְגַּדַּלְתָּ:

אָז בְּאֵין לְבוּשׁ הוֹד וְהָדָר לוֹבֵשׁ· עַד לֹא אוֹרֵג גֵּאוּת לָבֵשׁ:
אוֹר כַּשַּׂלְמָה וְכִמְעִיל עוֹטֶה· שָׁמַיִם כַּיְרִיעָה נוֹטֶה:

עָשִׂיתָ בָּם לְאוֹרִים דְּרָכִים· וְרָצוֹא וָשׁוֹב בְּנַחַת מְהַלְּכִים:
הִבְדַּלְתָּ בֵּין מַיִם לְמָיִם· כִּמְתִיחַת רְקִיעַ הַשָּׁמָיִם:

מְזוֹנוֹת מְעוֹנוֹת לְשֶׁרֶץ מַיִם· וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל (פְּנֵי רְקִיעַ) הַשָּׁמָיִם:
עֵשֶׂב וְחָצִיר לְבֶשָׂה אֲדָמָה· מַאֲכָל לְחַיָּה וּלְכָל בְּהֵמָה:

בְּקֶרֶן שֶׁמֶן גַּן נָטַעְתָּ· אֶל הָאָדָם אֲשֶׁר עָשִׂיתָ:
עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ עָשִׂיתָ לּוֹ· דֵּי מַחְסוֹרוֹ אֲשֶׁר יֶחְסַר לוֹ:

כָּל מַעֲשֶׂיךָ בְּיָדוֹ תַּתָּה· וְתַחַת רַגְלָיו הַכֹּל שַׁתָּה:
לְהַעֲלוֹת מֵהֶם בָּקָר וָצֹאן· עַל מִזְבַּחֲךָ יַעֲלוּ לְרָצוֹן:

עָשִׂיתָ לוֹ כְּתֹנֶת לְשָׁרֵת· לְהַדְרַת קוֹדֶשׁ וּלְתִפְאָרֶת:
שַׂמְתָּ בְּקִרְבּוֹ חָכְמַת אֱלֹהִים· כִּי יְצַרְתּוֹ לְךָ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים:

לֹא מָנַעְתָּ עַל פְּנֵי אֲדָמָה· צָרְכֵי אָדָם וְכֻלָּם בְּחָכְמָה:
מַעֲשֶׂיךָ מְאֹד רַבּוּ וְגָדְלוּ· וְשִׁמְךָ יְיָ כֻּלָּם יְהַלֵּלוּ:

רַבּוּ וְגָדְלוּ מְאֹד מַעֲשֶׂיךָ· יוֹדוּךָ יְיָ כָּל מַעֲשֶׂיךָ:
כֹּל פָּעַלְתָּ לְמַעֲנֶךָ· וְלִכְבוֹדְךָ כָּל קִנְיָנֶךָ:

# שִׁיר הַיִּחוּד לְיוֹם הַשַּׁבָּת·

אָז בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי נַחְתָּ· יוֹם הַשַּׁבָּת עַל כֵּן בֵּרַכְתָּ:

וְעַל כָּל פּוֹעַל תְּהִלָּה עֲרוּכָה· חֲסִידֶיךָ בְּכָל עֵת יְבָרְכוּכָה:

בָּרוּךְ יְיָ יוֹצֵר כֻּלָּם· אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם:

כִּי מֵעוֹלָם עַל עֲבָדֶיךָ· רַב רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ:

וּבְמִצְרַיִם הֶחְלוֹתָ· לְהוֹדִיעַ כִּי מְאֹד נַעֲלֵיתָ:

עַל כָּל אֱלֹהִים בַּעֲשׂוֹת בָּהֶם· שְׁפָטִים גְּדֹלִים וּבֵאלֹהֵיהֶם:

בְּבָקְעֲךָ יַם סוּף עַמְּךָ רָאוּ· הַיָּד הַגְּדוֹלָה וַיִּירָאוּ:

נִהַגְתָּ עַמְּךָ לַעֲשׂוֹת לָךְ· שֵׁם תִּפְאֶרֶת לְהַרְאוֹת גָּדְלָךְ:

וְדִבַּרְתָּ עִמָּם מִן הַשָּׁמַיִם· וְגַם הֶעָבִים נָטְפוּ מָיִם:

יָדַעְתָּ לֶכְתָּם בַּמִּדְבָּר· בְּאֶרֶץ צִיָּה אִישׁ לֹא עָבָר:

תַּתָּה לְעַמְּךָ דְּגַן שָׁמַיִם· וְכֶעָפָר שְׁאֵר וּמִצּוּר מָיִם:

תְּגָרֵשׁ גּוֹיִם רַבִּים עַמִּים· יִירְשׁוּ אַרְצָם וַעֲמַל לְאֻמִּים:

בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקִּים וְתוֹרוֹת· אִמְרוֹת יְיָ אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת:

וַיִּתְעַדְּנוּ בְּמִרְעֶה שָׁמֵן· וּמֵחַלָּמִישׁ צוּר פַּלְגֵי שָׁמֶן:

בְּנוֹתָם בָּנוּ עִיר קָדְשֶׁךָ· וַיְפָאֲרוּ בֵּית מִקְדָּשֶׁךָ:

וַתֹּאמֶר פֹּה אֵשֵׁב לְאֹרֶךְ· יָמִים צֵידָהּ בָּרֵךְ אֲבָרֵךְ:

כִּי שָׁם יִזְבְּחוּ זִבְחֵי צֶדֶק· אַף כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק:

וּבֵית הַלֵּוִי בִּנְעִימוֹת יְזַמְּרוּ· לְךָ יִתְרוֹעֲעוּ אַף יָשִׁירוּ:

בֵּית יִשְׂרָאֵל וְיִרְאֵי יְיָ· יְכַבְּדוּ וְיוֹדוּ שִׁמְךָ יְיָ:

הֵטִיבוֹתָ מְאֹד לָרִאשׁוֹנִים· כֵּן תֵּיטִיב גַּם לָאַחֲרוֹנִים:

יְיָ תָּשִׂישׂ נָא עָלֵינוּ· כַּאֲשֶׁר שַׂשְׂתָּ עַל אֲבוֹתֵינוּ:

אוֹתָנוּ לְהַרְבּוֹת וּלְהֵיטִיב· וְנוֹדֶה לְךָ לְעוֹלָם כִּי תֵיטִיב:

יְיָ תִּבְנֶה עִירְךָ מְהֵרָה· כִּי עָלֶיהָ שִׁמְךָ נִקְרָא:

וְקֶרֶן דָּוִד תַּצְמִיחַ בָּהּ· וְתִשְׁכּוֹן לְעוֹלָם יְיָ בְּקִרְבָּהּ:

זִבְחֵי צֶדֶק שָׁמָּה נִזְבְּחָה· וְכִימֵי קֶדֶם תֶּעֱרַב מִנְחָה:

וּבָרֵךְ עַמְּךָ בְּאוֹר פָּנֶיךָ· כִּי חֲפֵצִים לַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ:

וּבִרְצוֹנְךָ תַּעֲשֶׂה חֶפְצֵנוּ· הַבֶּט־נָא עַמְּךָ כֻּלָּנוּ:

בְּחַרְתָּנוּ הֱיוֹת לְךָ לְעַם סְגֻלָּה׃ עַל עַמְּךָ בִּרְכָתֶךָ סֶּלָה׃
וְתָמִיד נְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ׃ וּנְהַלֵּל לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ׃
וּמִבִּרְכָתְךָ עַמְּךָ יְבֹרָךְ׃ כִּי אֶת כָּל אֲשֶׁר תְּבָרֵךְ מְבֹרָךְ׃
וַאֲנִי בְּעוֹדִי אֲהַלֲלָה בּוֹרְאִי׃ וַאֲבָרְכֶכָה כָּל יְמֵי צְבָאִי׃
יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ לְעֹלָם׃ מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם׃

כַּכָּתוּב בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם׃ וַיֹּאמְרוּ כָל הָעָם אָמֵן וְהַלֵּל לַיְיָ׃ עָנֵה דָנִיֵּאל וְאָמַר לֶהֱוֵא שְׁמֵהּ דִּי אֱלָהָא מְבָרַךְ מִן עָלְמָא וְעַד עָלְמָא דִּי חָכְמְתָא וּגְבוּרְתָא דִּי לֵהּ הִיא׃ וְנֶאֱמַר וַיֹּאמְרוּ הַלְוִיִּם יֵשׁוּעַ וְקַדְמִיאֵל בָּנִי חֲשַׁבְנְיָה שֵׁרֵבְיָה הוֹדִיָּה שְׁבַנְיָה פְתַחְיָה קוּמוּ בָּרְכוּ אֶת יְיָ אֱלֹהֵיכֶם מִן הָעוֹלָם עַד הָעוֹלָם וִיבָרְכוּ שֵׁם כְּבֹדֶךָ וּמְרוֹמַם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה׃ וְנֶאֱמַר בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן הַלְלוּיָהּ׃ וְנֶאֱמַר וַיְבָרֶךְ דָּוִיד אֶת יְיָ לְעֵינֵי כָּל הַקָּהָל וַיֹּאמֶר דָּוִיד׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָבִינוּ מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם׃

---

# שִׁיר הַכָּבוֹד׃

כשפותחין ארון הקדש לאנעים זמירות יש לאמר ד׳ פסוקים אלו.
שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד:
מי זה מלך הכבוד ה׳ עזוז וגבור ה׳ גבור מלחמה:
שאו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד:
מי הוא זה מלך הכבוד ה׳ צבאות הוא מלך הכבוד סלה:

אַנְעִים זְמִירוֹת וְשִׁירִים אֶאֱרוֹג׃ כִּי אֵלֶיךָ נַפְשִׁי תַעֲרוֹג׃
נַפְשִׁי חִמְּדָה בְּצֵל יָדֶךָ׃ לָדַעַת כָּל רָז סוֹדֶךָ׃
מִדֵּי דַבְּרִי בִּכְבוֹדֶךָ׃ הוֹמֶה לִבִּי אֶל דּוֹדֶיךָ׃
עַל כֵּן אֲדַבֵּר בְּךָ נִכְבָּדוֹת׃ וְשִׁמְךָ אֲכַבֵּד בְּשִׁירֵי יְדִידוֹת׃
ע״ס א״ב.
אֲסַפְּרָה כְבוֹדְךָ וְלֹא רְאִיתִיךָ׃ אֲדַמְּךָ אֲכַנְּךָ וְלֹא יְדַעְתִּיךָ׃
בְּיַד נְבִיאֶיךָ בְּסוֹד עֲבָדֶיךָ׃ דִּמִּיתָ הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ׃
גְּדֻלָּתְךָ וּגְבוּרָתֶךָ׃ כִּנּוּ לְתֹקֶף פְּעֻלָּתֶךָ׃

דִּמּוּ אוֹתְךָ וְלֹא כְּפִי יֶשְׁךָ· וַיְשַׁוּוּךָ לְפִי מַעֲשֶׂיךָ:
הִמְשִׁילוּךָ בְּרֹב חֶזְיוֹנוֹת· הִנְּךָ אֶחָד בְּכָל דִּמְיוֹנוֹת:
וַיֶּחֱזוּ בְךָ זִקְנָה וּבַחֲרוּת· וּשְׂעַר רֹאשְׁךָ בְּשֵׂיבָה וְשַׁחֲרוּת:
זִקְנָה בְּיוֹם דִּין וּבַחֲרוּת בְּיוֹם קְרָב· כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יָדָיו לוֹ רָב:
חָבַשׁ כּוֹבַע יְשׁוּעָה בְּרֹאשׁוֹ· הוֹשִׁיעָה לּוֹ יְמִינוֹ וּזְרוֹעַ קָדְשׁוֹ:
טַלְלֵי אוֹרוֹת רֹאשׁוֹ נִמְלָא· וּקְוֻצּוֹתָיו רְסִיסֵי לָיְלָה:
יִתְפָּאַר בִּי כִּי חָפֵץ בִּי· וְהוּא יִהְיֶה לִּי לַעֲטֶרֶת צְבִי:
כֶּתֶם טָהוֹר פָּז דְּמוּת רֹאשׁוֹ· וְחַק עַל מֵצַח כְּבוֹד שֵׁם קָדְשׁוֹ:
לְחֵן וּלְכָבוֹד צְבִי תִפְאָרָה· אֻמָּתוֹ לוֹ עִטְּרָה עֲטָרָה:
מַחְלְפוֹת רֹאשׁוֹ כְּבִימֵי בְחֻרוֹת· קְוֻצּוֹתָיו תַּלְתַּלִּים שְׁחוֹרוֹת:
נְוֵה הַצֶּדֶק צְבִי תִפְאַרְתּוֹ· יַעֲלֶה נָּא עַל רֹאשׁ שִׂמְחָתוֹ:
סְגֻלָּתוֹ תְּהִי בְיָדוֹ עֲטֶרֶת· וּצְנִיף מְלוּכָה צְבִי תִפְאֶרֶת:
עֲמוּסִים נְשָׂאָם עֲטֶרֶת עִנְּדָם· מֵאֲשֶׁר יָקְרוּ בְעֵינָיו כִּבְּדָם:
פְּאֵרוֹ עָלַי וּפְאֵרִי עָלָיו· וְקָרוֹב אֵלַי בְּקָרְאִי אֵלָיו:
צַח וְאָדוֹם לִלְבוּשׁוֹ אָדֹם· פּוּרָה בְּדָרְכוֹ בְּבוֹאוֹ מֵאֱדוֹם:
קֶשֶׁר תְּפִלִּין הֶרְאָה לֶעָנָו· תְּמוּנַת יְיָ לְנֶגֶד עֵינָיו:
רוֹצֶה בְעַמּוֹ עֲנָוִים יְפָאֵר· יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת בָּם לְהִתְפָּאֵר:
רֹאשׁ דְּבָרְךָ אֱמֶת קוֹרֵא מֵרֹאשׁ· דּוֹר וָדוֹר עַם דּוֹרֶשְׁךָ דְּרוֹשׁ:
שִׁית הֲמוֹן שִׁירַי נָא עָלֶיךָ· וְרִנָּתִי תִּקְרַב אֵלֶיךָ:
תְּהִלָּתִי תְּהִי לְרֹאשְׁךָ עֲטֶרֶת· וּתְפִלָּתִי תִּכּוֹן קְטֹרֶת:
תִּיקַר שִׁירַת רָשׁ בְּעֵינֶיךָ· כַּשִּׁיר יוּשַׁר עַל קָרְבָּנֶיךָ:
בִּרְכָתִי תַעֲלֶה לְרֹאשׁ מַשְׁבִּיר· מְחוֹלֵל וּמוֹלִיד צַדִּיק כַּבִּיר:
וּבְבִרְכָתִי תְנַעֲנַע לִי רֹאשׁ· וְאוֹתָהּ קַח לְךָ כִּבְשָׂמִים רֹאשׁ:
יֶעֱרַב נָא שִׂיחִי עָלֶיךָ· כִּי נַפְשִׁי תַעֲרוֹג אֵלֶיךָ·

כשהחזן אומר ומפני חטאנו תאמר זה:

יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שכל טפה וטפה קרי שיצא ממני לבטלה ומכל ישראל בכלל ובפרט שלא במקום מצוה בין באונס ובין ברצון והנשמות העשוקות בקליפות הנפוצים מארבע כנפות הארץ והנשמות דאולין ערטלאין הנפזרים בין הגוים ועל ידי זה חרב עירנו ושמם בית מקדשנו וגלה יקרנו ונטל כבוד מבית חיינו תפליטם הקליפות כל הניצוצות הקדושות שבעולם ויחזרו לקבצם בקדושה שנית וקרב פזורנו מבין הגוים ונפוצותינו כנס מירכתי ארץ ויקוים בנו מקרא שכתוב ושב ה' אלהיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיצך ה' אלהיך שמה אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך ה' אלהיך ומשם יקחך ויקוים בנו באהבתו ובחמלתו הוא גאלם וינטלם וינשאם כל ימי עולם בכח השם הקדוש הזה בי"ט ובשם הקדוש הזה חב"ו היוצא מפסוק "חיל "בלע "ויקיאנו שתחזירם למקום קדושה ויגאלגו נאולת עולם לחבר האוהל להיות אחד:

אין נשיאת כפים בפחות מעשרה והכהנים מן המנין. אפי' מתפללין בבית שאין שם ס"ת נושאין כפיהם. נתפשט המנהג באלו המדינות שאין הכהנים נושאים כפיהם אלא בימים טובים שהם ימי שמחה וטוב לב הוא יברך כי צריך שיהיה המברך בשמחה, ומטעם זה האבל אינו נושא את כפיו, וצריך האבל לצאת מב"הכ כשהכהנים רוחצין ידיהם לעלות לדוכן, שלא יהא בב"הכ כשהש"ץ קורא כהנים שלא יעבור בג' עשה. כהן שעומד בתפלה והחזן מגיע לרצה פוסק ועולה, ואם יש שם כהנים אחרים אינו פוסק. לא יעלו הכהנים לדוכן במנעלים. ואע"פ שנטל ידיו שחרית חוזר ונוטל ידיו. והלוי ייצק מים על ידיו, אם אין לוי בב"הכ ישפכו הבכורים המים על ידיהם, ואם אין בכור בב"הכ ולא לוי ישפוך הכהן עצמו על ידיו ולא ישראל. כשמתחיל הש"ץ רצה יעקרו הכהנים שבב"הכ רגליהם לעלות לדוכן, וכשעומדין על הדוכן יאמרו זה.

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהיה הברכה הזאת

לכהנים | להעם

שצויתנו לברך את עמך ישראל | שצוית הכהנים לברכנו

ברכה שלמה ולא יהיה בה מכשול ועון מעתה ועד עולם:

ומאריכין בתפלה זו עד שיכלה מפי הציבור אמן שלאחר הטוב שמך וכו' כדי שיענו הציבור אמן על תרווייהו. ועומדים הכהנים עם פניהם כלפי היכל עד שיתחיל הש"ץ כהנים בקול רם ואז מחזירין פניהם כלפי העם ולא יחזירו פניהם בין בתחלה בין בסוף אלא דרך ימין ומברכין.

ומגביהין ידיהם כנגד כתפיהם ופושטין ידיהם וחולקין אצבעותיהן, ומכוונין לעשות ה' אוירים בין שני אצבעות לשני אצבעות אויר אחד ובין אצבע לגודל ובין גודל לגודל לקיים מציץ מן החרכים. אין לכהנים לנגן אלא ניגון אחד מתחלה ועד סוף, כדי שלא יבואו לידי טירוף דעת. בשעה שהכהנים מברכין את העם לא יביטו ולא יסיחו דעתם אלא יהא פניהם כלפי מטה כמו שעומדין בתפלה. אלו מקומות שהכהנים הופכין פניהם

לדרום ולצפון: יברכך. וישמרך. אליך. לך. שלום.

וצריך הכהן לכוון במלת יברכך שהאל ית״ש ישפיע חכמה על ישראל. ובמלת וישמרך יכוון שהאל ית״ש יתן בנים לישראל, ובמלת יאר יכוון שהאל ית״ש יוסיף חיים לישראל. ובמלת ויחנך יכוון שהאל ית״ש יברך את ישראל בנשיאת חן. ובמלות ישא ה׳ פניו אליך יכוון שהאל ית״ש יברך את ישראל בעושר וממשלה. ובמלות וישם לך שלום יכוון שהאל ית״ש יברך את ישראל בברכת שלום כמשמעו.

ע״כ מצאתי כוונות האלו כתובים בשם ספר יצירה, ונראה שעל כן נהגו קדמונינו להאריך קצת בניגונים לכוון כל אלה והם כוונות הפשוטות שכל כהן יכול לכוון בזה, ומי שבא בסוד ה׳ ימצא כוונות גדולות על פי הסדר בכתבי האר״י ז״ל.

וכל אדם יכוון לברכת כהנים ויהא פניו כלפי הכהנים ולא יסתכל בהם. והאנשים הנוהגים לאמר פסוקים מעין כל מלה ומלה של ברכה יהיו נזהרים לאמרם בשעה שהש״ץ מנגן דוקא אבל לא כשהכהני׳ מנגנים. והש״ץ מקרא את הכהנים מלה במלה עד שסיימו פסוק ראשון, ואז הקהל עונין אמן, וכן אחר פסוק שני ואחר פסוק שלישי:

רצה לש״ץ.

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם. וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

וְתֶעֱרַב עָלֶיךָ עֲתִירָתֵנוּ כְּעוֹלָה וּכְקָרְבָּן. אָנָּא רַחוּם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים הָשֵׁב שְׁכִינָתְךָ לְצִיּוֹן וְסֵדֶר הָעֲבוֹדָה לִירוּשָׁלָיִם. וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

הש״ץ מסיים בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שֶׁאוֹתְךָ לְבַדְּךָ בְּיִרְאָה נַעֲבוֹד: מודים וגו׳.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד. צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר. נוֹדֶה לְךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּנוּ וּתְקַיְּמֵנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וּלְעָבְדְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ. בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת:

*) והערב עליך כצ״ל, כמש״כ החכם ראב״ע בצחות דף כ״ט ב׳, יכ״ב וי״יצ.

נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל־עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם. הַטּוֹב כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא־תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

בר"ה ויו"כ וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל־בְּנֵי בְרִיתֶךָ:

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל־יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו הש"ץ בקול כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר:

והכהנים מברכין בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בִּקְדֻשָּׁתוֹ שֶׁל אַהֲרֹן וְצִוָּנוּ לְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה:

הש"ץ מקרא.

יְבָרֶכְךָ יְבָרֶכְךָ יְיָ מִצִּיּוֹן עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

יְיָ יְיָ אֲדֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ:

וְיִשְׁמְרֶךָ שָׁמְרֵנִי אֵל כִּי חָסִיתִי בָךְ: כשהכהנים מנגני׳ וישמרך אומרי׳ זה.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אֲנִי שֶׁלְּךָ וַחֲלוֹמוֹתַי שֶׁלָּךְ חֲלוֹם חָלַמְתִּי וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה הוּא יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁיִּהְיוּ כָּל חֲלוֹמוֹתַי עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל לְטוֹבָה בֵּין שֶׁחָלַמְתִּי עַל עַצְמִי וּבֵין שֶׁחָלַמְתִּי עַל אֲחֵרִים וּבֵין שֶׁחָלְמוּ אֲחֵרִים עָלַי אִם טוֹבִים הֵם חַזְּקֵם וְאַמְּצֵם וְיִתְקַיְּמוּ בִי וּבָהֶם כַּחֲלוֹמוֹת יוֹסֵף הַצַּדִּיק. וְאִם צְרִיכִים רְפוּאָה רְפָאֵם כְּחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה מֵחָלְיוֹ וּכְמִרְיָם הַנְּבִיאָה מִצָּרַעְתָּהּ וּכְנַעֲמָן מִצָּרַעְתּוֹ וּכְמֵי מָרָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּינוּ וּכְמֵי יְרִיחוֹ עַל יְדֵי אֱלִישָׁע. וּכְשֵׁם שֶׁהָפַכְתָּ אֶת קִלְלַת בִּלְעָם הָרָשָׁע מִקְּלָלָה לִבְרָכָה כֵּן תַּהֲפֹךְ כָּל חֲלוֹמוֹתַי עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל לְטוֹבָה וְתִשְׁמְרֵנִי וּתְחָנֵּנִי וְתִרְצֵנִי: אָמֵן.

יָאֵר אֱלֹהִים יְחָנֵּנוּ וִיבָרְכֵנוּ יָאֵר פָּנָיו אִתָּנוּ סֶלָה:

יְיָ יְיָ יְיָ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת:

פָּנָיו פְּנֵה אֵלַי וְחָנֵּנִי כִּי יָחִיד וְעָנִי אָנִי:

אֵלֶיךָ אֵלֶיךָ יְיָ נַפְשִׁי אֶשָּׂא:

וִיחֻנֶּךָּ הִנֵּה כְעֵינֵי עֲבָדִים אֶל־יַד אֲדוֹנֵיהֶם כְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל־יַד גְּבִרְתָּהּ כֵּן עֵינֵינוּ אֶל־יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַד שֶׁיְּחָנֵּנוּ: רבש״ע.

יִשָּׂא יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְיָ וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ. (וּמְצָא־חֵן וְשֵׂכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם:)

יְיָ יְיָ חָנֵּנוּ לְךָ קִוִּינוּ הֱיֵה זְרוֹעָם לַבְּקָרִים אַף־יְשׁוּעָתֵנוּ בְּעֵת צָרָה:

פָּנָיו אַל־תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי בְּיוֹם צַר לִי הַטֵּה־אֵלַי אָזְנֶךָ בְּיוֹם אֶקְרָא מַהֵר עֲנֵנִי:

אֵלֶיךָ אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי אֶת־עֵינַי הַיֹּשְׁבִי בַּשָּׁמָיִם:

וְיָשֵׂם וְשָׂמוּ אֶת־שְׁמִי עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲנִי אֲבָרְכֵם:

לְךָ לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי־כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל׀ לְרֹאשׁ:

שָׁלוֹם שָׁלוֹם׀ שָׁלוֹם לָרָחוֹק וְלַקָּרוֹב אָמַר יְיָ וּרְפָאתִיו:

בשערי ציון כתוב שלא יאמר אלא שלום הרבון רק יאמר זה:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתַּעֲשֶׂה לְמַעַן קְדֻשַּׁת חֲסָדֶיךָ וְגֹדֶל רַחֲמֶיךָ הַפְּשׁוּטִים וּלְמַעַן טָהֳרַת שִׁמְךָ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא בֶּן־עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת הַיּוֹצֵא מִפְּסוּקִים שֶׁל־בִּרְכַּת כֹּהֲנִים הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו עַם קְדוֹשֶׁךָ שֶׁתִּהְיֶה קָרוֹב לִי בְּקָרְאִי לָךְ וְתִשְׁמַע תְּפִלָּתִי וְאֶנְקָתִי תָּמִיד כְּשֵׁם שֶׁשָּׁמַעְתָּ אֶנְקַת יַעֲקֹב תְּמִימֶךָ הַנִּקְרָא אִישׁ תָּם. וְתִתֶּן־לִי וּלְכָל־נַפְשׁוֹת בֵּיתִי מְזוֹנוֹתֵינוּ וּפַרְנָסָתֵנוּ בְּרֶוַח וְלֹא בְצִמְצוּם בְּהֶתֵּר וְלֹא בְאִסּוּר בְּנַחַת וְלֹא בְצַעַר מִתַּחַת יָדְךָ הָרְחָבָה כְּשֵׁם שֶׁנָּתַתָּ פִּסַּת לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבֶגֶד לִלְבּוֹשׁ לְיַעֲקֹב אָבִינוּ הַנִּקְרָא אִישׁ

תָּם. וְתִתְּנֵנוּ לְאַהֲבָה וּלְחֵן וּלְחֶסֶד בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל־רוֹאַי. וְיִהְיוּ דְבָרַי נִשְׁמָעִים לַעֲבוֹדָתֶךָ. כְּשֵׁם שֶׁנָּתַתָּ אֶת־יוֹסֵף צַדִּיקֶךָ בְּשָׁעָה שֶׁהִלְבִּישׁוֹ אָבִיו כְּתֹנֶת פַּסִּים לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל־רוֹאָיו. וְתַעֲשֶׂה עִמִּי נִפְלָאוֹת וְנִסִּים וּלְטוֹבָה אוֹת, וְתַצְלִיחֵנִי בִּדְרָכַי, וְתֵן בְּלִבִּי בִּינָה לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל וּלְקַיֵּם אֶת־כָּל־דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ וְסוֹדוֹתֶיהָ. וְתַצִּילֵנִי מִשְּׁגִיאוֹת וּתְטַהֵר רַעְיוֹנַי וְלִבִּי לַעֲבוֹדָתֶךָ. וְתַאֲרִיךְ יָמַי

(וִימֵי אִשְׁתִּי, וּבָנַי, וּבְנוֹתַי) (וִימֵי אָבִי וְאִמִּי)

בְּטוֹב וּבִנְעִימוֹת בְּרֹב עֹז וְשָׁלוֹם. אָמֵן סֶלָה:

ויכוין לסיים עם הכהנים כדי שיענו הקהל אָמֵן:

נאַכדעם דיא פריעסטער דען זעגען בעענדיגט, שפריכט דיא געמיינדע:

אַדִּיר בַּמָּרוֹם שׁוֹכֵן בִּגְבוּרָה. אַתָּה שָׁלוֹם וְשִׁמְךָ שָׁלוֹם. יְהִי רָצוֹן שֶׁתָּשִׂים עָלֵינוּ וְעַל־עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל חַיִּים וּבְרָכָה לְמִשְׁמֶרֶת שָׁלוֹם:

והכהנים מחזירים פניהם כלפי ההיכל ואומרים:

רִבּוֹן הָעוֹלָם, עָשִׂינוּ מַה שֶּׁגָּזַרְתָּ עָלֵינוּ אַף אַתָּה עֲשֵׂה עִמָּנוּ כַּאֲשֶׁר הִבְטַחְתָּנוּ. הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן־הַשָּׁמַיִם וּבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְאֵת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ:

הכהנים יזהרו בנעילת מנעליהם שלא יגעו בם בידים ואם נגעו יחזרו ליטול ידיהם.

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ:

ר"ה וי"כ בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם:

# שִׁיר שֶׁל יוֹם·

Am Sonntag. היום ראשון בשבת שבו הלויים היו אומרים במקדש

כד לְדָוִד מִזְמוֹר לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי בָהּ׃ כִּי־
הוּא עַל־יַמִּים יְסָדָהּ וְעַל־נְהָרוֹת יְכוֹנְנֶהָ׃ מִי־יַעֲלֶה בְהַר־
יְהוָה וּמִי־יָקוּם בִּמְקוֹם קָדְשׁוֹ׃ נְקִי כַפַּיִם וּבַר־לֵבָב אֲשֶׁר
לֹא־נָשָׂא לַשָּׁוְא נַפְשִׁי וְלֹא נִשְׁבַּע לְמִרְמָה׃ יִשָּׂא בְרָכָה
מֵאֵת יְהוָה וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ׃ זֶה דּוֹר דֹּרְשָׁו מְבַקְשֵׁי
פָנֶיךָ יַעֲקֹב סֶלָה׃ שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְהִנָּשְׂאוּ פִּתְחֵי
עוֹלָם וְיָבוֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד׃ מִי זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד יְהוָה עִזּוּז
וְגִבּוֹר יְהוָה גִּבּוֹר מִלְחָמָה׃ שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וּשְׂאוּ
פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד׃ מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ
הַכָּבוֹד יְהוָה צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד סֶלָה׃

Am Montag. היום שני בשבת שבו הלויים היו אומרים במקדש

מח שִׁיר מִזְמוֹר לִבְנֵי־קֹרַח׃ גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד בְּעִיר
אֱלֹהֵינוּ הַר־קָדְשׁוֹ׃ יְפֵה נוֹף מְשׂוֹשׂ כָּל־הָאָרֶץ הַר־צִיּוֹן
יַרְכְּתֵי צָפוֹן קִרְיַת מֶלֶךְ רָב׃ אֱלֹהִים בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ נוֹדַע
לְמִשְׂגָּב׃ כִּי־הִנֵּה הַמְּלָכִים נוֹעֲדוּ עָבְרוּ יַחְדָּו׃ הֵמָּה רָאוּ
כֵּן תָּמָהוּ נִבְהֲלוּ נֶחְפָּזוּ׃ רְעָדָה אֲחָזָתַם שָׁם חִיל כַּיּוֹלֵדָה׃
בְּרוּחַ קָדִים תְּשַׁבֵּר אֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ׃ כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן
רָאִינוּ בְּעִיר יְהוָה צְבָאוֹת בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהִים יְכוֹנְנֶהָ
עַד־עוֹלָם סֶלָה׃ דִּמִּינוּ אֱלֹהִים חַסְדֶּךָ בְּקֶרֶב הֵיכָלֶךָ׃
כְּשִׁמְךָ אֱלֹהִים כֵּן תְּהִלָּתְךָ עַל־קַצְוֵי־אֶרֶץ צֶדֶק מָלְאָה

יְמִינֶךָ: יִשְׂמַח הַר־צִיּוֹן תָּגֵלְנָה בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן
מִשְׁפָּטֶיךָ: סֹבּוּ צִיּוֹן וְהַקִּיפוּהָ סִפְרוּ מִגְדָּלֶיהָ: שִׁיתוּ לִבְּכֶם
לְחֵילָה פַּסְּגוּ אַרְמְנוֹתֶיהָ לְמַעַן תְּסַפְּרוּ לְדוֹר אַחֲרוֹן: כִּי זֶה
אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ עוֹלָם וָעֶד הוּא יְנַהֲגֵנוּ עַל־מוּת:

**היום שלישי בשבת שבו הלוים היו אומרים במקדש** Am Dienstag.

פב מִזְמוֹר לְאָסָף אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת־אֵל בְּקֶרֶב אֱלֹהִים
יִשְׁפֹּט: עַד־מָתַי תִּשְׁפְּטוּ־עָוֶל וּפְנֵי רְשָׁעִים תִּשְׂאוּ־סֶלָה:
שִׁפְטוּ־דַל וְיָתוֹם עָנִי וָרָשׁ הַצְדִּיקוּ: פַּלְּטוּ־דַל וְאֶבְיוֹן מִיַּד
רְשָׁעִים הַצִּילוּ: לֹא יָדְעוּ וְלֹא יָבִינוּ בַּחֲשֵׁכָה יִתְהַלָּכוּ
יִמּוֹטוּ כָּל־מוֹסְדֵי אָרֶץ: אֲנִי אָמַרְתִּי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבְנֵי
עֶלְיוֹן כֻּלְּכֶם: אָכֵן כְּאָדָם תְּמוּתוּן וּכְאַחַד הַשָּׂרִים תִּפֹּלוּ:
קוּמָה אֱלֹהִים שָׁפְטָה הָאָרֶץ כִּי־אַתָּה תִנְחַל בְּכָל־הַגּוֹיִם:

**היום רביעי בשבת שבו הלוים היו אומרים במקדש** Am Mittwoch.

צד אֵל־נְקָמוֹת יְהֹוָה אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ: הִנָּשֵׂא שֹׁפֵט הָאָרֶץ
הָשֵׁב גְּמוּל עַל־גֵּאִים: עַד־מָתַי רְשָׁעִים יְהֹוָה עַד־מָתַי
רְשָׁעִים יַעֲלֹזוּ: יַבִּיעוּ יְדַבְּרוּ עָתָק יִתְאַמְּרוּ כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן:
עַמְּךָ יְהֹוָה יְדַכְּאוּ וְנַחֲלָתְךָ יְעַנּוּ: אַלְמָנָה וְגֵר יַהֲרֹגוּ
וִיתוֹמִים יְרַצֵּחוּ: וַיֹּאמְרוּ לֹא יִרְאֶה־יָּהּ וְלֹא יָבִין אֱלֹהֵי
יַעֲקֹב: בִּינוּ בֹּעֲרִים בָּעָם וּכְסִילִים מָתַי תַּשְׂכִּילוּ: הֲנֹטַע
אֹזֶן הֲלֹא יִשְׁמָע אִם־יֹצֵר עַיִן הֲלֹא יַבִּיט: הֲיֹסֵר גּוֹיִם הֲלֹא
יוֹכִיחַ הַמְלַמֵּד אָדָם דָּעַת: יְהֹוָה יֹדֵעַ מַחְשְׁבוֹת אָדָם
כִּי הֵמָּה הָבֶל: אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר אֲשֶׁר־תְּיַסְּרֶנּוּ יָּהּ וּמִתּוֹרָתְךָ
תְלַמְּדֶנּוּ: לְהַשְׁקִיט לוֹ מִימֵי רָע עַד־יִכָּרֶה לָרָשָׁע שָׁחַת:
כִּי לֹא־יִטֹּשׁ יְהֹוָה עַמּוֹ וְנַחֲלָתוֹ לֹא יַעֲזֹב: כִּי־עַד־צֶדֶק יָשׁוּב

מִשְׁפָּט וְאַחֲרָיו כָּל־יִשְׁרֵי־לֵב׃ מִי־יָקוּם לִי עִם־מְרֵעִים מִי־יִתְיַצֵּב לִי עִם־פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ לוּלֵי יְהוָה עֶזְרָתָה לִּי כִּמְעַט ׀ שָׁכְנָה דוּמָה נַפְשִׁי׃ אִם־אָמַרְתִּי מָטָה רַגְלִי חַסְדְּךָ יְהוָה יִסְעָדֵנִי׃ בְּרֹב שַׂרְעַפַּי בְּקִרְבִּי תַּנְחוּמֶיךָ יְשַׁעַשְׁעוּ נַפְשִׁי׃ הַיְחָבְרְךָ כִּסֵּא הַוּוֹת יֹצֵר עָמָל עֲלֵי־חֹק׃ יָגוֹדּוּ עַל־נֶפֶשׁ צַדִּיק וְדָם נָקִי יַרְשִׁיעוּ׃ וַיְהִי יְהוָה לִי לְמִשְׂגָּב וֵאלֹהַי לְצוּר מַחְסִי׃ וַיָּשֶׁב עֲלֵיהֶם ׀ אֶת־אוֹנָם וּבְרָעָתָם יַצְמִיתֵם יַצְמִיתֵם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃

היום חמישי בשבת שבו הלוים היו אומרים במקדש — Am Donnerstag.

**פא** לַמְנַצֵּחַ עַל־הַגִּתִּית לְאָסָף׃ הַרְנִינוּ לֵאלֹהִים עוּזֵּנוּ הָרִיעוּ לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב׃ שְׂאוּ־זִמְרָה וּתְנוּ־תֹף כִּנּוֹר נָעִים עִם־נָבֶל׃ תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ שׁוֹפָר בַּכֵּסֶה לְיוֹם חַגֵּנוּ׃ כִּי חֹק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב׃ עֵדוּת ׀ בִּיהוֹסֵף שָׂמוֹ בְּצֵאתוֹ עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם שְׂפַת לֹא־יָדַעְתִּי אֶשְׁמָע׃ הֲסִירוֹתִי מִסֵּבֶל שִׁכְמוֹ כַּפָּיו מִדּוּד תַּעֲבֹרְנָה׃ בַּצָּרָה קָרָאתָ וָאֲחַלְּצֶךָּ אֶעֶנְךָ בְּסֵתֶר רַעַם אֶבְחָנְךָ עַל־מֵי מְרִיבָה סֶלָה׃ שְׁמַע עַמִּי וְאָעִידָה בָּךְ יִשְׂרָאֵל אִם־תִּשְׁמַע־לִי׃ לֹא־יִהְיֶה בְךָ אֵל זָר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֵכָר׃ אָנֹכִי ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמַּעַלְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם הַרְחֶב־פִּיךָ וַאֲמַלְאֵהוּ׃ וְלֹא־שָׁמַע עַמִּי לְקוֹלִי וְיִשְׂרָאֵל לֹא־אָבָה לִי׃ וָאֲשַׁלְּחֵהוּ בִּשְׁרִירוּת לִבָּם יֵלְכוּ בְּמוֹעֲצוֹתֵיהֶם׃ לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ׃ כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל־צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי׃ מְשַׂנְאֵי יְהוָה יְכַחֲשׁוּ־לוֹ וִיהִי עִתָּם לְעוֹלָם׃ וַיַּאֲכִילֵהוּ מֵחֵלֶב חִטָּה וּמִצּוּר דְּבַשׁ אַשְׂבִּיעֶךָ׃

היום ששי בשבת שבו הלויים היו אומרים במקדש  Am Freitag.

צג יְהוָה מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְהוָה עֹז הִתְאַזָּר אַף־תִּכּוֹן
תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט׃ נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז מֵעוֹלָם אָתָּה׃ נָשְׂאוּ
נְהָרוֹת ׀ יְהוָה נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דָּכְיָם׃
מִקֹּלוֹת ׀ מַיִם רַבִּים אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי־יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם
יְהוָה׃ עֵדֹתֶיךָ ׀ נֶאֶמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נַאֲוָה־קֹדֶשׁ יְהוָה
לְאֹרֶךְ יָמִים׃

היום יום שבת קודש שבו היו הלויים אומרים במקדש  Am Sabbat.

צב מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת׃ טוֹב לְהֹדוֹת לַיהוָה וּלְזַמֵּר
לְשִׁמְךָ עֶלְיוֹן׃ לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת׃
עֲלֵי עָשׂוֹר וַעֲלֵי־נָבֶל עֲלֵי הִגָּיוֹן בְּכִנּוֹר׃ כִּי שִׂמַּחְתַּנִי
יְהוָה בְּפָעֳלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֵּן׃ מַה־גָּדְלוּ מַעֲשֶׂיךָ יְהוָה
מְאֹד עָמְקוּ מַחְשְׁבֹתֶיךָ׃ אִישׁ בַּעַר לֹא יֵדָע וּכְסִיל לֹא־
יָבִין אֶת־זֹאת׃ בִּפְרֹחַ רְשָׁעִים ׀ כְּמוֹ עֵשֶׂב וַיָּצִיצוּ כָּל־
פֹּעֲלֵי אָוֶן לְהִשָּׁמְדָם עֲדֵי־עַד׃ וְאַתָּה מָרוֹם לְעֹלָם יְהוָה׃
כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ ׀ יְהוָה כִּי־הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יֹאבֵדוּ יִתְפָּרְדוּ כָּל־
פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ וַתָּרֶם כִּרְאֵים קַרְנִי בַּלֹּתִי בְּשֶׁמֶן רַעֲנָן׃
וַתַּבֵּט עֵינִי בְּשׁוּרָי בַּקָּמִים עָלַי מְרֵעִים תִּשְׁמַעְנָה אָזְנָי׃
צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּה׃ שְׁתוּלִים בְּבֵית
יְהוָה בְּחַצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יַפְרִיחוּ׃ עוֹד יְנוּבוּן בְּשֵׂיבָה דְּשֵׁנִים
וְרַעֲנַנִּים יִהְיוּ׃ לְהַגִּיד כִּי־יָשָׁר יְהוָה צוּרִי וְלֹא־עַוְלָתָה בּוֹ׃